

สนธิสัญญา และ ความตกลงทวิภาคี
ระหว่าง
ประเทศไทย กับ ต่างประเทศ และ องค์การระหว่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
กระทรวงการต่างประเทศ
มิถุนายน ๒๕๑๓

หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญา
เล่ม ๔๗, ๓. ๒๕๑๓-๒๕๑๔

TREATY SERIES
Volume IV: 1926-1937

Bilateral Treaties and Agreements
between
Thailand and Foreign Countries
and
International Organizations

Treaty and Legal Department
Ministry of Foreign Affairs
June 1970

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961134697

633

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สนธิสัญญา และ ความตกลงทวิภาคี
ระหว่าง
ประเทศไทย กับ ต่างประเทศ และ องค์การระหว่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
กระทรวงการต่างประเทศ
มิถุนายน ๒๕๑๓

หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญา
เล่ม ๔ พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๑๘

TREATY SERIES
Volume IV: 1926-1937

Bilateral Treaties and Agreements

between

Thailand and Foreign Countries

and

International Organizations

*Treaty and Legal Department
Ministry of Foreign Affairs
June 1970*

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คำนำ

กระทรวงการต่างประเทศ

๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๑

โดยที่กระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาเห็นว่า สนธิสัญญา อนุสัญญา และความตกลงต่าง ๆ ที่ประเทศไทยทำไว้กับนานาประเทศรวมทั้งองค์การระหว่างประเทศตั้งแต่สมัยต้นมาจนถึงสมัยปัจจุบันยังมิได้รวบรวมจัดพิมพ์ไว้เป็นหมวดหมู่ติดต่อกันเป็นรูปเล่มเพื่อความสะดวกในการค้นคว้าและศึกษาในทางประวัติศาสตร์ หากจะปล่อยให้ต่อไปอีกก็ในวันจะหาหลักฐานตัวบทสนธิสัญญาและความตกลงดังกล่าวได้ยากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ กระทรวงการต่างประเทศเห็นเป็นการสมควรจัดพิมพ์สนธิสัญญาและความตกลงทั้งหมดที่ประเทศไทยได้ทำไว้กับนานาประเทศทั้งกับองค์การระหว่างประเทศตั้งแต่สมัยต้นมาจนถึงปัจจุบันเท่าที่สามารถจะรวบรวมตัวบทหลักฐานทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศขึ้นเป็นแบบหนังสือชุดประมวลสนธิสัญญา (Treaty Series) จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ ประกอบด้วย

๑. นายมนู อมาตยกุล	อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	เป็นประธาน
๒. นายทวี มนต์ช่วง	หัวหน้ากองสนธิสัญญา	เป็นกรรมการ
๓. นายจิรัสย์ ชมภูพล		เป็นกรรมการ
๔. นายนิพนธ์ สถาพร		เป็นกรรมการ
๕. นายขวัญชัย ลุติตานนท์		เป็นเลขานุการ
๖. นายรณรงค์ นพคุณ		เป็นเลขานุการ

กระทรวงการต่างประเทศหวังว่า หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญา^{นี้}คงจะอำนวยประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าโดยทั่วกัน.

พันเอก

(ถนัต คอมมันตรี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คำชี้แจง

เรื่อง การรวบรวมและการจัดพิมพ์หนังสือชุด

ประมวลสนธิสัญญา (Treaty Series)

ในการรวบรวมตัวบทสนธิสัญญา อนุสัญญาและความตกลงต่างๆ ที่ประเทศไทยทำไว้กับนานาประเทศรวมทั้งองค์การระหว่างประเทศตั้งแต่สมัยต้นมาจนถึงสมัยปัจจุบัน ซึ่งปรากฏเป็นรูปเล่มอยู่ในขณะนั้น นับเป็นการจัดพิมพ์ครั้งแรกในราชการของกระทรวงการต่างประเทศและนับว่าเป็นงานชิ้นใหญ่พอสมควร ข้อบกพร่องและปัญหาบางประการย่อมจะต้องเกิดขึ้นทั้งฝ่ายคณะกรรมการผู้รวบรวมจัดพิมพ์และผู้ใช้ ฉะนั้น คณะกรรมการจึงใคร่ขอชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อประโยชน์ร่วมกันไว้ดังต่อไปนี้

๑. ความเป็นมาและความมุ่งหมายในการที่กระทรวงการต่างประเทศได้ตั้งคณะกรรมการรวบรวมและจัดพิมพ์หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญา มีปรากฏโดยย่ออยู่แล้วในคำนำของ ฯ พณ ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

๒. เนื่องจากตัวบทสนธิสัญญาและความตกลงที่ประเทศไทยทำไว้กับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศมีอยู่มากมาย การที่จะรวบรวมพิมพ์ขึ้นทั้งหมดในระยะนี้ย่อมต้องใช้เงินงบประมาณและเวลามาก ฉะนั้น ในขั้นนี้จึงได้จัดพิมพ์ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่สองยุติลง ซึ่งคาดว่าจะจัดทำเป็นรูปเล่มขนาด ๘ หน้ายก จะมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๒ เล่ม ส่วนสนธิสัญญาและความตกลงที่ทำขึ้นในระยะต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้ จะได้รวบรวมจัดพิมพ์ขึ้นในโอกาสต่อไป

๓. คณะกรรมการได้ถือหลักการว่า สนธิสัญญาหรือความตกลงแบบทวิภาคีที่ประเทศไทยได้ทำไว้กับนานาประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศไม่ว่ารูปใด และไม่ว่าได้เลิกใช้ไปแล้วหรือไม่ก็ตาม คณะกรรมการได้พยายามหาการจัดพิมพ์ไว้ทั้งหมด ส่วนสนธิสัญญาหรือความตกลงแบบพหุภาคีที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วยตั้งแต่สมัยต้นจนถึงสมัยปัจจุบันได้มี

พิมพ์ไว้แล้วในหนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของสันนิบาตชาติและของสหประชาชาติ คณะกรรมการจึงมิได้รวบรวมจัดพิมพ์ไว้อีกในหนังสือชุดประมวลสนธิสัญญา

๔. เป็นที่น่าเสียดายว่าแม้จะมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ซึ่งปรากฏในหนังสือและเอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การทูตที่พอจะเป็นที่เชื่อถือได้ว่าในสมัยแรกเริ่มติดต่อกับต่างประเทศ ประเทศไทยได้เคยทำสัญญากับนานาประเทศมาบ้างแล้ว แต่คณะกรรมการไม่สามารถจะหาตัวบทเหล่านั้นมาลงพิมพ์ไว้ได้ ทั้งนี้เพราะเก่าแก่มาก หาหลักฐานตัวบทไม่พบ การรวบรวมจัดพิมพ์จึงยังมีความขาดตกบกพร่องอยู่บ้าง เฉพาะในสมัยเก่าแก่ที่เริ่มติดต่อกับต่างประเทศ

๕. การจัดพิมพ์นี้ คณะกรรมการได้จัดพิมพ์ขึ้นตามลำดับปีที่ได้ทำสนธิสัญญาและความตกลงไว้ต่อกัน โดยนับตั้งแต่สมัยเริ่มแรกเป็นต้นมา และได้จัดทำสารบัญหน้าเรื่องเพื่อความสะดวกแก่การค้นหาไว้ด้วย แต่ละเล่มได้แบ่งออกเป็น ๒ ภาค คือ ภาคภาษาไทย และภาคภาษาต่างประเทศ

๖. สนธิสัญญาหรือความตกลงบางฉบับที่ได้ทำกันเป็นหลายภาษา คณะกรรมการได้จัดพิมพ์แต่เฉพาะภาษาไทย อังกฤษ ฝรั่งเศส หรือในกรณีที่ตัวบทสัญญาไม่ได้ทำเป็นภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศส ก็นำคำแปลเป็นภาษาอังกฤษมาจัดพิมพ์ไว้ด้วย ทั้งนี้เนื่องจากภาษาอื่นไม่มีตัวพิมพ์

๗. เกี่ยวกับตัวอักษร สะกดการันต์ คณะกรรมการได้ยึดถือคงไว้ตามต้นฉบับเดิมของแหล่งที่ได้คัดลอกมาพิมพ์ โดยมีได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขด้อยคำหรือตัวอักษรสะกดการันต์แต่อย่างใด เพื่อรักษารูปและด้อยคำของเดิมไว้

๘. คณะกรรมการพร้อมที่จะรับคำแนะนำเพื่อจะได้จัดการแก้ไขเพิ่มเติมในการพิมพ์ ในโอกาสต่อไป ด้วยความขอบคุณ และในโอกาสนี้ คณะกรรมการจะเว้นกล่าวเสียมิได้ว่าหนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาที่พิมพ์ออกมานี้ เป็นรูปเล่มได้ก็ด้วยความร่วมมือจากกระทรวงการต่างประเทศของบางประเทศ กระทรวงทบวงกรม สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุล

(๓)

ไทยที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือค้นหาต้นฉบับคัลลอกส่งสำเนาที่คณะกรรมการต้องการ
ส่งมาให้ และขอขอบคุณข้าราชการกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย มีอาทิเช่น นายสฤติย์
เสถียรไทย นายประจितต์ โรจนพฤกษ์ นายพจน์ ขวัญพูลศรี นายสุนัย บุญศิริพันธ์
นายสายหยุด นกน้อย นายสุพจน์ ครอบกิจการ และนางสาวสุภาพร ทิมเล็ก ที่ได้มีส่วน
ช่วยเหลือในการค้นหารวบรวมตัวบทสนธิสัญญาและความตกลง และตรวจทานพิสูจน์อักษร
ตัวยัติลอคมา.

(นายมนู อมาตยกุล)

ประธานคณะกรรมการผู้รวบรวมและจัดพิมพ์

๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๑

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ที่ รล ๐๐๐๒/๓๒๔๘

สำนักราชเลขาธิการ

๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ทรงขบใจที่ทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือ

เรียน อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

อ้างถึง หนังสือที่ กต. ๐๖๐๓/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามที่ส่งหนังสือขุคประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ซึ่ง
กระทรวงการต่างประเทศได้จัดพิมพ์ขึ้น จำนวน ๓ เล่ม เพื่อขอให้นำทูลเกล้าฯ ถวาย
แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นั้น

ได้นำหนังสือดังกล่าวทูลเกล้าฯ ถวายแล้ว ทรงขบใจ

(หม่อมหลวงทวีศักดิ์ ลดาวัลย์)

ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สำนักนายกรัฐมนตรี

๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ตอบรับหนังสือชุดประมวลสนธิสัญญา ฯ

เรียน อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

ตามที่ได้กรุณามอบหนังสือประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย รวม ๑ ชุด
จำนวน ๓ เล่ม นั้น

ผมได้รับไว้แล้วด้วยความขอบคุณยิ่ง การที่กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวง
การต่างประเทศ ได้พยายามรวบรวมและจัดพิมพ์หนังสือชุดนี้ขึ้น นับว่าได้ก่อให้เกิดประโยชน์
แก่การปฏิบัติหน้าที่ราชการ และประเทศชาติ เป็นอย่างยิ่ง

จึงขอแสดงความยินดีในผลงาน และวิริยะอุตสาหะของบุคคลและส่วนราชการที่
เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

จอมพล

(ถนอม กิตติขจร)

นายกรัฐมนตรี

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ภาคภาษาไทย

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก	
คำชี้แจงของคณะกรรมการผู้รวบรวมและจัดพิมพ์		(๑)
หนังสือตอบจากราชเลขาธิการ		(๕)
หนังสือตอบจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี		(๗)
๑. ประกาศใช้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีระวางกรุงสยามกับสหปาลีเศรฐกิจ เบลเยียมและลุกซัมบูร์ก ลงนาม ณ กรุงเทพ ฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ (ค.ศ. ๑๙๒๖)		๑
๒. หนังสือสัญญาระวางกรุงสยามกับสหปาลีเศรฐกิจเบลเยียมและลุกซัมบูร์ก ทำ ณ กรุงเทพ ฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๖ (พ.ศ. ๒๔๖๕)		๓
๓. โปโรโตคอลว่าด้วยอำนาจศาลอันพึงใช้แก่คนสังกัดชาติเบลเยียมในพระราช อาณาจักร์สยาม ทำ ณ กรุงเทพ ฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๖ (พ.ศ. ๒๔๖๕)		๑๗
๔. ประกาศใช้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าขาย และการเดินเรือ ระวางสยามกับนอรเวย์ ลงนาม ณ กรุงออสโล เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ (ค.ศ. ๑๙๒๖)		๒๑
๕. หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขายและการเดินเรือระวางกรุงสยาม กับกรุงนอรเวย์ ลงนามกันณะกรุงออสโล ณะวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ (ค.ศ. ๑๙๒๖)		๒๓

๖. ข้อความতিকท้ายฉบับที่ ๑. โปริโตกลว่าด้วยอำนาจศาลสำหรับใช้แก่คนใน
บังคับนอริเวียในพระราชอาณาจักรสยาม [ของหนังสือสัญญาทางพระราช
ไมตรีการค้าขายและการเครีเรือระวางกรุงสยามกับกรุงนอริเวีย ลงนามกัน
ณะกรุงออสโล ณะวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ (ค.ศ. ๑๙๒๖)] ... ๓๙
๗. ข้อความतिकท้ายฉบับที่ ๒. [ของหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขาย
และการเครีเรือระวางกรุงสยามกับกรุงนอริเวีย ลงนามกันณะกรุงออสโล
ณะวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ (ค.ศ. ๑๙๒๖)] ๔๒
๘. ข้อความतिकท้ายฉบับที่ ๓. [ของหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขาย
และการเครีเรือระวางกรุงสยามกับกรุงนอริเวีย ลงนามกันณะกรุงออสโล
ณะวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ (ค.ศ. ๑๙๒๖)] ๔๓
๙. ประกาศใช้อนุสัญญาระวางสยามกับฝรั่งเศสเพื่อวางระเบียบความเกี่ยวพัน
จะเพาะระวางสยามกับอินโดจีน ลงนาม ณ กรุงเทพระวันวันที่ ๒๕ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๔๖๕ (ค.ศ. ๑๙๒๖) ๔๕
๑๐. อนุสัญญาระวางสยามกับฝรั่งเศสเพื่อวางระเบียบความเกี่ยวพันระวางสยาม
กับอินโดจีน ลงนามกันณะกรุงเทพระวันวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๕
(ค.ศ. ๑๙๒๖) ๔๗
๑๑. (คำแปล) หนังสือซึ่งได้แลกเปลี่ยนกันระหว่างสหราชอาณาจักรกับประเทศ
สยามเกี่ยวกับการคีนอากรและวิธีค่านวณอัตรา “ตามราคา” ภายใต้กฎหมาย
ศุลกากรสยาม
- ฉบับที่ ๑. พระวรวงค์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ถึง มร. วอเทอร์โลว์
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๖ (พ.ศ. ๒๔๖๙) ๕๙

- ฉบับที่ ๒. มร. วอเทอร์โลว์ ทูล พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๖ (พ.ศ. ๒๔๖๙) ๖๑
- ฉบับที่ ๓. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ถึง มร. วอเทอร์โลว์
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๖ (พ.ศ. ๒๔๖๙) ๖๓
๑๒. ประกาศ (ของรัฐบาลสยาม) แก้ไขประกาศลงวันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช
๒๔๖๘ เนื่องในหนังสือสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระวางกรุงสยามกับ
กรุงอังกฤษ ลงวันที่ ๔ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) ... ๖๕
๑๓. (คำแปล) การแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
สวราชอาณาจักร กับรัฐบาลของประเทศสยามว่าด้วยการเดินเรือในแม่น้ำโขง
- ฉบับที่ ๑. มร. วอเทอร์โลว์ ทูล พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์
ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๗ (พ.ศ. ๒๔๗๐) ๖๙
- ฉบับที่ ๒. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ถึง มร. วอเทอร์โลว์
ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๘ (พ.ศ. ๒๔๗๑) ๗๒
- ฉบับที่ ๓. มร. จอห์นส ทูล พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์
ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๒๘ (พ.ศ. ๒๔๗๑) ๗๕
- ฉบับที่ ๔. พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ถึง มร. จอห์นส
ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๒๘ (พ.ศ. ๒๔๗๑) ๗๖
๑๔. (คำแปล) สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างบริเตนใหญ่กับประเทศสยาม
ลงนาม ณ กรุงเพท ฯ วันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๑๑ (การแลกเปลี่ยนหนังสือ
เพื่อเป็นหลักฐานในการภาคยานุวัติสนธิสัญญาข้างต้นของอาณาเขตบางอาณา-
เขตในอาณัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าฝ่ายบริเตน กรุงเพท ฯ วันที่ ๕ มกราคม
และ ๒๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๘) ๗๗

๑๕. (คำแปล) สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างบริเตนใหญ่กับประเทศสยาม
ลงนาม ณ กรุงเทพบ วันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๑๑ (การแลกเปลี่ยน
หนังสือเกี่ยวกับการใช้บทบัญญัติของสนธิสัญญาข้างต้นนี้แก่ทรานส์จอร์แดน
กรุงเทพบ วันที่ ๑๔ มีนาคม และวันที่ ๖ เมษายน ค.ศ. ๑๘๓๒) ๘๓
๑๖. ประกาศใช้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขาย และการเดินเรือระหว่าง
กรุงสยามกับรัฐเยอรมัน ลงนามกัน ณ กรุงเทพบ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน
พ.ศ. ๒๔๗๑ (ค.ศ. ๑๙๒๘) ๘๗
๑๗. หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขาย และการเดินเรือระหว่างพระราช
อาณาจักรสยามกับรัฐเยอรมัน ลงนามกัน ณ กรุงเทพบ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน
พุทธศักราช ๒๔๗๑ (ค.ศ. ๑๙๒๘) ๘๘
๑๘. โปรโตคอลว่าด้วยความตกลงทางเศรษฐกิจจะเพาะกาลระหว่างสยามกับ เยอรมนี
ทำ ณ กรุงเทพบ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ค.ศ. ๑๙๒๘ (พ.ศ. ๒๔๗๑) ... ๑๐๑
๑๙. ประกาศใช้หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาลและการประานีประนอม
ระหว่างสยามกับเนเธอร์แลนด์ ลงนาม ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ.
๒๔๗๑ (ค.ศ. ๑๙๒๘) ๑๐๓
๒๐. (คำแปล) หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาลและการประานีประนอม
ระหว่างสยามกับเนเธอร์แลนด์ ทำ ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๒๘
(พ.ศ. ๒๔๗๑) ๑๐๕
๒๑. ประกาศใช้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าขายระหว่างสยามกับสหรัฐ
สวิสส์ ลงนาม ณ กรุงโตกิโอ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๔ (ค.ศ.
๑๙๓๑) ๑๐๘

๒๒. หนังสือสัญญาว่าด้วยทางพระราชไมตรีและการค้าขายระหว่างสยามกับสหรัฐ
สวิสส์ ทำ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๘๓๑ (พ.ศ.
๒๔๗๔) ๑๑๑
๒๓. โปรโตคอลติดท้าย (หนังสือสัญญาว่าด้วยทางพระราชไมตรีและการค้าขาย
ระหว่างสยาม กับ สหรัฐสวิสส์) ทำ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม
ค.ศ. ๑๘๓๑ (พ.ศ. ๒๔๗๔) ๑๒๐
๒๔. (คำแปล) การแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าใน
สหราชอาณาจักร และรัฐบาลแห่งอินเดียนกับรัฐบาลแห่งสยาม ซึ่งประกอบ
เป็นความตกลงว่าด้วยเขตแดนระหว่างพม่า (เชียงใหม่) กับสยาม
- ฉบับที่ ๑. บันทึก ลงนามเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๘๓๑ (พ.ศ.
๒๔๗๔) ๑๒๑
 - ฉบับที่ ๒. มร. คอร์ดเมอร์ ทูล พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรทัย
ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๓๑ (พ.ศ. ๒๔๗๔) ๑๒๔
 - ฉบับที่ ๓. พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรทัย ถึง มร. คอร์ดเมอร์
ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ค.ศ. ๑๘๓๑ (พ.ศ. ๒๔๗๔) ๑๒๕
 - ฉบับที่ ๔. มร. จอห์นส ทูล พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรทัย
ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๓๒ (พ.ศ. ๒๔๗๔) ๑๒๗
๒๕. (คำแปล) การแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าใน
สหราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดีย กับ รัฐบาลของประเทศสยามว่าด้วยเขต
แดนระหว่างพม่า (ตะนาวศรี) กับประเทศสยาม
- ฉบับที่ ๑. มร. กุลคัช ถึง พระยาอภิบาลราชไมตรี ลงวันที่ ๑ มิถุนายน
ค.ศ. ๑๘๓๔ (พ.ศ. ๒๔๗๗) ๑๒๘

- ฉบับที่ ๒. พระยาอภิบาลราชไมตรี ถึง มร. กุลทัช ลงวันที่ ๑ มิถุนายน
ค.ศ. ๑๙๓๔ (พ.ศ. ๒๔๗๗) ๑๓๑
- แนบมาในฉบับที่ ๒ (พระยาอภิบาลราชไมตรี ถึง มร. กุลทัช ลงวันที่ ๑
มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔) บันทึก ทำที่ทับลี เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๓๓
(พ.ศ. ๒๔๗๖) ๑๓๒
๒๖. (คำแปล) อนุสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างสยามและเบลเยียม
ทำ ณ กรุงเทปฯ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ค.ศ. ๑๙๓๗ (พ.ศ. ๒๔๗๙) ... ๑๓๕
๒๗. ประกาศใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย
กับ เนเธอร์แลนด์ส์ ลงนาม ณ กรุงเทปฯ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.
๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๘) ๑๔๗
๒๘. (คำแปล) สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย
กับ เนเธอร์แลนด์ส์ ลงนาม ณ กรุงเทปฯ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.
๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๘) ๑๔๘
๒๙. (คำแปล) หนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลอังกฤษและรัฐบาลอินเดีย กับ
รัฐบาลสยามเกี่ยวกับเรื่องสัญชาติของบุคคลอันเนื่องจากเหตุที่ได้มีการปักปัน
เขตแดนใหม่ระหว่างประเทศพม่า (ด้านตะนาวศรี) กับประเทศสยาม
- หนังสือของอัครราชทูตอังกฤษ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๗ (พ.ศ.
๒๔๗๙) ๑๖๗
- (คำแปล) หนังสือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ลงวันที่
๓๑ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๗ (พ.ศ. ๒๔๗๙) ๑๗๐
๓๐. ประกาศใช้สนธิสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์ระหว่างประเทศไทย กับ สวิต-
เซอร์แลนด์ ลงนาม ณ กรุงเบอร์น เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐
(ค.ศ. ๑๙๓๗) ๑๗๓

๓๑. (คำแปล) สนธิสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์ระหว่างประเทศไทย กับ สวิตเซอร์แลนด์ ทำ ณ กรุงเบอร์น เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๑๗๕
๓๒. โปรโตคอลสุดท้าย (ของสนธิสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์ระหว่างประเทศไทย กับ สวิตเซอร์แลนด์ ทำ ณ กรุงเบอร์น เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๑๘๔
๓๓. ประกาศใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย กับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก-ลักเซมเบิร์ก ลงนาม ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๑๘๕
๓๔. (คำแปล) สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย กับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก-ลักเซมเบิร์ก ทำ ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๑๘๗
๓๕. ประกาศใช้อุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทยกับเบลเยียม ลงนาม ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ... ๑๘๗
๓๖. (คำแปล) อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทยกับเบลเยียม ทำ ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ... ๑๘๘
๓๗. โปรโตคอลภาคผนวก (ของอนุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทยกับเบลเยียม) ทำ ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๒๐๘
๓๘. ประกาศใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย กับ เดนมาร์ก ลงนาม ณ กรุงโคเปนเฮเกน เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๒๑๑

๓๙. (คำแปล) สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย กับ เคนมาร์ก ลงนาม ณ กรุงโคเปนเฮเกน เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๒๑๓
๔๐. โปรโตคอลสุดท้าย (ของสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่าง ประเทศไทย กับ เคนมาร์ก) ลงนาม ณ กรุงโคเปนเฮเกน เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ (พ.ศ. ๒๔๘๐) ๒๒๕
๔๑. ประกาศใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย กับ สวีเดน ลงนาม ณ กรุงสต็อกโฮล์ม เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๒๒๙
๔๒. (คำแปล) สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทย กับ สวีเดน ทำ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๒๓๑
๔๓. โปรโตคอลสุดท้าย (ของสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่าง ประเทศไทยกับสวีเดน) ทำ ณ สต็อกโฮล์ม เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ค.ศ. ๑๙๓๗) ๒๔๒
๔๔. หนังสือจากพระยาราชวังสัน ถึง นายริกคาร์ต แชนเคลอร์ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ (พ.ศ. ๒๔๘๐) ๒๔๓
๔๕. หนังสือจากนายริกคาร์ต แชนเคลอร์ ถึง พระยาราชวังสัน ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗ (พ.ศ. ๒๔๘๐) ๒๔๔

ประกาศ

ใช้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี ระวางกรุงสยาม กับ สหปาลีเศรษฐกิจเบลเยียมและลุกซัมบูร์ก*

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า.

โดยที่หนังสือสัญญาระวางกรุงสยาม กับ สหปาลีเศรษฐกิจเบลเยียม และลุกซัมบูร์ก ซึ่งได้แก้ไขบันดาหนังสือสัญญาแต่ก่อน ๆ ซึ่งได้มีอยู่ต่อกันนั้นฉบับหนึ่ง กับโปรโตคอลว่าด้วยอำนาจศาลที่จะพึงใช้แก่คนสังกัดชาติ เบลเยียม และลุกซัมบูร์กฉบับหนึ่ง ซึ่งเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายสยาม และอุปทูตเบลเยียม ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายเบลเยียม ได้ลงนามกันณะกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ นั้น มีข้อสัญญากันไว้ว่า จะได้ใช้หนังสือสัญญาและโปรโตคอลที่ว่านี้ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกันเป็นต้นสืบไป.

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชสัตยาบันและสมเด็จพระราชาแห่งชาวเบลเยียน ได้พระราชทานพระราชสัตยาบันแล้ว และพระราชสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนี้ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ และอุปทูตเบลเยียมณะกรุงเทพฯ ผู้มีอำนาจเต็มในการนี้ ได้แลกเปลี่ยนต่อกันที่กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ แล้ว หนังสือสัญญากับทั้งโปรโตคอลที่ว่านี้ จึงเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป.

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุกกระทรวงทบวงการ และบันดาผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญาและโปรโตคอลนี้ว่า ให้ถือตามกระทำตามความในหนังสือสัญญาและโปรโตคอลที่ว่านี้ จงทุกข้อทุกประการ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ เป็นต้นสืบไป.

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบันนี้.

* กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บางกอกไทมส์ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๐)

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

หนังสือสัญญา

ระวางกรุงสยาม กับ สหปาลีเศรฐกิจเบลเยียม และลุกซัมบูร์ค^(๑)

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามฝ่ายหนึ่ง กับสมเด็จพระราชาแห่งชาวเบลเยียม ในพระนามของพระองค์กับในพระนามของพระนางนาถกษัตริย์แห่งลุกซัมบูร์ค ด้วยอาศัยอำนาจแห่งความตกลงซึ่งมีอยู่ต่อกันนั้นอีกฝ่ายหนึ่ง มีพระราชประสงค์เท่าเทียมกันที่จะกระทำให้ความเกี่ยวพัน ในทางพาณิชย์และทางพระราชไมตรีซึ่งผูกพันกรุงสยามกับสหปาลีเศรฐกิจเบลเยียม และลุกซัมบูร์คอยู่โดยผาสูกถึงปานนั้นให้มั่นคงยิ่งขึ้น.

และทรงตระหนักว่า ทางที่จะบรรลุความมุ่งหมายนี้ ไม่มีอย่างอื่นดียิ่งกว่าที่จะแก้ไขบันดาหนังสือสัญญาที่บังคับใช้มาจนบัดนี้ จึงได้ทรงตกลงจะกระทำหนังสือสัญญาเพื่อการนี้ และได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ คือ.

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น พระวรวงค์เชอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศของพระองค์.

ฝ่ายสมเด็จพระราชาแห่งชาวเบลเยียมนั้น มองสิเออร์ มาร์เซลโปแลง อุปทูตเบลเยียม ณกรุงเพท ฯ.

ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกัน และได้เห็นเป็นอันถูกต้องแบบอย่างดีแล้ว ได้ปรึกษากันทำสัญญาเป็นข้อตั้งต่อไปนี้.

ข้อ ๑.

ในระวางอัครภาคีแห่งสัญญานี้ จะต้องมีสันติภาพต่อกันเป็นนิรันดร และมีไมตรีต่อกันเป็นนิจ คนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่าย เมื่อได้ยอมตนอยู่ใต้อำนาจกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งให้อยู่ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนั้นแล้วจะต้องมีเสรีภาพตามข้อไขอย่างเดียวกันกับคนสังกัดของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งในอันจะกระทำการเหล่านั้นได้ คือเข้าไปและเค็ดรทางและอาศัยอยู่ในอาณาเขตนั้น และกระทำการค้าจำนวน

(๑) กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บางกอกไทมส์ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๐)

ใหญ่และค้ำย่อ และกระทำการอุทสาหะกรรม จะทำด้วยตนเอง ฤๅโดยใช้ผู้อื่นทำการแทน ก็ได้ และประกอบทางศาสนา, ทางการศึกษา และทางทานการกุศล และเพื่อการเหล่านี้ ถือกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ และเช่า และเช่าอยู่ในที่ดิน, บ้านเรือน, โรงงาร, คลังสินค้า และร้านค้า หนึ่ง ในการใช้สุสาน, จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างได้แก่ชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเท่าเทียมกันและโดยมีข้อไข้อย่างเดียวกันทุกประการ.

นอกจากนี้คนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญาแต่ละฝ่าย ถ้าหากว่าต่างฝ่ายต่างให้ประโยชน์เสมอกันไซ้ จะต้องได้รับอำนาจตามข้อไข้อย่างเดียวกันกับคนชาติพื้นเมืองแห่งรัฐนั้น ๆ ในอันจะลู่ถือเอา และครอบครองสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ และจำหน่ายเสียซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น ๆ โดยทางขาย, ทางแลกเปลี่ยน, ทางให้, ทางพินัยกรรม ฤๅทางอื่น ๆ กับทั้งรับมรดกจากผู้ที่มีได้ทำพินัยกรรมไว้ ฤๅโดยทางพินัยกรรมก็ได้.

คนเหล่านี้จะไม่ต้องถูกบังคับโดยอ้างเหตุใด ๆ ให้เสียค่าภาษีอากร, ค่าศุลกากร ฤๅค่าส่วยสาอากรอย่างใด ๆ นอกจากฤๅยิ่งกว่าที่จะได้เรียกเก็บจากคนสังกัดชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๒.

คนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องได้เสวยเสรีภาพบริบูรณ์ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งในการถือศาสนาได้ตามชอบใจตน และหากว่าอนุวัตตามกฎหมายและกฎ และข้อบังคับของบ้านเมืองแล้ว จะต้องมียุติธรรมที่จะปฏิบัติพิธีกรรมในทางนมัสการตามลัทธิที่ตนนับถือได้ จะเป็นการกระทำจะเพาะบุคคล ฤๅเป็นการสาธารณก็ตาม.

ข้อ ๓.

คนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องได้รับในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งความคุ้มครองมั่นคงเป็นเนืองนิจและบริบูรณ์สำหรับกายตัวและทรัพย์สินของตน และในกระบวนนี้จะต้องได้เสวยสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกับที่ได้ให้อยู่แล้ว ฤๅจะได้ให้ต่อไปแก่คนสังกัดชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

คนเหล่านี้จะต้องได้รับความยกเว้นในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง จากการเกณฑ์ทหารทุกอย่าง ทั้งในกองทหารประจำการสามัญ และในกองทหารรักษาการประจำชาติ และในเหล่าทหารมิลิเชีย และโดยนัยเช่นเดียวกัน คนเหล่านี้จะต้องได้รับความยกเว้นจากการต้องเสียพลีด้วยประการทั้งปวง อันบังคับให้เสียต่างเสียแทนการเกณฑ์ตัวเป็นทหาร และจะไม่ต้องถูกบังคับทั้งในเวลาสงบศึก และในเวลาสงครามให้ส่งเสียถูกต้องเรียกเกณฑ์คนอื่นใด เพื่อออกหนุนราชการทหาร นอกจากที่บังคับแก่คนชาติพื้นเมือง และจะต้องด้อยที่ด้อยมีสิทธิที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนซึ่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศแต่ละฝ่ายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์แห่งคนชาติพื้นเมือง อนึ่ง ในการเหล่านี้ คนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญาอันแต่ละฝ่าย จะต้องได้รับผลปฏิบัติในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งเป็นอย่างดีไม่น้อยกว่าที่ได้อยู่แล้วก็จะพึงได้ต่อไปแก่คนสังกัดของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๔.

บันดาเคหะสถาน, คลังสินค้า, โรงงานหัตถกรรมและร้านและสถานที่ซึ่งเกี่ยวเนื่อง, ทั้งทรัพย์สินอย่างใด ๆ อื่นของคนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญาอันแต่ละฝ่ายที่อยู่ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องเป็นที่อำเกรง และจะต้องเป็นอันไม่อนุญาตให้เข้าตรวจดูกันสถานที่เหล่านั้น ฤๅสอบดู ฤๅตรวจสมมุติ ฤๅเอกสาร ฤๅบัญชีในนั้น เว้นไว้แต่จะกระทำตามข้อ ไซ้และตามระเบียบการที่มีบัญญัติไว้ในบทบัญญัติอันพึงใช้แก่คนชาติพื้นเมืองนั่นเอง.

ข้อ ๕.

ในระวางอาณาเขตของอัครภาคีแห่งสัญญาอัน จะต้องมิเสรีภาพบริบูรณ์ทุกประการ ในการค้าขายและการเดินเรือไปมาถึงกันและกัน คนสังกัดชาติของแต่ละฝ่าย พร้อมทั้งเรือและสินค้าบนทุกเรือของตน จะต้องมิเสรีภาพเต็มที่อยู่แล้วเดียวกับคนสังกัดชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง ในอันจะไปได้ยังท่าเลติที่, และท่า และลำน้ำทุกแห่งในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งได้เปิดฤๅจะเปิดให้มีการค้าขายได้กับเมืองต่างประเทศ และหากว่าอนุวัตตามกฎหมายของประเทศที่ตนไปถึงนั้น จะต้องได้รับสิทธิ และประโยชน์ที่โปรดให้

และเสรีภาพ และความคุ้มกันและการยกเว้นต่าง ๆ ในการค้าขายและเสรีเรือ เหมือนกันกับ
ที่คนชาติพื้นเมืองตนเองได้รับอยู่ก็จะได้รับต่อไป.

ข้อ ๖.

คนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญา^{นี้} แต่ละฝ่ายจะต้องมีเสรีภาพเช่นเดียวกันกับ
คนชาติพื้นเมือง ในอันจะเข้าไปยังศาลยุติธรรมน้อยใหญ่ของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อเรียกร้องและ
ป้องกันสิทธิของตน คนเหล่านี้จะต้องมีอำนาจเช่นเดียวกันกับคนชาติพื้นเมืองในอันจะเลือก
ทนายความผู้รับมอบฉันทะแห่งตนได้ด้วยเสรีภาพ อนึ่ง ถ้าหากว่าถ้อยที่ถ้อยให้ประโยชน์
เสมอกันแล้ว คนเหล่านี้จะต้องได้รับสิทธิและเอกสิทธิในการตั้งที่ประสาทให้แก่คนชาติ
พื้นเมือง และจะต้องอยู่ใต้บังคับแห่งข้อไข้อย่างเดียวกันด้วย.

ข้อ ๗.

หุ้นส่วนบริษัทพาณิชย์ ฤๅสมาคมอย่างอื่น ๆ ซึ่งได้ตั้งขึ้นตามกฎหมายของอัครภาคี
แห่งสัญญา^{นี้} ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และมีสภาพเป็นนิติบุคคล ทั้งมีสำนักแห่งตนตั้งอยู่ในอาณาเขต
ของฝ่าย^{นี้} จะต้องได้รับอำนาจในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ในเมื่อได้อนุวัตตามกฎหมาย
ของฝ่าย^{นี้} แล้ว สำหรับคำเนรกริจการของตน และตั้งสาขา และขึ้นศาลฐานเป็นโจทฤๅเป็น
จำเลยก็ได้.

ข้อ ๘.

สินค้าซึ่งมีกำเนิดมาจากอัครภาคีแห่งสัญญา^{นี้} ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และนำผ่านอาณาเขต
ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง^{นี้} จะต้องได้รับความยกเว้นโดย
ฐานถ้อยที่ถ้อยให้ประโยชน์เสมอกัน จากภาษีค่าผ่านแดนทุกอย่างไม่ว่าสินค้านั้นจะผ่านตรง
ไปฤๅในระวางที่ผ่าน^{นี้} จะได้ออกจากบันทุกพักไว้ในคลังสินค้าแล้วกลับบันทุกใหม่.

การปลดจากภาระที่จะต้องเสียภาษีผ่านแดน^{นี้} ไม่มีนัยหมายความว่าเป็นอย่างปลดจาก
ภาระที่จะต้องเสียภาษีต่าง ๆ ซึ่งทบวงการศุลกากรจักเรียกเก็บเพื่อคุ้มค่าใช้จ่ายในการควบคุม
ฤๅการปกครองซึ่งอาจมีขึ้นเนื่องในการส่งสินค้าผ่านแดนฤๅพักอยู่ในคลังสินค้านั้น ฤๅเป็น

อันปลดจากภาระที่จะต้องเสียภาษีสรรพากรต่าง ๆ อันเนื่องแต่บันดาธุระการอันจักพึงปฏิบัติ แก่สินค้าในตอนที่พักอยู่ในคลังสินค้าฤุกำลังขนส่งไปนั้น.

ข้อ ๘.

สหปาลีเศรษฐกิจเบลเยียมและลุกซัมบวร์คยอมรับนับถือเสรีภาพของกรุงสยามว่ามี อิศรภาพเต็มที่ ๆ จะกำหนดตั้งพิกัตอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าขาเข้าและขาออก และ กำหนดการคืนภาษีสินค้าที่ส่งกลับออกไปนอกแดน และตั้งภาษีฤุกาการและส่วยสาอากรอย่าง อื่น ๆ ได้ทุกประการ.

ฉนั้น สหปาลีเศรษฐกิจเบลเยียมและลุกซัมบวร์คอนุมติให้กรุงสยามเพิ่มภาษีศุลกากร สู่พิกัตอัตราสูงขึ้นไปกว่าที่ได้กำหนดไว้ในบันดาความตกลงซึ่งใช้มาจนบัดนี้ในระวางกรุง เบลเยียมกับกรุงสยามและในระวางกรุงลุกซัมบวร์คกับกรุงสยามนั้นได้ แต่หากมีข้อไข้อยู่ว่า บันดาประเทศอื่น ๆ ซึ่งมีความผูกพันอยู่กับกรุงสยามโดยสัญญาอย่างเดียวกันนั้น จะต้อง อนุมติให้มีการเพิ่มเช่นนั้นได้เหมือนกัน โดยไม่เรียกร้องเอาประโยชน์ฤุกาการพิเศษเป็น การตอบแทนอย่างหนึ่งอย่างใดเลย.

อนึ่ง เปนที่เข้าใจกันด้วยว่าสหปาลีเศรษฐกิจเบลเยียมและลุกซัมบวร์ค จะต้องได้รับ ประโยชน์โดยพลันและโดยไม่มีข้อไข้อย่างใด ๆ ในบันดาการลดภาษีศุลกากร ฤุกาในประโยชน์ ทุกอย่างทีกรุงสยามจักได้ประสาทให้แก่ประเทศนอกสัญญาใด ๆ อื่น ในการนำสินค้าเข้าและ สินค้าออก, การส่งสินค้าผ่านแดน, การคืนภาษีสินค้าที่ส่งกลับออกไปนอกแดน และโดยนัย ทัวไปก็ในการท้งปวงซึ่งเกี่ยวแก่การเรียกเก็บภาษีศุลกากรและพิธีการศุลกากร ในกระบวนนี้ กรุงสยามจะต้องได้รับผลปฏิบัติในฐานะถ้อยที่ถ้อยให้ประโยชน์เสมอกัน.

อัครภาคีแห่งสัญญานี้ ประสาทผลปฏิบัติอย่างที่ได้แก่ชาติที่โปรดได้ให้ประโยชน์ อย่างยั้งนั้นให้แก่กันและกันในการท้งปวงที่เกี่ยวข้องแก่การห้ามฤุกาการตั้งข้อบังคับซึ่งมีอยู่แล้ว ฤุกา ซึ่งจะได้ตั้งขึ้นในภายหน้าในเรื่องการนำสินค้าเข้าฤุกานำสินค้าออกฉนั้น.

ข้อ ๑๐.

ค่าศุลกากรและค่าส่วยสาอากรภายในซึ่งเก็บเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล ฤุกาเทศาภิบาล ฤุกาประชาบาล ฤุกาสาธารณสถานอย่างอื่น ๆ อันเรียกเก็บอยู่ ฤุกาจะได้เรียกเก็บต่อไปจากการ

บั้งเกิด ฤๅการประกอบ ฤๅการบริโภคน้ำต่าง ๆ ภายในอาณาเขตของอัครภาคีแห่งสัญญาอัน ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องไม่กระทบกระทั่งแก่พืชผล ฤๅสินค้า ฤๅสิ่งของ ของอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นอย่างที่ยึดแน่นกว่า ฤๅอย่างที่ยึดแน่นยิ่งกว่าที่กระทบกระทั่งแก่พืชผล ฤๅสินค้า ฤๅ สิ่งของอย่างเดียวกัน อันมีกำเนิดเป็นของชาติพื้นเมือง ฤๅมีกำเนิดมาจากชาติที่โปรดให้ได้ ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๑๑.

บันดาพาณิชย์และหัตถกรรมและอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งมีบัตรสำคัญอันเจ้าพนักงานแห่ง ประเทศของตนได้ออกให้ แล้วนำมาแสดงเป็นหลักพินิจว่าตนได้รับอำนาจเพื่อประกอบ อุตสาหกรรมในรัฐซึ่งตนตั้งภูมิลำเนาอยู่นั้นได้ไซ้ พึงทำการเหล่านี้ ด้วยตนเอง ฤๅโดย อาศัยผู้รับจ้างเค็รทางเพื่อพาณิชย์ในอาณาเขตของอัครภาคีแห่งสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้คือ ทำการซื้อต่าง ๆ และแสวงหาสินค้าต่างของต่าง ๆ แม้ถึงว่าจะนำตัวอย่างสินค้าไปกับตนด้วย ก็ได้ แต่หากต้องอนุวัตตามกฎหมายและข้อบังคับของบ้านเมือง รวมทั้งบทบัญญัติในเรื่อง ภาษีอากรด้วย.

อุตสาหกรรม (ผู้รับจ้างเค็รทางเพื่อพาณิชย์) ซึ่งมีบัตรสำคัญประจำตน พึงมีตัวอย่าง สินค้าไปกับตนได้ แต่จะมีสินค้าไปด้วยไม่ได้.

อัครภาคีแห่งสัญญาอัน ยินยอมตกลงกันว่า ในเรื่องนี้จะใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ระวางประเทศเพื่อจัดพิธีการศุลกากรให้ง่ายขึ้น ซึ่งได้ทำกันณะเมืองเยเนวา เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๒๓ นั้นบังคับปรับบท แต่ทว่าต่างฝ่ายต่างยังสงวนสิทธิที่จะได้รับ ผลปฏิบัติอย่างที่ได้แก่ชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งนั้นไว้เป็นมั่นคง.

ข้อ ๑๒.

เรือใหญ่น้อยต่าง ๆ ที่ชักธงของอัครภาคีแห่งสัญญาอันฝ่ายหนึ่งซึ่งบันทุกอับเฉา ฤๅ สินค้าเข้าไปในน่านน้ำอาณาเขต ฤๅเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่ง ฤๅซึ่งออกไปจากที่นั้น ๆ ไม่ว่า ออกไปจากที่ใด ๆ ฤๅจะไปยังที่ใด ๆ ในเวลาที่เข้าไป, ฤๅออกไป ฤๅผ่านไปนั้น จะต้อง ไม่ถูกบังคับให้เสียค่าภาษีศุลกากร ฤๅค่าภาระใด ๆ ไม่ว่าโดยนามใด ๆ ซึ่งเรียกเก็บในนาม

และเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล ฤๅเทศาภิบาล ฤๅประชาบาล ฤๅสาธารณสภา ฤๅองค์คณะใด ๆ นอกจากฤๅยิ่งกว่าที่ได้เรียกเก็บอยู่ ฤๅจะได้เรียกเก็บต่อไปจากเรือของชาติพื้นเมืองสินค้าที่บันทุกเรือนั้น ไม่ว่ามีกำเนิดจากแห่งใด จะไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรสำหรับการที่เข้ามาในฤๅเสียค่าภาระอย่างอื่น ๆ นอกจากฤๅยิ่งกว่าที่จะต้องเสีย หากว่าสินค้านั้นได้บันทุกเข้ามาโดยเรือที่ชักธงชาติพื้นเมือง ทั้งนี้ เป็นที่เข้าใจกันด้วยว่า บันทุกสิ่งของทุกอย่าง ซึ่งนำเข้าไปได้อยู่แล้วฤๅอาจนำเข้าไปได้ต่อไปโดยชอบด้วยกฎหมายยังเมืองท่าของอัครภาคีแห่งสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเรือของชาติพื้นเมืองนั้น อาจนำเข้าไปในเมืองท่านั้น ๆ โดยเรือของอีกฝ่ายหนึ่งได้เหมือนกัน และคนโดยสารและเข้าของของคนโดยสารเรือนั้น ๆ จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกันกับประหนึ่งว่าเค็ดทางไปในเรือที่ชักธงชาติพื้นเมืองเหมือนกัน.

ในการตั้งปวงที่เกี่ยวกับการจัดเรือใหญ่น้อยให้จอดอยู่เป็นที่ และการขนสินค้าลงเรือและขึ้นจากเรือ ในเมืองท่า, ณะที่ทอดสมอ, ณะที่อ่าวกำบัง และที่ท้องน้ำ และโดยนัยทั่วไปในการตั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและบทบัญญัติใด ๆ ซึ่งเรือค้าขาย และลูกเรือและสินค้าที่บันทุกเรืออาจต้องบังคับนั้น ในการเหล่านี้เป็นที่ยินยอมตกลงกันว่า จะต้องไม่ให้เอกสิทธิฤๅประโยชน์ที่โปรดให้อย่างใด ๆ แก่เรือของชาติพื้นเมืองที่มีได้ให้เท่าเทียมกันแก่เรือของรัฐอีกฝ่ายหนึ่ง ความประสงค์ของอัครภาคีแห่งสัญญานี้มีอยู่ว่า ในกระบวนนี้เรือของตนจะต้องได้รับผลปฏิบัติโดยฐานอันเท่าเทียมกันอย่างบริบูรณ์.

เรือใหญ่น้อยที่ชักธงของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ฝ่ายหนึ่ง และถือหนังสือประจำเรือและเอกสารตามระเบียบบังคับแห่งกฎหมายของประเทศที่ใช้ธงนั้น จะต้องเป็นที่นับถือเป็นพิเศษ ชาติว่ามีสัญชาติเป็นเรือของประเทศนั้น ในน่านน้ำอาณาเขตและในย่านน้ำภายในและในเมืองท่าของอัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีต้องนำหลักพิศุจน์อย่างอื่นมาแสดง.

ข้อ ๑๓.

การค้าขายตามชายทะเลนั้น เป็นอันยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้ และระเบียบการในเรื่องนี้เป็นอันคงอยู่ใต้อำนาจกฎหมายของอัครภาคีแห่งสัญญาแต่ละฝ่าย.

แต่ที่ว่า เป็นที่เข้าใจกันว่า ในกระบวนการนี้ เรือของอัครภาคีแห่งสัญญาน^๕ จะต้องได้รับผลแห่งสิทธิและผลประโยชน์อย่างที่ได้ประสาทให้ ฤาจะพึงประสาทให้ต่อไปแก่เรือของประเทศใด ๆ อื่น.

ข้อ ๑๔.

หากว่าสงวนหลักกฎหมายระวางประเทศอันพึงใช้ในเวลาสงครามนั้นไว้ เรือรบฤาเรือค้าขายลำใดของอัครภาคีแห่งสัญญาน^๕ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งถูกบังคับโดยอากาศร้าย ฤาด้วยเหตุภัยอันตรายใด ๆ อื่น ให้ต้องเข้าหาที่กำบังอาศัยในเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่งนั้นจะต้องมีเสรีภาพในที่นั้นที่จะให้ซ่อมแซมเรือ และหาเครื่องพัสดุที่จำเป็นทุกอย่างมาในเรือ และกลับออกทะเลไปอีก โดยไม่ต้องใช้ค่าภาระอย่างใด ๆ นอกจากที่เรือของชาติพื้นเมืองจักต้องเสีย แต่ที่ว่าในกรณีที่นายเรือของเรือค้าขายลำใด ๆ จักมีความจำเป็นจะต้องจำหน่ายสินค้าที่บันทุกในเรือนั้นเสียส่วนหนึ่ง เพื่อจะได้เงินมาใช้ค่าไสหยุ่ในเหตุนี้ไซ้^๕ นายเรือนั้นจำเป็นจะต้องอนุวัตตามข้อบังคับและพิกัตภาคีสำหรับท้องถิ่น^๕.

ถ้าเรือรบฤาเรือค้าขายลำใดของอัครภาคีแห่งสัญญาน^๕ ฝ่ายหนึ่งได้เกยติดตันฤาอัปปางลงตามฝั่งทะเลของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่นที่จะต้องแจ้งเหตุนี้แก่กงสุลเยเนอราลฤากงสุล ฤารองกงสุล ฤาพนักงานรกงสุล สำหรับท้องถิ่นซึ่งเหตุเกิดขึ้นนั้น ฤาถ้าไม่มีพนักงานเช่นนั้นก็จะต้องแจ้งเหตุแก่กงสุลเยเนอราล ฤากงสุล ฤารองกงสุล ฤาพนักงานรกงสุล ที่อยู่ในตำบลที่ใกล้เคียงที่สุด.

การกระทำทุกอย่างในการกู้เรือสยามที่ได้อัปปางฤาเกยติดตันในน่านน้ำอาณาเขตของเบลเยียม^๕ นั้น จะต้องดำเนินตามกฎหมายและกฎและข้อบังคับของกรุงเบลเยียม และโดยถ้อยที่ถ้อยให้ประโยชน์เสมอกัน วิธีการทุกอย่างในการกู้เรือเบลเยียมที่ได้อัปปางฤาเกยติดตันในน่านน้ำอาณาเขตสยาม^๕ นั้น จะต้องดำเนินตามกฎหมายและกฎและข้อบังคับของกรุงสยาม.

บันคากำปั่นฤาเรือที่เกยติดตันฤาอัปปางเช่นนี้ และบันคาเศษที่เหลือจากแตกสลายและเครื่องอุปกรณ์และบันคาพัสดุสำหรับเรือและเข้าของและสินค้าทุกอย่างที่กู้มาได้จากกำปั่นฤาเรือนั้นรวมทั้งสิ่งของใด ๆ ที่ได้โยนลงทะเล ฤาเงินที่ได้จากการขายวัตถุ^๕ นั้น ๆ ถ้าหาก

ได้ขาย กับทั้งเอกสารทั้งปวงที่ค้นพบในกำปั่น ฎาเรือซึ่งได้เกยติดตื้นฎาอัปปางที่ว่านั้น จะต้องมอบให้แก่เจ้าของกำปั่นฎาเรือนั้น ฎาผู้แทนเจ้าของนั้น ๆ ในเวลาที่มาเรียกร้องเอา ถ้ำและเจ้าของฎาผู้แทนเจ้าของที่ว่านั้นไม่อยู่ ณะ ที่นั้น เงินที่ได้จากการขายวัตถุฎาบันตาวัดฎาที่ว่ามาแล้วนั้น จะต้องมอบให้แก่กงสุลเยเนอราล ฎากงสุล ฎารองกงสุล ฎาพนักงานารกงสุล ซึ่งเกี่ยวข้อง เมื่อได้มาเรียกร้องเอาภายในเวลาซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายของบ้านเมืองนั้น และพนักงานารกงสุล ฎาเจ้าของ ฎาผู้แทนเช่นว่านั้น จะต้องใช้เงินณะเพาะแต่เพียงค่าเสียหาย ในการรักษาวัดฎาเหล่านั้นไว้ กับทั้งค่าใช้จ่ายในการกู้เรือให้ปลอดภัย ฎาค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่ง จักต้องใช้ในกรณีที่เรือของชาติพื้นเมืองจักได้อัปปางลง

สิ่งของและสินค้าที่กุมมาได้จากการอัปปางนั้น จะต้องยกเว้นไม่เก็บภาษีศุลกากรอย่าง ใด ๆ เว้นไว้แต่เมื่อเบิกค่าขนส่งการเอาออกจำหน่ายเพื่อบริโภคภายในเมืองนั้น ในกรณี เช่นนี้จึงจะต้องเสียภาษีตามธรรมดา.

ในกรณีที่กำปั่นของคนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญานฝ่ายหนึ่ง จักได้อัปปางลง ฎาเกยติดตื้นในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าเจ้าของเรือฎานายเรือ ฎาคนอื่นที่เป็นผู้แทน เจ้าของเรือไม่ได้อยู่ณะที่นั้น กงสุลเยเนอราล ฎากงสุล ฎารองกงสุล ฎาพนักงานารกงสุล ซึ่งเกี่ยวข้องจะต้องได้รับอำนาจที่จะให้ความออกหนุนทางราชการเพื่อหาความช่วยเหลือที่ จำเป็นทุกประการให้แก่คนในบังคับแห่งรัฐของตน ในกรณีที่เจ้าของเรือ ฎานายเรือ ฎาคนอื่นที่เป็นผู้แทนเจ้าของเรืออยู่ณะที่นั้น และได้ขอความช่วยเหลือเช่นนั้นไซ้รั ก็ให้ เป็นไปอย่างเดียวกัน.

ข้อ ๑๕.

หากว่าสงวนบทกฎหมายระวางประเทศอันพึงใช้ในเวลาสงครามนั้นไว้ เรือรบของ อัครภาคีแห่งสัญญานแต่ละฝ่าย พึงเข้าไป และพักอยู่ และกระทำการซ่อมแซมในบันคา เมืองท่า และท่าเลดินที่ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรือรบของชาติอื่น ๆ พึงเข้าถึงนั้นได้ และใน ที่นั้น ๆ เรือรบเหล่านี้จะต้องอยู่ใต้อำนาจข้อบังคับ และได้ผลแห่งเกียรติยศและประโยชน์ และเอกสิทธิ และความยกเว้นต่าง ๆ อย่างเดียวกันกับที่ได้ประสาทให้ ฎาจักพึงประสาทให้ ต่อไปแก่เรือรบของชาติใด ๆ อื่น.

ข้อ ๑๖.

อัครภาคีแห่งสัญญา^๕นี้แต่ละฝ่ายยินยอมกันว่าจะอนุวัติให้กงสุลเยเนอราล, กงสุล, รองกงสุล และพนักงานกงสุลของอีกฝ่ายหนึ่งเข้าอยู่ในเมืองท่า และเมือง และถิ่นที่ทุกแห่งของอีกฝ่ายหนึ่งเว้นไว้แต่ในตำบลซึ่งจักเป็นที่ติดขัดในอันจะอนุวัติให้พนักงาน^๕เช่นว่านี้เข้าอยู่ได้.

แต่จะว่า ข้อที่สงวนไว้^๕นั้นจะต้องไม่ใช่แก่อัครภาคีแห่งสัญญา^๕อีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าหากมิได้ใช้แก่นันดาประเทศอื่น ๆ ค้ำยเหมือนกัน.

กงสุลเยเนอราล, กงสุล, รองกงสุล และพนักงานกงสุลของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕นี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องถ้อยที่ถ้อยได้รับผลแห่งเอกสิทธิและความยกเว้น และความคุ้มกันทั้งปวง ซึ่งได้แก่พนักงานอัมยิสและฐานะเช่นเดียวกันของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง และพนักงาน^๕เช่นว่านี้ ก่อนที่จะได้รับอนุวัติให้เข้าทำการตามตำแหน่งและก่อนที่จะได้รับความคุ้มกันอันเนื่องกับหน้าที่นั้น จักต้องแสดงตราตั้งตามรูประเบียบการซึ่งกฎหมายบ้านเมืองของตนได้กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ดี พนักงานเหล่านี้ จะเข้าทำการตามตำแหน่งได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของรัฐบาลแห่งประเทศที่ตนจะไปประจำอยู่นั้น และรัฐบาลของประเทศนั้นจะต้องออกอนุวัติบัตรอำนาจความมั่นคงให้พนักงาน^๕นั้น ๆ ปฏิบัติการตามหน้าที่ของตนได้ด้วยเสรีภาพ ทั้งนี้ ให้ออกให้โดยไม่ชักช้า และไม่เรียกร้องค่าธรรมเนียมอย่างใดเลย และเมื่อได้สำแดงอนุวัติบัตรนั้นแล้ว พนักงานเหล่านี้จะต้องได้รับผลแห่งสิทธิ และอภิสิทธิและความคุ้มกันตามที่หนังสือสัญญาฉบับ^๕นี้ประสาทให้.

ข้อ ๑๗.

ในการที่เกี่ยวข้องแก่เปเตนต์, เครื่องหมายการค้าและแบบอย่างต่าง ๆ นั้น คนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕นี้ แต่ละฝ่ายเมื่อได้กระทำตามแบบพิธีซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว จะต้องได้รับความคุ้มครองในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งเสมอเหมือนกับคนสังกัดชาติของบ้านเมืองนั้น.

ถ้ามีคนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายใดถึงแก่ความตายลงในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าพนักงานฝ่าย^๕ที่ผู้ทรงอำนาจจะต้องแจ้งความแก่กงสุลเยเนอราล ฤกษกงสุล ฤการองกงสุล ฤาพนักงานกงสุลแห่งชาติของผู้ที่ถึงแก่ความตายซึ่งอยู่ใกล้เคียงที่สุดให้ทราบโดยพลัน ส่วนพนักงานกงสุลเหล่านี้ถ้าได้ทราบเหตุขึ้นก่อนก็ต้องแจ้งความนั้นแก่เจ้าพนักงานฝ่าย^๕ที่ให้ทราบด้วยเหมือนกัน.

เมื่อพนักงานกงสุลที่เกี่ยวข้องขอร้องแล้ว เจ้าพนักงานฝ่าย^๕ที่ผู้ทรงอำนาจจะต้องบูรณะความที่แจ้งไปนั้นโดยส่งสำเนาใบสำคัญมรณเหตุซึ่งทำถูกต้องตามแบบ ^๕ทั้งนี้โดยมิได้คิดค่าภาระประการใดเลย.

ถ้าผู้รับมรดกไร้ความสามารถ ฤไม่อยู่ก็ดี ฤไม่มีผู้จัดการพินัยกรรมก็ดี พนักงานฝ่ายการกงสุลพร้อมเพรียงกันกับเจ้าพนักงานฝ่าย^๕ที่ผู้ทรงอำนาจ จะต้องมีสิทธิโดยอนุวัติตามกฎหมายแห่งประเทศของตนและเท่าที่กฎหมายฝ่าย^๕ที่จะอนุญาตให้ทำได้นั้น ในอันจะกระทำกิจการทุกอย่างที่จำเป็นเพื่อปกป้องรักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกนั้นได้ เป็นต้นว่า ประทับตรา และปลดตราประจำสิ่งของ, ทำบัญชีทรัพย์สิน และจัดการและชำระบัญชีมรดก ฤว่าโดยย่อก็ดำเนินการที่จำเป็นทุกอย่างเพื่อพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของผู้รับมรดก เว้นไว้แต่ในกรณีที่มีข้อพิพาทกันเกิดขึ้น.

บทบัญญัติข้างบน^๕จะต้องเป็นอันใช้ได้เหมือนกัน ในกรณีที่มีคนสังกัดชาติของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีทรัพย์สินอยู่ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ได้ถึงแก่ความตายลงนอกอาณาเขตของฝ่ายนั้นโดยไม่มีผู้ใดละที่ ๆ ทรัพย์สินของตนตกอยู่นั้น มีฐานะอันสมควรที่จะเข้าพิทักษ์รักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกนั้นได้.

จะเพาะแต่พนักงานกงสุลผู้ทรงอำนาจของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕แต่ละฝ่ายเท่านั้น จึงจะมีหน้าที่ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง สำหรับรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเรือค้าขายแห่งชาติของตน และจะเพาะแต่พนักงานกงสุลเหล่านี้เท่านั้น จึงจะมีอำนาจตัดสินข้อพิพาท

ต่าง ๆ อันจักพึงเกิดขึ้นณะท้องทะเลฤๅในน่านน้ำอาณาเขตฤๅในเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่ง
ระวางนายเรือ, พนักงานเรือ และคนประจำเรือ มีจะเพาะอย่างย้งในเมื่อข้อที่เกี่ยวแก่การ
กำหนดเงินค่าจ้างและการปฏิบัติตามสัญญา แต่ทะว่าในกรณีเมื่อมีเหตุการณ์ไม่เรียบร้อย
เกิดขึ้นในเรือค้าขายของอัครภาคีแห่งสัญญานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในน่านน้ำอาณาเขตและเมืองท่า
ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่นผู้ทรงอำนาจจักวินิจฉัยเห็นว่าเป็นเหตุชนิดที่จะนำ
มา ฤๅอาจจะนำมาซึ่งความระส่ำระสายแก่ความสงบฤๅความเรียบร้อยในน่านน้ำอาณาเขตฤๅ
บนบกนั้นไซ้ อำนาจศาลจะต้องตกอยู่แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง.

ข้อ ๒๐.

ถ้าลูกเรือคนใดหลบหนีหน้าที่ ฤๅไปเสียโดยผิดระเบียบจากเรือค้าขายลำใดที่ชักธง
ของอัครภาคีแห่งสัญญานฝ่ายหนึ่งในน่านน้ำภายในของอีกฝ่ายหนึ่งไซ้, เมื่อได้รับคำขอร้อง
อันพึงมีมาจากพนักงานสูงสุดผู้ทรงอำนาจของประเทศเจ้าสังกัดแห่งเรือที่เกี่ยวข้องว่าให้
กระทำดังนี้แล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่นจำเป็นจะต้องให้ความช่วยเหลือเต็มตามอำนาจที่จะ
ทำได้ภายในขีดชั้นแห่งกฎหมาย เพื่อจับกุมและส่งตัวลูกเรือคนนั้นกลับคืน อนึ่ง ได้ใช้จ่าย
เงินไปเท่าใดในการนี้ ก็ให้พนักงานสูงสุดที่วานนั้นนำเงินใช้คืน.

ถ้าหากลูกเรือที่วานนั้นได้กระทำความผิดกฎหมายขึ้นอย่างใด ๆ ฉะนั้นต้องหน่วยงาน
ที่จะส่งตัวกลับคืนนั้นไว้จนกว่าศาลซึ่งมีสิทธิจะพิจารณาคดีนั้นได้ออกคำพิพากษา และได้มี
การบังคับตามคำพิพากษานั้นแล้ว.

อนึ่ง เป็นที่เข้าใจกันว่า บทบัญญัติในวรรคต้นนั้น จะต้องไม่ใช่แก่คนสังกัดชาติ
ของประเทศซึ่งการหลบหนีหน้าที่ ฤๅการทิ้งเรือไปเสียดังที่วานนั้นได้เกิดขึ้น.

ข้อ ๒๑.

ตั้งแต่วันแรกเปลี่ยนศักราชเป็นต้นไป จะต้องใช้หนังสือสัญญาฉบับนี้แทนหนังสือ
สัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าขายที่ลงนามกันณะกรุงลอนดอนในระวางกรุงเบลเยี่ยม
กับกรุงสยามเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๑๘๖๘^(๒) รวมทั้งข้อเพิ่มเติมต่อหนังสือสัญญา

(๒) หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๑ หน้า ๑๘๑

ฉบับนี้ ซึ่งได้ลงนามกันณะกรุงบรัสเซลส์ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๑๘๘๓^(๓) ว่าด้วยการนำเข้าไป และจำหน่ายสุราในกรุงสยาม และในส่วนอาณาเขตแห่งลุ่มชัมบูร์กนั้น ให้ใช้แทนหนังสือสัญญาอันได้ทำระวาง “สหปาลีศุลกากร” เยอรมันกับกรุงสยามที่ลงนามกันณะกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๘๖๒^(๔) และตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป บันคาหนังสือสัญญาที่ว่าจะต้องเป็นอันเลิกไม่เป็นเครื่องผูกพันแก่กันอีกต่อไป.

บทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาดังนี้ เป็นอันไม่ใช้ครอบคลุมถึงเมืองขึ้นและอาณาเขตที่อยู่พื้นทะเล อันอยู่ใต้อิทธิพลอำนาจของกรุงเบลเยียมจนกว่าจะหมดเวลาสองเดือนนับตั้งแต่วันที่รัฐบาลเบลเยียมจะได้แจ้งระบุมความในนามของเมืองขึ้นและอาณาเขตเหล่านั้น ว่ายอมเข้าช่วยในหนังสือสัญญาดังนี้.

ข้อ ๒๒.

บทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาดังนี้จะตีความให้เป็นไปโดยนัยที่จะเบียดเบียนให้เสื่อมเสียอิศรภาพ อันหนังสือสัญญาดังนี้ประสาทให้แก่กรุงสยามในเรื่องการศุลกากร และการสรรพากรและการอำนาจศาลนั้นหาได้ไม่.

ข้อ ๒๓.

หนังสือสัญญาดังนี้จะต้องมีผลเป็นอันใช้ตั้งแต่วันแรกเปลี่ยนศัตยาศัณษาขึ้นก่อน และจะต้องเป็นอันใช้โดยชั่วกำหนดเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันนั้นสืบไป.

ถ้าภายในสิบสองเดือนก่อนสิ้นกำหนดห้าปีนั้น อัครราชทูตแห่งสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้แจ้งเจตนาที่จะเลิกสัญญานี้แก่อีกฝ่ายหนึ่งแล้ว สัญญานี้จะต้องคงเป็นที่บังคับต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดปีหนึ่ง นับตั้งแต่วันที่อัครราชทูตฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้บอกเลิกสัญญานี้.

แต่ที่ว่าเป็นที่เข้าใจกันโดยบังชัคว่า การบอกเลิกสัญญาเช่นว่านี้ จะมีผลสิ้นหนังสือสัญญาอย่างใด ๆ ที่ว่าไว้ในข้อ ๒๑ แห่งหนังสือสัญญาดังนี้ ให้เป็นอันกลับใช้ได้ก็หาไม่ได้เลย.

(๓) หนังสือชุกประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๒ หน้า ๕๕

(๔) หนังสือชุกประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๑ หน้า ๑๓๓

หนังสือสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบันและสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนั้น จะต้องแลกเปลี่ยนกันณะกรุงเทพฯ ฯ โดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราลงไว้ในหนังสือสัญญานี้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศสและกรุงเทพฯ ฯ เมื่อวันที่สิบสาม เดือนที่สี่ พระพุทธศักราช สองพันสี่ร้อยหกสิบเก้า ตรงกับวันที่สิบสาม เดือนกรกฎาคม ๒๖๑๓ พระพุทธศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบหก.

(ลงพระนามและประทับตรา) ไตรทศประพันธ์.

(ลงนามและประทับตรา) ม. โปแดง.

โปรโตคอล

ว่าด้วยอำนาจศาลอันพึงใช้แก่คนสังกัดชาติเบลเยียม

ในพระราชอาณาจักรสยาม

ในขณะที่เมื่อจะลงนามกันในหนังสือสัญญาฉบับใหม่ ว่าด้วยทางพระราชไมตรี และการค้าขายและการเดินเรือระหว่างกรุงสยามกับสหปาลีเศรษรัฐกิจเบลเยียมและลูกชัมบวร์คนี้ ผู้มีอำนาจเต็มของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ ได้ยินยอมตกลงกันดังต่อไปนี้.

ข้อ ๑.

อำนาจศาลซึ่งพนักงานกงสุลเบลเยียมในกรุงสยามได้เคยใช้แต่ก่อนมาจนบัดนี้ กับทั้ง เอกสิทธิและความยกเว้นและความคุ้มกันต่าง ๆ ซึ่งคนในบังคับเบลเยียม และหุ้นส่วนบริษัท พาณิชยและสมาคมเบลเยียมเคยได้มีมาจนบัดนี้ เป็นส่วนเนื่องมาจากอำนาจศาลที่กล่าวนั้น ต้องเป็นอันเลิกและสิ้นสุดลงในวันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันของสัญญาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น.

ตั้งแต่วันนั้นสืบไป บันฑาคคนในบังคับเบลเยียมและลูกชัมบวร์คและหุ้นส่วนบริษัท พาณิชยและสมาคมเบลเยียมและลูกชัมบวร์คในกรุงสยาม จะต้องขึ้นอยู่กับอำนาจศาลฝ่ายสยาม.

ข้อ ๒.

จนกว่าจะครบกำหนดห้าปีนับแต่ได้ประกาศและใช้ประมวลกฎหมายฝ่ายสยามแล้ว ทั้งหมด กล่าวคือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, ประมวลกฎหมายอาญา, ประมวลกฎหมายกระบวนพิจารณาความแพ่ง, ประมวลกฎหมายกระบวนพิจารณาความอาญากับ พระธรรมนูญศาลทั้งหลายนั้น กรุงเบลเยียมจะต้องมีสิทธิที่จะถอนคดีใด ๆ ที่คนสังกัดชาติเบลเยียม ฤ็หุ้นส่วนบริษัทพาณิชย ฤ็สมาคมเบลเยียมเป็นคู่ความโดยเป็นจำเลยฤ็ผู้ต้องหา และที่ชำระค้างอยู่ยังไม่แล้วในศาลฝ่ายสยามนั้นได้ เว้นแต่ในศาลสูงสุดถอนไม่ได้.

สิทธิสำหรับถอนคดีนั้น พนักงานทูตฤ็กงสุลเบลเยียมจะได้ใช้ในคดีทั้งปวง ซึ่งคำริ็เห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม และจะได้ดำเนินการโดยทำคำขอเป็นหนังสือมีถึงผู้พิพากษา ซึ่งได้รับเสนอคดีนั้นไว้พิจารณา.

ถ้าใช้อำนาจนั้นเสียไ้ พนักงารทุตฎกงสูลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีนั้นไปตาม กฎหมายเบลเยี่ยมทั้งในกระบวนพิจารณา และในการบังคับตามคำพิพากษาซึ่งสมควรใช้ สำหรับคดีนั้น ๆ และอำนาจศาลฝ่ายสยามในคดีเช่นนั้น จะต้องเป็นอันสุดสิ้นลง แต่ทว่า พนักงารทุตฎกงสูลจะต้องใช้บทกฎหมายฝ่ายสยามในการตั้งปวงอันตกอยู่ในบังคับแห่ง ประมวลกฎหมาย ฎกกฎหมายของพระราชอาณาจักรสยามซึ่งได้ประกาศและใช้ถูกต้องแล้ว และได้แจ้งบทกฎหมายนั้น ๆ ให้สถานทูตเบลเยี่ยมกรุงเทพฯ ทราบแล้ว.

ข้อ ๓.

คดีที่คนสังกัดชาติเบลเยี่ยม ฎกหุ้นส่วนบริษัทพาณิชย์ ฎกสมาคมเบลเยี่ยมอุทธรณ์ คำพิพากษาของศาลสยามชั้นต้นนั้น จะต้องส่งให้ศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ พิจารณาพิพากษา.

การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ ในปัญหากฎหมายนั้น จะต้อง ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลสูงสุด คือ ศาลฎีกา.

ข้อ ๔.

จนกระทั่งถึงวันที่สิ้นเขตการใช้สิทธิสำหรับถอนคดี กล่าวคือ กำหนดห้าปีภายหลังที่ได้ เริ่มใช้บันดาประมวลกฎหมายสยาม ซึ่งจรรย์ไว้ข้างบนนั้น คนสังกัดชาติเบลเยี่ยม ฎก หุ้นส่วนบริษัทพาณิชย์ ฎกสมาคมเบลเยี่ยมใด ๆ ที่มีชื่อเป็นจำเลย ฎกผู้ต้องหาในคดีใดที่ฟ้อง กันในมณฑลชนบทนั้น ฟังร้องขอได้เสมอ ให้ย้ายคดีไปจากศาลอันทรงอำนาจในคดีนั้น ถ้าและเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการในท้องที่ยอมตามคำขอนั้นแล้ว คดีนั้นจะต้องพิจารณาณ กรุงเทพฯ ฎกขณะที่เดิมนี้โดยให้ผู้พิพากษาที่เป็นคณะศาล ซึ่งหากจักทรงอำนาจสำหรับ พิจารณาในกรุงเทพฯ นั้นเป็นผู้พิจารณา และการที่มีคำขอร้องเช่นนั้นจะต้องแจ้งความให้ พนักงารกงสูลเบลเยี่ยมทราบด้วย.

ข้อ ๕.

จนกระทั่งถึงวันที่บันดาประมวลกฎหมายสยามซึ่งจรรย์ไว้ข้างบนนี้ จะได้เป็นอันเริ่มใช้ แล้วทั้งหมด รัฐบาลสยามยังจะต้องแจ้งบันดาบทกฎหมายและบทข้อบังคับซึ่งประกาศใหม่นั้น

ให้สถานทูตเบลเยียมนครกรุงเทพฯทราบต่อไป และจะพยายามคำนึงถึงความเห็นต่าง ๆ เนื่องด้วยบทกฎหมายและบทข้อบังคับนั้น ๆ ซึ่งสถานทูตที่ว่านี้จะได้เสนอมาภายในเวลาอันสมควร.

ข้อ ๖.

เพื่อป้องกันความยากลำบาก อันจักพึงเกิดขึ้นได้ในการโอนอำนาจศาลตามความที่หมายไว้ในโปรโตคอลฉบับนี้จึงได้ยินยอมตกลงกันว่า.

(ก) บันดาคดีทั้งหลายที่ยื่นภายหลังวันแลกเปลี่ยนสัตยาบันแห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้ จะต้องนำมาต่อหน้าศาลสยามให้ศาลนั้นพิจารณา ไม่เลือกว่าเหตุที่เกิดขึ้นจะมีขึ้นก่อนฤภายหลังวันที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันสัญญาที่ว่านี้.

(ข) อำนาจศาลเบลเยียมในกรุงเทพฯในส่วนคดีและกระบวนการพิจารณาแพ่งฤอาญา ซึ่งยังค้างอยู่ต่อหน้าศาลที่ว่ามาแล้วในเวลาที่หนังสือสัญญาซึ่งได้ลงนามกันวันนี้เป็นอันใช้ได้ ให้เป็นอันคงใช้อำนาจศาลนั้นได้ต่อไปจนกว่าจะได้พิพากษาเด็ดขาดและถึงที่สุด.

ถ้าพนักงานทูตฤกงสุลเบลเยียมขอร้องแล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายสยามจะต้องให้ความช่วยเหลือในการทุกอย่าง ที่เกี่ยวแก่คดีต่าง ๆ ที่ได้เสนอต่อพนักงานทูตฤกงสุลนั้น ตามความในวรรค (ข) ของข้อนี้ กับทั้งบันดาคดีซึ่งได้มีเหตุต้องใช้สิทธิถอนคดีตั้งได้บัญญัติไว้ในข้อ ๒ นี้ด้วย.

ข้อ ๗.

ประโยชน์ของโปรโตคอลฉบับนี้ จะต้องเป็นอันได้แก่คนในสังกัดชาติลุกซัมบูร์กเท่าเทียมกันกับคนสังกัดชาติเบลเยียมเหมือนกัน.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายได้ลงนามและประทับตราลงไว้ในโปรโตคอลฉบับนี้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศสกรุงเทพฯ วันที่สิบสาม เดือนที่สี่
พระพุทธศักราช สองพันสี่ร้อยหกสิบเก้า ตรงกับวันที่สิบสาม เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช
พันเก้าร้อยยี่สิบหก.

(ลงพระนามและประทับตรา) ไตรทศประพันธ์.

(ลงนามและประทับตรา) ม. โปแดง.

ประกาศ

ใช้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าขาย และการเดินเรือ ระหว่างสยามกับนอร์เวย์*

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าขาย และการเดินเรือ ซึ่งได้แก้ไข บันทึกลงหนังสือสัญญาแต่ก่อน ๆ ระหว่างกรุงสยามกับนอร์เวย์ฉบับ ๑ กับข้อความติดท้ายสัญญา อันลงนามวันเดียวกันสามฉบับ ว่าด้วยอำนาจศาล ที่จะพึงใช้แก่คนในบังคับนอร์เวย์ในกรุง สยามเป็นการเฉพาะกาลฉบับ ๑ ว่าด้วยปลารัฐนอร์เวย์ฉบับ ๑ กับว่าด้วยผลปฏิบัติอย่าง ชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งอีกฉบับ ๑ ซึ่งอัครราชทูตสยามประจำกรุงออสโลผู้มีอำนาจ เต็มฝ่ายสยาม กับอัครมหาเสนาบดีและเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศนอร์เวย์ผู้มีอำนาจเต็ม ฝ่ายนอร์เวย์ได้ลงนามกันไว้ณะกรุงออสโล เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ ฆริศศักราช ๑๙๒๖ นั้น มีข้อสัญญากันว่า จะได้ใช้หนังสือสัญญากับทั้งข้อความติดท้ายสาม ฉบับนี้ ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกันเป็นต้นสืบไป

และโดยที่หนังสือสัญญากับทั้งข้อความติดท้ายที่ว่านี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชสัตยาบัน และสมเด็จพระเจ้ากรุงนอร์เวย์ได้พระราชทานพระราชสัตยาบัน และพระราชสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนี้ อัครราชทูตสยามประจำกรุงออสโลกับอัครมหาเสนาบดีและ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศนอร์เวย์ ผู้มีอำนาจเต็มในการนี้ได้แลกเปลี่ยนต่อกันณะกรุง ออสโล เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ แล้ว หนังสือสัญญากับทั้งข้อความ ติดท้ายสามฉบับนี้ จึงเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ เป็น ต้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งให้เจ้าพนักงาน ทุกกระทรวงทบวงการ และบันดา ผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญากับทั้งข้อความติดท้ายสามฉบับนี้ว่า

* กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บางกอกไทยส์ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๐)

ให้ถือตามกระทำตามความในหนังสือสัญญาทั้งข้อความติดท้ายสามฉบับที่วางขึ้นทุกข้อ
ทุกประการ ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๙ เป็นต้นสืบไป.

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๙ เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาล
ปัจจุบันนี้.

หนังสือสัญญา

ทางพระราชไมตรี การค้าขายและการเดินเรือ

ระหว่างกรุงสยามกับกรุงนอร์เวย์

ลงนามกันณะกรุงออสโล ณวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๙

ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันกันณะกรุงออสโล

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๙^(๑)

คำปรารภ

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามและสมเด็จพระเจ้ากรุงนอร์เวย์ มีพระราชประสงค์ที่จะกระทำให้ทางพระราชไมตรีและความเข้าใจอันดี ซึ่งมีต่อกันอยู่แล้วโดยผาสกในระวางรัฐทั้งสองนี้ ให้หนักแน่นยิ่งขึ้น และทรงเชื่อมั่นว่าทางที่จะบังลุลความมุ่งหมายนี้ ไม่มีอย่างอื่นดียิ่งกว่าที่จะแก้ไขบันดาหนังสือสัญญาที่ได้มีต่อกันในระวางประเทศทั้งสองมาแต่ก่อนนั้น จึงได้ทรงตกลงจะกระทำการแก้ไขนั้นให้เป็นอันสำเร็จ โดยอาศัยหลักแห่งความสมธรรม และความอำนวยประโยชน์ให้แก่กันและกันเป็นมูลฐาน และเพราะฉะนั้น จึงได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น หม่อมเจ้าวิบูลย์สวัสดิวงศ์ อัครราชทูตพิเศษผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ ณะกรุงออสโล และ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงนอร์เวย์นั้น ท่านเอิวาร์ลิกเก อัครมหาเสนาบดี และเสนาบดีว่าการต่างประเทศของพระองค์

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกันและได้เห็นเป็น อันถูกต้องแบบอย่างดีแล้ว ได้ปรึกษากันตกลงกันทำสัญญาเป็นข้อ ดังต่อไปนี้

(๑) กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บางกอกไทมส์ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๐)

ข้อ ๑.

ในระวางพระราชอาณาจักรสยามกับพระราชอาณาจักรนอร์เวย์จะต้องมีสันติภาพต่อกันเป็นนิจ และมีไมตรีต่อกันเป็นนิจนิตน.

ข้อ ๒.

อัครราชทูตแห่งสยามตกลงกันว่า ถ้ามีข้อพิพาทอย่างใด ๆ เกิดขึ้นในระวางสองฝ่ายซึ่งไม่สามารถจะระงับได้ด้วยทำความตกลงปรองดองกันอย่างธรรมคาฤโดยทางทูตไซริ ทั้งสองฝ่ายจะต้องเสนอข้อพิพาทนั้น ให้อนุญาตตุลาการ จะเป็นคนเกี่ยวฤหลายคนที่ตาม ซึ่งทั้งสองฝ่ายจักได้เลือกสรรขึ้น ฤให้ศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศณะกรุงเฮกนั้นตัดสิน ศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศนี้จะพึงมีอำนาจเหนือคดีนั้น โดยความยินยอมพร้อมกันระวางทั้งสองฝ่าย ฤเมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงพร้อมกันไม่ได้ ก็ให้ศาลมีอำนาจเช่นนั้นได้ โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำคำร้องขอถ่ายเดียว.

ข้อ ๓.

คนในบังคับของอัครราชทูตแห่งสยามแต่ละฝ่าย เมื่อได้ยอมตนอยู่ใต้อำนาจกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งใช้อยู่ในอาณาเขตนั้นแล้ว จะต้องมิเสีภาพในอันจะกระทำการเหล่านี้ได้ คือ เข้าไปและเคิรทางและอาศัยอยู่ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง และนอกจากนี้ จะต้องมิสิทธิในนั้นที่จะประกอบกรในทางศาสนา, ทางศึกษาและทางทานการกุศล, ใช้ผู้นับฐุระเป็นตัวแทนตามที่ตนจะเลือกตั้ง, และเข้าที่ดินฤสถานที่ยันสร้างขึ้นสำหรับใช้เป็นที่อยู่, ฤสำหรับพาณิชย์การ, อุตสาหะกรรม, การศาสนา, และทานการกุศลและการอย่างอื่น ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมายโดยมีกำหนดอย่างเดียวกันกับคนในบังคับฤพลเมืองของชาติที่โปรคให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ต้องยอมตนอยู่ใต้อำนาจกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งตั้งขึ้นไว้ในอาณาเขตนั้นด้วย.

ในการทงปวงที่เกี่ยวข้องแก่ทางประกอบพาณิชย์การ, การเรือ, อุตสาหะกรรม, เกษตรกรรม และทางทำมาหากิน และวิชาชีฟทั้งหลาย กับทั้งการลู่ถือเอา, การเป็นเจ้าของและจำหน่ายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทุกประเภทด้วยนั้น คนในบังคับของอัครราชทูตแห่งสยาม

แต่ละฝ่าย ตลอดทัวไปในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องตั้งอยู่ในฐานะอย่างเดียวกันกับคนในบังคับบัญชาพลเมืองของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งนั้นทุกประการ.

คนเหล่านี้จะไม่ต้องถูกบังคับโดยอ้างเหตุใดๆ เป็นอันขาดเพื่อให้เสียค่าภาวะฤทธิอากาศภายในอย่างใด ๆ นอกจากฤทธิงกว่าที่เรียกเก็บอยู่ฤทธิจะได้เรียกเก็บต่อไป จากคนในบังคับพื้นเมืองฤทธิจากคนในบังคับ ฤทธิพลเมืองของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

คนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญาี้แต่ละฝ่าย จะต้องได้รับในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งความคุ้มครองมั่นคงเป็นเนื่องนิจสำหรับกายตัว และทรัพย์สินของตน และในกระบวนการนี้จะต้องได้เสวยบันดาสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกับที่ได้ให้อยู่แล้ว ฤทธิจะได้ให้ต่อไปแก่คนในบังคับพื้นเมือง ฤทธิแก่คนในบังคับฤทธิพลเมืองของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ต้องยอมตนอยู่ใต้อำนาจบันดากฎหมายและข้อบังคับซึ่งใช้อยู่สำหรับท้องถิ่นนี้ด้วย.

แต่คนเหล่านี้จะต้องได้รับความยกเว้นในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งจากการเกณฑ์ทหาร ไม่ว่าทางบกฤทธิทางน้ำฤทธิทางอากาศ และไม่ว่าในกองทหารประจำการสามัญ ฤทธิในกองทหารรักษาการประจำชาติ ฤทธิในเหล่าทหารมิลิเชีย และจากการต้องส่งเสียเงินพลีโดยประการทั้งปวง อันบังคับให้เสียค่าเกณฑ์ตนเป็นทหาร และจากบันดาการกัฎมิทุกอย่างที่เป็นการบังคับ นอกจากนี้คนเหล่านี้จะต้องได้รับความยกเว้นจากบันดาการบังคับให้ออกเงิน ฤทธิให้ส่งเงินพลีเพื่อการทหาร เว้นไว้แต่ที่จจะบังคับให้กระทำโดยกำหนดอย่างเดียวกันกับที่บังคับแก่คนในบังคับพื้นเมืองฐานที่เป็นเจ้าของ ฤทธิผู้เช่า ฤทธิผู้ปกครองอสังหาริมทรัพย์ ฉนั้นแต่หากในการนี้ คนเหล่านี้จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกันกับคนในบังคับพื้นเมือง ฤทธิคนในบังคับฤทธิพลเมืองของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

คนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญาี้ แต่ละฝ่าย จะต้องได้เสวยเสรีภาพบริบูรณ์ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ในการถือศาสนาได้ตามชอบใจตน และหากว่าอนุวัตตามกฎหมายและกฎและข้อบังคับ ซึ่งใช้อยู่สำหรับที่นั้นแล้ว จะต้องมีสิทธิที่จะปฏิบัติพิธีกรรมในทางนัมัสการตามลัทธิที่ตนนับถือได้ จะเป็นการกระทำจะเพาะบุคคลฤทธิเป็นการสาธารณก็ตาม.

ข้อ ๔.

บ้านตาเคหะสถาน, คลังสินค้า, โรงงานหัตถกรรม, ร้าน และสถานที่อื่นสร้างขึ้น
 อย่างอื่น ๆ ทั้งปวงของคนในบังคับของอัครราชทูตแห่งสัญชาติแต่ละฝ่าย ที่อยู่ในอาณาเขตของ
 อีกฝ่ายหนึ่ง รวมทั้งสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งใช้เกี่ยวเนื่องกันสำหรับการต่าง ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย
 นั้น จะต้องได้รับความยกเว้นจากการตรวจและค้นและจากการสอบดู ฎาตรวจสมุติ ฎาเอกสาร
 ฎาบัญชีซึ่งมีอยู่ในนั้น เว้นไว้แต่จะกระทำตามข้อไขและตามระเบียบการที่มีบัญญัติไว้ใน
 กฎหมายและกฎและข้อบังคับอันจะพึงใช้แก่คนในบังคับพื้นเมืองฎาแก่คนในบังคับฎาพลเมือง
 ของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๕.

ในระวางอาณาเขตของอัครราชทูตแห่งสัญชาติทั้งสองฝ่าย จะต้องด้อยที่ด้อยมีเสรีภาพ
 บริบูรณ์ทุกประการ ในการค้าขายและการเดินเรือไปมาถึงกันและกัน.

คนในบังคับของอัครราชทูตแห่งสัญชาติแต่ละฝ่าย พร้อมทั้งเรือและสินค้าบนทุกเรือ
 ของตน จะต้องมีเสรีภาพไปได้โดยปราศจากอุปสรรคและภยันตรายยังท่าเล่งที่และท่าและ
 ทางน้ำทุกแห่งในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งได้เปิดฎาจะเปิดต่อไปให้มีการค้าขายและ
 การเดินเรือได้กับเมืองต่างประเทศ.

ข้อ ๖.

อัครราชทูตแห่งสัญชาติตกลงกันว่าจะไม่ให้มีการห้ามฎาการจำกัดการส่งสินค้าใด ๆ เข้า
 ไปในเมือง, ออกจากเมืองฎาผ่านเมืองในระวางสองประเทศนี้ หากว่าการห้ามฎาการจำกัด
 นั้นจะไม่เป็นอันพึงใช้แก่บ้านตาประเทศทั้งหลายทั่วทุกประเทศ ฎาจะไม่เป็นอันพึงใช้แก่
 บ้านตาประเทศที่ตกอยู่ในลักษณะการอย่างเดียวกัน.

ข้อความข้างบนนี้จะไม่เป็นอันพึงใช้สำหรับ.

๑. การห้ามฎาจำกัดเครื่องอาวุธยุทธรภัณฑ์.

๒. การห้ามฎาจำกัดเพื่อเหตุแห่งความปลอดภัยของชาติฎาของมหาชนฎาเพื่อเหตุ
 แห่งการสาธารณสุข.

๓. การห้ามฎาจำกัดสิ่งใด ๆ อันเป็นของผูกขาดของรัฐบาลอยู่แล้วในเวลานี้ ฎาจะ
ได้เป็นเช่นนั้นต่อไปในภายหน้า.

๔. การห้ามฎาจำกัด เพื่อป้องกันปศุสัตว์ฎาพฤษาชาติให้ปราศจากโรคฎาแมลง
ร้ายฎากาฬกร้าย.

ข้อ ๗.

คนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญา^{นี้} แต่ละฝ่าย จะต้องมิเสรีภาพที่จะเข้าไปยัง
บันดาศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนได้ และจะต้องมิ
เสรีภาพเท่าเทียมกับคนในบังคับพื้นเมือง ฎากับคนในบังคับฎาพลเมืองของชาติที่โปรดให้
ได้ประโยชน์อย่างยิ่งในอันที่จะเลือกและใช้ผู้รู้กฎหมายและทนายความ และผู้แทน ให้ทำการ
เรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนต่อหน้าศาล^{นี้} และในการที่คนในบังคับของอัครภาคีแห่ง
สัญญา^{นี้} แต่ละฝ่าย จะเข้าไปยังศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งครั้ง^{นี้} จะไม่ต้องถูกบังคับให้
ปฏิบัติตามข้อไขฎาความบังคับอย่างใด ๆ ซึ่งมีได้ใช้บังคับแก่คนในบังคับพื้นเมือง ฎาแก่คน
ในบังคับฎาพลเมืองของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

แต่^{นี้} ทว่า ข้อความเหล่านี้ไม่กระทบกระทั่งแก่ข้อบังคับที่มีอยู่ณะเวลาใด ๆ ในประเทศ
ทั้งสองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งว่าด้วยการวางประกันในอันจะปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลและ
การช่วยเหลือทางกฎหมายให้เปล่า ๆ.

ข้อ ๘.

บริษัทที่ทำการค้าขาย, การอุตสาหกรรม, การเงิน และการรับประกันภัย และ
บริษัทอื่น ๆ ทั้งปวงอันมีลักษณะประกอบการเศรษฐกิจ ซึ่งตั้งขึ้นถูกต้องตามกฎหมายของ
อัครภาคีแห่งสัญญา^{นี้} ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และมีภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตของฝ่ายนั้น^{นี้} เป็นอันได้รับ
อำนาจในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อดำเนินสิทธิของตน และเป็นโจทฎาเป็นจำเลยในศาล
ของฝ่ายนั้นได้ หากว่าอนุวัติตามกฎหมายและข้อบังคับของฝ่ายนั้น^{นี้} ด้วย.

บริษัทเช่น^{นี้} ถ้าหากว่าอนุวัติตามข้อไขที่วางไว้ในบทกฎหมายของประเทศอีกฝ่าย
หนึ่ง และได้รับอำนาจอันจำเป็นในกรณีซึ่งกฎหมายของประเทศนั้นบัญญัติไว้ว่าต้องได้รับ

ก่อนแล้ว จะต้องมิเสรีภาพ ที่จะตั้งสำนักหลักแหล่งฤตงสาขาฤตงสำนักตัวแทนและดำเนินกิจการต่าง ๆ ของตนในประเทศนั้นได้.

ในส่วนการค้าเนรภิการ และการมีสิทธิที่จะลื้อเอาฤตงเป็นเจ้าของ ฤตงเข้าถือสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์นั้น บริษัทเช่นนี้ เมื่อได้ให้เข้าไปอยู่ในประเทศอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกันกับที่ได้ยอมให้ ฤตงจะไต่ยอมให้แก่บริษัทเช่นเดียวกันของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ในส่วนกิจการฤตงทรัพย์สินของบริษัท บริษัทเหล่านี้จะไม่ต้องถูกบังคับให้เสียค่าส่วยสาอากร ฤตงภาษีอากร ฤตงค่าภาระสรรพากรประเภทใด ๆ นอกจากที่พึงใช้เก็บอยู่ฤตงจักพึงใช้เก็บต่อไปจากบริษัทของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง และการที่จะต้องถูกเรียกเก็บค่าส่วยสาอากร ฤตงภาษีอากร ฤตงค่าภาระสรรพากรเช่นนี้ จะต้องถูกเรียกเก็บจะเพาะแต่ส่วนธุรกิจของบริษัทเหล่านี้ที่ดำเนินอยู่ในอาณาเขตของอัครภาคอีกฝ่ายหนึ่ง และแต่ส่วนทรัพย์สินของบริษัทนั้น ๆ อันมีอยู่ในอาณาเขตนั้นโดยแท้เท่านั้น.

ข้อ ๘.

อัครภาคแห่งสัญญาให้คำมั่นสัญญาต่อกันและกันว่า ในบันดาการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการผ่านแดนนั้น ต่างฝ่ายต่างจะให้ผลปฏิบัติแก่กันและกันอย่างชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

แต่ทว่า สัญญาข้อนี้จะไม่เป็นเครื่องผูกมัดให้อัครภาคแห่งสัญญานี้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จำต้องยอมให้สินค้าผ่านแดน หากว่าสินค้านั้นเป็นอันต้องห้ามมิให้นำเอาเข้ามาในเมือง เพื่อเป็นการป้องกันรักษาความปลอดภัยของมหาชน ฤตงความมั่นคงแห่งรัฐ ฤตงเพื่อเป็นการสุขาภิบาล ฤตงเพื่อป้องกันโรคร้ายแก่สัตว์ฤตงฤตงภาษาชาติ.

สินค้าที่ส่งผ่านแดนนั้น จะไม่ต้องถูกเรียกค่าภาระสรรพากรพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใด ในส่วนที่ผ่านแดนนั้น (รวมทั้งขาเข้ามาและขาออกไป) เว้นไว้แต่ค่าภาระสรรพากรที่มีเจตนาจะเก็บจะเพาะสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการควบคุมและการปกครองที่จะต้องกระทำเนื่องในการส่งสินค้าผ่านแดนนั้น และค่าภาระสรรพากรที่เก็บสำหรับธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้านั้นในตอนที่พักอยู่ในคลังสินค้าฤตงกำลังบันทุกไป.

สำหรับประโยชน์แห่งสัญญาข้อนี้คำว่า “ผ่านแดน” และคำว่า “สินค้าที่ส่งผ่านแดน” นั้น ให้ตีความตามบทวิเคราะห์ที่กล่าวไว้ในข้อ ๑ แห่งกฎว่าด้วยเสรีภาพแห่งการส่งสินค้าผ่านแดน ซึ่งที่ชุมนุมคณะเมืองบาร์เซโลนาได้ตกลงกันเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๑๙๒๑.

ข้อ ๑๐.

อัครภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่าย ยินยอมตกลงจะให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งผลปฏิบัติอย่างที่ได้แก่คนพื้นเมือง ฤาอย่างที่ได้แก่ชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง ในการท้งปวงที่เกี่ยวข้องแก่การขนบบุคคลและหีบห่อเข้าของและสินค้าในอาณาเขตฤาผ่านอาณาเขตของตน.

สินค้าทุกประเภทที่มีกำเนิดในอาณาเขตของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ฝ่ายหนึ่ง และนำเข้าไปในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องไม่ถูกเสียภาษีภายใน ฤาภาษีผ่านด่านภายใน ฤาภาษีเครื่องบริโภคนะที่นั่นสูงยิ่งกว่าที่เรียกเก็บฤาจะได้เรียกเก็บต่อไปแก่สินค้าอย่างเดียวกันของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๑๑.

พระราชอาณาจักรนอร์เวย์ยอมรับนับถือว่า หลักนิยมแห่งอิศราภาพประจำชาตินั้น จักต้องได้แก่พระราชอาณาจักรสยามในการท้งปวงซึ่งเกี่ยวกับพิกัดอัตราภาษีสำหรับสินค้าขาเข้าและขาออก, การคืนภาษีสินค้าที่ส่งกลับออกไปนอกแดน, การภาษีผ่านแดนและการภาษีอากรและการช่วยสาอากรอย่างอื่น ๆ ท้งปวง และโดยมีข้อไขอยู่ว่า จะต้องได้รับผลปฏิบัติเสมอเหมือนกับชาติอื่น ๆ ในการเหล่านี้ไซ้ กรุงนอร์เวย์ยินยอมที่จะให้กรุงสยามเพิ่มพิกัดภาษีศุลกากรให้สูงขึ้นกว่าที่กำหนดไว้ในหนังสือสัญญาซึ่งมีอยู่ในเวลานี้ แต่เท่าที่มีข้อไขต่อไปด้วยว่า บันดาชาติอื่น ๆ ซึ่งมีหลักฐานที่จะเรียกร้องเอาผลปฏิบัติพิเศษในส่วนพิกัดภาษีศุลกากรในกรุงสยามได้นั้น จักได้ยินยอมให้เพิ่มได้เช่นนี้ด้วยเสรีภาพ และโดยไม่เรียกร้องเอาประโยชน์ฤาเอกสิทธิ์เป็นการทดแทนอย่างใดเลย.

ข้อ ๑๒.

สิ่งของอันได้เกิดขึ้น ฤาได้ทำขึ้นในกรุงสยาม และสิ่งของอันได้เกิดขึ้น ฤาได้ทำขึ้นในกรุงนอร์เวย์นั้น เมื่อนำเข้าไปในอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งนั้น ในการท้งปวงซึ่ง

เกี่ยวกับภาษีขาเข้า, ภาษีอากรฤภาค่าภาระสรรพากรทุกอย่างนั้น จะต้องได้รับผลปฏิบัติซึ่งอย่างน้อยที่สุดก็เป็นประโยชน์เท่ากับที่ได้ให้ฤจะได้อีกต่อไปสำหรับสิ่งของของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

สิ่งของต่าง ๆ ที่ส่งจากกรุงเทพฯ ไปยังกรุงเทพฯ และที่ส่งจากกรุงเทพฯ ไปยังกรุงเทพฯ นั้น ในการตั้งปวงซึ่งเกี่ยวกับภาษีขาออก ฤภาภาษีอากร ฤภาค่าภาระสรรพากรทุกอย่างนั้น จะต้องได้รับผลปฏิบัติซึ่งอย่างน้อยที่สุดก็เป็นประโยชน์เท่ากับที่ได้ให้ฤจะได้อีกต่อไปสำหรับสิ่งของซึ่งส่งออกไปยังชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ผลปฏิบัติอย่างที่ได้แก่ชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งคงที่ว่ามานี้ ต้องกินความครอบคลุมถึงระเบียบการศุลกากร, แบบวิธีศุลกากรตั้งปวง, การคืนภาษีสินค้าซึ่งส่งกลับออกไปนอกแดน, การใช้คลังสินค้าซึ่งเจ้าของจะต้องให้ใบประกันว่าจะเสียค่าภาษีศุลกากรและใบสำคัญบอกถิ่นเดิมของสิ่งของต่าง ๆ นั้นด้วย.

บันดาสั่งตั้งปวงอันเป็นของซึ่งนำเข้าไปได้ฤจะนำเข้าไปได้ต่อไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ยังทำเรือในอาณาเขตของพระราชอาณาจักรสยามโดยเรือสยาม ฤเรือของประเทศอื่นนั้น พึงนำเข้าไปโดยเรือนอร์เวย์ยังทำเรือเหล่านั้นได้คุกกัน โดยไม่ต้องเสียภาษีศุลกากร ฤภาค่าภาระสรรพากรไม่ว่าโดยนามใด ๆ อย่างอื่นฤยิ่งกว่าที่เก็บจากของอย่างเดียวกันอันนำเข้าไปโดยเรือสยามฤเรือของประเทศอื่น และโดยด้อยที่ด้อยให้ประโยชน์เสมอกัน บันดาสั่งตั้งปวงอันเป็นของซึ่งนำเข้าไปได้ฤจะนำเข้าไปได้ต่อไปโดยชอบด้วยกฎหมายยังทำเรือในอาณาเขตของพระราชอาณาจักรนอร์เวย์โดยเรือนอร์เวย์ฤเรือของประเทศอื่นนั้น ก็พึงนำเข้าไปโดยเรือสยามยังทำเรือเหล่านั้นได้คุกกัน โดยไม่ต้องเสียภาษีศุลกากร ฤภาค่าภาระสรรพากรไม่ว่าโดยนามใด ๆ อย่างอื่นฤยิ่งกว่าที่เก็บจากของที่นำเข้าไปโดยเรือนอร์เวย์ฤเรือของประเทศอื่น การที่ด้อยที่ด้อยให้ประโยชน์เสมอกันเช่นนี้ จะต้องเป็นอันใช้ได้โดยไม่เลือกว่าสิ่งของเหล่านั้นตรงมาจากถิ่นเดิมของสิ่งของนั้น ๆ ฤมาจากแห่งใด ๆ อื่น.

โดยนัยอย่างเดียวกันนี้ ในการเกี่ยวข้องด้วยการนำของออกไปนอกประเทศก็จะต้องปฏิบัติให้เสมอภาคบริบูรณ์เพื่อว่าภาษีชั้นในและภาษีขาออกก็ดี, การผ่อนภาษีและการคืนภาษีสินค้าอันส่งกลับออกไปนอกแดนก็ดี ที่จะต้องเสียและได้รับในอาณาเขตของอัครภาคีแห่ง

สัญญาณฝ้ายไคฝ้ายหนึ่ง เนื่องด้วยการนำสิ่งของใด ๆ อันจะพืงนำออกไปได้โดยชอบด้วยกฎหมายในเวลานี้ฤๅต่อไปภายหน้านั้น จะได้เป็นอันให้เสียและให้ได้รับเป็นอัตราสม่าเสมออย่างเดียวกัน ไม่ว่าการที่นำออกไปนั้น จะได้นำออกไปโดยเรือสยามฤๅเรือนอร์เวย์ฤๅเรือของประเทศอื่น และไม่ว่าจะนำออกไปสู่ท่าเรือแห่งใด จะเป็นท่าเรือของอัครภาคีแห่งสัญญาณฝ้ายไคฝ้ายหนึ่ง ฤๅจะเป็นท่าเรือของประเทศอื่นก็ตาม.

ข้อ ๑๓.

เรือค้าขายของอัครภาคีแห่งสัญญาณแต่ละฝ้าย ที่ขึ้นทุกอับเนาที่ ฤๅสินค้าที่ซึ่งมาถึงฤๅออกไปจากท่าเรือของอีกฝ้ายหนึ่งนั้น จะต้องได้รับสิทธิ, เอกสิทธิ์, เสรีภาพ, ประโยชน์ที่โปรดให้, ความคุ้มกันและความยกเว้นต่าง ๆ ในการที่เกี่ยวกับการเดินเรือ เช่นเดียวกันกับที่เรือของชาติพื้นเมืองฤๅเรือของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งได้รับอยู่ในเวลานี้ ฤๅจะได้รับต่อไปในภายหน้า ไม่ว่าเรือนั้นจะมาจากแห่งใด ฤๅจะไปยังแห่งใด.

ไม่ให้เก็บภาษีค่าระวางเรือ, ค่าท่า, ค่านำร่อง, ค่าประภาคาร, ค่าด่านป้องกันโรค ฤๅภาษีอื่น ๆ ที่คล้ายหรือทำนองเดียวกัน ไม่ว่าประเภทใดฤๅโดยนามใด ๆ ซึ่งจะเรียกเก็บในนามฤๅเพื่อประโยชน์ของรัฐบาล, ฤๅข้าราชการ, ฤๅบุคคลเอกชน, ฤๅองค์สมาคม, ฤๅสถานใด ๆ ณะท่าเรือในอาณาเขตของฝ้ายไคฝ้ายหนึ่งจากเรือของอีกฝ้ายหนึ่ง ถ้าแม้การที่เก็บนั้นในกรณีอย่างเดียวกันไม่เรียกเก็บให้เท่าเทียมกัน ฤๅไม่เรียกเก็บโดยลักษณะอย่างเดียวกันจากเรือของชาติพื้นเมืองฤๅเรือของประเทศอื่น.

ในการท้งปวงที่เกี่ยวกับเรือเข้าและเรือออก, การจัดเรือให้อยู่เป็นที่และการขนสินค้าลงเรือและขึ้นจากเรือที่เมืองท่า, ที่ท้องน้ำ, ที่อยู่, ที่ทอดสมอ, ที่อ่าวกำบังฤๅที่ทางน้ำของประเทศทั้งสองนี้ จะต้องไม่ให้เอกสิทธิ์แก่เรือของชาติพื้นเมือง ฤๅเรือของประเทศอื่น นอกจากที่จะได้ให้แก่เรือของประเทศอีกฝ้ายหนึ่งนั้นเหมือนกัน ความเจตนาของอัครภาคีแห่งสัญญาณมีอยู่ว่า ในกระบวนที่วั้น ตั้งใจจะให้เรือแต่ละฝ้ายได้รับผลปฏิบัติอย่างที่ได้ประสพให้แก่เรือของชาติพื้นเมืองฤๅแก่เรือของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๑๔.

การค้าขายตามชายทะเลและการจับสัตว์น้ำประจำชาติของอัครภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่ายนั้น เป็นอันยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้ และจะต้องกำหนดเป็นระเบียบตามกฎหมายและกฎและข้อบังคับต่าง ๆ ของกรุงสยามและกรุงนอร์เวย์แต่ละฝ่าย.

แต่ทว่า เป็นที่เข้าใจกันว่า คนในบังคับและเรือสยามในอาณาเขต และดินแดนของพระราชอาณาจักรนอร์เวย์และคนในบังคับและเรือนอร์เวย์ในอาณาเขตและดินแดนของพระราชอาณาจักรสยามจะต้องมีสิทธิในการอันนี้เหมือนกันกับคนในบังคับฤพลเมืองฤเรือของชาติอื่น ๆ ได้รับฤจะได้รับต่อไปตามกฎหมายและกฎและข้อบังคับเหล่านั้น.

ข้อ ๑๕.

เรือค้าขายลำโตของอัครภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่าย ซึ่งถูกกำสั่งพายุฤมีเหตุทุกขภัยอย่างใดอื่น บังคับให้เข้ากำบังอาศัยในเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่งไซ้ จะต้องมีเสรีภาพที่จะแต่งเรือใหม่และที่นั้นและหาเสบียงพัสดุที่จำเป็นทุกอย่างและออกเรือเคิระเลต่อไปอีก ได้โดยไม่ต้องใช้ค่าภาษีศุลกากรอันไต่ยิ่งกว่าที่เรือของชาติพื้นเมือง ฤเรือของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยั้งจักต้องใช้ แต่ทว่า ในกรณีที่นายเรือค้าขายจักมีความจำเป็นจะต้องจำหน่ายสินค้าเสียส่วนหนึ่ง เพื่อที่จะได้เงินมาใช้เป็นค่าไต่หุ้ยแล้วนายเรือจะต้องอนุวัตตามข้อบังคับและพิกต์ภาษีในท่าเลที่นายเรือจักได้เข้ามาอยู่นั้น.

ถ้าเรือค้าขายลำโตของอัครภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่ายได้เกยติดตื้นฤอัปปางลงตามฝั่งทะเลของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าพนักงานเรือที่ท้องที่จะต้องรีบบอกเหตุที่เกิดขึ้นนั้นแก่เจ้าพนักงานกงสุลของประเทศอีกฝ่ายหนึ่งที่อยู่ในตำบลนั้น ฤที่อยู่ใกล้เคียงที่สุด.

กำปั่นฤเรือที่เกยติดตื้นฤอัปปางเช่นนั้น และส่วนใด ๆ ของกำปั่นฤเรือนั้นกับทั้งเครื่องตกแต่งใช้สรวยทั้งปวงและเครื่องเรือทุกอย่าง ซึ่งเป็นของประจำกำปั่นฤเรือ นั้น กับสินค้าสิ่งของและสินค้าที่กัมาได้จากกำปั่นฤเรือ นั้น ทั้งสิ่งของใด ๆ ซึ่งหากได้ทั้งทะเล ฤเงินที่ได้จากการขายของนั้น ๆ ถ้าหากได้ขาย กับทั้งเอกสารทั้งปวงที่ค้นพบบนกำปั่นฤเรือ ซึ่งได้เกยติดตื้นฤอัปปางเช่นนั้น จะต้องส่งคืนให้แก่เจ้าของกำปั่นฤเรือ นั้น ฤตัวแทน

เจ้าของนั้น ๆ ในเวลาที่มาเรียกร้องเอา ทั้งนี้ ภายในเวลาซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายและกฎ และข้อบังคับของประเทศที่เรือมาอับปางถูกเกยตื้นอยู่นั้น และเจ้าของฤๅศวักแทนเช่นว่านั้น จะต้องใช้เงินแต่เพียงเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาทรัพย์สินทั้งค่ากู้เรือและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เท่าที่ จักต้องใช้ ถ้าหากว่าเรือแห่งประเทศพื้นเมืองนั้นจักอับปางลง.

สิ่งของและสินค้าที่กู้มาได้จากการอับปางนั้น จะต้องยกเว้นไม่เก็บภาษีศุลกากรอย่างใด ๆ เว้นไว้แต่ที่ได้เบิกค่าขนเอาออกจำหน่ายบริโภค จึงจะต้องเสียภาษีตามธรรมดา.

ในกรณีที่กำลังฤๅศวักของคนที่ในบังคับของอัครราชทูตแห่งสัญญานฝ่ายหนึ่งได้ถูกพายุพัดเข้าไปเกยตื้นที่อับปางลงในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าเจ้าของฤๅศวักแทนเจ้าของไม่ได้ยู่ณที่นั้น ฤๅศวักอยู่แต่เรียกร้องให้ทำเช่นนั้น เจ้าพนักงานกงสุลผู้ทรงอำนาจของอัครราชทูตที่เป็นเจ้าสังกัดของเรือนั้น จะต้องได้รับอำนาจที่จะเข้าช่วยเป็นธุระ เพื่อจะได้อำนวยความสะดวกช่วยเหลือที่จำเป็นให้แก่คนในบังคับแห่งรัฐของตน.

ข้อ ๑๖.

เรือรบของอัครราชทูตแห่งสัญญานแต่ละฝ่าย พึงเข้าไปและพักอยู่และทำการซ่อมแซมได้ในเมืองท่าและท่าเลดินที่ต่าง ๆ ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอนุญาตให้เรือรบของชาติอื่น ๆ เข้าไปได้ และในที่นั้น ๆ เรือรบเหล่านั้นจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและได้รับผลแห่งเกียรติยศ และประโยชน์ และเอกสิทธิ์และความยกเว้นต่าง ๆ อย่างเดียวกันกับที่ยอมให้อยู่แล้วฤๅจะไต่ยอมให้ต่อไปภายหน้าแก่นันดาเรือรบของชาติใด ๆ อื่น.

ข้อ ๑๗.

อัครราชทูตแห่งสัญญานแต่ละฝ่าย พึงตั้งกงสุลเยเนอรัลและกงสุล และรองกงสุล และเจ้าพนักงานฤๅศวักพนักงานกงสุลอย่างอื่น ๆ ให้ไปยู่ณะบันดาเมืองและเมืองท่าในอาณาเขตและดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นอันยอมให้เจ้าพนักงานอย่างเดียวกันของประเทศอื่น ๆ ไปยู่ณนั้นได้.

แต่ทว่า เจ้าพนักงานและพนักงานกงสุลเช่นว่านั้น จะเข้าทำการตามหน้าที่ไม่ได้จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบและอนุมัติของรัฐบาลที่ตนจะไปประจำยู่ณนั้น.

เจ้าพนักงานทั้งหลายจะต้องมีสิทธิที่จะปฏิบัติการตามอำนาจได้ทุกประการ และจะต้องได้รับผลแห่งเกียรติยศและเอกสิทธิ์ และความยกเว้น และความคุ้มกันทุกอย่างซึ่งประสาทให้ฎาจะได้ประสาทให้ต่อไปแก่เจ้าพนักงานกงสุลของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๑๘.

กงสุลเยเนอราล, กงสุล, รองกงสุล และเจ้าพนักงานฎาพนักงานกงสุลของอัครภาคีแห่งสัญญาทั้งสองฝ่ายก็ดี ฎาบุคคลซึ่งได้รับอนุมัติโดยถูกต้องให้เข้าทำการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานเหล่านั้นก็ดี จะต้องรับเป็นธุระในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในบ้านตารีอค้าขายของชาติของตน ซึ่งอยู่ภายในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีต้องให้เจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างใดเลย และจะต้องรับรู้ข้อพิพาททั้งปวง และเป็นผู้เดียวที่จะต้องตัดสินในข้อแตกต่างทั้งปวงอันจะได้เกิดขึ้นในระหว่างที่เรือเดิรทะเล ฎาจะพึงเกิดขึ้นณะท้องถิ่นในระหว่างนายเรือ, พนักงานและคนประจำเรือ รวมทั้งข้อพิพาทในเรื่องเงินค่าจ้าง และเรื่อง การปฏิบัติตามสัญญาซึ่งแต่ละฝ่ายได้ทำไว้ต่อกัน อนึ่ง ศาลยุติธรรมฎาเจ้าพนักงานอื่น ๆ ของประเทศฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแต่ละฝ่ายจะเข้าเกี่ยวข้องในข้อพิพาทเช่นว่านี้ด้วยเหตุใด ๆ ไม่ได้เป็นอันขาด เว้นไว้แต่เมื่อข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเรือนั้น ๆ มีลักษณะที่จะกระทำให้เป็นที่ยเสียความสงบเรียบร้อยของมหาชนบนบกฎาในท้องถิ่นนั้นจึงทำได้.

ข้อ ๑๙.

กงสุลเยเนอราล, กงสุล, รองกงสุล และเจ้าพนักงานฎาพนักงานกงสุลอื่น ๆ ของอัครภาคีแห่งสัญญาทั้งสองฝ่ายนั้น จะพึงจัดการให้จับพนักงานเรือ ฎาลูกเรือ ฎาบุคคลใด ๆ อื่นอันอยู่ในฐานะเป็นคนประจำเรือรบฎาเรือค้าขายแห่งชาติของเจ้าพนักงานกงสุลนั้น ๆ ซึ่งหากหลบหนีหน้าที่ในเมืองท่าแห่งใดแห่งหนึ่งของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น แล้วและส่งกลับลงเรือ ฎาจัดให้ส่งกลับเมืองเดิมได้หากแต่ว่ามีข้อสงวนไว้ซึ่งระเบียบการอำนาจศาล อันจะพึงใช้ในกรณีแต่กรณีนั้นในกรุงสยาม.

เพื่อการนี้เจ้าพนักงานกงสุลนั้น ๆ จะต้องทำคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรมายังเจ้าพนักงานของชาติพื้นเมืองฎาเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นผู้ทรงอำนาจเพื่อให้ได้ตัวคนที่หลบหนีหน้าที่นั้น

กลับคืนและแสดงหลักฐานโดยนำสมุทตะเบียนสำหรับเรือ บัญชีคนประจำเรือ เอกสารสำคัญอย่างอื่นสำหรับเรือ ฤสาเนา ฤคความคัตจากเอกสารนั้น ๆ อันมีรับรองว่าต้องแท้มาแสดงว่าบุคคลที่ขอให้ส่งตัวนั้นเป็นคนของบริษัทของกำปั่นฤเรือที่วานั้น เมื่อมีคำร้องขอเช่นนั้นแล้ว จะต้องให้ความช่วยเหลือทุกประการในอันจะสืบหาและจับตัวคนที่หลบหนีหน้าทีนั้น และเมื่อกงสุลเยเนอราล, กงสุล, รองกงสุล ฤเจ้าพนักงาน ฤพนักงานกงสุล ร้องขอให้ทำและเป็นผู้ออกเงินค่าใช้จ่ายในการนี้ให้ จะต้องกักและคุมตัวคนหลบหนีหน้าทีนั้นไว้ต่อไปในเรือนจำของบ้านเมือง จนกว่าเจ้าพนักงานกงสุลนั้นจะมีโอกาสส่งตัวคนที่หลบหนีหน้าทีนั้นกลับไปยังบ้านเมือง.

แต่ทว่า ถ้าภายในระยะเวลา ๒ เดือนตั้งแต่วันจับกุมนั้น ไม่มีโอกาสเช่นว่านั้นแล้ว จะต้องปล่อยตัวคนที่หลบหนีหน้าทีนั้นสู่เสรีภาพ และจะจับกุมตัวเพราะเหตุอันเดียวกันนั้นอีกไม่ได้.

ถ้าคนที่หลบหนีหน้าทีนั้นได้กระทำความผิดทางอาญาฤทางละเมิดใด ๆ ภายในประเทศที่ได้พบตัวนั้น จะต้องไม่มอบตัวแก่เจ้าพนักงาน ฤพนักงานกงสุลจนกว่าศาลที่ทรงอำนาจเหนือคดีนั้นจะได้พิพากษาคดี และคำพิพากษานั้นจะได้เป็นอันปฏิบัติตามแล้ว.

อนึ่ง เปนที่เข้าใจกันว่า บทสัญญาในข้อนี้ไม่เปนอันพึงใช้แก่บุคคลที่เป็นคนในบังคับของประเทศซึ่งเปนท้องถิ่นที่ได้มีคำร้องขอขึ้นเกิดขึ้น.

ข้อ ๒๐.

ถ้าคนในบังคับคนโตของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ฝ่ายใดถึงแก่ความตายลงในอาณาเขตฤดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่มีผู้ใดในประเทศที่ตนถึงแก่ความตายนั้น ปรากฏทราบกันว่าเป็นทายาทฤเป็นผู้จัดการพินัยกรรม ซึ่งผู้ตายได้แต่งตั้งไว้แล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่นผู้ทรงอำนาจจะต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติของผู้ที่ถึงแก่ความตาย ซึ่งอยู่ใกล้เคียงที่สุดให้ทราบโดยพลัน เพื่อจะได้แจ้งความที่จำเป็นให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไปโดยทันที.

ถ้ามีคนในบังคับคนโตของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ฝ่ายใดถึงแก่ความตายลงในอาณาเขตฤดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยไม่มีผู้ใดละที่ ๆ ถึงแก่ความตายนั้น มีสิทธิตามกฎหมายของ

บ้านเมืองของผู้ที่ถึงแก่ความตายที่จะเข้ารับรักษาและจัดการศพมรดก ฉะนั้นให้เจ้าพนักงาน
 กงสุลผู้ทรงอำนาจแห่งรัฐของผู้ที่ถึงแก่ความตายนั้น เมื่อได้ปฏิบัติถูกต้องตามแบบพิธีการที่
 จำเป็นทุกอย่างแล้ว ได้รับอำนาจเข้าพิทักษ์และจัดการศพมรดกนั้นตามวิธีการและข้อ
 ขีดขั้นซึ่งกฎหมายของบ้านเมืองที่ทรัพย์สินของผู้ที่ถึงแก่ความตายตกอยู่นับัญญัติไว้.

บทบัญญัติข้างบนนี้ จะต้องใช้บังคับเหมือนกันในกรณีเมื่อมีคนในบังคับคนโตของ
 อัครราชทูตแห่งสัญภูณนี้ฝ่ายใด ได้ถึงแก่ความตายลงภายนอกอาณาเขตและดินแดนของอีกฝ่าย
 หนึ่ง แต่มีทรัพย์สินอยู่ในอาณาเขตตุลาการดินแดนนั้น และมีได้มีผู้ใดในอาณาเขตตุลาการดินแดน
 นั้นมีสิทธิที่จะเข้ารับรักษาและจัดการศพมรดกนั้น.

อนึ่ง เป็นที่เข้าใจกันว่า ในสรรพการที่เกี่ยวข้องแก่การจัดการศพมรดกของผู้ที่ได้ถึง
 แก่ความตายนั้น บันดาสิทธิ, เอกสิทธิ, ประโยชน์ที่โปรดให้ ฤๅความคุ้มกันอย่างใด ๆ ซึ่ง
 อัครราชทูตแห่งสัญภูณนี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ได้ให้ไว้แล้วฤๅจะได้อีกต่อไปแก่เจ้าพนักงานกงสุลของ
 ต่างประเทศใด ๆ อื่นนั้น จะต้องได้แก่เจ้าพนักงานกงสุลของอัครราชทูตแห่งสัญภูณนี้อีกฝ่ายหนึ่ง
 คู่กันโดยทันที และโดยไม่มีข้อไขแต่อย่างหนึ่งอย่างใด.

ข้อ ๒๑.

บทสัญญาต่าง ๆ ในหนังสือสัญญาฉบับนี้ไม่กระทบกระทั่งฤๅแทนที่ฤๅเปลี่ยนแปลง
 กฎหมายฤๅกฎข้อบังคับอย่างใด ๆ ของอัครราชทูตแห่งสัญภูณนี้ ซึ่งใช้อยู่ในเวลานั้นฤๅจะได้อีก
 บัญญัติขึ้นต่อไปอันว่าด้วยการอพยพเข้ามาในบ้านเมือง, การแปลงสัญชาติ, การตำรวจ
 และการรักษาความปลอดภัยของมหาชน.

บทบัญญัติไม่ว่าบทใดในหนังสือสัญญาฉบับนี้ จะตีความให้เป็นไปโดยนัยที่จะลด
 หย่อนผลอันจะพึงได้รับแต่อิศรภาพ อันหนังสือสัญญาฉบับนี้ ประสาทให้แก่กรุงสยามใน
 เรื่องการอำนาจศาลฤๅการสรรพากรนั้นหาได้ไม่.

อนึ่ง จะอาศัยบทสัญญาแห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้เรียกร้องเอาเอกสิทธิอย่างใด ๆ ซึ่ง
 กรุงนอร์เวย์ได้ประสาทฤๅจะได้อีกให้แก่กรุงคันทันมาร์ค ฟินแลนด์ อีสต์แลนด์ ฤๅกรุงสวีเดน
 นั้นไม่ได้ ทรบเท่าที่ยังมิได้ให้เอกสิทธิเช่นนั้น ๆ แก่ประเทศใด ๆ อื่น.

อัครภาคีแห่งสัญญา^๕แต่ละฝ่าย ไม่มีสิทธิอย่างใดโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาฉบับ^๕ที่จะเรียกร้องเอาประโยชน์ที่ได้ประสาทให้แล้ว ฤจะ^๕ได้ให้ต่อไปในภายหน้าแก่ประเทศที่ใกล้เคียงกัน เพื่อความสะดวกแห่งการไปมาค้าขายตามชายแดนใกล้ ๆ นั้น.

ข้อ ๒๒.

ตั้งแต่วันที่ลงมือใช้เป็นต้นไป จะต้องใช้หนังสือสัญญาฉบับ^๕แทนบันทึกหนังสือสัญญา, อนุสัญญาและความตกลง ซึ่งได้ทำไว้แต่ก่อนในระวางอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ทั้งสองฝ่าย และตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าขายและการเดินเรือระวางสยามกับนอร์เวย์และสวีเดน ซึ่งลงนามกันที่กรุงลอนดอนเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๑๘๖๘^(๒) และความตกลงระวางสยามกับนอร์เวย์และสวีเดน กำหนดระเบียบการค้าซึ่งได้ลงนามกันที่กรุงสต็อกโฮล์ม เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๑๘๘๓^(๓) นั้น ต้องเป็นอันเลิกเป็นเครื่องผูกมัดต่อกันในระวางอัครภาคีแห่งสัญญา^๕นี้.

ข้อ ๒๓.

หนังสือสัญญาฉบับ^๕นี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่าย^๕นั้นจะต้องแลกเปลี่ยนกันณะกรุงออสโตรฤฎณะกรุงเทพฯ ฯ โดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้.

หนังสือสัญญา^๕นี้จะต้องมีผลเป็นอันใช้^๕ได้ตั้งแต่วันที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกัน และจะต้องเป็นอันใช้^๕ได้อยู่ชั่วกำหนดเวลาสิบปีนับตั้งแต่วันที่นั้นเป็นต้นไป.

ถ้าและอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้แจ้งเจตนาที่จะเลิกสัญญา^๕ล่วงหน้าสิบสองเดือนก่อนวันสิ้นกำหนดสิบปีที่กล่าวมาแล้วนั้น สัญญา^๕นี้จะต้องคงเป็นเครื่องผูกมัดต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดปีหนึ่ง นับตั้งแต่วันที่อัครภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้บอกเลิกสัญญา^๕นี้.

แต่ทว่า เป็นที่เข้าใจกันโดยชัดเจนว่า การบอกเลิกสัญญา^๕เช่นว่านี้จะมีผล^๕พ้นหนังสือสัญญา, ฤาอนุสัญญา, ฤาความตกลง ฤาความยินยอม ซึ่งได้ยกเลิกเสียแล้วโดยหนังสือสัญญาฉบับ^๕ให้เป็นอันกลับใช้^๕ได้อีกนั้นไม่ได้เลย.

(๒) หนังสือขุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๑ หน้า ๑๖๘

(๓) หนังสือขุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๒ หน้า ๕๑

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่าย ได้ลงนามและประทับตราลงไว้ในหนังสือสัญญาฉบับนี้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาอังกฤษที่กรุงฮอัสโต ณ วันที่สิบหกของเดือนที่สี่ พระพุทธศักราชสองพันสี่ร้อยหกสิบเก้า ตรงกับวันที่สิบหก เดือนกรกฎาคม คริสต์ศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบหก.

(ลงพระนามและประทับตรา) **วิบูลย์สวัสดิวงศ์.**

(ลงนามและประทับตรา) **อีวาร์ ลิกเก.**

ข้อความติดท้ายฉบับที่ ๑.

โปรโตคอลว่าด้วยอำนาจศาลสำหรับใช้แก่คนในบังคับนอร์เวย์ ในพระราชอาณาจักรสยาม.

ในขณะที่จะลงนามกันวันนี้ในหนังสือสัญญาฉบับใหม่ว่าด้วยทางพระราชไมตรีและการค้าขายและการเคเรือ ในระหว่างพระราชอาณาจักรสยามกับพระราชอาณาจักรนอร์เวย์นี้ ผู้มีอำนาจเต็มของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ทั้งสองฝ่ายได้ยินยอมตกลงกันดังต่อไปนี้.

ข้อ ๑.

ระเบียบอำนาจศาลซึ่งได้ตั้งไว้ในกรุงสยามแต่ก่อนมาฉบับนี้สำหรับใช้แก่คนในบังคับนอร์เวย์กับทั้งเอกสิทธิ, ความยกเว้นและความคุ้มกันต่าง ๆ ซึ่งคนในบังคับนอร์เวย์ในกรุงสยามมีอยู่บัดนี้เป็นส่วนหนึ่งๆเป็นของสำหรับกับระเบียบอำนาจศาลที่กล่าวนั้น ต้องเป็นอันเลิกขาดและสิ้นสุดในวันที่เริ่มใช้หนังสือสัญญาที่ว่ามาแล้วข้างต้น และตั้งแต่นั้นสืบไป บันฑาคคนในบังคับนอร์เวย์และบุคคลและองค์คณะและบริษัทและสมาคมนอร์เวย์ในกรุงสยามจะต้องขึ้นอยู่ในอำนาจศาลฝ่ายสยาม.

ข้อ ๒.

จนกว่าจะได้ประกาศและใช้ประมวลกฎหมายสยามแล้วทั้งหมด กล่าวคือ ประมวลกฎหมายอาญา, ประมวลกฎหมายแพ่งกับพาณิชย์, ประมวลกกระบวนพิจารณา กับพระธรรมนูญศาลทั้งหลายนั้น ก็มีกำหนดต่อไปอีกห้าปี แต่ไม่เกินกว่าห้าปีฝ่ายกรุงนอร์เวย์ ถ้าเห็นสมควรที่จะกระทำเพื่อประโยชน์แก่ความยุติธรรมเมื่อใด จะให้พนักงานทูตฤกษ์ที่สุดทำคำขอเป็นหนังสือถึงผู้พิพากษาแห่งศาลซึ่งพิจารณาความค้างอยู่ยังไม่แล้วในคดีที่คนในบังคับนอร์เวย์ถูกบุคคลฤกษ์องค์คณะฤกษ์บริษัท ฤกษ์สมาคมนอร์เวย์เป็นจำเลยฤกษ์ผู้ต้อนั้น ถอนคดีที่ชำระค้างอยู่ในศาลฝ่ายสยามใด ๆ ก็ได้เว้นไว้แต่ศาลสูงสุดฤกษ์ศาลฎีกานั้นถอนไม่ได้.

คดีเช่นนั้นเมื่อถอนแล้ว จะได้ออนไปให้พนักงานทูตฤกษ์ที่สุดพิจารณาตัดสิน และอำนาจศาลฝ่ายสยามในคดีเช่นว่านี้ จะสุดสิ้นแต่ขณะนั้นไป คดีใด ๆ ที่ได้ถอนแล้วดังนี้ เจ้า

พนักงานารทูตฤกษ์สูงสุดจะได้จัดการให้สำเร็จไปตามกฎหมายนอร์เวย์ ซึ่งสมควรใช้สำหรับคดีนั้น เว้นไว้แต่ว่าถ้าคดีความใดตกอยู่ในวิสัยบังคับแห่งประมวลกฎหมายฤกษ์กฎหมายของพระราชอาณาจักรสยามซึ่งได้ประกาศและใช้ถูกต้องแล้ว และบทกฎหมายนั้นได้แจ้งให้ผู้แทนกรุงนอร์เวย์กรุงเทพฯ ทราบแล้ว และไม่ตกอยู่ในวิสัยบังคับแห่งประมวลกฎหมายอาญาของนอร์เวย์ไซ้ ฤทธิและความรับผิดชอบของคู่ความนั้น จะต้องเป็นไปตามบทกฎหมายสยาม.

เพื่อประโยชน์ที่จะชำระคดีเช่นนั้น กับทั้งที่จะบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาซึ่งจะมีในคดีเช่นนั้น อำนาจศาลของเจ้าพนักงานารทูตและกงสุลนอร์เวย์ในกรุงสยามจะคงมีอยู่ต่อไป.

จนกว่าถึงวันที่ประมวลกฎหมายสยาม ซึ่งจารนัยไว้ข้างบนนี้จะได้เป็นอันเริ่มใช้แล้ว รัฐบาลสยามจะคงแจ้งข้อความในบังคับบทกฎหมายและข้อบังคับใหม่ซึ่งได้ประกาศแล้วนั้น ให้ผู้แทนกรุงนอร์เวย์ในกรุงสยามทราบต่อไป และรัฐบาลสยามจะ พยายามพิจารณาข้อร้องเกี่ยวในข้อความนั้นๆ ซึ่งผู้แทนที่วานี้ได้เสนอมาภายในเวลาอันสมควร.

ข้อ ๓.

การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นในคดีที่คนในบังคับ ฤกษ์บุคคล ฤกษ์องค์คณะ ฤกษ์บริษัท ฤกษ์สมาคมนอร์เวย์เป็นคู่ความนั้น ศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ จะต้องพิจารณาพิพากษา.

การอุทธรณ์ในปัญหากฎหมายนั้น จะต้องเป็นอันร้องอุทธรณ์ได้จากศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ ขึ้นไปยังศาลสูงสุด ฤกษ์ศาลฎีกานั้น.

คนในบังคับ ฤกษ์บุคคล ฤกษ์องค์คณะ ฤกษ์บริษัท ฤกษ์สมาคมนอร์เวย์ที่เป็นจำเลยฤกษ์ผู้ต้องหาในคดีที่เกิดขึ้นในมณฑลชนบทนั้น จะร้องขอให้ย้ายศาลก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าควรย้ายแล้วการพิจารณาคดีนั้นจะต้องพิจารณาณกรุงเทพฯ ฤกษ์ฤกษ์ต่อหน้าผู้พิพากษาแห่งศาลซึ่งหากจะได้พิจารณาคดีนั้นณกรุงเทพฯ ฤกษ์.

บทบัญญัติในข้อนี้จะต้องยังคงใช้อยู่ตราบเท่าที่สิทธิถอนคดียังคงมีอยู่ตามความในข้อ ๒.

ข้อ ๔.

เพื่อสำหรับป้องกันความยากลำบาก อันจะพึงเกิดขึ้นได้ในการโอนอำนาจศาลตามความที่คิดไว้ในโปรโตคอลฉบับนี้ จึงได้ยินยอมตกลงกันว่า.

(ก) บันดาคติทั้งหลายที่ฟ้องหากันตั้งแต่วันที่เริ่มใช้หนังสือสัญญาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะต้องยื่นฟ้องและพิจารณาพิพากษาในศาลไทย ไม่เลือกว่าเหตุที่เกิดเป็นคดีนั้นจะมีขึ้นก่อนฤภายหลังจากวันเริ่มใช้หนังสือสัญญาที่กล่าวมาแล้วนั้น.

(ข) บันดาคติทั้งหลายที่ชำระค้างอยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานทูตฤภายกงสุลนอร์เวย์ในกรุงสยามเมื่อณวันที่กล่าวมาแล้วนั้น จะคงชำระต่อหน้าพนักงานนั้น ๆ อีกต่อไปจนคดีเหล่านั้นจะได้จัดการให้เป็นอันแล้วกันถึงที่สุด และอำนาจของเจ้าพนักงานทูตและกงสุลนอร์เวย์ต้องมีอยู่เต็มที่เพื่อการนี้.

ในการที่เกี่ยวข้องกับคดีใด ๆ ที่เจ้าพนักงานทูตฤภายกงสุลนอร์เวย์ต้องพิจารณาตามความในวรรค (ข) ของข้อ ๔ นี้ก็ดี ฤภายในคดีใด ๆ ที่เจ้าพนักงานที่ว่านั้นจะพึงถอนมาตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๒ นี้ก็ดี ถ้าเจ้าพนักงานทูตฤภายกงสุลเช่นว่านี้จะร้องขอแล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายสยามจะต้องช่วยเหลือในการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องแก่คดีนั้น ๆ.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายที่มีนามทำยนี้ ได้ลงนามและประทับตราลงไว้ในโปรโตคอลฉบับนี้เป็นสำคัญณวันที่สิบหกของเดือนที่สี่ พระพุทธศักราชสองพันสี่ร้อยหกสิบเก้า ตรงกับวันที่สิบหก เดือนกรกฎาคม ฆริศตศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบหก.

(ลงพระนามและประทับตรา) วิบูลย์สวัสดิวงศ์.

(ลงนามและประทับตรา) อีวาร์ ลิกเก.

ข้อความคิดท้ายฉบับที่ ๒.

ในขณะที่จะลงนามกันวันนี้ ในหนังสือสัญญาฉบับใหม่ว่าด้วยทางพระราชไมตรีและการค้าขายและการเดินเรือในระวางพระราชอาณาจักรสยามและพระราชอาณาจักรนอร์เวย์ ผู้มีอำนาจเต็มของอัครราชทูตแห่งสหราชอาณาจักรทั้งสองฝ่ายได้ยินยอมตกลงกันดังต่อไปนี้.

ปลาซารุทีนนอร์เวย์ที่ทำขึ้นจากปลาชนิด คลุเปอา สะปรัตตุส (บริสลิง) ฤกคลุเปอา ซาเร็งกุส (ลีลท์) นั้น เมื่อนำเข้ามาในพระราชอาณาจักรสยาม จะต้องไม่เสียค่าภาษีอัตราสูงกว่าปลาซารุทีนที่ทำจากปลาชนิด คลุเปอา “ปลัซารุตุส” ซึ่งได้นำเข้ามาจากประเทศใดๆ อื่น.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายที่มีนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับตราลงไว้ในโปรโตคอลฉบับนี้เป็นสำคัญ.

ทำที่กรุงออสโลในวันที่สิบหกของเดือนที่สี่ พระพุทธศักราชสองพันสี่ร้อยหกสิบเก้า ตรงกับวันที่สิบหก เดือนกรกฎาคม ฆริสศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบหก.

(ลงพระนามและประทับตรา) วิบูลย์ สวัสดิวงศ์

(ลงนามและประทับตรา) อีวาร์ ลิกเก

ข้อความคัดท้ายฉบับที่ ๓.

ในขณะที่เมื่อจะลงนามกันวันนี้ ในหนังสือสัญญาฉบับใหม่ว่าด้วยทางพระราชไมตรี และการค้าขายและการเดินเรือในระหว่างพระราชอาณาจักรสยามกับพระราชอาณาจักรนอร์เวย์ นี้ ผู้มีอำนาจเต็มของอัครภาคีแห่งสัญญานทั้งสองฝ่าย ได้ยินยอมตกลงกันดังต่อไปนี้.

ในการที่จะใช้ข้อความที่บัญญัติไว้ในหนังสือสัญญาซึ่งได้ลงนามกันวันนี้ อันว่าด้วย ผลปฏิบัติอย่างชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งก็ดี และในการที่ทั้งปวงที่เกี่ยวข้องแก่พาณิชย์การ และการเดินเรือและการอุตสาหกรรมนั้น นอกจากจะได้บังคับไว้อย่างอื่นในหนังสือสัญญา ฉบับนี้แล้ว อัครภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่ายจะไม่เลือกกระทำการใด ๆ อันจะพึงให้รัฐบาลเอกชนชาติใด ๆ หนึ่งของประเทศใด ๆ หนึ่งได้เปรียบและให้รัฐบาลเอกชนชาติใด ๆ หนึ่งของอัครภาคี แห่งสัญญานี้ อีกฝ่ายหนึ่งเสียเปรียบเป็นอันขาด.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่ายที่มีนามทำน ได้ลงนามและประทับ ตราลงไว้ในที่นี้เป็นสำคัญ.

ทำที่กรุงออสโลในวันที่สิบหกของเดือนที่สี่ พระพุทธศักราช สองพันสี่ร้อยหกสิบเก้า ตรงกับวันที่สิบหก เดือนกรกฎาคม ฆริศศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบหก.

(ลงพระนามและประทับตรา) **วิลเฮล์มส์คีวงส์.**

(ลงนามและประทับตรา) **อีวาร์ ลิกเก.**

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศ

ใช้อุสัญญาระวางสยามกับฝรั่งเศส

เพื่อวางระเบียบความเกี่ยวพันฉะเพาะระวางสยามกับอินโดจีน*

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า.

โดยที่อนุสัญญาะวางกรุงสยามกับเรปUBLICฝรั่งเศส เพื่อวางระเบียบความเกี่ยวพันฉะเพาะระวางกรุงสยามกับประเทศอินโดจีนฉบับหนึ่ง ซึ่งพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายสยาม และท่านอะเลกซังดรุ วาเรนนู ผู้สำเร็จราชการประเทศอินโดจีน ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายฝรั่งเศส ได้ลงนามกันไว้ณะกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๙ นั้น มีข้อสัญญากันไว้ว่า อนุสัญญานี้ จะมีผลเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกัน เป็นต้นสืบไป.

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระราชสัตยาบันและท่านประธานาธิบดีแห่งเรปUBLICฝรั่งเศส ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาที่วานี้แล้วทั้งสองฝ่าย และเสนาบดีว่าการต่างประเทศ และท่านอ. วิลเคน อัครราชทูตฝรั่งเศส ผู้มีอำนาจเต็มในการนี้ ได้แลกเปลี่ยนพระราชสัตยาบันและสัตยาบันนั้นต่อกันที่กระทรวงการต่างประเทศณะกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๐ แล้ว ฉะนั้น อนุสัญญาที่วานี้ จึงเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันที่นั้น เป็นต้นสืบไป.

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุกกระทรวงทบวงการ และบ้านคาผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับข้อความที่กล่าวไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ว่า ให้ถือตามกระทำตามความในอนุสัญญาที่วานี้ จึงทุกข้อทุกประการ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๐ เป็นต้นสืบไป.

ประกาศมาณะวันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ เปนปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้.

* กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่ โรงพิมพ์บางกอกไทยส์ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๐)

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

อนุสัญญาระวางสยามกับฝรั่งเศส
เพื่อวางระเบียบความเกี่ยวพันระวางสยามกับอินโดจีน
ลงนามกันณะกรุงเทพ ฯ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๙^(๑)
ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันกันณะกรุงเทพ ฯ
วันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๐

คำปรารภ

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามและประธานาธิบดีแห่งเรpublicฝรั่งเศสมีมโนรถปรารถนา
เท่าเทียมกันที่จะให้ความเกี่ยวพันจะเพาะระวางกรุงสยามกับอินโดจีนได้รับประโยชน์ของบท
บัญญัติแห่งหนังสือสัญญาฉบับใหม่ว่าด้วยทางพระราชไมตรี และการค้าขายและการเดินเรือ
ซึ่งกรุงสยามกับฝรั่งเศสได้ลงนามกันณะวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕^(๒) นั้น โดยสม
บูรณ์ที่สุดที่จะเป็นไปได้ จึงได้ตกลงจะกระทำอนุสัญญาฉบับนี้ และจะดำเนินการภายใน
กำหนดเวลาสั้นที่สุดเพื่อเจรจาทำความตกลงบูรณการต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๒๖ และ
ในโปรโตคอลติดท้ายหนังสือสัญญาที่ว่ามาแล้วนี้ อันว่าด้วยการวางระเบียบความเกี่ยวพัน
ระวางอินโดจีนกับกรุงสยาม และเพื่อการนี้ จึงได้ทรงแต่งตั้ง และแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม
ทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ เสนา
บดีว่าการต่างประเทศของพระองค์.

ฝ่ายท่านประธานาธิบดีแห่งเรpublicฝรั่งเศสนั้น ท่านอาเล็กซังดร์ วาเรนนู ผู้สำเร็จ
ราชการแห่งอินโดจีนฝรั่งเศส.

ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกัน และได้เห็นเป็นอันถูกต้อง
แบบอย่างดีแล้ว ได้ปรึกษาคกลงกันทำสัญญาเป็นข้อตั้งต่อไปนี้.

(๑) กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่ โรงพิมพ์บางกอกไทมส์ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๔๗๐)

(๒) หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๓ หน้า ๖๔

ข้อ ๑.

หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าขายและการเดินเรือซึ่งได้ทำกันในระหว่าง
 เปรุปลิกฝรั่งเศสกับพระราชอาณาจักรสยามเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕ นั้น จะ
 ต้องเป็นอันใช้บังคับแก่ความเกี่ยวพันจะเพาะระวางกรุงสยามกับอินโดจีนโดยทุกประการที่ไม่
 ขัดกับอนุสัญญาฉบับนี้ ฤกกับความตกลงต่างๆ อันได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้ นับตั้งแต่วัน
 แลกเปลี่ยนสัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้เป็นต้นไป.

ข้อ ๒.

โดยที่ข้อ ๒ แห่งหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕ ให้ประกันแก่
 กรุงสยามและอินโดจีนในอันจะรักษาและถ้อยที่ถ้อยเคารพต่อเขตแดนอันเป็นสามัญแก่ทั้งสอง
 ฝ่ายนั้น อัครราชทูตแห่งอนุสัญญานี้ปฏิญาณว่า ข้อ ๓ แห่งสัญญา ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ.
 ๑๙๙๓^(๓) และข้อ ๖ แห่งอนุสัญญา ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๐๔^(๔) นั้น ให้เป็น
 อันยกเลิก.

เพื่อปฏิบัติการตามบทสัญญาอันกล่าวไว้ในวรรคที่ ๒ ของข้อ ๒ แห่งหนังสือสัญญา
 ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕ นั้น อัครราชทูตแห่งอนุสัญญานี้ได้ตกลงกันต่อไปอีก
 ดังนี้ คือ.

๑.- ในสองตอนของเขตแดนระวางกรุงสยามกับอินโดจีน ซึ่งแม่น้ำโขงเป็นแดน
 นั้น จะต้องมิมีแนวปลอดการทหารกว้างข้างละ ๒๕ กิโลเมตรจากเส้นเขตแดนนั้น.

๒.- ภายในแนวเขตนี้ กรุงสยามและอินโดจีนจะบำรุงกำลังพลถืออาวุธไว้ในอาณา
 เขตของตนได้ ก็เพาะแต่กำลังตำรวจเท่าที่จำเป็นสำหรับรักษาความปลอดภัยและความสงบ
 เรียบร้อยของมหาชนเท่านั้น.

แต่จะว่า อัครราชทูตแห่งอนุสัญญานี้แต่ละฝ่ายคงสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะเพิ่มกำลังเช่นนี้
 ขึ้นได้ชั่วคราว เท่าที่จักจำเป็นสำหรับภารกิจที่ต้องกระทำเป็นพิเศษ และทั้งสองฝ่าย

(๓) หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๒ หน้า ๑๑๑

(๔) หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๒ หน้า ๑๕๑

สงวนไว้ซึ่งอำนาจภายในอาณาเขตของตนที่จะชนกองพลรบและเครื่องสัมภาระต่าง ๆ ซึ่งต้องการสำหรับการกระทำของตำรวจในเขตแขวงที่ใกล้เคียง ฤๅสำหรับการสงครามกับประเทศนอกอนุสัญญาผ่านข้ามแนวเขตที่ปลอดการทหารนั้นได้ด้วย.

ในที่สุด อัครภาคีแห่งอนุสัญญานี้แต่ละฝ่ายจะต้องได้รับอำนาจให้พักเครื่องบินทหารที่ไม่มีเครื่องอาวุธ ในอาณาเขตของตนและภายในแนวเขตที่ปลอดการทหารนั้นได้ทุกเมื่อ.

๓.- ภายในแนวเขตที่ปลอดการทหารนั้น ห้ามมิให้มีค่ายมั่นฤๅสถานสำหรับการทหารฤๅสนามบินสำหรับใช้เฉพาะประโยชน์ของกองทัพ ฤๅมีคลังสำหรับเครื่องอาวุธฤๅกระสุนปืนฤๅยุทธภัณฑ์ เว้นไว้แต่จะเพาะคลังสำหรับเก็บเครื่องสัมภาระที่ต้องใช้อยู่เสมอและเชื้อเพลิง อันเป็นของจำเป็นสำหรับเครื่องบินทหารที่ไม่มีอาวุธนั้นจึงจะมีได้.

สถานที่พักอาศัยของกำลังตำรวจณะแห่งต่าง ๆ ในแนวเขตที่วั้นั้น พึงมีระเบียบการป้องกันสร้างไว้ได้เท่าที่ความต้องการตามปรกติ สำหรับการรักษาความมั่นคงของที่นั้น ๆ.

๔.- แนวเขตปลอดการทหารที่กำหนดไว้ในวรรคหมายเลข ๑ ข้างบนนั้นนั้น จะต้องปักปันเขตกันโดยอาศัยความตกลงพิเศษ ซึ่งจะต้องเจรจากันทำขึ้นในระวางกรุงสยามกับอินโดจีนโดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้.

ความตกลงที่วั้นี้จะต้องกำหนดประเภทและจำนวนพลและเครื่องอาวุธสำหรับกำลังตำรวจของประเทศแต่ละฝ่ายที่จะต้องมิไว้ตามปรกติภายในแนวเขตที่กล่าวมาแล้วนั้นด้วย.

ความตกลงที่วั้นี้จะต้องกำหนดลักษณะการ ซึ่งภาคีฝ่ายที่เกี่ยวข้องนั้น จะพึงใช้อำนาจซึ่งได้ประสาทให้โดยตอนที่สองของวรรคหมายเลข ๒ ข้างบนนั้นนั้นได้อย่างไรด้วย.

ในที่สุด ความตกลงที่วั้นี้จะต้องวางระเบียบการพิเศษในเรื่องการเติรรอากาศยานในแนวเขตที่ปลอดการทหารนั้น และจะเพาะอย่างยิ่งจะต้องวางลักษณะการที่ว่าอากาศยานทหารฤๅอากาศยานพลเรือนของประเทศทั้งสองนี้แต่ละฝ่ายจะบินข้ามเหนือลำแม่น้ำและร่อนลงและพักอยู่ในที่นั้นได้อย่างไร.

๕.- ความตกลงพิเศษที่บัญญัติไว้วั้นั้น “คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขง” ซึ่งจะต้องขึ้นตามข้อ ๑๐ ข้างล่างนี้ จะต้องเป็นผู้คิดร่างขึ้น แล้วเสนอให้รัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้องนั้นอนุมัติ.

ข้อ ๓.

เพื่อป้องกันมิให้มีข้อพิพาทอย่างใดในเรื่องเส้นเขตแดนในระวางกรุงสยามกับอินโดจีนในตอนที่มีแม่น้ำโขงเป็นแดนนั้น อัครราชทูตแห่งอนุสัญญาได้ตกลงกันว่า จะได้มีการกำหนดเส้นเขตแดนนั้นอย่างแน่นอนณะท้องที่ โดยความยินยอมพร้อมกันทั้งสองฝ่าย.

เพื่อการนี้ เส้นเขตแดนตามลำแม่น้ำโขงนั้น มีบทวิเคราะห้ให้ชัดเจนต่อไปนี้ คือ.

๑. ตามลำแม่น้ำโขงในตอนที่ไม่แยกออกเป็นหลายสายเพราะเกาะนั้น ให้ถือร่องน้ำเป็นเส้นเขตแดนระวางกรุงสยามกับอินโดจีน.

๒. ตามลำแม่น้ำโขงในตอนที่ยกออกเป็นหลายสาย เพราะมีเกาะซึ่งออกหากจากฝั่งสยามโดยมีกระแสน้ำไหลสพัดอยู่ในระวางนั้นจะเป็นเวลาหนึ่งเวลาใดในขอบปีก็ตามให้ถือร่องน้ำของสายแยกที่ใกล้ฝั่งสยามที่สุดนั้นเป็นเส้นเขตแดน.

๓. ในบ้านคาถินที่ลำน้ำแยกซึ่งอยู่ใกล้กับฝั่งสยามที่สุดนั้น เช่นชั้นด้วยทรายทับถมฤๅดินแห่งชั้นจนกระทำให้เกาะ ซึ่งแต่ก่อนอยู่ห่างจากฝั่งนั้นเชื่อมต่อกันเป็นนิคมกับฝั่งนั้น ๆ ตามหลักนิยมเส้นเขตแดนจักต้องเค็รตามร่องน้ำเดิมของสายลำน้ำแยกที่ชั้นด้วยทรายทับถมฤๅได้ดินแห่งชั้นนั้น แต่ทว่า ถ้าเมื่อมีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นแล้ว จะต้องร้องขอต่อคณะข้าหลวงใหญ่ประจำแม่น้ำโขงให้พิจารณาแต่ละกรณีตามเหตุการณ์ที่เป็นจริง และในกรณีเช่นนั้น คณะข้าหลวงใหญ่จะแนะนำให้อ้ายเส้นเขตแดนไปไว้ยังร่องน้ำที่อยู่ใกล้ที่สุดของลำแม่น้ำก็ได้ ถ้าหากวินิจฉัยเห็นว่ากรอ้ายเช่นนั้นเป็นอันพึงปรารถนา ดังเช่นที่ได้ตกลงกันแล้ว แต่บัดนี้สำหรับที่ดินต่าง ๆ ในลำแม่น้ำซึ่งได้ระบุชื่อไว้ในวรรคต่อไปนี้.

บ้านคาถินในลำแม่น้ำซึ่งออกชื่อต่อไปนี้ เป็นอันเชื่อมตายตัวกับอาณาเขตสยามคือ คอนเขียว, คอนเขียวน้อย, คอนน้อย, คอนยาก, คอนบ้านแพง, หาดทรายเพ-เว็นกุ่ม, คอนแกวกอง-คินเหนือและคอนสำโรง ซึ่งบางแห่งพึงนับได้ว่าเป็นส่วนของฝั่งฝ่ายสยามและบางแห่งเป็นอะพะชะซานเลนที่เกิดสะสมขึ้นและต่อเนื่องกับฝั่งสยามนี้มากกว่าเป็นเกาะโดยแท้จริง.

คนสังกัดชาติฝรั่งเศสที่อาศัยอยู่ ฤๅทำการเพาะปลูกอยู่ในบ้านคาถินที่ระบุชื่อข้างบนนี้ จะคงมีสัญชาติเดิมของตนต่อไป และถ้าหากว่าอยู่ได้บังคับแห่งกฎหมายสยามและบ้านคา

หนังสือสัญญาซึ่งใช้อยู่^๕แล้ว จะคงเสวยสิทธิในการอาศัยอยู่ ฤๅในการกรรมสิทธิ ฤๅใน
สักแต่ว่าการเพาะปลูก^๕นั้นได้ต่อไป.

คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส - สยามประจำแม่น้ำโขงนั้นจะต้องได้รับมอบหมายให้จัด
การกำหนดเส้นเขตแดนตามลำแม่น้ำตั้งที่โคระห์มาแล้ว^๕ แต่หากมีข้อสงวนไว้ว่าจะต้องได้
รับอนุมัติแห่งรัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้อง^๕.

การกำหนดเช่นว่า^๕นี้จะต้องรวมทั้งการเขียนเส้นเขตแดนลงในแผนที่ลำแม่น้ำโขง
โดยมีกระเสียนมาตราส่วนหนึ่งในหมื่น กับทั้งจะต้องทำเครื่องหมายปักเส้นเขตแดนลงไว้ตาม
ลำแม่น้ำโขงในทุกตอนที่เห็นว่าเป็นการจำเป็น^๕ด้วย.

ข้อ ๔.

อัครภาคีแห่งอนุสัญญานี้มีความปรารถนาที่จะให้ความเกี่ยวพันทางเศรษฐกิจ ใน
ระวางอาณาเขตของทั้งสองฝ่ายให้เผยแพร่โดยสะดวก จึงได้ยินยอมตกลงกันว่า การเดินเรือใน
ทางค้าขาย^๕นี้ แต่ละฝ่ายจะต้องกระทำ^๕ได้โดยเสรีภาพตลอดทั่วความกว้างของลำแม่น้ำโขงใน
ทั้งสองตอนที่แม่น้ำ^๕นี้เป็นเส้นเขตแดนในระวางกรุงสยามกับอินโดจีน.

บทบัญญัติแห่งข้อ ๔ ของอนุสัญญา ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๐๔ นั้นเป็น
อันคงใช้อยู่ และรับความยืนยันในที่นี้.

บริษัทเดินเรือในทางค้าขาย ซึ่งต่อไปภายหน้าทางราชการของประเทศทั้งสองที่ตั้ง
อยู่^๕กันฝั่ง แต่ละประเทศจักมอบอำนาจให้ใช้เรือเดินตามลำแม่น้ำโขงตอนที่เส้นเขตแดน
ได้^๕นั้น จะต้องเป็นเฉพาะแต่บริษัทสยามฤๅบริษัทอินโดจีนเท่านั้น.

ข้อ ๕.

คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขงจะต้องได้รับมอบหมายให้พิจารณา
ว่าจะมีทางสามารถฤๅไม่อย่างไรในอันจะแก้ไขระเบียบการเช่าถือที่ดินฝั่งขวาของแม่น้ำโขง
ซึ่งกรุงสยามได้อนุญาตให้กรุงฝรั่งเศสเช่าถือตามความในข้อ ๖ แห่งหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๓
ตุลาคม พ.ศ. ๑๘๘๓ และข้อ ๘ แห่งอนุสัญญา ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๐๔ ^๕นี้.

แต่ที่ว่า เป็นที่ตกลงกันแต่บัดนี้ว่า ถ้าหากจะทำความตกลงพิเศษ แล้วและแก้ไขระเบียบการบัญชีของการอนุญาตให้ เช่าถือที่ว้ามานี้แล้วการแก้ไขเช่นว่านั้นจะเบียดเบียนประโยชน์ของทางราชการฝ่ายอินโดจีนฤๅประโยชน์ของคนสังกัดชาติฝายนั้น ซึ่งมีอยู่ณวันที่ทำความตกลงนั้นไม่ได้เป็นอันขาด อนึ่ง เป็นที่เข้าใจกันจะเพาะอย่างยิ่งว่า ถ้าหากว่าแก้ไขระเบียบการให้เช่าถือเช่นว่านี้แล้ว รัฐบาลสยามรับรองว่าจะให้ความสะดวกสำหรับแต่งสรรพที่กินฝั่งขวา และลุดือเอาฤๅเช่าถือที่กินนั้น ๆ ฐานเอกชนทุกอย่างทุกประการที่จำเป็นสำหรับบริษัทอินโดจีนต่าง ๆ ที่ทำการเค็รเรือฤๅประกอบการพาณิชย์ตามลำแม่น้ำโขงนั้น.

ข้อ ๖.

โดยเหตุที่ตั้งแต่นั้นต่อไป กรุงสยามจำเป็นจะต้องมีส่วนในการสำรวจทางน้ำในเขตนลำแม่น้ำโขงสองตอนที่เป็นเขตแดนนั้น อัครภาคีแห่งอนุสัญญาที่ตกลงกันว่า ข้อ ๒ แห่งหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๑๙๙๓ นั้นให้เป็นอันยกเลิกเสียโดยอนุสัญญาฉบับนี้.

ฉนั้น แต่ละฝ่ายจะต้องได้รับอำนาจเพื่อใช้เรือมีอาวุธเค็รไปมาตามลำแม่น้ำโขงในตอนที่เป้นเขตแดน เพื่อการศุลกากรฤๅเพื่อการสำรวจสำหรับสืบจับนั้นได้.

แต่ความตกลงพิเศษที่ว่าไว้ในข้อ ๒ แห่งอนุสัญญานี้ นั้น จะต้องกำหนดจำนวน ชนิด และขนาดระวางของเรือมีอาวุธเช่นว่านี้ และกำหนดเค็รเรืออาวุธอย่างมากประจำเรือนี้ด้วย.

ข้อ ๗.

ตามลำแม่น้ำโขงทั้งสองตอนที่เป้นเขตแดนระวางกรุงสยามกับอินโดจีนนั้น คนสังกัดชาติของประเทศทั้งสองจะต้องมีสิทธิที่จะจับสัตว์น้ำได้ตลอดทั่วความกว้างของแม่น้ำ แต่จะต้องใช้แต่เครื่องมืออย่างทีล่อยฤๅเครื่องจับปลาซึ่งใช้ทอทั้งด้วยมือเท่านั้น.

เครื่องจับสัตว์น้ำที่เป็นเครื่องอยู่กับที่นั้นจะใช้ในแถบหน้าน้ำของฝ่ายใด ก็ต้องเป้นคนสังกัดชาติของประเทศที่เป็นเจ้าของแถบหน้าน้ำของฝายนั้นเท่านั้นจึงจะพึงใช้ได้.

ทีปากน้ำของแควต่าง ๆ นั้น สิทธิในการจับสัตว์น้ำในเขตนาน้ำนั้น ๆ จะต้องสงวนไว้สำหรับคนสังกัดชาติของประเทศที่เป็นเจ้าของฝั่งปากที่เกี่ยวข้องนั้นฝ่ายเดียว และเขตที่จะจับ

๕๓

สัตว์น้ำในลำน้ำกว้างขวางออกไปได้เพียงไรนั้น คณะข้าหลวงใหญ่ประจำแม่น้ำโขงจะต้องเป็นผู้กำหนดตามลักษณะท้องที่และในกรณีหนึ่ง ๆ โดยจะเพาะ.

ข้อ ๘.

อักษรภาคีแห่งอนุสัญญาที่ตกลงกันว่า เพื่อรักษาประโยชน์ของแต่ละฝ่ายไว้ให้มั่นคง จะทำความตกลงพิเศษเพื่อวางระเบียบการใช้และการแยกแบ่งน้ำในลำแม่น้ำโขงตอนที่เปนเขตแดนนั้น เพื่อสำหรับประโยชน์ในการเกษตรกรรม, อุตสาหกรรม ฤๅพาณิชย์กรรม จะเพาะอย่างยิ่งสำหรับการท่อน้ำและการทำแรงไฟฟ้า.

ข้อ ๙.

ในส่วนการโยธาสำหรับบำรุงรักษาและประกอบแต่งลำแม่น้ำโขงให้เป็นทางน้ำสำหรับเดินเรือได้ในสองตอนที่เปนเขตแดนนั้น เปนอันตกลงกันว่า คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขง จะต้องได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เรียบเรียงข้อบังคับ ซึ่งจะวิเคราะห์ข้อไขที่ต่างๆ ต่อกันไปข้างหน้า ประเทศทั้งสองจะต้องช่วยกันพิจารณาและกระทำและออกค่าใช้จ่ายในการโยธานั้น ๆ อย่างไร จนกว่าทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงใช้ข้อบังคับ เช่นว่านี้ไว้ให้เป็นอันคงไว้ระเบียนการซึ่งใช้อยู่ในเวลาต่อไป.

คณะข้าหลวงที่กล่าวมาแล้วนี้ จะต้องมียานาจสำหรับที่จะแนะนำรัฐบาลทั้งสองฝ่ายในเรื่องการโยธาต่างๆ ซึ่งคณะข้าหลวงเห็นว่าจะเปนประโยชน์จำเปนนเพื่อบำรุงรักษาและกระทำให้ลำแม่น้ำเปนทางเดินเรือได้ดียิ่งขึ้น อนึ่ง จะร้องขอให้คณะข้าหลวงนั้นออกความเห็นในกำหนดการโยธาอย่างเดียวกันนี้ที่ภาคีทั้งสองซึ่งเกี่ยวข้องจะได้ส่งมาให้พิจารณาเห็นก็ได้.

ข้อ ๑๐.

จะต้องตั้งคณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขงขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนข้าราชการฝ่ายสยามและฝ่ายอินโดจีนเท่ากันเปนตัวข้าหลวง.

นอกจากหน้าที่ ๆ อำนวยไว้ในข้อ ๒, ๓, ๕, ๖ และ ๙ แห่งอนุสัญญาฉบับนั้น
 คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขงจะต้องได้รับมอบหมายโดยนัยทั่วไป ให้
 เป็นธุระดูแลให้การเป็นไปตามความตกลงพิเศษต่าง ๆ อันเกี่ยวกับบริเวณพรมแดน และ
 พิจารณาปัญหาทุกอย่างอันเกิดขึ้นจากการใช้ระเบียบใหม่ในบริเวณนั้น และจะเพาะอย่างยิ่ง
 จะต้องออกความเห็นในกรณีเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นเนื่องด้วยเส้นเขตแดนตามลำแม่น้ำนั้น
 และคณะข้าหลวงนี้จะแนะนำวิธีการใด ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการปรองดองระงับปัญหาอัน
 เกี่ยวกับสิทธิในการปลูกเพาะที่คนสังกัตชาติของประเทศทั้งสองยอมให้อยู่อย่างไม่เป็นกิจ
 ลักษณะในที่ดินในท้องแม่น้ำนั้นก็ได้ แต่ในกรณีทุกเรื่องไปจะเป็นอันตกลงตามคำแนะนำของ
 คณะข้าหลวงนั้นได้ ก็ต้องอาศัยอนุมัติของรัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องให้อนุมัติด้วย
 กัน และให้เป็นลายลักษณ์อักษร.

อนึ่ง คณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขงนี้จะต้องมีหน้าที่ ๆ จะนำข่าว
 คราวที่เป็นประโยชน์ทุกอย่างส่งให้รัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้องนั้นทราบ และจะต้องดำริเรียบ-
 เรียงข้อบังคับทุกอย่างที่จำเป็นเพื่อจะยังการตำรวจฝ่ายการเดินเรือ, ฝ่ายการสุขาภิบาล และ
 ฝ่ายการสืบจับในบริเวณพรมแดนนั้น ให้เป็นไปโดยลักษณะที่เป็นการร่วมมือกันกระทำการ
 อย่างดีที่สุด ข้อบังคับเหล่านี้จะบัญญัติโทษในการล่วงละเมิดนั้นก็ได้ และรัฐบาลทั้งสอง
 ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ข้อบังคับนี้เป็นอันลงมือใช้ในเวลาเดียวกันเมื่อทั้งสองฝ่ายได้ตกลง
 ยินยอมพร้อมกันในเรื่องข้อบังคับนั้นแล้ว.

กรุงสยามกับอินโดจีนจะต้องเจรจากันโดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้ เพื่อทำความ
 ตกลงสำหรับทั้งคณะข้าหลวงใหญ่ฝรั่งเศส-สยามประจำแม่น้ำโขง และสำหรับวางข้อบังคับ
 ระเบียบการแห่งคณะข้าหลวงนั้น. ความตกลงอันนี้จะต้องกำหนดโดยจำนงแห่งอนุสัญญาข้อนี้
 ว่าคณะข้าหลวงที่ว่านี้จะพึงมีระเบียบการและจะพึงดำเนินการโดยลักษณะข้อไขสถานใด

ข้อ ๑๑.

โดยอนุวัติตามบทบัญญัติแห่งโปรโตคอลติคท้ายหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์
 พ.ศ. ๑๙๒๕ นั้น อัครราชทูตแห่งอนุสัญญานี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องเจรจากันโดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็น

ได้ เพื่อทำความตกลงจะเพาะการณสำหรับกำหนดฐานะของคนในบังคับสยามในอินโดจีน ให้เป็นการแน่นอนสิ้นเชิง.

ความตกลงที่ว่านี้จะต้องอนุโลมตามบทบัญญัติในหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕ ซึ่งวางระเบียบฐานะของชาวอินโดจีนในกรุงสยามนั้น โดยมากที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้ และโดยจำนองอย่างยุติธรรมเพื่อจะให้ถ้อยทีถ้อยไต่รับประโยชน์เสมอกัน และอิทธิภาคแห่งอนุสัญญานี้ตกลงกันตั้งแต่นั้นสืบไปว่าจะพิทักษ์รักษาไว้เต็มบริบูรณ์ซึ่งอิทธิภาคของรัฐบาลทั้งสองที่เกี่ยวข้องในการวางข้อบังคับสำหรับการอพยพของชาวต่างประเทศเข้าไปในอาณาเขตของแต่ละฝ่าย.

อนึ่ง เป็นที่ตกลงกันตั้งแต่นั้นสืบไปด้วยว่า คนเตรีทางที่เป็นสัญชาติสยามซึ่งเข้าไปในอินโดจีนเพื่ออยู่ไม่เกินสามเดือนนั้น จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างที่ได้แก่คนสัญชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับกายตัวและการคุ้มครองทรัพย์สินของตน.

ข้อ ๑๒.

เพื่อยังความร่วมมือซึ่งกันและกันในระหว่างทางราชการฝ่ายปกครองและฝ่ายตำรวจของแต่ละฝ่ายในการปราบการอุกฉกรรจ์และการกระทำผิดต่างๆ ตลอดจนทั่วพรมแดนทางบกและทางน้ำระหว่างทั้งสองฝ่ายให้ได้ผลดียิ่งขึ้นนั้น กรุงสยามกับอินโดจีนจะต้องทำความตกลงจะเพาะการณเพื่อแก้ไขและเพิ่มเติมคำสั่งซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ตกลงพร้อมกันออกให้ไว้แล้วแก่เจ้าพนักงานของประเทศทั้งสอง ในชวบปี พ.ศ. ๑๙๒๐ นั้น.

ข้อ ๑๓.

อิทธิภาคแห่งอนุสัญญานี้ตกลงกันว่าจะเจรจาทำอนุสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศสโดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และจะต้องให้เป็นอันใช้ได้สำหรับอินโดจีนด้วย.

ข้อ ๑๔.

อัครภาคีแห่งอนุสัญญาฯตกลงกันว่า ความตกลงเรื่องศุลกากรและการค้าชายตามที่บัญญัติไว้ในวรรค ๔ แห่งโปรโตคอลที่ท้ายหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕ นั้นจะต้องยกเลิกบทบัญญัติในข้อ ๕ แห่งหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๑๙๙๓.

ความตกลงที่ว่านี้จะต้องตั้งบทบัญญัติทุกอย่างที่จะเป็นประโยชน์ในการให้ความสะดวกสำหรับปราบปรามการค้าเถื่อน และจะเพาะอย่างยิ่งสำหรับปราบปรามการค้าฝิ่นเถื่อนตามพรมแดนระวางกรุงสยามกับอินโดจีน.

ข้อ ๑๕.

โดยเหตุที่ข้อสัญญาซึ่งต่างฝ่ายต่างได้ให้ไว้ต่อกันทั้งที่บรรยายในวรรคที่ ๑ ของข้อ ๗ และวรรคที่สี่ของข้อ ๘ และข้อ ๙ แห่งอนุสัญญา ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๐๔ นั้นไม่เป็นอันประกอบตามความต้องการและความสามารถที่กรุงสยามและอินโดจีนจะเผยแผ่ในทางเศรษฐกิจต่อไปได้นั้น อัครภาคีแห่งอนุสัญญาฯจึงปฎิญาณว่าบทบัญญัติที่ว่ามาแล้วข้างต้นแห่งอนุสัญญาที่ว่านั้นเป็นอันยกเลิกเสียแล้ว.

ทั้งสองฝ่ายตกลงกันต่อไปว่า กรุงสยามกับอินโดจีนจะต้องยินยอมพร้อมกันวางโครงการสำหรับร่วมมือกันทำการเผยแผ่ทางคมนาคมและการเกี่ยวพันต่อกันโดยทางถนน, ทางรถไฟ, ทางทะเล, ทางแม่น้ำ, ทางอากาศ, ทางโทรเลข, ทางวิทยุโทรเลขและทางไปรษณีย์ในระวางประเทศทั้งสอง.

โครงการสำหรับกิจการอันเป็นประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่ายนี้ เมื่อภายหลังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเห็นเป็นการสมควรที่จะกระทำเช่นนั้นแล้ว ก็จะต้องแก้ไขและทำให้บริบูรณ์.

ข้อ ๑๖.

บันดาบทบัญญัติทั้งปวงแห่งหนังสือสัญญาและความตกลงที่ได้ทำไว้ในระวางกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศสก่อนหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕ ซึ่งไม่ต้องกันโดยอย่างไรเลยกับบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้นั้น เป็นอันยกเลิกทั้งสิ้น.

๕๗

แต่ทว่า บันดาความเกี่ยวพันซึ่งจะต้องเป็นทั้งเรื่องของความตกลงบูรณการต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนั้นจะต้องเป็นอันคงอยู่ในบังคับของบทบัญญัติที่ได้ใช้มาแล้วแต่ก่อน ฎาของบทบัญญัติซึ่งได้ตั้งขึ้นแทนโดยหนังสือสัญญา ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕ นั้น จนกว่าจะถึงวันที่ลงมือใช้ความตกลงนั้นๆ.

ข้อ ๑๗.

อนุสัญญาฉบับนี้จะต้องมีผลเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกัน และจะต้องเป็นอันใช้ได้ชั่วกำหนดเวลาสิบปี ตั้งแต่วันที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าขายและการเดินเรือซึ่งได้ทำในระวางกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๑๙๒๕.

ถ้าภายในสิบสองเดือนก่อนสิ้นกำหนดเวลาที่ว่าไว้นี้ อัครราชทูตแห่งอนุสัญญานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้แจ้งเจตนาที่จะเลิกอนุสัญญาฉบับนี้แก่อีกฝ่ายหนึ่งแล้ว อนุสัญญานี้จะต้องเป็นที่บังคับต่อไป จนกว่าจะสิ้นกำหนดปีหนึ่งนับตั้งแต่วันที่อัครราชทูตแห่งอนุสัญญาน ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้บอกเลิกอนุสัญญานี้.

แต่ทว่า เป็นที่เข้าใจกันโดยบังชั้วว่า การบอกเลิกอนุสัญญาเช่นว่านี้ จะมีผลพ้นบทสัญญาข้อใด ๆ ที่ได้บอกเลิกเสียแล้ว โดยความตกลงก่อนๆ ฎาโดยอนุสัญญาฉบับนี้ ให้เป็นอันกลับใช้ได้ก็อันนั้นไม่ได้เลย.

ข้อ ๑๘.

อนุสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนั้น จะต้องแลกเปลี่ยนกันณะกรุงเทพฯ ฯ ภายในระยะเวลาสั้นที่สุดที่จะกระทำได้.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่าย ได้ลงนามและประทับตราลงไว้ในอนุสัญญานี้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันสองฉบับเป็นภาษาฝรั่งเศสกรุงเทพฯ ฯ เมื่อวันที่สี่สิบห้าของเดือนที่ห้า
พุทธศักราชสองพันสี่ร้อยหกสิบเก้า ตรงกับวันที่สี่สิบห้า สิงหาคม ๒๖๑๑ พุทธศักราช พันเก้าร้อย
สี่สิบหก.

(ลงพระนามและประทับตรา) ไตรทศประพันธ์

(ลงนามและประทับตรา) วาเรนุ

(คำแปล)^(๑)

หนังสือซึ่งได้แลกเปลี่ยนกันระหว่าง สหราชอาณาจักร กับประเทศสยาม
เกี่ยวกับการคืนอากรและวิธีคำนวณอัตรา “ตามราคา”
ภายใต้กฎหมายศุลกากรสยาม

ฉบับที่ ๑

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ถึง มร. วอเทอร์โลว์

กรุงเทพฯ วันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๖

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะขอให้ท่านพิจารณา มาตรา ๕๔ ของกฎหมายศุลกากรสยามฉบับใหม่ ในวรรคแรกของมาตรานี้มีบทกำหนดว่า “เมื่อสินค้าซึ่งได้จ่ายอากรขาเข้าแล้วถูกส่งออกไป ก็ให้คืนอากรขาเข้าให้ แต่ทว่าจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับต่อไปนี้ และจะต้องแสดงข้อพิสูจน์ได้ว่า สินค้านั้น ๆ มิได้ขาย ไซ้ หรือจัดแจงไปในทางหนึ่งทางใดเพื่อหาผลกำไรในขณะที่สินค้านั้นอยู่ในประเทศ”

๒. การได้ปรากฏแก่รัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อัจฉริยธรรมที่อาจจำเป็นต้องให้คำวินิจฉัยในเรื่องการตีความที่ถูกต้องสำหรับข้อ ๑๑ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ ฉบับวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕^(๒) ระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสยาม ซึ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับเงื่อนไขในการคืนอากรสำหรับสินค้าที่ส่งต่อไปได้บัญญัติไว้ว่า จะต้องคืนเงินอากรในเมื่อสินค้าเช่นว่านั้น “มิได้มีการบริโภคหรือได้เปลี่ยนแปลงโดยกรรมวิธีใดในประเทศสยาม” และว่าอาจมีการอ้างการผ่อนชำระเข้าใจได้ว่า ถ้อยคำในข้อนี้ได้เปิดช่องให้มีการตีความในประการสำคัญ ๆ ได้กว้างขวางกว่าถ้อยคำในมาตรา ๕๔ ของกฎหมายศุลกากรซึ่งระบุเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติไว้หากจะมีการรับเงินศุลกากรคืน

(๑) คำแปลนี้ กองแปล กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ได้แปลขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๓

(๒) หนังสือขุภระมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๓ หน้า ๑๑๑

๓. ฉะนั้น เพื่อจะหลีกเลี่ยงการเข้าใจผิดใด ๆ ที่อาจมีได้ในอนาคต รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะทราบบว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ฝ่ายบริเตนพร้อมที่จะยอมรับถ้อยคำในมาตรา ๑๑ และ ๑๒ ของกฎหมายศุลกากรฉบับใหม่ของสยามว่าได้บัญญัติวิธีที่ถูกต้องในการกำหนดมูลค่าและการคำนวณอากรตามราคาสำหรับสินค้าที่รวมอยู่ในข้อ ๑๐ และ ๑๑ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ ฉบับวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ นั้นหรือไม่

๔. ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะกล่าวเสริมว่า ในกรณีที่รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ฝ่ายบริเตนจะตอบเห็นพ้องด้วยในปัญหาที่ได้ถามมาในวรรค ๓ ข้างต้นนี้มาแล้ว ก็ไม่เพียงให้กระทบกระเทือนข้อตกลงพิเศษซึ่งบังคับใช้อยู่เกี่ยวกับการคืนอากรสำหรับกระสอบป่านในส่วนที่เกี่ยวกับการคืนอากรสำหรับสิ่งของเหล่านี้ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ คงไม่ปรารถนาที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งอย่างใดในข้อตกลงที่ยกเว้นพิเศษ และฉันทมิตรที่ได้มีอยู่ต่อกันระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กับชุมชนพ่อค้า ซึ่งเข้าใจกันว่าเป็นไปดังนี้ จะอนุญาตให้มีการคืนอากรให้แก่ผู้นำเข้าสำหรับกระสอบป่านทั้งหมดที่ได้ส่งออกไปภายในสองปีนับแต่วันที่นำเข้ามาโดยผู้นำเข้าหรือผู้รับซื้อจากผู้นำเข้า ไม่ว่ากระสอบป่านเหล่านี้จะมีสิ่งใดบรรจุหรือไม่มีก็ตาม หากข้อสันนิษฐานนี้ถูกต้อง รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ก็ใคร่ขอเสนอว่าข้อตกลงกันนี้พึงถือว่ายังใช้ได้สืบไป จนกว่าอากรขาเข้าสำหรับกระสอบป่านจะถูกยกเลิกไปหรือลดลงจนมีตัวเลขไม่เกินกว่าร้อยละ ๑ ตามราคา

๕. สรุปแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะแนะนำว่า หากข้อเสนอข้างต้นนี้สมควรจะได้เสนอไปยังรัฐบาลของ ๖๗ แล้ว ก็อาจไม่จำเป็นที่จะดำเนินการใด ๆ ในการดำเนินการให้เป็นผลตามข้อ ๑๒ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ซึ่งมุ่งหมายที่จะให้มีการทำอนุสัญญาเพิ่มเติมระหว่างบริเตนใหญ่กับประเทศสยามก่อนวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๖

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

ไตรทศ

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

มร. วอเทอร์โลว์ ทูล พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์

กรุงเทพฯ ๗ วันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๖

ท่านเสนาบดี

กระหม่อมได้เสนอให้รัฐบาลของกระหม่อมทราบแล้วถึงประเด็นต่าง ๆ ดังที่ได้ทรงยกขึ้นในลายพระหัตถ์ซึ่งฝ่าพระบาทได้ทรงมีมายังกระหม่อมเมื่อวันที่ ๓๐ เดือนนี้ และโดยคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันว่า การกระทรวงการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันเป็นเกียรติที่จะทูลความต่อไปให้ทรงทราบ

๒. รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันได้รับข้อเสนอที่ว่าไว้ในวรรค ๕ ของลายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาทในเรื่องความสืบเนื่องของข้อตกลงที่มีอยู่เกี่ยวกับการคืนอากรกระสอบป่าน ข้อเสนอได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันโดยตลอด และโดยเข้าใจซึ่งที่โต้แย้งไว้แล้วนั้นว่าจะไม่มีการเพิกถอนข้อตกลงในเรื่องนี้ก่อนที่อากรกระสอบป่านจะลดลงจนมีตัวเลขไม่เกินกว่าร้อยละ ๑ ตามราคา หรืออากรกระสอบป่านจะถูกยกเลิก ในการตอบข้อถามที่ทรงถามมาในวรรค ๓ ของลายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาท กระหม่อมได้รับคำสั่งให้ทูลฝ่าพระบาททรงทราบว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันมิได้เจตนาที่จะถามเกี่ยวกับถ้อยคำในมาตรา ๕๘ ของกฎหมายศุลกากรสยามฉบับใหม่ และยอมรับว่า มาตรานี้มีผลอย่างถูกต้องต่อข้อ ๑๑ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ระหว่างประเทศสยามกับบริเตนใหญ่ ฉบับวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ เกี่ยวกับเงื่อนไขในการยอมให้มีการคืนเงินอากรขาเข้า

๓. กระหม่อมรู้สึกเป็นเกียรติที่จะกล่าวเสริมว่า โดยความเข้าใจอย่างเดียวกับที่กล่าวไว้ในวรรคก่อน รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันยอมรับด้วยว่ามาตรา ๑๑ และ ๑๒ ของกฎหมายศุลกากรสยามฉบับใหม่ได้บัญญัติวิธีที่ถูกต้องในการกำหนดมูลค่าและการคำนวณอากรตามราคาสำหรับสิ่งของที่รวมไว้ในข้อ ๑๐ และ ๑๑ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ ฉบับวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๑๙๒๕

๔. ในวรรค ๖ ของลายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาทได้แน่วไว้ว่า การแลกเปลี่ยนหนังสือกันขณะนี้เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ข้างต้นอาจทำให้ไม่จำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นผล

ตามข้อ ๑๒ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ซึ่งมุ่งหมายที่จะให้มีการทำอนุสัญญาเพิ่มเติมระหว่างประเทศสยามกับบริเตนใหญ่ไม่ช้ากว่าวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๘๒๖ รัฐบาลของกระหม่อมพร้อมที่จะยอมตามข้อแนะนำด้วย แต่ที่ว่าทางฝ่ายรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งจะต้องพร้อมที่จะรับรองต่อรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฝ่ายบริเตนว่า หากในเวลาใด ๆ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะตั้งบังคับอากรเอกเทศใด ๆ หรือจะเปลี่ยนแปลงอากรตามราคา (ไม่เกินร้อยละ ๕) เป็นอากรเอกเทศใด ๆ ตามบทแห่งข้อ ๑๐ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ ฉบับวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๒๕ แล้ว รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้อภิปรายหารือกับรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฝ่ายบริเตนถึงวิธีคำนวณอัตราอากรเอกเทศเช่นว่านั้นก่อนที่จะดำเนินการเช่นนี้

กระหม่อมขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

เส. พ. วอเทอร์โลว์

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ถึง มร. วอเทอร์โลว์

กรุงเทพฯ วันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๖

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะตอบรับหนังสือของท่านลงวันที่ ๓๐ เดือนนี้ ซึ่งแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า โดยความเข้าใจว่า จะไม่มีการเพิกถอนข้อตกลงกันนี้เกี่ยวกับการคืนเงินค่าอากรกระสอบบ้าน ก่อนที่อากรจะลดลงจนมีตัวเลขไม่เกินร้อยละ ๑ ตามราคาหรืออากรกระสอบบ้านจะถูกยกเลิก รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนยอมรับถ้อยคำแห่งมาตรา ๕๔ ของกฎหมายศุลกากรสยามว่า มีผลโดยถูกต้องต่อข้อ ๑๑ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ระหว่างบริเตนใหญ่กับประเทศสยาม ฉบับวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ และยอมรับด้วยว่ามาตรา ๑๑ และ ๑๒ ของกฎหมายศุลกากรสยามฉบับใหม่เป็นวิธีที่ถูกต้องในการกำหนดมูลค่าและการคำนวณอากรตามราคา รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขอรับทราบคำรับรองเหล่านี้ไว้ด้วยความพอใจ

๒. ในส่วนที่เกี่ยวกับประเด็นที่ได้ยกขึ้นในวรรค ๔ ของหนังสือของ ขบวนการ นั้น รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีความตั้งใจในอันที่จะรับรองต่อรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะปรึกษาหารือกับรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนเสียก่อนเกี่ยวกับวิธีคำนวณอัตราเอกเทศ หากในเวลาใดๆ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรารถนาจะตั้งบังคับอากรเอกเทศ หรือจะเปลี่ยนแปลงอากรตามราคา (ไม่เกินร้อยละ ๕) เป็นอากรเอกเทศตามบทแห่งวรรค ๓ ข้อ ๑๐ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ ฉบับวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ ฉะนั้น โดยเป็นที่ตกลงกับรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตน รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถือว่าไม่มีความจำเป็นอย่างใดที่จะดำเนินการเจรจา อนุสัญญาเพิ่มเติม ดังที่ได้มุ่งหมายไว้ในข้อ ๑๒ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ ขวฯ.

ไตรทศ

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศ (ของรัฐบาลสยาม)^(๑)

แก้ไขประกาศลงวันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๘^(๒)

เนื่องในหนังสือสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ระวางกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ

ลงวันที่ ๔ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓)

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ด้วยความตามประกาศลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๘ เนื่องในหนังสือสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) ตอนบัญญัติผู้ว่าราชการจังหวัดในกรุงสยาม และเจ้าพนักงานอังกฤษ ซึ่งมีอำนาจที่จะมีโทรเลขขอร้องให้จับกุมผู้ร้ายที่หลบหนีข้ามเขตแดนไปได้พลางนั้น ยังบกพร่องอยู่ และบัดนี้ได้ตกลงกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายอังกฤษที่จะแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะแก่การ.

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า.

๑. ให้แก้ไข ๒ แห่งประกาศลงวันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๘ เนื่องในหนังสือสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระวางกรุงสยามกับอังกฤษที่ตกลงทำกันได้ ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) ให้มีข้อความดังต่อไปนี้.

“เมื่อได้รับคำขอร้องทางโทรเลขเช่นนั้นแล้ว ทางพรหมแดนพม่า ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย, เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, ตาก, ผู้ว่าราชการอำเภอแม่สอด, ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร, กาญจนบุรี, ราชบุรี, เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, ชุมพร, และระนอง, ทางพรหมแดนมลายู ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา, ยะลา, นราธิวาส, ปัตตานี, สตูล และผู้ว่าราชการอำเภอเบตง ทั้งนี้ปฏิบัติการโดยพลัน เพื่อให้ออกหมายจับและให้สำเร็จผลในการที่จะจับกุมผู้ร้ายที่หลบหนีเข้ามาตามที่ว่าไว้ในโทรเลขนั้นไว้พลาง.”

(๑) กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่ โรงพิมพ์บางกอกโตมส์ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๘)

(๒) หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๓ หน้า ๑๙๕

๒. ให้แก้ไข ๔ แห่งประกาศดังกล่าวแล้วนั้น มีข้อความดังต่อไปนี้.
เจ้าพนักงานอังกฤษซึ่งกล่าวถึงในข้อ ๑ มีดังนี้.

พรมแดนพม่า

- (๑) ผู้กำกับราชการและข้าหลวงเมืองเงี้ยวฝ่ายใต้ ณ เมืองตองยี (The Superintendent and Political Officer, Southern Shan States, Taunggyi)
- (๒) ผู้ช่วยกำกับราชการเมืองเชียงตุง (The Assistant Superintendent, Kengtung)
- (๓) ผู้ช่วยกำกับราชการภาคตะวันออกเฉียงใต้ (The Assistant Superintendent, South-Eastern Subdivision)
- (๔) ผู้ช่วยกำกับราชการและผู้ช่วยข้าหลวงภาคเกรียงแดง (The Assistant Superintendent and Assistant Political Officer, Karenni Subdivision)
- (๕) ตุลาการจังหวัด จังหวัดสะละวิน (The District Magistrate, Salween District)
- (๖) ตุลาการจังหวัด จังหวัดสะเทิน (The District Magistrate, Thaton District)
- (๗) ตุลาการจังหวัด จังหวัดแอมเฮิสต์ (The District Magistrate, Amherst District)
- (๘) ตุลาการจังหวัด จังหวัดทะวาย (The District Magistrate, Tavoy District)
- (๙) ตุลาการจังหวัด จังหวัดมะริด (The District Magistrate, Mergui District)
- (๑๐) ตุลาการแขวง วิกตอเรียพอยนต์ (The Subdivisional Magistrate, Victoria Point)

พรมแดนไทรบุรี

- ที่ปรึกษาอังกฤษสำหรับรัฐบาลเมืองไทรบุรี (The British Adviser to the Government of Kedah) ผู้บังคับการตำรวจและผู้ช่วยผู้บังคับการตำรวจเมืองไทรบุรี (The Commissioner of Police and Assistant Commissioners of Police of Kedah)

พรมแดนปารีส

ที่ปรึกษาอังกฤษสำหรับรัฐบาลเมืองปารีส (The British Adviser to the Government of Perlis)

พรมแดนเประ

หัวหน้านายตำรวจเมืองเประ (The Chief Police Officer, Perak) นายอำเภอเประเหนือ (The District Officer, Upper Perak) ปลัดอำเภอ อำเภอโกระ (The Assistant District Officer, Kroh)

พรมแดนกะลันตัน

ที่ปรึกษาและผู้ช่วยที่ปรึกษาอังกฤษสำหรับรัฐบาลเมืองกะลันตัน และหัวหน้านายตำรวจเมืองกะลันตัน (The British Adviser and Assistant Adviser to the Government of Kelantan and the Chief Police Officer of Kelantan)

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๖๙ เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)^(๑)

การแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างรัฐบาล
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักร กับ รัฐบาลของประเทศสยาม
ว่าด้วยการเดินเรือในแม่น้ำโขง

กรุงเทพฯ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๗ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๘
วันที่ ๑๘ และ ๒๑ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๒๘

ฉบับที่ ๑

มร. วอเทอร์โลว์ ทูล พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์

สถานอัครราชทูตอังกฤษ

กรุงเทพฯ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๗

ท่านเสนาบดี

โดยปฏิบัติการตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักรที่ส่งมาว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักรมีความสนใจในบทแห่งข้อ ๔ ของอนุสัญญาซึ่งเพิ่งทำขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ระหว่างประเทศฝรั่งเศสกับประเทศสยามเพื่อความมุ่งประสงค์ในการกำหนดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสยามกับอินโดจีน

ตามข้อนี้ อัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายรับว่า บริษัทเดินเรือพาณิชย์ซึ่งในอนาคตอาจได้รับอำนาจจากฝ่ายปกครองของสยามหรือของอินโดจีนให้ปฏิบัติการในส่วนของแม่น้ำโขงที่ประกอบเป็นเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับอินโดจีนจะต้องเป็นบริษัทสยามหรืออินโดจีนโดยเฉพาะเขตแดนนั้นได้นิยามไว้ในข้อ ๓ ของอนุสัญญาว่าประกอบด้วย "ร่องน้ำลึก" ของแม่น้ำ และส่วนใด ๆ ของแม่น้ำซึ่งอยู่ด้านขวาของร่องน้ำลึกตามที่นิยามไว้ในอนุสัญญานี้ ให้ถือว่าเป็นอาณาเขตของสยาม

(๑) คำแปลนี้ กองแปล กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ได้แปลขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๓

อย่างไรก็ตาม ข้อ ๒๐ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ระหว่างอังกฤษกับสยาม ปี ค.ศ. ๑๙๒๕^(๒) บัญญัติว่า ภาคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะไม่วางอุปสรรคในทางดำเนินการของบริษัทของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งอาจปรารถนาประกอบธุรกิจอย่างใด ๆ ในอาณาเขตของตน ไม่ว่าในทางตั้งสาขาหรือทางอื่นใดก็ตาม ซึ่งเป็นธุรกิจที่อนุญาตอยู่หรือจะได้อนุญาตให้บริษัทแห่งประเทศต่างตัวอื่นใดประกอบ และว่าไม่ว่าในกรณีใดผลประติบัติที่อัครภาคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ประสาทให้แก่บริษัทของอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องเป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าผลประติบัติที่ได้ให้แก่บริษัทของประเทศต่างตัวที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง

ข้อ ๒๔ บัญญัติไว้ด้วยว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการค้าชายฝั่งกับทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องอื่นใดที่พวงเกี่ยวกับการเดินเรือนี้ คนในบังคับและเรือของภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประติบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง นอกเหนือไปจากอาณาประโยชน์อื่นใดซึ่งอาจได้ประสาทให้แล้วตามสนธิสัญญา

ตามความเห็นของรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว บทบัญญัติเหล่านี้เป็นการตัดหนทางอย่างชัดแจ้งที่รัฐบาลสยามจะให้อำนาจใด ๆ แก่บริษัทของอินโดจีนที่จะทำการเดินเรือในแม่น้ำโขงได้โดยมิให้อำนาจนั้นแก่บริษัทบริติชด้วย และในการขอให้รัฐบาลสยามพิจารณาเรื่องนี้ กระทบ่อมได้รับคำสั่งให้ขอคำรับรองว่า รัฐบาลสยามจะวางอุปสรรคในทางดำเนินการของบริษัทบริติช คนในบังคับบริติชหรือเรือบริติช ซึ่งอาจประสงค์จะปฏิบัติการในส่วนใด ๆ ของแม่น้ำโขงซึ่งอยู่ภายในเขตอาณาของสยาม

ในเรื่องนี้ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวยังปรารถนาจะสงวนสิทธิทั้งปวงหรือสิทธิใด ๆ ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการผ่านแดนอาจให้สิทธินั้น ๆ แก่บุคคลของ และเรือบริติช ที่เดินทางผ่านไปตามแม่น้ำโขง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของแม่น้ำโขง และข้ามเขตแดนระหว่างอินเดียของบริติช สยาม และอินโดจีนฝรั่งเศส นั้นด้วย

กระทบ่อมจึงรู้สึกเป็นเกียรติที่จะขอคำรับรองอย่างเป็นทางการเป็นแบบพิธีจากฝ่าพระบาทว่า รัฐบาลสยามจะไม่วางอุปสรรคในทางดำเนินการของบริษัทบริติช คนในบังคับบริติช หรือเรือบริติช ซึ่งอาจประสงค์จะปฏิบัติการในส่วนใด ๆ ของแม่น้ำโขง ซึ่งอยู่ภายในเขตอาณาสยาม

(๒) หนังสือชุกประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๓ หน้า ๑๑๑

และใคร่ขอให้ทรงรับทราบความปรารถนาของรัฐบาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในอันที่จะสงวนสิทธิทั้งปวงหรือสิทธิใดๆ ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการผ่านแดนอาจให้สิทธินั้นๆ แก่คน ของ และเรือบริติชที่เดินทางผ่านไปตามแม่น้ำโขง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของแม่น้ำโขงและข้ามเขตแดนระหว่างอินเดียของบริติช สยาม และอินโดจีนฝรั่งเศส

กระหม่อมขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

เอส. พี. วอเตอร์โลว์

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ถึง มร. วอเตอร์โลว์

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๔

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะอ้างถึงหนังสือของท่านลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ศกก่อน ซึ่ง ๖๗๖ ได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า รัฐบาลของท่านมีความเห็นว่า ข้อ ๔ ของอนุสัญญาเมื่อเร็ว ๆ นี้ ระหว่างประเทศสยามกับอินโดจีน ชัดกับผลประติบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ดังที่บัญญัติไว้ในข้อ ๒๐ และ ๒๔ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ระหว่างอังกฤษกับสยาม ค.ศ. ๑๙๒๕ และว่า รัฐบาลบริติชปรารถนาจะได้รับคำรับรองอย่างเป็นแบบพิธีว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสยามจะไม่วางอุปสรรคในทางดำเนินการของบริษัทยุโรปใน บังคับบริติช หรือเรือบริติช ซึ่งอาจประสงค์จะปฏิบัติการในส่วนใด ๆ ของแม่น้ำโขงที่อยู่ภายในเขตอาณาของสยาม และโดยหนังสือนี้ ๖๗๖ ได้ขอให้รัฐบาลของข้าพเจ้ารับทราบ ความปรารถนาของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสยามในอันที่จะสงวนสิทธิที่ปวง หรือ สิทธิใด ๆ ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการผ่านแดนอาจให้สิทธินั้น ๆ แก่คน ของ หรือ เรือบริติช ที่เดินทางผ่านไปตามแม่น้ำโขง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของแม่น้ำโขง และข้ามเขตแดนระหว่างอินเดียของบริติช สยาม และอินโดจีนฝรั่งเศส

แม่น้ำโขง ณ ที่ ๆ ประกอบเป็นเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับอินโดจีนนั้น มิอาจใช้เดินเรือจากทะเลได้ และเพราะฉะนั้นจึงไม่ถือว่าเป็นแม่น้ำในทางระหว่างประเทศ ตามบทนิยามของอนุสัญญาบาร์เซโลน่า ค.ศ. ๑๙๒๑ เกี่ยวกับทางน้ำที่ใช้เดินเรือได้ ระหว่าง การเจรจาอนุสัญญากับอินโดจีนนั้น การมิได้ปรากฏแก่รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บัญญัติทั่วไปว่าด้วยชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ตามข้อ ๒๐ และ ๒๔ ของสนธิสัญญาระหว่าง อังกฤษกับสยามจะกีดกันการทำข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้แม่น้ำโขงร่วมกันระหว่างประเทศฝรั่งเศสกับประเทศสยาม ณ ที่ ๆ แม่น้ำโขงประกอบเป็นเขตแดนตามความหมายที่แสดงไว้ใน

ข้อ ๔ แห่งอนุสัญญา เมื่อรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พิจารณาความเห็นนี้แล้ว ก็คงจะให้หนังสือรับรองตามที่ขอมา^๕ได้โดยเสรี และไม่มีข้อสงวน หากรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เห็นว่า ความเห็นของรัฐบาลบริติชเป็นความเห็นที่ถูกต้องอย่างซัดแน่น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ขอสงวนข้อสงสัยว่า ข้อบททั่วไปว่าด้วยชาติที่^๖ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งแห่งสนธิสัญญาทางพาณิชย์ระหว่างอังกฤษกับสยามได้มีเจตนาจะใช้หรือควรจะใช้ได้อย่างถูกต้องหรือไม่แก่เอกสิทธิพิเศษที่ได้ให้เป็นการต่างตอบแทนกันโดยรัฐชายฝั่งแม่น้ำตามข้อบังคับว่าด้วยการเดินเรือในแม่น้ำเขตแดนที่ไม่อาจใช้เดินเรือจากทะเลได้

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีความปรารถนาที่จะคล้อยตามความประสงค์ของรัฐบาลแห่งบริเตนใหญ่อยู่เสมอ ในเมื่อกระทำ^๗ได้โดยมิต้องสูญเสียซึ่งสิทธิหรือผลประโยชน์อันสำคัญ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มิได้ให้ความสำคัญในทางปฏิบัติแต่อย่างใดสำหรับการเดินเรือได้โดยเฉพาะในส่วน^๘ของแม่น้ำโขงซึ่งอยู่ภายในเขตอาณาของตน ฉะนั้นทางฝ่ายรัฐบาลของข้าพเจ้า^๙เชื่อว่าไม่มีเจตจำนงที่จะให้คำรับรองตามที่^{๑๐}ได้ขอมา^{๑๑}นั้นก็หาไม่ แต่ทว่าจะต้องเป็นอันซัดแน่นว่า รัฐบาลของข้าพเจ้ามิได้ยอมรับโดยการให้คำรับรองนี้ว่าฐานะในทางกฎหมายของรัฐบาลบริติชใช้เป็นหลักได้ถูกต้อง ตามธรรมเนียมก่อน^{๑๒}ที่จะให้หนังสือเช่น^{๑๓}นี้ได้ รัฐบาลของข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีหน้าที่ควรจะได้ปรึกษาหารือรัฐบาลฝรั่งเศสเสียก่อน ทั้งนี้ ได้เป็นเหตุล่าช้าในการตอบหนังสือของท่านเมื่อเดือนกรกฎาคมศกก่อน

บัดนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีที่จะแจ้งให้ พวกเรา ทราบว่า แม้จะไม่ยอมรับว่าข้อบทว่าด้วยชาติที่^{๑๔}ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในข้อ ๒๐ และ ๒๔ ของสนธิสัญญาทางพาณิชย์ระหว่างอังกฤษกับสยามจะใช้ได้แก่กรณีที่ได้มีข้อตกลงพิเศษกับประเทศฝรั่งเศสเกี่ยวกับการเดินเรือในส่วน^{๑๕}ของแม่น้ำโขงซึ่งประกอบเป็นเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีน รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ก็จะไม่วางอุปสรรคในทางดำเนินการของบริษัท คนในบังคับ หรือเรือบริติช ที่ปรารถนาจะปฏิบัติการในส่วน^{๑๖}ของแม่น้ำโขงที่อยู่ภายในเขตอาณาของสยามซึ่งเป็นส่วน^{๑๗}ที่มีได้มีการวางอุปสรรคในทางดำเนินการของบริษัท คนในบังคับ หรือเรือของชาติที่^{๑๘}ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง

พวกเราจะทราบได้ว่า คำรับรองนี้ออกจะแตกต่างไปจากคำรับรองที่รัฐบาลของท่านได้ขอมาอยู่บ้าง ทั้งนี้ได้กล่าวไว้ในหนังสือของท่าน ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ศกก่อน

นั้น บริษัท คนในบังคับ หรือเรือบริติชใครจะได้รับผลประโยชน์อย่างคนชาติ และมีใช้เพียงผลประโยชน์อย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งเท่านั้น

รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้รับทราบถึงความปรารถนาของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนที่จะสงวนสิทธิทั้งปวงหรือสิทธิใด ๆ ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการผ่านแดนอาจให้สิทธินั้น ๆ แก่บุคคล ของ หรือเรือบริติชที่เดินทางผ่านไปตามแม่น้ำโขง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของแม่น้ำโขง และข้ามเขตแดนระหว่างอินเดียของบริติช สยาม และอินโดจีนฝรั่งเศส ในการตอบรับการแจ้งข้อสงวนสิทธิของฝ่ายรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนนี้ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแห่งสยามมีอายุยอมรับว่า ตามความเป็นจริงนั้น บทบัญญัติของอนุสัญญาอินโดจีนขัดกับอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการผ่านแดน และทางฝ่ายรัฐบาลของข้าพเจ้าก็ปรารถนาจะตั้งข้อสงวนในเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการผ่านแดนเกิดขึ้นในทุกปัญหาด้วย

โดยความหวังที่ว่า หนังสือจะเป็นที่ยอมรับได้สำหรับรัฐบาลของท่าน ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

ไครทส

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

๑๕

ฉบับที่ ๓

มร. จอห์น ส ทุล พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์

สถานอัครราชทูตอังกฤษ

กรุงเทพฯ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๒๔

ฝ่าพระบาท

อนุสนธิหนังสือโต้ตอบซึ่งลงท้ายด้วยลายพระหัตถ์ของรัฐมนตรีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๓ กระทบความรู้สึกเป็นเกียรติที่จะทูลฝ่าพระบาททรงทราบ ว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในบริเตนใหญ่พร้อมที่จะยอมรับคำรับรองในลายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาท ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๓ ซึ่งมีข้อความว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะไม่วางอุปสรรคในทางดำเนินการของบริษัท คนในบังคับ หรือเรือบริติช ที่ปรารถนาจะปฏิบัติการในส่วน ของแม่น้ำโขง ซึ่งอยู่ภายในเขตอาณาของสยาม ซึ่งเป็นส่วนที่มีได้มีการวางอุปสรรคในทาง ดำเนินการของบริษัท คนในบังคับหรือเรือของชาติที่ได้รับอนุเคราะห์

ขณะเดียวกัน รัฐบาลของกระทรวงได้สั่งให้กระทรวงแสดงความพอใจที่ได้รับ คำรับรองนี้มายังรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย

กระทรวงขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

เจ. เอฟ. จอห์น ส

อุปทูตอังกฤษ

๑๖

ฉบับที่ ๔

พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์ ถึง มร. จอห์นส

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์

วันที่ ๒๑ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๒๔

ท่านอุปทูต ฯ

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะตอบรับหนังสือของท่านลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ซึ่งแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ยอมรับคุ้มครองเกี่ยวกับการเดินเรือในส่วนของแม่น้ำโขงซึ่งอยู่ภายในเขตอาณาของสยาม ตามข้อความในหนังสือของข้าพเจ้าลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. นี้

โดยความยินดีที่เรื่องนี้ได้เป็นอันเรียบร้อยลงอย่างเป็นที่น่าพอใจ ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

ไตรทศ

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

(คำแปล)^(๑)

สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างบริเตนใหญ่กับประเทศสยาม^(๒)

ลงนาม ณ กรุงเทพบ ๑ วันที่ ๕ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๑๑

การแลกเปลี่ยนหนังสือเพื่อเป็นหลักฐานในการภาคยานุวัติสนธิสัญญา
ข้างต้นของอาณาเขตบางอาณาเขตในอาณัติ
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตน กรุงเทพบ ๑
วันที่ ๕ มกราคม และ ๒๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๒๘

(กระทรวงการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนติดต่อมา
เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๒๘)

ฉบับที่ ๑

สถานอัครราชทูตอังกฤษ

กรุงเทพบ ๑ วันที่ ๕ มกราคม ค.ศ. ๑๘๒๘

ท่านเสนาบดี

กระหม่อมรู้สึกเป็นเกียรติที่จะทูลฝ่าพระบาททรงทราบว่า เพื่อที่จะให้มีบทบัญญัติที่
พอเพียงสำหรับการส่งตัวผู้กระทำความผิดที่หลบหนีจากอาณาเขต หรือไปยังอาณาเขตซึ่งพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนได้รับไว้ในอาณัติในนามของสันนิบาตชาติ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวบริเตนใหญ่พิจารณาเห็นเป็นที่พึงปรารถนาว่า บทบัญญัติแห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่
มีอยู่ซึ่งได้ทำขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนใหญ่ได้ใช้แก่อาณาเขตในอาณัติปาเลสไตน์ (ไม่รวม
ทรานส์จอร์แดน) คาเมรูน (ในวงอำนาจของบริติช) โทโกแลนด์ (ในวงอำนาจของบริติช)

(๑) คำแปลนี้ กองแปล กรมสนธิสัญญาฯ กระทรวงการต่างประเทศ ได้แปลขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๓

(๒) หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๒ หน้า ๑๕๓

และอาณาเขตแทนแทนนิกา รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเครือจักรภพแห่งออสเตรเลีย ใน นิวซีแลนด์ และในสหภาพแอฟริกาใต้ ตามลำดับ ต่างก็มีความปรารถนาเช่นเดียวกันว่า บทบัญญัติของสนธิสัญญานั้น ๆ ควรจักได้ใช้แก่อาณาเขตในอาณัติในวิกินี ซามัวตะวันตก และแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ ทั้งยังเป็นที่ยี่ปรารถนาค้ำว่า บทบัญญัติของสนธิสัญญานั้น ๆ ควรจักได้ใช้แก่นารูคัว

๒. กระหม่อมจึงรู้สึกเป็นเกียรติที่จะทูลถามว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะตกลง ให้บทบัญญัติของสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีอยู่ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงเพท ๖ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๑๑ นั้นคือว่าให้ใช้แก่อาณาเขตนั้น ๆ ค้ำหรือไม่ ในกรณีนี้หนังสือ ฉบับนี้และคำตอบจากฝ่าพระบาทตามนัยนี้ ก็จะได้ว่าเป็นการทำหลักฐานความเข้าใจอัน ถูกต้อง ซึ่งได้กระทำกันระหว่างรัฐบาลแต่ละฝ่ายว่า นับแต่ขึ้นไปบทบัญญัติแห่งสนธิสัญญานั้น จะได้ใช้แก่ปาเลสไตน์ (ไม่รวมทรานส์จอร์แดน) คาเมรูน (ในวงอำนาจของบริติช) โตโก- แลนด์ (ในวงอำนาจของบริติช) แทนแทนนิกา นิกินี เนารู ซามัวตะวันตก และแอฟริกา ตะวันตกเฉียงใต้ ค้ำ คำเรียกขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอาณาเขตและไปยังอาณาเขตนั้น ๆ ก็อาจทำตามนั้นได้ในทำนองเช่นเดียวกับว่าอาณาเขตนั้น ๆ เป็นอาณาเขตในครอบครองของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตน และคนชาติหรือคนพื้นเมืองของอาณาเขตนั้น ๆ เป็นคนในบังคับ บริติช

๓. กระหม่อมรู้สึกเป็นเกียรติที่จะกล่าวเสริมว่า เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งความตกลงนี้บุคคลต่อไปนี้จะถือว่าเป็น “ผู้ว่าราชการหรือเจ้าหน้าที่ชั้นหัวหน้า” ดังที่อ้างถึงในข้อ ๑๖ ของสนธิสัญญาดังกล่าว คือ

ปาเลสไตน์ ข้าหลวงใหญ่ หรือเจ้าพนักงานผู้บริหารรัฐบาลอยู่ในขณะนั้น

คาเมรูน (ในวงอำนาจของบริติช) ผู้ว่าราชการแห่งไนจีเรีย หรือเจ้าพนักงานผู้บริหารรัฐบาลอยู่ในขณะนั้น

โตโกแลนด์ (ในวงอำนาจของบริติช) ผู้ว่าราชการแห่งโกลด์โคสต์ หรือเจ้าพนักงานผู้บริหารรัฐบาลอยู่ในขณะนั้น

อาณาเขตแทนแทนนิกา ผู้ว่าราชการ หรือเจ้าพนักงานผู้บริหารรัฐบาลอยู่ในขณะนั้น

นิวกินี ผู้บริหารเมืองราบอด นิวกินี

ซามัวตะวันตก ผู้สำเร็จราชการแห่งนิวซีแลนด์

แอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ ผู้บริหารแห่งแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้

เนารู ผู้บริหารเมืองเนารู

๔. หากรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เห็นชอบด้วยข้อเสนอนี้ กระทบต่อใครจะได้รับการแต่งตั้งเจ้าพนักงานกงสุลสยามซึ่งจะถือได้ว่าเป็น “เจ้าพนักงานกงสุล” ผู้จะทำคำเรียกขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอาณาเขตในอาณัตินั้นๆ ในแต่ละกรณีเพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ ๑๖ แห่งสนธิสัญญาดังกล่าว

กระทบต่อโอกาส^๕ แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังฝ่าพระบาท.

(ลงนาม) เอส. พี. วอเตอร์โลว์

พระวรวงศ์เซอ พระองค์เจ้าไตรทศประพันธ์

วลว

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๘

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะตอบรับหนังสือของ ๖พณฯ ลงวันที่ ๕ มกราคม เกี่ยวกับความปรารถนาของรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนที่ว่า บทบัญญัติแห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีอยู่ควรจักได้ใช้แก่อาณาเขตในอาณัติปาเลสไตน์ (ไม่รวมทรานส์จอร์แดน) คาเมรูน (ในวงอำนาจของบริติช) โตโกแลนด์ (ในวงอำนาจของบริติช) อาณาเขตแทนแกเนียกา อาณาเขตในอาณัตินิวกินี ซามัวตะวันตก แอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ และเนารูทัวนิ

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะแจ้งให้ท่านทราบว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนว่า บทบัญญัติแห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีอยู่ ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงเพทฯ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๑๑ ให้ถือว่าให้ใช้แก่อาณาเขตนั้นๆ และว่า หนังสือของท่านและคำตอบนี้อาจถือว่าเป็นการทำหลักฐานความเข้าใจอันถูกต้องซึ่งได้กระทำกัน

๖พณฯ ยังได้ให้รายชื่อเจ้าหน้าที่ซึ่งถือว่าเป็น “ผู้ว่าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ชั้นหัวหน้า” ดังที่อ้างถึงในข้อ ๑๖ ของสนธิสัญญา และท่านปรารถนาจะได้รับแจ้งการแต่งตั้งเจ้าพนักงานกงสุลสยามซึ่งจะถือได้ว่าเป็น “เจ้าพนักงานกงสุล ผู้จะทำคำเรียกขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอาณาเขตในอาณัตินั้นๆ ในแต่ละกรณีเพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ ๑๖ แห่งสนธิสัญญานี้”

ขณะนี้ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนไม่มีเจ้าพนักงานกงสุลผู้ใด ในอาณาเขตในอาณัติใดๆ แต่ละอาณาเขตนั้น ทั้งยังจะไม่มีกรรมการแต่งตั้งเจ้าพนักงานเช่นว่านั้นในอนาคตอันใกล้นี้ด้วย จนกว่าจะมีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานกงสุลเช่นว่านั้นแล้ว รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตนว่า คำเรียกขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเอกสารที่เกี่ยวกับคำเรียกขอนั้นให้ส่งไปยังสถานอัครราชทูตอังกฤษในกรุงเพทฯ เพื่อส่งให้เจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมของอาณาเขตใน

อาณัติต่อไป ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เองว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ที่จำเป็นทั้งปวง

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายัง ฯพณฯ.

(ลงพระนาม) ไทรทศ
เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

ฯพณฯ เอส. พี. วอเทอร์โลว์
ผู้แทนวิสามัญและอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็ม
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบริเตน
กรุงเทพฯ ฯ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)^(๑)

สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างบริเตนใหญ่กับประเทศสยาม

ลงนาม ณ กรุงเพทฯ วันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๑๑^(๒)

การแลกเปลี่ยนหนังสือเกี่ยวกับการใช้บทบัญญัติ

ของสนธิสัญญาข้างต้นนี้แก่ทรานส์จอร์แดน

กรุงเพทฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม และวันที่ ๖ เมษายน ค.ศ. ๑๘๓๒

(คัดค่อให้ทราบโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในบริเตนใหญ่ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ค.ศ. ๑๘๓๒)

ฉบับที่ ๑

สถานอัครราชทูตอังกฤษ

ที่ ๕๐/๒/๓๒

กรุงเพทฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๓๒

ท่านเสนาบดี

อนุสนธิลายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาท ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๒๘
กระหม่อมรู้สึกเป็นเกียรติที่จะทูลฝ่าพระบาททรงทราบว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ พิจารณาเห็นว่าเป็นที่พึงปรารถนาให้
บทบัญญัติแห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีอยู่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทำไว้ และให้ใช้แก่
ปาเลสไตน์ (ไม่รวมทรานส์จอร์แดน) ได้แล้วนั้น บัดนี้ ควรจักได้ใช้แก่ทรานส์จอร์แดนด้วย

(๑) คำแปลนี้ กองแปล กรมสนธิสัญญาฯ ได้แปลขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๓

(๒) หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๒ หน้า ๑๕๓

๒. ดังนั้น กระทบมัจจุรฐีกเป็นเกียรติที่จะทูลถามว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสยามจะตกลงให้บทบัญญัติแห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ได้ลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๑๑ ถือว่าใช้แก่ทรานส์เจอร์แดนได้หรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ หนังสือที่กับคำตอบของฝ่าพระบาทก็ควรจะได้ถือว่าเป็นการทำหลักฐานความเข้าใจตามแบบพิธี ซึ่งได้กระทำกันระหว่างรัฐบาลทั้งสองว่า บทบัญญัติแห่งสนธิสัญญานั้นนับแต่วันที่ตกลงในลายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาทจักใช้แก่ทรานส์เจอร์แดนได้ด้วย คำเรียกขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอาณาเขตและไปยังอาณาเขตนั้น ให้ทำได้ตามสนธิสัญญาในทำนองเช่นเดียวกับว่า อาณาเขตนั้นเป็นอาณาเขตในครอบครองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและคนชาติหรือคนพื้นเมืองของอาณาเขตนั้นเป็นคนในบังคับบริติช

๓. กระทบมัจจุรฐีกเป็นเกียรติที่จะกล่าวเสริมว่า เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งความตกลงนี้ “ผู้ว่าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ชั้นหัวหน้า” ที่อ้างถึงในข้อ ๑๖ แห่งสนธิสัญญาดังกล่าวได้แก่ข้าหลวงใหญ่แห่งทรานส์เจอร์แดน เยรูซาเล็ม

๔. หากรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสยามตกลงตามข้อเสนอนี้ กระทบมัจจุรฐีกก็ควรจะได้รับการตั้งเจ้าพนักงานกงสุลของประเทศสยาม ซึ่งจะเป็เจ้าพนักงานกงสุลผู้ทำคำเรียกขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากทรานส์เจอร์แดน เพื่อตามความมุ่งประสงค์ของข้อ ๑๖ แห่งสนธิสัญญาดังกล่าว

๕. กระทบมัจจุรฐีกขอโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังฝ่าพระบาท

เจ. เอฟ. จอนห์ส

อุปทูตอังกฤษ

พระวรวงศ์เชอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรทัย

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ที่ ช. ๓ / ๒๑๗

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์

วันที่ ๗ เมษายน ค.ศ. ๑๙๓๒

ท่านอุปทูต ฯ

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะตอบรับหนังสือของท่านลงวันที่ ๑๔ เดือนที่แล้ว ซึ่งได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบข้อเสนอนี้ของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า บทบัญญัติแห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีอยู่ระหว่างบริเตนใหญ่กับประเทศสยามที่ได้ลงนามกันที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๑๑ ซึ่งได้ใช้แก่ปาเลสไตน์ (ไม่รวมทรานส์จอร์แดน) ภัยแล้งนั้น บัดนี้ ควรจักได้ใช้แก่ทรานส์จอร์แดนด้วย ท่านกล่าวเสริมด้วยว่าเพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงนี้ ควรถือว่าข้าหลวงใหญ่แห่งทรานส์จอร์แดน เยรูซาเล็ม เป็น "ผู้ว่าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ชั้นหัวหน้า" ตามที่อ้างถึงในข้อ ๑๖ ของสนธิสัญญา และในกรณีที่ข้อเสนอนี้ได้รับความตกลงด้วยแล้ว ท่านก็ขอให้แจ้งการตั้งเจ้าพนักงานกงสุลของประเทศสยาม ซึ่งจะเป็นเจ้าพนักงานกงสุลผู้ทำคำเรียกขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากทรานส์จอร์แดนเพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อที่กล่าวมานี้

ในการตอบ ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะแจ้งให้ท่านทราบว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างอังกฤษกับสยามที่ได้ลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๑๑ จักใช้แก่ทรานส์จอร์แดนได้ด้วยนับแต่วันที่ที่ลงในหนังสือนี้ และตกลงว่าหนังสือของท่านและคำตอบนี้อาจถือว่าเป็นการทำหลักฐานความเข้าใจตามแบบพิธีซึ่งได้กระทำกันระหว่างรัฐบาลทั้งสอง

โดยที่ขณะนี้ ไม่มีเจ้าพนักงานกงสุลของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในทรานส์จอร์แดน รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวใคร่แนะว่า คำเรียกขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนใดๆ จากอาณาเขตนั้นและเอกสารที่จำเป็นในการสนับสนุนคำเรียกขอนั้นให้ส่งไปยังสถานอัครราชทูตอังกฤษใน

กรุงเทพฯ เพื่อส่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของทรานส์จอร์แดนต่อไป ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น
 เกี่ยวกับการนี้ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเป็นผู้ออก

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างสูงมายังท่านอุปทูต.

เทววงศ์

เสนาบดีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ม. เจ. เอฟ. จอนห์ส

อุปทูตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ฝ่ายบริเตน

กรุงเทพฯ

ประกาศใช้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี

การค้าขาย และการเดินเรือ

ระวางกรุงสยามกับรัฐเยอรมัน

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า.

โดยที่หนังสือสัญญาว่าด้วยทางพระราชไมตรี การค้าขาย และการเดินเรือ ระวางกรุงสยามกับรัฐเยอรมันฉบับหนึ่ง และโปรโตคอลว่าด้วยความตกลงทางเศรษฐกิจจะเพาะกาลระวางสยามกับเยอรมันฉบับหนึ่ง ลงนามวันเดียวกัน อันพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า ไทรทศประพันธ์ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายสยาม และ กร. รุกคอสฟ อัสมิส อัครราชทูตเยอรมัน ณ กรุงเทปฯ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายเยอรมัน ได้ลงนามกัน ณ กรุงเทปฯ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๑ นั้น มีข้อสัญญากันไว้ว่าจะได้ใช้หนังสือสัญญาและโปรโตคอลตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันกันเป็นต้นสืบไป.

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชสัตยาบัน และประธานาธิบดีแห่งรัฐเยอรมันก็ได้ให้สัตยาบันหนังสือสัญญาและโปรโตคอลที่ว่านี้แล้ว และพระราชสัตยาบันและสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนี้ พระวรวงศ์เธอฯ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ และอุปทูตเยอรมัน ณ กรุงเทปฯ ผู้มีอำนาจเต็มเพื่อการนี้ได้แลกเปลี่ยนต่อกันที่กระทรวงการต่างประเทศเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ ฉะนั้น หนังสือสัญญากับโปรโตคอลที่ว่านี้จึงเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป.

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุกกระทรวงทบวงการ และบรรดาผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญากับโปรโตคอลนี้ว่า ให้ถือตามกระทำ

ตามความในหนังสือสัญญาและโปรโตคอลที่ว่าจ้างทุกข้อทุกประการ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ เป็นต้นไป.

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๑ เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาล
ปัจจุบัน.*

* กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บางกอกไทมส์ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๑)

หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขาย และการเดินเรือ

ระหว่าง

พระราชอาณาจักรสยามกับรัฐเยอรมัน^(๑)

ลงนามกัน ณ กรุงเพทฯ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๑

ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันกัน ณ กรุงเพทฯ

เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม และประธานาธิบดีแห่งรัฐเยอรมัน มีมโนรทที่จะทำให้ความผูกพันในทางสันติภาพ ซึ่งมีอยู่ต่อกันโดยผาสกในระหว่างรัฐทั้งสองนั้นมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ตกลงจะทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าขายและการเดินเรือต่อกัน และเพราะฉะนั้น จึงได้ทรงแต่งตั้งและแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น

พระวรวงศเธอ พระองค์เจ้าไทรทศประพันธ์ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

ฝ่ายประธานาธิบดีแห่งรัฐเยอรมันนั้น

รูดอล์ฟ อัสมิส คอกเตอร์ อ็อฟ ลอร์ และ คอกเตอร์ อ็อฟ ฟิโลโสफी อัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มประจำกรุงเพทฯ

ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกันและเห็นเป็นอันถูกต้องแบบอย่างดีแล้ว ได้ปรึกษาตกลงกันทำสัญญาเป็นข้อดังต่อไปนี้

ข้อ ๑.

ในระหว่างพระราชอาณาจักรสยามและรัฐเยอรมัน จะต้องมิตสัมพันธ์ต่อกันเป็นนิจ และมีไมตรีต่อกันเป็นนิตนิต

(๑) กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บางกอกไทมส์ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๑)

ข้อ ๒.

พลเมืองหรือคนในบังคับของ อัครราชทูตแห่งสัญญา^๕แต่ละฝ่ายจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกันกับพลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งที่จะเข้าไป และเที่ยวทาง และอาศัยอยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งได้ หากว่าอนุวรรตน์ตามข้อบังคับและข้อไขที่มีอยู่ในกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งเกี่ยวแก่คนต่างตัวทั่วไป และจะต้องมีสิทธิในนั้นโดยมีกำหนดอย่างเดียวกันกับคนพื้นเมืองหรือพลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งในอันจะประกอบการในทางศาสนาทางศึกษาและทางทานการกุศล และคำเนิรการค้า การพาณิชย์ อุตสาหกรรม การทำมาหากิน การใช้วิชาชีพ การเล่าเรียนและการเสาะหาความรู้ เหล่านี้อันชอบด้วยกฎหมายได้ และเป็นเจ้าของหรือเช่า หรือครอบครองบ้านเรือน โรงงานหัตถกรรม กลังสินค้าและร้านและใช้ผู้อื่นรับธุระเป็นตัวแทนตามที่ตนจะเลือก^๕ และพึงกระทำการอย่างใด ๆ อันเกี่ยวข้องหรือจำเป็นในทางค้าขายได้โดยทั่วไปด้วย.

ในการที่ประท้วงที่เกี่ยวแก่การลู่ถือเอา การจำหน่ายและการเป็นเจ้าของซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทุกประเภทนั้น พลเมืองหรือคนในบังคับของอัครราชทูตแห่งสัญญา^๕แต่ละฝ่ายตลอดทั่วไปในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องตั้งอยู่ในฐานะอย่างเดียวกันกับพลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง หากเป็นที่เห็นว่าแต่ละฝ่ายด้อยที่ด้อยยอมให้ประโยชน์เช่นนี้ซึ่งกันและกัน.

พลเมืองหรือคนในบังคับของอัครราชทูตแห่งสัญญา^๕แต่ละฝ่าย พึงจำหน่ายทรัพย์สินของตนโดยทางขาย ทางแลกเปลี่ยน ทางให้ ทางสมรส ทางพินัยกรรม หรือโดยทางใด ๆ อื่นได้โดยมีกำหนดและข้อไขอย่างเดียวกันกับคนพื้นเมือง และคนเหล่านี้จะต้องมีเสรีภาพที่จะย้ายผลอันได้จากการขายทรัพย์สินของตน หรือบรรดาสิ่งใด ๆ อันเป็นของ ๆ ตนไปจากบ้านเมืองได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามข้อไขอย่างใด ๆ นอกจาก หรือต้องเสียค่าภาระยิ่งกว่า ที่บังคับไว้ในกรณีอย่างเดียวกันสำหรับคนพื้นเมือง หรือสำหรับพลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

พลเมืองหรือคนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ จะไม่ต้องถูกบังคับในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งให้เสียค่าภาระหรือภาษีอากรอย่างใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่คนพื้นเมืองหรือพลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่ไปรคให้ได้ประโยชน์อย่างย้งต้องเสีย^๕ แต่ทว่า อัครภาคีแห่งสัญญา^๕ พึงเรียกเก็บภาษี หรือค่าภาระสำหรับคนเข้าเมืองได้ หากในส่วนนี้จะต้องให้ผลปฏิบัติแก่กันและกันอย่างที่ได้แก่ชาติที่ไปรคให้ได้ประโยชน์อย่างย้ง.

พลเมืองหรือคนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ แต่ละฝ่ายจะต้องได้รับในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งความคุ้มครองมั่นคงเป็นเนืองนิจ สำหรับกายตัวและทรัพย์สินของตน และในกระบวน^๕ เมื่อยอมตนอยู่ใต้อำนาจใช้บังคับแก่คนพื้นเมือง^๕ นั้นจะต้องได้เสวยบรรดาศิทธิและเอกสิทธิ์อย่างเดียวกับที่ได้ให้อยู่แล้ว หรือจะได้ให้ต่อไปแก่คนพื้นเมือง.

คนเหล่านี้จะต้องได้รับความยกเว้นในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งจากการเกณฑ์เป็นทหาร ไม่ว่าทางบกหรือทางน้ำ หรือทางอากาศ ไม่ว่าในกองทหารประจำการสามัญ หรือในกองทหารรักษาการประจำชาติ หรือในเหล่าทหารมิลิเซีย และจากการต้องเสียเงินพลีโดยประการ^๕ ท้งปวง อันบังคับให้เสียต่างการเกณฑ์ตัวเป็นทหาร และจากบรรดาการ^๕ กุ้มทุกอย่างที่เป็นการบังคับ.

พลเมืองหรือคนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ แต่ละฝ่ายจะต้องได้เสวยเสรีภาพบริบูรณ์ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งในการถือศาสนาได้ตามชอบใจตน และหากว่าอนุวรรตน์ตามกฎหมายและกฎและข้อบังคับซึ่งใช้อยู่สำหรับที่นั้นแล้ว จะต้องมิสิทธิที่จะปฏิบัติพิธีกรรมในทางนมัสการตามลัทธิที่ตนนับถือได้ จะเป็นการกระทำเฉพาะบุคคล หรือเป็นการสาธารณก็ตาม.

ข้อ ๓.

ในระวางอาณาเขตต์ของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ ทงสองฝ่าย จะต้องด้อยที่ด้อยมีเสรีภาพบริบูรณ์ทุกประการในการค้าขายและการเดินเรือไปมาถึงกันและกัน.

พลเมืองหรือคนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ แต่ละฝ่ายพร้อมทั้งเรือและสินค้าบรรทุกเรือของตน จะต้องมิเสรีภาพที่จะไปได้โดยปราศจากอุปสรรคและภยันตรายยังท่าเล็ด

ที่และเมืองท่าและลำน้ำทุกแห่งในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งได้เปิดหรือจะเปิดต่อไปให้มีการค้าขายและการเดินเรือได้กับเมืองต่างประเทศ และโดยเป็นที่เข้าใจกันว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายของบ้านเมืองแล้ว คนเหล่านั้นจะต้องได้เสีย ณ ที่นั้นบรรดาสีทธิ และประโยชน์ที่โปรดให้ และเสรีภาพ และความยกเว้นในทางการค้าขายและการเดินเรืออย่างเดียวกับที่คนพื้นเมือง หรือพลเมือง หรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งได้เสียอยู่แล้วในเวลานี้ หรือจะได้เสียต่อไปในภายหน้า.

ข้อ ๔.

ในการที่เกี่ยวแก่เปเตนท์ เครื่องหมายการค้า ยี่ห้อการค้าแบบอย่างต่าง ๆ ตัวอย่างสินค้า ตัวอย่างจำลองต่าง ๆ สิทธิในตำแหน่งปวง และการระงับการแข่งขันอันไม่ยุติธรรมนั้นพลเมืองหรือคนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญาแต่ละฝ่าย เมื่อได้กระทำตามแบบพิธีการซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว จะต้องได้รับความคุ้มครองในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งเสมอเหมือนกับคนพื้นเมืองหรือพลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งในการนั้น ๆ.

ข้อ ๕.

อัครภาคีแห่งสัญญานี้ ตกลงกันว่าจะไม่ให้มีการห้ามหรือการจำกัดการส่งสินค้าใด ๆ เข้าไปในเมือง หรือออกจากเมืองในระวางสองประเทศนี้เว้นไว้แต่การห้ามหรือการจำกัดดังต่อไปนี้ ซึ่งจะต้องเป็นอันใช้ได้แก่ประเทศทั้งหลายเหมือนกันทุกประเทศหรือแก่บรรดาประเทศที่อยู่ในลักษณะการอย่างเดียวกัน คือ.

(๑) การห้ามหรือจำกัดเครื่องอาวุธยุทธภัณฑ์และในพฤติการณ์พิเศษ เครื่องวัตถุอย่างอื่น ๆ อันต้องการใช้ในการสงครามด้วย.

(๒) การห้ามหรือจำกัดเพื่อเหตุแห่งความปลอดภัยของชาติหรือของมหาชน หรือเพื่อเหตุแห่งการสาธารณสุข.

(๓) การห้ามหรือจำกัดสิ่งใด ๆ อันเป็นของผูกขาดของรัฐบาลอยู่แล้วในเวลานี้หรือจะให้เป็นเช่นนั้นต่อไปในภายหน้า.

(๔) การห้ามหรือจำกัดเพื่อป้องกันสัตว์หรือพฤษชาติให้ปราศจากโรคหรือเหตุร้าย หรือเพื่อป้องกันพฤษชาติมิให้เสื่อมทรามลง หรือศูนย์พันธุ์.

(๕) การห้ามหรือจำกัดสิ่งของที่คล้ายคลึงกับสิ่งของในบ้านเมือง หากว่าการบังเกิดหรือการบริโภค หรือการขายหรือการส่งสิ่งของเช่นว่าน^๕ เป็นอันต้องห้ามหรือจำกัดโดยทำนองเดียวกันตามกฎหมายพื้นเมือง.

ข้อ ๖.

ในการส่งสิ่งของอันเป็นสินค้าจากหรือไปยังอาณาเขตต์ของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายหนึ่ง โดยผ่านแดนของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น อัครภาคีแห่งสัญญา^๕จะต้องให้การเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งสัญญาและกฎว่าด้วยเสรีภาพแห่งการส่งสินค้าผ่านแดน ซึ่งได้ทำที่เมืองบาร์เซโลนาเมื่อวันที่สิบ เดือนเมษายน คริสต์ศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบเอ็ด.

ข้อ ๗.

พลเมืองหรือคนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ แต่ละฝ่ายจะต้องมีเสรีภาพที่จะเข้าไปยังบรรดาศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตน และจะต้องมีเสรีภาพเท่าเทียมกับคนพื้นเมืองหรือกับพลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งในอันที่จะเลือกและใช้ผู้รู้กฎหมายและทนายความ และผู้แทนให้ทำการเรียกร้องหรือป้องกันสิทธิของตนต่อหน้าศาลนั้น ๆ และในการที่พลเมืองหรือคนในบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเข้าไปยังศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งครั้งใดจะไม่ต้องถูกบังคับให้ปฏิบัติตามข้อไขหรือความบังคับอย่างใด ๆ ซึ่งมีได้ใช้บังคับแก่คนพื้นเมืองหรือแก่พลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๘.

บริษัทจำกัดสินใช้และบริษัทอื่น ๆ และสมาคมซึ่งได้ตั้งขึ้นแล้วหรือจะได้ตั้งขึ้นต่อไป ภายหน้าโดยถูกต้องตามกฎหมายของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และมีภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตต์ของฝ่ายนั้น เป็นอันได้รับอำนาจในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อดำเนิน

สิทธิของตนและเป็นโจทก์ หรือเป็นจำเลยในศาลของฝ่ายนั้นได้ หากว่าอนุวรรตน์ตามกฎหมายของประเทศนั้นบริษัทและสมาคมเช่นนี้ ถ้าหากว่าอนุวรรตน์ตามข้อไขที่วางไว้ในบทกฎหมายของประเทศอีกฝ่ายหนึ่งจะเพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับอำนาจอันจำเป็นในกรณีซึ่งกฎหมายของประเทศนั้นบัญญัติไว้ว่าต้องได้รับก่อนแล้ว จะต้องมีเสรีภาพที่จะตั้งสำนักหลักแหล่งหรือตั้งสาขา หรือตั้งสำนักตัวแทนและดำเนินการต่าง ๆ ของตนในประเทศนั้นได้.

ในส่วนสิทธิที่จะดำเนินการของตนนั้น บริษัทและสมาคมเช่นนี้จะได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกันกับที่ได้ยอมให้ หรือจะยอมให้แก่บริษัทและสมาคมเช่นเดียวกันของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

บริษัทและสมาคมเช่นนี้ จะไม่ต้องถูกบังคับให้เสียภาษีอากรฤกว่าการระอย่างใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่บริษัทและสมาคมพื้นเมืองหรือบริษัทและสมาคมของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง เสียอยู่หรือจะเสียต่อไป และจะต้องได้รับความยกเว้นจากบรรดาการกีดกันทุกอย่างที่เป็นการบังคับนั้นด้วย.

ในการท้วงท้วงที่เกี่ยวแก่การลู่ถือเอา การจำหน่าย และการเป็นเจ้าของซึ่งกรรมสิทธิในทรัพย์สินทุกประเภทนั้น บริษัทและสมาคมเช่นนี้จะต้องตั้งอยู่ในฐานะอย่างเดียวกันกับบริษัทและสมาคมของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง หากเป็นที่เห็นว่าแต่ละฝ่ายต่างด้อยที่ด้อยยอมให้ประโยชน์เช่นนี้ซึ่งกันและกัน.

ข้อ ๘.

สิ่งของอันได้เกิดขึ้นหรือได้ทำขึ้นในประเทศของอัครภาคีแห่งสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนั้น เมื่อนำส่งออกไปยังหรือนำเข้าไปในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง จะต้องได้รับผลปฏิบัติในส่วนจำนวนเงินที่เรียกเก็บ และการเรียกเก็บและการประกันค่าภาษีและค่าการระศุลการตลอดทั้งแบบพิธีการศุลการท้วงท้วงตามหลักที่ได้แก่ชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๑๐.

ค่าการระอันเรียกเก็บเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล หรือเทศบาลหรือประชาบาล หรือองค์คณะก็ตามจากการทำให้บังเกิด หรือการทำหรือการบริโภคสิ่งของอย่างใด ๆ ในอาณา

เขตต์ของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด^๕ เมื่อใช้เรียกเก็บแก่สิ่งของ ๆ อีกฝ่ายหนึ่ง จะไม่ต้องสูงหรือหนักหนาโดยอ้างเหตุใด ๆ เป็นอันขาดไปกว่าที่เรียกเก็บแก่สิ่งของอย่างเดียวกันอันเป็นของที่ได้เกิดหรือทำขึ้นในพื้นที่เมืองหรือในประเทศของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

ข้อ ๑๑.

บรรดาสิ่งของทั้งปวงจะเป็นประเภทอย่างไรหรือเต็มมาจากไหนก็ตาม ซึ่งอนุญาตให้นำเข้าไป หรือนำออกจาก หรือส่งผ่านแดน หรือให้พักไว้ในอาณาเขตต์ของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้หากว่า บรรทุกในเรือของชาติพื้นเมือง หรือของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งนี้ ถ้าบรรทุกในเรือของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕อีกฝ่ายหนึ่ง จะต้องเป็นอันนำเข้าไปหรือนำออกจากหรือส่งผ่านแดนหรือพักไว้ในอาณาเขตต์นั้นได้เหมือนกัน และสิ่งของเช่นว่านี้ จะต้องได้รับประโยชน์อย่างเดียวกัน และจะไม่ต้องถูกบังคับให้เสียภาษีหรือค่าภาระหรือสรรพากร หรืออยู่ในความจำกัดอย่างใดนอกจากหรือยิ่งกว่าที่ได้แก่สิ่งของอย่างเดียวกันซึ่งบรรทุกในเรือของชาติพื้นเมืองหรือของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง.

บทบัญญัติที่ว่ามานี้จะต้องไม่ใช่แก่ทางปฏิบัติพิเศษ ซึ่งอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ประสาทให้สำหรับการนำสัตว์น้ำที่เรือชักธงชาติของตนจับได้นั้นเข้าไปในอาณาเขตต์ของตน แต่อย่างไรก็ดี สัตว์น้ำซึ่งจับได้ด้วยเรือของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด^๕ เมื่อนำเข้าไปในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องได้รับผลปฏิบัติมีประโยชน์ไม่ยิ่งหย่อนกว่าที่ได้แก่สัตว์น้ำที่จับได้ด้วยเรือของชาติใด ๆ อื่น.

ข้อ ๑๒.

ในการจัดเรือให้อยู่เป็นที่ การขนสินค้าลงเรือและขึ้นจากเรือในอาณาเขตต์ของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และโดยนัยทั่วไปในการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องแก่พิธีการและบทบัญญัติใด ๆ ซึ่งพึงบังคับใช้แก่เรือค้าขาย และลูกเรือ และสินค้าที่บรรทุกเรือ^๕นี้ เรือของชาติพื้นเมืองจะต้องไม่ได้รับเอกสิทธิหรือประโยชน์ที่โปรดให้อย่างไรซึ่งมิได้ประสาทให้ในกรณีเช่นเดียวกันแก่เรือของอีกฝ่ายหนึ่ง ความเจตนาของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕นี้มีอยู่ว่าในกระบวนที่ว่านี้ เรือของอัครภาคีแห่งสัญญา^๕ทั้งสองฝ่ายจะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกัน.

ข้อ ๑๓.

อันว่าสัญชาติของเรือนั้น จะต้องกำหนดตามกฎหมายและข้อบังคับของบ้านเมืองแห่งเรือนั้นด้วยเอกสารและหนังสือสำคัญ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ทรงอำนาจได้ออกให้และมีอยู่ในเรือนั้น.

ข้อ ๑๔.

ในส่วนอาคารระวางเรือ ค่าท่า ค่านำร่อง ค่าประกาศ ค่าต้านป้องกันโรค หรือค่าภาระอื่น ๆ ที่คล้ายหรือทำนองเดียวกันไม่ว่าใช้นามใด ๆ ซึ่งเรียกเก็บในนาม หรือเพื่อเป็นผลประโยชน์ของรัฐบาล เจ้าพนักงานของรัฐบาล บุคคลเอกชน องค์กรหรือสถานอย่างใด ๆ นั้น เรือของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ แต่ละฝ่ายจะต้องได้รับในเมืองท่าและน่านน้ำของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งความปฏิบัติอย่างน้อยที่สุดก็จะต้องได้ประโยชน์เท่าเทียมกันกับที่ได้ให้แก่เรือของชาติพื้นเมือง หรือแก่เรือของต่างประเทศใด ๆ อื่น.

ข้อ ๑๕.

การค้าขายตามชายทะเลของอัครภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่ายนั้น เป็นอันยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้ และจะต้องกำหนดเป็นระเบียบตามกฎหมาย และกฎและข้อบังคับของอัครภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่าย แต่อย่างไรก็ดี อัครภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดพึงเรียกร้องเอาสิทธิและเอกสิทธิสำหรับเรือของตนอย่างเดียวกับที่ประสาทให้แก่เรือของประเทศใด ๆ อื่นนั้นได้ หากว่าตนให้สิทธิและเอกสิทธิอย่างนั้นแก่เรือของอีกฝ่ายหนึ่งเหมือนกัน.

ข้อ ๑๖.

ถ้าเรือกำปั่นรบหรือเรือค้าขายลำใดของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ฝ่ายใดได้เกยติดตันหรืออับปางลงในน่านน้ำหรืออ่าวกำบังของรัฐอีกฝ่ายหนึ่ง หรือมีเหตุอันตรายเกิดขึ้นในเวลาเค็รทะเลหรือเหตุฉุกเฉินอย่างใด ๆ บังคับให้เข้าทอดในเมืองท่าของรัฐอีกฝ่ายหนึ่งก็ดี ทัวเรือและคนโดยสารและสินค้าที่บรรทุกในเรือนั้นจะต้องได้รับประโยชน์ที่โปรดให้และความคุ้มกันต่าง ๆ อย่างเดียวกันกับที่กฎหมายและข้อบังคับของรัฐนั้นประสาทหรือจะพึงประสาทในกรณีเช่นเดียวกันให้แก่เรือของชาติพื้นเมืองหรือของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง นายเรือและลูกเรือจะต้องได้รับความอุปการะและช่วยเหลือเท่าที่จะพึงได้ แก่คนพื้นเมืองหรือ

แก่พลเมืองหรือคนในบังคับของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง ส่วนสินค้าที่นำมาได้จากเรือค้าขายของอัครภาคีแห่งสัญญาณัฝ่ายหนึ่ง ซึ่งได้เคยติดตันหรืออับปางหรือจำเป็นต้องเข้าทอดในเมืองท่านั้น จะต้องไม่ถูกบังคับให้เสียภาษีศุลกากรในอาณาเขตต์ของอัครภาคีแห่งสัญญาณัอีกฝ่ายหนึ่ง เว้นไว้แต่จะได้เบิกค่านเอาออกจำหน่ายบริโภคในรัฐฝ่ายนั้น.

ในกรณีที่เรือกำปั่นรบหรือเรือค้าขายของอัครภาคีแห่งสัญญาณั ฝ่ายหนึ่งเคยติดตันหรืออับปางลงตามฝั่งทะเลของอัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่นที่จะต้องรีบแจ้งเหตุ นั้นแก่เจ้าพนักงานกงสุลผู้ทรงอำนาจที่อยู่ใกล้ที่สุดของอัครภาคีที่เกี่ยวข้อง.

ข้อ ๑๗.

อัครภาคีแห่งสัญญาณัแต่ละฝ่ายพึงตั้งกงสุลเยเนอราล กงสุล รองกงสุล หรือพนักงานกงสุลให้ไปอยู่ ณ บรรคาเมือง และเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นอันยอมให้เจ้าพนักงานอย่างเดียวกันของประเทศอื่น ๆ ไปอยู่นั้นได้.

เจ้าพนักงานเหล่านั้นจะเข้าทำการตามหน้าที่ไม่ได้จนกว่าจะได้รับอนุมติบัตร หรืออนุญาตที่จำเป็นอย่างอื่น.

เจ้าพนักงานและพนักงานกงสุลของอัครภาคีแห่งสัญญาณัฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องได้รับผลแห่งเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้นและความคุ้มกันทุกอย่าง ซึ่งประสาทให้หรือจะได้ประสาทให้ต่อไปในภายหน้าแก่เจ้าพนักงานและพนักงานกงสุลของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ดี อัครภาคีแห่งสัญญาณัฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จะอาศัยบทว่าด้วยชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง เรียกร้องเอาเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้นและความคุ้มกันให้แก่เจ้าพนักงานและพนักงานกงสุลของตนยิ่งกว่าที่ตนประสาทให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลของอีกฝ่ายหนึ่งหาได้ไม่.

ข้อ ๑๘.

เจ้าพนักงานกงสุลของอัครภาคีแห่งสัญญาณัฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งสำนักอาศัยอยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่น ตามที่จะพึงรับได้ตามกฎหมายในอันที่จะให้ได้ตัวบุคคลที่หลบหนีหน้าที่จากเรือของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น

กลับคืน แต่หากว่าบทสัญญาข้อนี้จะต้องไม่เป็นอันใช้บังคับแก่คนในบังคับของภาคีแห่งสัญญาซึ่งเจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่นได้รับคำขอความช่วยเหลือขออนุญาต

ข้อ ๑๘.

ถ้าคนพื้นเมืองคนใดของอัครภาคีแห่งสัญญาฝ่ายใดถึงแก่ความตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยไม่มีผู้ใดในอาณาเขตต์ที่ตนถึงแก่ความตายนั้นปรากฏทราบกันว่าเป็นทายาทหรือเป็นผู้จัดการตามพินัยกรรม ซึ่งผู้ตายได้แต่งตั้งไว้แล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายท้องถิ่นผู้ทรงอำนาจจะต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานกงสุลที่อยู่ใกล้เคียงที่สุดของรัฐซึ่งผู้ถึงแก่ความตายเป็นคนพื้นเมืองนั้นให้ทราบโดยพลัน เพื่อจะได้แจ้งความที่จำเป็นให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป

ถ้าคนพื้นเมืองของอัครภาคีแห่งสัญญาฝ่ายใดถึงแก่ความตายลงในอาณาเขตต์ของอัครภาคีแห่งสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีได้ทำพินัยกรรมหรือคำสั่งไว้อย่างใด จะต้องนับว่าเจ้าพนักงานกงสุลของรัฐซึ่งผู้ตายเป็นคนพื้นเมือง และเมื่อเวลาตายได้มีบ้านเรือนอยู่ในแขวงของเจ้าพนักงานกงสุลนั้น เป็นผู้สมควรที่จะเข้าพิทักษ์ทรัพย์สินของผู้ตายที่มีอยู่นั้นเพื่อปกป้องรักษาและป้องกันทรัพย์สินนั้นไว้ ทั้งนี้ เท่าที่กฎหมายของบ้านเมืองจะยอมให้เป็นไปได้เพียงใด และจนกว่าจะได้ตั้งผู้จัดการทรัพย์สินมรดก และได้ออกหนังสือให้อำนาจจัดการทรัพย์สินมรดกและเจ้าพนักงานกงสุลเช่นว่านั้น จะต้องมิตริทที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สินมรดกตามแต่ศาลหรือบุคคลอื่นซึ่งควบคุมการจัดการทรัพย์สินมรดกจะเห็นเป็นการสมควรหากว่ากฎหมายของดินที่ ๆ ทำการจัดการทรัพย์สินมรดกนั้นอนุญาตให้เป็นเช่นนั้นได้

บทบัญญัติข้างบนนี้ จะต้องใช้บังคับด้วยเหมือนกันในกรณีเมื่อมีพลเมืองหรือคนในบังคับคนใดของอัครภาคีแห่งสัญญาฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีทรัพย์สินอยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งถึงแก่ความตายลงที่อื่น โดยไม่มีผู้ใดปรากฏทราบกันว่าเป็นทายาท หรือเป็นผู้จัดการตามพินัยกรรมซึ่งผู้ตายได้แต่งตั้งไว้ในประเทศซึ่งมีทรัพย์สินอยู่นั้น

ข้อ ๒๐.

อัครภาคีแห่งสัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงกันว่าเมื่อมีข้อพิพาทใดๆ เกิดขึ้นในระหว่างกัน

และกัน ในเรื่องการศึกษาหรือการใช้บทบัญญัติใด ๆ แห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้ให้ถูกต้อง นั้น เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอขึ้นแล้ว จะต้องนำข้อพิพาทนั้นเสนออนุญาโตตุลาการ.

ศาลอนุญาโตตุลาการซึ่งจะได้รับการเสนอข้อพิพาทนั้นคือศาลประจำยุติธรรมระวาง ประเทศ ณ กรุงเฮก เว้นไว้แต่ในกรณีใดโดยจะเพาะอัครภาคีแห่งสัญญานี้ทั้งสองฝ่ายจะตกลงกันให้เป็นอย่างอื่น.

ข้อ ๒๑.

บทบัญญัติต่าง ๆ แห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้ ซึ่งว่าด้วยผลปฏิบัติอย่างได้แก่ชาติที่ โปรคให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งนั้น ไม่เป็นอันใช้แก่.

(๑) บรรดาประโยชน์ที่โปรดให้อันได้ประสาทให้อยู่แล้ว หรือจะได้ ประสาทให้ต่อไปในภายหน้าแก่รัฐที่ติดต่อกัน เพื่อความสะดวกแก่การไปมาค้าขายตาม ชายแดน.

(๒) บรรดาประโยชน์ที่โปรดให้อันได้ประสาทให้อยู่แล้ว หรือจะได้ ประสาทให้ต่อไปในภายหน้าแก่รัฐอื่น โดยเหตุที่มีสหศุลกากรต่อกัน.

(๓) บรรดาประโยชน์ที่โปรดให้อันได้ประสาทให้อยู่แล้ว หรือจะได้ ประสาทให้ต่อไปในภายหน้าแก่รัฐอื่นตามสัญญาต่อกัน เพื่อกันมิให้มีการเสียค่าภาษี อากกรเป็นสองซ้ำ หรือเพื่อป้องกันผลประโยชน์รายได้ของกันและกัน.

(๔) บรรดาประโยชน์ที่โปรดให้อันได้ประสาทให้อยู่แล้ว หรือจะได้ ประสาทให้ต่อไปในภายหน้าแก่รัฐที่ติดต่อกัน ในเรื่องการเดินเรือหรือการใช้ลำน้ำ อันเป็นพรมแดนซึ่งเดินเรือเข้าออกจากทะเลไม่ได้.

ข้อ ๒๒.

หนังสือสัญญาฉบับนี้ จะต้องมีผลเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกัน และจะต้องเป็นอันใช้ได้โดยชั่วกำหนดเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป ถ้าและอัครภาคี แห่งสัญญานี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้แจ้งเจตนาที่จะเลิกสัญญานี้ล่วงหน้าสิบสองเดือนก่อนสิ้น กำหนดห้าปีที่กล่าวมาแล้วนั้น สัญญานี้จะต้องคงเป็นเครื่องผูกมัดต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนด ปีหนึ่งนับตั้งแต่วันที่อัครภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้บอกเลิกสัญญานี้.

ข้อ ๒๓.

หนังสือสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนั้นจะต้องแลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเทพฯ โดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้ หนังสือสัญญาฉบับนี้ได้ทำไว้เป็นภาษาอังกฤษและภาษาเยอรมัน และเป็นอันตกลงกันในที่นี้ว่า ถ้าแม้มีข้อพิพาทเกิดขึ้นในเรื่องความหมายอย่างแน่นอนในหนังสือสัญญาฉบับนี้อย่างใด ๆ จะต้องวินิจฉัยความหมายและความมุ่งหมายในหนังสือสัญญานี้ด้วยบทสัญญาฉบับภาษาอังกฤษ.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราไว้ในหนังสือสัญญานี้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่เจ็ด เดือนที่หนึ่ง พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยเจ็ดสิบเอ็ด ตรงกับวันที่เจ็ด เดือนเมษายน คริสต์ศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบแปด.

(ลงพระนามและประทับตรา) **ไตรทศประพันธ์.**

(ลงนามและประทับตรา) **ดร. อัมมิส.**

โปรโตคอลว่าด้วยความตกลงทางเศรษฐกิจจะเพาะกาล ระวางสยาม กับ เยอรมนี

ในขณะที่เมื่อจะลงนามกันวันนี้ ในหนังสือสัญญาว่าด้วยทางพระราชไมตรี และการค้าขายและการเดินเรือระวางพระราชอาณาจักรสยามกับรัฐเยอรมันนี้ ผู้มีอำนาจเต็มของอัครภาคีแห่งสัญญานี้ทั้งสองฝ่ายได้ยินยอมตกลงกันดังต่อไปนี้.

เมื่อหนังสือสัญญาว่าด้วยทางพระราชไมตรี และการค้าขายและการเดินเรือมีผลเป็นอันใช้ได้แล้ว ความตกลงทางเศรษฐกิจจะเพาะกาลระวางสยามกับเยอรมนี ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงเบอร์ลิน เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ คริสต์ศักราช ๑๙๒๔^(๒) นั้นจะต้องเป็นอันใช้ไม่ได้ต่อไป เว้นไว้แต่โปรโตคอลซึ่งจะต้องคงเป็นอันใช้ได้ต่อไป.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราไว้ในโปรโตคอลฉบับนี้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงเพทฯ เมื่อวันที่เจ็ด เดือนที่หนึ่ง พุทธศักราช สองพัน สี่ร้อยเจ็ดสิบเอ็ด ตรงกับวันที่เจ็ด เดือนเมษายน คริสต์ศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบแปด.

(ลงพระนามและประทับตรา) ไตรทศประพันธ์.

(ลงนามและประทับตรา) ดร. อัสมิส.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศ

ใช้หนังสือสัญญา ว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล และการปราณีประนอมระวางสยามกับเนเธอร์แลนด์*

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญาระวางกรุงสยาม กับ กรุงเนเธอร์แลนด์ ว่าด้วยการระงับกรณีทางศาลและการปราณีประนอมจะฉบับหนึ่งซึ่งหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ อัครราชทูตสยามประจำกรุงเฮก ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายสยาม และ ยองกุแซร์ ฟรันส์ เบลาตุส วัน บลอกลันด์ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายเนเธอร์แลนด์ ได้ลงนามกัน ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ คริสตศักราช ๑๙๒๘ นั้น มีข้อความให้เป็นอันใช้หนังสือสัญญานี้ ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกันเป็นต้นสืบไป

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชสัตยาบัน และสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเธอร์แลนด์ได้พระราชทานพระราชสัตยาบันหนังสือสัญญาที่วานี้แล้ว และพระราชสัตยาบันสารทั้งสองฝ่ายนี้ อัครราชทูตสยามประจำกรุงเฮก และเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้มีอำนาจเต็มในการนี้ ได้แลกเปลี่ยนต่อกัน ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ แล้ว ฉะนั้น หนังสือสัญญาฉบับนี้จึงเป็นอันใช้ได้ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุกกระทรวงทบวงกรม และบรรดาผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญาฉบับนี้ ให้ถือตามกระทำตามความในหนังสือสัญญาที่วานี้จึงทุกข้อทุกประการตั้งแต่วันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาล
ปัจจุบัน

* กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารพิมพ์เป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ พระนคร)

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คำแปล
หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล
และการปราณีประนอมระวางสยามกับเนเธอร์แลนด์

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม และ สมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเธอร์แลนด์ มีพระราชประสงค์ที่จะกระทำให้ทางพระราชไมตรี ซึ่งผูกพันกรุงสยามกับกรุงเนเธอร์แลนด์อยู่นั้นให้มั่นคงยิ่งขึ้น และจะส่งเสริมการระงับ โดยสันติภาพตามคลองมุ่งหมายแห่งกติกาของสันนิบาตชาติ ซึ่งข้อพิพาทต่าง ๆ อันจะพึงเกิดมีขึ้นในระวางสองประเทศนี้ ฉะนั้น จึงได้ทรงตกลงที่จะกระทำสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล และการปราณีประนอมขึ้นฉบับหนึ่ง และต่างได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร อัครราชทูตพิเศษผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ประจำพระราชสำนักสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเธอร์แลนด์

ฝ่ายสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเธอร์แลนด์นั้น ยองกุแฮร์ ฟรันส์ เบลาตัส วัน บลอก ลันดึ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศของพระองค์

ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกันและได้เห็นเป็นอันถูกต้องแบบอย่างดีแล้ว ได้ตกลงกันทำสัญญาเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

อัครภาคีแห่งหนังสือสัญญานี้ ถ้อยที่ถ้อยรับสัญญาว่าจะไม่แสวงหาทางระงับข้อพิพาทหรือข้อแตกต่างกันซึ่งหากจะเกิดมีขึ้นในระวางภาคีทั้งสองนั้นในกรณีใด ๆ ก็ดี โดยทางอื่นนอกจากทางสันติภาพ

ข้อ ๒

นอกจากภาคีทั้งสองจะได้ทำความตกลงเพื่อจะระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งโดยวิธีอย่างอื่น อัครภาคีแห่งหนังสือสัญญานี้ยอมรับนับถือว่าในชั่วอายุของหนังสือสัญญานี้ ศาล

ประจํายุติธรรมระวางประเทศมีอำนาจตามกฎหมายของศาลนั้นเป็นบังคับสำหรับบรรดาข้อพิพาท
กระบวนกฎหมายทั้งปวงอันจักเกิดขึ้นในระวางทั้งสองฝ่าย และซึ่งไม่สามารถจะระงับให้
เป็นที่ตกลงกันได้โดยทางทูตภายในเวลาอันสมควร และจะเพาะอย่างยิ่ง บรรดาข้อพิพาททั้ง
ปวงอันเกี่ยวแก่

- (ก) การตีความในหนังสือสัญญาฉบับใดฉบับหนึ่ง
- (ข) ข้อความใด ๆ ในกฎหมายระวางประเทศ
- (ค) ความเป็นจริงใด ๆ ซึ่งถ้าหากพิสูจน์สมแล้วจักเป็นการละเมิดต่อความรับรอง
ระวางประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง
- (ง) ลักษณะหรือความมากน้อยแห่งค่าปฏิกรรมซึ่งจักต้องใช้ในการทำผิดต่อความ
รับรองระวางประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง

ถ้าเกิดการโต้แย้งในข้อที่ว่า ศาลที่กล่าวนั้นมีอำนาจสำหรับแก้ระงับข้อพิพาท
ตามความในวรรคก่อนนี้หรือไม่ไซ้ ศาลนั้นจะต้องตัดสินปัญหาข้อนี้
ภาคีแต่ละฝ่ายจำต้องจัดการให้เป็นไปตามคำตัดสินของศาลนั้นโดยเร็วที่สุดที่จะเป็นได้
บรรดาปัญหาทั้งปวงที่อัครภาคีแห่งหนังสือสัญญานี้จักแตกต่างกันโดยไม่สามารถ
ระงับได้ฉันทวิกรมภาพโดยทางทูตธรรมคา ทั้งปัญหาที่แสวงหาทางแก้ระงับไม่ได้โดยให้ศาล
ตัดสินทั้งที่บัญญัติไว้ในวรรคต้นแห่งสัญญาข้อนี้ และที่ไม่มีวิธีแก้ระงับบัญญัติไว้เป็นอย่าง
อื่นนี้ จะต้องนำสู่วิธีตกลงโดยปราณีประยอม ซึ่งภาคีทั้งสองฝ่ายจะได้ทำความตกลงตั้งขึ้น
สำหรับจะเพาะแต่ละกรณี

ข้อ ๓

หนังสือสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันสารทั้งสองฝ่ายนั้น จะต้อง
แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเฮกโดยเร็วที่สุดที่จะเป็นได้

หนังสือสัญญาฉบับนี้ได้ทำไว้ชั่วคราวห้าปีนับตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็น
ต้นไป ถ้ามิได้บอกเลิกกันภายในเวลาอย่างน้อยหกเดือนก่อนสิ้นกำหนดอายุนี้แล้ว หนังสือ
สัญญานี้จะต้องคงเป็นอันใช้ได้ต่อไปอีกห้าปีและเป็นเช่นนั้นต่อไป

ถ้าหากมีคดีใด ๆ พิจารณาค้างอยู่ ณ ศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศในขณะนี้
กำหนดอายุของหนังสือสัญญา บทบัญญัติของหนังสือสัญญาจะต้องคงเป็นอันบังคับคดี
ได้

เพื่อเป็นพะยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มที่ได้กล่าวนามมาแล้วข้างบนนี้ได้ลงนามและ
ประทับตราลงไว้ในหนังสือสัญญาเป็นสำคัญ

ทำคู่กันเป็น ๒ ฉบับ ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๗ เดือนตุลาคม คริสตศักราช ๑๙๒๘

(ลงนามและประทับตรา) **วรรณไวทยากร**

(ลงนามและประทับตรา) **เบลารุตส์ วัน บล็อกลัก**

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศ

ใช้หนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และการค้าขายระวางสยามกับสหรัฐวิสส์*

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญา ว่าด้วยทางพระราชไมตรี และการค้าขาย ระวางสยามกับสหรัฐวิสส์ ฉบับ ๑ กับโปรโตคอลว่าด้วยให้ใช้หนังสือสัญญานี้แก่รัฐเลขเตนสไตน์ ฉบับ ๑ ซึ่งพระยาสุพรรณสมบัติ เมื่อยังเป็นอัครราชทูตสยามประจำกรุงโตกิโอ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายสยาม และท่าน เอมีล ทราแวร์ซีนี อัครราชทูตวิสส์ประจำกรุงโตกิโอ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายวิสส์ ได้ลงนามกัน ณ กรุงโตกิโอ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๔ ตรงกับคริสตศักราช ๑๙๓๑ นั้น มีข้อสัญญากันว่า จะได้ใช้หนังสือสัญญากับโปรโตคอลนี้ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันกันเป็นต้นสืบไป

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชสัตยาบัน และประธานาธิบดีแห่งวิสส์ได้ให้สัตยาบันหนังสือสัญญาและโปรโตคอลที่ว่านี้แล้ว และพระราชสัตยาบันและสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนี้ อัครราชทูตสยามประจำกรุงลอนดอน และเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศแห่งวิสส์ ผู้มีอำนาจเต็มในการนี้ได้แลกเปลี่ยนต่อกัน เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคมพุทธศักราช ๒๔๗๔ แล้ว หนังสือสัญญากับโปรโตคอลที่ว่านี้ จึงเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันที่นั้นเป็นต้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุกกระทรวงทบวงกรมและบรรดาผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญาและโปรโตคอลนี้ว่า ให้ถือตามกระทำตามความในหนังสือสัญญาและโปรโตคอลที่ว่านี้จึงทุกข้อทุกประการ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคมพุทธศักราช ๒๔๗๔ เป็นต้นสืบไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๔ เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

* กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารพิมพ์เป็นเล่ม ฉบับกรมวราเลขธิการ)

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

หนังสือสัญญา

ว่าด้วยทางพระราชไมตรีและการค้าขาย ระวางสยาม กับ สหรััฐสวิสส์

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม กับ สภาแห่งสหรััฐสวิสส์ มีพระราชประสงค์และความประสงค์ ที่จะทำให้ทางศานติภาพอันมีอยู่แล้วโดยผาสก ระวางรัฐทั้งสองนั้นมั่นคงถาวรยิ่งขึ้น จึงได้ทรงตกลงและตกลงทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีและการค้าขายขึ้นฉบับหนึ่ง และเพื่อการนี้ได้ทรงแต่งตั้ง และแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น พระยาสุพรรณเสมบัตยักราชทูตผู้มีอำนาจเต็มของประเทศสยาม ประจำประเทศญี่ปุ่น

ฝ่ายสภาแห่งสหรััฐสวิสส์นั้น มองซิเออร์ เอมีล ทราแวร์ซีนี อัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มของประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ประจำประเทศญี่ปุ่น

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกัน และเห็นถูกต้องตามแบบอย่างดีแล้ว ได้ตกลงกันทำสัญญาเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑.

คนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่าย จะต้องมีสิทธิที่จะเข้าไป และเคิรทางและอาศัยอยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งได้ หากแต่ต้องอนุวรรตน์ตามข้อบังคับและข้อไขที่มีอยู่ในกฎหมายของบ้านเมืองซึ่งเกี่ยวแก่คนต่างก้าวทั่วไป และจะต้องมีสิทธิในนั้นโดยมีกำหนดอย่างเดียวกันกับคนสังกัดของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง ในอันจะประกอบ การในทางศาสนา ทางศึกษา และทางทาน การกุศล และคำเนิรการค้า การพาณิชย์ อุตสาหกรรม การทำมาหากิน การใช้วิชาชีพ การเล่าเรียน และการเสาะหาความรู้ เหล่าอันชอบด้วยกฎหมายได้ และเป็นเจ้าของหรือเช่า หรือครอบครองบ้านเรือน โรงงาน หัตถกรรม คลังสินค้า และร้าน และใช้ผู้นับรัฐระเป็นตัวแทนตามที่ตนจะเลือกตั้ง และ

พึงกระทำการอย่างใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับหรือจำเป็นในทางค้าขายได้โดยทั่วไปด้วย หากต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่มีใช้อยู่ ณ ที่นั้น

ข้อ ๒.

คนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญาแต่ละฝ่าย พึงจำหน่ายในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ทรัพย์สินใด ๆ ซึ่งตนมีสิทธิเป็นเจ้าของตามกฎหมายท้องถิ่น โดยทางขาย ทางแลกเปลี่ยน ทางให้ ทางพินัยกรรม หรือ โดยทางใด ๆ อื่นได้ โดยมีกำหนดและข้อไขอย่างเดียวกันกับคนพื้นเมือง และคนเหล่านี้ จะต้องมีเสรีภาพที่จะย้ายผลอันได้จากการขายทรัพย์สินของตน หรือ บรรดาสิ่งใด ๆ อันเป็นของ ๆ ตนไปจากบ้านเมืองได้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามข้อไขอย่างใด ๆ นอกจากหรือต้องเสีย ค่าภาระ ยิ่งกว่าที่บังคับไว้ในกรณีอย่างเดียวกันสำหรับคนพื้นเมือง หรือ คนสังกัดของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง

ข้อ ๓.

คนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญาแต่ละฝ่าย จะไม่ต้องถูกบังคับในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ให้เสียค่าภาระ หรือภาษีอากรอย่างใด ๆ นอกจาก หรือยิ่งกว่าที่คนสังกัดของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งต้องเสียนั้น

ข้อ ๔.

คนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญาแต่ละฝ่าย จะต้องได้รับในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งความคุ้มครองมั่นคงเป็นเบื้องต้น สำหรับกายตัวและทรัพย์สินของตน และในกระบวนนี้ เมื่อยอมตนอยู่ใต้ข้อไขอันใช้บังคับของคนพื้นเมือง จะต้องได้เสรีสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกับที่ได้อยู่แล้ว หรือจะให้ได้ต่อไปแก่คนพื้นเมือง

คนเหล่านี้จะต้องมีเสรีภาพที่จะเข้าไปยังบรรดาศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อเรียกร้อง และป้องกันสิทธิของตน และจะต้องมีเสรีภาพเท่าเทียมกับคนพื้นเมือง ในอันที่จะเลือกและใช้ผู้รั้งกฎหมาย ทนายความ และผู้แทนให้ทำการเรียกร้อง หรือป้องกันสิทธิของตนต่อหน้าศาลนั้น ๆ และในการที่คนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเข้าไป

ยังศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งตั้งว่า จะไม่ต้องถูกบังคับให้ปฏิบัติตามข้อไข หรือความ บังคับอย่างใด ๆ ซึ่งมีได้ใช้บังคับแก่คนพื้นเมือง หรือแก่คนสังกัดของชาติที่โปรดให้ได้ ประโยชน์อย่างยิ่ง

ข้อ ๕.

บรรดาเคหะสถาน คลังสินค้า โรงงานหัตถกรรม และร้าน และทรัพย์สินอื่นทั้งมวล ของคนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญานี้ แต่ละฝ่ายซึ่งอยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งทั้ง บรรดาสถานที่อันเกี่ยวเนื่อง ซึ่งใช้สำหรับเป็นที่อาศัย หรือสำหรับการค้าขายนั้น จะต้องเป็น ที่ยำเกรง และจะต้องเป็นอันไม่อนุญาตให้เข้าตรวจ หรือค้น โรงเรือนและสถานที่เหล่านั้น หรือสอบดู หรือตรวจ สมุดหรือเอกสาร หรือบัญชี เว้นแต่จะกระทำตามข้อไข และตาม แบบระเบียบการที่มีบัญญัติไว้ในกฎหมาย และกฎและข้อบังคับที่ใช้แก่คนพื้นเมือง

ข้อ ๖.

คนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่าย จะต้องได้รับความยกเว้นในอาณาเขตต์ ของอีกฝ่ายหนึ่ง จากการเกณฑ์เป็นทหารไม่ว่าทางบก หรือทางน้ำ หรือทางอากาศ หรือ ในกองทหารประจำการสามัญ หรือในกองทหารรักษากรประจำชาติ หรือในเหล่าทหาร มิติเซีย และจากการต้องเสียเงินพดด้วงโดยประการทั้งปวง อันบังคับให้เสียต่างการเกณฑ์ตัว เป็นทหาร และจากบรรดาการกัณฑ์ทุกอย่างที่เป็นการบังคับ

ข้อ ๗.

ในการที่เกี่ยวข้องแก่เบเตนท์ เครื่องหมายการค้า ยี่ห้อการค้า แบบอย่างต่าง ๆ ตัวอย่างสินค้า ตัวอย่างจำลองต่าง ๆ สิทธิในสำเนาทั้งปวง และการระงับการแข่งขันอัน ไม่ยุติธรรมนั้น คนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญานี้แต่ละฝ่าย เมื่อได้กระทำตามแบบพิธีการ ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายแล้วจะต้องได้รับความคุ้มครองในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งเสมอ เหมือนกับคนพื้นเมือง หรือคนสังกัดของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งในการนั้น ๆ

ข้อ ๘.

ภาคีแห่งสัญญาฉบับนี้ ตกลงกันว่า จะไม่ให้มีการห้ามหรือการจำกัดการส่งสินค้าใด ๆ เข้าไปในเมืองหรือออกจากเมือง ในระหว่างสองประเทศนี้ เว้นไว้แต่การห้าม หรือการจำกัดดังต่อไปนี้ ซึ่งจะต้องเป็นอันใช้ได้แก่ประเทศทั้งหลายเหมือนกันทุกประเทศ หรือแก่บรรดาประเทศที่อยู่ในลักษณะการอย่างเดียวกัน คือ

- (๑) การห้ามหรือจำกัดเครื่องอาวุธยุทโธปกรณ์ และในพฤติการณ์พิเศษ วัตถุอย่างอื่น ๆ อันต้องการใช้ในการสงครามด้วย
- (๒) การห้ามหรือจำกัด เพื่อเหตุแห่งความปลอดภัยของชาติ หรือของมหาชน หรือเพื่อเหตุแห่งการสาธารณสุข
- (๓) การห้ามหรือจำกัดสิ่งใด ๆ อันเป็นของผูกขาดของรัฐบาลอยู่แล้ว ในเวลานี้ หรือจะได้เป็นเช่นนั้นต่อไปในภายหน้า

ข้อ ๙.

- (๔) การห้ามหรือจำกัด เพื่อป้องกันสัตว์ หรือ พืชกษชาติ ให้ปราศจากโรค หรือเหตุร้าย หรือเพื่อป้องกันพืชมงคลให้เสื่อมทรามลง หรือศุนย์พันธุ์
- (๕) การห้ามหรือจำกัดสิ่งของที่คล้ายคลึงกับสิ่งของในบ้านเมือง หากว่าการบังเกิดหรือการบริโภค หรือการขาย หรือการส่งสิ่งของเช่นนั้น เป็นอันต้องห้าม หรือจำกัดโดยทำนองเดียวกันตามกฎหมายพื้นเมือง

ในการส่งสิ่งของอันเป็นสินค้าจากหรือไปยังอาณาเขตต์ของภาคีแห่งสัญญานฝ่ายหนึ่ง โดยผ่านแดนของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น ภาคีแห่งสัญญานี้จะต้องให้การเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งสัญญาและกฎว่าด้วยเสรีภาพแห่งการส่งสินค้าผ่านแดน ซึ่งได้ทำที่เมืองบาร์เซโลนา เมื่อวันที่ยี่สิบ เดือนเมษายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบเอ็ด

ข้อ ๑๐.

บริษัทจำกัดสินใช้ และบริษัท และสมาคมอื่น ๆ ซึ่งได้ตั้งขึ้นหรือจะตั้งขึ้นต่อไป ภายหน้าโดยถูกต้องตามกฎหมายของภาคีแห่งสัญญานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และมีภูมิลำเนาอยู่ใน

อาณาเขตต์ของฝ่ายนั้น จะมีฐานะเป็นที่ยอมรับนับถือของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง แต่บริษัท และสมาคมเหล่านี้ จะต้องไม่ดำเนินการอย่างใดอันผิดกฎหมาย หรือขัดกับศีลธรรมอันดี ของมหาชนและเมื่อได้อนุวรรคตามกฎหมายซึ่งว่าด้วยการนั้น ๆ บริษัทและสมาคมเหล่านี้ จะต้องมิเสรีภาพในการที่จะเข้าไปยังบรรดาศาลยุติธรรม เพื่อการฟ้องร้องและป้องกันสิทธิ ของตนได้ทุกชั้นอำนาจศาล ที่กฎหมายกำหนดไว้

อันสิทธิของบริษัทและสมาคมของภาคีแห่งสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รับ นับถือของอีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่วันแล้วที่จะเข้าไปตั้งสำนักหลักแหล่งในอาณาเขตต์ของฝ่ายนั้น และตั้งสำนักสาขา และดำเนินการในอาณาเขตต์นั้น จะต้องอาศัยและเป็นไปตามความ ยินยอมอนุญาตของภาคีฝ่ายนั้นคั่งบ่งไว้ในกฎหมายของบ้านเมืองนั้น เท่านั้น

ในส่วนสิทธิที่จะตั้งสาขา หรือตัวแทน และดำเนินการของตนนั้น บริษัทและ สมาคมเช่นนี้ จะต้องได้รับผลปฏิบัติซึ่งให้ได้ประโยชน์ไม่น้อยไปกว่าที่ได้ให้ หรือจะพึงให้ แก่บริษัทและสมาคมเช่นเดียวกันของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง

บริษัทและสมาคมเช่นนี้ จะต้องไม่ถูกบังคับให้เสียค่าภาษีอากร หรือค่าภาระใด ๆ นอกจาก หรือยิ่งกว่าที่บริษัทและสมาคมของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่งเสียอยู่ หรือ จะได้เสียต่อไปนั้น และจะต้องได้รับความยกเว้นจากบรรดาการกั๊ยมทุกอย่างที่เป็นการบังคับ นั้นด้วย

ข้อ ๑๑.

สิ่งของอันได้เกิดขึ้น หรือได้ทำขึ้นในประเทศของภาคีแห่งสัญญา ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เมื่อนำส่งออกไปยัง หรือนำเข้าไปในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง จะต้องได้รับผลปฏิบัติ ในส่วนจำนวนเงินที่เรียกเก็บ และการเรียกเก็บ และการประกันค่าภาษี และค่าภาระ สุลการ ตลอดจนทั้งแบบพิธีการศุลการทั้งปวง ตามหลักที่ได้แก่ชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์ อย่างยิ่ง

ข้อ ๑๒.

ค่าภาระอันเรียกเก็บเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล หรือเทศาภิบาล หรือประชาบาล หรือองค์คณะ ก็ตาม จากการทำให้บังเกิด หรือการทำ หรือการบริโภคสิ่งของใดๆ ใน

อาณาเขตต์ของภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง^๖ เมื่อใช้เรียกแก่สิ่งของ^๗ อีกฝ่ายหนึ่ง จะต้องไม่ส่งหรือหนักหนาไปกว่าที่เรียกเก็บแก่สิ่งของอย่างเดียวกัน อันเป็นของที่ได้เกิดหรือทำขึ้นในพื้นที่เมือง หรือในประเทศของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง

ข้อ ๑๓.

ภาคีแห่งสัญญา^๕แต่ละฝ่ายพึงตั้งกงสุลเขเนรล กงสุรรองกงสุล หรือพนักงานกงสุล ให้ไปอยู่ ณ บรรดาเมืองและเมืองท่า ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นอันยอมให้เจ้าพนักงานอย่างเดียวกันของประเทศอื่น^๘ ไปอยู่นั้นได้

เจ้าพนักงานเหล่านั้น จะเข้าทำการตามหน้าที่ไม่ได้จนกว่าจะได้รับอนุมัติบัตร หรืออนุญาตที่จำเป็นอย่างอื่น

เจ้าพนักงานและพนักงานกงสุลของภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง^๖ จะต้องได้รับผลแห่งเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้น และความคุ้มกันทุกอย่าง ซึ่งประสาทให้ หรือจะได้ประสาทให้ต่อไปในภายหน้า แก่เจ้าพนักงานและพนักงานกงสุลของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ดี ภาคีแห่งสัญญา^๕ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จะอาศัยบทว่าด้วยชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง เรียกร้องเอาเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้น และความคุ้มกัน ให้แก่เจ้าพนักงาน และพนักงานกงสุลของตนยิ่งกว่าที่ตนประสาทให้แก่เจ้าพนักงานและพนักงานกงสุลของอีกฝ่ายหนึ่งหาได้ไม่

ข้อ ๑๔.

ถ้าคนพื้นเมืองคนใดของภาคีแห่งสัญญา^๕ ฝ่ายใดวายเป็นคนในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยไม่มีผู้ใดในอาณาเขตต์ที่ตนได้วายเป็นคน^๖ ปราบกฏทราบกันว่าเป็นทาสท หรือเป็นผู้จัดการตามพันธกรรม ซึ่งผู้วายเป็นคนได้แต่งตั้งไว้แล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายที่อยู่ที่ผู้ทรงอำนาจ จะต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานกงสุลที่อยู่ใกล้เคียงที่สุดของรัฐ^๗ ซึ่งผู้วายเป็นคนพื้นเมืองนั้น ให้ทราบโดยพลัน เพื่อจะได้แจ้งความที่จำเป็นให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป

ถ้าคนพื้นเมืองของภาคีแห่งสัญญา^๕ ฝ่ายใดวายเป็นคนในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมิได้ทำพันธกรรมหรือคำสั่งไว้อย่างใด จะต้องนับว่าเจ้าพนักงานกงสุลของรัฐ^๗ ซึ่งผู้วายเป็นคน

เป็นคนพื้นเมือง และเมื่อชายชนมได้มีบ้านเรือนอยู่ในแขวงของเจ้าพนักงานกงสุลนั้น เป็น
ผู้สมควรที่จะเข้าพิทักษ์ทรัพย์สินของผู้ชายชนมที่มีอยู่ เพื่อปกป้องรักษาและป้องกันทรัพย์สิน
นั้นไว้ ทั้งนี้ เท่าที่กฎหมายของบ้านเมืองจะยอมให้เป็นไปได้เพียงใด และจนกว่าจะได้ตั้ง
ผู้จัดการทรัพย์สินถูกต้อง และได้ออกหนังสือให้อำนาจจัดการทรัพย์สินถูกต้อง และเจ้าพนักงานกงสุล
เชื่อว่าจำเป็นต้องมีสิทธิที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สินถูกต้อง ตามแต่ศาลหรือบุคคลอื่น
ซึ่งควบคุมการจัดการทรัพย์สินถูกต้องจะเห็นเป็นการสมควร หากว่า กฎหมายของดินที่ทำการ
จัดการทรัพย์สินถูกต้องนั้นอนุญาตให้เป็นเช่นนั้นได้

ข้อ ๑๕.

ภาคีสัญญานี้ตกลงกันว่า ถ้ามีข้อพิพาทอย่างใดเกิดขึ้นในระหว่างสองฝ่ายนี้ ซึ่ง
จะระงับโดยทางทูตไม่ได้แล้วทั้งสองฝ่ายจะเสนอข้อพิพาทนั้นแก่อนุญาตตุลาการ จะเป็นคน
เดียวหรือหลายคนก็ตาม ซึ่งทั้งสองฝ่ายจักได้เลือกสรรขึ้น หรือจะเสนอข้อพิพาทนั้นต่อศาล
ยุติธรรมประจำระวางประเทศ ณ กรุงเฮก ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชอบให้เป็นเช่นนั้น

ศาลที่กล่าวนี้ จะมีอำนาจพิจารณาคดีโดยความตกลงพร้อมกันของภาคีทั้งสอง
ฝ่าย หรือเมื่อไม่ตกลงพร้อมกันได้ก็โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอไปฝ่ายเดียว

ข้อ ๑๖.

บทบัญญัติต่างๆ แห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้ ซึ่งว่าด้วยผลปฏิบัติอย่างที่ได้แก่ชาติ
ที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยั่งยืนนั้นไม่เป็นอันใช้แก่

(๑) บรรดาประโยชน์ที่โปรดให้อันได้ประสาทให้อยู่แล้ว หรือจะได้ประสาทให้
ต่อไปในภายหน้าแก่รัฐที่ติดต่อกันเพื่อความสะดวกแก่การไปมาค้าขายตามชายแดน

(๒) บรรดาประโยชน์ที่โปรดให้อันได้ประสาทให้อยู่แล้ว หรือจะได้ประสาทให้
ต่อไปในภายหน้าแก่รัฐอื่น โดยเหตุที่มีสหตุลาการต่อกัน

(๓) บรรดาประโยชน์ที่โปรดให้อันได้ประสาทให้อยู่แล้ว หรือจะได้ประสาทให้
ต่อไปในภายหน้าแก่รัฐอื่นตามสัญญาต่อกันเพื่อกันมิให้มีการเสียค่าภาษีอากรเป็นสองซ้ำหรือ
เพื่อบังคับผลประโยชน์รายได้ของกันและกัน

(๔) บรรดาประโยชน์ที่โปรดให้อันได้ประสาทยอยู่แล้ว หรือจะได้ประสาทให้ต่อไป ในภายหน้าแก่รัฐอื่นที่ติดต่อกัน ในเรื่องการเดินเรือ หรือการใช้ลำน่านอันเป็นพรมแดนซึ่งเดินเรือเข้าออกจากทะเลไม่ได้

ข้อ ๑๓.

บทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาฉบับนี้ ไม่เป็นอันใช้แก่การอาชีพร่ำ การค้าขายเรือ และการเที่ยวขอรับคำสั่งซื้อของจากบุคคลที่มีได้ประกอบในกิจการทางอุตสาหกรรม หรือทางพาณิชย์กรรมใดๆ ทั้งไม่เป็นอันใช้แก่สิทธิการจับปลา หรือแก่สิทธิที่ภาคีแห่งสัญญาฉบับนี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จะจำกัดคนเข้ามาในเมืองของตน โดยบทบังคับเป็นการทั่วไป หรือเป็นการโดยจะเพาะนั้นเลย ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าภาษีอากร หรือค่าภาระสำหรับการเข้าเมืองหรือการเข้ามาอาศัยชั่วคราวนั้น คนสังกัดชาติของภาคีแห่งสัญญานี้จะต้องได้รับผลปฏิบัติซึ่งให้ได้ประโยชน์ไม่น้อยกว่าที่ได้ประสาทให้ หรือจะได้ประสาทให้ต่อไปในภายหน้าแก่คนสังกัดของชาติที่โปรดให้ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง

ข้อ ๑๔.

หนังสือสัญญาฉบับนี้ต้องมีผลเป็นอันใช้ได้แต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกันแล้วเป็นต้นไป และจะต้องเป็นอันใช้ได้โดยชั่วกำหนดเวลาหนึ่งปี ถ้าภาคีแห่งสัญญานี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมิได้แจ้งความจำนงที่จะเลิกสัญญานี้ล่วงหน้า หกเดือนก่อนสิ้นกำหนดหนึ่งปีที่กล่าวมาแล้วนั้นสัญญานี้จะคงเป็นอันใช้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ภาคีแห่งสัญญานี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้บอกเลิกสัญญานี้

ข้อ ๑๕.

หนังสือสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายนั้นจะต้องแลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเบรูนโดยเร็วที่สุดที่จะพึงเป็นไปได้ หนังสือสัญญาฉบับนี้ได้ทำไว้เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส และเป็นอันตกลงกันในที่นี้ว่า ถ้าแม้มีข้อพิพาทเกิดขึ้น

ในเรื่องความหมายอย่างแน่นอนในหนังสือสัญญาฉบับนี้ อย่างไรก็ดี จะต้องวินิจฉัยความหมาย และความมุ่งหมายในหนังสือสัญญานี้ด้วย บทสัญญาฉบับภาษาอังกฤษ

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราไว้ใน หนังสือสัญญาฉบับนี้สำคัญ

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่สิบแปด เดือนพฤษภาคม คริสต์ศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเอ็ด ตรงกับวันที่สิบแปด เดือนที่สอง พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยเจ็ดสิบสี่

(ลงนามและประทับตรา) พระยาสุพรรณสมบัติ

(ลงนามและประทับตรา) เอมิล ทราแวร์ซีนี

โปรโตคอลติดท้าย

ในขณะที่เมื่อลงนาม ในหนังสือสัญญาว่าด้วยทางพระราชไมตรี และการค้าขาย ซึ่งทำขึ้นในวันนี้ ราชอาณาจักรสยามกับประเทศสวีตเซอร์แลนด์ ผู้มีนามข้างท้ายซึ่งได้รับอำนาจเพื่อการนี้ตามแบบอย่างแล้ว ได้ยินยอมตกลงกันเนื่องด้วยความในมาตรา ๘ แห่งหนังสือสัญญาว่าด้วยการสหศุลกากรระหว่างประเทศสวีตเซอร์แลนด์กับรัฐเลขเตนสไตน์ จะบังลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๒๓ นั้น ว่าบทบัญญัติแห่งหนังสือสัญญาที่กล่าวข้างต้นนี้เป็นอันใช้แก่รัฐเลขเตนสไตน์ด้วยอย่างบริบูรณ์ ตั้งแต่เวลาที่หนังสือสัญญานี้เป็นอันใช้บังคับเป็นต้นไป ทราบเท่าที่รัฐ เลขเตนสไตน์ จะยังรวมอยู่กับประเทศสวีตเซอร์แลนด์ ตามความในหนังสือสัญญาว่าด้วยสหศุลกากรที่ว่านี้

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราไว้ในหนังสือสัญญานี้เป็นสำคัญ

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่สิบแปด เดือนพฤษภาคม คริสต์ศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเอ็ด ตรงกับวันที่สิบแปด เดือนที่สอง พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยเจ็ดสิบสี่

(ลงนามและประทับตรา) พระยาสุพรรณธมมบดี

(ลงนามและประทับตรา) เอมิล ทราแวร์ซีนี

(คำแปล)^(๑)

การแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างรัฐบาลของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักร และรัฐบาลแห่ง
อินเดียนับรัฐบาลแห่งสยาม ซึ่งประกอบเป็นความตกลงว่าด้วย
เขตแดนระหว่างพม่า (เชียงใหม่) กับสยาม

กรุงเทพฯ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ และวันที่ ๑๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๒

ฉบับที่ ๑
บันทึก

ตามหลักฐานที่หาได้ในท้องที่ปรากฏว่า แม่สายซึ่งได้เลือกเอาเป็นเขตแดนระหว่าง
สยามกับเชียงใหม่โดยความตกลง ค.ศ. ๑๘๘๑^(๒) ยังคงรักษาร่องน้ำไว้โดยไม่มีเปลี่ยนแปลง
อย่างกะทันหันเป็นเวลาหลายปีก่อนวันที่ได้ทำความตกลง ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า แม่
สายยังใช้เป็นเส้นเขตแดนได้อย่างดีเพื่อความมุ่งประสงค์ในทางปฏิบัติใดๆ จนถึง ปี ค.ศ.
๑๙๒๙

แม่น้ำได้ละทิ้งร่องน้ำเดิมเพียงบางส่วนอันเป็นผลเนื่องมาจากอุทกภัยอย่างผิด
ธรรมดา เมื่อ ปี ค.ศ. ๑๙๒๙ อุทกภัยได้กวาดเอาบ้านเรือนในที่สองแห่งบนฝั่งสยามไปเสีย
รวม ๒๒ หลังคาเรือน ทำให้ร่องน้ำของแม่น้ำได้ไหลตรงเข้ามาในอาณาเขตสยาม ขณะเดียว
กันร่องน้ำใหม่ก็ได้ตัดเอาที่ดินแปลงเล็กๆ แปลงหนึ่งที่ยื่นออกมาทางค้ำเชียงใหม่ออกไป
ทำให้ที่ดินแปลงนั้นกลายเป็นเกาะขึ้นมา

หากจะถือว่า ร่องน้ำใหม่ของแม่น้ำเป็นเขตแดน ก็จะได้เห็นว่าไม่มีฝ่ายใดได้รับความ
สูญเสียเป็นแก่นสารแต่อย่างใด ถึงแม้ว่าประเทศสยามจะได้สูญเสียบ้านเรือนไปจำนวนหนึ่ง
ก็ตาม ที่ดินซึ่งแต่ก่อนบ้านเรือนเหล่านั้นเคยตั้งอยู่บนที่ดินนั้น ขณะนั้นก็อยู่ท่าเกือบเท่าระดับน้ำ

(๑) คำแปลนี้ กองแปล กรมสนธิสัญญาฯ ได้แปลขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๓

(๒) เป็นความตกลงว่าด้วยพม่า ไม่ปรากฏหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร

จนกลายเป็นที่ดินที่ไร้ประโยชน์สำหรับเวลาส่วนมากของปี และฉะนั้นที่ดินนั้นในทางปฏิบัติ จึงไม่มีมูลค่าอย่างใด (โปรดดูแผนที่สังเขป)^(๓)

ดูเหมือนได้ปรากฏแก่เราผู้ลงนามว่า สำหรับมิตรประเทศทั้งสอง เขตแดนที่แน่ชัดที่สุดในกรณีเช่นนี้ก็คือแม่น้ำ สำหรับผู้อาศัยอยู่ตามชายแดนที่ห่างไกล ไม่ก้าวหน้าในด้านการศึกษา ย่อมเป็นการสะดวกในการชี้ให้เห็นและอธิบาย สำหรับการปกครองก็เป็นการง่าย อย่างไรก็ตาม เราขอเสนอว่า คำว่า “ร่องน้ำลึก” ของแม่น้ำ ควรจะนำมาใช้แทนคำว่า “กลางลำน้ำ” ดังนี้ ก็อาจเป็นการจัดข้อพิพาทใดๆ ที่จะพึงมีนั้นได้ และยังสามารถให้ความสะดวกในการปกครองได้กว้างขวางอย่างยิ่งด้วย

ในการแนะนำรับเอาร่องน้ำใหม่เป็นเขตแดนนี้ เราใคร่ขอให้พิจารณาในสองข้อ คือ

๑. ไม่น่าจะมีความจำเป็นที่จะสร้างหลักเขตแดนซึ่งค้างงวดในการก่อสร้างและบำรุงรักษาสูงมาก ด้วยเหตุว่าในฤดูน้ำมากประจำปีจะมีไม้ซุงขนาดใหญ่ส่งลงมาจากทางตะวันตกเฉียงเหนือ

๒. หากจะคงให้ท้องน้ำเดิมเป็นเขตแดน นอกจากจะมีความจำเป็นต่อง่อสร้างและบำรุงรักษาหลักที่มีราคาแพงแล้ว การปักปันเขตแดนยังคงจะทำได้ยากอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ควรจะระลึกไว้ด้วยว่า วิธีปฏิบัติในการรับเอาท้องน้ำใหม่ซึ่งได้เปลี่ยนไปโดยกะทันหันเช่นนี้เป็นเขตแดนของสองประเทศนั้น เป็นการบายเบี่ยงจากวิธีปฏิบัติระหว่างประเทศตามปกติ ในเรื่องนี้ผู้แทนของรัฐบาลพม่าขอล่าวเห็นว่า ในกรณีที่แม่สายเปลี่ยนร่องน้ำในอนาคตนั้น รัฐบาลพม่าจะตกลงยอมรับร่องน้ำใหม่เป็นเขตแดนระหว่างเชียงตุงกับประเทศสยาม ถึงแม้ว่าการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเช่นว่านั้น จะเป็นเหตุให้พม่าสูญเสียส่วนหนึ่งของอาณาเขตไปก็ตาม

สรุปแล้ว เราขอแถลงร่วมกันว่า เราจะยื่นข้อเสนอต่อรัฐบาลของเราแต่ละฝ่ายให้รับเอาร่องน้ำใหม่ของแม่สายเป็นเขตแดนที่มีผลในทางปฏิบัติอย่างยิ่งของสองประเทศ โดยเป็นที่เข้าใจว่าหากในอนาคตแม่น้ำจะเปลี่ยนแปลงทางเดินอีก รัฐบาลทั้งสองก็พร้อมที่จะถือ

(๓) ดูได้ที่กรมแผนที่ทหาร

เอา “ร่องน้ำลึก” ของแม่น้ำเป็นเขตแดนเสมอไป โดยไม่คำนึงถึงการสูญเสียดินแดนใดๆ
ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการนั้น

ลงนามคู่กันเป็นสองฉบับ ณ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๓๑

มร. เอส. เจ. มิทเชลล์
ผู้ช่วยผู้กำกับการรัฐเขียงตุง

พระยาราชเดชดำรงดี
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

พระศรีบุญญา
รักษาการแทนอธิบดีกรมพิชการ
กระทรวงการต่างประเทศ

เชียงราย วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๓๑

มร. คอร์เมอร์ ทูล พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรปัทย์

กรุงเทพฯ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๓๓

ท่านเสนาบดี

อนุสนธิหนังสือโต้ตอบในครั้งก่อน ซึ่งลงท้ายด้วยลายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาท ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ศกนี้ กระหม่อมรู้สึกเป็นเกียรติจะแถลงให้ทรงทราบว่า กระหม่อมได้รับคำขอจากรัฐบาลพม่าขอให้ทูลฝ่าพระบาทว่า ความตกลงที่ได้กระทำกันเมื่อเร็ว ๆ นี้ระหว่างผู้แทนของรัฐบาลทั้งสองว่าด้วยฐานะของเขตแดนระหว่างเชียงตุงกับประเทศสยามนั้น บัดนี้ได้รับการสัตยาบันจาก ฯพณฯ ผู้ว่าราชการแห่งพม่าแล้ว

กระหม่อมมีความยินดีในการปฏิบัติตามคำขอของรัฐบาลพม่าในอันที่จะขอแสดงความขอบคุณของ ฯพณฯ ผู้ว่าราชการมายังรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในอัครราชธานีและการต้อนรับที่ผู้แทนสยามได้ให้แก่ผู้แทนรัฐบาลพม่าในการประชุมซึ่งได้มีขึ้นที่เชียงรายเมื่อเดือนพฤษภาคม ศกนี้ เพื่อความมุ่งประสงค์ในการตกลงกันในเรื่องนี้

กระหม่อมขอดีโอกาสนี้ ฯลฯ

มร. ซีซิล คอร์เมอร์

พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรปathy ถึง มร. คอรัเมอร์

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๑

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะตอบรับหนังสือของ ๖ ๗ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ ซึ่งแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบตามคำขอของรัฐบาลพม่าว่า ความตกลงที่ได้กระทำกันเมื่อเร็วๆ นี้ ระหว่างผู้แทนของรัฐบาลทั้งสองว่าด้วยฐานะของเขตแดนระหว่างเชียงตุงกับประเทศสยามนั้น บัดนี้ได้รับการสัตยาบันจาก ๖ ๗ ผู้ว่าราชการแห่งพม่าแล้ว ท่านยังได้ขอให้แสดงความขอบคุณของ ๖ ๗ มายังรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระอัยยาคัยและการต้อนรับที่ผู้แทนสยาม ได้ให้แก่ผู้แทนของรัฐบาลพม่า ในการประชุมที่ได้มีขึ้นที่เชียงรายเมื่อเดือนพฤษภาคม ศกนี้ เพื่อความมุ่งประสงค์ในการตกลงกันในเรื่องนี้

ในการตอบ ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะแจ้งให้ ๖ ๗ ทราบว่า ทางฝ่ายรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระอัยยาคัยก็ได้ให้ความเห็นชอบ และได้สัตยาบันความตกลงที่อ้างถึงข้างต้นนั้นแล้ว โดยได้เป็นที่ตกลงแล้วว่าให้รับเอาร่องน้ำใหม่ของแม่สายเป็นเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับเชียงตุง โดยเป็นที่เข้าใจกันว่า หากแม่สายเปลี่ยนทางเดินในอนาคต รัฐบาลของเรทั้งสองก็พร้อมที่จะถือเอา "ร่องน้ำลึก" ของแม่น้ำเป็นเขตแดนเสมอ โดยไม่คำนึงถึงการสูญเสียอาณาเขตใดๆ อันอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงเช่นว่านั้น

อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าใคร่จะได้รับการแจ้งความเห็นของรัฐบาลของท่านว่าจะถือเอาหนังสือตอบฉบับนี้ของท่านกับหนังสือของข้าพเจ้าว่าจะทำให้ความตกลงที่อ้างถึงนี้เป็นอันสมบูรณ์ หรือว่าควรจะมีการแลกเปลี่ยนหนังสือกันอย่างเป็นทางการระหว่าง ๖ ๗ กับข้าพเจ้าในเรื่องนี้ หรือว่าควรจะมีการจัดทำพิธีสาร ซึ่งประกอบด้วยสาระของความตกลงนี้เพื่อการลงนามระหว่างเรา

ข้าพเจ้าขอเรียนเสริมว่า เพื่อให้เป็นไปตามคำขอของท่าน ข้าพเจ้ามิได้ละเลยที่จะ
แจ้งให้รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทราบถึงความขอบคุณของ ฯพณฯ ผู้ว่าราชการจังหวัด
ที่ได้แสดงมาในวรรคสุดท้ายของหนังสือของท่านนั้นแล้ว

ข้าพเจ้าขอแสดงความ

เทววงศ์

เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ

๑๒๑

ฉบับที่ ๔

มร. จอนห์ส ทูล พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วิโรทัย

กรุงเทพฯ วันที่ ๑๔ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๒

ท่านเสนาบดี

กระหม่อมรู้สึกเป็นเกียรติที่จะตอบรับสายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาท ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ ที่ทรงแถลงว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฝ่ายประเทศสยามได้ให้ความเห็นชอบและได้สัถยาบันความตกลงที่ได้กระทำกันเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ ระหว่างผู้แทนของรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับผู้แทนของรัฐบาลพม่าแล้ว โดยได้เป็นที่ตกลงแล้วว่าให้รับเอาร่องน้ำใหม่ของแม่สายเป็นเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับเชียงตุง โดยเป็นที่เข้าใจกันว่าหากแม่สายเปลี่ยนทางเดินในอนาคต รัฐบาลทั้งสองก็พร้อมที่จะถือเอา "ร่องน้ำลึก" ของแม่น้ำเป็นเขตแดน โดยไม่คำนึงถึงการสูญเสียอาณาเขตใด ๆ อันอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงเช่นว่านั้น

บัดนี้ โดยคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กระหม่อมรู้สึกเป็นเกียรติที่จะยื่นหนังสือของ มร. คอร์ดเมอร์ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ และใคร่ขอทูลฝ่าพระบาททรงทราบ ว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดียถือว่าสายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาทลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม กับหนังสือนี้ ให้ความตกลงที่อ้างถึงนี้เป็นอันบริบูรณ์

กระหม่อมขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

มร. เจ. เอฟ. จอนห์ส

อุปทูต

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)^(๑)

การแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในสหราชอาณาจักร และรัฐบาลอินเดียกับรัฐบาล
ของประเทศสยามว่าด้วยเขตแดนระหว่างพม่า (ตะนาวศรี)
กับประเทศสยาม

กรุงเทพฯ วันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔

ฉบับที่ ๑

มร. กุลศัษี ถึง พระยาอภิบาลราชไมตรี

สถานอัครราชทูตอังกฤษ

กรุงเทพฯ วันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔

ฯพณฯ

ตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะแจ้งให้ท่านทราบว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือและรัฐบาลอินเดีย ได้พิจารณารายงานซึ่งได้จัดทำขึ้นโดยคณะข้าหลวงที่ได้รับแต่งตั้งให้ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในร่องน้ำของแม่น้ำปากจันทน์ที่พาดพิงถึงเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับตะนาวศรีในมณฑลพม่าแล้ว และพร้อมที่จะรับเอาข้อเสนอแนะที่ว่าไว้ในรายงานนั้น

๒. ดังนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะเสนอว่า หากรัฐบาลไทยเห็นชอบกับข้อเสนอดังกล่าวเช่นเดียวกันแล้ว ลักษณะของเขตแดนดังกล่าวไว้ในอนุสัญญาที่ได้ลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ค.ศ. ๑๙๖๘^(๒) ให้ถือว่าได้แก้ไขให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าวไว้ในบันทึกต้นฉบับกับแผนที่ที่แนบมาและซึ่งได้ลงนามโดยคณะข้าหลวงแต่ละฝ่ายแล้ว

(๑) กองแปล กรมสนธิสัญญาฯ ได้แปลขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๓

(๒) หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๑ หน้า ๑๖๗

๓. หากรัฐบาลสยามตกลงตามข้อเสนอนี้ ข้าพเจ้าก็ใคร่แนะนำ หนังสือและ คำตอบของ ฯพณฯ มีข้อความอย่างเดียวกัน กับทั้งบันทึกต้นฉบับกับแผนที่ ประกอบเป็น ความตกลงระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระมหาสมเด็จเจ้าในสหราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดียนฝ่ายหนึ่ง กับรัฐบาลสยามอีกฝ่ายหนึ่งโดยจะมีผลนับแต่วันที่ลงในหนังสือนี้ ๆ ความตกลงดังกล่าวให้ ถือว่าเป็นบทเพิ่มเติมอนุสัญญาที่กล่าวข้างต้นที่ได้ลงนามที่กรุงเทพฯ ฯ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๑๙๖๘

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ ฯพณฯ

มร. ดับเบิลยู. ดับเบิลยู. คูลตซ์

อุปทูต

ฉบับที่ ๒

พระยาอภิบาลราชไมตรี ถึง มร. กุลตย์

กระทรวงการต่างประเทศ

วังสราญรมย์ วันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔

ท่านอุปทูต

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะตอบรับหนังสือของท่านลงวันที่ในวันนั้นแจ้งว่า รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ในสหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือและรัฐบาลอินเดียพร้อมที่จะรับเอาข้อเสนอแนะที่ว่าไว้ในรายงานซึ่งได้จัดทำขึ้นโดยคณะข้าหลวงที่ได้รับแต่งตั้งให้ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในรื่องน้ำของแม่น้ำปากจั่น ในส่วนที่เกี่ยวกับเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับตะนาวศรีในมณฑลพม่า

ในการตอบ ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติที่จะแจ้งให้ท่านทราบว่า ทางฝ่ายรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศเห็นชอบกับข้อเสนอแนะที่ว่าไว้ในรายงานที่อ้างถึงข้างต้น และตกลงตามข้อเสนอที่กล่าวไว้ในหนังสือตอบของท่านความว่า ลักษณะของเขตแดนที่วางไว้ในอนุสัญญาที่ได้ลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ค.ศ. ๑๘๖๘ ให้ถือว่าได้แก้ไขให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะที่กล่าวไว้ในบันทึกต้นฉบับกับแผนที่ที่แนบมา ซึ่งได้ลงนามโดยคณะข้าหลวงแต่ละฝ่ายแล้ว รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศตกลงในข้อแนะนำว่า หนังสือของท่านลงวันที่ในวันนั้นและหนังสือของข้าพเจ้านั้น กับบันทึกต้นฉบับดังกล่าวกับแผนที่ ให้ถือว่าประกอบเป็นความตกลงระหว่างรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศและรัฐบาลอินเดียฝ่ายหนึ่ง กับรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศอีกฝ่ายหนึ่ง โดยจะมีผลนับแต่วันที่ลงหนังสืออนั้นๆ ความตกลงดังกล่าวให้ถือว่าเป็นบทเพิ่มเติมอนุสัญญาฉบับวันที่ ๘ กันยายน ค.ศ. ๑๘๖๘ ที่กล่าวข้างต้น

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ ฯลฯ

พระยาอภิบาลราชไมตรี

ที่ปรึกษาราชการกระทรวงการต่างประเทศ

แบบมาในฉบับที่ ๒

บันทึก

เรา ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ในฐานะคณะข้าหลวงที่ได้รับแต่งตั้งจากรัฐบาลสยามและรัฐบาลบริติช ให้ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในร่องน้ำของแม่น้ำปากจั่นที่พาดพิงถึงเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับตะนาวศรี ขอเสนอข้อสังเกตดังต่อไปนี้

(๑) ทางน้ำตอนบนของแม่น้ำปากจั่นคดเคี้ยวมาก และมักทำให้แผ่นดินเป็นรูปแหลม เมื่อเร็ว ๆ นี้ แม่น้ำได้ไหลตัดผ่านคอคอกของแหลมบางแห่ง ณ ที่ ๔ แห่ง ทำให้พื้นที่ดินรวม ๔ แห่งทั้งค้างอยู่ระหว่างร่องน้ำเก่ากับร่องน้ำใหม่ของแม่น้ำ พื้นที่ที่ว่างสองแห่ง ชื่อคลองวันและวังเต่าเป็นอาณาเขตของสยาม แต่อยู่ในแม่น้ำทางฝ่ายอังกฤษดังที่เป็นอยู่ในขณะนี้ พื้นที่ดินอีกสองแห่งคือหาดลานไกวและสี่สูก เป็นอาณาเขตของอังกฤษ แต่อยู่ในแม่น้ำทางฝั่งไทย พื้นที่ดินทั้งสองแห่งนี้มีขอบเขตเล็ก และรายได้จากพื้นที่เหล่านี้ก็ไม่สำคัญอย่างยิ่ง

(๒) เราได้ตรวจสอบทั้งร่องน้ำเก่าและร่องน้ำใหม่ของแม่น้ำแล้ว และได้พบว่าร่องน้ำเก่าขึ้นเขินอย่างมาก จนถึงกับพื้นที่ดินทั้งสองแห่งที่อ้างถึงข้างต้นนี้ ในอนาคตอันใกล้จะประกอบเป็นส่วนเดียวกับผืนแผ่นดินใหญ่

(๓) บทบัญญัติของอนุสัญญา ค.ศ. ๑๘๖๘ ที่นิยามเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับตะนาวศรีไว้นั้นยังไม่ถูกต้องพอที่จะคลุมถึงกรณีนี้ แต่เป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้มีการแก้ไขให้ถูกต้องเพื่อความสะดวกของการปกครอง

ฉะนั้น เราจึงขอเสนอแนะ

(๑) ว่า เพื่อที่จะให้สถานการณ์ปัจจุบันเป็นไปโดยชัดแจ้งและเพื่อที่จะวางบทบัญญัติป้องกันการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเกี่ยวกับทางเดินของแม่น้ำปากจั่น สมควรจะรับเอาร่องน้ำใหม่ในปัจจุบันซึ่งเป็นร่องน้ำลึกเป็นเขตแดนในกรณีนี้ และประการต่อไป สมควรจะยอมรับร่องน้ำลึกของแม่น้ำปากจั่นไม่ว่า ณ ที่ใด ที่อาจเป็นไปได้ ว่าเป็นเขตแดนเสมอไป อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวกับร่องน้ำลึกควรอ้างอิงได้เฉพาะส่วนของแม่น้ำปากจั่นซึ่งอาจเปลี่ยนทางเดินได้เท่านั้น ซึ่งได้แก่จากหมู่บ้านมารังของบริติชไปทางเหนือ

จนถึงที่ ๆ แม่หน้าตั้งกล่าว ประกอบเป็นเขตแดนระหว่างประเทศสยามกับตะนาวศรีตาม
อนุสัญญา ค.ศ. ๑๘๖๘

๒. ว่า พื้นที่ดินที่เรียกว่าคลองวันและวังเต่า ซึ่งขณะนั้นเป็นอาณาเขตสยามนั้น
ให้ประกาศเป็นอาณาเขตของอังกฤษ และพื้นที่ซ้อหาดลานไกวและสี่สูก ซึ่งขณะนั้นเป็น
อาณาเขตอังกฤษให้ประกาศเป็นอาณาเขตสยาม

ในการทำข้อเสนอแนะเหล่านี้ เราใคร่ชี้แจงว่า หากยอมรับร่องน้ำลึกเป็นเขตแดน
แล้วก็ไม่จำเป็นที่จะต้องทำการปักปันเขตชายแดนและสร้างและบำรุงรักษาหลักเขตแดนใด ๆ
เราใคร่ตั้งข้อสังเกตด้วยว่า อาณาเขตที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนกันข้างต้นนี้ จะไม่
แตกต่างกันมากมายอย่างใดในเรื่องขอบเขตหรือมูลค่า

ทำคู่กันเป็นสองฉบับที่ทับดี เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๓๓

มร. เอ็ม. เอส. คอลลิซ
รองข้าหลวงเมืองมะริด

พระยามรฤทธิธำรงค์
ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง

หลวงสิทธิสยามการ

ผู้ช่วยที่ปรึกษาราชการกระทรวงการต่างประเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)*

อนุสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ระหว่าง

สยามและเบลเยียม

สมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสยาม และสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม มีพระราชประสงค์ร่วมพระราชหฤทัยกันในอนาคตจะตกลงทำอนุสัญญา เพื่อกำหนดระเบียบการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในบรรดาผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องคำพิพากษาความผิดอาญา จึงได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม คือ

ฝ่ายสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสยามนั้น

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ฝ่ายสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียมนี้

มองซีเออร์ มาร์เซล โปแลง อุปทูตเบลเยียม ณ กรุงเพท ฯ

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกัน และเห็นว่าเป็นอย่างดีแล้ว ได้ตกลงกันทำอนุสัญญาเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑.

รัฐบาลสยามและรัฐบาลเบลเยียม รับสัญญาว่า ต่างฝ่ายต่างจะส่งตัวบรรดาผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องคำพิพากษาความผิดอาญาซึ่งได้กระทำในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง เว้นแต่คนชาติของตนให้แก่กันและกัน ตามพฤติการณ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้

ส่วนความผิดอาญา ซึ่งได้กระทำภายนอกอาณาเขตต์แห่งรัฐที่ทำคำขอก็อาจเป็นกรณีที่จะขอให้ส่งตัวข้ามแดนได้ด้วย ถ้าหากว่ากฎหมายแห่งรัฐที่ได้รับคำขอยอมให้ฟ้องคดีอาญาได้ สำหรับความผิดอย่างเดียวกัน ซึ่งได้กระทำภายนอกอาณาเขตต์ของตน

* จารารกิจจานเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๑๕๑๒ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๔๗๕

ข้อ ๒.

ความผิดอาญา (หนักกว่าลหุโทษ) ซึ่งจะส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กันได้ นั้น คือ

(๑) ความผิดฐานฆ่าคนตายด้วยความพยายามตามหมาย ฐานวางยาพิษ ฐานฆ่า
บิณฑบาตตาย ฐานฆ่าทารกตาย ฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา

(๒) ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ร่างกาย ซึ่งได้กระทำโดยจงใจด้วยความพยายาม
ตามหมาย หรือทำให้ไม่สามารถประกอบการงานเฉพาะตัวได้อีกต่อไป หรือทำให้ไขว่
วุ่นส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งร่างกายไม่ได้อย่างเด็ดขาด หรือทำให้เสียอวัยวะอย่างสาหัส หรือทำให้
ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาจะให้ตาย

(๓) ความผิดฐานวางยาต่าง ๆ ซึ่งอาจทำให้ถึงแก่ความตาย หรือทำให้อันตราย
เสียไปอย่างร้ายแรงได้ ทั้งนี้โดยจงใจและมีความผิด แต่ไม่มีเจตนาจะให้ตาย

(๔) ความผิดฐานริศลูก

(๕) ความผิดฐานข่มขืนทำชำเรา ความผิดฐานกระทำอนาจารโดยใช้อำนาจด้วย
กำลังกาย ความผิดฐานกระทำอนาจารโดยมิได้ใช้อำนาจด้วยกำลังกายหรือขู่เข็ญ ซึ่งกระทำ
ต่อร่างกายหรือโดยอาศัยร่างกายของผู้เยาว์เพศหนึ่งเพศใด ซึ่งยังไม่ถึงชัคอายุที่จะให้ความ
ยินยอมตามที่มิที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศแต่ละฝ่ายได้ ความผิดฐานกระทำอนาจาร
โดยมิได้ใช้อำนาจด้วยกำลังกายหรือขู่เข็ญ ซึ่งผู้บุพพการีกระทำต่อร่างกายหรือโดยอาศัย
ร่างกายของผู้เยาว์ซึ่งถึงชัคอายุที่จะให้ความยินยอมตามที่มิที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศ
แต่ละฝ่ายได้แล้ว แต่ยังมีได้พ้นจากภาวะผู้เยาว์โดยการสมรส ความผิดฐานค้าหรือจัดหาหญิง
หรือเด็กเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ความผิดฐานกักขังโดยขึ้นใจบุคคลใด ๆ ไว้ในเรือน
โรงอนาจาร หรือบังคับบุคคลบรรลุนิติภาวะแล้วเพื่อการอนาจาร

(๖) ความผิดฐานพาผู้เยาว์ไปโดยทุจริต

(๗) ความผิดฐานพาเด็กไปโดยทุจริต รับเด็กไว้โดยทุจริต กักขังมิให้เด็กปรากฏ
ตัวเปลี่ยนแปลงตัวเด็ก หรือทำให้เด็กปรากฏว่าเกิดแต่บุคคลซึ่งมิใช่บิดามารดา

(๘) ความผิดฐานทอดทิ้ง หรือละทิ้งเด็ก

(๙) ความผิดฐานเป็นช่องใจผู้ร้าย

(๑๐) ความผิดฐานลักทรัพย์ ก้นโชก ฉ้อโกง กระทำทุจริตต่อความไว้วางใจ หลอกหลวง

(๑๑) ความผิดฐานขู่เชิญว่าจะประทุษร้ายแก่ร่างกายหรือทรัพย์สินในเมื่อความผิดนั้น ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกใช้งานหนัก หรือคุมขังเด็ดเดี่ยว

(๑๒) ความผิดฐานรับอาสา หรือเสนอจะกระทำความผิดอาญาหันตโทษ หรือจะ เข้าร่วมมือในการกระทำผิดนั้น หรือฐานสนองคำรับอาสาหรือคำเสนอเช่นนั้น

(๑๓) ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิสสระภาพ และฐานบุกรุกเข้าไปในเคหะสถาน ซึ่งบุคคลเอกชนเป็นผู้กระทำ

(๑๔) ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา รวมทั้งการปลอมเงินตรา และแปลงเงินตรา การออกและจำหน่ายเงินตรา ปลอมหรือแปลง ตลอดทั้งการฉ้อโกง ในการเลือก ตัวอย่างสำหรับสอบอัตราน้ำเนื้อมัน และน้ำหนักของเงินตรา

(๑๕) ความผิดฐานปลอมหรือแปลงพันธบัตร ธนบัตรแห่งทะบวงการเมืองหรือ ธนบัตรแห่งธนาคาร หรือหลักทรัพย์แห่งทะบวงการเมือง หรือเอกชนฐานออกหรือจำหน่าย พันธบัตร ธนบัตร หรือหลักทรัพย์ที่ได้ปลอมหรือแปลงดังกล่าวแล้ว ฐานปลอมหนังสือ หรือโทรเลข และใช้หนังสือโทรเลข พันธบัตร ธนบัตร หรือหลักทรัพย์ที่ได้ปลอมประทุษร้ายขึ้น หรือแปลงดังกล่าวแล้ว

(๑๖) ความผิดฐานปลอมหรือแปลงตราประทับ ตราตี ตราคูน เครื่องหมาย ตัวอย่างการขนส่งบุคคลหรือสิ่งของ บัตรตราไปรษณีย์ หรือบัตรตราอย่างอื่นซึ่งผิดกติก ฐานใช้วัตถุที่ปลอมแปลงดังกล่าวแล้ว ฐานใช้ตราประทับ ตราตี ตราคูน และเครื่องหมาย ที่แท้จริงในทางที่เสียหาย ฐานเอาชื่อของผู้ประพันธ์ หรือเครื่องหมายลักษณะเฉพาะใดๆ ซึ่งผู้ประพันธ์ใช้เป็นเครื่องแสดงสิ่งประพันธ์ของตนไปติดคิดปัวตฤ วรณกรรมหรือคูรียงค กรรมใดๆ โดยจงใจร้ายหรือเจตนาฉ้อโกง ฐานขายแสดงเพื่อขาย มีไว้ในร้าน หรือนำ เข้ามาในอาณาเขตต์เพื่อขายซึ่งวัตถุต่างๆ ดังกล่าวแล้ว

(๑๗) ความผิดฐานพยาน และผู้เชี่ยวชาญหรือล่าม เบิกความเท็จ ฐานจัดหาพยาน ผู้เชี่ยวชาญหรือล่าม มาเบิกความเท็จ

(๑๘) ความผิดฐานให้คำสาบาลเท็จ

(๑๙) ความผิดฐานเจ้าพนักงานทะเบียนการเมืองใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริตเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือยักยอกทรัพย์สิน และฐานให้สินบนแก่เจ้าพนักงานทะเบียนการเมือง

(๒๐) ความผิดฐานล้มละลายโดยเจตนาฉ้อโกง และฐานกระทำการฉ้อโกงในการล้มละลาย

(๒๑) ความผิดฐานจงใจกีดขวางการจราจรแห่งขบวนรถตามทางรถไฟโดยเอาสิ่งของใดๆ ไปวางไว้ โดยทำการใดๆ ให้รางหรือสิ่งทีค้ำจุนรางคลาดเคลื่อน โดยเอาเหล็กสลักยี่ตรงหรือหมุดออกเสีย หรือโดยใช้วิธีอื่นใดที่จะให้ขบวนรถหยุดหรือถกวาง

(๒๒) ความผิดฐานวางเพลิงโดยจงใจ

(๒๓) ความผิดฐานทำลายสิ่งปลูกสร้าง เครื่องกลไอน้ำ หรือเครื่องโทรเลข ฐานทำลายหรือกระทำให้เสื่อมเสียแก่ที่ฝั่งศพ อนุสาวรีย์ ศิลปวัตถุ หลักทรัพย์สินแห่งทะเบียนการเมืองหรือเอกชน ฐานทำลายหรือกระทำความเสียหายแก่สิ่งสำหรับทรัพย์สินโดยใช้อำนาจด้วยกำลังกาย หรือขู่เข็ญ ฐานทำลายหรือทำความเสียหายแก่สินค้าหรือวัตถุสำหรับใช้ในการประชิษฐ์กรรม โดยจงใจร้ายหรือเจตนาฉ้อโกง

(๒๔) ความผิดฐานทำลายและกระทำความพินาศแก่ผลเก็บเกี่ยว พืชพรรณ ต้นไม้ หรือไม้ตอนค่อ

(๒๕) ความผิดฐานทำลายเครื่องอุปกรณ์ในการเกษตร ทำลายหรือวางยาพิษแก่ปลูสัตว์หรือสัตว์อื่นๆ

(๒๖) ความผิดฐานขัดขวางต่อการดำเนินงานโยธาสาธารณะ

(๒๗) ความผิดฐานนายเรือละทิ้งเรือค้าขาย หรือเรือจับสัตว์น้ำ เว้นแต่กรณีการละทิ้งที่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศทั้งสอง

(๒๘) ความผิดฐานนายเรือ หรือพนักงานและลูกเรือทำเรือเกยตักคั้น ทำเรือพินาศ หรือทำลายเรือ หรือนายเรือพาเรือค้าขายหรือเรือจับสัตว์น้ำไปโดยทุจริต ฐานเอาของบรรทุกของบริโภคหรือเข้าของประจำเรือโยนทิ้งน้ำหรือทำลายเสียทั้งหมด หรือแต่บางส่วนโดยไม่จำเป็น ฐานเดินเรือนอกทาง ฐานกั้มเงินโดยเอาตัวเรือหรือเสบียงประจำเรือ

หรือของประจำเรือเป็นประกันโดยไม่จำเป็น หรือจำนำ หรือขายสินค้า หรือเสบียงอาหาร หรือลงบัญชี ค่าเช่ารถเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายเท็จ ฐานขายเรือโดยมิได้รับอำนาจพิเศษ เว้นแต่กรณีที่เป็นเรือใช้เดินไม่ได้แล้ว ฐานลักทรัพย์ในเรือ ฐานปลอมแปลงของบริโภค หรือสินค้าในเรือ โดยการเจอปนวัตถุที่ให้โทษ ฐานเจ้าพนักงานและลูกเรือมีจำนวนเกินกว่า หนึ่งในสามของพนักงานและลูกเรือทั้งหมดทำร้าย หรือต่อสู้นายเรือโดยใช้อำนาจด้วยกำลัง กายและด้วยการประทุษร้าย ฐานขัดคำสั่งด้วยการประทุษร้าย ในเมื่อนายเรือหรือพนักงาน เรือได้สั่งเพื่อความสวัสดิภาพแห่งเรือหรือของบรรทุก ฐานสมคบกันทำลายความปลอดภัย เสรีภาพ หรืออำนาจบังคับบัญชาของนายเรือ ฐานคนเรือหรือผู้โดยสารยึดเรือ โดยวิธีล่องโกง หรือโดยใช้อำนาจด้วยกำลังกายต่อนายเรือ

(๒๙) ความผิดฐานรับของโจร ที่ได้มาโดยอาศัยการกระทำผิดอาญาอย่างหนึ่ง อย่างไม่ได้ ดังที่มีบัญญัติไว้ในอนุสัญญา

ความผิดต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ข้างต้นนี้ ให้รวมทั้งความผิดฐานสมรู้ร่วมคิดและความผิด ฐานพยายามกระทำความผิดเช่นว่านั้นด้วย ในเมื่อความผิดนั้น ๆ เป็นอันต้องโทษตาม กฎหมายของประเทศทั้งสอง

ในกรณีการกระทำผิดอาญาดังกล่าวแล้วนั้น จะส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กันได้ ก็แต่เมื่อกระทำความผิดเช่นเดียวกันเป็นอันต้องโทษตามกฎหมายของประเทศที่ได้รับคำขอให้ส่ง ตัวข้ามแดน

ข้อ ๓.

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น จะไม่ส่งให้แก่กัน

(๑) ถ้าหากว่า นับแต่เวลากระทำความผิดถึงกล่าวหา หรือเวลากระทำถึงที่สุดในการ ฟ้อง หรือการพิพากษาลงโทษเป็นต้นมา ตามกฎหมายแห่งประเทศที่ต้อคดีได้หลบหนี เข้ามาอาศัยอยู่เป็นอันหมดอายุความที่จะฟ้องหรือลงโทษได้แล้วในขณะที่อาจส่งตัวให้ไปได้

(๒) เมื่อคำขอให้ส่งตัวเป็นคำขอสำหรับการกระทำอันเดียวกันกับผู้ที่ถูกขอตัว ได้ ถูกฟ้องและศาลได้ยกฟ้องแล้ว หรือยังกำลังถูกฟ้องอยู่หรือศาลได้พิจารณาพิพากษาเสร็จไป แล้ว ในประเทศที่ได้รับคำขอให้ส่งตัวข้ามแดน

ข้อ ๔.

ถ้าผู้ที่ถูกขอตัวถูกฟ้อง หรือต้องคำพิพากษาลงโทษในประเทศที่ได้รับคำขอสำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากความผิดที่ถูกขอให้ส่งตัวข้ามแดนแล้ว การส่งตัวข้ามแดนนั้นจะรอไว้จนกว่าจะเสร็จการพิจารณา หรือในกรณีที่ต้องคำพิพากษาลงโทษ จนกว่าจะได้รับโทษครบกำหนดแล้วก็ได้

ถึงหากว่าผู้ที่ถูกขอตัวจะได้ถูกฟ้อง หรือกักขังอยู่ในประเทศเช่นว่านี้เนื่องจากความผูกพันที่ตามสัญญาที่มีต่อเอกชนก็ตาม แม้กระนั้นก็จะต้องส่งตัวข้ามแดนให้แก่กัน

ข้อ ๕.

การส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนนั้น จะไม่ส่งให้แก่กัน ถ้าหากว่าประเทศที่ได้รับคำขอเห็นว่าการผิดที่ขอให้ส่งตัวข้ามแดนนั้นเป็นความผิดทางการเมือง หรือเป็นการกระทำอันเกี่ยวกับความผิดเช่นว่านั้น

คนต่างด้าวที่ได้ตกลงส่งตัวข้ามแดนให้แก่กันแล้วนั้น จะต้องไม่ถูกฟ้องโดยการพิจารณาต่อหน้าจำเลย หรือถูกลงโทษสำหรับความผิดทางการเมืองใด ๆ ซึ่งได้กระทำก่อนที่ถูกส่งตัวข้ามแดน หรือสำหรับการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับความผิดเช่นว่านั้น หรือสำหรับความผิดอาญาใด ๆ ซึ่งมีได้มีบัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้

การประทุษร้ายแก่ร่างกายของประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ หรือผู้หนึ่งผู้ใดในตระกูลของผู้นั้น หากว่าการกระทำประทุษร้ายนั้นเป็นการฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือฆ่าคนตายด้วยความพยายาม หรือการวางยาพิษ ก็ไม่ให้ถือว่าเป็นความผิดทางการเมือง หรือเป็นการกระทำอันเกี่ยวเนื่องกับความผิดเช่นว่านั้น

อย่างไรก็ดี ผู้ที่ถูกส่งตัวข้ามแดนอาจถูกฟ้องหรือลงโทษสำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากความผิดที่ขอให้ส่งตัวข้ามแดนได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้นั้นร้องขอให้ชำระหรือขอรับโทษของเขา ในกรณีเช่นนี้จะต้องแจ้งคำขอนั้นไปให้รัฐบาลที่ส่งตัวข้ามแดนทราบ

(๒) ถ้าผู้นั้นมิได้ออกไปจากประเทศที่ตนถูกส่งตัวให้ไปภายในเดือนที่ต่อจากวันที่ได้ถูกปล่อยตัวเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้ถูกขังขังไว้ด้วยเหตุสุดวิสัย

(๓) ถ้าความผิดนั้นรวมอยู่ในอนุสัญญา^๕ และถ้ารัฐบาลที่ตนถูกส่งตัวให้ไป ได้รับความยินยอมก่อนแล้ว จากรัฐบาลที่ได้ตกลงส่งตัวข้ามแดนไป รัฐบาลที่กล่าวหลังนี้ถ้าเห็นเป็นการสมควร จะเรียกร้องให้นำแสดงเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งได้ระบุไว้ในข้อ ๗ แห่งอนุสัญญา^๕ ก็ได้ การส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อไปยังประเทศที่สามนั้น ต้องเป็นไปตามข้อบังคับอันเดียวกัน^๕

ข้อ ๖.

การขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน^๕ นั้น จะต้องขอทางทูตเสมอไป หรือถ้าไม่มีเจ้าพนักงานทูตอยู่ในประเทศที่ได้รับคำขอ ก็ให้ขอโดยทางหัวหน้าเจ้าพนักงานกงสุลที่ประจำอยู่ในประเทศนั้น

ข้อ ๗.

การขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน^๕ นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้ ประกอบคำขอและในกรณีที่มี^๕ ก็ให้มีคำแปลเป็นภาษาฝรั่งเศส หรืออังกฤษกำกับไปด้วย

(ก) ถ้าหากว่าผู้ที่ถูกขอตัวเป็นผู้ต้องคำพิพากษาแล้ว จะต้องมีส่วนคำพิพากษาอันได้รับรองว่าถูกต้องแล้ว

(ข) ถ้าหากว่าผู้ที่ถูกขอตัวนั้น เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาจะต้องมีหมายจับของเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่แห่งประเทศที่ขอให้ส่งตัว หรือสำเนาหมายจับอันได้รับรองว่าถูกต้องแล้ว กับบรรดาพยานหลักฐานอื่นๆ ซึ่งกฎหมายของประเทศที่ได้รับคำขอ บัญญัติให้มีในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่นั้น

เอกสารเหล่านี้ ต้องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศที่ร้องขอมาลงนามรับรองว่าถูกต้องแล้ว และในกรณีที่พึงกระทำก็ให้เจ้าพนักงานทางทูตหรือทางกงสุลของประเทศนั้น ลงนามรับรองด้วย พร้อมด้วยเอกสารเหล่านี้จะต้องมี (๑) สำเนาคำบังคับกฎหมายที่ใช้บังคับสำหรับเรื่อง^๕ และในกรณีที่ต้องการก็ให้มีคำแปลบทกฎหมายนั้นเป็นภาษาฝรั่งเศสหรืออังกฤษกำกับไปด้วย (๒) ทำนินรูปพรรณของผู้ที่ถูกขอตัว หรือข้อความอื่นใดที่อาจพิสูจน์ตัวผู้^๕ นั้นได้ ทั้งนี้เท่าที่จะพึงกระทำได้

ค่าใช้จ่ายในการแปลเอกสารต่างๆ ที่กล่าวในวรรคข้างต้น เป็นภาษาของฝ่าย
เจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำขออนุญาต ประเทศที่ร้องขอจะต้องเป็นผู้ออก

การจับผู้ที่ถูกขอตัวและวิธีดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น จะต้องเป็นไปตามบท
กฎหมายของประเทศที่ได้รับคำขอ เว้นแต่จะได้มีวิธีดำเนินการพิเศษกำหนดไว้โดยชัดแจ้ง
ในอนุสัญญา

ข้อ ๘.

ในกรณีที่เป็นการด่วน ก็ให้จับตัวไว้พลางก่อนในเมื่อได้รับแจ้งความส่งทางไปรษณีย์
หรือทางโทรเลข ว่าได้มีเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใด ดังที่ระบุไว้ในข้อ ๗ นี้เรียบร้อยแล้ว แต่มี
เงื่อนไขว่า การแจ้งความเช่นว่านี้จะต้องแจ้งไปยังกระทรวงการต่างประเทศของประเทศ
ที่ได้รับคำขออนุญาตตามระเบียบ

การจับไว้พลางก่อนนั้นจะคงไว้อีกต่อไปไม่ได้ ถ้าหากว่าภายในกำหนดสิบสอง
สัปดาห์นับแต่เวลาที่ได้จับตัวไว้แล้ว ประเทศที่ได้รับคำขอไม่ได้รับเอกสารดังที่บัญญัติไว้ใน
ข้อ ๗ แห่งอนุสัญญา

ข้อ ๙.

ในกรณีที่จะมีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน สิ่งทุกอย่างที่เนื่องมาจากการกระทำผิดอาญา
หรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ซึ่งพบอยู่ในความครอบครองของผู้ที่ถูกขอตัว ในขณะที่
ทำการจับ หรือซึ่งค้นพบในภายหลังนั้น จะต้องยึดไว้และส่งมอบให้แก่ประเทศที่ทำคำขอ
ถ้าหากว่าเจ้าหน้าที่แห่งประเทศที่ได้รับคำขอมิคำสั่งให้กระทำเช่นนั้น

สิ่งเหล่านี้ อาจส่งมอบให้แก่กันได้ แม้ถึงว่าการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนจะเป็นอันทำ
ไม่ได้ เนื่องจากผู้ที่ถูกขอตัวได้หลบหนีไป หรือได้ตายไปเสีย

อย่างไรก็ดี บรรดาสิทธิซึ่งบุคคลภายนอกได้มาแล้ว เนื่องในสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานั้น
จะต้องเป็นอันสงวนไว้ และสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะต้องคืนให้ในกรณีที่พึงกระทำโดยไม่คิดค่า
ใช้จ่ายอย่างใด ในเมื่อคดีถึงที่สุด

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการจับเลี้ยงดูและขนส่ง ผู้ที่ตกลงให้ส่งตัวข้ามแดนไปกับคำฝาก และค่าขนส่งสิ่งต่าง ๆ ที่จะต้องคืนหรือส่งมอบให้แก่กันตามความในข้อก่อนนี้ ประเทศทั้งสองจะต้องเป็นผู้ออกในส่วนที่ได้ใช้จ่ายไปภายในอาณาเขตต์ของคน

ค่าขนส่งหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งได้ใช้จ่ายไปในอาณาเขตต์ประเทศที่อยู่ระหว่างทางนี้ ประเทศที่ทำคำขอจะต้องเป็นผู้ออก

ในกรณี que เห็นว่าส่งตัวโดยทางทะเลดีกว่านั้น จะต้องคุมตัวผู้ที่จะส่งข้ามแดนไปยังเมืองท่าของประเทศที่ได้รับคำขอตามที่รัฐบาลที่ทำคำขอจะได้ระบุนมาแล้วให้ลงเรือไปโดยที่รัฐบาลนั้นเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ถ้าหากว่าภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้บอกส่งตัวให้แก่ประเทศที่ทำคำขอนั้น ยังไม่ไ้ส่งตัวไปสู่ประเทศที่ทำคำขอแล้ว จะต้องปล่อยตัวนักโทษให้เป็นอิสระไป

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยเป็นการผ่านอาณาเขตต์ของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาแต่ละฝ่ายนั้น ถ้าผู้ร้ายไม่ใช่ชนชาติของประเทศที่ผ่านไป ก็ให้ตกลงส่งตัวข้ามแดนโดยเพียงแต่แสดงเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๗ จะเป็นต้นฉบับหรือสำเนาอื่นได้รับรองว่าถูกต้องแล้วก็ได้ แต่มีเงื่อนไขว่าการกระทำผิดที่ขอตัวข้ามแดนนั้นต้องรวมอยู่ในอนุสัญญานี้ และมีให้เข้าอยู่ในบทบังคับแห่งข้อ ๓ และข้อ ๕

ค่าใช้จ่ายในการผ่านอาณาเขตต์นั้น ประเทศที่ทำคำขอจะต้องเป็นผู้ออก

ในการฟ้องคดีอาญาที่มีใช้การเมือง ถ้าเห็นว่าจำเป็นจะต้องสืบพยานบุคคล ซึ่งอยู่ ณ ประเทศใดประเทศหนึ่งทั้งสองนี้ หรือจำเป็นจะต้องให้ทำการไต่สวนอย่างอื่นใดแล้ว ก็ให้ทำคำขอมอบกระบวนการพิจารณาไปซึ่งในกรณีที่มี ก็ให้มีคำแปลภาษาฝรั่งเศส หรืออังกฤษกำกับไปด้วยส่งไปโดยทางทูต หรือทางหัวหน้าเจ้าพนักงานกงสุล และเว้นไว้แต่รัฐบาลที่ได้รับคำขอจะประจักษ์แจ้งว่าเป็นอันพ้นวิสัยที่จะปฏิบัติตามคำขอได้แล้วก็ให้อนุวัตร

ตามคำขอ โดยถือตามกระทำตามบทกฎหมายของประเทศที่จะต้องสืบพยานหรือทำการ
ไต่สวนกันเวลานั้น

อย่างไรก็ดี คำขอมอบกระบวนการพิจารณา เพื่อให้ยกบ้านหรือยี่สิบสิ่งซึ่งเป็นวัตถุ
แห่งการกระทำผิด หรือพยานหลักฐานนั้น จะปฏิบัติตามได้ก็เฉพาะสำหรับการกระทำผิด
อย่างหนึ่งอย่างใดที่ได้แจ้งไว้ในข้อ ๒ และ โดยมีข้อสงวนกึ่งที่ระบุไว้ในวรรคสุดท้ายของ
ข้อ ๔ ข้างต้น

คำใช้จ่ายเนื่องในการปฏิบัติตามคำขอมอบกระบวนการพิจารณาในคดีอาญานั้น ประเทศ
ที่ทำคำขอเป็นผู้ออก

ข้อ ๑๓.

ในคดีอาญาที่มีใช้คดีการเมืองนั้น ถ้ารัฐบาลของประเทศใดประเทศหนึ่งในประเทศ
ทั้งสองนั้นเห็นว่า จำเป็นจะต้องแจ้งกระบวนการพิจารณาหรือคำพิพากษาอย่างหนึ่งอย่างใดไปยัง
บุคคลใดๆ ซึ่งอาศัยอยู่ในอาณาเขตต์ของประเทศอีกฝ่ายหนึ่งแล้วเอกสารนั้นจะต้องส่งทางทูต
หรือทางหัวหน้าเจ้าพนักงานกงสุล และในกรณีที่มีผู้ให้คำแปลภาษาฝรั่งเศสหรืออังกฤษ
กำกับไปด้วย และเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จะต้องส่งให้ถึงตัวผู้ที่เกี่ยวข้องตามคำร้องขอของ
เจ้าพนักงานอัยการแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ ส่วนต้นฉบับเอกสารซึ่งรับรองว่าได้แจ้งความ
แล้วนั้น จะต้องส่งคืนไปทางเดียวกันไปยังรัฐบาลที่ทำคำขอ ทั้งนี้ โดยจะต้องได้รับคำ
ใช้จ่ายคืน

ข้อ ๑๔.

ในคดีอาญาใด ที่มีใช้คดีการเมืองซึ่งได้ไต่สวนมูลฟ้อง ณ ประเทศใดประเทศหนึ่ง
ในประเทศทั้งสองนี้ ถ้าเห็นจำเป็นหรือสมควรที่จะได้รับพยานหลักฐานหรือเอกสารใด ๆ ซึ่ง
อยู่ในมือเจ้าหน้าที่ของประเทศอีกฝ่ายหนึ่งมาแล้ว ก็ให้ทำคำขอส่งไปทางทูตหรือทางหัวหน้า
เจ้าพนักงานกงสุล และอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำขอนั้น เว้นแต่จะมีเหตุพิเศษเป็น
ข้อขัดข้องกับมีข้อผูกพันไว้ว่า จะต้องส่งพยานหลักฐานและเอกสารเหล่านั้นกลับคืนไปด้วย

รัฐบาลที่ทำคำขอจะต้องคืนค่าใช้จ่ายต่างๆ เนื่องในการส่งพยานหลักฐานและเอกสาร
เช่นว่านั้น ให้แก่รัฐบาลที่ได้รับคำขอ

อนุสัญญาฉบับนี้ เป็นอันให้ใช้ตั้งแต่วันที่นับแต่เมื่อได้ประกาศตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศทั้งสองเป็นต้นไป

ประเทศที่เป็นภาคีแต่ละฝ่าย อาจบอกเลิกอนุสัญญานี้ได้ทุกเมื่อ โดยแจ้งความเจตนาให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้ามีกำหนด ๖ เดือน

อนุสัญญานี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันนั้นจะต้องแลกเปลี่ยนกันโดยเร็วที่สุดที่จะพึงทำได้

เพื่อเป็นหลักฐานในการนี้ ผู้มีนามข้างท้ายนี้ ได้ทำอนุสัญญาฉบับนี้ขึ้นและได้ประทับตราลงไว้เป็นสำคัญ

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศส ณ กรุงเพทฯ เมื่อวันที่ ๑๔ แห่งเดือนที่ ๑๐ พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยเจ็ดสิบเก้า ตรงกับวันที่ ๑๔ เดือนมกราคม คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด

(ลงนามประทับตรา) หลวงประดิษฐมนูธรรม

(ลงนามประทับตรา) ม. โปแลง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศ*

ใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทย กับ เนเธอร์แลนด์

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับเนเธอร์แลนด์ ซึ่งได้ลงนามกันณกรุงเทพรฯ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๒๔ ว่า จะได้ใช้บังคับตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบัน และ

โดยที่พระราชสัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กระทรวงการต่างประเทศกรุงเทพรฯ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑

ฉะนั้น สนธิสัญญานี้ จึงเป็นอันใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นต้นไป

อนึ่ง มีหนังสือสัญญาประกอบสนธิสัญญา ซึ่งพึงประกาศด้วยคือ

- (๑) จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนเรื่องอสังหาริมทรัพย์
 - (๒) จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนเรื่องสิทธิและเอกสิทธิเนื่องมาจากอนุสัญญาหลายฝ่าย ซึ่งมีลักษณะทั่วไป
 - (๓) จดหมายเหตุแลกเปลี่ยนเรื่องอำนาจศาลใช้แก่คนไทยในเนเธอร์แลนด์อินเดียนีติ
- ประกาศมาณะวันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาล

ปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

* กองบรรณาธิการ กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บางกอกไทมส์ จำกัด มีนาคม ๒๔๘๒)

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คำแปล(๑)

สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ เนเธอร์แลนด์

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทยและพระบาทสมเด็จพระราชินีแห่งเนเธอร์แลนด์มีพระราชประสงค์ที่จะยังความสัมพันธ์ทางมิตรภาพและความเข้าใจอันดีซึ่งมีอยู่โดยผาสุกระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ให้มั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้นและทรงตระหนักว่าการนี้ไม่มีทางสำเร็จได้ดีกว่าที่จะตรวจแก้สนธิสัญญาซึ่งมีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสองเท่าทุกวันนี้ จึงได้ทรงตกลงกระทำการตรวจแก้เช่นว่านี้ให้สมบูรณ์ โดยอาศัยหลักการถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกัน หลักความเป็นธรรมและหลักคุณประโยชน์แก่กันและกัน และเพื่อการนี้ได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ กล่าวคือ :

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย : หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระราชินีแห่งเนเธอร์แลนด์ : ค.ส. เลกเนอร์ อัครราชทูตของพระองค์ ;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มของแต่ละฝ่ายให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่าเป็นไปตามแบบที่ขีดและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้ :

ข้อ ๑.

จะได้มีสันติภาพเป็นนิจและมิตรภาพเป็นนิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับอนุญาตให้เข้ามาเดินทางและมีถิ่นที่อยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง และออกไปจากอาณาเขตต์นั้นให้ประกอบการพาณิชย์และหัตถกรรม ให้ค้าสินค้าทุกชนิดที่ค้าขายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และโดย

(๑) กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ (เอกสารเป็นเล่ม พิมพ์ที่โรงพิมพ์บางกอกไทมส์ จำกัด มีนาคม ๒๔๘๒)

ทั่วไปก็กระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องหรือจำเป็นแก่การค้ำตามข้อกำหนดอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

จะไม่ถูกบังคับ โดยข้ออ้างใด ๆ ให้เสียค่าภาระหรืออากรภายในใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่เสียหรือจะต้องเสีย.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับความคุ้มครองและความมั่นคงเป็นเนื่องนิจ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง สำหรับตัวตนและทรัพย์สินของตนและในการนี้ จะได้อุปโภคสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกับที่ให้หรือจะได้ให้แก่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งตั้งบังคับแก่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่.

จะได้รับยกเว้นในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งจากการรับราชการทหารที่บังคับ ไม่ว่าจะทางบก ทางทะเล หรือทางอากาศ ไม่ว่าจะในกองทัพประจำ หรือในกองรักษาการแห่งชาติหรือในมิลิเซีย จากภาระอุทหนุ่ทั้งปวง ไม่ว่าจะเปเงินหรือเปของ ที่ตั้งบังคับแทนการรับราชการทหารด้วยตนเอง และจากการกั้ยืมใด ๆ ที่บังคับหรือบันตาคาระอุทหนุ่เพื่อการทหาร ในยามสันติภาพกั้ติ หรือในยามสงครามกั้ติ จะไม่ถูกบังคับด้วยการเรียกเพื่อการทหาร นอกจากที่ตั้งบังคับแก่คนชาติพื้นเมือง และต่างฝ่ายต่างมีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนอันจะพึงใช้ให้แก่คนชาติพื้นเมืองตามบันตาคฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศแต่ละฝ่าย ทั้งนี้ คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะไม่ถูก ประคิบัติในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ให้ได้รับอนุเคราะห์น้อยกว่าคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคเสรีภาพเต็มที่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งในการเชื่อถือโดยบริสุทธิ์ใจ และในบังคับแห่งบันตาคฎหมาย กฎและข้อบังคับในท้องที่ จะได้อุปโภคสิทธิประกอบพิธีกรรมสักการบูชา จะเปเป็นการละเพาะเอกชนหรือเปเป็นการสาธารณณะกั้ตาม.

ในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับการแสวงอุทสาหกรรม และการอาชีพและวิชาชีพ คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้อยู่ในฐานะอย่างเดียวกันทุกประการกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งตลอดทั่วอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งโดยมีเงื่อนไขว่าต้องเปการถ้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกัน อนึ่ง คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้รับอนุญาตให้ได้มา รับ

มฤคก ครอบครอง เช่าและจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ตามข้อกำหนดอย่างเดียวกันกับคนชาติ
แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มา การครอบครอง การเช่าและการ
จำหน่ายสังหาริมทรัพย์นั้นโดยเงื่อนไขที่เป็นการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกันคนชาติแห่งอัครภาคี
ผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคผลประโยชน์ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเดียวกันกับ
นคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในบังคับบันดาบทแห่งกฎหมายท้องถิ่น.

ข้อ ๒.

เคหสถาน คลังสินค้า โรงหัตถกรรมและโรงงานและทรัพย์สินอื่น ๆ ทั้งปวงของ
คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง และสถานที่ทั้งปวง
ซึ่งเกี่ยวเนื่องกันที่ใช้เพื่อเป็นที่อยู่หรือการพาณิชย์ ย่อมเป็นที่คุ้มเกรง ไม่พึงยอมให้ดำเนิน
การเข้าตรวจ หรือค้น อาคารและสถานที่ใด ๆ ทั้งกล่าวแล้ว หรือสอบดูหรือตรวจสมุด
กระตาดเอกสาร หรือบัญชี เว้นแต่จะกระทำตามเงื่อนไขและแบบที่บัญญัติไว้ในบันดา
กฎหมาย กฎและข้อบังคับสำหรับคนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่.

ข้อ ๓.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีเสรีภาพที่จะมาโดยปลอดอุปสรรค
กับเรือและของบนทุกของตนยังบันดาถิ่นที่ เมืองท่าและแม่น้ำทั้งปวงในอาณาเขตต์ของอีก
ฝ่ายหนึ่งซึ่งเปิดหรือจะเปิดเพื่อการพาณิชย์และการเดินเรือกับต่างประเทศ แต่ทว่า ต้อง
ปฏิบัติตามกฎหมายแห่งประเทศที่ตนมานั้น.

ข้อ ๔.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อ
เรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนได้โดยปลอดอุปสรรค และย่อมมีเสรีภาพ เท่าเทียมกับคน
ชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่และคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอันจะเลือกและใช้นัก
กฎหมาย ทนายความและผู้แทนเพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนในศาลนี้ ๆ ได้.

มิให้ตั้งเงื่อนไขหรือข้อกำหนดกฎเกณฑ์บังคับแก่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญา
ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเนื่องในการขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งดังกล่าวแล้ว ซึ่งมิได้ใช้แก่คน
ชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่หรือคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๕.

โดยยกเว้นวรรคที่สองแห่งข้อ ๑ บทแห่งสนธิสัญญาที่เกี่ยวกับคนชาติพื้นเมืองนั้น ให้ใช้แก่บริษัท บรรษัทและสมาคมอื่น ๆ อันชอบด้วยกฎหมายภายในขอบเขตแห่งความสามารถตามกฎหมายด้วยเหมือนกัน.

บริษัท บรรษัทและสมาคมอื่น ๆ อันชอบด้วยกฎหมายเช่นว่านี้จะไม่ถูกบังคับ โดยข้ออ้างใดๆ ให้เสียภาษีหรือค่าภาระใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าบริษัท บรรษัทและสมาคมอื่น ๆ อันชอบด้วยกฎหมายแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งเสียอยู่หรือจะต้องเสีย.

ข้อ ๖.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคผลประโยชน์ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งเท่าเทียมกันทุกประการกับคนชาติแห่งรัฐอื่นที่อยู่ในการตั้งปวงที่เกี่ยวกับอากรผ่านแดน การคลังสินค้าความสทกต่าง ๆ การตรวจและการตีราคาสินค้าและการคืนอากร.

ข้อ ๗.

ในส่วนที่เกี่ยวกับอากรค่าระวางต้น ค่าท่า ค่านำร่อง ค่าประภาคาร ค่าค่านักตรวจโรคหรืออากรอื่น ๆ ที่คล้ายหรือทำนองเดียวกัน ไม่ว่าสภาพใดหรือจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม ซึ่งเรียกเก็บในนามหรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล พนักงานสาธารณะ บุคคลเอกชน บรรษัทหรือสถานการชนิดใด ๆ นั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาต่างจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยระบอบการระหว่างชาติในเรื่องเมืองท่าทะเล ซึ่งได้ลงนามกันณะเจนีวาเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓.

ข้อ ๘.

เป็นที่ตกลงกันว่า พิกัดอัตราศุลกากรอันจะพึงใช้แก่การนำของเข้ามาจากหรือออกไปยังอาณาเขตต์แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายนั้น จะได้กำหนดให้เป็นระเบียบโดยกฎหมายของแต่ละฝ่าย.

แต่ที่ว่า (ก) สิ่งของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในอาณาเขตแห่งอัครภคินีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง จะมาแต่ถิ่นที่ใดก็ตาม มิให้ถูกบังคับให้เสียอากรหรือค่าภาระใดๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่จะต้องเสียสำหรับสิ่งของเช่นเดียวกันที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศอื่นใด และ

(ข) มิให้ตั้งอากรหรือค่าภาระใดๆ ในอาณาเขตแห่งอัครภคินีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดบังคับแก่การนำสิ่งของใด ๆ ออกไปยังอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนอกจากหรือยิ่งกว่าที่ต้องเสียหรือจะต้องเสียในการนำสิ่งของเช่นเดียวกันออกไปยังประเทศอื่นใด.

มิให้อัครภคินีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตั้งหรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งนำเข้ามาจากหรือนำออกไปยังอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งไม่เพิกถอนใช้แก่การนำสิ่งของใด ๆ ที่คล้ายคลึงกันเข้าหรือออกซึ่งมีกำเนิดมาจากหรือมีปลายทางไปยังประเทศอื่นใด การถอนข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือออกใด ๆ ซึ่งอัครภคินีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้ แม้เป็นการชั่วคราว แก่สิ่งของแห่งประเทศภายนอกนั้น จะได้ใช้โดยทันทีและโดยไม่มีเงื่อนไขแก่สิ่งของที่คล้ายคลึงกันซึ่งมีกำเนิดมาจากหรือมีปลายทางไปยังอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ในกรณีที่มีข้อจำกัดปริมาณรูปใด ๆ ที่บังคับแก่การนำสิ่งของที่จำกัดเข้าหรือออก อัครภคินีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายตกลงจะให้ส่วนกฎเกณฑ์ที่เป็นธรรมแก่การนำของที่จำกัดซึ่งจะได้อนุญาตให้นำเข้าหรือออกได้นั้นเข้ามาจากหรือนำออกไปยังอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง.

ข้อความในสนธิสัญญานี้ มิให้แปลความไปในทางจำกัดสิทธิของอัครภคินีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในอันจะตั้งบังคับ ตามข้อกำหนดที่เห็นสมควร และในบังคับแห่งหลักแห่งการไม่เลือกปฏิบัติ :

(๑) ข้อห้าม ข้อจำกัด หรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสำรวจหรือรายได้แผ่นดิน รวมทั้งกฎหมายที่ห้ามหรือจำกัดการนำเข้า การนำออก หรือการขายอัลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มที่มีอัลกอฮอล์ กับทั้งกฎหมายอื่น ๆ ที่ตั้งบังคับแก่สิ่งของซึ่งกฎหมายแห่งชาติห้ามหรือจำกัดหรือจะได้อำนาจหรือจำกัดการผลิต การบริโภค การขายหรือการขนส่งภายใน :

(๒) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดการค้าหรือการไปมาค้าขายอาวุธเครื่องกระสุนและเครื่องอุปกรณ์การสงคราม และในพฤติการณ์มิใช่ธรรมดา ก็สัมภาระอื่น ๆ ที่ต้องการในการสงคราม โดยเป็นที่ตกลงกันในการนี้ว่า ในกรณีที่ต้องผูกพันอยู่ในสงคราม อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะใช้ข้อจำกัดการนำเข้าหรือการนำออกใด ๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งชาติ ก็ได้;

(๓) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดที่จำเป็นสำหรับคุ้มครองความมั่นคงหรือสุขภาพแห่งชาติหรือสาธารณะ หรือสำหรับคุ้มครองสัตว์หรือพืชจากโรค วัณโรคหรือความสูญพันธุ์;

(๔) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งของซึ่ง ในการผลิตหรือการค้าเป็นหรือต่อไปจะได้เป็นวัตถุดิบแห่งการผูกขาดภายในประเทศซึ่งรัฐเป็นผู้ประกอบหรือควบคุม.

อนึ่ง บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือออกนั้นไม่เป็นอันใช้แก่การค้าฝิ่นและสิ่งอื่น ๆ ซึ่งรวมอยู่หรือจะได้รวมอยู่ต่อไป ในขอบข่ายแห่งอนุสัญญาระหว่างชาติในเรื่องฝิ่นซึ่งได้ลงนามกันณะเจนีวาเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕ หรืออนุสัญญาระหว่างชาติเพื่อจำกัดการทำหัตถกรรมและกำหนดระเบียบการจำหน่ายยาเสพติดมีนเมาซึ่งได้ลงนามกันณะเจนีวาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๑ โดยเป็นที่เข้าใจว่าการค้าเช่นนี้ ให้คงอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายและข้อบังคับ ซึ่งใช้อยู่หรือจะได้ออกต่อไปในเวลาใด ๆ ในอาณาเขตแห่งอัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่าย.

ข้อ ๘.

คนชาติแห่งอัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะให้มีสิทธิในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรการนิมิต เครื่องหมายการค้า ชื่อการค้า แบบแผน ตัวแบบและสิทธิออกแบบวรรณกรรมและศิลปกรรม ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามแบบพิธีที่บัญญัติโดยกฎหมาย.

ข้อ ๑๐.

ในบังคับบทแห่งข้อ ๘ อัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อนุญาตการนำเข้าหรือการนำออกบันดาสินค้าทั้งปวงซึ่งจะพียงนำเข้าหรือนำออกได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กับทั้งการขนส่งคนโดยสารมาจากหรือไปยังอาณาเขตต์แต่ละฝ่าย ในเรือของอีกฝ่ายหนึ่ง และเรือตั้ง

กล่าวแล้วกับของบันทุกและคนโดยสารในเรื่องนั้น ๆ จะได้อุปโภคเอกสิทธิ์อย่างเดียวกันกับเรือกับของบันทุกและคนโดยสารในเรื่องแห่งประเทศภายนอกใด ๆ และจะไม่ต้องอยู่ในบังคับแห่งอากร ค่าภาระหรือข้อจำกัดใด ๆ เป็นอย่างอื่นหรือยิ่งขึ้นไปกว่าเรือและของบันทุกและคนโดยสารในเรื่องแห่งประเทศภายนอกใด ๆ.

ข้อ ๑๑.

ในการทิ้งปวงที่เกี่ยวกับการเข้ามา การปล่อย การจอด การบันทุกและการถ่ายบันทุกแห่งเรือต่าง ๆ ในเมืองท่า ท้องท่า ภู ที่ทอด ท่า หรือแม่น้ำแห่งประเทศทั้งสอง อัครภาคีผู้ทำสัญญาต่างจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยระบอบการระหว่างชาติในเรื่องเมืองท่าทะเล ซึ่งได้ลงนามกันณะเจนีวาเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓.

ข้อ ๑๒.

เรือพาณิชย์ใด ๆ แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งถูกบังคับด้วยกำลังคลื่นลม หรือด้วยเหตุทุกขภัยอื่นใด ให้เข้าอาศัยกำบังในเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องมีเสรีภาพกระทำการซ่อมในที่นั้น จักหาเสบียงพัสดุที่จำเป็นทั้งปวงและกลับออกทะเลไป โดยไม่ต้องเสียค่าอากรใด ๆ นอกจากที่เรือแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งจักต้องเสีย แต่ทว่า ในกรณีที่น่ายเรือแห่งเรือพาณิชย์มีความจำเป็นที่จะจำหน่ายของบันทุกของตนเสียส่วนหนึ่งเพื่อชำระค่าใช้สอยก็จำต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและพิกค้อยตราค่าอากรในถิ่นที่ตนได้มานั้น.

ถ้าเรือแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเกยติดตื้นหรืออับปางลงตามฝั่งหรือในน่านน้ำของอีกฝ่ายหนึ่ง จะได้ให้ความช่วยเหลือแก่กุลแก่นายเรือ คนประจำเรือและคนโดยสาร ทั้งสำหรับตัวคนและข้าวของของตนกับทั้งสำหรับเรือและของบันทุกในเรือ เท่าเทียมกันกับที่ให้แก่คนชาติพื้นเมือง.

ในทันใดที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องที่ทราบว่าได้มีการเกยติดตื้นหรือการอับปางดังกล่าวแล้ว จะได้แจ้งความแก่เจ้าพนักงานกงสุลในเขตต์ที่เหตุเกิดขึ้น ซึ่งจะได้รับอำนาจให้อำนวยความช่วยเหลือ แทนเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องที่ผู้มีอำนาจ ถ้านายเรือหรือผู้แทนเจ้าของอื่นใดไม่อยู่ หรือถ้าอยู่ ก็ได้ขอร้องความช่วยเหลือ เจ้าพนักงานกงสุลจะได้มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่

ผู้รักษาของที่ได้ช่วยกู้มาจากการเกยติดตันหรืออับปางนั้นส่งมอบให้แก่ตนโดยเพียงให้ประกันตามบังคับแห่งกฎหมายท้องถิ่น ในการใช้ค่าใช้สอยช่วยกู้ที่จะต้องเสีย.

เรือและคนประจำเรือตลอดทั้งคนโดยสารและของบนทุกจะได้อุปโภคเอกสิทธิและความคุ้มครองกันอย่างเดียวกับที่ให้หรือจะให้ได้ให้ต่อไปโดยกฎหมายและข้อบังคับแห่งประเทศแต่ละฝ่ายแก่เรือแห่งชาติพื้นเมืองในพฤติการณ์เช่นเดียวกัน.

เจ้าหน้าที่แห่งประเทศที่ได้เกิดเหตุเกยติดตันหรืออับปางนั้นจะจัดการใดๆ ในพฤติการณ์ใดๆ เกี่ยวกับเรือที่เกยติดตันหรืออับปางลงและของบนทุกในเรือนั้นๆ ก็ได้ ตามที่มีสิทธิจะกระทำได้เกี่ยวกับเรือแห่งชาติพื้นเมืองและของบนทุกในเรือนั้นๆ เพื่อรักษาความปลอดภัยในการเดินเรือ หรือเพื่อคุ้มครองงานโยธาสร้างสรรค์ที่ได้ก่อสร้างขึ้นตามฝั่ง เมืองท่าหรือทางน้ำต่างๆ.

สินค้าที่ช่วยมาได้จากเรือที่เกยติดตันหรืออับปางนั้นจะไม่ถูกบังคับให้เสียค่าศุลกากรใดๆ นอกจากจะได้ตรวจมอบไปเพื่อการบริโภคนภายใน.

บทกำหนดในข้อนี้ ให้ใช้ในกรณีที่เครื่องบินต้องลงตัวเหตุบังคับหรืออับปางด้วย.

ข้อ ๑๓.

เรือพาณิชย์ที่ชักธงไทยหรือเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีเอกสารประจำเรือที่กฎหมายแห่งชาติบังคับไว้เพื่อแสดงสัญชาติของเรือนั้น ในเนเธอร์แลนด์และในประเทศไทย จะได้อือว่าเป็นเรือไทยและเรือเนเธอร์แลนด์.

ข้อ ๑๔.

เจ้าพนักงานกงสุลจะขอให้จับกุมผู้หลบหนีใดๆ ซึ่งเป็นคนประจำเรือรบหรือเรือพาณิชย์แห่งประเทศที่ได้แต่งตั้งตน และให้ส่งตัวกลับไปบนเรือ หรือกลับไปยังประเทศของตน ก็ได้.

เพื่อการนี้ จะได้ทำคำขอเป็นหนังสือไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นผู้มีอำนาจและจะได้นำสมุดทะเบียนหรือบัญชีคนประจำเรือหรือข้อความคัดจากเอกสารนั้นๆ ที่ได้รับรองเป็นหลักฐาน แล้วแสดงข้อเท็จจริงว่า บุคคลที่เรียกร้องตัวนั้นเป็นคนประจำเรือ เมื่อได้แสดง

หลักฐานตามคำขอตกลงแล้ว จะได้รับความช่วยเหลือทุกประการในการสืบหาและจับกุมผู้หลบหนีเช่นว่านซึ่ง ถ้าเจ้าพนักงานกงสุลต้องการและโดยยอมเสียค่าใช้จ่าย ก็จะได้กักขังและคุมตัวไว้ในเรือนจำในท้องที่จนกว่าจะมีโอกาสจัดส่งผู้หลบหนีกลับเมืองเดิมของตน.

แต่ทว่า ถ้าไม่มีโอกาสตกลงแล้วภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้จับกุม ก็จะได้ปล่อยผู้คุมขังไปและจะจับกุมอีกไม่ได้เพื่อเหตุอันเดียวกัน เป็นที่เข้าใจกันว่า คนเรือทะเลที่เป็นคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะได้ยกเว้นจากบทกำหนดในข้อนี้ ถ้าผู้หลบหนีได้กระทำผิดบนบก ก็จะไม่เอาตัวไว้ให้เจ้าพนักงานกงสุลจนกว่าศาลยุติธรรมผู้มีอำนาจจะได้ให้คำพิพากษาและปฏิบัติตามคำพิพากษาแล้ว.

ข้อ ๑๕.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งกงสุลใหญ่ กงสุล รองกงสุล และเจ้าพนักงานหรือตัวแทนกงสุลอื่น ๆ ให้มีถิ่นที่อยู่ในเมืองและเมืองท่าในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งที่อนุญาตให้เจ้าพนักงานเช่นเดียวกันแห่งภวระอื่น ๆ มีถิ่นที่อยู่ ก็ได้.

แต่ทว่า เจ้าพนักงานและตัวแทนกงสุลตกลงแล้วจะเข้าปฏิบัติงานการไม่ได้จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากรัฐบาลที่ตนถูกส่งไปประจำ.

โดยเงื่อนไขที่เป็นการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกัน จะให้มีสิทธิในอันจะใช้บันดาอำนาจและอุปโภคบันดาเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้นและความคุ้มกันทุกอย่างซึ่งให้ หรือจะให้ได้ให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่ง.

ข้อ ๑๖.

ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่ปรากฏในประเทศที่ตายลงว่ามีทายาทใด ๆ ที่ใครรู้จักอยู่หรือมีผู้แทนอยู่หรือมีผู้จัดการพินัยกรรมใด ๆ ซึ่งผู้ตายได้แต่งตั้งไว้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องที่ผู้มีอำนาจจะได้แจ้งในทันทีแก่เจ้าพนักงานกงสุลที่ใกล้ที่สุดแห่งประเทศเจ้าสังกัดของผู้ตายทราบความตายนั้นเพื่อจะได้สื่อสารต่อไปยังผู้ที่มีส่วนได้เสีย.

ในกรณีเช่นว่าน จนกว่าจะได้มีทายาทหรือผู้จัดการพินัยกรรมซึ่งผู้ตายแต่งตั้งไว้อยู่หรือมีผู้แทนอยู่โดยถูกต้อง เจ้าพนักงานกงสุลจะได้มีสิทธิที่จะกระทำการใด ๆ เพื่อรักษาและ

จัดการทรัพย์สินมรดกตามที่กฎหมายแห่งประเทศที่มีถิ่นที่อยู่อนุญาตให้ผู้จัดการพินัยกรรมกระทำ เพื่อประโยชน์แห่งทายาทหรือเจ้าหนี้.

ข้อ ๑๗.

เป็นที่เข้าใจกันระหว่างอัครราชทูตผู้ทำสัญญาว่า บทกำหนดที่มีอยู่ในสนธิสัญญานี้จะไม่เป็นอันกระทบ ใช้แทน หรือแก้ไขกฎหมาย กฎและข้อบังคับใดๆ ว่าด้วยการแปลงชาติ การอพยพเข้า การสำรวจและความมั่นคงสาธารณะซึ่งใช้อยู่หรือจะได้อำนาจขึ้นในฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดแห่งประเทศทั้งสองด้วยประการใดๆ ถ้าหากว่าไม่เป็นวิธีการเลือกปฏิบัติซึ่งมุ่งกระทำ จะเพาะต่อคนชาติแห่งภาคอีกฝ่ายหนึ่ง.

ข้อ ๑๘.

การค้าชายฝั่งและการประมงแห่งชาติของอัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายเป็นอันยกเว้นจากบทแห่งสนธิสัญญานี้ และจะได้อำนาจให้เป็นระเบียบตามกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์แล้วแต่กรณี.

ข้อ ๑๙.

บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยผลปฏิบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งนั้น ไม่เป็นอันใช้แก่

๑) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้ต่อไปแก่รัฐที่ใกล้เคียงเพื่อให้ความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน ;

๒) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้ต่อไปแก่รัฐภายนอกโดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากร ;

๓) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้โดยสัญญาแก่รัฐภายนอกเพื่อหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีอากรสองซ้ำ ;

๔) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้ต่อไปแก่รัฐที่ใกล้เคียงเกี่ยวกับการเดินเรือหรือการใช้ทางน้ำเขตต์แดนที่เดินเรือจากทะเลไม่ได้.

ข้อ ๒๐.

ข้อพิพาทใดๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาในเรื่องการตีความที่ถูกต้องหรือการใช้บทใด ๆ แห่งสนธิสัญญานี้ เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอ จะได้เสนอให้ศาลประจำยุติธรรมระหว่างชาติวินิจฉัย เว้นแต่ในกรณีใดๆ ละเพาะรายอัครภาคีผู้ทำสัญญาตกลงกันให้เสนอข้อพิพาทต่อสภาตุลาการใดอื่นหรือให้จำหน่ายคดีโดยวิธีพิจารณารูปใดอื่น.

ข้อ ๒๑.

ข้อ ๑๒, ๑๔, ๑๕ และ ๑๖ แห่งสนธิสัญญานี้ มิให้ใช้แก่เนเธอร์แลนด์สอินเดีย สุรินัมและคูราเซา.

ข้อ ๒๒.

สนธิสัญญานี้ นับแต่วันที่เริ่มใช้ จะใช้แทนสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับเนเธอร์แลนด์สซึ่งได้ลงนามกันณะกรุงเฮกเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๒๕^(๒) และนับแต่วันนั้นเป็นต้นไปสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๒๕ ดังกล่าวแล้วและบันดาข้อตกลงและความตกลงที่เป็นอนุปรณ์แก่สนธิสัญญานี้ ซึ่งได้ทำขึ้นหรือมีอยู่ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้เลิกเป็นข้อผูกพัน.

แต่ทว่า เป็นที่เข้าใจกันว่า อนุสัญญาการกงสุลฉบับวันที่ ๑ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๗^(๓) และสนธิสัญญาการระงับคดีทางศาลและการประนอมฉบับวันที่ ๒๗ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๒๘^(๔) ให้คงใช้อยู่ตราบใดที่ยังมิได้ยกเลิกตามบทที่มีอยู่ในอนุสัญญาและสนธิสัญญานี้.

ข้อ ๒๓.

สนธิสัญญานี้ ทำกันเป็นกำหนดเวลาสามปีนับแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป ถ้ามิได้บอกเลิกอย่างน้อยหกเดือนก่อนสิ้นกำหนดนั้น ก็ให้คงใช้อยู่เป็นกำหนดอีกหนึ่งปีและเป็นดังนี้ต่อไป.

(๒) หนังสือขุคประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๓ หน้า ๙๗

(๓) หนังสือขุคประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทย เล่ม ๑ หน้า ๑๔๔

(๔) กุศัวยทเล่มนี้ หน้า ๑๐๓

แต่ทว่า เป็นที่เข้าใจโดยชัดเจนว่า การบอกเลิกเช่นว่านี้จะไม่มีผลพ้นสนธิสัญญา
อนุสัญญา ข้อตกลง หรือความตกลงใดๆ ที่ได้ยกเลิกโดยสนธิสัญญานี้.

ข้อ ๒๔.

สนธิสัญญานี้จะได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกันณะ
กรุงเทพฯ โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และสนธิสัญญาที่ว่านี้จะได้ใช้บังคับตั้งแต่วันแลกเปลี่ยน
สัตยาบัน.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งลงนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับตรา
ไว้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาอังกฤษ ณกรุงเทพฯ เมื่อวันที่หนึ่ง เดือนที่สิบเอ็ด
พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่หนึ่ง กุมภาพันธ์ คริสตศักราช พันเก้าร้อย
สามสิบแปด.

(ลงนามและประทับตรา) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(ลงนามและประทับตรา) ค. ส. เลคเนอร์.

(จาก นาย ค.ส. เลคเนอร์ ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตเนเธอร์แลนด์,

กรุงเทพฯ,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านรัฐมนตรี,

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างเนเธอร์แลนด์กับประเทศไทยนั้น ตามคำสั่งจากรัฐบาลของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าใคร่ขอทราบข้อความเกี่ยวกับสิทธิคนในบังคับเนเธอร์แลนด์ที่จะถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศไทย และข้าพเจ้าจะขอบคุณมากถ้าพบ ๆ ท่านกรุณาให้คำตอบข้อตามของข้าพเจ้าเพื่อแจ้งต่อไปยังรัฐบาลของข้าพเจ้า.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ
ขุขุ

(ลงนาม) ค. ส. เลคเนอร์.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง นาย ค.ส. เลคเนอร์)

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอัครราชทูต,

เพื่อตอบคำถามของท่านลงวันนี้ในเรื่องสิทธิคนในบังคับเนเธอร์แลนด์ที่จะถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศไทยนี้ ข้าพเจ้าขอเรียนพล ๆ ท่านว่า รัฐบาลไทยมีเจตนาที่จะให้คนต่างด้าวมีสิทธิที่จะได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่จำเป็นเพื่อเป็นถิ่นที่อยู่ การพาณิชย์ อุตสาหกรรม การศาสนาและการกุศลกับทั้งเพื่อใช้เป็นสุสาน ในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น จะได้สงวนไว้ให้แก่คนในบังคับไทย แต่อย่างไรก็ดี ทั้งนี้ โดยไม่กระทบสิทธิที่ได้มาแล้วตามกฎหมายและข้อบังคับในวันใช้สนธิสัญญาฉบับใหม่นี้.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ
ว ล ข.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง นาย ค.ส. เลคนอร์)

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอัครราชทูต,

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์นั้น ข้าพเจ้าขอทำหลักฐานว่าเราได้ตกลงกันตั้งต่อไปนี้ :

สิทธิหรือเอกสิทธิที่อัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้แก่ภวະภายนอกในอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายระหว่างชาติแผนกคดีบุคคล และณะพะอย่างยั้งอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยเรื่องนี้ เป็นอันนับรวมอยู่ในสิทธิและเอกสิทธิซึ่งเนื่องมาจากอนุสัญญาหลายฝ่ายที่มีลักษณะทั่วไปซึ่ง เนื่องด้วยสภาพ ไม่พึงใช้บทกำหนดซึ่งมีบทบัญญัติการให้ผลประตบัตตแห่งชาติพื้นเมืองหรือผลประตบัตตแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยั้งบังคับ.

ข้าพเจ้าขอแสดง วล ๗.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(จาก นาย ค.ส. เลคเนอร์ ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตเนเธอร์แลนด์,

กรุงเทพฯ,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านรัฐมนตรี,

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์กับราชอาณาจักรไทยนี้ ตามคำสั่งจากรัฐบาลข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอทำหลักฐานว่า เราได้ตกลงกันดังต่อไปนี้:

สิทธิหรือเอกสิทธิที่อัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้แก่ภวระภายนอกในอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายระหว่างชาติแผนกคดีบุคคล และจะเพาะอย่างยิ่งอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยเรื่องนี้ เป็นอันนับรวมอยู่ในสิทธิและเอกสิทธิซึ่งเนื่องมาจากอนุสัญญาหลายฝ่ายที่มีลักษณะทั่วไปซึ่ง เนื่องด้วยสภาพ ไม่พึงใช้บทกำหนดซึ่งมีบทบัญญัติการให้ผลประติบัติแห่งชาติพื้นเมืองหรือผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งบังคับ.

ข้าพเจ้าขอแสดง ฯลฯ.

(ลงนาม) ค. ส. เลคเนอร์.

(จาก นาย ค.ส. เลคเนอร์ ถึง หลวงประดิษฐมนูธรรม)

สถานทูตเนเธอร์แลนด์,

กรุงเทพฯ,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านรัฐมนตรี,

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างอาณาจักรเนเธอร์แลนด์กับราชอาณาจักรไทยนี้ ข้าพเจ้าขอแจ้งให้พณฯ ท่านทราบตามคำสั่งแห่งรัฐบาลของข้าพเจ้า ในข้อแถลงดังต่อไปนี้:

โดยที่ตามข้อ ๑๖๓ แห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญของเนเธอร์แลนด์-อินเดียมี่ความว่าให้ใช้ข้อระเบียบสำหรับชาวยุโรปแก่ผู้ที่มีเชื้อชาวยุโรปในเนเธอร์แลนด์-อินเดี ถ้าหากว่าในประเทศของตน เป็นผู้ที่อยู่ในบังคับแห่งข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวซึ่งอาศัยหลักการอย่างเดียวกันกับข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวของเนเธอร์แลนด์เป็นสำคัญ และโดยความเข้าใจว่า ข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวแห่งประเทศไทยพึงถือได้ว่ามีลักษณะดังกล่าวแล้ว คนไทยในเนเธอร์แลนด์-อินเดีจึงจะได้อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายและอำนาจศาลที่ใช้แก่ชาวยุโรป.

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะได้รับคำตอบรับของพณฯ ท่านสำหรับหนังสือฉบับนี้.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ
ฯลฯ

(ลงนาม) ค. ส. เลคเนอร์

(จาก หลวงประดิษฐมนูธรรม ถึง นาย ค.ส. เลคเนอร์)

กระทรวงการต่างประเทศ,

วังสราญรมย์,

๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๘.

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจกหมายเหตของพล ฯ ท่านลงวันนัซึ่งท่านได้แจ้งความมาให้
ข้าพเจ้าทราบ ตามคำสั่งแห่งรัฐบาลของท่าน ดังต่อไปนี้:

“โดยที่ตามข้อ ๑๖๓ แห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญของเนเธอร์แลนด์-อินเดียมีความว่า
ให้ใช้ระเบียบสำหรับชาวยุโรปแก่ผู้ที่มีเชื้อชาวยุโรปในเนเธอร์แลนด์-อินเดีย ถ้าหากว่า
ในประเทศของตน เป็นผู้ที่อยู่ในบังคับแห่งข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวซึ่งอาศัยหลักการ
อย่างเดียวกันกับข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวของเนเธอร์แลนด์เป็นสำคัญ และโดยความ
เข้าใจว่า ข้อบัญญัติว่าด้วยครอบครัวแห่งประเทศไทยพึงถือได้ว่ามีลักษณะดังกล่าวแล้ว คน
ไทยในเนเธอร์แลนด์-อินเดียจึงจะได้อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายและอำนาจศาลที่ใช้แก่ชาว
ยุโรป.”

ข้าพเจ้าขอแสดงความ ฯ ล ฯ

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(คำแปล)^(๑)

หนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลอังกฤษและรัฐบาลอินเดีย
กับรัฐบาลสยาม เกี่ยวกับเรื่องสัญชาติของบุคคลอันเนื่องมาจากเหตุที่ได้
มีการปักปันเขตแดนใหม่ระหว่างประเทศพม่า (ด้านตะนาวศรี)
กับประเทศสยาม

หนังสือของอัครราชทูตอังกฤษ

สถานทูตอังกฤษ กรุงเทพฯ

๓๑ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๗

ท่านรัฐมนตรี

อนุสนธิหนังสือของ ม. โกลแตส ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔ ข้าพเจ้า
ขอเรียนท่านตามคำสั่งซึ่งข้าพเจ้าได้รับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสมเด็จพระราชาธิบดี
ว่ารัฐบาลราชอาณาจักรรวมแห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์ฝ่ายเหนือ และ
รัฐบาลอินเดีย มีความปรารถนาที่จะทำความตกลงกับรัฐบาลสยาม ว่าด้วยฐานะทางสัญชาติ
แห่งบุคคล ซึ่งมีเคหสถานอยู่ในอาณาเขตซึ่งได้โอนไปแล้ว หรือจะได้โอนต่อไปในภายหน้า
จากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยสยาม หรือจากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยปรับปรุง
ปักปันเขตแดนระหว่างพม่า (ตะนาวศรี) กับสยาม ตามความตกลงซึ่งมีอยู่ในหนังสือที่ได้
แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔^(๒)

๒. รัฐบาลราชอาณาจักรรวมและรัฐบาลอินเดีย ขอเสนอข้อตกลงดังต่อไปนี้

(๑) คนในบังคับอังกฤษซึ่งมีเคหสถานเป็นอาจิดอยู่ในอาณาเขต ซึ่งได้โอน
จากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยสยามนั้น ให้พ้นจากการเป็นคนในบังคับอังกฤษ และให้ถือ

(๑) คำแปลนี้คัดมาจกหนังสือประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม ๔๕ หน้า ๑๒๖๖

(๒) ดูหนังสือสรุปประมวลสนธิสัญญาของประเทศไทยเล่มนี้ หน้า ๑๒๑

สัญชาติสยาม เว้นแต่จะทำได้ทำคำขอที่จะคงถือสัญชาติอังกฤษยื่นต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายอังกฤษภายใน ๖ เดือน นับแต่วันนี้เป็นต้นไป

(๒) บทบังคับข้อนี้ให้นำมาใช้โดยอนุโลมในกรณีที่เกี่ยวข้องแก่อาณาเขตต์ซึ่งได้โอนจากอริปไตยสยามไปยังอริปไตยอังกฤษ

(๓) ผู้แทนของสมเด็จพระราชาธิบดี ณ กรุงเพทฯ จะได้แจ้งให้รัฐบาลสยามทราบโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ ถึงบรรดาคำขอซึ่งทำตามความในอนุวรรค (๑) ข้างต้น และรัฐบาลสยามจะได้แจ้งให้ผู้แทนของสมเด็จพระราชาธิบดี ณ กรุงเพทฯ ทราบถึงบรรดาคำขอซึ่งทำตามความในอนุวรรค (๒) เช่นเดียวกัน

(๔) บรรดาข้อความข้างบนนี้ ไม่กระทบต่อฐานะทางสัญชาติของบุคคลซึ่งมิได้เป็นคนในบังคับอังกฤษในเวลาที่ได้โอนอาณาเขตต์จากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยสยาม หรือบุคคลซึ่งมิได้เป็นคนในบังคับสยามในเวลาที่ได้โอนอาณาเขตต์จากอริปไตยสยามไปยังอริปไตยอังกฤษ

(๕) โดยที่ตามความตกลงซึ่งกล่าวในวรรคต้นแห่งหนังสือฉบับนี้ บัญญัติให้ถือร่องน้ำลึก (จะอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม) แห่งแม่น้ำปากจั่นในตอนที่อยู่ในขอบข่ายแห่งความตกลงที่ว่านี้ เป็นเขตต์แดนส่วนหนึ่งระหว่างพม่า (ตะนาวสี) กับสยาม บทบังคับซึ่งระบุไว้ข้างบนนี้จึงให้นำมาใช้ ในกรณีซึ่งหากจะกระทำการโอนอาณาเขตต์กันต่อไป จากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยสยาม หรือจากอริปไตยสยามไปยังอริปไตยอังกฤษ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในกระแสนทางดินแห่งแม่น้ำที่ว่านี้ ตั้งที่บัญญัติไว้ในความตกลงเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔ ด้วย ทั้งนี้ เป็นที่เข้าใจกันว่า กำหนดเวลา ๖ เดือน สำหรับทำคำขอที่จะคงถือสัญชาติเดิมนั้น ให้นำนับตั้งแต่วันทำความตกลงว่าด้วยการโอนอาณาเขตต์แก่กัน ส่วนการโอนการปกครองนั้น ย่อมกระทำเมื่อพ้นกำหนดเวลาเช่นว่านั้นแล้ว

๓. ถ้าวรัฐบาลสยามตกลงตามข้อเสนอนี้ ข้าพเจ้าขอแนะนำให้ถือว่า หนังสือฉบับนี้พร้อมทั้งคำตอบของท่านรัฐมนตรี ซึ่งมีข้อความเช่นเดียวกัน เป็นความตกลงระหว่างรัฐบาล

ราชอาณาจักรรวมและรัฐบาลอินเดียฝ่ายหนึ่ง กับรัฐบาลสยามอีกฝ่ายหนึ่ง และให้ถือว่าความตกลงที่ว่าเป็นส่วนเพิ่มเติมความตกลงซึ่งมีอยู่ในหนังสือที่ได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังท่านรัฐมนตรี

(ลงนาม) จ. ครอสบี

อัครราชทูตของสมเด็จพระราชาธิบดี

(๕๓ ร.จ. ๑๕๓๔ ตอนที่ ๗๒ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๔)

หนังสือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงการต่างประเทศ

๓๑ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๗

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอตอบรับหนังสือของท่านลงวันนี้ มีข้อความดังต่อไปนี้

อนุสนธิหนังสือของ ม. โกลแตส ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔ ข้าพเจ้าขอเรียนท่านตามคำสั่งซึ่งข้าพเจ้าได้รับจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสมเด็จพระราชาธิบดี ว่ารัฐบาลราชอาณาจักรรวมแห่งบริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์ฝ่ายเหนือ และรัฐบาลอินเดีย มีความปรารถนาที่จะทำความตกลงกับรัฐบาลสยาม ว่าด้วยฐานะแห่งสัญชาติแห่งบุคคลซึ่งมีเคหสถานอยู่ในอาณาเขตซึ่งได้โอนไปแล้ว หรือจะได้โอนต่อไปในภายหน้า จากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยสยาม หรือจากอริปไตยสยาม ไปยังอริปไตยอังกฤษ เนื่องจากการปรับปรุงกบ้นเขตแดนระหว่างพม่า (ตะนาวสี) กับสยาม ตามความตกลงซึ่งมีอยู่ในหนังสือที่ได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเพท ฯ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔

๒. รัฐบาลราชอาณาจักรรวมและรัฐบาลอินเดีย ขอเสนอข้อตกลง ดังต่อไปนี้

(๑) คนในบังคับอังกฤษซึ่งมีเคหสถานเป็นอาจณอยู่ในอาณาเขตซึ่งได้โอนจากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยสยามนั้น ให้พ้นจากการเป็นคนในบังคับอังกฤษ และให้ถือสัญชาติสยาม เว้นแต่จะได้อำนาจที่จะคงถือสัญชาติอังกฤษ ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายอังกฤษ ภายใน ๖ เดือนนับแต่วันนี้เป็นต้นไป

(๒) บทบังคับข้อนี้ให้นำมาใช้โดยอนุโลมในกรณีที่เกี่ยวข้องแก่อาณาเขตซึ่งได้โอนจากอริปไตยสยามไปยังอริปไตยอังกฤษ

(๓) ผู้แทนของสมเด็จพระราชาธิบดี ณ กรุงเพท ฯ จะได้แจ้งให้รัฐบาลสยามทราบโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ ถึงบรรดาคำขอซึ่งทำตามความในอนุวรรค (๑) ข้างต้น และ

รัฐบาลสยามจะได้แจ้งให้ผู้แทนของสมเด็จพระราชาธิบดี ณ กรุงเพท ฯ ทราบถึงบรรดาคำขอซึ่งทำตามความในอนุวรรค (๒) เช่นเดียวกัน

(๔) บรรดาข้อความข้างบนนี้ ไม่กระทบต่อฐานะทางสัญชาติของบุคคลซึ่งมิได้เป็นคนในบังคับอังกฤษในเวลาที่ได้โอนอาณาเขตต์จากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยสยามหรือบุคคลซึ่งมิได้เป็นคนในบังคับสยามในเวลาที่ได้โอนอาณาเขตต์จากอริปไตยสยามไปยังอริปไตยอังกฤษ

(๕) โดยที่ตามความตกลงซึ่งกล่าวในวรรคต้นแห่งหนังสือฉบับนี้ บัญญัติให้ถือร่องน้ำลึก (จะอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม) แห่งแม่น้ำปากจั่นในตอนที่อยู่ในขอบข่ายแห่งความตกลงที่ว่านี้เป็นเขตต์แดนส่วนหนึ่งระหว่างพม่า (ตะนาวสี) กับสยาม บทบังคับซึ่งระบุไว้ข้างบนนี้ จึงให้นำมาใช้ในกรณีซึ่งหากจะกระทำการโอนอาณาเขตต์กันต่อไปจากอริปไตยอังกฤษไปยังอริปไตยสยาม หรือจากอริปไตยสยามไปยังอริปไตยอังกฤษ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในกระแสทางเดินแห่งแม่น้ำที่ว่านั้นดังที่บัญญัติไว้ในความตกลง เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔ ด้วย ทั้งนี้ เป็นที่เข้าใจกันว่า กำหนดเวลา ๖ เดือน สำหรับทำคำขอที่จะคงถือสัญชาติเดิมนั้น ให้นับตั้งแต่วันทำความตกลงว่าด้วยการโอนอาณาเขตต์แก่กัน ส่วนการโอนการปกครองนั้น ย่อมกระทำเมื่อพ้นกำหนดเวลาเช่นว่านั้นแล้ว

๓. ถ้ารัฐบาลสยามตกลงตามข้อเสนอนี้ ข้าพเจ้าขอแนะให้ถือว่าหนังสือฉบับนี้ พร้อมทั้งคำตอบของท่านรัฐมนตรี ซึ่งมีข้อความเช่นเดียวกัน เป็นความตกลงระหว่างรัฐบาลราชอาณาจักรรวมและรัฐบาลอินเดีย ฝ่ายหนึ่ง กับรัฐบาลสยาม อีกฝ่ายหนึ่ง และให้ถือว่าความตกลงที่ว่านี้ เป็นส่วนเพิ่มเติมความตกลงซึ่งมีอยู่ในหนังสือที่ได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเพท ฯ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔

ข้าพเจ้าขอตอบว่า รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็มีความปรารถนาที่จะทำความตกลงเพื่อการนี้เช่นเดียวกัน และมีความเห็นชอบตามคำเสนอซึ่งมีอยู่ในวรรค ๒ แห่งจดหมายของท่านที่กล่าวมานี้ด้วย

รัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทกลงตามที่ท่านแนะนำด้วยว่า ให้ถือหนังสือของท่าน
 ลงวัน^{นี้} กับหนังสือของข้าพเจ้าฉบับ^{นี้} เป็นความตกลงระหว่างรัฐบาลราชอาณาจักรรวม
 และรัฐบาลอินเดียนฝ่ายหนึ่ง กับรัฐบาลสยามอีกฝ่ายหนึ่ง และให้ถือว่าความตกลงที่^{ว่า}
 เป็นส่วนเพิ่มเติมความตกลงซึ่งมีอยู่ในหนังสือที่ได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุงเพทฯ เมื่อวันที่ ๑
 มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๔

ข้าพเจ้าขอถือโอกาส^{นี้}แสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังท่านอัครราชทูต.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐ์มนูธรรม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ประกาศ

ใช้สนธิสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์ ระหว่างประเทศไทย กับ สวิตเซอร์แลนด์

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่สนธิสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์ ระหว่างประเทศไทยกับสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งได้ลงนามกันณะเบอร์น เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๑๕ ว่า จะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และ

โดยที่สัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกันณะเบอร์น เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑.

ฉะนั้น สนธิสัญญานี้ จึงเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นต้นไป.

อนึ่ง มีหนังสือสัญญาประกอบสนธิสัญญา ซึ่งพึงประกาศด้วย คือ :

โปรโตคอลสุดท้าย.

ประกาศมาณะวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาล
ปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พหลพลพยุหเสนา.

นายกรัฐมนตรี.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)*

สนธิสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์
ระหว่าง
ประเทศไทย กับ สวิตเซอร์แลนด์

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย

และ

คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิส

มีความปรารถนาเท่าเทียมกันในอันจะยังความสัมพันธ์ทางไมตรี และความเข้าใจอันดีซึ่งผูกพันรัฐทั้งสองอยู่โดยผาสุกนั้นให้มั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้น และตระหนักว่าการตรวจแก้สนธิสัญญาซึ่งได้ยุติกันแต่ก่อนระหว่างประเทศทั้งสองน่าจะช่วยให้สำเร็จผลอันนี้,

จึงได้ตกลงดำเนินการตรวจแก้เช่นว่านี้ โดยอาศัยหลักแห่งการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกันและหลักความเป็นธรรม,

และเพื่อการนี้ ได้แต่งตั้งผู้ชำนาญเต็ม คือ:

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย:

พระพิทิตานุกร อัครราชทูตไทยในสวิตเซอร์แลนด์,

ฝ่ายคณะมนตรีสหพันธรัฐสวิส:

มองซีเออร์ จูเซปเป มอตตา ประธานาธิบดีแห่งสมาพันธ์

เจ้ากระทรวงการเมืองสหพันธ์,

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกันและได้ตรวจเห็นว่าเป็นไปตามแบบที่ตีและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้:

ข้อ ๑.

จะให้มีสันติภาพเป็นนิจและมิตรภาพเป็นนิรันดรระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธ์สวิส คนชาติแห่งอัครภาคผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะเข้ามา เดินทางและมีถิ่นที่อยู่ในอาณาเขตต์ของภาคอีกฝ่ายหนึ่ง ประกอบพาณิชย์และอุตสาหกรรม แสวงการศึกษาและค้น

* สนธิสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์ ระหว่างประเทศไทยกับสวิตเซอร์แลนด์ พิมพ์ที่โรงพิมพ์ "บางกอกไทมส์" จำกัด มีนาคม ๒๔๘๒.

กว่าวิทยาศาสตร์ทุกอย่าง กระทำการค้าขายผลิตภัณฑ์และสิ่งของทุกอย่างที่ค้าขายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย บำเพ็ญการศาสนา การศึกษาอบรมและการกุศล ถือกรรมสิทธิ์หรือเช่าและยึดถือโรงเรียน โรงหัตถกรรม คลังสินค้าและโรงงาน ใช้ตัวแทนทั้งปวงตามที่ตนเลือกสรรเช่าที่ดินเพื่อการเป็นถิ่นที่อยู่ พาณิชย อุตสาหกรรม การศาสนา การกุศลและการอื่น ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย กับทั้งเพื่อตั้งสุสาน และโดยทั่วไป ก็กระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องหรือจำเป็นแก่การพาณิชยโดยเงื่อนไขอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่เพียงเท่าที่กฎหมายท้องถิ่นอนุญาตและโดยเงื่อนไขอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ในอาณาเขตต์ของภาคอีกฝ่ายหนึ่ง จะไม่ต้องถูกบังคับด้วยภาวะอุคหนุน ภาษีหรือค่าภาระใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่บังคับแก่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคความคุ้มครองและความมั่นคงเป็นเงื่อนไข ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง สำหรับตัวตนและทรัพย์สินของตน และในการนี้ จะได้รับประโยชน์แห่งสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกับที่ให้หรือจะได้ให้แก่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติที่คนชาติซึ่งกล่าวหนหลังต้องบังคับ.

แต่ทว่า จะได้รับยกเว้น ในอาณาเขตต์ของภาคอีกฝ่ายหนึ่งจากการรับราชการทหารที่บังคับ ไม่ว่าทางบก ทางทะเลหรือทางอากาศ ไม่ว่าในกองทัพประจำ กองรักษาการแห่งชาติหรือมิลิเชีย และจากภาวะอุคหนุนใด ๆ ไม่ว่าเป็นเงินหรือเป็นของซึ่งตั้งบังคับแทนการรับราชการทหารด้วยตนเอง กับทั้งจากการกูดมใด ๆ ที่บังคับและจากภาวะอุคหนุนราชการทหารใด ๆ ในยามสันติภาพก็ดีและในยามสงครามก็ดี จะถูกบังคับด้วยการเรียกเพื่อราชการทหาร ก็เฉพาะแต่ที่บังคับแก่คนชาติพื้นเมือง และต่างฝ่ายต่างจะได้มีสิทธิรับค่าทำขวัญซึ่งให้แก่คนพื้นเมืองโดยกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศแต่ละฝ่าย อนึ่ง ในการที่ว่ามานี้ คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะไม่ถูกประติบัติ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ในทางที่คิน้อยกว่าที่กระทำหรือจะได้กระทำแก่คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคเสรีภาพเต็มที่ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ในการเชื่อถือโดยบริสุทธิ์ใจและโดยเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และข้อบังคับแห่งประเทศพื้นเมือง จะได้อุปโภคสิทธิประกอบพิธีกรรมสักการบูชาจะเป็นการละพาะเอกชนหรือเป็นการสาธารณะก็ตาม.

ในการท่งปวงที่เกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรม อาชีพและวิชาชีพคนชาติแห่งอัครภาคี ผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อยู่ในฐานะ ตลอดจนทัวอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง อย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง โดยมีเงื่อนไขว่าต้องถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน อีกประการหนึ่ง จะต้องมีสิทธิที่จะได้มาและครอบครองและจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ทุกอย่างตามบทกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในประเทศดินที่อยู่ในส่วนการได้มา การครอบครอง การจำหน่ายสังหาริมทรัพย์นั้น คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน.

ในที่สุด ย่อมมีเสรีภาพทุกประการที่จะนำเงินที่ขายทรัพย์สินของตนได้หรือ โดยทั่วไป กิ่งซึ่งเป็นของตนออกไป โดยไม่ต้องอยู่ในบังคับแห่งเงื่อนไขหรือภาวะใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่ต้งบังคับ ในพฤติการณ์อย่างเดียวกัน แก่คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๒.

เกษตรสถาน คลังสินค้า โรงหัตถกรรมและโรงงานและสถานที่อื่นใดของคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งและทรัพย์สินทั้งปวง ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับภูมิลำเนาหรือพาณิชย์นั้น จะได้เป็นที่คุ้มเกรง ไม่พึงยอมให้ดำเนินการเข้าตรวจหรือค้นในสถานที่ดังกล่าวแล้ว หรือสอบดูหรือตรวจสมุดกระตาดเอกสารหรือบัญชี เว้นแต่จะกระทำตามเงื่อนไขและแบบที่บัญญัติไว้โดยกฎหมาย กฎและข้อบังคับอันจะพึงใช้แก่คนชาติแห่งรัฐดินที่อยู่.

ข้อ ๓.

มิให้อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตราขึ้นหรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำของเข้าหรือออกอันมีกำเนิดมาจากหรือมีปลายทางไปยังอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมิได้ใช้ ในพฤติการณ์เช่นเดียวกัน แก่การนำสิ่งของใด ๆ อันคล้ายคลึงกันเข้า หรือออกอันมีกำเนิดมาจากหรือมีปลายทางไปยังประเทศภายนอก เมื่ออัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใด

ฝ่ายหนึ่งดอนข้อห้ามหรือข้อจำกัดว่าด้วยการนำเข้าหรือออก แม้เป็นการชั่วคราว เพื่อประโยชน์แก่สิ่งของแห่งประเทศภายนอก สิ่งของอันคล้ายคลึงกันอันมีกำเนิดมาจากหรือมีปลายทางยังภาคีอีกฝ่ายหนึ่งก็จะได้รับประโยชน์นั้น ๆ ในพฤติการณ์เช่นเดียวกัน โดยทันทีและโดยไม่มีเงื่อนไข ในกรณีที่มีส่วนกำหนดหรือส่วนกฎเกณฑ์หรือข้อจำกัดปริมาณการนำสิ่งของที่ต้องจำกัดนำเข้าหรือออกในรูปใด ๆ ก็ดี อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับสัญญาว่าในการแบ่งสรรปริมาณสินค้าที่ต้องจำกัดซึ่งยอมให้นำเข้าหรือนำออกได้นั้น จะได้ให้ส่วนที่เป็นธรรมแก่การนำเข้าหรือออกอันมีกำเนิดมาจากหรือมีปลายทางไปยังอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง.

บทกำหนดใด ๆ แห่งสนธิสัญญานี้ มิให้ตีความในทางจำกัดสิทธิของอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอันจะตราบัญญัติ ตามเงื่อนไขที่ตนเห็นสมควรและตามหลักแห่งการไม่เลือกปฏิบัติในข้อดังต่อไปนี้:

(๑) ข้อห้าม ข้อจำกัดหรือข้อบังคับเพื่อใช้กฎหมายการตำรวจหรือการรักษารวมทั้งกฎหมายที่ห้ามหรือจำกัดการนำเข้า การนำออกหรือการขายอัลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มที่มีอัลกอฮอล์หรือฝิ่น ใบโคคา และวัตถุที่แปรมาจากสิ่งนั้น ๆ และยาเสพติดอื่นใด ๆ อื่นกับทั้งกฎหมายอื่นใดว่าด้วยสิ่งของซึ่งกฎหมายพื้นเมืองห้ามหรือจำกัดการผลิต การบริโภค การขายหรือการขนส่งภายใน;

(๒) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดว่าด้วยการพาณิชย์หรือการไปมาค้าขายอาวรุและยุทธภัณฑ์ และ ในพฤติการณ์มิใช่ธรรมดา สัมภาระอื่นใดที่จำเป็นแก่การสงคราม ทั้งนี้ เป็นที่เข้าใจกันดีว่าอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย ในกรณีที่ต้องผูกพันอยู่ในการสงคราม จะใช้ข้อจำกัดใด ๆ แก่การนำเข้าหรือออกซึ่งอาจจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งชาติ ก็ได้;

(๓) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดที่จำเป็นแก่ความมั่นคงหรือสุขภาพแห่งชาติ หรือสาธารณะ หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตสัตว์หรือพืชจากโรคและโรคร้ายหรือเพื่อป้องกันความสูญพันธ์;

(๔) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดว่าด้วยสิ่งของซึ่ง ในการผลิตหรือพาณิชย์ เป็นหรือต่อไปจะได้เป็นวัตถุดิบแห่งการผูกขาดซึ่งรัฐเป็นผู้ประกอบหรือควบคุม.

ในส่วนการผ่านแดนแห่งสินค้า ซึ่งมีต้นทางมาจากหรือมีปลายทางไปยังอาณาเขตต์แห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยผ่านอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่งนั้น ภคิผู้ทำสัญญาจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยเสรีภาพการคมนาคม ซึ่งลงนามกัน ณบารเซิโลนา เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ค.ศ. ๑๙๒๑.

ข้อ ๔.

คนชาติแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมขึ้นศาลยุติธรรมของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนได้โดยปลอดอุปสรรค และย่อมมีเสรีภาพ เท่าเทียมกัน กับคนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่และคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอันจะเลือกและใช้นักกฎหมาย ทนายความและผู้รับมอบฉันทะซึ่งมอบหมายให้เรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนต่อศาลนั้น ๆ.

มิให้ตั้งเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ บังคับแก่คนชาติแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเกี่ยวกับการขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งดังกล่าวแล้ว ซึ่งมีได้ใช้แก่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่หรือคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๕.

สังคมนั้นหรืออื่น ๆ กับทั้งสมาคมซึ่งได้จัดตั้งขึ้นแล้วหรือจะได้จัดตั้งขึ้นภายหลัง ตามกฎหมายแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายนั้น ย่อมได้รับอนุญาต ในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง ในอันจะใช้สิทธิและดำเนินคดีในศาลยุติธรรม ไม่ว่าในฐานะโจทก์หรือจำเลย โดยมีเงื่อนไขว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายของภคิอีกฝ่ายหนึ่งนั้น.

โดยมีเงื่อนไขสงวนว่าต้องเป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน มิให้ตั้งเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ บังคับแก่สังคมนั้นหรืออื่น ๆ กับทั้งสมาคมซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีได้ใช้แก่สังคมนั้นหรืออื่น ๆ กับทั้งสมาคมแห่งชาติพื้นเมืองหรือชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

สังคมและสมาคมดังกล่าวแล้วนั้นในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการของตน จะได้อุปโภคสิทธิที่จะตั้งสาขา และในส่วนที่เกี่ยวกับการราชการ จะได้อุปโภคผลประโยชน์ที่เป็นการอนุเคราะห์ ไม่น้อยกว่าที่ให้แก่สังคมและสมาคมแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

อีกประการหนึ่ง สังคมและสมาคมตั้งกล่าวแล้วนั้น เมื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติและกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในประเทศพื้นเมือง จะได้มีสิทธิที่จะได้มาและครอบครองและจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ทุกอย่างในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มา การครอบครองและการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์กับทั้งสิทธิประกอบการพาณิชย์และอุตสาหกรรมชนิดต่าง ๆ นั้น สังคมและสมาคมตั้งกล่าวแล้วซึ่งมีสัญชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั้น จะได้รับผลประโยชน์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน.

ข้อ ๖.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคผลประโยชน์ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง เท่าเทียมกันทุกประการกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมผ่านแดน ค่าคลังสินค้า ความสะดวกต่าง ๆ การตรวจและการที่ราคาสินค้าและการคีนอาหาร.

ข้อ ๗.

เป็นที่ตกลงกันว่า พิกัดอัตราศุลกากรอันจะพึงใช้แก่ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติหรือประคิษฐกรรมแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะได้กำหนดให้เป็นระเบียบโดยกฎหมายภายในแห่งประเทศที่นำเข้ามา.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายยอมรับผูกพันว่า ในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับจำนวนและการเก็บพิกัดอัตราศุลกากรและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการนำของเข้าหรือออกทุกชนิดนั้น จะได้ให้ประโยชน์แก่คนชาติหรือสินค้าของอีกฝ่ายหนึ่งในความอนุเคราะห์ เอกสิทธิหรือความคุ้มกันใด ๆ ที่ให้หรือจะให้ได้ต่อไปแก่คนชาติหรือสินค้าแห่งรัฐอื่นใด โดยไม่คำนึงว่ารัฐอื่นใดนั้นจะได้รับผลประโยชน์เช่นนั้นโดยเป็นการให้เปล่าหรือเป็นการตอบแทนการถ้อยที่ถ้อยทดแทนกันก็ตาม.

ข้อ ๘.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะให้มีสิทธิ ในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง อย่างเดียวกันกับคนชาติพื้นเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรการนิมิต เครื่องหมายการ

ประคิษฐกรรมหรือการพาณิชย์ ชื่อการพาณิชย์ แบบแผนและตัวแบบและสิทธิดอกแบบ
วรรณกรรมและศิลปกรรม โดยมีข้อสงวนว่าต้องปฏิบัติตามแบบพิธีซึ่งบัญญัติไว้โดยกฎหมาย
ตลอดทั้งการทั้งปวงที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้กระทำการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม.

ข้อ ๘.

ภาวะต่าง ๆ ซึ่งในอาณาเขตต์ของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ติคพันการ
ผลิต การประคิษฐหรือการใช้ผลิตภัณฑ์บางอย่าง เพื่อประโยชน์แห่งรัฐ จังหวัด ตำบลหรือ
องค์การบรรษัทนั้น สำหรับผลิตภัณฑ์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งมิให้เป็นภาวะที่ยิ่งหรือหนักกว่า
สำหรับผลิตภัณฑ์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๐.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งกงสุลใหญ่ กงสุล รองกงสุลหรือเจ้าพนักงาน
หรือตัวแทนกงสุลอื่น ๆ ให้มีถิ่นที่อยู่ในเมือง และเมืองท่าในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ที่
อนุญาตให้เจ้าพนักงานเช่นเดียวกันแห่งภาวะอื่น ๆ มีถิ่นที่อยู่ ก็ได้.

แต่ทว่า เจ้าพนักงานและตัวแทนกงสุลเช่นว่านี้จะเข้าปฏิบัติงานการได้ก็ด้วยความ
เห็นชอบและยินยอมแห่งรัฐบาลที่ตนถูกส่งไปประจำ.

โดยมีเงื่อนไขว่าเป็นการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกัน จะได้รับอนุญาตให้ใช้อำนาจทั้ง
ปวงและอุปโภคเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้นและความคุ้มกันใด ๆ ทุกอย่างซึ่งให้หรือ
จะได้ให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๑.

เมื่อคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่าย
หนึ่ง โดยมีได้ทั้งทายาทที่ใครรู้จักหรือผู้จัดการพินัยกรรมซึ่งตนได้แต่งตั้งไว้ เจ้าหน้าที่ฝ่าย
ท้องถิ่นผู้มีอำนาจจะต้องแจ้งความในทันทีแก่เจ้าพนักงานกงสุลที่ใกล้ที่สุดแห่งชาติเจ้าสังกัด
ของผู้ตาย เพื่อจะได้แจ้งความไปยังผู้ที่มีส่วนได้เสียโดยทันที.

เมื่อคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่าย
หนึ่ง โดยมีได้ทั้งผู้ใดไว้ในถิ่นที่ตายลงซึ่งพึงอนุญาตตามกฎหมายแห่งประเทศของตนให้เข้า

รักษาและจัดการทรัพย์สินมรดก การพิทักษ์รักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกนั้น จะมอบให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งรัฐเจ้าสังกัดของผู้ตาย ก็ได้ ถ้าปฏิบัติตามแบบพิธีที่จำเป็นและปฏิบัติตามกระบวนการวิธีและข้อจำกัด ซึ่งบัญญัติโดยกฎหมายแห่งประเทศที่ทรัพย์สินของผู้ตายตั้งอยู่.

บทที่ว่ามานี้ให้ใช้ ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงนอกอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งแต่มีทรัพย์สินอยู่ในอาณาเขตต์นั้นโดยมิได้ทิ้งบุคคลผู้ใดไว้ในอาณาเขตต์นั้นซึ่งพึงมีอำนาจให้เข้ารักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกด้วย.

ข้อ ๑๒.

บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยผลประโยชน์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งนั้น มิให้ใช้แก่ :

- ๑) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้แก่รัฐใกล้เคียงเพื่อความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน;
- ๒) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้แก่รัฐภายนอก โดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากร;
- ๓) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้โดยอาศัยความตกลงเฉพาะราย แก่รัฐภายนอกเพื่อหลีกเลี่ยงกรณีเก็บภาษีสองซ้ำหรือเพื่อจัดประการการถ้อยที่ถ้อยคัมครองการบัญชาการ;
- ๔) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้แก่รัฐใกล้เคียงเกี่ยวกับการเดินเรือหรือใช้ทางน้ำเขตต์แดนซึ่งไม่มีการคมนาคมกับทะเล.

ข้อ ๑๓.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาดตกลงกันว่าข้อพิพาทใด ๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างกันและกันเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บทหนึ่งบทใดแห่งสนธิสัญญานี้ เมื่อภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดขอร้อง ก็ให้เสนอเพื่ออนุญาโตตุลาการวินิจฉัย และรับสัญญาว่าจะยอมรับนับถือคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการว่าเป็นข้อผูกพัน.

สุภาอนุญาโตตุลาการ ซึ่งจะได้เสนอข้อพิพาทนั้น ได้แก่ศาลประจำยุติธรรมระหว่างชาติณะกรุงเฮก เว้นแต่ ในกรณีนี้จะเพราะราย อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น.

ข้อ ๑๔.

สนธิสัญญานี้ให้คงใช้อยู่เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่เริ่มใช้.

ในกรณีที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้แจ้งเจตนาเลิกสิบสองเดือนก่อน สิ้นกำหนดห้าปีดังกล่าวแล้ว สนธิสัญญานี้จะยังคงเป็นข้อผูกพันต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในสองฝ่ายนั้นจะได้บอกเลิก.

ข้อ ๑๕.

สนธิสัญญานี้จะได้รับสัตยาบันและสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกันณะเบอร์น โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และจะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งได้รับแต่งตั้งเพื่อการนี้ ได้ลงนามและประทับตราสนธิสัญญานี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับณะเบอร์น เมื่อวันที่สี่ เดือนที่แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่สี่ เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนามและประทับตรา) พระมหิตธานุภร.

(ลงนามและประทับตรา) มอตตา.

โปรโตคอลสุดท้าย

ในขณะที่จะลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรีและพาณิชย์ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธ์สวิสส์นั้น ผู้มีอำนาจเต็มที่ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องด้วยการนี้แล้วนั้น ได้ทำความตกลงกันเป็นบทกำหนดดังต่อไปนี้ :

๑. บทแห่งสนธิสัญญานี้มิให้ใช้แก่วิชาชีพค้าแร่ การแร่ขายและการสืบหาการสิ่งของตามบุคคลที่มีได้ประกอบอุตสาหกรรม หรือพาณิชย์ แก่สิทธิการประมงและสิทธิซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือให้แก่อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอันจะตรากฎหมายว่าด้วยการแปลงชาติ การอพยพเข้าและความสงบเรียบร้อยสาธารณะในอาณาเขตต์ของตน ในส่วนที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมหรือค่าภาระซึ่งจะต้องเสียในการอพยพเข้าหรือการพำนักอาศัยนั้น คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้รับผลประโยชน์ซึ่งเป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ให้ หรือจะได้ให้แก่คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๒. เนื่องจากข้อ ๘ แห่งสนธิสัญญาสหภาพศุลกากร ซึ่งยุติกันเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๒๓ ระหว่างสมาพันธ์สวิสส์กับแคว้นเจ้านครลิชเตนสไตน์นั้น บทกำหนดแห่งสนธิสัญญาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ตลอดทั้งบทกำหนดข้อก่อนแห่งโปรโตคอลสุดท้ายนี้จะใช้แก่แคว้นเจ้านครลิชเตนสไตน์ นับแต่วันเริ่มใช้เป็นต้นไป ตราบเท่าที่แคว้นเจ้านครนี้ยังผูกพันอยู่กับสมาพันธ์โดยสนธิสัญญาสหภาพศุลกากร.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราโปรโตคอลนี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำ คู่กันเป็นสองฉบับ ณ เบอร์น เมื่อวันที่สี่ เดือนที่แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่สี่ เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนามและประทับตรา) พระพิพิธานุกร.

(ลงนามและประทับตรา) มอตตา.

ประกาศ

ใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจ เบลโก-ลักเซมเบอร์ก

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่สนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก-ลักเซมเบอร์ก ซึ่งได้ลงนามกันณะกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๑๗ ว่า จะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และ

โดยที่พระราชสัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกันณะบรัสเซลส์เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑.

ฉะนั้น สนธิสัญญานี้จึงเป็นอันใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นต้นไป.

ประกาศมาณะวันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาล
ปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พหลพลพยุหเสนา.

นายกรัฐมนตรี.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)*

สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก – ลักเซมเบิร์ก

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ฝ่ายหนึ่ง,
กับ

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม ในพระปรมาภิไธยของพระองค์
เอง และในพระนามพระบรมวงศ์เธอ แกรนด์ ดัชเชสส์ แห่งลักเซมเบิร์กโดยอาศัยความ
ตกลงซึ่งมีอยู่ อีกฝ่ายหนึ่ง,

มีพระราชประสงค์เท่าเทียมกัน ในอันจะยังความสัมพันธ์ทางพาณิชย์และทางไมตรี
ซึ่งมีอยู่โดยผาสุกระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก – ลักเซมเบิร์กให้มั่นคง
แข็งแรงยิ่งขึ้นและตระหนักว่า การนี้ไม่มีทางสำเร็จได้ดีกว่าที่จะตรวจแก้บันทึกสนธิสัญญาซึ่ง
ใช้อยู่เท่าทุกวันนี้ จึงได้ตกลงดำเนินการตรวจแก้เช่นว่านี้โดยอาศัยหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ
ต่อกัน หลักความเป็นธรรมและหลักคุณประโยชน์แก่กันและกันและเพื่อการนี้ได้แต่งตั้งผู้มี
อำนาจเต็มของแต่ละฝ่าย กล่าวคือ :

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย :

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ ;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม :

ม. ยังวี เซการ์ต อัครราชทูตของพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่ง
ชาวเบลเยียม ณกรุงเทพ ฯ ;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่า เปน
ไปตามแบบที่ดีและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้ :

* สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจ เบลโก - ลักเซมเบิร์ก
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ “บางกอกไทมส์” จำกัด มีนาคม ๒๔๘๒.

ข้อ ๑.

จะได้มีสันติภาพเป็นนिरันทรและมิตรภาพเป็นนิจระหว่างอัครภคคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย.

ข้อ ๒.

จะได้มีเสรีภาพบริบูรณ์เต็มที่ในการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างอาณาเขตต์แห่งอัครภคคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย คนชาติแห่งอัครภคคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีเสรีภาพบริบูรณ์ เช่นเดียวกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอันจะมากับเรือ ของบันทุกและคนโดยสารของตนยังบันคาถินที่ เมืองท่าและแม่น้ำในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเปิดหรือจะได้เปิดเพื่อการพาณิชย์ภายนอก ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายแห่งประเทศที่ตนมาถึง.

บันคาเรือชักธงแห่งอัครภคคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งถือหนังสือประจำเรือและเอกสารที่บังคับไว้ตามกฎหมายแห่งประเทศของตนนั้น จะไคยอมรับนับถือเป็นสิทธิที่เดียวว่ามีสัญชาติแห่งประเทศนั้นในน่านน้ำอาณาเขตต์ น่านน้ำภายในและเมืองท่าแห่งภคคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง โดยไม่ต้องแสดงหลักฐานอย่างอื่น.

ข้อ ๓.

อัครภคคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับสัญญาว่า จะไม่ใช่ข้อห้ามหรือข้อกักตักการนำของเข้าหรือออกแก่ภคคีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งไม่เป็นอันใช้แก่ประเทศใด ๆ อื่นที่อยู่ในภาวะอย่างเดียวกัน การตอนข้อห้ามหรือข้อกักตักการนำของเข้าหรือออกใด ๆ ซึ่งอัครภคคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอมให้ แม้เป็นการชั่วคราว แก่ผลิตภันท์แห่งประเทศภายนอกนั้น จะได้ใช้โดยทันทีและโดยไม่มีเงื่อนไขแก่ผลิตภันท์เช่นเดียวกันซึ่งผลิตในอาณาเขตต์ของภคคีอีกฝ่ายหนึ่งหรือส่งไปยังอาณาเขตต์แห่งภคคีฝ่ายที่วานี้เป็นปลายทาง.

ในกรณีทีภคคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตั้งข้อจำกัดปริมาณการนำเข้าหรือนำออกผลิตภันท์อย่างหนึ่งอย่างใด ภคคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้รับส่วนที่เป็นธรรมในยอดจำนวนผลิตภันท์อย่างนั้นซึ่งอนุญาตให้นำเข้าหรือนำออกได้.

ข้อความในสนธิสัญญา^{นี้} มิให้ตีความว่าเป็นการจำกัดสิทธิแห่งอำนาจอธิปไตยผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอันจะตั้งข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้า หรือนำออกประเภทที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ครอบคลุมเท่าที่ข้อห้ามหรือข้อจำกัดนั้น ๆ เป็นอันใช้ในเวลานั้นเดียวกันแก่ประเทศใดๆ อื่นซึ่งอยู่ในภาวะอย่างเดียวกัน คือ

- (๑) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับความมั่นคงสาธารณะ ;
- (๒) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตราขึ้นเพื่อเหตุแห่งศีลธรรมหรือมนุษยธรรม ;
- (๓) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการไปมาค้าขายอาวุธ ยุทธภัณฑ์และสัมภาระสงครามหรือ ในพฤติการณ์มิใช่ธรรมดา ก็เสบียงพัสดุสงครามใดๆ อื่น ;
- (๔) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตราขึ้นเพื่อคุ้มครองสาธารณสุขหรือจัดป้องกันการเสียบียงอาหารของประชากรราษฎร กับทั้งคุ้มครองสัตว์หรือพืชจากภัยแห่งความวินาศสิ้นเชิงจากโรค จากแมลงและจากปรสิตที่ร้าย ;
- (๕) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะขยายให้ผลิตภัณฑ์ต่างตัวต้องอยู่ในระบอบการซึ่งตั้งขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่คล้ายคลึงกัน เกี่ยวกับการผลิต การพาณิชย์ การขนส่ง และการบริโภค ;
- (๖) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดอันใช้แก่ผลิตภัณฑ์ซึ่ง ในการผลิตหรือการพาณิชย์ เป็นหรือจะได้เป็นวัตถุแห่งการผูกขาดของรัฐหรือการผูกขาดซึ่งประกอบในความควบคุมของรัฐ.

ข้อ ๔.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาดตกลงกันว่า ต่างฝ่ายต่างจะให้ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งโดยไม่มีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขจำกัดแก่กันและกันในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับศุลกากรและอากรอุปกรณทั้งปวง เงื่อนไขในการเสียค่าอากรและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ทั้งในการนำเข้าและการนำออก การเก็บสินค้าในคลังสินค้า วิธีตรวจสอบและวิเคราะห์และการจัดประเภทสินค้าเพื่อการศุลกากร การตีความในพิกัตอัตรา กับทั้งในส่วนข้อบังคับ แบบพิธี และค่าภาระหรือค่าติดพัน อันจะพึงบังคับแก่การกระทำใดๆ ในการตรวจมอบทางศุลกากร.

ฉะนั้น ผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิผล ซึ่งมีกำเนิดและมีต้นทางมาจากอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะไม่ถูกบังคับในกรณีใด ๆ ในการทั้งหลายดังกล่าวแล้ว ให้เสียค่าอากร ค่าธรรมเนียมหรือค่าภาระใด ๆ หรือให้ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือแบบพิธีใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่บังคับหรือจะได้บังคับแก่ผลสัมฤทธิ์ชนิดเดียวกัน ซึ่งมีกำเนิดและมีต้นทางมาจากประเทศภายนอกใด ๆ .

โดยนัยอย่างเดียวกันผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิผล ซึ่งนำออกจากอาณาเขตแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายไปยังอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นปลายทางนั้น จะไม่ถูกบังคับในกรณีใด ๆ ในการทั้งหลายดังกล่าวแล้ว ให้เสียค่าอากร ค่าธรรมเนียมหรือค่าภาระใด ๆ หรือให้ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือแบบพิธีใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่บังคับหรือจะได้บังคับแก่ผลสัมฤทธิ์ชนิดเดียวกันซึ่งส่งไปยังอาณาเขตแห่งประเทศภายนอกใด ๆ เป็นปลายทาง.

บันดาอาณาประโยชน์ ความอนุเคราะห์ เอกสิทธิและความคุ้มกันใด ๆ ซึ่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้อยู่แล้ว หรือจะได้ให้ในภายหน้าในเรื่องดังกล่าวแล้วแก่ผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิผล ซึ่งมีกำเนิดและมีต้นทางมาจากประเทศภายนอกใด ๆ หรือส่งไปยังอาณาเขตแห่งประเทศภายนอกใด ๆ เป็นปลายทางนั้นจะได้อาศัยโดยทันทีและโดยไม่มีค่าทดแทน แก่ผลสัมฤทธิ์ชนิดเดียวกัน ซึ่งมีกำเนิดและมีต้นทางมาจากอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งหรือส่งไปยังอาณาเขตของภาคีฝ่ายที่ว่าเป็นปลายทาง.

เป็นที่ตกลงกันว่า พิภคัตราศุลกากรอันจะพึงใช้แก่ผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิผลแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะได้อาศัยตามกฎหมายภายในแห่งประเทศที่นำเข้ามา.

ข้อ ๕.

ในเรื่องการผ่านแดนนั้น อัครภคิผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายในความสัมพันธ์แก่กันและกันจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยเสรีภาพการผ่านแดน ซึ่งได้ลงนามกัน ณ บารเซิโลนาเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ค.ศ. ๑๙๒๑.

ข้อ ๖.

อันค่าธรรมเนียมระวางต้น ค่าท่า ค่านำร่อง ค่าประกาศการ ค่าต้านกักรวจโรค หรือค่าธรรมเนียมที่คล้ายหรือทำนองเดียวกันจะเป็นสภาพใดหรือเรียกชื่ออย่างใดก็ตาม ซึ่งเก็บในนามหรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล พนักงานสาธารณะหรือผู้รับสัมปทานใด ๆ นั้น มิให้ตั้งบังคับในเมืองท่าในอาณาเขตแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแก่เรือของภาคี อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีได้ตั้งบังคับเท่าเทียมกันและตามเงื่อนไขอย่างเดียวกันในกรณีที่คล้ายคลึงกันแก่เรือแห่งภาวะภายนอก การประติบัติเท่าเทียมกันนี้ ให้ใช้แก่เรือแต่ละฝ่าย จะมาจาก เมืองท่าหรือถิ่นที่ใด ๆ เป็นต้นทางและจะไปยังถิ่นที่ใด ๆ เป็นปลายทางก็ตาม.

ข้อ ๗.

ในการตั้งปวงที่เกี่ยวกับการเข้า การออก การจอด การบันทึก และการถ่ายบันทึก แห่งเรือต่าง ๆ ในเมืองท่า ท้องท่า อยู่ ที่ทอดท่าหรือแม่น้ำแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสอง ฝ่ายนั้น จะต้องไม่ให้เอกสิทธิใด ๆ แก่เรือแห่งภาวะภายนอกโดยมิได้ให้เท่าเทียมกันแก่เรือ ของภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เจตนาแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญามีอยู่ว่า ในการต่าง ๆ ดังกล่าว แล้ว เรือของแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประโยชน์ซึ่งให้แก่เรือแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๘.

เรือรบหรือเรือพาณิชย์ใด ๆ แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งถูกบังคับ คุ้มกำลังคลื่นลมหรือด้วยเหตุภัยอื่นใดให้เข้าหากำบังอาศัยในเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่งนั้นย่อม มีเสรีภาพที่จะกระทำการซ่อมแซมที่นั้น จัดหาเสบียงพัสดุที่จำเป็นทั้งปวงและกลับออกทะเลไป โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ นอกจากที่เรือพื้นเมืองจะต้องเสีย แต่ทว่า ในกรณีที่นาย เรือแห่งเรือพาณิชย์มีความจำเป็นที่จะจำหน่ายของบันทึกเสียส่วนหนึ่งเพื่อชดเชยค่าใช้จ่าย ก็ จำต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและพิกัดอัตราในถิ่นที่ได้มาถึงนั้น.

ในกรณีที่เรือรบหรือเรือพาณิชย์แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จักเกยติด ต้นหรืออับปางลงตามชายฝั่งของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องที่จะต้องแจ้งเหตุให้เจ้าพนักงานกงสุลของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในเขตคั้นนั้นหรือให้เจ้าพนักงานกงสุลที่ใกล้ที่สุดทราบ โดยเร็ว.

เรือที่เกยตื้นหรืออับปางลงดังกล่าวแล้ว ส่วนทั้งปวงแห่งเรือนั้นและเสบียงพัสดุ กับสิ่งอุปกรณ์ทั้งปวงของเรือนั้นและข้าวของและสินค้าทั้งปวงซึ่งช่วยกู้มาได้ รวมทั้งที่ได้โยนลงทะเล หรือในกรณีที่ชาย ก็เงินที่ได้จากการขายวัตถุนั้น ๆ กับทั้งกระตาดเอกสารทั้งปวง ซึ่งพบอยู่บนเรือที่เกยตื้นหรืออับปางลงนั้น จะได้ส่งมอบให้แก่เจ้าของหรือผู้แทนเจ้าของ เมื่อร้องขอมา.

ถ้าเจ้าของหรือผู้แทนเจ้าของดังกล่าวแล้วไม่อยู่ณะถิ่นที่นั้นทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้น หรือเงินที่ได้จากการขายและกระตาดเอกสารซึ่งพบอยู่บน เรือนั้น จะได้ส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาซึ่งเป็นเจ้าสังกัดแห่งเรือที่เกยตื้นหรืออับปางลง ถ้าหากว่าเจ้าพนักงานกงสุลเหล่านั้นทำคำร้องขอมาภายในระยะเวลาซึ่งกำหนดในกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งประเทศที่ได้เกิดเหตุอับปางหรือเกยตื้นขึ้น เจ้าพนักงานกงสุล เจ้าของหรือผู้แทนดังกล่าวแล้วจะต้องชำระค่าใช้จ่าย ก็จะเพาะแต่ที่ต้องจ่ายเพื่อการเก็บรักษาทรัพย์สิน กับทั้งค่าใช้จ่ายในการช่วยกู้หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งจะต้องเสียในกรณีเรือพื้นเมืองอับปางหรือเกยตื้น.

ข้าวของและสินค้าซึ่งช่วยกู้มาได้จากการอับปางหรือเกยตื้นนั้น จะได้รับยกเว้นจากศุลกากรทั้งปวง เว้นแต่จะได้ตรวจมอบไปเพื่อบริโภค ในกรณีเช่นนี้จะต้องเสียค่าอากรธรรมดา.

ในกรณีที่เรือของคนชาติแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเข้ากำบังอาศัย เกยตื้นหรืออับปางลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายที่เป็นเจ้าสังกัดแห่งเรือนั้น ถ้าเจ้าของหรือผู้แทนเจ้าของไม่อยู่ หรือถ้าอยู่แต่ขอร้อง ก็จะได้รับอำนาจให้เข้าเกี่ยวข้องเพื่อจัดประกันความช่วยเหลือที่จำเป็นให้แก่คนชาติแห่งรัฐของตน.

ข้อ ๕.

เรือรบแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะเข้ามา พักอยู่และกระทำการซ่อมแซมในเมืองท่าและถิ่นที่อื่น ๆ ในสังกัดแห่งภาคอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งยอมให้เรือรบแห่งชาติอื่นใดเข้า

ถึง ก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและจะได้อุปโภคเกียรติยศอาณาประโยชน์ เอกสิทธิ และความคุ้มกันอย่างเดียวกับที่ให้อยู่ฉบับนี้หรือจะได้อื่นต่อไปแก่เรือรบแห่งชาติอื่นใด.

ข้อ ๑๐.

การค้าขายฝิ่นและการประมงแห่งชาติของอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายนั้นเป็นอันยกเว้นจากบทแห่งสนธิสัญญานี้และจะได้อื่นไปตามกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งประเทศพื้นเมือง.

ข้อ ๑๑.

บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยผลประโยชน์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งนี้มิให้ใช้แก่:

- (๑) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะได้อื่นแก่รัฐใกล้เคียงเพื่อให้ความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน;
- (๒) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะได้อื่นแก่รัฐภายนอก โดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากร;
- (๓) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะได้อื่นแก่รัฐใกล้เคียงเกี่ยวกับการเดินเรือ หรือการใช้ ทางน้ำเขตต์แดนที่ไม่มีกรรมนาคมนกับทะเล;
- (๔) เงินอนุเคราะห์ซึ่งรัฐบาลผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อื่นโดยความมุ่งหมายที่จะอนุเคราะห์แก่การพัฒนาพาณิชย์ของตน.

ข้อ ๑๒.

ถ้าอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตั้งข้อจำกัดการแลกเงินหรือการใช้เงิน ก็จะได้ใช้การประสิทธิแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งแก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งในการเหล่านี้.

ข้อ ๑๓.

เป็นที่เข้าใจกันระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาว่า บทกำหนดแห่งสนธิสัญญานี้ไม่เป็นอันกระทบ ใช้แทนหรือแก้ไขกฎหมาย กฎและข้อบังคับว่าด้วยการผลิต การพาณิชย์ การสำรวจและความมั่นคงสาธารณะซึ่งใช้อยู่หรือจะได้อื่นตราขึ้นในประเทศทั้งสองแต่ละฝ่ายด้วย

ประการใด ๆ ถ้าหากว่าไม่เป็นวิธีการเลือกปฏิบัติซึ่งมุ่งกระทำต่อคนชาติหรือผลิตภัณฑ์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง.

ข้อ ๑๔.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาตกลงกันว่า ข้อพิพาทใด ๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างกันและกันในเรื่องการตีความที่ถูกต้องหรือการใช้บทใด ๆ แห่งสนธิสัญญานี้ เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดขอร้อง ก็จะได้เสนอให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัยและภาคีทั้งสองฝ่ายรับสัญญาโดยสนธิสัญญาเห็นว่า จะสนองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการว่าเป็นข้อผูกพัน.

สภาอนุญาโตตุลาการที่จะเสนอข้อพิพาทให้วินิจฉัยนั้น ได้แก่ศาลประจำยุติธรรมระหว่างชาติณะกรุงเฮก เว้นแต่ในกรณีจะเพาะราย อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น.

ข้อ ๑๕.

สนธิสัญญานี้ นับแต่วันใช้ ก็ให้ใช้แทนสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก-ลักเซมเบิร์ก ซึ่งลงนามกันณะกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๖ นับแต่วันใช้นั้น สนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๒๖ ค้างแล้วและข้อตกลงหรือความตกลงส่วนอุปกรณ์ทั้งปวงซึ่งได้ทำขึ้นหรือมีอยู่ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายจะได้เลิกเป็นข้อผูกพัน.

บทแห่งสนธิสัญญานี้จะเป็นอันใช้แก่อาณานิคมและอาณาเขตต์พื้นทะเลซึ่งอยู่ในอธิปไตยหรืออาณาแห่งเบลเยียม ก็ต่อเมื่อสันกำหนดสองเดือนนับแต่วันที่รัฐบาลทั้งสองจะได้กระทำคำแถลงร่วมกันเพื่อการนั้น.

ข้อ ๑๖.

สนธิสัญญานี้ให้คงใช้อยู่เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันเริ่มใช้.

ในกรณีที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้บอกเจตนาเลิกสิบสองเดือนก่อนวันสันกำหนดห้าปีตั้งแล้ว สนธิสัญญานี้จะคงเป็นข้อผูกพันต่อไปจนกว่าจะสันกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่อัครภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้ออกเลิก.

แต่ทว่า เป็นที่ตกลงกันโดยชัดเจนว่า การบอกเลิกเช่นว่านี้ จะไม่มีผลพันธสัญญา อนุสัญญา ข้อตกลงหรือความตกลงใดๆ ที่ได้ยกเลิกโดยสนธิสัญญานี้.

ข้อ ๑๗.

สนธิสัญญานี้จะได้รับสัตยาบันและสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกันณะบริตเชลล์โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ สนธิสัญญาที่ว่านี้จะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราสนธิสัญญานี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศส ณกรุงเทพ ฯ เมื่อวันที่ห้า เดือนที่แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ห้า เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนามและประทับตรา) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(ลงนามและประทับตรา) ฮังรี เชการ์ต.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศ
ใช้อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐาน
ระหว่างประเทศไทย กับ เบลเยียม

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทยกับเบลเยียม ซึ่งได้ลงนามกันณะ
กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๑๗ ว่า จะได้เริ่มใช้
ตั้งแต่วันที่ แลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และ

โดยที่พระราชสัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกันณะบริสเซิลส์เมื่อวันที่ ๑๗
มิถุนายน ๒๔๘๑.

ฉะนั้น อนุสัญญานี้ จึงเป็นอันใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑
เป็นต้นไป.

อนึ่ง มีหนังสือสัญญาประกอบอนุสัญญา ซึ่งพึงประกาศด้วยคือ:

โปรโตคอลภาคผนวก.

ประกาศมาณะวันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาล
ปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พหลพลพยุหเสนา.

นายกรัฐมนตรี.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)*
อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐาน
ระหว่าง
ประเทศไทย กับ เบลเยียม

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย

และ

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม,

มีพระราชประสงค์ที่จะกำหนดเงื่อนไขในการตั้งถิ่นฐานแห่งคนชาติไทยในเบลเยียม และคนชาติเบลเยียมในประเทศไทย จึงได้ทรงตกลงทำอนุสัญญาเพื่อการนี้และได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ กล่าวคือ :

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย :

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม :

ม. ฮังวี เซการ์ต อัครราชทูตของพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม
ณกรุงเทพร;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่า เป็น
ไปตามแบบที่ตีและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้:

ข้อ ๑.

๑. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายอาจเข้าไป ตั้งถิ่นฐาน จราจร เลือกลง
ถิ่นที่อยู่ในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งและออกจากอาณาเขตต์นั้นได้โดยมีเงื่อนไขว่า ต้อง
ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับซึ่งใช้อยู่ในประเทศนั้น จะเพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการอพยพ
เข้าและการตำรวจแห่งคนต่างด้าว.

* อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทย กับ เบลเยียม พิมพ์ที่โรงพิมพ์ "บางกอกไทมส์" จำกัด มีนาคม ๒๔๘๒.

เป็นที่เข้าใจกันว่า อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายสงวนสิทธิที่จะไม่ยอมให้คนชาติใด ๆ ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเข้ามาและพำนักอาศัยในอาณาเขตต์ของตน ซึ่งพึงถือว่าเป็นคนไม่พึงปรารถนา เนื่องในการรักษาความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม สุขภาพหรือความมั่นคงสาธารณะ กดี หรือเพราะไม่มีเครื่องอาศัยเลี้ยงชีพ กดี.

๒. ในการใช้กฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการตำรวจแห่งคนต่างด้าว การเข้ามา การพำนักอาศัย การดำเนินกิจการหรือการตั้งถิ่นฐานแห่งคนต่างด้าวนั้น คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประโยชน์ซึ่งให้แก่คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๒.

๑. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อยู่ในฐานะเท่าเทียมกันโดยสิ้นเชิงกับคนชาติพื้นเมืองทั้งทางนิคินัยและทางพฤกตินัยในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการใด ๆ ทางพาณิชย์ อุตสาหกรรม การคลัง และโดยทั่วไปก็กิจการใด ๆ ในลักษณะเศรษฐกิจ โดยไม่จำแนกในการเหล่านี้ ระหว่างการธุระซึ่งมีกิจการเป็นอิสระกับการธุระซึ่งดำเนินการในฐานะที่เป็นสาขาหรือสำนักตัวแทน.

๒. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะประกอบอาชีพและวิชาชีพใด ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษในวรรค ๓ แห่งข้อนี้ ในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้อยู่ในประเทศนั้น รวมทั้งที่เกี่ยวกับการคุ้มครองตลาดกรรมกรแห่งชาติด้วย.

เป็นที่เข้าใจว่า การใช้กฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองตลาดกรรมกรแห่งชาตินั้น จะไม่กีดกันคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ในอันจะจ้างบุคคลตามที่ตนเลือกสรรสำหรับตำแหน่งอำนาจการ.

๓. บทแห่งวรรค ๑ และ ๒ ของข้อนี้มีได้หมายถึงการประกอบวิชาชีพ อาชีพ อุตสาหกรรมและพาณิชย์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ในอาณาเขตต์แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายคือ:

- ก) งานการ ภาระหน้าที่หรือตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ รวมทั้งภาระหน้าที่ศิลปการ ทยายความและนักการเดินหาย;
- ข) งานการทยายว่าความและวิชาชีฟตัวแทนแลกเงิน;
- ค) การเร่ขายและอาชีพการค้าเร่;
- ง) การประมงในน่านน้ำแห่งชาติ การค้าขายฝ่งตามทะเลและแม่น้ำ การนำร่อง โดยทั่วไปและทบวงภายในแห่งเมืองท่า.

๔. บทกำหนดแห่งข้อนี้ไม่กระทบแต่อย่างใดต่อบทกฎหมาย ซึ่งใช้อยู่ในแต่ละ ประเทศว่าด้วยคนประจำเรือกำปั่นหรือเรือเล็กซึ่งชักธงแห่งชาติพื้นเมืองและอากาศยานซึ่ง จกทะเบียนในประเทศพื้นเมือง.

๕. ในการท้งปวงที่เกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรม อาชีพและวิชาชีพ คนชาติแห่ง อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายตลอดทัวอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้อยู่ในฐานอย่าง เดียวกันทุกประการกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องด้อยที ด้อยปฏิบัติต่อกัน.

ข้อ ๓.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้ อนุโภคผลประตบัต้อย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับ สิทธิในทรัพย์สิน การได้มา การครอบครองหรือการเช่าสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ กับทั้งสิทธิที่จะจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวแล้วโดยเสน่หากีติหรือโดยมีพันธภาพกั.

ข้อ ๔.

๑. ในการคุ้มครองทางกฎหมายและทางศาลสำหรับตัวคน ทรัพย์สิน สิทธิและผล ประโยชน์ของตน คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประตบัตติ ในอาณา เขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเท่าเทียมกันกับคนชาติพื้นเมือง.

๒. ฉนั้น จะขึ้นสู่ภาคีศาลการในฐานเป็นโจทก์หรือจำเลยก็ได้โดยปลอดอุปสรรค และศทวค และจะดำเนินคดีในศาลยุติธรรม ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขเช่นเดียวกับคนชาติ

พื้นเมือง กับทั้งจะได้สิทธิที่จะเข้าหาเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้มีอำนาจและขอให้เข้าเกี่ยวข้องกับเพื่อพิทักษ์รักษาสีทธิและผลประโยชน์ของตน ในกรณีทั้งปวงที่คนชาติพื้นเมืองอาจทำได้ และจะเลือกสรรทนายว่าความ ทนายความ ลิขีการและบุคคลอื่น ๆ ที่กฎหมายแห่งชาติในประเทศพื้นเมืองอนุญาต เพื่อป้องกันผลประโยชน์ของตน ต่อหน้าบันตาสภาตุลาการและบันตาคองค้ออำนาจศาลหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทั้งปวง ก็ได้.

๓. แต่ทว่า บัญญัติการค้ำประกัน “ยุติคาตุ้ม ซอลวี” (การปฏิบัติตามคำพิพากษา) และบัญญัติการช่วยเหลือทางศาลมิให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมนี้ ให้อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายท้องถิ่นจนกว่าจะได้ตกลงกันในปัญหาเหล่านี้โดยอนุสัญญาพิเศษ ซึ่งหากว่ามีกรณีก็จะได้กระทำกันระหว่างอัครภาคีสผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย.

ข้อ ๕.

๑. คนชาติแห่งอัครภาคีสผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับการเว้นในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง จากงานการทางศาลหรือทางปกครองใด ๆ ทั้งปวง.

๒. โดยนัยเดียวกัน ในยามสันติภาพก็ดี ในยามสงครามก็ดี จะได้รับการเว้นในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง จากการบริหารการทหารใด ๆ ที่บังคับ ไม่ว่าในกองทัพบก กองทัพเรือหรือกองทัพอากาศก็ดี หรือในกองรักษาการแห่งชาติหรือมิลิเซียก็ดี กับทั้งจากการช่วยราชการด้วยแรงงานที่บังคับทั้งปวงเกี่ยวกับการป้องกันชาติโดยตรงก็ดี หรือโดยทางอ้อมก็ดี ซึ่งเรียกบังคับแก่ตัวบุคคล ในการช่วยราชการด้วยเงินหรือด้วยของซึ่งจะได้เรียกบังคับแทนการช่วยราชการดังกล่าวแล้ว ก็ให้เป็นไปโดยนัยเดียวกัน.

๓. แต่ทว่า คนชาติแห่งอัครภาคีสผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องอยู่ในบังคับแห่งภาระต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับกรรมสิทธิในอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ กับทั้งการเกณฑ์ที่หักและการช่วยราชการหรือการเรียกเพื่อราชการทหารอื่น ๆ ซึ่งคนชาติพื้นเมืองอาจถูกบังคับ ตามบทกฎหมาย ในฐานะที่เป็นผู้ครอบครองหรือเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ภาระใด ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น มิให้อัครภาคีสผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเรียกบังคับ ในกรณีใด ๆ โดยมีได้เรียกบังคับแก่คนชาติพื้นเมืองด้วยเหมือนกัน.

๔. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะไม่ถูกบังคับในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ให้เวนคืนทรัพย์สินของตนหรือให้ปราศจากการอุปโภคทรัพย์สินของตน แม้เป็นการชั่วคราวก็ดี นอกจากจะได้อำนาจเพื่อเหตุอรรถประโยชน์สาธารณะ และกระทำตามกระบวนการวิธีซึ่งบัญญัติไว้โดยกฎหมายท้องถิ่นที่ใช้อยู่สำหรับคนชาติพื้นเมือง.

๕. ในการที่เกี่ยวกับคำทำขั้วญเพื่อการช่วยราชการ การเรียก การเวนคืนหรือการปราศจากชั่วคราว ซึ่งบัญญัติไว้ในวรรค ๓ และ ๔ ข้างบนนั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องให้คนชาติของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับผลประโยชน์ซึ่งเป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่จะได้ให้แก่คนชาติพื้นเมืองของตนหรือแก่คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๖. เกษสถาน คลังสินค้า โรงหัตถกรรม โรงร้านและทรัพย์สินอื่นใดของคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง กับทั้งสถานที่ต่อเนื่องกันซึ่งใช้เป็นถิ่นที่อยู่ก็ดี หรือใช้เพื่อการพาณิชย์ก็ดี จะได้เป็นที่คุ้มเกรง ไม่พึงยอมให้ดำเนินการเข้าตรวจหรือค้น หรือสอบคุหรือตรวจสมุดกระตาคเอกสารหรือบัญชี เว้นแต่จะได้อำนาจตามเงื่อนไขและแบบซึ่งบัญญัติไว้โดยกฎหมาย กฎและข้อบังคับอันจะพึงใช้แก่คนชาติแห่งรัฐถิ่นที่อยู่

ข้อ ๖.

๑. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคเสรีภาพสมบูรณ์เต็มที่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ในการเชื่อถือโดยบริสุทธิ์ใจและ หากว่าปฏิบัติตามกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งประเทศพื้นเมือง ก็จะได้มีสิทธิประกอบพิธีกรรมสักการะบูชาจะเป็นการจะเพาะเอกชนหรือเป็นการสาธารณะก็ตาม.

๒. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะกระทำการเหล่านี้ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ คือบำเพ็ญการศาสนา การศึกษาอบรมและการกุศล ถือกรรมสิทธิหรือเช่าและยึดถือโรงเรียน เช่าที่ดินเพื่อการศาสนา การกุศลและการอื่น ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย กับทั้งเพื่อต่งสุสาน ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งประเทศพื้นเมือง,

ข้อ ๗.

ในเรื่องคำภาษีอากรและค่าธรรมเนียมทุกอย่าง กับทั้งค่าภาระอื่นใดในลักษณะ
ราชการ ไม่ว่าจะเก็บเพื่อประโยชน์ของผู้ใดก็ตาม คนชาติแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย
จะได้อุปโภคผลประติบัติและความคุ้มครอง ในการเหล่านี้ในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง
จากเจ้าหน้าที่และองค์อำนาจศาลในการราชการอย่างเดียวกันกับคนชาติพื้นเมืองซึ่งอยู่ใน
ฐานะอย่างเดียวกัน.

ข้อ ๘.

คนชาติแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีสิทธิในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง
อย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรการนิมิต
เครื่องหมายการประดิษฐ์หรือการพาณิชย์ ชื่อการพาณิชย์ แบบแผนและสิทธิดอคแบบใน
วรรณกรรมและศิลปกรรมโดยมีเงื่อนไขสงวนว่า ต้องปฏิบัติตามแบบพิธีที่บัญญัติไว้โดยกฎหมาย

ข้อ ๙.

๑. สังคมหนึ่งกับทั้งสังคมอื่น ๆ ในทางแพ่ง พาณิชย อุตสาหกรรมหรือการคลัง
รวมทั้งบริษัทประกันภัย บริษัทการเดินเรือและบริษัทการขนส่งอื่น ๆ กับทั้งบริษัทจัดประ
กันการสื่อสาร ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมายแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
และมีสำนักงานกลางอยู่ในอาณาเขตต์ของฝ่ายนั้น จะได้ยอมรับนับถือตามกฎหมายว่า เป็น
สังคมโดยถูกต้องในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง และได้มีความสามารถดำเนินคดีใน
ศาลยุติธรรมได้ในอาณาเขตต์นั้น โดยมีเงื่อนไขสงวนว่า ไม่มีอะไร ในการจัดตั้งหรือใน
วัตถุประสงค์ ซึ่งขัดกับความสงบเรียบร้อยสาธารณะในประเทศที่กล่าวหนหลัง.

๒. ปัญหาความถูกต้องตามกฎหมายในการจัดตั้งสังคมที่กล่าวในวรรค ๑ แห่ง
ข้อนี้ กับทั้งการจัดตั้งสาขาและสำนักตัวแทน และปัญหาความสามารถในอันจะดำเนินคดีใน
ศาลยุติธรรมนั้น จะได้กำหนดตามกฎหมายแห่งประเทศที่สังคมเหล่านั้นได้จัดตั้งขึ้น.

๓. กิจการของสังคมแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่าที่ประกอบในอาณา
เขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง จะเป็นโดยตรงก็ดีหรือโดยดำเนินการทางสาขาหรือสำนักตัวแทน
ก็ดี จะได้อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายและข้อบังคับแห่งภาคีที่กล่าวหนหลัง,

๔. ถ้าอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งบังคับให้มีการอนุญาตเสียก่อนจึงจะให้ส่งมอบตัวดำเนินกิจการในอาณาเขตต์ของตนได้ การให้อนุญาตดังกล่าวแล้ว ในส่วนที่เกี่ยวกับส่งมอบแก่ภคิอีกฝ่ายหนึ่งนั้น มิให้ต้องบังคับด้วยวิธีการอย่างอื่นนอกจากที่บังคับกันในภาวะเช่นเดียวกัน แก่ส่งมอบแห่งชาติต่างตัวที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๕. ส่งมอบแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้อุปโภคผลประติบัติที่บัญญัติไว้ สำหรับบุคคลธรรมดา ในข้อ ๓, ๔ และ ๕ แห่งอนุสัญญานี้ในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง ในเรื่องการศาลกับทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการครอบครอง การได้มา การยึดถือ การเช่าและการจำหน่ายสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์.

๖. ส่งมอบแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายซึ่งมีภูมิลำเนาในการราชการอยู่ในอาณาเขตต์ของแต่ละฝ่าย กับทั้งสาขาและสำนักตัวแทน จะไม่ถูกบังคับ ในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง ให้เสียค่าภาระราชการ เกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งเก็บโดยตรง ยิ่งกว่าที่ส่งมอบพื้นเมืองในฐานะอย่างเดียวกันต้องเสีย แล้วแต่กรณี.

๗. ส่งมอบแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้รับผลประติบัติ ในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง ในการตั้งปวงที่มีได้บัญญัติไว้ในข้อนี้ อย่างเดียวกับที่ให้แก่ส่งมอบแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๐.

อัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะตั้งกงสุลใหญ่ กงสุล รองกงสุลและเจ้าพนักงานหรือตัวแทนกงสุลอื่น ๆ ให้มีถิ่นที่อยู่ในเมืองและเมืองท่าแห่งอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ที่เจ้าพนักงานเช่นเดียวกันแห่งภวะอื่น ๆ จะได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ก็ได้.

แต่ทว่า เจ้าพนักงานและตัวแทนกงสุลดังกล่าวแล้วจะเข้าปฏิบัติงานการได้ก็แต่โดยความเห็นชอบและอนุมัติแห่งรัฐบาลที่ตนถูกส่งไปประจำ.

โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเปนการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน จะได้รับอนุญาตให้ใช้บันดาอำนาจและให้อุปโภคบันดาเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้นและความคุ้มกันทุกอย่างซึ่งให้หรือจะได้อให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๑.

๑. ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยไม่มีทายาทผู้ใดที่ใครรู้จักหรือผู้จัดการพินัยกรรมผู้ใดที่ตนได้ตั้งไว้ในประเทศที่ตายลง เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นผู้มีอำนาจจะต้องแจ้งความในทันทีแก่ตัวแทนกงสุลที่ใกล้ที่สุดแห่งชาติเจ้าสังกัดของผู้ตาย เพื่อจะได้แจ้งความใด ๆ ที่จำเป็นต่อไปยังผู้ที่มีส่วนได้เสียโดยทันที.

๒. ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีได้ทั้งผู้ใดไว้ ณ สถานที่ตายลง ซึ่งเป็นบุคคลที่อนุญาตตามกฎหมายแห่งประเทศของผู้ตายให้เข้ารับรักษาและจัดการทรัพย์สินมรดก ตัวแทนกงสุลผู้มีอำนาจแห่งชาติเจ้าสังกัดของผู้ตาย เมื่อได้ปฏิบัติตามแบบพิธีที่จำเป็น ก็อาจเข้าพิทักษ์รักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกได้โดยวิธีและตามข้อจำกัดที่บัญญัติโดยกฎหมายแห่งประเทศที่ทรัพย์สินของผู้ตายตั้งอยู่.

๓. บทที่ว่ามานี้ให้ใช้ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงนอกอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งแต่มีทรัพย์สินอยู่ในอาณาเขตต์นั้น โดยมีได้ทั้งผู้ใดไว้ ณ อาณาเขตต์นั้น ซึ่งเป็นบุคคลที่พึงอนุญาตให้เข้ารับรักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกด้วย.

ข้อ ๑๒.

บทแห่งอนุสัญญาว่าด้วยผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งหนึ่ง มิให้ใช้แก่:

(๑) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้แก่รัฐใกล้เคียงเพื่อให้ความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน;

(๒) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้แก่รัฐภายนอก โดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากร;

(๓) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้โดยอาศัยความตกลงเฉพาะราย แก่รัฐภายนอก เพื่อหลีกเลี่ยงกรณีเก็บภาษีอากรสองซ้ำหรือเพื่อจัดประกันการด้อยที่ด้อยคุ้มครองการรัฐาการแห่งกันและกัน;

(๔) บทอนุสัญญาซึ่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ทำ หรือจะได้ทำกับรัฐภายนอกในเรื่องการประกอบพาณิชย์ค้าแร่หรือในเรื่องกรรมกร,

๒๐๗

ข้อ ๑๓.

อนุสัญญา^๕ให้ใช้เฉพาะแก่อาณาเขตของประเทศเมืองหลวงแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญา
ทั้งสองฝ่าย.

ข้อ ๑๔.

ข้อพิพาทใด ๆ ในเรื่องการค้า ความ การใช้หรือการบริหารอนุสัญญา^๕ ซึ่งไม่อาจ
ตกลงกันได้ทางทูตระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญา^๕ ภาคีแต่ละฝ่ายอาจเสนอต่อศาลประจำ
ยุคติธรรมระหว่างชาติได้.

ข้อ ๑๕.

เป็นที่เข้าใจระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาว่า บทกำหนดแห่งอนุสัญญา^๕ไม่เป็นอัน
กระทบ ใช้แทนหรือแก้ไขกฎหมาย กฎและข้อบังคับว่าด้วยการแปลงชาติ การอพยพเข้า
การสำรวจและความมั่นคงสาธารณะซึ่งใช้อยู่หรือจะ ได้ตราขึ้นในประเทศทั้งสองแต่ละฝ่ายด้วย
ประการใด ๆ ถ้าหากว่าเป็นวิธีการเลือกปฏิบัติซึ่งมุ่งกระทำต่อคนชาติของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง.

ข้อ ๑๖.

อนุสัญญา^๕ให้คงใช้อยู่เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่เริ่มใช้.

ในกรณีที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้แจ้งเจตนาเลิก ๑๒ เดือนก่อนสิ้น
กำหนดห้าปีดังกล่าวแล้ว อนุสัญญา^๕จะได้คงเป็นข้อผูกพันต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดหนึ่งปี
นับแต่วันที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้บอกเลิก.

แต่ทว่า เป็นที่ตกลงกันโดยชัดแจ้งว่า การบอกเลิกเช่นว่านี้จะไม่มีผลสิ้นบท
สัญญาใด ๆ ซึ่งได้ยกเลิกโดยอนุสัญญา^๕.

ข้อ ๑๗.

อนุสัญญา^๕จะได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกันณะบริต
เชลลส์โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และอนุสัญญาดังกล่าวแล้วจะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่แลกเปลี่ยน
สัตยาบันเป็นต้นไป.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราอนุสัญญา
นี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศส ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๕ เดือนที่
แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ ๕ เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช
พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(ลงนาม) ฮังรี เชการ์ต.

โปรโตคอลภาคผนวก

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันในอนุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทยกับเบลเยียม ผู้มีอำนาจเต็มแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันดังต่อไปนี้:

๑) ในการกำหนดผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในข้อ ๓ ว่าด้วยการได้มา การครอบครอง การจำหน่ายสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นที่เข้าใจกันอย่างดีระหว่างอัครราชทูตผู้ทำสัญญาว่า ข้อความนั้นให้ใช้โดยนัยที่ไม่มีเงื่อนไขและไม่เป็นการเลือกประติบัติ แต่ต้องเป็นการถ้อยที่ถ้อยกระทำต่อกัน.

๒) อัครราชทูตผู้ทำสัญญาดตกลงกันว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้ นับแต่วันเริ่มใช้ ก็ให้ใช้แทนสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก-ลักเซมเบิร์ก ซึ่งลงนามกันณะกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๖ และสนธิสัญญานี้จะได้เลิกเป็นข้อผูกพันตั้งแต่วันที่เริ่มใช้อนุสัญญานี้เป็นต้นไป.

เพื่อเป็นพยานแห่งการนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราโปรโตคอลนี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำกันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศส ณกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ เดือนที่แปด พุทธศักราชสองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ ๕ เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราชพันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(ลงนาม) ฮัจรี เชการ์ต.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศ

ใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทย กับ เคนมารัก

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับเคนมารัก ซึ่งได้ลงนามกันณะโคเปนเฮเกนเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๒๖ ว่า จะได้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ภายหลังวันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และ

โดยที่พระราชสัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกันณะโคเปนเฮเกนเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐.

ฉะนั้น สนธิสัญญานี้ จึงเป็นอันใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐ เป็นต้นไป.

อนึ่ง มีหนังสือสัญญาประกอบสนธิสัญญา ซึ่งพึงประกาศด้วยคือ :

- (๑) โปรโตคอลสุดท้าย.
- (๒) จกหมายเหตุแลกเปลี่ยนอนุสนธิวรรค ๔ แห่ง โปรโตคอลสุดท้าย ว่าด้วย อสังหาริมทรัพย์.

ประกาศมาณะวันที่ ๑๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐ เป็นปีที่ ๔ ในรัชชกาล
ปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พหลพลพยุหเสนา.
นายกรัฐมนตรี.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)*

สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทย กับ เดนมาร์ก

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทยและพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งเดนมาร์กและไอซ์แลนด์ มีพระราชประสงค์ที่จะยังความสัมพันธ์ทางมิตรภาพและความเข้าใจอันดีซึ่งมีอยู่โดยผาสุกระหว่างรัฐทั้งสองให้มั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้น และทรงตระหนักว่าการนี้ไม่มีทางสำเร็จได้ก็กว่าที่จะตรวจแก้บ้านคาสสนธิสัญญาซึ่งมีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสองเท่าทุกวันนี้ จึงได้ทรงตกลงกระทำการตรวจแก้เช่นว่านี้ให้สมบูรณ์ โดยอาศัยหลักการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกัน หลักความเป็นธรรมและหลักคุณประโยชน์แก่กันและกัน และเพื่อการนี้ได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ กล่าวคือ :

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย :

พลฯ พระยาราชวังสัน อัครราชทูตของพระองค์ ;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งเดนมาร์กและไอซ์แลนด์ :

บีเตอร์ รอชกุน มุนช ค.ส. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มของแต่ละฝ่ายให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่าเป็นไปตามแบบที่ตีและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้ :

ข้อ ๑.

จะได้มีสันติภาพเป็นนิจและมิตรภาพเป็นนิรันดระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรเดนมาร์ก.

ข้อ ๒.

คนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย เมื่อปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้อยู่ในอาณาเขตที่อีกฝ่ายหนึ่ง จะได้รับอนุญาตให้เข้ามา เดินทางและมีถิ่นที่อยู่ในอาณาเขต

* สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทยกับเดนมาร์ก พิมพ์ที่โรงพิมพ์ "บางกอก ไทมส์" จำกัด มีนาคม ๒๔๘๒.

นี้ ให้บำเพ็ญการศาสนา การศึกษาอบรมและการกุศล ให้เป็นเจ้าของหรือเช่าและยึดถือโรงเรียน โรงหัตถกรรม คลังสินค้าและโรงร้าน ให้ใช้ตัวแทนตามที่ตนเลือกสรร และให้เป็นเจ้าของหรือเช่าที่ดินเพื่อถิ่นที่อยู่ พาณิชย อุตสาหกรรม การศาสนา การกุศลและการอื่น ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมายและเพื่อใช้เป็นสุสานโดยมีกำหนดอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

จะไม่ถูกบังคับ โดยข้ออ้างใด ๆ ให้เสียอากร ภาษีหรือค่าภาระใด ๆ ในสภาพใด ๆ ก็ตาม นอกจากหรือยิ่งกว่าที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งต้องเสียหรือจะต้องเสีย.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับความคุ้มครองและความมั่นคงเป็นเงื่อนไข ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง สำหรับตัวตนและทรัพย์สินของตนและในการนั้น จะได้อุปโภคสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกันกับที่ให้หรือจะได้ให้แก่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้อยู่ในท้องถิ่น.

อย่างไรก็ดี จะได้รับยกเว้นในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจากงานการใด ๆ ที่บังคับ ไม่ว่าในทางปกครองหรือในทางศาล เว้นแต่ในกรณีการเป็นผู้ปกครอง และจากการรับราชการทหารที่บังคับ ไม่ว่าทางบก ทางทะเล หรือทางอากาศ ไม่ว่าในกองทัพประจำหรือในกองรักษาการแห่งชาติ หรือในมิลิเซีย จากภาระอุดหนุนทั้งปวง ไม่ว่าเป็นเงินหรือเป็นของ ที่ตั้งบังคับแทนการรับราชการทหารด้วยตนเอง และจากการกักขังใด ๆ ที่บังคับ และการให้ใด ๆ ที่บังคับ และจากภาระอุดหนุนราชการทหารทั้งปวง ในยามสันติภาพก็ดี หรือในยามสงครามก็ดี จะไม่ถูกบังคับด้วยการเรียกเพื่อราชการทหารนอกจากที่ตั้งบังคับแก่คนชาติพื้นเมือง และต่างฝ่ายต่างมีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนอันจะพึงใช้ให้แก่คนชาติพื้นเมืองตามบังคับตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศแต่ละฝ่าย.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคเสรีภาพเต็มที่ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งในการเชื่อถือโดยบริสุทธิ์ใจและ ในบังคับแห่งกฎหมายและข้อบังคับในท้องถิ่น จะได้อุปโภคสิทธิประกอบพิธีกรรมสักการบูชา จะเป็นการจะเพาะเอกชนหรือเป็นการสาธารณะก็ตาม.

ในการท้วงท้วงที่เกี่ยวกับการแสวงพาณิชย์ การเรือ อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม และอาชีพและวิชาชีพ คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้อยู่ในฐานะอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งทุกประการตลอดทั่วอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง.

จะให้มีสิทธิในอาณาเขตต์นั้นที่จะได้มา ครอบครองหรือจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ชนิดใด ๆ ที่กฎหมายซึ่งใช้อยู่ในประเทศพื้นเมืองอนุญาตหรือจะได้อนุญาตต่อไปให้คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งได้มา ครอบครองหรือจำหน่ายได้.

ข้อ ๓.

เคหสถาน คลังสินค้า โรงหัตถกรรม โรงร้านและบันดาอาคารอื่น ๆ ทั้งปวงแห่งคนชาติของอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ตลอดทั้งบันดาสถานที่ทั้งปวงซึ่งใช้เนื่องกัน เพื่อการต่าง ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย จะได้รับยกเว้นจากการเข้าตรวจและค้นและจากการสอบดูหรือตรวจสมุด กระดาษเอกสาร หรือบัญชีซึ่งเก็บไว้ในที่นั้นเว้นแต่จะกระทำตามเงื่อนไขและแบบที่บัญญัติ โดยกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้แก่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง.

ข้อ ๔.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะให้มีเสรีภาพที่จะมากับเรือและของบันทุกของตนโดยปลอดอุปสรรคยังบันดาถิ่นที่ เมืองท่าและทางน้ำทั้งปวงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเปิดหรือจะได้เปิดเพื่อการพาณิชย์และการเดินเรือกับต่างจ้าว แต่ทว่าต้องปฏิบัติตามกฎหมายแห่งประเทศที่ตนมานั้น.

ข้อ ๕.

ในกรณีที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความจำเป็นที่จะตั้งข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือการนำออกสินค้าใด ๆ ระหว่างประเทศทั้งสอง ภาคีที่กล่าวนี้รับสัญญาว่าจะได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเท่าที่จะทำได้.

ข้อความในสนธิสัญญานี้มิให้แปลความไปในทางจำกัดสิทธิแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในอนาคตอันจะตั้งบังคับ :

- ๑) ข้อห้าม ข้อจำกัดหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสำรวจหรือรายได้แผ่นดิน รวมทั้งกฎหมายที่ห้ามหรือจำกัด การนำเข้า การนำออก หรือการขาย อัลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือฝิ่น ใบโคคา วัตถุที่แปรมาจากสิ่งนั้น ๆ และยาเสพติดอื่น ๆ ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งตั้งบังคับแก่สิ่งของซึ่งกฎหมายแห่งชาติพื้นเมือง ห้ามหรือจำกัดหรือจะได้ห้ามหรือจำกัดการผลิต การบริโภค การขายหรือการขนส่งภายใน ;
- ๒) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดการค้าหรือการค้าขายอาวุธ เครื่องกระสุนและสัมภาระการสงคราม และในพฤกษัตริการณมิใช่ธรรมดาที่เสียบังพัสดุกุการทหารอื่น ๆ ทั้งปวง ;
- ๓) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดที่จำเป็นสำหรับคุ้มครองความมั่นคงหรือสุขภาพแห่งชาติหรือสาธารณะ หรือสำหรับคุ้มครองชีวิตสัตว์ หรือพืชจากโรค โรคร้ายหรือความสูญพันธุ์ ;
- ๔) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งของซึ่งในการผลิตหรือการค้าเป็นหรือต่อไปจะได้เป็นวัตถุแห่งการผูกขาดภายในประเทศซึ่งรัฐเป็นผู้ประกอบหรือควบคุม.

ข้อ ๖.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนได้โดยปลอดอุปสรรค และย่อมมีเสรีภาพ เท่าเทียมกับคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งและคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอันจะเลือกและใช้นักกฎหมาย ทนายความและผู้แทนเพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนในศาลนั้น ๆ.

มิให้ตั้งเงื่อนไขหรือข้อกำหนดกฎเกณฑ์ใด ๆ บังคับแก่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเนื่องในการขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งดังกล่าวแล้วซึ่งไม่เป็นอันใช้แก่คนชาติแห่งอัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่งหรือแก่คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ความยกเว้นจากข้อบังคับว่าด้วย “เคาติโอ ยูติคาตุม ซอลวี” (การค้าประกันการปฏิบัติตามคำพิพากษา) นั้น จะให้ก็แต่โดยเงื่อนไขที่เป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน.

ข้อ ๗.

บริษัทจำกัดและอื่น ๆ ทั้งปวงในลักษณะเศรษฐกิจ ซึ่งจัดตั้งขึ้นแล้วหรือจะได้จัดตั้งขึ้นต่อไปตามกฎหมายแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดและมีภูมิลำเนาอยู่ในอาณา

เขตต์ของภาคีฝ่ายนั้น ย่อมได้รับอนุญาตในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งให้ใช้สิทธิของตนและปรากฏเป็นโจทก์หรือจำเลยในศาลก็ได้ ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งนั้น.

มิให้ตั้งเงื่อนไขหรือข้อกำหนดกฎเกณฑ์ใดๆ บังคับแก่บริษัทเช่นว่านี้ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเนื่องในการขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งดังกล่าวแล้วซึ่งไม่เป็นอันใช้แก่บริษัทแห่งชาติพื้นเมืองหรือบริษัทแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

บริษัทเช่นว่านี้ หากปฏิบัติตามกฎหมายแห่งภาคีอีกฝ่ายหนึ่งและได้รับการอนุญาตที่จำเป็นในกรณีที่ถูกกฎหมายดังกล่าวแล้วบังคับว่าจะต้องได้รับอนุญาตเช่นนั้น จะตั้งถิ่นฐานในประเทศที่กล่าวหนหลัง ตั้งสาขาและสำนักตัวแทนและประกอบกิจการของตนในประเทศนั้นก็ได้อีก.

ในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการของตนและในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิที่จะได้มาครอบครองและเช่าสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ บริษัทเช่นว่านี้ เมื่อให้เข้ามาแล้ว จะได้อุปโภคผลประติบัติอย่างเดียวกับที่ให้หรือจะให้ได้ให้แก่บริษัทที่คล้ายกันแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของตนนั้นจะไม่ต้องอยู่ในบังคับแห่งภาระตั้งบังคับ ภาษี หรืออากร ไม่ว่าสภาพใดๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่เก็บหรือจะได้เก็บแก่บริษัทแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง และจะเก็บภาระตั้งบังคับ ภาษี หรืออากรใดๆ ได้ก็แต่ในส่วนธุรกิจของบริษัทที่ว่านี้ซึ่งกระทำในอาณาเขตต์ของภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งและในส่วนทรัพย์สินซึ่งมีอยู่โดยแท้จริงในอาณาเขตต์นั้นเท่านั้น.

ข้อ ๘.

ในส่วนที่เกี่ยวกับการไปมาค้าขายผ่านแดนนั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาในความสัมพันธ์แก่กันและกันจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยเสรีภาพในการผ่านแดน ซึ่งได้ลงนามกันณะบาร์เซโลนาเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ค.ศ. ๑๙๒๑.

ข้อ ๘.

อัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายตกลงให้ผลประติบัติแห่งชาติพื้นเมืองแก่อีกฝ่ายหนึ่ง ในการตั้งปวงที่เกี่ยวกับการขนส่งบุคคล ข้าวของเดินทางและของต่าง ๆ ในและผ่านอาณาเขตต์ของตน.

ข้อ ๑๐.

ของต่าง ๆ ทุกสภาพ ซึ่งมีกำเนิดภายในอาณาเขตต์ของอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งและนำเข้ามาในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง จะไม่ถูกบังคับในอาณาเขตต์นั้นให้เสีย อากรสรรพสามิตต์ ค่าขนอน ค่าอากรการบริโภคและอากรภายในอื่นใดยิ่งกว่าที่เรียกเก็บ หรือจะได้เรียกเก็บแก่ของคล้ายกันแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๑.

เป็นที่ตกลงกันว่า พิกัดอัตราศุลกากรซึ่งใช้แก่สิ่งของที่เป้นผลิตผลหรือสิ่งหัตถกรรม แห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งจะได้กำหนด ให้เป้นระเบียบตามกฎหมายและข้อบังคับแห่งประเทศที่นำเข้ามา.

อัครราชทูตทำสัญญาตกลงให้ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งแก่กันและกัน ในการตั้งปวงที่เกี่ยวกับศุลกากรและอากรอุปกรณทุกชนิด การกำหนดประเภทและการตี ความแห่งพิกัดอัตราศุลกากรและในวิธีการเรียกเก็บอากรต่าง ๆ และ นอกจากนี้ ในการ ตั้งปวงที่เกี่ยวกับข้อระเบียบ แบบพิธีและค่าภาระที่ต้งบังคับเนื่องจากการตรวจมอบของผ่าน ศุลกากร การคืนอากร การใช้คลังสินค้า ทัณฑ์บนและหนังสือสำคัญกำเนิดสินค้า.

ฉะนั้น ผลิตภณัฑ์ธรรมชาติหรือหัตถกรรมซึ่งมีกำเนิดในประเทศผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใด ซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง จะมาจากถิ่นที่ใด ๆ ก็ตาม จะไม่ต้องอยู่ ในบังคับ ในกรณีใด ๆ ที่เกี่ยวกับการที่กล่าวข้างบนนี้ ให้เสียอากร ภาษีหรือค่าภาระใด ๆ หรือให้ปฏิบัติตามข้อระเบียบและแบบพิธีใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่ต้งบังคับหรือจะได้ต้ง บังคับต่อไปแก่ผลิตภณัฑ์อันคล้ายคลึงกันซึ่งมีกำเนิดในประเทศภายนอกใด ๆ.

โดยนัยเดียวกัน ผลผลิตอันแท้จริงหรือหัตถกรรมที่นำออกจากอาณาเขตต์ของภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดและมีปลายทางไปยังอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ต้องอยู่ในบังคับในกรณีใด ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการที่กล่าวแล้ว ให้เสียอากร ภาษี หรือค่าภาระใด ๆ หรือให้ปฏิบัติตามข้อระเบียบและแบบพิธีใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่ตั้งบังคับหรือจะไว้ตั้งบังคับแก่ผลผลิตอันคล้ายคลึงกันในเมื่อมีปลายทางไปยังอาณาเขตต์แห่งประเทศอื่นใด.

ข้อ ๑๒.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีสิทธิในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรการนิมิต เครื่องหมายการค้า ชื่อการค้า แบบแผนและสิทธิตลอดแบบวรรณกรรมและศิลปกรรม ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามแบบพิธีที่บัญญัติไว้โดยกฎหมาย.

ข้อ ๑๓.

เรือพาณิชย์แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ที่มีอับเนาที่ หรือมีของบนทุกกี้ ซึ่งมาถึงหรือออกไปจากเมืองท่าของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้อุปโภคสิทธิ เอกสิทธิ เสรีภาพ ความอนุเคราะห์ ความคุ้มกันและความยกเว้นในการต่าง ๆ ในการเดินเรืออย่างเดียวกันกับที่เรือแห่งชาติพื้นเมืองอุปโภคอยู่หรือจะได้อุปโภคต่อไป ไม่ว่าเรือดังกล่าวแล้วมีต้นทางมาจากถิ่นที่ใดและมีปลายทางไปยังถิ่นที่ใดก็ตาม.

ในส่วนที่เกี่ยวกับอากร ค่าระวางต้น ค่าท่า ค่านำร่อง ค่าประภาคาร ค่าด่านกักตรวจโรค หรือค่าอากรอื่น ๆ ที่คล้ายหรือทำนองเดียวกัน ไม่ว่าจะสภาพใดหรือจะเรียกชื่ออย่างใดก็ตาม ซึ่งเรียกเก็บในนามหรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล พนักงานสาธารณะ บุคคลเอกชน บรรษัทหรือสถานการชนิดใด ๆ นั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาต่างจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยระบอบการระหว่างชาติในเรื่องเมืองท่าทะเล ซึ่งได้ลงนามกันณะเจนีวาเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓.

ข้อ ๑๔.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย ภายใต้บังคับแห่งบทข้อ ๕ จะได้อนุญาตการนำเข้าหรือการนำออกสินค้าทั้งปวงซึ่งจะพียงนำเข้าหรือนำออกได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กับทั้ง

การบันทุกคนโดยสารมาจากหรือไปยังอาณาเขตต์แต่ละฝ่าย ในเรือของอีกฝ่ายหนึ่งและเรือของบันทุกและคนโดยสารในเรือคั่งกล่าวแล้วจะได้อุปโภคเอกสิทธิอย่างเดียวกันกับเรือของบันทุกและคนโดยสารในเรือแห่งชาติพื้นเมือง และจะไม่ต้องอยู่ในบังคับแห่งอากร ค่าภาระหรือข้อจำกัดใด ๆ อย่างอื่นหรือยิ่งขึ้นไป.

ข้อ ๑๕.

ในการท่งปวงที่เกี่ยวกับการเข้ามา การปล่อย การจอด การบันทุกและการถ่ายบันทุกแห่งเรือต่าง ๆ ในเมืองท่า ท้องท่า อู่ ที่ทอด ท่า หรือทางน้ำแห่งประเทศทั้งสองนั้น จะให้เอกสิทธิใด ๆ แก่เรือแห่งชาติพื้นเมืองไม่ได้โดยมิได้ให้เท่าเทียมกันแก่เรือของประเทศอีกฝ่ายหนึ่ง เจตนาของอัครราชทูตผู้ทำสัญญามีอยู่ว่า ในการเหล่านี้อำนาจของแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประโยชน์ซึ่งให้แก่เรือแห่งชาติพื้นเมือง.

ข้อ ๑๖.

การค้าชายฝั่งและการประมงแห่งชาติของอัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย เป็นอันยกเว้นจากบทแห่งสนธิสัญญานี้ และจะได้กำหนดให้เป็นระเบียบตามกฎหมายและข้อบังคับแห่งประเทศไทยและเคนมาร์กแล้วแต่กรณี.

ข้อ ๑๗.

เรือรบหรือเรือพาณิชย์ใด ๆ แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งถูกบังคับด้วยกำลังคลื่นลม หรือด้วยเหตุทุกขภัยอื่นใด ให้เข้าอาศัยกำบังในเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะต้องมีเสรีภาพกระทำการซ่อมในที่นั้น จัดหาเสบียงพัสดุที่จำเป็นทั้งปวงและกลับออกทะเลไปโดยไม่ต้องเสียค่าอากรใด ๆ นอกจากที่เรือแห่งชาติพื้นเมืองจักต้องเสีย แต่ทว่า ในกรณีที่นายเรือแห่งเรือพาณิชย์มีความจำเป็นที่จะจำหน่ายของบันทุกเสียส่วนหนึ่งเพื่อชำระค่าใช้สอยก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและพิกัดอัตราค่าอากรแห่งดินที่ตนได้มานั้น.

ถ้าหากว่าเรือรบหรือเรือพาณิชย์ใด ๆ แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเกยติดตันหรืออัปปางลงตามฝั่งของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นจะได้แจ้งเหตุที่เกิดขึ้นให้เจ้าพนักงานกงสุลซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในเขตตันนั้นหรือให้เจ้าพนักงานกงสุลแห่งภาวะอีกฝ่ายหนึ่งที่อยู่ใกล้ที่สุดทราบโดยเร็ว.

เรือใด ๆ ที่เกยตื้นหรืออับปางลงดังกล่าวแล้วและส่วนที่ปวงแห่งเรือนั้น และเครื่องตกต่างกับส่วนอุปกรณ์ที่ปวงของเรือนั้น และของกับสินค้าที่ปวงที่ช่วยกู้มาได้จากเรือนั้น รวมทั้งที่ได้โยนลงทะเล หรือ ถ้าได้ขาย ก็เงินที่ได้จากการขายนั้น กับทั้งกระดาษเอกสารที่ปวงที่พบอยู่บนเรือใด ๆ ที่เกยตื้นหรืออับปางลงดังกล่าวนั้น จะได้มอบให้แก่เจ้าของหรือตัวแทนเจ้าของ เมื่อเรียกร้องมา ภายในเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายและข้อบังคับแห่งประเทศที่เกิดเหตุอับปางหรือเกยตื้นขึ้น และเจ้าของหรือตัวแทนดังกล่าวแล้วจะต้องใช้เงิน ก็แต่ในส่วนค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายในการเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้กับทั้งค่าใช้จ่ายในการช่วยกู้หรืออื่น ๆ ซึ่งจะพึงใช้ให้ในกรณีที่เรือแห่งชาติพื้นเมืองอับปางหรือเกยตื้น.

ของและสินค้าที่ช่วยกู้มาได้จากการอับปางหรือเกยตื้นจะได้รับยกเว้นจากบันดาศุลกากรที่ปวงเว้นแต่จะได้ตรวจมอบไปเพื่อการบริโภค ในกรณีเช่นนี้จะต้องเสียค่าอากรธรรมคา.

ในกรณีที่เรือใด ๆ ของคนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกกำลังคลื่นลมพัดเข้าฝั่ง เกยตื้นหรืออับปางลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีหน้าที่แห่งอัครราชผู้ทำสัญญาซึ่งเป็นเจ้าสังกัดแห่งเรือนั้น ถ้าเจ้าของหรือตัวแทนเจ้าของไม่อยู่ หรืออยู่แต่ขอร้องแล้ว ย่อมได้รับอำนาจให้เข้าเกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกช่วยเหลือที่จำเป็นแก่คนชาติแห่งรัฐของตน.

ข้อ ๑๘.

เรือรบแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะเข้ามา พักอยู่และทำการซ่อมแซมในบันดาเมืองท่าและดินที่ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งยอมให้เรือรบแห่งชาติอื่น ๆ เข้าถึง ก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและจะได้อุปโภคเกียรติยศ อาณาประโยชน์ เอกสิทธิและความยกเว้นต่าง ๆ อย่างเดียวกันกับที่ยอมให้ฉบับนี้ หรือจะได้ยอมให้ต่อไปแก่เรือรบแห่งชาติใด ๆ อื่น.

ข้อ ๑๙.

เจ้าพนักงานกงสุลแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายซึ่งมีดินที่อยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งจะได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นที่เท่าที่จะให้ได้ตามกฎหมายในอัน

จะเอาตัวผู้หลบหนีจากเรือของภาคีฝ่ายที่กล่าวก่อนคืนมา แต่ทว่า บทกำหนดข้อนี้จะไม่เป็นอันใช้แก่คนชาติแห่งอัคร ภาคีผู้ทำสัญญาซึ่งเป็นเจ้าสังกัดแห่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นซึ่งถูกรังขอให้ช่วยเหลือ.

ข้อ ๒๐.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งกงสุลใหญ่ กงสุล รองกงสุลและเจ้าพนักงานหรือตัวแทนกงสุลอื่น ๆ ให้มีถิ่นที่อยู่ในเมืองและเมืองท่าแห่งอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งที่ได้รับอนุญาตให้เจ้าพนักงานเช่นเดียวกันแห่งภูวระอื่น ๆ มีถิ่นที่อยู่ ก็ได้.

แต่ทว่า เจ้าพนักงานและตัวแทนกงสุลดังกล่าวแล้วจะเข้าปฏิบัติงานการไม่ได้จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากรัฐบาลที่ตนถูกส่งไปประจำ.

โดยเงื่อนไขที่เป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน จะได้มีสิทธิที่จะใช้อำนาจทั้งปวงและจะได้อุปโภคบันดาเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้นและความคุ้มกันทุกอย่างซึ่งให้ หรือจะให้ได้แก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๒๑.

ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่ปรากฏในประเทศที่ตายลงว่ามีทายาทใด ๆ ที่ใครรู้จักหรือผู้จัดการพินัยกรรมซึ่งผู้ตายได้แต่งตั้งไว้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นผู้มีอำนาจจะได้แจ้งความในทันใดแก่เจ้าพนักงานกงสุลที่ใกล้ที่สุดแห่งชาติเจ้าสังกัดของผู้ตาย เพื่อจะได้แจ้งข้อความที่จำเป็นต่อไปยังผู้ที่มีส่วนได้เสียโดยทันที.

ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีใครผู้ใดไว้ณะถิ่นที่ตายลง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีสิทธิตามกฎหมายแห่งประเทศของผู้ตายในอันจะเข้ารับรักษาและจัดการทรัพย์สินมรดก เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งรัฐเจ้าสังกัดของผู้ตายจะได้รับอำนาจให้เข้าพิทักษ์รักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกโดยวิธีและตามข้อจำกัดที่บัญญัติโดยกฎหมายแห่งประเทศที่ทรัพย์สินของผู้ตายตั้งอยู่.

๒๒๓

บทที่ว่ามานี้ ให้ใช้ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลง นอกอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง แต่มีทรัพย์สินในอาณาเขตต์นั้น โดยมีได้ทั้งผู้ใดไว้ในอาณาเขตต์นั้นซึ่งมีสิทธิที่จะเข้ารักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกด้วย.

ข้อ ๒๒.

บทแห่งสนธิสัญญานี้ไม่เป็นอันใช้แก่ :

- ๑) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้ต่อไปแก่รัฐที่ใกล้เคียง เพื่อให้ความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน ;
- ๒) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้ต่อไปแก่รัฐภายนอกโดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากร ;
- ๓) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้โดยสัญญาแก่รัฐภายนอก เพื่อหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีอากรสองซ้ำหรือเพื่อถ้อยที่ถ้อยคุ้มครองรายได้แผ่นดินแห่งกันและกัน ;
- ๔) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้ต่อไปแก่รัฐที่ใกล้เคียง เกี่ยวกับการเดินเรือหรือการใช้ทางน้ำเขตต์แดนที่เดินเรือจากทะเลไม่ได้.

ข้อ ๒๓.

ข้อพิพาทใดๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาในเรื่องข้อความ การตีความ หรือการใช้สนธิสัญญานี้ซึ่งไม่สามารถระงับได้โดยทางทูตนั้น เมื่อภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ขอร้อง ก็จะได้เสนอให้ศาลประจำยุติธรรมระหว่างชาติณะกรุงเฮกวินิจฉัยในเมื่อไม่มีความตกลงกันว่ามิให้กระทำเช่นนั้น ภาคีทั้งสองฝ่ายรับสัญญาในที่นี้ว่าจะรับรองตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการว่าเป็นข้อผูกพัน ศาลที่ว่านั้นจะได้ให้คำพิพากษาตามวิธีพิจารณารบรัดที่กล่าวไว้ในข้อ ๒๔ แห่งข้อบัญญัติของศาล เว้นแต่อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ตกลงกันให้ใช้วิธีพิจารณารบรัด.

ข้อ ๒๔.

สนธิสัญญานี้ นับแต่วันที่เริ่มใช้ ก็ให้ใช้แทนสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับเดนมาร์ก ซึ่งได้ลงนามกันณะโคเปนเฮเกนเมื่อวันที่ ๑

กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๕ และนับแต่วันที่ว่าสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๒๕ ค้างแล้วและข้อตกลงและความตกลงทั้งปวงที่เป็นอุปสรรคแก่สนธิสัญญานั้นซึ่งได้ทำขึ้นหรือมีอยู่ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายจะได้เลิกเป็นข้อผูกพัน.

ข้อ ๒๕.

สนธิสัญญานี้ให้คงใช้บังคับอยู่เป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่มิผล.

ในกรณีที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้แจ้งเจตนาเลิก ๑๒ เดือนก่อนสิ้นกำหนด ๕ ปี ค้างแล้วแล้ว สนธิสัญญานี้จะคงเป็นข้อผูกพันอยู่จนกว่าจะสิ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้ออกเลิก.

แต่ที่ว่า เป็นที่เข้าใจกันโดยชัดเจนว่า การบอกเลิกเช่นว่านี้จะไม่มีผลสิ้นสนธิสัญญาอนุสัญญา ข้อตกลง หรือความตกลงใดๆ ที่ได้ยกเลิกโดยสนธิสัญญานี้.

ข้อ ๒๖.

สนธิสัญญานี้จะได้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกันณะโคเปนเฮเกนโดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และสนธิสัญญาที่ว่านี้จะได้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ภายหลังวันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งมีนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับตราไว้เป็นสำคัญ เมื่อวันที่ห้า เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด ตรงกับวันที่ห้า เดือนที่แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ.

(ลงนามและประทับตรา) พระยาราชวังสัน.

(ลงนามและประทับตรา) บี. มุนข.

โปรโตคอลสุดท้าย

ผู้อำนาจเต็มซึ่งมีนามข้างท้ายนี้ เมื่อพบกันเพื่อลงนามสนธิสัญญานี้ ได้ตกลงกัน
ตั้งต่อไปนี้ :

๑) เนื่องจากความสัมพันธ์ ซึ่งมีอยู่ระหว่างเดนมาร์กกับไอซ์แลนด์ตามกฎหมาย
ว่าด้วยสหภาพลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๑๘ จึงเป็นที่เข้าใจกันว่า โดยอาศัยบท
ต่าง ๆ แห่งสนธิสัญญาที่กล่าวนามข้างต้นนี้ ประเทศไทยจะไม่มีสิทธิเรียกร้องคุณประโยชน์
พิเศษซึ่งเดนมาร์กได้ให้หรือจะให้ได้ให้แก่ไอซ์แลนด์.

๒) บทแห่งสนธิสัญญานี้ ไม่เป็นอันใช้แก่ความอนุเคราะห์ ซึ่งเดนมาร์กให้หรือ
จะให้ได้ให้แก่อร์เวย์หรือสวีเดนหรือแก่ทั้งสองประเทศนี้ ตราบเท่าที่ความอนุเคราะห์เหล่านี้
มิได้ให้แก่รัฐอื่น ๆ นอกจากรัฐที่กล่าวมาข้างต้น.

๓) บทแห่งสนธิสัญญานี้ ไม่เป็นอันใช้แก่กรีนด์แลนด์ซึ่งการพาณิชย์และการเดิน
เรือเป็นอันสงวนไว้สำหรับรัฐเดนมาร์ก แต่ทว่า ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในกรีนด์แลนด์
จะได้อุปโภคผลประติบัติในประเทศไทยอันเป็นการอนุเคราะห์เท่ากันทุกประการกับที่ให้แก่
ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศอื่นใด และของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศไทย
จะได้อุปโภคผลประติบัติในกรีนด์แลนด์อันเป็นการอนุเคราะห์เท่ากันทุกประการกับที่ให้แก่
ของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในประเทศอื่นใด.

๔) เป็นที่เข้าใจกันว่า ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีบทบัญญัติในข้อ ๒ วรรค ๗ และข้อ ๗ วรรค ๔ นั้น เป็นอันให้โดย
เงื่อนไขที่เป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน.

๕) เป็นที่เข้าใจกันว่า ในการตั้งปวงซึ่งมีบทบัญญัติผลประติบัติแห่งชาติพื้นเมือง
ไว้ในสนธิสัญญานี้ คนชาติและเรือแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะไม่ถูกอีกฝ่ายหนึ่ง
ประติบัติให้ได้รับอนุเคราะห์น้อยกว่าคนชาติและเรือแห่งประเทศอื่นใด.

๖) เป็นที่เข้าใจกันว่า ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งซึ่งมีบทบัญญัติ
ไว้ในสนธิสัญญานี้จะให้ได้โดยทันทีและโดยไม่มีเงื่อนไข.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งมีนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามไว้เป็นสำคัญ เมื่อวันที่ห้า เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด ตรงกับวันที่ห้า เดือนที่แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ.

(ลงนามและประทับตรา) พระยาราชวังสัน.

(ลงนามและประทับตรา) บ. มุข.

(จาก พระยาราชวังสัน ถึง นายบี. มนษ์)

โคเปนเฮเกน ๔ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านรัฐมนตรี,

เนื่องจากวรรค ๔ ในโปรโตคอลสุดท้ายสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับเดนมาร์ก ซึ่งลงนามกันวันนี้ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า รัฐบาลไทยตกลงกับรัฐบาลเดนมาร์ก ดังต่อไปนี้ :

ถ้าหากว่าอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนำเสนอกฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เช่นที่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่เป็นอันสำเร็จ เงื่อนไขแห่งการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน รัฐบาลทั้งสองจะได้กระทำการเจรจากันเพื่อตั้งวิธีการอันเป็นที่พอใจ.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ
ว ล ว.

(ลงนาม) พระยาราชวังสัน.

(จาก นายบ. มนุษ ถึง พระยาราชวังสัน)

กระทรวงการต่างประเทศ.

โคเปนเฮเกน ๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านอัครราชทูต,

เนื่องจากวรรค ๔ ในโปรโตคอลสุดท้ายสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างเดนมาร์กกับประเทศไทย ซึ่งลงนามกันวันนี้ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า รัฐบาลเดนมาร์กตกลงกับรัฐบาลไทย ดังต่อไปนี้ :

ถ้าหากว่าอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนำเสนอกฎหมายเกี่ยวกับข้อสงฆ์หรือมทรัพย์เช่นที่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่เป็นอันสำเร็จ เงื่อนไขแห่งการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกัน รัฐบาลทั้งสองจะไ้กระทำการเจรจาเพื่อตงวิธีการอันเป็นที่พอใจ.

ข้าพเจ้าขอแสดง ๖ ล ๖.

(ลงนาม) บ. มนุษ.

ประกาศ

ใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทย กับ สวีเดน

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสวีเดน ซึ่งได้ลงนามกันณะสต็อกโฮล์ม เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๒๐ ว่า จะมีผลตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบัน และ

โดยที่พระราชสัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกันที่สต็อกโฮล์ม เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐.

ฉะนั้น สนธิสัญญานี้ จึงเป็นอันมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐ เป็นต้นไป.

อนึ่ง มีหนังสือสัญญาประกอบสนธิสัญญา ซึ่งพึงประกาศด้วย คือ

- (๑) โปรโตคอลภาคผนวก.
- (๒) จดหมายเหตุแลกเปลี่ยน อนุสนธิข้อ ๑๒ แห่งสนธิสัญญา.

ประกาศมาณะวันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐ เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พระยาพลพลพยพเสนา.

นายกรัฐมนตรี.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)*

สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือ
ระหว่าง
ประเทศไทย กับ สวีเดน

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทยและพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสวีเดนมีพระราชประสงค์ที่จะยังความสัมพันธ์ทางมิตรภาพและความเข้าใจอันดีซึ่งมีอยู่โดยผาสุกระหว่างรัฐทั้งสองให้มั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้น และทรงตระหนักว่าการนี้ไม่มีทางสำเร็จได้ดีกว่าที่จะตรวจแก้สนธิสัญญาซึ่งมีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสองเท่าทุกวันนี้ จึงได้ทรงตกลงกระทำการตรวจแก้เช่นนี้ให้สมบูรณ์ โดยอาศัยหลักการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกัน หลักความเป็นธรรมและหลักคุณประโยชน์แก่กันและกัน และเพื่อการนี้ให้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ กล่าวคือ :

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย :

พระยาราชวังสัน อัครราชทูตของพระองค์ณสต็อกโฮล์ม ;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสวีเดน :

พณ ฯ ริกคาร์ค แชนเคลอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของพระองค์ ;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มของแต่ละฝ่ายให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่าเป็นไปตามแบบที่ติและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้ :

ข้อ ๑.

๑. จะให้มีสันติภาพเป็นนิจและมิตรภาพเป็นนิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรสวีเดน.

๒. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย เมื่อปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้อยู่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง จะให้มีเสรีภาพที่จะเข้ามา เดินทางและมีถิ่นที่อยู่

* สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทยกับสวีเดน พิมพ์ที่โรงพิมพ์ "บางกอก ไทมส์" จำกัด มีนาคม ๒๔๖๒.

ในอาณาเขตที่แห่งรัฐที่กล่าวหนหลัง และกระทำการเหล่านี้ในอาณาเขตที่^๕ว่านได้ คือ
 ดำเนินการค้า พาณิชย ทัตถกรรม เกษตรกรรม และการเดินเรือ บำเพ็ญการศาสนา
 การศึกษาอบรมและการกุศล ใช้ตัวแทนตามที่ตนเลือกสรรและเช่าที่ดินเพื่อถิ่นที่อยู่หรือเพื่อ
 กิจการใดๆ ในทางพาณิชย อุตสาหกรรม การศาสนา การกุศลหรือทางอื่นใดที่ชอบด้วยกฎหมาย
 ตลอดทั้งการผังศพและ ในส่วนรวม กิจการใดๆ ที่เนื่องหรือจำเป็นแก่การใช้สิทธิใด ๆ
 ที่กล่าวมา^๕ ตามข้อกำหนดอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๓. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีสิทธิตลอดทั่วอาณาเขตต์ของ
 อีกฝ่ายหนึ่งที่จะได้มา ครอบครองและจำหน่ายสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ชนิดใด ๆ
 ซึ่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศอนุญาตหรือจะได้อนุญาตต่อไปให้คนชาติแห่งชาติที่ได้รับ
 อนุเคราะห์ยิ่งได้มา ครอบครองและจำหน่ายได้.

๔. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะไม่ถูกบังคับ ในอาณาเขตต์ของอีก
 ฝ่ายหนึ่งให้เสียค่าภาระหรือภาษีภายในใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่เรียกเก็บระดับนี้หรือจะ
 เรียกเก็บต่อไปจากคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๕. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับ ความคุ้มครองและความมั่น
 คงเป็นเนื่องในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งสำหรับตัวตนและทรัพย์สินของตน และในการ
 นี้จะได้อุปโภคสิทธิและเอกสิทธิอย่างเดียวกันกับที่ให้อยู่ระดับนี้หรือจะได้อีกต่อไปแก่คนชาติ
 แห่งประเทศพื้นเมือง.

๖. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับยกเว้นในอาณาเขตต์ของอีก
 ฝ่ายหนึ่งจากการรับราชการทหารด้วยตนเองทุกอย่างที่บังคับ ไม่ว่าในกองทัพประจำ ในกอง
 รักษาการแห่งชาติ หรือในมิลิเชีย กับทั้งจากภาระอุคหนุนใด ๆ ทั้งเป็นเงินและเป็นของที่ตั้ง
 บังคับแทนการรับราชการทหารด้วยตนเอง และจากการกู้ยืมใด ๆ ที่บังคับหรือบันคาภาระ
 อุคหนุนเพื่อการทหาร ในยามสันติภาพก็ดี หรือในยามสงครามก็ดี จะไม่ถูกบังคับด้วยการ
 เรียกเพื่อการทหารนอกจากที่ตั้งบังคับแก่คนชาติพื้นเมืองและต่างฝ่ายต่างมีสิทธิที่จะได้รับค่า
 ทดแทนอันจะพึงใช้ให้แก่คนชาติพื้นเมืองตามบันคากฎหมายที่ใช้ อยู่ใน ประเทศแต่ละฝ่าย

๕๕ คนชาติแห่งอัครภคินีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะไม่ถูกประติบัติในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ให้ได้รับอนุเคราะห์น้อยกว่าคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๗. คนชาติแห่งอัครภคินีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคเสรีภาพเต็มที่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ในการเชื่อถือโดยบริสุทธิ์ใจ และ หากปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับในท้องถิ่น จะได้อุปโภคสิทธิประกอบพิธีกรรมสักการบูชา จะเป็นการจะเพาะเอกชน หรือเป็นการสาธารณะก็ตาม.

ข้อ ๒.

๑. คนชาติแห่งอัครภคินีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนได้โดยปลอดอุปสรรค และย่อมมีเสรีภาพเท่าเทียมกับคนชาติแห่งประเทศพื้นเมืองและคนชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอันจะเลือกและใช้นักกฎหมาย ทนายว่าความและผู้แทน.

๒. มิให้ตั้งเงื่อนไขหรือข้อกำหนดกฎเกณฑ์ใด ๆ บังคับแก่คนชาติแห่งอัครภคินีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเนื่องในการขึ้นศาลยุติธรรมของอีกฝ่ายหนึ่งดังกล่าวแล้ว ซึ่งมีได้ใช้แก่คนชาติแห่งประเทศพื้นเมืองหรือคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๓. อย่างไรก็ดี บทเหล่านี้ไม่กระทบข้อบังคับที่มีอยู่หรือที่จะมีภายในประเทศแต่ละฝ่าย เกี่ยวกับ "เคาคีโอ ยุคิคาตุม ซอลวี" (การค้าประกันการปฏิบัติตามคำพิพากษา) และความช่วยเหลือมิให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล.

ข้อ ๓.

เคหสถาน คลังสินค้า โรงหัตถกรรม โรงร้าน และบันคาอาคารอื่น ๆ ของคนชาติแห่งอัครภคินีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง กับทั้งบันคาสถานที่ตั้งปวงซึ่งใช้เกี่ยวเนื่องกัน เพื่อเป็นถิ่นที่อยู่หรือการพาณิชย์ จะได้รับยกเว้นจากการเข้าตรวจและค้น และจากการสอบคุหรือการตรวจสมุด กระดาษเอกสารหรือบัญชีที่เก็บอยู่ในนั้น เว้นแต่จะกระทำภายใต้เงื่อนไขและตามแบบที่บัญญัติโดยกฎหมายและข้อบังคับอันใช้แก่คนชาติแห่งประเทศพื้นเมือง.

จะได้ด้อยที่ด้อยมีเสรีภาพบริบูรณ์เต็มที่ในการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างอาณาเขตต์แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เมื่อปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้อยู่ในท้องที่ จะต้องมีเสรีภาพที่จะมาค้าขายความมั่นคงกับเรือและของบนทุกของของตนยังบนคาบดินที่ เมืองท่า และแม่น้ำในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเปิดหรือจะได้เปิดต่อไปให้ทำการพาณิชย์และการเดินเรือกับประเทศต่างค้ำว.

๑. มิให้อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตั้งหรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งนำเข้ามาจากหรือนำออกไปยังอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมิได้ใช้แก่การนำเข้าและการนำออกซึ่งสิ่งของใด ๆ ที่คล้ายคลึงกันอันมีกำเนิดในหรือมีปลายทางไปยังประเทศอื่นใด การถอนหรือการยกเว้นข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือนำออกใด ๆ ซึ่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้ แม้เป็นการชั่วคราวแก่สิ่งของแห่งประเทศภายนอกนั้น จะได้ใช้โดยทันทีและโดยไม่มีเงื่อนไขแก่สิ่งของที่คล้ายคลึงกันซึ่งมีกำเนิดในหรือมีปลายทางไปยังอาณาเขตต์แห่งภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง.

๒. ในกรณีที่มีส่วนกำหนดหรือส่วนกฎเกณฑ์หรือข้อจำกัดปริมาณรูปอื่นใดตั้งบังคับแก่การนำสิ่งของที่จำกัดเข้าหรือออก อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายตกลงจะให้การนำเข้ามาจากหรือการนำออกไปยังอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับผลประติบัติอันเป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ได้แก่ผลิตภัณฑ์อันคล้ายคลึงกันจากประเทศภายนอก ถ้าอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดให้การแบ่งส่วนปริมาณเพื่ออนุเคราะห์แก่ประเทศหนึ่งประเทศใดแล้ว ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้รับส่วนที่เป็นธรรมในปริมาณที่อนุญาตให้นำเข้าหรือนำออกได้นั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญารับสัญญาว่า ในการตั้งปวงที่เกี่ยวกับแบบพิธีและภาวะต่าง ๆ ที่ตั้งบังคับเกี่ยวกับข้อบังคับปริมาณการนำเข้าหรือออกรูปใด ๆ นั้นจะให้ให้เอกสิทธิ อาณาประโยชน์หรือความคุ้มกันทุกอย่างที่ได้แก่ประเทศภายนอกนั้นแก่กันและกัน.

๓. ถ้าอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตั้งหรือคงไว้ โดยตรงหรือโดยทางอ้อม ซึ่งการควบคุมปรัวรรตต่างคำรูปใด ๆ แล้วก็จะได้ดำเนินการควบคุมเช่นว่านั้นโดยให้คนชาติ และพาณิชย์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับส่วนที่เที่ยงธรรมและเป็นธรรมในการแบ่งสรรปรัวรรต.

ข้อ ๖.

ข้อความในสนธิสัญญานี้ จะไม่แปลความไปในทางจำกัดสิทธิแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ในอันจะตั้งหรือคงไว้ซึ่งข้อห้ามหรือข้อจำกัดชนิดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ภายใต้หลักแห่งการไม่เลือกปฏิบัติ คือ :

๑) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดอาวุธและเครื่องกระสุน และ ในพฤติการณ์มิใช่ธรรมดา ก็เปรียบพัสศสงครามชนิดอื่น ๆ ด้วย ;

๒) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดเพื่อเหตุแห่งความปลอดภัยของชาติ หรือสาธารณะหรือ สาธารณสุข ;

๓) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดสิ่งของซึ่ง ในการผลิตหรือการค้าแปนหรือต่อไปจะได้ เปนวัตถุแห่งการผูกขาด ภายในประเทศ ซึ่งรัฐเป็นผู้ประกอบหรือควบคุม ;

๔) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดเพื่อคุ้มครองสัตว์หรือพืชมีประโยชน์ จากโรค แมลงร้าย หรือปราสิตหรือในส่วนที่เกี่ยวกับพืชมีประโยชน์นี้ ก็จากความเสื่อมพันธุ์หรือความสูญพันธุ์.

๕) ข้อห้าม ข้อจำกัดหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายที่ห้ามหรือจำกัดการ นำเข้า การนำออกหรือการขายอัลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มที่มีอัลกอฮอล์หรือฝิ่น ใบโคคา วัตถุ ที่แปรมาจากสิ่งนี้ ๆ และยาเสพติดอื่น ๆ ตลอดจนกฎหมายซึ่งตั้งบังคับแก่สิ่งของซึ่ง กฎหมายภายในจำกัดหรือจะได้จำกัดการผลิต การบริโภคน การขาย หรือการขนส่งภายใน.

ข้อ ๗.

๑. ผลักกัณฑ์ธรรมชาติและหัตถกรรมซึ่งมีกำเนิดในอาณาเขตต์ของอัครภาคีผู้ทำ สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั้น ในการตั้งปวง และจะเพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับอาหารการนำ เข้าและค่าภาระและภาษีอื่น ๆ ตั้งปวง จะเป็นชนิดใด ๆ ก็ตาม ซึ่งตั้งบังคับเนื่องในการนำ

ของเข้ามา จะได้รับประโยชน์ในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจากเอกสิทธิ ความอนุเคราะห์ การลดหรือความคุ้มกันทุกอย่าง ซึ่งได้ให้หรือจะให้ได้ให้แก่ผลิตภัณฑ์อันคล้ายคลึงกัน ซึ่งมีกำเนิดในประเทศภายนอก ผลประติบัติเช่นนี้จะได้ให้ ไม่ว่าเจ้าของหรือผู้ขนส่งจะมีสัญชาติใด ๆ และไม่ว่าจะนำของเข้ามาจากถิ่นที่ใด ๆ.

๒. ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติและหัตถกรรมซึ่งนำออกจากอาณาเขตต์ของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปยังอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้รับผลประติบัติอย่างเดียวกับที่ได้ให้หรือจะให้ได้ให้แก่ผลิตภัณฑ์อันคล้ายคลึงกัน ซึ่งมีปลายทางไปยังประเทศภายนอกใด ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับอากรการนำออกและบันดาค่าภาระและภาษีอื่น ๆ ทั้งปวง จะเป็นชนิดใด ๆ ก็ตาม ที่ตั้งบังคับเนื่องในการนำของออก.

๓. โดยบทแห่งข้อนี้ ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งเป็นอันให้แก่กันและกันในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับการตรวจมอบของผ่านศุลกากร รวมทั้งการตรวจและตีราคาของ แบบพิธีศุลกากร การคืนอากร อากรผ่านแดน การเก็บและการประติบัติแก่ของในคลังสินค้าทัณฑ์บนและค่าอากรที่เรียกเก็บเนื่องในการเหล่านี้ด้วย.

๔. เป็นที่เข้าใจกันว่า พิกัดอัตราศุลกากรอันจะพึงใช้แก่สิ่งของที่เป้นผลิตผลหรือสิ่งหัตถกรรมของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่นำเข้ามาในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง จะได้กำหนดให้เป็นระเบียบโดยกฎหมายและข้อบังคับแห่งประเทศที่นำเข้ามา.

ข้อ ๘.

๑. ในสวีเดนเรือไทยและของบันทุกในเรือนั้นและในประเทศไทยเรือสวีเดนและของบันทุกในเรือนี้จะได้อยู่ใต้อุปโภคผลประติบัติอย่างเดียวกับที่ได้แก่เรือแห่งชาติพื้นเมืองและของบันทุกในเรือนี้ ไม่ว่าเรือนี้จะออกมาจากหรือมีปลายทางไปยังเมืองท่าใดหรือของบันทุกมีต้นทางมาจากหรือมีปลายทางไปยังถิ่นที่ใด.

๒. ในส่วนที่เกี่ยวกับอากรค่าระวางตัน ค่าท่า ค่านำร่อง ค่าประภาคาร ค่าค่านักตรวจโรคหรืออากรอื่น ๆ ที่คล้ายหรือทำนองเดียวกัน ไม่ว่าสภาพใดหรือจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม ซึ่งเรียกเก็บในนามหรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล พนักงานสาธารณะ บุคคลเอกชน บริษัทหรือสถานการชนิดใด ๆ นั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาต่างจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและ

ข้อบัญญัติว่าด้วยระบอบการระหว่างชาติในเรื่องเมืองท่าทะเล ซึ่งได้ลงนามกันณะเจนีวาเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๓.

๓. ในการตั้งปวงที่เกี่ยวกับการเข้ามา การปล่อย การจอด การบันทึก และการถ่ายบันทึกแห่งเรือต่างๆ ในเมืองท่า ท้องท่า อยู่ ที่ทอด ท่า หรือแม่น้ำแห่งประเทศทั้งสองนั้น อัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ให้เอกสิทธิใด ๆ แก่เรือแห่งชาติพื้นเมืองโดยมิได้ให้เท่าเทียมกันแก่เรือแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง.

๔. การค้าขายฝิ่นและการประมงแห่งชาติของอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายเป็นอันยกเว้นจากบทแห่งสนธิสัญญานี้ และจะได้อำนาจให้เป็นระเบียบตามกฎหมายและข้อบังคับแห่งประเทศไทยและสวีเดนแล้วแต่กรณี.

ข้อ ๙.

ถ้าเรือรบหรือเรือพาณิชย์แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้เกยตื้นหรือได้อับปางลงในน่านน้ำหรือท่าแห่งรัฐอีกฝ่ายหนึ่ง เรือใด ๆ คนโดยสารและของบันทึกในเรือนั้น ๆ จะได้อุปโภคความอนุเคราะห์และความคุ้มครองอย่างเดียวกับที่กฎหมายและข้อบังคับแห่งรัฐที่กล่าวหนหลังนี้ให้หรือจะได้อำนวยในกรณีที่คล้ายคลึงกันแก่เรือแห่งชาติพื้นเมือง นายเรือและคนประจำเรือจะได้รับความช่วยเหลือเกื้อกูลเท่าเทียมกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งสินค่าที่ช่วยกู้มาได้จากเรือพาณิชย์ใด ๆ แห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งได้เกยตื้นหรืออับปางนั้น จะไม่ต้องเสียค่าศุลกากรใด ๆ ในอาณาเขตต์ของอัครราชทูตผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เว้นแต่จะได้อบรมอบไปเพื่อการบริโภคน้ำจืดในรัฐที่กล่าวหนหลัง.

ข้อ ๑๐.

เรือรบแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะเข้ามา พักอยู่และทำการซ่อมแซมในบ้นท่าเมืองท่าและถิ่นที่ของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งยอมให้เรือรบแห่งชาติอื่น ๆ เข้าถึง ก็ได้ ทั้งนี้จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและจะได้อุปโภคเกียรติยศ อาณาประโยชน์ เอกสิทธิและความยกเว้นต่าง ๆ อย่างเดียวกับที่ยอมให้ฉบับนี้ หรือจะพึงยอมให้ต่อไปแก่เรือรบแห่งชาติใด ๆ อื่น.

ข้อ ๑๑.

ถ้ากลาสีหรือบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเป็นคนประจำเรือหลบหนีในอาณาเขตต์แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจากเรือแห่งภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นที่จะได้ให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งภาคีที่กล่าวหนหลังเท่าที่จะให้ได้ตามกฎหมายในอันจะเอาตัวผู้หลบหนีคืนมา แต่ทว่า บทนี้จะไม่ใช่แก่กลาสีหรือบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเป็นคนชาติแห่งประเทศที่ได้เกิดการหลบหนีนั้น.

ข้อ ๑๒.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายเมื่อปฏิบัติตามแบบพิธีที่บัญญัติโดยกฎหมายก็จะได้อุปโภคความคุ้มครองในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งประเทศพื้นเมืองในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ชื่อการค้า และแบบแผน.

ข้อ ๑๓.

๑. อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งกงสุลใหญ่ กงสุล รองกงสุล และเจ้าพนักงานหรือตัวแทนกงสุล ให้มีถิ่นที่อยู่ในเมืองและเมืองท่าแห่งอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ที่อนุญาตให้เจ้าพนักงานอย่างเดียวกันแห่งชาติอื่น ๆ มีถิ่นที่อยู่ก็ได้.

๒. แต่ทว่า เจ้าพนักงานหรือตัวแทนกงสุลเช่นว่านั้นจะเข้าปฏิบัติงานการไม่ได้จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากรัฐบาลที่ตนถูกส่งไปประจำ.

๓. โดยเงื่อนไขที่เป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน จะได้อุปโภคบันดาเอกสิทธิความยกเว้นและความคุ้มกันทุกชนิดที่ให้หรือจะได้ให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๔.

๑. ในกรณีที่คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่ปรากฏในประเทศที่ตายลงว่ามีทายาทใด ๆ ที่ใครรู้จักหรือผู้จัดการพินัยกรรมที่ผู้ตายได้แต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจจะได้แจ้งความในทันใดแก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติเจ้าสังกัดของผู้ตาย.

๒. ถ้าคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทิ้งทรัพย์สินไว้ในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าพนักงานกงสุลแห่งประเทศเจ้าสังกัดของผู้ตายจะได้รับอำนาจให้เข้ารักษาทรัพย์สินได้โดยข้อกำหนดที่วางไว้ในกฎหมายแห่งประเทศที่ทรัพย์สินของผู้ตายตั้งอยู่.

ข้อ ๑๕.

บทกำหนดแห่งสนธิสัญญานี้ในส่วนที่เกี่ยวกับคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนั้น ให้ใช้ในขอบเขตต์แห่งความสามารถตามกฎหมาย แก่บริษัทจำกัดและอื่น ๆ บรรษัทและสมาคมซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายแห่งภาคีฝ่ายนั้นและมีสำนักงานกลางในอาณาเขตต์ของฝ่ายนั้นด้วย.

ข้อ ๑๖.

บทกำหนดซึ่งมีอยู่ในสนธิสัญญานี้ ไม่เป็นอันกระทบ ใช้แทนหรือแก้ไขกฎหมายและข้อบังคับใด ๆ แห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญา ที่ใช้อยู่ขณะบัดนี้หรือจะได้อตราขึ้นต่อไป เกี่ยวกับ การแปลงชาติ การอพยพเข้า การตำรวจหรือความมั่นคงสาธารณะ.

ข้อ ๑๗.

บทแห่งสนธิสัญญานี้ เท่าที่เกี่ยวกับการให้ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่งนั้น มิให้ใช้แก่ :

- ๑) ความอนุเคราะห์ซึ่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ให้หรือจะได้อตราขึ้นให้แก่ประเทศใกล้เคียงเพื่อความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน ;
- ๒) ความอนุเคราะห์ซึ่งสวีเดนได้ให้หรือจะได้อตราขึ้นให้แก่เดนมาร์กหรือนอร์เวย์ หรือทั้งสองประเทศนี้ ตราบใดที่มีได้ขยายความอนุเคราะห์เหล่านั้นไปถึงประเทศอื่นใด ;
- ๓) ความอนุเคราะห์ที่เนื่องมาจากการกระทำสหภาพศุลกากร ;
- ๔) ความอนุเคราะห์ในเรื่องภาษีอากร ซึ่งเป็นอันใช้แก่กันและกันระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกับประเทศภายนอกโดยอาศัยความตกลงเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรสองซ้ำ ;

๕) ความอนุเคราะห์ที่ให้หรือจะให้ได้ต่อไปแก่รัฐที่ใกล้เคียงเกี่ยวกับการเดินเรือหรือการใช้ทางน้ำเขตต์แดนที่เดินเรือจากทะเลไม่ได้.

ข้อ ๑๘.

อัครราชทูตทำสัญญาตกลงกันว่า ข้อพิพาทใดๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างกันและกันในเรื่องการค้าความหรือการใช้บทใดๆ แห่งสนธิสัญญานี้ ซึ่งไม่สามารถจะระงับได้โดยทางทูตนั้น เมื่อภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอก็จะได้เสนอให้ศาลประจำยุติธรรมระหว่างชาติณะกรุงเฮกวินิจฉัย ในเมื่อไม่มีความตกลงกันว่ามิให้กระทำเช่นนั้น ภาคีทั้งสองฝ่ายรับสัญญาในที่นี้จะรับสนองคำวินิจฉัยของศาลที่กล่าวนี้ว่าเป็นข้อผูกพัน.

ข้อ ๑๙.

สนธิสัญญานี้ นับแต่วันที่เริ่มใช้ ก็ให้ใช้แทนสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสวีเดนซึ่งได้ลงนามกันณะสต็อกโฮล์มเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๕ และนับแต่วันที่ว่าสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๒๕ และบันดาข้อตกลงและความตกลงทั้งปวงที่เป็นอุปกรณแก่สนธิสัญญานี้ซึ่งได้ทำขึ้นหรือมีอยู่ระหว่างอัครราชทูตทำสัญญาทั้งสองฝ่ายจะได้เลิกเป็นข้อผูกพัน.

ข้อ ๒๐.

สนธิสัญญานี้ จะได้รับสัตยาบันจากพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร และจากพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสวีเดนโดยความเห็นชอบของริคสติก.

สนธิสัญญาจะมีผลตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบัน ซึ่งจะได้กระทำกันณะสต็อกโฮล์มโดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และให้คงใช้บังคับอยู่เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันนั้นเป็นต้นไป.

ในกรณีที่อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิแจ้งเจตนาเลิกหนึ่งปีก่อนสิ้นกำหนดห้าปีดังกล่าวแล้ว สนธิสัญญานี้จะคงเป็นข้อผูกพันอยู่จนกว่าจะสิ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้ออกเลิก.

แต่ทว่า เป็นที่เข้าใจกันว่า การบอกเลิกเช่นว่านี้จะไม่มีผลพ้นข้อตกลงใด ๆ ที่ได้ยกเลิกโดยสนธิสัญญา^๕.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งมีนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับตราไว้เป็นสำคัญ.

ทำนะสต็อกโฮล์ม คู่กันเป็นสองฉบับ เมื่อวันที่ห้า เดือนที่แปด พุทธศักราชสองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ห้า พฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนาม) พระยาราชวังสัน.
(ประทับตรา)

(ลงนาม) ริคคาร์ด แชนเคลอร์.
(ประทับตรา)

โปรโตคอลสุดท้าย

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันวันนี้ในสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือฉบับใหม่ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรสวีเดนนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันตั้งกล่าวต่อไปนี้ :

๑. เป็นที่เข้าใจกันว่า ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีบทบัญญัติในสนธิสัญญานี้เป็นอันให้โดยเงื่อนไขที่เป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน.

๒. เป็นที่เข้าใจกันว่า ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งมีบทบัญญัติในสนธิสัญญานี้จะให้เป็นโดยทันทีและโดยไม่มีเงื่อนไข.

๓. เป็นที่เข้าใจกันว่า ในการทวงซึ่งมีบทบัญญัติผลประติบัติแห่งชาติพื้นเมืองในสนธิสัญญานี้คนชาติและเรือแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะไม่ถูกอีกฝ่ายหนึ่งประติบัติให้ได้รับอนุเคราะห์น้อยกว่าคนชาติและเรือแห่งประเทศใด ๆ อื่น.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งมีนามข้างท้ายนี้ได้ลงนามและประทับตราไว้เป็นสำคัญ.

ทำนะสต็อกโฮล์ม คู่กันเป็นสองฉบับ เมื่อวันที่ ๕ เดือนที่แปด พุทธศักราชสองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ห้า พฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนาม) พระยาราชวังสัน
(ประทับตรา)

(ลงนาม) ริคคาร์ด แชนเดลอรั
(ประทับตรา)

(จาก พระยาราชวังสัน ถึง นาย. วิกคาร์ค แชนเคลอร์)

สต็อกโฮล์ม วันที่ ๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗.

ท่านรัฐมนตรี,

เนื่องจากข้อ ๑๒ แห่งสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสวีเดน ซึ่งลงนามกันวันนั้นนั้น ข้าพเจ้าขอยืนยัน ตามคำสั่งจากรัฐบาลของข้าพเจ้าว่าเป็นที่เข้าใจกันว่า โดยอาศัยบทแห่งข้อที่ว่านอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเรียกร้องความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิอุตสาหกรรมสมบัติที่อีกฝ่ายหนึ่งจะได้ให้แก่ประเทศอื่น ๆ เนื่องแต่อนุสัญญาพิเศษซึ่งภาคีฝ่ายที่กล่าวก่อนยังมีได้เข้าเป็นภาคีนั้นไม่ได้.

ข้าพเจ้าจะขอบคุณถ้าท่านมีใจแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่ารัฐบาลสวีเดนเห็นพ้องด้วยกับรัฐบาลข้าพเจ้าในการตีความข้อ ๑๒ ดังกล่าวไว้ข้างบนนี้.

ข้าพเจ้าขอแสดงความเคารพ
ว ล ว.

(ลงนาม) พระยาราชวังสัน

(จาก นาย. วิกคาร์ต แชนเคลอร์ ถึง พระยาราชวังสัน)

กระทรวงการต่างประเทศ

สต็อกโฮล์ม วันที่ ๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๓๗

ท่านอัครราชทูต,

ข้าพเจ้าขอตอบรับจดหมายเหตุของท่านลงวัน^{นี้} มีข้อกำหนดดังต่อไปนี้ :

“เนื่องจากข้อ ๑๒ แห่งสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสวีเดน ซึ่งลงนามกันวัน^{นี้}นั้น ข้าพเจ้าขอยืนยัน ตามคำสั่งจากรัฐบาลของข้าพเจ้าว่าเป็นที่เข้าใจกันว่า โดยอาศัยบทแห่งข้อที่ว่านั้ อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเรียกร้องความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิอุตสาหกรรมสมบัติที่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้ให้แก่ประเทศอื่น ๆ เนื่องแต่อนุสัญญาพิเศษซึ่งภาคีฝ่ายที่กล่าวมาก่อน^{นี้}ยังมิได้เข้าเป็นภาคีนั้นไม่ได้.

ข้าพเจ้าจะขอบคุณถ้าท่านมีใจแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่ารัฐบาลสวีเดนเห็นพ้องด้วยกับรัฐบาลข้าพเจ้าในการตีความข้อ ๑๒ ดังที่กล่าวไว้ข้างบน^{นี้}.”

เพื่อตอบจดหมายเหตุ^{นี้} ข้าพเจ้าขอเรียนท่านว่ารัฐบาลสวีเดนเห็นพ้องด้วยกับรัฐบาลของท่านในการตีความข้อ ๑๒.

ข้าพเจ้าขอแสดงความ
ว ล ว.

(ลงนาม) วิกคาร์ต แชนเคลอร์

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ENGLISH AND FRENCH VERSIONS

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

FOREWORD

Ministry of Foreign Affairs

20th December, B.E. 2511 (1968)

The Ministry of Foreign Affairs, considering that treaties, conventions and agreements that Thailand has concluded with various countries from the beginning period until the present time, including those with the international organizations, have not yet been compiled and published into series and volumes for the convenience of historical research and studies, and that any further delay would make it increasingly difficult to find authentic texts of such treaties and agreements,

Consequently, deems it appropriate to publish all of the said treaties and agreements, in so far as such authentic texts, both in Thai and foreign languages, can be obtained for compilation in the form of Treaty Series. The Ministry of Foreign Affairs has therefore appointed a Committee to proceed with this matter which consists of :

1. Mr. Manu Amatayakul	Director-General of Treaty
and Legal Department	Chairman
2. Mr. Thawee Manaschuang	Chief of Treaty Division	Member
3. Mr. Chamras Chombhubol		Member
4. Mr. Nibondh Sathaporn		Member
5. Mr. Kwanchai Lulitanonda		Secretary
6. Mr. Ronarong Nopakun		Secretary

The Ministry of Foreign Affairs hopes that this Treaty Series would be of use for educational research of all.

(Signed) **Th. Khoman**
(Thanat Khoman)

Minister of Foreign Affairs

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Explanatory Note

On the Compilation and Publication of the Treaty Series

The compilation of the texts of treaties, conventions and agreements that Thailand has concluded with various countries and international organization from the early period onwards in the form of Treaty Series is the first of its kind undertaken by the Ministry of Foreign Affairs and involves a considerable work. Naturally, there might be some shortcomings and problems which both the compilers and the readers may come across. Therefore, the Committee would like to make for the common benefit some clarifications on the following points :

1. The account and the aim of the Ministry of Foreign Affairs in setting up this Committee for the compilation and publication of this Treaty Series have already appeared in the foreword by H.E. the Minister of Foreign Affairs.

2. Since the texts of treaties and agreements that Thailand has concluded with various countries and international organizations exist in large number, the compilation and publication of all such texts necessarily entail a considerable budgetary allotment and some length of time. Therefore, at this stage, the publication of this series will cover only the Ayuthya period up to the end of World War II comprising 12 volumes of 7½ 10 inches size. Treaties and agreements that have been concluded thereafter will be compiled and published later on.

3. The Committee makes it a matter of principle to do its best in the effort to obtain for compilation and publication in this series all bilateral treaties and agreements that Thailand has concluded with various countries and international organizations regardless of forms and whether or not they have already been terminated. The publication however, excludes multilateral treaties and agreements arranged by or under the auspices of international organizations, of which Thailand has become a party, as they have already been published in the Treaty Series of the League of Nations and of the United Nations.

4. It is regrettable that full and authentic texts of some treaties concluded at the initial period of our contacts with foreign countries could, on account of their extreme antiquity, no more be found, although it was indicated in some reliable documents and books of history that Thailand had concluded such treaties. Some incompleteness is thus apparent, in particular, for the earliest period when first contacts with foreign countries were made.

5. This publication is made by the Committee in chronological order of conclusion of treaties and agreements beginning with the initial period onwards and for the

(d)

convenience of reference the table of contents has been prepared in the same manner. Each volume is divided into two sections, consisting of Thai and foreign languages.

6. Treaties and agreements done in several languages are published only in Thai, English and French, whereas those done in one or more languages other than English and French are supplemented with English translation. This is due to lack of printing types in languages other than Thai, English and French.

7. The Committee maintains the original texts of the source of publication as far as the spelling and wording are concerned and avoid any alteration of their style.

8. The Committee welcomes with thanks any suggestion as much as corrections or further improvement may be made in later editions, and, on this occasion, the Committee cannot fail to acknowledge with grateful thanks the co-operations of the Ministries of Foreign Affairs of friendly countries, and of the Ministries and Departments, Embassies and Consulates of Thailand which have extended a helping hand in securing some original texts for the Committee. The Committee is likewise indebted to the officials of the Treaty and Legal Department, in particular Mr. Sathit Sathirathaya, Mr. Prajit Rojanaphruk, Mr. Phot Khwanphulsri, Mr. Sunai Bunyasiriphant, Mr. Saiyud Noknoi, Mr. Supote Krongkichakarn and Miss Supaporn Timlek for their checking and proof-reading service.

(Manu Amatayakul)

*Chairman, Committee of Compilation and
Publication of the Treaty Series*

20th December, B.E. 2511 (1968)

TABLE OF CONTENTS

	Page
Foreword	(a)
Explanatory Note	(c)
1. Traité entre le Siam et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise. Signé à Bangkok, le 13 juillet 1926.	1
2. Protocole Concernant la Juridiction Applicable aux Ressortissants Belges dans le Royaume de Siam. Signé à Bangkok, le 13 juillet 1926.	11
3. Projet de Traité soumis par le Gouvernement Siamois au Gouvernement Belge.	17
4. (Translation) Treaty between Siam and the Belgian-Luxemburg Economic Union. Signed at Bangkok, on 13th July 1926.	21
5. Protocol Concerning Jurisdiction Applicable to Belgian Ressortissants in the Kingdom of Siam. Signed at Bangkok, on 13th July 1926.	31
6. Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Siam and Norway. Signed at Oslo, on 16th July 1926.	35
7. (ANNEX) Protocol Concerning Jurisdiction Applicable in the Kingdom of Siam to Norwegian Subjects. Signed at Oslo, on 16th July 1926.	46
8. Convention entre le Royaume de Siam et la France Concernant aux Relation Particulières du Siam et de l'Indochine. Signée à Bangkok, le 25 août 1926.	51
9. (English Translation) Convention between Siam and France Concerning the Special Relations between Siam and Indo-China. Signed at Bangkok, on 25th August 1926.	59
10. Notes exchanged between the United Kingdom and Siam respecting Drawbacks and the Method of Computing "ad valorem" Rates under the Siamese Customs Law.	
— No. 1. Prince Traidos to Mr. Waterlow. Bangkok, September 30, 1926.	67
— No. 2. Mr. Waterlow to Prince Traidos. Bangkok, September 30, 1926.	69
— No. 3. Prince Traidos to Mr. Waterlow. Bangkok, September 30, 1926.	70
11. Translation of form of Proclamation Making the Necessary Changes in the Original Proclamation of September 1, B.E. 2468 (1925). Given on 23rd December B.E. 2469 (1926).	71

	Page
12. Exchange of Notes between His Majesty's Government in the United Kingdom and the Government of Siam, Regarding the Navigation of the River Mekong. Bangkok, July 17, 1927; February 7, 1928; August 18 and 21, 1928.	73
13. Extradition Treaty between Great Britain and Siam. Signed at Bangkok, March 4, 1911. (Exchange of Notes Respecting the Application to Transjordan of the Provisions of the Above Treaty. Bangkok, March 14 and April 7, 1932.)	79
14. Extradition Treaty between Great Britain and Siam. Signed at Bangkok, March 4, 1911. (Exchange of Notes Recording the Accession of Certain Territories under His Britannic Majesty's Mandate to the Above Treaty. Bangkok, January 5 and February 27, 1928)	83
15. Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of Siam and the German Reich. Signed at Bangkok, 7th April 1928.	87
16. Protocol Concerning the Provisional Economic Arrangement between Siam and Germany. Done at Bangkok, 7th April 1928.	95
17. Traité de Règlement Judiciaire et de Conciliation entre le Siam et les Pays-Bas. Signé à La Haye, le 27 octobre 1928.	97
18. (Translation) Treaty of Judicial Settlement and Conciliation between Siam and the Netherlands. Signed at The Hague, on 27th October 1928.	99
19. Treaty of Friendship and Commerce between Siam and the Swiss Confederation. Signed at Tokio, on 28th May 1931.	101
— FINAL PROTOCOL	107
20. Exchange of Notes between His Majesty's Government in the United Kingdom and the Government of India and the Government of Siam, Constituting an Agreement Regarding the Boundary between Burma (Kengtung) and Siam. Bangkok, August 27, 1931, and March 14, 1932.	109
21. Exchange of Notes between His Majesty's Government in the United Kingdom and the Government of India and the Government of Siam Regarding the Boundary between Burma (Tenasserim) and Siam. Bangkok, June 1st, 1934.	115
22. Convention d'Extradition entre la Belgique et le Siam. Signée à Bangkok, le 14 janvier 1937.	119
23. Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and the Netherlands. Signed at Bangkok, on 1st February 1938.	127

	Page
24. Exchange of Notes between His Majesty's Government in the United Kingdom and the Government of India and the Government of Siam Constituting an Agreement Regarding the Nationality of Persons Affected by the Redelimitation of the Boundary between Burma (Tenasserim) and Siam. Bangkok, March 31st, 1937.	143
25. Traité d'Amitié et de Commerce entre la Thaïlande et la Suisse. Signé à Berne, le 4 novembre 1937.	147
— PROTOCOLE FINAL	154
26. Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre la Thaïlande et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise. Signé à Bangkok, le 5 novembre 1937. .	155
27. Convention d'Etablissement entre la Thaïlande et la Belgique. Signée à Bangkok, le 5 novembre 1937.	163
— PROTOCOLE ANNEXE	170
28. Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and Denmark. Signed at Copenhagen, 5th November 1937.	171
— FINAL PROTOCOL	180
29. Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and Sweden. Signed at Stockholm, 5th November 1937.	183
— FINAL PROTOCOL	191

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Traité
entre
le Siam et l'Union Économique
Belgo-Luxembourgeoise.⁽¹⁾

Sa Majesté le Roi de Siam, d'une part, et Sa Majesté le Roi des Belges, agissant tant en Son nom qu'au nom de Son Altesse Royale la Grande-Duchesse de Luxembourg, en vertu d'accords existants, d'autre part, animés d'un égal désir de resserrer les relations de commerce et d'amitié qui unissent si heureusement l'Union belgo-luxembourgeoise et le Siam,

et persuadés que ce but ne saurait être mieux atteint que par la revision des traités jusqu'ici en vigueur, ont résolu de conclure un Traité à cet effet et ont nommé pour leurs plénipotentiaires, à savoir :

Sa Majesté le Roi de Siam : Son Altesse le Prince Traidos Prabandh, Ministre des Affaires Etrangères;

Sa Majesté le Roi des Belges : Monsieur Marcel Polain, Chargé d'Affaires de Belgique à Bangkok;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs et les avoir trouvés en bonne et due forme sont convenus des articles suivants :

ARTICLE 1er.

Il y aura paix perpétuelle et amitié constante entre les Hautes Parties Contractantes. Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, dans les mêmes conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée, en se soumettant aux lois et règlements en vigueur dans les territoires de l'autre Partie, la liberté d'entrer, de voyager et de résider dans ces territoires, — de s'y livrer, soit personnellement, soit par mandataire, au commerce de gros ou de détail ainsi qu'à l'industrie, — de s'y adonner à des oeuvres religieuses, d'éducation ou de bienfaisance et, à cet effet, de posséder à titre de propriétaire, de prendre en location et d'occuper des terrains, des maisons, des usines, des entrepôts et des magasins. Le traitement de la nation la plus favorisée sera également, et dans les mêmes conditions, appliqué à l'usage des cimetières.

(1) Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.
(Printed at Bangkok Times Press, June B.E. 2470 (1927))

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront, au surplus, à charge de réciprocité, autorisés, dans les mêmes conditions que les nationaux de ces Etats, à acquérir et posséder des biens meubles et immeubles et à en disposer par vente, échange, don, testament ou autrement ainsi qu'à recueillir des successions soit ab intestat, soit par testament.

Ils ne seront contraints, sous quelque prétexte que ce soit, à payer des impôts, droits ou taxes autres ou plus élevés que ceux qui seront perçus à charge des ressortissants de la nation la plus favorisée.

ARTICLE II.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront dans les territoires de l'autre d'une entière liberté de conscience et ils auront, en se conformant aux lois, ordonnances et règlements du pays, le droit de se livrer à l'exercice privé ou public de leur culte.

ARTICLE III.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, dans les territoires de l'autre, d'une protection et d'une sécurité constantes et complètes pour leur personne et leurs biens et bénéficieront à cet égard des mêmes droits et privilèges que ceux qui sont ou seront accordés aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

Ils seront exempts dans les territoires de l'autre de tout service militaire obligatoire dans les forces régulières, dans la garde nationale ou dans la milice; ils seront pareillement exempts de toutes contributions imposées en lieu et place du service militaire personnel; ils ne seront astreints en temps de paix et en temps de guerre, qu'aux prestations et aux réquisitions militaires imposées aux nationaux et ils auront réciproquement droit aux indemnités établies en faveur des nationaux par les lois en vigueur dans les pays respectifs. Pour ce qui précède, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes ne seront pas traités sur les territoires de l'autre moins bien que ne le sont ou ne le seront les ressortissants de la nation la plus favorisée.

ARTICLE IV.

Les habitations, entrepôts, usines et magasins, les locaux qui en dépendent ainsi que toute autre propriété des ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, seront respectés. Il ne sera point permis d'y procéder à des visites domiciliaires ou perquisitions, non plus que d'examiner ou d'inspecter les livres, papiers ou comptes, sauf dans les conditions et formes prescrites par les dispositions légales à l'égard des nationaux eux-mêmes.

ARTICLE V.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre les territoires des Hautes Parties Contractantes; les ressortissants de chacune d'elles auront, de la même façon que les ressortissants de la nation la plus favorisée, pleine liberté de se rendre avec leurs navires et leurs cargaisons dans les lieux, ports et rivières des territoires de l'autre, qui sont ou pourront être ouverts au commerce extérieur; ils bénéficieront, en se conformant toujours aux lois du pays où ils arrivent, des mêmes droits, faveurs, libertés, immunités et exemptions en matière de commerce et de navigation, dont bénéficient ou bénéficieront les nationaux eux-mêmes.

ARTICLE VI.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, comme les nationaux, libre accès auprès des Cours et Tribunaux de l'autre Partie pour la poursuite et la défense de leurs droits. Ils pourront, comme les nationaux, librement choisir leurs avocats ou mandataires. Ils jouiront enfin, sous ce rapport et sous réserve de réciprocité, des droits et privilèges accordés aux nationaux et seront soumis aux mêmes conditions.

ARTICLE VII.

Les Sociétés commerciales ou autres associations créées conformément aux lois de l'une des Hautes Parties Contractantes, jouissant sur le territoire de cette Partie de la personnalité civile, et y possédant leur siège, seront autorisées dans les territoires de l'autre, en se conformant aux lois de celle-ci, à exercer leur activité, à créer des succursales et à ester en justice tant comme demanderesses que comme défenderesses.

ARTICLE VIII.

Les marchandises provenant de l'une des Hautes Parties Contractantes qui passent en transit par les territoires de l'autre, en conformité avec les lois du pays, seront réciproquement exemptes de tout droit de transit, soit qu'elles passent directement, soit que, pendant le transit, elles soient déchargées, entreposées et rechargées.

L'exonération des droits de transit n'implique pas l'exonération des taxes perçues par l'Administration des douanes pour couvrir les dépenses de surveillance ou d'administration que peuvent occasionner le transit ou l'entreposage, ni celle des taxes fiscales afférentes aux transactions dont les marchandises pourraient être l'objet au cours de leur entreposage ou de leur transport.

ARTICLE IX.

L'Union économique belgo-luxembourgeoise reconnaît au Siam la liberté de fixer en toute souveraineté le taux des droits d'importation et d'exportation, les drawbacks, et toutes autres taxes ou impositions.

En conséquence, l'Union économique belgo-luxembourgeoise admet que le Siam porte ses droits de douane à des taux supérieurs à ceux qui sont fixés par les accords jusqu'ici en vigueur entre la Belgique et le Siam et entre le Luxembourg et le Siam, à la condition toutefois que toutes les autres nations liées au Siam par de pareils traités admettant ces augmentations, sans exiger en compensation un avantage ou privilège quelconque.

Il est entendu d'autre part que l'Union économique belgo-luxembourgeoise bénéficiera immédiatement et sans condition de toute réduction de droits ou de tout avantage que le Siam pourrait accorder à une tierce Puissance quelconque en matière d'importation, d'exportation, de transit, de drawbacks et en général en tout ce qui concerne les impositions et formalités douanières. La réciprocité de traitement sera acquise au Siam en cette matière.

Les Hautes Parties Contractantes s'accordent le traitement de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les prohibitions et réglementations existant actuellement ou qui pourraient être instituées à l'avenir relativement à l'importation ou à l'exportation des marchandises.

ARTICLE X.

Les droits et taxes intérieurs, perçus pour le compte de l'Etat, des provinces et des communes ou d'autres institutions publiques, qui grèvent ou grèveront la production, la préparation ou la consommation des marchandises dans les territoires de l'une des Parties Contractantes, ne pourront pas frapper les produits, marchandises ou articles de l'autre Partie d'une manière plus forte ou plus gênante qu'ils ne frappent les produits, marchandises ou articles indigènes de même espèce ou ceux originaires de la nation la plus favorisée.

ARTICLE XI.

Les négociants, les fabricants et autres industriels qui prouveront par la possession d'une carte de légitimation délivrée par les autorités de leur pays, qu'ils sont autorisés à exercer une industrie dans l'Etat où ils ont leur domicile, pourront soit personnellement, soit par des commis-voyageurs à leur service, faire des achats et, même en portant des échantillons avec eux, rechercher des commandes dans le territoire de l'autre Partie Contractante, en se conformant aux lois et règlements de ce pays, y compris les dispositions en matière d'impôts.

Les industriels (commis-voyageurs) qui seront munis d'une carte de légitimation, pourront avoir avec eux des échantillons, mais non des marchandises.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent d'appliquer en cette matière les dispositions de la Convention Internationale pour la simplification des formalités douanières, conclue à Genève le 3 novembre 1923, le droit de la nation la plus favorisée restant d'ailleurs réciproquement sauvegardé.

ARTICLE XII.

Les navires et bateaux battant pavillon de l'une des Hautes Parties Contractantes, qui entreront sur lest ou chargés dans les eaux et ports dépendant de l'autre Partie, ou qui en sortiront, quel que soit le lieu de leur départ et celui de leur destination, ne seront assujettis, tant à l'entrée qu' à la sortie et au passage, à aucun droit ou taxe, sous quelque dénomination que ce soit, perçus au nom et pour le compte de l'Etat, de provinces, de communes, d'institutions publiques ou de corporations quelconques, autres ou plus élevés que ceux qui sont actuellement ou pourront par la suite être imposés aux bâtiments nationaux. Leurs cargaisons, quelle qu'en soit la provenance, n'acquitteront d'autres ni de plus forts droits d'entrée et ne seront assujettis à d'autres charges que si elles étaient importées sous pavillon national, étant entendu que tous les articles qui sont ou pourront être légalement importés dans les ports de l'une des Hautes Parties Contractantes par des navires nationaux pourront de même être importés dans ces ports par des navires de l'autre Partie. Leurs passagers et les bagages de ceux-ci seront pareillement traités comme s'ils voyageaient sous le pavillon national.

En ce qui concerne le placement des navires et bateaux, leur chargement et déchargement dans les ports, rades, havres et bassins, et généralement pour toutes les formalités et dispositions quelconques auxquelles peuvent être soumis des bâtiments de commerce, leurs équipages et leurs chargements, il est convenu qu'il ne sera accordé aux bâtiments nationaux aucun privilège, ni aucune faveur, qui ne le soit également à ceux de l'autre Etat, la volonté des Hautes Parties Contractantes étant que, sous ce rapport aussi, leurs bâtiments soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Les navires et bateaux navigant sous le pavillon de l'une des Hautes Parties Contractantes et porteurs des papiers de bord et documents exigés par les lois du pays de ce pavillon, seront reconnus de plein droit comme ayant la nationalité dudit pays dans les eaux territoriales, eaux intérieures et ports de l'autre Partie Contractante, sans qu'ils aient à fournir d'autres justifications.

ARTICLE XIII.

Il est fait exception aux dispositions du présent Traité pour le cabotage dont le régime reste soumis respectivement aux lois de chacune des Hautes Parties Contractantes.

Toutefois, il est entendu que les navires des Parties Contractantes jouiront sous ce rapport des droits et avantages qui sont ou pourront être accordés aux navires de tout autre pays.

ARTICLE XIV.

Réserves faites des principes du droit international applicables en temps de guerre, tout navire de guerre ou de commerce de l'une des Hautes Parties Contractantes qui serait forcé par un mauvais temps ou par suite de tout autre danger de s'abriter dans un port de l'autre, aura la liberté de s'y faire réparer, de s'y procurer toutes les provisions nécessaires et de reprendre la mer, sans payer d'autres charges que celles qui seraient payées par les navires nationaux. Dans le cas, cependant, où le capitaine du navire de commerce se trouverait dans la nécessité de vendre une partie de sa cargaison pour payer les frais, il sera obligé de se conformer aux règlements et tarifs locaux.

Si un vaisseau de guerre ou un navire de commerce de l'une des Hautes Parties Contractantes a échoué ou fait naufrage sur les côtes de l'autre, les autorités locales en informeront le Consul-Général, le Consul, le Vice-Consul ou l'Agent Consulaire du lieu de l'accident, et à leur défaut, elles en informeront le Consul-Général, le Consul, le Vice-Consul ou l'Agent Consulaire du district le plus voisin.

Toutes les opérations relatives au sauvetage des navires siamois naufragés ou échoués dans les eaux territoriales belges, se feront conformément aux lois, ordonnances et règlements de la Belgique et, réciproquement, toutes les mesures de sauvetage relatives aux navires belges naufragés ou échoués dans les eaux territoriales siamoises se feront conformément aux lois, ordonnances et règlements du Siam.

Tous navires ou vaisseaux ainsi échoués ou naufragés, tous débris et accessoires, toutes fournitures leur appartenant, et tous effets et marchandises sauvés desdits navires ou vaisseaux, y compris ceux qui auraient été jetés à la mer ou les produits desdits objets, s'ils sont vendus, ainsi que tous papiers trouvés à bord de ces navires ou vaisseaux échoués ou naufragés, seront remis aux propriétaires ou à leurs représentants, quand ils les réclameront. Dans le cas où ces propriétaires ou représentants ne se trouveraient pas sur les lieux, lesdits produits ou objets seront remis aux Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents Consulaires respectifs, sur leur réclamation, dans le délai fixé par les lois du Pays, et ces officiers consulaires, propriétaires ou représentants payeront seulement les dépenses occasionnées pour la conservation desdits objets ainsi que les frais du sauvetage ou autres dépenses auxquelles seraient soumis, en cas de naufrage, les navires nationaux.

Les effets et marchandises sauvés du naufrage seront exempts de tous droits de douane, à moins qu'ils n'entrent à la douane pour la consommation intérieure, auquel cas ils payeront les droits ordinaires.

Dans le cas où un navire appartenant aux sujets d'une des Hautes Parties Contractantes ferait naufrage ou échouerait sur les territoires de l'autre, les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls ou Agents Consulaires respectifs seront autorisés, en l'absence du

propriétaire, capitaine ou autre représentant du propriétaire, à prêter leur appui officiel pour procurer toute l'assistance nécessaire aux sujets des Etats respectifs. Il en sera de même dans le cas où le propriétaire, capitaine ou autre représentant serait présent, et demanderait une telle assistance.

ARTICLE XV.

Sous réserve toujours des règles du droit international applicables en temps de guerre les navires de guerre de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront entrer, séjourner et subir des réparations dans les ports et places de l'autre où des bâtiments de guerre d'autres nations auraient accès; ils y seront soumis aux mêmes règlements et jouiront des mêmes honneurs, avantages, privilèges et exemptions que ceux qui sont actuellement ou qui pourraient dans la suite être accordés à des navires de guerre de toute autre nation.

ARTICLE XVI.

Chacune des Hautes Parties Contractantes consent à admettre des Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires de l'autre dans tous les ports, villes et places, excepté dans les localités où il y aurait inconvénient à admettre de tels agents.

Cette réserve, toutefois, ne sera pas appliquée à l'une des Hautes Parties Contractantes sans l'être également à toute autre Puissance.

Les Consuls-Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires de chacune des deux Hautes Parties Contractantes jouiront réciproquement dans les territoires de l'autre, de tous les privilèges, exemptions et immunités dont jouissent les agents de la nation la plus favorisée ayant même rang et même qualité. Lesdits agents, avant d'être admis à l'exercice de leurs fonctions et de jouir des immunités qui y sont attachées, devront produire une commission dans la forme établie par les lois de leurs pays respectifs. Toutefois, ils n'entreront en fonctions qu'avec l'agrément du Gouvernement du Pays où ils auront été envoyés, lequel devra les pourvoir, sans retard et sans frais, d'un exéquatour leur assurant le libre exercice de leurs fonctions, et, sur l'exhibition de cette pièce, ils jouiront des droits, prérogatives et immunités accordés par le présent Traité.

ARTICLE XVII.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, dans les territoires de l'autre, de la même protection que les ressortissants du Pays relativement aux brevets, marques de fabrique et dessins, en remplissant les formalités prescrites par la loi.

ARTICLE XVIII.

En cas de décès d'un ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes sur le territoire de l'autre, les Autorités locales compétentes doivent immédiatement en donner avis au Consul-Général, Consul, Vice-Consul ou Agent Consulaire le plus rapproché de la nation à laquelle le défunt appartenait; ceux-ci de leur côté, devront donner le même avis aux autorités locales lorsqu'ils en seront informés les premiers.

A la demande des Officiers Consulaires intéressés l'autorité locale compétente complètera ledit avis par la remise d'une expédition, en due forme et sans frais, de l'acte de décès.

En cas d'incapacité ou d'absence des héritiers ou d'absence des exécuteurs testamentaires, les agents du service consulaire, concurremment avec l'autorité locale compétentes, auront le droit, conformément aux lois de leurs pays respectifs dans la mesure où la législation locale le permet, de faire tous actes nécessaires à la conservation et à l'administration de la succession, notamment d'apposer et de lever les scellés, de former l'inventaire, d'administrer et de liquider la succession, en un mot de prendre toutes les mesures nécessaires à la sauvegarde des intérêts des héritiers, sauf le cas où naîtraient des contestations.

Les dispositions précédentes seront de même applicables au cas où un ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes, possédant des biens dans les territoires de l'autre, viendrait à mourir en dehors desdits territoires sans avoir laissé, au lieu où ses biens sont situés, aucune personne ayant qualité pour prendre charge de la succession et pour l'administrer.

ARTICLE XIX.

Les officiers consulaires compétents de chacune des Hautes Parties Contractantes seront exclusivement chargés dans les territoires de l'autre du maintien de l'ordre intérieur à bord des navires marchands de leur nation, et seront seuls compétents pour connaître des différends qui pourraient survenir soit en mer, soit dans les eaux territoriales et ports de l'autre Partie, entre les capitaines, les officiers et l'équipage, notamment en ce qui concerne le règlement des salaires et l'exécution des contrats. Toutefois, la juridiction appartiendra aux autorités territoriales dans le cas où il surviendrait, à bord d'un navire marchand de l'une des Hautes Parties Contractantes, dans les eaux territoriales et ports de l'autre, des désordres que les autorités compétentes du lieu jugeraient de nature à troubler ou à pouvoir troubler la paix ou l'ordre dans ces eaux ou à terre.

ARTICLE XX.

Si un marin déserte ou quitte irrégulièrement un navire marchand battant pavillon de l'une des Hautes Parties Contractantes, dans les eaux intérieures de l'autre, les autorités locales seront tenues de prêter, dans les limites de la loi, toute l'assistance en leur pouvoir,

pour l'arrestation et la remise de ce marin, sur la demande qui leur serait adressée à cet effet par l'officier consulaire compétent du pays auquel appartient le navire en question; les dépenses effectuées de ce chef seront remboursées par ledit officier consulaire.

Si ledit marin avait commis quelque délit, sa remise serait différée jusqu'à ce que le tribunal qui a droit d'en connaître ait rendu son jugement et que celui-ci ait reçu son exécution.

Il est entendu que la stipulation du premier alinéa ne s'appliquera pas aux ressortissants du Pays où la désertion ou bien l'abandon du bord aurait eu lieu.

ARTICLE XXI.

Le présent Traité sera substitué, à partir de la date de l'échange des ratifications, tant au traité d'amitié et de commerce signé à Londres entre la Belgique et le Siam, le 29 août 1868⁽²⁾ qu'aux articles additionnels à ce traité, signés à Bruxelles le 4 août 1883⁽³⁾ et relatifs à l'importation et à la vente au Siam des boissons spiritueuses et pour le Grand-Duché de Luxembourg au traité passé entre le "Zollverein" allemand et le Siam et signé à Bangkok le 7 février 1862.⁽⁴⁾ A partir de cette date, ces actes cesseront d'être en vigueur.

Les dispositions du présent Traité ne s'appliqueront aux Colonies et territoires d'outremer soumis à la souveraineté ou à l'autorité de la Belgique, qu'à l'expiration d'un délai de deux mois à compter du jour où le Gouvernement belge aura déclaré expressément adhérer en leur nom au Traité.

ARTICLE XXII.

Les stipulations du présent Traité ne peuvent être interprétées de façon à porter atteinte à l'autonomie que le présent Traité confère au Siam en matière douanière, fiscale et juridictionnelle.

ARTICLE XXIII.

Le présent Traité sortira ses effets à partir du jour de l'échange des ratifications et restera en vigueur pendant cinq ans à partir de cette date.

Dans le cas où aucune des deux Hautes Parties Contractantes n'aurait notifié douze mois avant l'expiration dudit terme de cinq ans son intention de mettre fin au traité, celui-ci restera en vigueur jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des deux Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncé.

Il est clairement entendu, toutefois, que cette dénonciation n'aura pas pour effet de faire revivre aucun des actes mentionnés à l'Article XXI du présent Traité.

(2) Treaty Series of Thailand Vol. 1, p. 205.

(3) Treaty Series of Thailand Vol. 2, p. 77.

(4) Treaty Series of Thailand Vol. 1, p. 147.

ARTICLE XXIV.

Ce traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Bangkok, le plus tôt possible.

En foi de quoi les plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Traité et y ont apposé leur sceau.

Fait en double exemplaire, en langue française, à Bangkok le 13e jour du 4e mois de la deux mille quatre cent soixant-neuvième année de l'ère bouddhique, correspondant au 13e jour de mois de juillet de la mil neuf cent vingt-sixième année de l'ère Chrétienne.

(L. S.) TRAI DOS PRABANDH.

(L. S.) M. POLAIN.

Protocole
Concernant la Juridiction Applicable aux
Ressortissants Belges dans le Royaume de Siam.

Au moment de procéder à la signature du nouveau Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et le Siam, les Plénipotentiaires des Hautes Parties Contractantes sont convenus de ce qui suit :

ARTICLE I.

La juridiction jusqu'ici exercé par les Officiers consulaires belges au Siam et tous les privilèges, exemptions et immunités dont jouissaient jusqu'ici comme découlant de cette juridiction les sujets belges, les sociétés commerciales et les associations belges cesseront et prendront fin à partir de la date de l'échange des ratifications du traité mentionné ci-dessus.

Après cette date les sujets, sociétés commerciales et associations belges et luxembourgeois au Siam seront soumis à la juridiction des tribunaux siamois.

ARTICLE II.

Jusqu'à l'expiration de cinq années après la promulgation et l'entrée en vigueur de tous les codes siamois—à savoir : le Code civil et commercial, le Code pénal, le Code de Procédure civile, le Code de Procédure pénale et la Loi d'organisation judiciaire—la Belgique aura le droit d'évoquer toute affaire pendante devant un tribunal siamois autre que la Cour Suprême, lorsque est en cause, en qualité de défendeur ou d'accusé, soit un ressortissant belge, soit une société commerciale ou une association belge.

Ce droit d'évocation sera exercé par les agents diplomatiques ou consulaires belges dans tous les cas, où ils le jugeraient opportun dans l'intérêt de la justice. Ils procéderont par voie de requête écrite adressée au juge ou aux juges saisis du différend.

S'il est fait usage de cette faculté, les causes seront jugées par l'agent diplomatique ou consulaire en conformité des lois belges, tant celles relatives à la procédure que celles relatives à l'exécution des jugements, applicables en l'espèce, et le droit de juridiction des Cours siamoises sur ces affaires prendra fin. Toutefois, l'agent diplomatique ou consulaire appliquera les lois siamoises dans toutes les matières réglementées par des codes ou des lois du Royaume de Siam régulièrement promulgués et entrés en vigueur, dont le texte aura été communiqué à la Légation de Belgique à Bangkok.

ARTICLE III.

Les appels interjetés par les ressortissants belges, les sociétés commerciales ou les associations belges, contre les jugements de Première Instance siamois seront déférés à la Cour d'Appel de Bangkok.

Le recours, portant sur des questions de droit, contre les arrêts de la Cour d'Appel de Bangkok, sera porté devant la Cour Suprême ou "San Dika."

ARTICLE IV.

Jusqu'à la date où prendra fin l'exercice du droit d'évocation, c'est-à-dire cinq années après l'entrée en vigueur des Codes siamois énumérés ci-dessus, tout ressortissant belge, société commerciale ou association belge, figurant comme défendeur ou prévenu dans un procès engagé en province pourra toujours demander le dessaisissement du tribunal compétent en l'espèce. Si cette requête est admise par l'autorité judiciaire locale, l'affaire sera jugée soit à Bangkok, soit sur place par les juges mêmes composant le tribunal qui aurait été compétent à Bangkok. Avis de cette requête sera donné à l'Agent consulaire de Belgique.

ARTICLE V.

Jusqu'à la date où les Codes siamois ci-dessus énumérés seront tous en vigueur, le Gouvernement siamois continuera à communiquer à la Légation de Belgique au Siam tous textes législatifs et réglementaires nouvellement promulgués, et il s'efforcera de tenir compte des observations que ladite Légation lui aura soumises dans un délai raisonnable au sujet de ces textes.

ARTICLE VI.

Afin d'écarter les difficultés qui pourraient naître du transfert de juridiction envisagé dans le présent protocole, il est convenu que :

(a) Toutes les actions intentées postérieurement à la date de l'échange des ratifications du présent Traité seront portées devant les tribunaux siamois et jugées par eux, que la cause de l'action soit antérieure ou qu'elle soit postérieure audit échange des ratifications.

(b) Que la juridiction des tribunaux belges au Siam, à l'égard des causes et procédures tant civiles que criminelles, qui seraient pendantes devant lesdits tribunaux au moment de l'entrée en vigueur du traité de ce jour, continuera à être exercée jusqu'à décision finale et définitive.

Les autorités siamoises prêteront leur assistance, à la requête de l'agent diplomatique ou consulaire belge pour ce qui concerne les causes soumises auxdits agents en vertu de la clause (b) du présent article, ainsi que pour celles ayant donné lieu au droit d'évocation visé à l'article 2.

ARTICLE VII.

Le bénéfice du présent Protocole sera acquis aux ressortissants luxembourgeois dans la même mesure qu'aux ressortissants belges.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent protocole et y ont apposé leur sceau.

Fait en double exemplaire, en langue française, à Bangkok le 13e jour du 4e mois de la deux mille quatre cent soixant-neuvième année de l'ère bouddhique, correspondant au 13e jour du mois de juillet de la mil neuf cent vingt-sixième année de l'ère Chrétienne.

(L. S.) TRAI DOS PRABANDH.

(L. S.) M. POLAIN.

LEGATION DE BELGIQUE.

Bangkok, le 13 juillet 1926.

Monsieur le Ministre,

Au moment de procéder à la signature du nouveau Traité d'amitié, de Commerce et de Navigation entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et le Siam, j'ai l'honneur de faire savoir à Votre Altesse que l'interprétation du Gouvernement Belge de l'article VIII de ce Traité est conforme aux déclarations de la Conférence de Barcelone de 1921.

Je saisis cette occasion, Monsieur le Ministre pour exprimer à Votre Altesse les assurances de ma plus haute considération.

Signé : M. POLAIN.

Son Altesse

Le Prince Traidos Prabandh,

Ministre des Affaires Etrangères.

Bangkok.

PALAIS DE SARANROMYA,

Bangkok, le 13 juillet 1926.

Monsieur le Chargé d'Affaires,

J'ai l'honneur d'accuser la réception de la lettre d'aujourd'hui, par laquelle vous avez bien voulu me faire savoir que l'interprétation du Gouvernement belge de l'article VIII du nouveau Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et le Siam signé aujourd'hui est conforme aux déclarations de la Conférence de Barcelone de 1921.

Je saisis cette occasion pour vous renouveler, Monsieur le Chargé d'Affaires, l'assurance de ma haute considération.

Signé : TRAI DOS

Ministre des Affaires Etrangère

Monsieur M. Polain,
Chargé d'Affaires de Belgique,
Bangkok.

LEGATION DE BELGIQUE.

Bangkok, le 13 juillet 1926.

Monsieur le Ministre,

Au moment de procéder à la signature du nouveau Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et le Siam, j'ai l'honneur de faire connaître à Votre Altesse que le Gouvernement belge donne au paragraphe 4 de l'article IX du dit Traité la même interprétation que le Gouvernement siamois, c'est-à-dire que celui-ci aura le droit, en se conformant à l'application du traitement de la nation la plus favorisée, de décréter telles prohibitions qu'il jugera bon, et notamment celles qui sont spécifiées à l'article 3 du projet de traité soumis par le Gouvernement siamois au Gouvernement belge et dont le texte est ci-annexé.

Je saisis cette occasion, Monsieur le Ministre, pour renouveler à Votre Altesse les assurances de ma plus haute considération.

Signé : POLAIN.

Son Altesse

le Prince Traidos Prabandh

Ministre des Affaires Etrangères.

Bangkok.

PROJET DE TRAITE
SOU MIS PAR LE GOUVERNEMENT SIAMOIS AU
GOUVERNEMENT BELGE.

ARTICLE III

There shall be reciprocally full and entire freedom of commerce and navigation between the territories and possessions of the two High Contracting Parties.

The citizens or subjects of either of the contracting parties shall have liberty freely and securely to come with their ships cargoes to all places, ports and rivers in the territories of the other, which are or hereafter may be opened to foreign commerce and navigation; except as regards spirituous, distilled, or fermented drinks or alcoholic liquors or alcohol, and opium and the derivatives thereof, and cocaine, heroin, and other narcotic drugs, included within the scope of the International Opium Convention signed at the Hague, January 23rd 1921 and arms and ammunition, the trade in all of which may, subject to the principle of most-favoured nation treatment, be regulated and restricted at will by each of the High Contracting Parties within its territories and possessions, the sale and resale, by any person or organisation whatsoever, of goods which are the produce or manufacture of one of the High Contracting Parties, within the territories and possessions of the other, shall be exempt from all governmental restrictions and limitations designed or operating to create or maintain any monopoly or "farm" for the profit either of the Government or of a private individual or organisation.

PALAIS DE SARANROMYA,

Bangkok, le 13 juillet 1926.

Monsieur le Chargé d'Affaires,

J'ai l'honneur d'accuser la réception de la lettre d'aujourd'hui, par laquelle vous avez bien voulu me faire savoir que le Gouvernement belge donne au paragraphe 4 de l'article IX du nouveau Traité d'amitié, de Commerce et de Navigation entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et le Siam signé aujourd'hui la même interprétation que le Gouvernement siamois, c'est-à-dire que celui-ci aura le droit en se conformant à l'application du traitement de la nation la plus favorisée de décréter telles prohibitions qu'il jugera bon et notamment celles qui sont spécifiées à l'article 3 du projet de Traité soumis par le Gouvernement siamois au Gouvernement belge.

Je saisis cette occasion pour vous renouveler, Monsieur le Chargé d'Affaires, l'assurance de ma haute considération.

Signé : TRAI DOS

Ministre des Affaires Etrangères.

Monsieur M. Polain.

Chargé d'Affaires de Belgique,

PALAIS DE SARANROMYA,

Bangkok, le 13 juillet 1926.

Monsieur le Chargé d'Affaires,

Au moment de procéder à la signature du nouveau Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et le Siam, le Gouvernement Royal de Siam donne au Gouvernement de Belgique l'assurance que, après l'achèvement de la codification des Lois siamoises telles qu'elles sont spécifiées dans l'article 2 du Protocole de Juridiction annexé au Traité, et alors qu'une loi sur les Conflits de Lois réglant la question du Statut Personnel des Etrangers au Siam aura été promulguée, le Gouvernement de Sa Majesté considèrera favorablement, si la demande lui en est faite par le Gouvernement belge, la négociation entre les deux pays d'une Convention de droit International Privé concernant le statut personnel de leurs sujets respectifs.

Cette Convention, s'il y a lieu de la négocier, s'inspirera du principe suivant : le Statut Personnel des sujets belges et luxembourgeoise au Siam et des sujets siamois en Belgique et au Luxembourg sera régi par leurs lois nationales respectives, en tant que celles-ci ne seront pas, dans le pays de résidence, considérées comme contraires à l'ordre public.

Je saisis cette occasion pour vous renouveler, Monsieur le Chargé d'Affaires, l'assurance de ma haute considération.

Signé : TRAI DOS

Ministre des Affaires Etrangères.

Monsieur M. Polain,
Chargé d'Affaires de Belgique,
Bangkok.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(Translation)

Treaty

between

**Siam and the Belgian-Luxemburg
Economic Union.⁽¹⁾**

His Majesty the King of Siam, of the one part, and His Majesty the King of the Belgians acting both in his own name and in the name of Her Royal Highness the Grand Duchess of Luxemburg, by virtue of existing agreements, of the other part, animated by a similar desire of strengthening the relations of commerce and friendship which so happily unite the Belgian-Luxemburg Union and Siam,

and persuaded that this end cannot be better attained than by the revision of the treaties now in force, have resolved to conclude a Treaty for that purpose and have named as their plenipotentiaries, that is :

His Majesty the King of Siam : His Highness Prince Traidos Prabandh, Minister for Foreign Affairs;

His Majesty the King of the Belgians : Monsieur Marcel Polain, Chargé d'Affaires of Belgium at Bangkok;

who, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following articles :

ARTICLE I.

There shall be perpetual peace and constant friendship between the High Contracting Parties. The ressortissants of each of the High Contracting Parties shall have, under the same conditions as the ressortissants of the most favoured nation, on submitting themselves to the laws and regulations in force in the territories of the other Party, liberty to enter, travel and reside in such territories,—to carry on either personally or by agent wholesale and retail trade and industry,—to engage in religious, educational and charitable work, and to that affect, to possess as owner, hire and occupy lands, houses, factories, warehouses and shops. The most favoured nation treatment shall be equally, and under the same conditions, applied in regard to the use of cemeteries.

(1) Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.
(Printed at Bangkok Times Press, June B.E. 2470 (1927))

The ressortissants of each of the High Contracting Parties shall be, furthermore, on the basis of reciprocity, authorized under the same conditions as nationals of such States, to acquire and to possess movable and immovable property, and to dispose of it by sale, exchange, gift, will or otherwise, as well as to inherit either by intestacy or by will.

They shall not be compelled, under any pretext whatever, to pay any taxes, duties or charges other or higher than those which shall be collected from ressortissants of the most favoured nation.

ARTICLE II.

The ressortissants of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territories of the other entire liberty of conscience and, upon conforming to the laws, ordinances and regulations of the country, shall enjoy the right of private or public exercise of their worship.

ARTICLE III.

The ressortissants of each of the High Contracting Parties shall enjoy, in the territories of the other, constant and complete protection and security for their persons and property and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as those which are or may be granted to ressortissants of the most favoured nation.

They shall be exempt in the territories of the other from all compulsory military service in the regular forces, in the national guard or in the militia; they shall be similarly exempt from all contributions imposed in lieu and place of personal military service: they shall be subjected in the time of peace and in time of war, only to services and military requisitions imposed on nationals, and they shall be entitled reciprocally to indemnities established in favour of nationals by the laws in force in their respective countries. In relation to the foregoing, the ressortissants of each of the High Contracting Parties shall not be treated in the territories of the other less favourably than are or shall be the ressortissants of the most favoured nation.

ARTICLE IV.

The dwellings, warehouses, factories and shops, the premises appertaining thereto as well as all other property of the ressortissants of each of the High Contracting Parties in the territories of the other, shall be respected. It shall not be allowable to proceed there to make a domiciliary visit or search, or to examine or to inspect books, papers or accounts, except under the conditions and in the forms prescribed by the legal provisions with regard to nationals themselves.

ARTICLE V.

There shall be full and entire liberty of commerce and of navigation between the territories of the High Contracting Parties; the ressortissants of each of them shall have, in the same manner as the ressortissants of the most favoured nation, full liberty to go with their ships and cargoes to all places, ports and rivers in the territories of the other, which are or may be open to foreign commerce; they shall enjoy, on conforming always to the laws of the country at which they arrive, the same rights, favours, liberties, immunities and exemptions in the matter of commerce and of navigation, which the nationals themselves enjoy or may enjoy.

ARTICLE VI.

The ressortissants of each of the High Contracting Parties shall have, like the nationals, free access to the Courts and Tribunals of the other Party in pursuit and defence of their rights. They shall be at liberty, like the nationals, freely to choose their lawyers or representatives. They shall enjoy finally, in this respect and under the reserve of reciprocity, the rights and privileges granted to nationals and shall be subject to the same conditions.

ARTICLE VII.

Commercial partnerships and companies or other associations formed in accordance with the laws of one of the High Contracting Parties, enjoying in the territory of that Party a civil personality and having there their head office, shall be authorized in the territories of the other, on conforming to its laws, to pursue their activities, to create branches and to appear in the courts whether as plaintiffs or as defendants.

ARTICLE VIII.

The merchandise originated from one of the High Contracting Parties which passes in transit through the territories of the other, in conformity with the laws of the country, shall be reciprocally exempted from all transit duties, whether they pass through directly, or whether during transit they are unloaded, warehoused and reloaded.

Freedom from transit duty shall not imply freedom from charges collected by the Customs Administration to cover the expenses of supervision or administration which the transit or warehousing may occasion, nor from fiscal charges relating to transactions of which such merchandise may be the object in the course of their warehousing or of their transportation.

ARTICLE IX.

The Belgian-Luxemburg Economic Union recognizes the liberty of Siam to determine in full sovereignty the rates of import and export duties, drawbacks, and all other charges or impositions.

In consequence, the Belgian-Luxemburg Economic Union admits that Siam may raise its customs duties to rates higher than those which have been fixed by agreements heretofore in force between Belgium and Siam and between Luxemburg and Siam, on the condition, however, that all other countries bound to Siam by similar treaties shall admit such increases, without demanding any compensatory benefit or privilege whatever.

It is understood, on the other hand, that the Belgian-Luxemburg Economic Union shall benefit immediately and without condition in all reductions of duties or in every advantage which Siam may grant to any third Power in the matter of importation, exportation, transit, drawbacks and in general in all that concerns customs impositions and formalities. Reciprocity of treatment shall be acquired by Siam in this matter.

The High Contracting Parties grant to each other most favoured nation treatment in all that concerns prohibitions and regulations which now exist or which may be established in the future relative to the importation or exportation of merchandise.

ARTICLE X.

Internal duties and charges collected for the account of the State, the provinces, the communes, or other public institutions, which are or may be charged on the production, preparation or consumption of merchandise in the territories of one of the Contracting Parties, shall not affect the products, merchandise or articles of the other Party in a manner more heavy or irksome than they affect native products, merchandise or articles of the same kind or those coming from the most favoured nation.

ARTICLE XI.

Merchants, manufacturers and other industrialists who shall prove by the possession of an identity card issued by the authorities of their country that they are authorized to engage in an industry in the State where they have their domicile, shall be able either personally, or by commercial travellers in their service, to make purchases and, even while carrying samples with them, to seek for orders in the territory of the other Contracting Party, on conforming to the laws and regulations of that country, including thereby the provisions in the matter of tax.

Industrialists (commercial travellers) who are supplied with an identity card may have with them samples but not merchandise.

The High Contracting Parties agree to apply in this matter the provisions of the International Convention for the Simplification of Customs Formalities concluded at Geneva on 3rd November 1923, the right of the most favoured nation remaining in other respects reciprocally safeguarded.

ARTICLE XII.

The ships and boats flying the flag of one of the High Contracting Parties which enter with ballast or with cargo in the waters or ports belonging to the other Party or which go out therefrom, whatever may be the place of their departure and that of their destination, shall not be subjected, as much on their entry as on their exit and passage, to any duty or charge, under any denomination whatever, collected in the name and for the account of the State, or of any province, commune, public institution or corporation whatsoever, other or higher than those which now are or hereafter may be imposed on national vessels. Their cargoes, whatever may be their origin, shall not pay other or higher duties of entry and shall not be subjected to other charges than if they had been imported under the national flag, it being understood that all articles which are or may be legally imported into the ports of one of the High Contracting Parties by national vessels may, in like manner, be imported into those ports by the ships of the other party. Their passengers and the luggage of the passengers shall be treated similarly as if they were travelling under the national flag.

In all that concerns the stationing of ships and boats, their loading and unloading in the ports, roadsteads, harbours, and basins, and generally in relation to all formalities and provisions whatever to which merchant ships, their crews and their cargoes may be subject, it is agreed that no privilege or favour shall be granted to national ships which is not equally granted to those of the other State, the wish of the High Contracting Parties being that in this respect also, their boats shall be treated on the footing of perfect equality.

Ships and boats sailing under the flag of one of the High Contracting Parties and carrying the ships papers and documents required by the laws of the country of that flag shall be recognized as of right as having the nationality of the said country in territorial waters, interior waters and ports of the other Contracting Party, without having to furnish other proof.

ARTICLE XIII.

Exception is made to the provisions of the present Treaty in regard to coasting trade, the régime of which remains subject to the respective laws of each of the High Contracting Parties.

However, it is understood that the ships of the Contracting Parties shall enjoy in this respect the rights and advantages which are or may be granted to the ships of other countries.

ARTICLE XIV.

With reservation of the principles of international law applicable in time of war, any ship of war or merchant vessel of one of the High Contracting Parties which may be compelled by stress of weather or by reason of any other danger to take shelter in a port of the other, shall be at liberty to make repairs therein, to there procure all necessary supplies and to put to sea again, without paying any charges other than such as would be paid by national vessels. In case, however, the captain of a merchant vessel shall be under the necessity of disposing of a part of his cargo in order to defray expenses, he shall be bound to conform to local regulations and tariffs.

If any ship of war or merchant vessel of one of the High Contracting Parties has run aground or been wrecked on the coasts of the other, the local authorities shall notify the Consul-General, Consul, Vice-Consul, or Consular Agent of the place of accident, or in default thereof, shall give such notice to the Consul-General, Consul, Vice-Consul, or Consular Agent of the nearest district.

All operations relative to the salvage of Siamese ships, wrecked or stranded in Belgian territorial waters, shall be carried out in conformity with the laws, ordinances and regulations of Belgium, and, reciprocally, all measures as to salvage of Belgian ships wrecked or stranded in Siamese territorial waters shall be carried out in conformity with the laws, ordinances and regulations of Siam.

All ships or vessels thus stranded or wrecked, all wreckages and accessories thereof, and all supplies belonging thereto, and all goods and merchandise saved therefrom, including those which have been cast into the sea, or the proceeds of such objects, if sold, as well as all papers found on board such stranded or wrecked ships or vessels, shall be delivered to the owners or to their representatives when claimed by them. In case where the owners or their representatives are not on the spot, the aforesaid proceeds or objects shall be delivered to the Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls, or Consular Agents respectively on their demand within the period fixed by the laws of the country, and such consular officials, owners, or agents shall pay only the expenses incurred for the preservation of the said objects together with the expenses of salvage, or other expenses to which national vessels would be submitted in case of a wreck.

Goods and merchandise saved from a wreck shall be exempt from all customs duties unless they pass through the customs for internal consumption, in which case they shall pay the ordinary duties.

In case a ship belonging to the subjects of one of the High Contracting Parties shall be wrecked or shall run aground in the territories of the other, the Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls, or Consular Agents respectively shall be authorized, in the absence of the owner, captain, or other representative of the owner, to lend their official support

to procure all necessary assistance for the subjects of the respective States. The same rule shall apply in case where the owner, captain, or agent is present and asks for such assistance.

ARTICLE XV.

Always with the reservation of the rules of international law applicable in time of war, the vessels of war of each of the High Contracting Parties may enter, remain, and make repairs in those ports and places of the other to which the vessels of war of other nations shall have access; they shall there submit to the same regulations and shall enjoy the same honours, advantages, privileges and exemptions as are now or may hereafter be granted to the vessels of war of any other nation.

ARTICLE XVI.

Each of the High Contracting Parties agrees to admit Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents of the other in all ports, towns and places, except in localities where it would be untoward to admit such agents.

This reservation, however, shall not be applied to one of the High Contracting Parties without being equally applied to all other Powers.

The Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Agents of each of the High Contracting Parties shall enjoy reciprocally in the territories of the other, all privileges, exemptions and immunities which the Agents of the most favoured nation having the same rank and character enjoy. Such Agents before entering upon the exercise of their functions and enjoying the immunities connected therewith, must have produced a commission in the form established by the laws of their respective countries. However, they shall enter upon their functions only on the approval of the Government of the country where they are sent, who shall furnish them without delay and without charge, with an exequatur assuring them of the free exercise of their functions, and, upon presentation of this document, they shall enjoy the rights, prerogatives and immunities granted by the present Treaty.

ARTICLE XVII.

The ressortissants of each of the High Contracting Parties shall enjoy, in the territories of the other, the same protection as the ressortissants of the country in regard to Patents, trade marks and designs, on complying with the formalities prescribed by the law.

ARTICLE XVIII.

In case of death of a ressortissant of one of the High Contracting Parties in the territory of the other, the competent local authorities shall immediately give notice to the

nearest Consul-General, Consul, Vice-Consul or Consular Agent of the nation to which the deceased belonged; they on their part must give the same information to the local authorities when they are first informed of it.

On the request of the consular officers interested, the competent local authority shall complete the said information by deliverance of a copy, in due form and without expense, of the death certificate.

In case of the incapacity or absence of the heirs or absence of testamentary executors, the agents of the consular service, concurrently with the competent local authority, shall have the right, in conformity with the laws of their respective countries as far as local legislation permits, to do all acts necessary for the preservation and administration of the estate, especially to place and take off seals, to draw up inventories, to administer and liquidate the estate, in a word to take all necessary measures for safeguarding the interests of the heirs, except in the case where contentions arise.

The foregoing provisions shall also be applicable in the case where a ressortissant of one of the High Contracting Parties, possessing property in the territories of the other, died outside the said territories without leaving, in the place where his property is situated, any person qualified to take charge of the estate and administer it.

ARTICLE XIX.

The competent consular officers of each of the High Contracting Parties shall be exclusively charged in the territories of the other with the maintenance of internal order on board merchant ships of their nation, and shall alone be competent to pass upon the differences which may come up either on high seas, or in the territorial waters and ports of the other Party, between the captains, the officers and the crew, especially in all that concerns the regulation of salaries and the execution of contracts. However, the jurisdiction shall rest with the territorial authorities in the case where there arise on board a merchant ship of one of the High Contracting Parties, in the territorial waters and ports of the other, disorders which the competent local authorities consider of such a nature as disturb or may disturb the peace or order in such waters or on land.

ARTICLE XX.

If a sailor deserts or leaves in an irregular manner a merchant ship flying the flag of one of the High Contracting Parties in the interior waters of the other, the local authorities shall be bound to lend, within the limits of the law, all assistance in their power to secure the arrest and the return of such sailor, upon a request which may be addressed to them for this purpose by the competent consular officer of the country to which the ship in question belongs; the expenses incurred under this head shall be reimbursed by the said consular officer.

If the said sailor has committed any offence, his return shall be deferred until the tribunal which has the right to pass judgment upon it has rendered its judgment and the latter has been executed.

It is understood that the provision of the first paragraph will not apply to the ressortissants of the country where the desertion or even the leaving of the ship has taken place.

ARTICLE XXI.

The present Treaty shall be substituted, from the date of the exchange of ratifications, for the Treaty of Friendship and Commerce between Belgium and Siam signed at London on the 29th August 1868⁽²⁾ as well as for the Additional Articles to that Treaty signed at Brussels on the 4th August 1883⁽³⁾ relative to the importation and sale of spirituous liquors in Siam and in regard to the Grand Duchy of Luxemburg for the Treaty entered into between the German "Zollverein" and Siam signed at Bangkok the 7th February 1862.⁽⁴⁾ From that date such documents shall cease to be in force.

The provisions of the present Treaty shall not apply to the colonies and overseas territories under the sovereignty or authority of Belgium until the expiration of a period of two months counting from the date when the Belgian Government shall have expressly declared adherence in their name to the Treaty.

ARTICLE XXII.

The provisions of the present Treaty cannot be interpreted in such a manner as to detract from the autonomy which the present Treaty confers on Siam in customs, fiscal and jurisdictional matters.

ARTICLE XXIII.

The present Treaty shall have effect from the date of the exchange of ratifications and shall remain in force for five years from that date.

In case where neither of the two High Contracting Parties has notified twelve months before the expiration of said term of five years its intention to put an end to the Treaty, it shall remain in force until the expiration of one year from the date on which either of the two High Contracting Parties shall have denounced it.

It is clearly understood, however, that such denunciation shall not have the effect of reviving any of the instruments mentioned in Article XXI of the present Treaty.

(2) Treaty Series of Thailand Vol. 1, p. 205.

(3) Treaty Series of Thailand Vol. 2, p. 77.

(4) Treaty Series of Thailand Vol. 1, p. 147.

ARTICLE XXIV.

This Treaty shall be ratified and the ratifications thereof shall be exchanged at Bangkok as soon as possible.

In Witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the present Treaty and have thereto affixed their seals.

Done in duplicate, in the French language at Bangkok on the thirteenth day of the fourth month in the two thousand four hundred and sixty ninth year of the Buddhist era, corresponding to the thirteenth day of the month of July in the one thousand nine hundred and twenty sixth year of the Christian era.

(L. S.) TRAI DOS PRABANDH.

(L. S.) M. POLAIN.

Protocol
Concerning Jurisdiction Applicable to Belgian
Ressortissants in the Kingdom of Siam.

At the moment of proceeding to the signature of the new Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Belgian-Luxemburg Economic Union and Siam, the Plenipotentiaries of the High Contracting Parties have agreed as follows :

ARTICLE I.

The jurisdiction heretofore exercised by Belgian consular officers in Siam and all privileges, exemptions and immunities which Belgian subjects, commercial partnerships and companies and associations have enjoyed up to the present time as a part of that jurisdiction, shall cease and determine from the date of the exchange of ratifications of the Treaty mentioned above.

After that date Belgian and Luxemburg subjects, commercial partnerships and companies and associations in Siam shall be submitted to the jurisdiction of the Siamese Courts.

ARTICLE II.

Until the expiration of five years after the promulgation and entering into force of all the Siamese Codes—that is to say : the Civil and Commercial Code, the Penal Code, the Code of Civil Procedure, the Code of Criminal Procedure and the Law for Organization of Courts, Belgium shall have the right to evoke any case pending before a Siamese court other than the Supreme Court, whenever either a Belgian ressortissant or a Belgian commercial partnership or company or association is a party to the case, either in the character of defendant or accused.

The right of evocation shall be exercised by the Belgian diplomatic or consular agents in any case, whenever they consider it expedient in the interest of justice. They shall proceed by means of a written request addressed to the judge or judges to whom the dispute was submitted.

If use is made of this privilege, the cases shall be judged by the diplomatic or consular agent in conformity with Belgian laws, both those relative to procedure and those relative to the execution of judgments, which are applicable in the case, and the right of jurisdiction of the Siamese Courts over such affairs shall cease. However, the diplomatic or consular agent shall apply Siamese laws in all matters which are governed by codes or laws of the Kingdom of Siam regularly promulgated and put into force, the text of which has been communicated to the Belgian Legation in Bangkok.

ARTICLE III.

Appeals lodged by Belgian ressortissants, Belgian commercial partnerships and companies, or associations against the judgments of Siamese Courts of First Instance shall be referred to the Court of Appeal at Bangkok.

Appeals on questions of law against the decisions of the Court of Appeal at Bangkok shall be brought before the Supreme Court or "San Dika."

ARTICLE IV.

Until the date when the exercise of the right of evocation shall end, that is to say five years after the coming into force of the Siamese Codes enumerated above, any Belgian ressortissant, commercial partnership or company, or association, figuring as a defendant or accused in a proceeding engaged in the province may always ask for a change of venue from the competent court in the case. If this request is admitted by the local judicial authority, the matter shall be tried either at Bangkok or on the spot by the same judges constituting the court which would have been competent at Bangkok. Advice of this request shall be given to the Consular Agent of Belgium.

ARTICLE V.

Until the date when the Siamese Codes above enumerated shall be all in force, the Siamese Government shall continue to communicate to the Legation of Belgium in Siam the texts of all laws and regulations newly promulgated, and shall endeavour to take into account any observations which the said Legation shall have submitted to it within a reasonable time on the subject of such texts.

ARTICLE VI.

In order to avert difficulties which might arise on account of the transfer of jurisdiction contemplated by the present Protocol it is agreed that :

(a) all cases instituted after the date of the exchange of ratifications of the present Treaty shall be brought before Siamese Courts and tried by them, whether the cause of action arose before or after the said exchange of ratifications.

(b) the jurisdiction of the Belgian Courts in Siam in regard to civil or criminal cases and proceedings, which might be pending before said Courts at the time of the coming into force of the Treaty signed this day shall continue to be exercised until the final and definite decision.

The Siamese authorities will lend their assistance, at the request of the Belgian diplomatic or consular agent, in all matters submitted to such agents by virtue of clause (b) of the present article, as well as in those arising through the right of evocation provided for by Article 2.

ARTICLE VII.

The benefit of the present Protocol shall be acquired for Luxemburg ressortissants in the same measure as for Belgian ressortissants.

IN WITNESS WHEREOF the respective Plenipotentiaries have signed the present Protocol and have thereto affixed their seals.

Done in duplicate, in the French language at Bangkok on the thirteenth day of the fourth month of the two thousand four hundred and sixty ninth year of the Buddhist era, corresponding to the thirteenth day of the month of July in the one thousand nine hundred and twenty sixth year of the Christian era.

(L. S.) TRAI DOS PRABANDH.

(L. S.) M. POLAIN.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Treaty of Friendship, Commerce and Navigation

between

Siam and Norway.

Signed at Oslo, 16th July 1926

and ratifications exchanged at Oslo, 9th February 1927.⁽¹⁾

Preamble.

His Majesty the King of Siam and His Majesty the King of Norway, being desirous of strengthening the relations of amity and good understanding which happily exist between the two States, and being convinced that this cannot be better accomplished than by revising the treaties hitherto existing between the two countries, have resolved to complete such revision, based upon the principles of equity and mutual benefit, and for that purpose have named as their plenipotentiaries, that is to say:

His Majesty the King of Siam :

His Serene Highness Prince Vipulya Svastiwongs, His Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary at Oslo; and

His Majesty the King of Norway :

His Excellency Ivar Lykke, His Prime Minister and Minister for Foreign Affairs;

Who, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following articles :

ARTICLE I.

There shall be constant peace and perpetual friendship between the Kingdom of Siam and the Kingdom of Norway.

ARTICLE II.

The High Contracting Parties agree that in case any difference shall arise between them which cannot be settled by simple agreement or by diplomatic means, they will submit the difference to one or more arbitrators chosen by them or to the Permanent Court of International Justice at the Hague. The latter will acquire jurisdiction over the matter by means of a common agreement between the two Parties, or in case of a failure to agree, by the simple request of either Party.

(1) Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand
Printed at Bangkok Time Press, May B.E. 2470, (1927).

ARTICLE III.

The subjects of each of the High Contracting Parties upon submitting themselves to the laws and regulations there in force shall have liberty to enter, travel and reside in the territory of the other. They shall furthermore be entitled there to engage in religious, educational and charitable work, to employ agents of their choice, to lease land or buildings for residential, commercial, industrial, religious, charitable and other lawful purposes upon the same terms as subjects or citizens of the most favoured nation, submitting themselves to the laws and regulations there established.

In all that relates to their commercial, shipping, industrial and agricultural pursuits, and to callings and professions, as well as with regard to the acquisition, possession and disposition of property-rights of every description the subjects of either of the High Contracting Parties shall throughout the whole extent of the territory of the other be placed in all respects on the same footing as the subjects or citizens of the most favoured nation.

They shall not be compelled, under any pretext whatever, to pay any internal charges or taxes other or higher than those that are or may be exacted from native subjects or from the subjects or citizens of the most favoured nation.

The subjects of each of the High Contracting Parties shall receive, in the territory of the other, the most constant protection and security for their persons and property and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as are or may be granted to native subjects or to the subjects or citizens of the most favoured nation upon submitting themselves to the laws and regulations locally in force.

They shall, however, be exempt in the territory of the other from compulsory military service either on land, on sea, or in the air, in the regular forces, in the national guard, or in the militia; from all contributions imposed in lieu of personal military service, and from all forced loans; they shall also be exempt from military exactions or contributions unless imposed on them upon the same terms as upon native subjects as owners, lessees or occupiers of immovable property, in which regard, however, they shall enjoy the same treatment as native subjects or the subjects or citizens of the most favoured nation.

The subjects of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territory of the other entire liberty of conscience, and, subject to the laws, ordinances, and regulations there in force shall enjoy the right of private or public exercise of their worship.

ARTICLE IV.

The dwellings, warehouses, manufactories, shops and all other buildings of the subjects of each of the High Contracting Parties in the territories of the other, together with all premises used in connection therewith for lawful purposes, shall be exempt from

visits and searches, and from examinations or inspections of books, papers or accounts therein located, except under the conditions and with the forms prescribed by the laws, ordinances and regulations applying to native subjects or to subjects or citizens of the most favoured nation.

ARTICLE V.

There shall be reciprocally full and entire freedom of commerce and navigation between the territories of the two High Contracting Parties.

The subjects of either of the High Contracting Parties shall have liberty freely and securely to come with their ships and cargoes to all places, ports and waterways in the territory of the other, which are or may hereafter be opened to foreign commerce and navigation.

ARTICLE VI.

The High Contracting Parties agree that no prohibitions or restrictions shall be placed upon the importation, exportation, or transit of any article of commerce between the two countries which shall not be applicable to all countries alike or to such countries as are subject to the same conditions.

The foregoing provision shall not be applicable to:

1. Prohibitions or restrictions upon munitions of war.
2. Prohibitions or restrictions for reasons of national or public safety or public health;
3. Prohibitions or restrictions upon articles which are or may hereafter become the object of government monopoly.
4. Prohibitions or restrictions for the protection of cattle or plants against disease, noxious insects or parasites.

ARTICLE VII.

The subjects of each of the High Contracting Parties shall have free access to the Courts of Justice of the other in pursuit and defence of their rights; they shall be at liberty equally with native subjects, and with the subjects or citizens of the most favoured nation, to choose and employ lawyers, advocates and representatives to pursue and defend their rights before such courts. No conditions or requirements shall be imposed upon the subjects of either of the High Contracting Parties in connection with such access to the Courts of Justice of the other, which do not apply to native subjects or to the subjects or citizens of the most favoured nation.

These dispositions, however, do not affect the regulations at any time existing in each country with regard to "cautio judicatum solvi" and gratuitous legal assistance.

ARTICLE VIII.

Commercial, industrial, financial, and insurance companies and all other companies of economic character, duly established in accordance with the laws of either of the High Contracting Parties, and domiciled in the territory of such Party, are authorized within the territory of the other Party upon conforming themselves to the laws and regulations of the latter to exercise their rights and to appear in the Courts as plaintiffs or defendants.

Such companies shall upon the conditions laid down in the legislation of this latter country and upon obtaining the necessary authorization in those cases where such authorization is required by the laws of said country, have liberty there to settle, to establish branches or agencies, and to carry on their activities.

With regard to the carrying on of their activities as well as with regard to the right to acquire, to possess and to lease movable and immovable property such companies, once admitted, shall enjoy the same treatment as is granted or may be granted to similar companies of the most favoured nation.

Neither in respect of their activities nor of their property shall they be subject to other or higher imposts, taxes, or dues of whatever nature than those which are applicable or may be applicable to the companies of the most favoured nation; and only such business of the said companies as is transacted on the territory of the other Contracting Party and such of their property as is actually found there shall be subject to any imposts, taxes or dues.

ARTICLE IX.

The High Contracting Parties pledge themselves in all matters relating to transit to grant each other the treatment of the most favoured nation.

However, neither Contracting Party shall by this article be bound to afford transit for goods whose importation is prohibited, either as a measure for the safety of the public or the security of the State or as a sanitary measure or as a precaution against diseases of animals or plants.

Goods in transit shall not be subject to any special dues in respect of transit (including entry and exit), except to such dues as are intended solely to defray expenses of supervision and administration entailed by such transit, and such dues as are imposed on account of transactions with the goods in the course of their warehousing or their transport.

For the purpose of this article "transit" and "goods in transit" shall be interpreted according to the definition contained in Article I of the Statute on Freedom of Transit, adopted by the Barcelona Conference on April 14th, 1921.

ARTICLE X.

Each of the High Contracting Parties agrees to grant to the other national treatment or most favoured nation treatment in all that relates to the transport on or through its territory of persons, baggage and goods.

Goods of every nature, originating within the territory of one of the High Contracting Parties and imported into the territory of the other, shall not there be subjected to excise, octroi, or consumption duties higher than those which are or may be levied on similar goods of the most favoured nation.

ARTICLE XI.

The Kingdom of Norway recognizes that the principle of national autonomy should apply to the Kingdom of Siam in all that pertains to the rates of duty on importations and exportations of merchandise, drawbacks, and transit and all other taxes, and impositions; and subject to the condition of equality of treatment with other nations in these respects, Norway agrees to assent to increases by Siam in its tariff to rates higher than those established by existing treaties, on the further condition however that all other nations entitled to claim special tariff treatment in Siam assent to such increases freely and without the requirement of any compensatory benefit or privilege.

ARTICLE XII.

Articles, the produce or manufacture of Siam, and articles, the produce or manufacture of Norway, shall on their importation into the territory of the other Party in all matters relating to import duties, taxes, or charges of any kind enjoy a treatment at least as favourable as that which is or may be granted to articles of the most favoured nation.

Articles, exported from Siam to Norway and articles exported from Norway to Siam, shall in all matters relating to export duties, taxes, or charges of any kind enjoy a treatment at least as favourable as that which is or may be granted to articles exported to the most favoured nation.

Said treatment of the most favoured nation shall be interpreted to include the customs régime, all customs formalities, drawbacks, the use of bonded warehouses, and certificates of origin.

All articles which are or may legally be imported into the ports of the territory of the Kingdom of Siam in Siamese vessels or vessels of a third Power, may likewise be imported into those ports in Norwegian vessels, without being liable to any other or higher duties or charges of whatever denomination than if such articles were imported in Siamese vessels or vessels of a third Power; and, reciprocally, all articles which are or may legally be imported into the ports of the territory of the Kingdom of Norway in Norwegian vessels

or vessels of a third Power may likewise be imported into those ports in Siamese vessels, without being liable to any other or higher duties or charges of whatever denomination than if such articles were imported in Norwegian vessels or vessels of a third Power. Such reciprocal equality of treatment shall take effect without distinction, whether such articles come directly from the place of origin or from any other place.

In the same manner there shall be perfect equality of treatment in regard to exportation, so that the same internal and export duties shall be paid and the same bounties and drawbacks allowed in the territory of either of the High Contracting Parties on the exportation of any article which is or may legally be exported therefrom, whether such exportation take place in Siamese or Norwegian vessels or vessels of a third Power and whatever may be the port of destination, whether a port of either of the High Contracting Parties or of any third Power.

ARTICLE XIII.

The merchant vessels of either of the High Contracting Parties, whether in ballast or with cargoes, which arrive at or depart from the ports of the other Party shall enjoy the same rights, privileges, liberties, favours, immunities, and exemptions in matters of navigation as those which are or may be enjoyed by national vessels or by those of the most favoured nation, from whatever place such vessels may arrive and whatever may be their place of destination.

No duties of tonnage, harbour, pilotage, lighthouse, quarantine or other similar or corresponding duties of whatever nature, or under whatever denomination levied in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations, or establishments of any kind shall be imposed in the ports of the territory of either country upon the vessels of the other country, which shall not equally and under the same conditions be imposed in the like cases on national vessels or vessels of a third Power.

In all that concerns the entering, clearing, stationing, loading, and unloading of vessels in the ports, basins, docks, roadsteads, harbours, or waterways of the two countries, no privilege shall be granted to national vessels or to vessels of a third Power which shall not equally be granted to vessels of the other country; the intention of the High Contracting Parties being that in these respects the vessels of each shall receive the treatment accorded to national vessels or to vessels of the most favoured nation.

ARTICLE XIV.

The coasting trade and the national fisheries of each of the High Contracting Parties are excepted from the provisions of the present Treaty, and shall be regulated according to the laws, ordinances, and regulations of Siam and Norway respectively.

It is, however, understood that Siamese subjects and vessels in the territories and possessions of the Kingdom of Norway and Norwegian subjects and vessels in the territories and possessions of the Kingdom of Siam shall enjoy in this respect the rights which are or may be granted under such laws, ordinances and regulations to the subjects, citizens or vessels of other nations.

ARTICLE XV.

A merchant vessel of either of the High Contracting Parties which may be compelled by stress of weather, or by reason of any other distress, to take shelter in a port of the other, shall be at liberty to refit therein, to procure all necessary supplies, and to put to sea again, without paying any dues other than such as would be payable by national vessels or by the vessels of the most favoured nation. In case, however, the master of a merchant vessel should be under the necessity of disposing of a part of his cargo in order to defray the expenses, he shall be bound to conform to the regulations and tariffs of the place to which he may have come.

If a merchant vessel of one of the High Contracting Parties should run aground or be wrecked upon the coasts of the other, the local authorities shall give prompt notice of the occurrence to the Consular Officer residing in the district or to the nearest Consular Officer of the other Power.

Such stranded or wrecked ship or vessel and all parts thereof, and all furniture and appurtenances belonging thereto, and all goods and merchandise saved therefrom, including those which may have been cast into the sea, or the proceeds thereof, if sold, as well as all papers found on board such stranded or wrecked ship or vessel, shall be given up to the owners or their agents, when claimed by them, within the period fixed by the laws, ordinances and regulations of the country in which the wreck or stranding occurred, and such owners or agents shall pay only the expenses incurred in the preservation of the property, together with the salvage or other expenses which would have been payable in the case of the wreck of a national vessel.

The goods and merchandise saved from the wreck shall be exempt from all duties of the customs unless cleared for consumption, in which case they shall pay ordinary duties.

In the case of a ship or vessel belonging to the subjects of one of the High Contracting Parties being driven in by stress of weather, run aground or wrecked in the territory of the other, the proper Consular Officer of the High Contracting Party to which the vessel belongs, shall, if the owners or their agents are not present, or are present but require it, be authorized to interpose in order to afford the necessary assistance to the subjects of his State.

ARTICLE XVI.

The vessels of war of each of the High Contracting Parties may enter, remain and make repairs in those ports and places of the other to which the vessels of war of other nations are accorded access; they shall there submit to the same regulations and enjoy the same honours, advantages, privileges and exemptions as are now, or may hereafter be conceded to the vessels of war of any other nation.

ARTICLE XVII.

Each of the High Contracting Parties may appoint Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls, and other Consular Officers or Agents, to reside in the towns and ports of the territories and possessions of the other where similar officers of the other Powers are permitted to reside.

Such Consular Officers and Agents, however, shall not enter upon their functions until they shall have been approved and admitted by the Government to which they are sent.

They shall be entitled to exercise all the powers and enjoy all the honours, privileges, exemptions and immunities of every kind which are or may be accorded to Consular Officers of the most favoured nation.

ARTICLE XVIII.

Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Officers or Agents of the two High Contracting Parties or the persons duly authorized to fill their places shall within the territory of the other party have charge of the internal order on board the merchant vessels of their nation, to the exclusion of all local authorities. They shall take cognizance of all disputes and they alone shall determine all differences which may have arisen at sea, or which may arise in port, between the captains, officers and crews, including disputes concerning wages and the execution of contracts reciprocally entered into. The courts or other authorities of either country, shall on no account interfere in such disputes unless such differences on board ship be of a nature to disturb the public peace on shore or in port.

ARTICLE XIX.

The Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and other Consular Officers or Agents of the two High Contracting Parties subject in Siam to the jurisdictional régime applicable in each case, may respectively cause to be arrested and sent on board, or cause to be repatriated, such officers, seamen or other persons forming part of the crew of ships of war or merchant vessels of their nation, as may have deserted in one of the ports of the other.

To this end they shall respectively address the competent national or local authorities in writing and make request for the return of the deserters, and furnish evidence by exhibiting the register, crew list or other official documents of the vessel, or a copy or

extract therefrom duly certified, that the persons claimed belong to the company of said ships or vessels. On such application being made, all assistance shall be furnished for the pursuit and arrest of such deserters, who shall further be detained and guarded in the jails of the country, pursuant to the requisition and at the expense of the Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and Consular Officers or Agents until they find an opportunity to send the deserters home.

If, however, no such opportunity shall be had for the space of two months from the day of the arrest the deserters shall be set at liberty, and shall not again be arrested for the same cause.

If the deserters shall have committed any crime or offence in the country within which they are found, they shall not be placed at the disposal of the Consular Officers or Agents until after the proper tribunal having jurisdiction over the case shall have pronounced sentence, and such sentence shall have been executed.

It is understood that the provisions of the present Article do not apply to persons who are subjects of the country within which the demand is made.

ARTICLE XX.

In case of the death of a subject of one of the High Contracting Parties in the territories or possessions of the other without having in the country of his decease any known heirs or testamentary executors by him appointed, the competent local authorities shall at once inform the nearest Consular Officer of the nation to which the deceased belonged, in order that necessary information may be immediately forwarded to parties interested.

In case of the death of a subject of one of the High Contracting Parties in the territories or possessions of the other without leaving at the place of his decease any person entitled by the laws of his country to take charge of and administer the estate, the competent Consular Officer of the State to which the deceased belonged shall, upon fulfilment of the necessary formalities, be empowered to take custody of and administer the estate in the manner and under the limitations prescribed by the laws of the country in which the property of the deceased is situated.

The foregoing provisions shall also apply in case of a subject of one of the High Contracting Parties dying outside the territories and possessions of the other, but possessing property therein, without leaving any person there entitled to take charge of and administer the estate.

It is understood that in all that concerns the administration of the estates of deceased persons, any right, privilege, favour or immunity which either of the High Contracting Parties has actually granted or may hereafter grant to the Consular Officers of any other foreign State, shall be extended immediately and unconditionally to the Consular Officers of the other High Contracting Party.

ARTICLE XXI.

The stipulations contained in the present Treaty do not affect, supersede or modify any of the laws, ordinances or regulations of the High Contracting Parties, now in force or hereafter enacted with regard to immigration, naturalization, police or public security.

None of the provisions of the present Treaty are to be interpreted in a manner which will detract from the enjoyment of jurisdictional or fiscal autonomy which the present Treaty confers upon Siam.

No claim may be made by virtue of the stipulations of the present Treaty to any privilege that Norway has accorded, or may accord, to Denmark, Finland, Iceland or Sweden, as long as the same privilege has not been extended to any other country.

Neither of the High Contracting Parties shall by virtue of the provisions of the present Treaty be entitled to claim the benefits which have been granted or may be granted to neighbouring states in order to facilitate short boundary traffic.

ARTICLE XXII.

The present Treaty shall, from the date of its coming into force, be substituted for all former Treaties, Conventions and Agreements made between the two High Contracting Parties. From that date, consequently, the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Siam and Norway and Sweden signed at London on May 18th 1868,⁽²⁾ and the Agreement between Siam and Norway and Sweden for regulating the traffic in spirituous liquors signed at Stockholm on July 16th 1883⁽³⁾ shall, as between the High Contracting Parties cease to be binding.

ARTICLE XXIII.

The present Treaty shall be ratified and the ratifications thereof shall be exchanged either at Oslo or Bangkok as soon as possible.

The Treaty shall come into effect on the date of the exchange of ratifications and shall remain in force ten years from that date.

In case neither of the High Contracting Parties should have notified twelve months before the expiration of the said ten years the intention of terminating it, it shall remain binding until the expiration of one year from the day on which either of the High Contracting Parties shall have denounced it.

(2) Treaty Series of Thailand Vol. 1, p. 191.

(3) Treaty Series of Thailand Vol. 2, p. 69.

It is clearly understood, however, that such denunciation shall not have the effect of reviving any of the Treaties, Conventions, Arrangements, or Agreements abrogated by the present Treaty.

IN WITNESS WHEREOF the respective plenipotentiaries have signed the present Treaty and have thereunto affixed their seals.

Done in duplicate in the English language, at Oslo, this sixteenth day of the fourth month in the two thousand four hundred and sixty ninth year of the Buddhist Era, corresponding to the sixteenth day of July in the year one thousand nine hundred and twenty six of the Christian Era.

(L.S.) VIPULYA SVASTIWONGS.

(L.S.) IVAR LYKKE.

ANNEX I.

**Protocol Concerning Jurisdiction
Applicable in the Kingdom of
Siam to Norwegian Subjects.**

At the moment of proceeding this day to the signature of the new Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of Siam and the Kingdom of Norway, the Plenipotentiaries of the two High Contracting Parties have agreed as follows:

ARTICLE I.

The system of jurisdiction heretofore established in Siam for Norwegian subjects and the privileges, exemptions and immunities now enjoyed by Norwegian subjects in Siam as a part of or appurtenant to said system shall absolutely cease and determine on the date of the coming into force of the above-mentioned Treaty, and thereafter all Norwegian subjects, persons, corporations, companies and associations in Siam shall be subject to the jurisdiction of the Siamese Courts.

ARTICLE II.

Until the promulgation and putting into force of all the Siamese Codes, namely, the Penal Code, the Civil and Commercial Code, the Codes of Procedure and the Law for Organization of Courts and for a period of five years thereafter, but no longer, Norway, through its Diplomatic and Consular Officials in Siam, whenever in its discretion it deems it proper so to do in the interest of justice, by means of a written requisition addressed to the judge or judges of the Court in which such case is pending, may evoke any case pending in any Siamese Court, except the Supreme or Dika Court, in which a Norwegian subject, person, corporation, company or association is defendant or accused.

Such case shall then be transferred to said Diplomatic or Consular Official for adjudication, and the jurisdiction of the Siamese Court over such case shall thereupon cease. Any case so evoked shall be disposed of by said Diplomatic or Consular Official in accordance with the laws of Norway properly applicable except that as to all matters coming within the scope of Codes or Laws of the Kingdom of Siam regularly promulgated and in force, the texts of which have been communicated to the Norwegian Representative in Bangkok, and not falling within the scope of the Norwegian Penal Code, the rights and liabilities of the parties shall be determined by Siamese Law.

For the purpose of trying such cases and of executing any judgment which may be rendered therein, the jurisdiction of the Norwegian Diplomatic and Consular Officials in Siam is continued.

Until the date when the Siamese Codes mentioned above shall have come into force the Siamese Government will continue to communicate to the Norwegian Representative in Siam the texts of all new laws and regulations which have been promulgated and the Siamese Government will endeavour to take into consideration the objections with regard to such texts which the said Representative may have submitted within a reasonable time.

ARTICLE III.

Appeals by Norwegian subjects, persons, corporations, companies and associations from judgments of Courts of First Instance in cases in which they may be parties, shall be adjudged by the Court of Appeal at Bangkok.

An appeal on a question of law shall lie from the Court of Appeal at Bangkok to the Supreme or Dika Court.

A Norwegian subject, person, corporation, company or association, who is defendant or accused in any case arising in the provinces may apply for a change of venue and should the Court consider such change desirable, the trial shall take place either at Bangkok or before the judge in whose court the case would be tried at Bangkok.

The provisions of this Article shall remain in force so long as the right of evocation continues to exist in accordance with Article 2.

ARTICLE IV.

In order to prevent difficulties which may arise from the transfer of jurisdiction contemplated by the present Protocol, it is agreed,

(a) All cases in which action shall be taken subsequently to the date of the coming into force of the above-mentioned Treaty, shall be entered and decided in the Siamese Courts, whether the cause of action arose before or after the date of said Treaty coming into force.

(b) All cases pending before the Norwegian Diplomatic and Consular Officials in Siam on said date shall take their usual course before such Officials until such cases have been finally disposed of, and the jurisdiction of the Norwegian Diplomatic and Consular Officials shall remain in full force for this purpose.

In connection with any case coming before the Norwegian Diplomatic or Consular Officials under clause (b) of Article IV, or which may be evoked by said officials under Article II, the Siamese Authorities shall upon request by such Diplomatic or Consular Officials lend their assistance in all matters pertaining to the case.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have hereto signed their names and affixed their seals, this sixteenth day of the fourth month in the two thousand four hundred and sixty ninth year of the Buddhist Era, corresponding to the sixteenth day of July in the year one thousand nine hundred and twenty six of the Christian Era.

(L.S.) VIPULYA SVASTIWONGS.

(L.S.) IVAR LYKKE.

ANNEX II.

At the moment of proceeding this day to the signature of the new Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of Siam and the Kingdom of Norway, the Plenipotentiaries of the two High Contracting Parties have agreed as follows :

Norwegian Sardines prepared from fish belonging to the species "Clupea Sprattus" (Brisling) or "Clupea Harengus" (Sild) shall, when imported into the Kingdom of Siam not pay a higher tariff rate than sardines prepared from fish belonging to the species "Clupea Pilchardus" imported from any country.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have hereunto signed their names and affixed their seals.

Done at Oslo, in duplicate, this sixteenth day of the fourth month in the two thousand four hundred and sixty ninth year of the Buddhist Era, corresponding to the sixteenth day of July in the year one thousand nine hundred and twenty six of the Christian Era.

(L.S.) VIPULYA SVASTIWONGS.

(L.S.) IVAR LYKKE.

ANNEX III.

At the moment of proceeding this day to the signature of the new Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of Siam and the Kingdom of Norway, the Plenipotentiaries of the two High Contracting Parties have agreed as follows :

In the application of the provisions prescribing most favoured nation treatment in the Treaty signed this day as well as in all that concerns commerce, navigation and industry, except as otherwise expressly provided in this Treaty, no discrimination whatever in favour of the Government, nationals or ships of any other country, shall be made by either of the two High Contracting Parties against the Government, nationals or ships of the other.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have hereunto signed their names and affixed their seals.

Done at Oslo, in duplicate, this sixteenth day of the fourth month in the two thousand four hundred and sixty ninth year of the Buddhist Era, corresponding to the sixteenth day of July in the year one thousand nine hundred and twenty six of the Christian Era.

(L.S.) VIPULYA SVASTIWONGS.

(L.S.) IVAR LYKKE.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Convention
entre
**le Royaume de Siam et la France Concernant aux Relation Particulières
du Siam et de l'Indochine**

Signé à Bangkok, le 25 août, 1926.

PREAMBULE.⁽¹⁾

Sa Majesté le Roi de Siam et le Président de la République Française, également désireux d'assurer aussi complètement que possible aux relations particulières du Siam et de l'Indochine le bénéfice des dispositions du nouveau Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation signé par la France et le Siam le 14 Février 1925,⁽²⁾ ont résolu de conclure la présente Convention et de procéder dans le plus bref délai à la négociation des Arrangements complémentaires prévus par l'article 26 et le Protocole annexe dudit Traité relatifs à la réglementation des rapports entre l'Indochine et le Siam. Ils ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires :

Sa Majesté le Roi de Siam :

S.A. le Prince Traidos Prabandh, Ministre des Affaires Etrangères;

M. le Président de la République Française :

S.E. Monsieur Alexandre Varenne, Gouverneur Général de l'Indochine Française;

lesquels après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

ARTICLE 1.

Le Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation conclu entre la République Française et le Royaume de Siam le 14 Février 1925 s'appliquera aux relations particulières du Siam et de l'Indochine dans toute la mesure où il ne sera pas incompatible avec la présente Convention ou les Arrangements prévus par elle, à partir du jour de l'échange des ratifications de la présente Convention.

ARTICLE 2.

L'article 2 du Traité du 14 Février 1925 garantissant au Siam et à l'Indochine le maintien et le respect réciproque de leurs frontières communes, les Hautes Parties

(1) Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand (Bangkok Times Press, August B.E. 2470 (1927)).

(2) Treaty Series of Thailand Vol. 1, p. 53

Contractantes déclarent abrogés l'article 3 du Traité du 3 Octobre 1893⁽³⁾ et l'article 6 de la Convention du 13 Février 1904.⁽⁴⁾

Pour l'application des dispositions prévues au paragraphe 2 de l'article 2 du Traité du 14 Février 1925, Elles conviennent en outre de ce qui suit :

§ 1.—Dans les deux secteurs de la frontière siamo-indochinoise où celle-ci est constituée par le Mékong, une zone, de 25 kilomètres de largeur de chaque côté du tracé de cette frontière, sera démilitarisée.

§ 2.—Dans cette zone, le Siam et l'Indochine ne pourront entretenir sur leurs territoires respectifs d'autres forces armées que les effectifs de police nécessaires au maintien de la sûreté et de l'ordre publics.

Néanmoins, chacune des Hautes Parties Contractantes se réserve le droit de renforcer momentanément ces effectifs dans la mesure où le nécessiteraient des opérations de police extraordinaires. Elle se réserve également la faculté d'effectuer sur son territoire, à travers la zone démilitarisée, les transports de troupe et de matériel qu'exigeraient des opérations de police dans les circonscriptions voisines ou des opérations de guerre contre une tierce puissance.

Sur leurs territoires respectifs et dans la zone démilitarisée, les Hautes Parties Contractantes seront enfin autorisées à faire stationner en tout temps des aéronefs militaires non armés.

§ 3.—Il ne pourra exister dans la zone démilitarisée ni ouvrages fortifiés, ni établissements militaires, ni aérodromes exclusivement à l'usage de l'armée, ni dépôts d'armes, de munitions ou de matériel de guerre, à l'exception des seuls dépôts de matériel courant et de combustible nécessaires aux aéronefs militaires non armés.

Les divers casernements des forces de police pourront y comporter l'organisation défensive qu'exige normalement leur sécurité.

§ 4.—Par le moyen d'un Arrangement spécial qui sera négocié aussi prochainement que possible entre le Siam et l'Indochine, il sera procédé à la délimitation de la zone démilitarisée définie au § 1 ci-dessus.

Cet Arrangement devra également fixer la nature, les effectifs et l'armement des forces de police de chaque pays normalement entretenues dans cette zone.

Il devra déterminer les conditions dans lesquelles les Parties intéressées pourront user des facultés que leur accorde le deuxième alinéa du § 2 ci-dessus.

Il devra enfin définir le régime particulier de la navigation aérienne dans la zone démilitarisée et, notamment, les conditions dans lesquelles les aéronefs militaires ou civils de chacun des deux pays pourront survoler le lit du fleuve, s'y poser et y séjourner.

(3) Treaty Series of Thailand, Vol. 2, p. 143.

(4) Treaty Series of Thailand, Vol. 2, p. 185.

§ 5.—L'Arrangement particulier ainsi prévu sera élaboré par la "Haute Commission Permanente Franco-Siamoise du Mékong" instituée par l'article 10 ci-après et soumis à l'approbation des deux Gouvernements intéressés.

ARTICLE 3.

En vue d'éviter toutes contestations relatives au tracé de la frontière constituée par le Mékong entre le Siam et l'Indochine, les Hautes Parties Contractantes conviennent qu'il sera procédé sur place et d'un commun accord à une détermination de ce tracé.

La définition de la frontière fluviale du Mékong est, à cet effet, précisée comme suit :

1.—dans les parties de son cours où le Mékong n'est pas divisé en plusieurs bras par des îles, le thalweg du fleuve constitue la frontière entre le Siam et l'Indochine;

2.—dans les parties de son cours où le Mékong est divisé en plusieurs bras par des îles séparées de la rive siamoise à un moment quelconque de l'année par un bras d'eau courante, la frontière est constituée par le thalweg du bras du fleuve le plus proche de la rive siamoise;

3.—aux points où l'ensablement ou l'assèchement du bras du fleuve le plus proche de la rive siamoise rattacherait d'une façon permanente à cette rive des îles antérieurement séparées d'elle, la frontière suivrait en principe l'ancien thalweg de ce bras fluvial ensablé ou asséché. Toutefois, la Haute Commission Permanente du Mékong sera appelée à examiner pratiquement chaque cas de ce genre qui viendrait à se produire, et elle pourra alors proposer de déplacer cette frontière jusqu'au plus proche thalweg du fleuve, si elle juge ce déplacement désirable, ainsi qu'il est dès maintenant décidé pour les terres fluviales énumérées dans l'alinéa suivant.

Sont définitivement rattachées au territoire siamois les terres fluviales connues sous les noms de Don Khieo, Don Khieo-noi, Don Noi, Don Nhiat, Don Banphaeng, Hat Saipéh-Veunkoum, Don Keokong-Dinnua et Don Sombong, lesquelles peuvent être considérées les unes comme des parties de la rive siamoise, les autres comme de simples dépôts alluvionnaires dépendant de cette rive, plutôt que comme de véritables îles.

Les ressortissants français habitant ou cultivant les terres ci-dessus énumérées conserveront leur nationalité. Ils continueront, sous le régime de la loi siamoise et des Traités en vigueur, à jouir de leurs droits de résidence, de propriété ou de simple culture.

La Haute Commission Permanente Franco-Siamoise du Mékong sera chargée de procéder à la détermination du tracé de la frontière fluviale ainsi définie, sous réserve de l'approbation des deux Gouvernements intéressés.

Cette détermination comprendra la figuration du tracé de la frontière sur une carte du cours du Mékong à l'échelle du 1/10,000e. Elle comportera en outre un abornement

de la frontière elle-même dans toutes les parties du cours du Mékong où il sera jugé nécessaire.

ARTICLE 4.

Les Hautes Parties Contractantes, désireuses de faciliter le développement des relations économiques entre leurs territoires respectifs, conviennent que la navigation commerciale sera libre pour chacune d'Elles sur toute la largeur du Mékong, dans les deux parties du fleuve où celui-ci constitue la frontière entre le Siam et l'Indochine.

Les dispositions de l'article 4 de la Convention du 13 Février 1904 sont maintenues et confirmées.

Les compagnies de navigation commerciale qui pourraient être dans l'avenir autorisées par l'administration de chacun des deux pays riverains à utiliser des navires sur le Mékong-frontière devront être exclusivement des compagnies siamoises ou indochinoises.

ARTICLE 5.

La Haute Commission Permanente Franco-Siamoise du Mékong sera chargée d'examiner la possibilité de modifier le régime des concessions à bail accordées à la France par le Siam sur la rive droite du Mékong en vertu de l'article 6 du Traité du 3 Octobre 1893 et de l'article 8 de la Convention du 13 Février 1904.

Toutefois, il est d'ores et déjà convenu que les modifications qu'apporterait éventuellement au régime actuel de ces concessions un Arrangement spécial ne pourraient en aucun cas porter atteinte aux intérêts de l'Administration indochinoise ou de ses ressortissants à la date dudit Arrangement. Il est notamment entendu que le Gouvernement Siamois s'engage, en cas de modification du régime de ces concessions, à faciliter tous aménagements et toutes acquisitions ou locations privées de terrain sur la rive droite qui seraient nécessaires aux compagnies de navigation ou entreprises commerciales indochinoises sur le Mékong.

ARTICLE 6.

En raison de la nécessité pour le Siam de participer désormais à la police fluviale dans les deux parties de son cours où le Mékong sert de frontière, les Hautes Parties Contractantes conviennent d'abroger par la présente Convention l'article 2 du Traité du 3 Octobre 1893.

Chacune d'Elles sera ainsi autorisée à faire circuler des embarcations armées sur le Mékong-frontière soit pour le service de la Douane soit pour celui de la police de Sûreté.

Mais l'Arrangement spécial prévu par l'article 2 de la présente Convention devra également déterminer le nombre, le type, le tonnage et l'armement maximum de ces embarcations armées.

ARTICLE 7.

Dans les deux parties du cours du Mékong qui forment frontière entre le Siam et l'Indochine, les ressortissants des deux pays auront le droit de se livrer à la pêche sur toute la largeur du fleuve, mais seulement à l'aide d'engins flottants ou maniés à la main.

Les installations fixes de pêcherie ne pourront être utilisées dans chacune des deux zones d'eau territoriales que par les ressortissants du pays dont cette zone fait partie.

Aux embouchures des affluents, le droit de pêche dans les eaux du fleuve sera entièrement réservé aux ressortissants du pays qui possède la rive correspondante. La limite sur le fleuve en sera fixée, suivant les lieux et dans chaque cas particulier, par la Haute Commission Permanente du Mékong.

ARTICLE 8.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent de réglementer par le moyen d'un Arrangement spécial sauvegardant leurs intérêts respectifs l'utilisation et la dérivation des eaux du Mékong-frontière pour des usages agricoles, industriels ou commerciaux, notamment aux fins d'irrigation et de production d'énergie électrique.

ARTICLE 9.

En ce qui concerne les travaux d'entretien ou aménagement du Mékong comme voie navigable, dans les deux parties de son cours où il forme frontière, il est convenu que la Haute Commission Permanente Franco-Siamoise du Mékong sera chargée d'élaborer un Règlement qui définira les conditions dans lesquelles les deux pays devront dorénavant participer à l'étude, à l'exécution et aux frais des dits travaux. Jusqu'à l'adoption de ce Règlement par les Parties intéressées, le régime actuel sera maintenu.

Cette Commission aura qualité pour proposer aux deux Gouvernements l'exécution de tous travaux qu'elle jugerait utiles ou nécessaires pour entretenir ou améliorer la navigabilité du fleuve; elle pourra également être appelée à donner son avis sur tous programmes de travaux de même nature que lui communiqueraient les deux Parties intéressées.

ARTICLE 10.

Il sera constitué une "Haute Commission Permanente Franco-Siamoise du Mékong" composée, en nombre égal, de fonctionnaires du Siam et de l'Indochine.

En plus des attributions dont elle est investie par les Articles 2, 3, 5, 6, et 9 de la présente Convention, la Haute Commission Permanente Franco-Siamoise du Mékong aura, d'une façon générale, pour mission de veiller à l'exécution des divers Arrangements spéciaux concernant la région frontière et d'étudier toutes questions soulevées par l'application du nouveau régime institué pour cette région; elle donnera notamment son avis dans le cas où surgiraient des contestations relatives au tracé de la frontière fluviale. Elle pourra aussi proposer toutes solutions utiles en vue du règlement amiable des questions relatives aux droits de culture exercés, à titre précaire, par les ressortissants des deux pays sur les terrains du lit du fleuve. Dans tous les cas, l'adoption de ses propositions demeurera subordonnée à l'approbation écrite et concertée des deux Gouvernements intéressés.

La Haute Commission Permanente Franco-Siamoise du Mékong sera également chargé de fournir aux deux Gouvernements intéressés tous renseignements utiles et de procéder à l'élaboration de tous règlements nécessaires pour assurer, dans les meilleures conditions de coopération, la police de la navigation, la police sanitaire et la police de sûreté dans la région frontière. Ces règlements pourront prévoir des sanctions pénales et seront mis simultanément en vigueur par les deux Gouvernements intéressés quand tous deux se seront mis d'accord à leur égard.

Il sera négocié aussitôt que possible entre le Siam et l'Indochine un Arrangement portant création et réglementation organique de la "Haute Commission Permanente Franco-Siamoise du Mékong" destiné à fixer, dans l'esprit du présent Article, les conditions d'organisation et de fonctionnement de ladite Commission.

ARTICLE 11.

Conformément aux dispositions du Protocole annexé au Traité du 14 Février 1925, un Arrangement particulier sera négocié aussitôt que possible entre les Hautes Parties Contractantes à l'effet de fixer de façon définitive le statut des sujets siamois en Indochine.

Cet Arrangement devra s'inspirer, dans la mesure du possible et dans un juste esprit de réciprocité, des dispositions du Traité du 14 Février 1925 qui règlent le statut des Indochinois au Siam. Les Hautes Parties Contractantes conviennent dès maintenant qu'il sauvegardera entièrement les droits souverains des deux Gouvernements intéressés en matière de réglementation de l'immigration étrangère sur leurs territoires respectifs.

Il est également convenu dès maintenant que les voyageurs de nationalité siamoise qui se rendent en Indochine pour un séjour dont la durée n'excède pas trois mois, y jouiront en tout ce qui concerne leurs personnes et la protection de leurs biens du traitement accordé aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 12.

Afin de rendre encore plus efficace la coopération de leurs administrations et de leurs polices respectivement en ce qui concerne la répression des crimes et délits sur toute l'étendue de leurs frontières communes, terrestres ou fluviales, il sera conclu entre le Siam et l'Indochine un Arrangement particulier qui révisera et complètera les instructions déjà données d'un commun accord aux fonctionnaires des deux pays au cours de l'année 1920.

ARTICLE 13.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent qu'une Convention d'Extradition sera négociée aussitôt que possible entre la France et le Siam et rendue applicable à l'Indochine.

ARTICLE 14.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent que l'«Arrangement commercial et douanier» prévu au paragraphe 4 du Protocole annexé au Traité du 14 Février 1925 abrogera l'article 5 du Traité du 3 Octobre 1893.

Cet Arrangement devra formuler toutes dispositions utiles en vue de faciliter la répression de la contrebande et plus spécialement du trafic illicite de l'opium sur la frontière siamo-indochinoise.

ARTICLE 15.

Les engagements réciproques définis par le premier paragraphe de l'article 7, le dernier paragraphe de l'article 8 et l'article 9 de la Convention du 13 Février 1904 ne correspondant plus aux besoins et aux capacités d'expansion économique du Siam et de l'Indochine, les Hautes Parties Contractantes déclarent abrogées les dispositions susvisées de ladite Convention.

Elles conviennent en outre que le Siam et l'Indochine devront établir d'un commun accord un programme de coopération pour le développement des voies de communication et des relations routières, ferroviaires, maritimes, fluviales, aériennes, télégraphiques, radiotélégraphiques et postales entre les deux pays.

Ce programme de travaux d'intérêt commun fera par la suite, chaque fois qu'une des Parties le jugera utile, l'objet d'une révision et d'une mise au point.

ARTICLE 16.

Sont abrogées toutes les dispositions des Traités et Accords conclus entre la France et le Siam antérieurement au Traité du 14 Février 1925 qui ne sont point compatibles avec la présente Convention.

Toutefois, les relations qui doivent faire l'objet des Arrangements complémentaires prévus par la présente Convention resteront, jusqu'au jour de l'application de ces Arrangements, régies par les dispositions anciennement en vigueur ou celles qui leur ont été substituées par le Traité du 14 Février 1925.

ARTICLE 17.

La présente Convention produira son effet du jour de l'échange des ratifications et restera en vigueur jusqu'à l'expiration d'une période de dix ans commençant au jour de l'échange des ratifications du Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation conclu entre la France et le Siam le 14 Février 1925.

Si, douze mois avant le terme ainsi défini, aucune des Hautes Parties Contractantes n'a notifié à l'autre Partie son intention de mettre fin à la présente Convention, cette dernière continuera d'être obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncée.

Toutefois, il est expressément entendu qu'une telle dénonciation ne saurait avoir pour effet de remettre en vigueur aucune des stipulations qui ont été abrogées tant par les Accords antérieurs que par la présente Convention.

ARTICLE 18.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Bangkok dans le plus bref délai possible.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait en double, en français, à Bangkok, le vingt-cinquième jour du cinquième mois de la deux mille quatre cent soixante neuvième année de l'ère bouddhique correspondant au vingt-cinquième jour du mois d'Août de la mil neuf cent vingt-sixième année de l'ère chrétienne.

(L.S.) TRAI DOS PRABANDH.

(L.S.) VARENNE.

(English Translation)

Convention
between
Siam and France Concerning the Special Relations
between Siam and Indo-China.
Signed at Bangkok, on 25 August 1926.

PREAMBLE.⁽¹⁾

His Majesty the King of Siam and the President of the French Republic, equally desirous of securing as completely as possible for the special relations between Siam and Indo-China the benefit of the provisions of the new Treaty of Friendship, Commerce and Navigation signed by Siam and France on the 14th February 1925,⁽²⁾ have resolved to conclude the present Convention and to proceed within the shortest period of time to negotiate the complementary Arrangements provided under Article 26 and the Protocol-annex of the said Treaty relating to the regulation of the relations between Indo-China and Siam. They have for this purpose named as their Plenipotentiaries :

His Majesty the King of Siam :

H.H. Prince Traidos Prabandh, Minister for Foreign Affairs;

The President of the French Republic :

H.E. Monsieur Alexandre Varenne, Governor-General of French Indo-China;

who after having communicated to each other their full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following provisions.

ARTICLE 1.

The Treaty of Friendship, Commerce and Navigation concluded between the French Republic and the Kingdom of Siam on the 14th February 1925, shall apply to the special relations between Siam and Indo-China altogether in so far as it is not incompatible with the present Convention or the Arrangements provided thereunder, as from the date of the exchange of ratifications of the present Convention.

ARTICLE 2.

Article 2 of the Treaty of 14th February 1925 guaranteeing to Siam and Indo-China the maintenance and mutual respect of their common frontier, the High Contracting

(1) Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand, (Bangkok Times Press), August B.E. 2470 (1927)

(2) Treaty Series of Thailand, Vol. 7, p. 53.

Parties declare abrogated Article 3 of the Treaty of 3rd October 1893⁽³⁾ and Article 6 of the Convention of 13th February 1904.

For the application of the provisions provided under paragraph 2 of Article 2 of the Treaty of 14th February 1925 they further agree as follows :

§ 1.—In the two sectors of the Siamo-Indo-Chinese boundary where it is formed by the Mekong, a zone, 25 kilometres wide on each side of the boundary line, shall be demilitarized.

§ 2.—Within this zone Siam and Indo-China may not maintain on their respective territories any armed forces other than such police forces as are necessary for the maintenance of public safety and public order.

Nevertheless, each of the High Contracting Parties reserves the right momentarily to reinforce such forces in so far as extraordinary police operations would render it necessary. Each of them also reserves the power to effect in its territory, across the demilitarized zone such transport of troops and materials as would be required by police operations in neighbouring districts or by war operations against a third Power.

In their respective territories and within the demilitarized zone, the High Contracting Parties shall lastly, be authorized to station at all times unarmed military aircraft.

§ 3.—There may exist in the demilitarized zone neither fortified works nor military establishments, nor aerodromes exclusively for the use of the army, nor depots of arms, ammunition or implements of war with the exception of only such depots of current implements and fuel as may be necessary for unarmed military aircraft.

The various barrack-quarters of the police forces in the zone may comprise such defensive organization as their security may normally require.

§ 4.—By means of special Arrangement which shall be negotiated as soon as possible between Siam and Indo-China there shall be undertaken the delimitation of the demilitarized zone defined by § 1 above.

Such Arrangement shall also fix the nature, strength and armaments of the police force of each country normally maintained in the said zone.

It shall determine the conditions under which the Parties concerned may avail themselves of the power granted to them by the second alinéa of § 2 above.

It shall, lastly, define the special régime of the aerial navigation in the demilitarized zone and especially the conditions under which the military or civil aircrafts of either of the two countries may fly over the bed of the river, alight thereon and stay therein.

(3) Treaty Series of Thailand, Vol. 2, p. 143.

(4) Treaty Series of Thailand, Vol. 2, p. 185.

§ 5.—The Special Arrangement thus provided for shall be worked out by the “Franco-Siamese Permanent High Commission of the Mekong” instituted by Article 10 hereafter and shall be submitted for the approval of the two Governments concerned.

ARTICLE 3.

With a view to avoiding all disputes relating to the line of the boundary between Siam and Indo-China formed by the Mekong the High Contracting Parties agree that there shall be undertaken on the spot and by common consent a determination of the said line.

The definition of the river boundary of the Mekong is for this purpose precisely specified as follows :

1.—In those parts of its course in which the Mekong is not divided into several branches by islands, the thalweg of the river forms the boundary line between Siam and Indo-China;

2.—In those parts of its course in which the Mekong is divided into several branches by islands separated from the Siamese shore at any time of the year by a channel of running water, the boundary line is formed by the thalweg of the branch of the river nearest to the Siamese shore;

3.—At those points where the filling up with sand or the drying up of the branch of the river nearest to the Siamese shore would permanently attach to such shore islands formerly separated from it, the boundary line would, in principle, follow the former thalweg of the said branch of the river thus filled up with sand or dried up. However, the Permanent High Commission of Mekong shall be called upon practically to examine each case of this kind that might arise, and they may then propose to move such boundary on to the nearest thalweg of the river, if they consider such removal desirable, such as it has from now been decided for the lands on the river enumerated in the following alinéa.

There are definitively attached to the Siamese territory the lands in the river known under the names of Don Khieo, Don Khieo-Noi, Don Noi, Don Nhat, Don Banplaeng, Hat Saipéh-Veunkoum, Don Keokong-Dinnua and Don Somhong, which can be considered some as part of the Siamese shore and others as mere alluvial deposits appurtenant to such shore rather than islands proper.

The French ressortissants inhabiting or cultivating the lands enumerated above, shall keep their nationality. They shall continue, under the régime of Siamese law and of the treaties in force, to enjoy their rights of residence, of property or of mere cultivation.

The Franco-Siamese Permanent High Commission of the Mekong shall be charged to proceed to determine the line of the river boundary thus defined, subject to the approval of the two Governments concerned.

Such determination shall include the figuration of the line of boundary on a map of the course of the Mekong on a scale of one to the ten thousandth. It shall further comprise a marking out of the boundary itself in every part of the course of the Mekong where it shall be deemed necessary.

ARTICLE 4.

The High Contracting Parties desirous of facilitating the development of economic relations between their respective territories, agree that commercial navigation shall be free for each of them over the whole width of the Mekong in the two portions of the river where it constitutes the boundary between Siam and Indo-China.

The provisions of Article 4 of the Convention of 13th February 1904 are maintained and confirmed.

The companies of commercial navigation that might in future be authorized by the administration of either of the two riparian countries to utilize vessels on the Mekong where it forms a boundary shall exclusively be Siamese or Indo-Chinese companies.

ARTICLE 5.

The Franco-Siamese Permanent High Commission of the Mekong shall be charged to examine the possibility of modifying the régime of the lease concessions granted to France by Siam on the right bank of the Mekong by virtue of Article 6 of the Treaty of 3rd October 1893 and Article 8 of the Convention of 13th February 1904.

It is, however, agreed from now that such modification, if any, as might be brought to the present régime of the said concessions by a special Arrangement, could not in any case infringe upon the interests of the Indo-Chinese Administration or upon those of its ressortissants at the date of the said Arrangement. It is, especially, understood that the Siamese Government undertake, in case of the modification of the régime of such concessions, to facilitate all accommodations and all private purchase or lease of land on the right bank that might be necessary for Indo-Chinese navigation companies or commercial enterprises on the Mekong.

ARTICLE 6.

By reason of the necessity for Siam henceforth to participate in the river police in the two portions of its course where the Mekong serves as a boundary, the High Contracting Parties agree to abrogate by the present Convention Article 2 of the Treaty of 3rd October 1893.

Each of them shall thus be authorized to circulate armed boats on the Mekong in the part where it forms a boundary either for the service of the Customs or for that of the Detective Police.

But the special Arrangement provided under Article 2 of the present Convention shall also determine the number, type, tonnage and maximum armament of such armed boats.

ARTICLE 7.

In the two portions of the course of the Mekong that form a boundary between Siam and Indo-China, the ressortissants of the two countries shall have the right to engage in fishery over the entire width of the river but only with the help of floating or hand-handled instruments.

Fixed installations of fisheries may be used, in each of the two territorial water zones, only by the ressortissants of the country to which the zone in question belongs.

At the mouth of the tributaries, the right of fishery in the waters of the river shall be entirely reserved for the ressortissants of the country that owns the corresponding bank. Its limits on the river shall be fixed, according to the localities and in each particular case, by the Permanent High Commission of the Mekong.

ARTICLE 8.

The High Contracting Parties agree to regulate by means of a special Arrangement safeguarding their respective interests, the utilization and diversion of the water of the Mekong in the part where it constitutes the boundary, for agricultural, industrial or commercial uses, especially for the purpose of irrigation and generation of electric power.

ARTICLE 9.

As regards works for maintaining or accommodating the Mekong as a navigable channel in the two portions of its course where it forms a boundary, it is agreed that the Franco-Siamese Permanent High Commission of the Mekong shall be entrusted with the elaboration of Regulations which shall define the conditions under which the two countries shall henceforth participate in the study, execution and expenses of the said works. Until the adoption of such Regulations by the Parties concerned, the present régime shall be maintained.

The said Commission shall be competent to propose to the two Governments the execution of such works as it might deem useful or necessary for maintaining or ameliorating the navigability of the river; it may also be called upon to give its opinion on such programmes of works of the same kind as might be communicated to it by the two Parties concerned.

ARTICLE 10.

There shall be constituted a "Franco-Siamese Permanent High Commission of the Mekong" composed of an equal number of officials of Siam and of Indo-China.

In addition to the functions with which it is invested by Articles 2, 3, 5, 6, and 9 of the present Convention, the Franco-Siamese Permanent High Commission of the Mekong shall, generally speaking, be entrusted with the duty of seeing to the execution of the various special Arrangements concerning the frontier region and of examining all questions raised by the application of the new régime set up for such region; it shall, in particular, give its opinion in case disputes should arise relating to the line of the river boundary. It may also propose all useful solutions for an amicable settlement of the questions relating to cultivation rights precariously exercised by the ressortissants of the two countries over the lands in the river bed. In every case, the adoption of its proposals shall remain subject to a written and concerted approval of the two Governments concerned.

The Franco-Siamese Permanent High Commission of the Mekong shall also be charged to supply the two Governments concerned with all useful informations and to proceed to work out all necessary regulations for assuring, under the best conditions of cooperation, navigation police, sanitary police and detective police in the frontier region. Such regulations may provide for penal sanctions and shall be put into force simultaneously by the two Governments concerned, when both of them will have come to an agreement thereanent.

There shall be negotiated as soon as possible between Siam and Indo-China an Arrangement providing for the creation and organic regulation of the "Franco-Siamese Permanent High Commission of the Mekong," which is calculated to fix, in the spirit of the present Article, the conditions of organization and working of the said Commission.

ARTICLE 11.

In conformity with the provisions of the Protocol annexed to the Treaty of 14th February 1925 a special Arrangement shall be negotiated as soon as possible between the High Contracting Parties in order to fix definitely the status of Siamese subjects in Indo-China.

Such Arrangement shall, in so far as it is possible and in a fair spirit of reciprocity, be prompted by the provisions of the Treaty of 14th February 1925 regulating the status of Indo-Chinese in Siam. The High Contracting Parties agree from now on, that it shall entirely safeguard the sovereign rights of the two Governments concerned regarding the regulation of foreign immigration on their respective territories.

It is also agreed from now on, that travellers of Siamese nationality coming into Indo-China for a stay whose duration does not exceed three months, shall there enjoy, in all that concerns their persons and the protection of their property, the treatment granted to ressortissants of the most favoured nation.

ARTICLE 12.

In order to render still more efficacious the cooperation of their respective administrations and police forces in regard to the repression of crimes and offences throughout the whole extent of their common land or river-frontier, there shall be concluded between Siam and Indo-China a special Arrangement for revising and completing the instructions already given by common consent to the officials of the two countries during the year 1920.

ARTICLE 13.

The High Contracting Parties agree that an Extradition Convention shall be negotiated as soon as possible between France and Siam and shall be rendered applicable to Indo-China.

ARTICLE 14.

The High Contracting Parties agree that the "Customs and Commercial Arrangement" provided under paragraph 4 of the Protocol annexed to the Treaty of 14th February 1925 will abrogate Article 5 of the Treaty of 3rd October 1893.

Such Arrangement shall formulate all useful provisions with a view to facilitating the repression of contraband and more especially of illicit traffic in opium on the Siam-Indo-Chinese frontier.

ARTICLE 15.

The reciprocal engagements specified by the first paragraph of Article 7, the last paragraph of Article 8 and Article 9 of the Convention of 13th February 1904 no longer corresponding to the needs and capacities for economic expansion of Siam and Indo-China, the High Contracting Parties declare abrogated the above-mentioned provisions of the said Convention.

They further agree that Siam and Indo-China shall set up by common consent a programme of co-operation for the development of the ways of communications and of relations by roads, railways, sea, river, air, telegraph, wireless and mail between the two countries.

Such programme of works of common interest shall subsequently, whenever either of the Parties shall deem it expedient, be subject to a revision and completion.

ARTICLE 16.

All the provisions of the Treaties and Agreements concluded between France and Siam previous to the Treaty of 14th February 1925 that are in no wise compatible with the present Convention are abrogated.

However, the relations which are to form the subject of complementary Arrangements provided under the present Convention shall remain, until the date of the application of such Arrangements, governed by provisions formerly in force or by those that have been substituted for them by the Treaty of 14th February 1925.

ARTICLE 17.

The present Convention shall take effect from the date of the exchange of ratifications and shall remain in force until the expiration of a period of ten years starting from the date of the exchange of ratifications of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation concluded between France and Siam on 14th February 1925.

If twelve months before the expiry of the time thus specified neither of the High Contracting Parties has notified to the other party its intention of terminating the present Convention, the latter shall continue to be binding until the expiration of one year from the date on which either of the High Contracting Parties shall have denounced it.

It is clearly understood however that such denunciation could not have the effect of reviving any of the stipulations that have been abrogated either by previous Agreements or by the present Convention.

ARTICLE 18.

The present Convention shall be ratified and the ratifications thereof shall be exchanged at Bangkok within the shortest time possible.

In Witness Whereof the respective Plenipotentiaries have signed the present Convention and have thereto affixed their seals.

Done in duplicate in the French language at Bangkok the twenty-fifth day of the fifth month in the Two thousand four hundred and sixty-ninth year of the Buddhist Era, corresponding to the twenty-fifth day of the month of August in the One thousand nine hundred and twenty-sixth year of the Christian Era.

(L.S.) TRAI DOS PRABANDH.

(L.S.) VARENNE.

Notes exchanged
between
the United Kingdom and Siam respecting
Drawbacks and the Method of Computing "ad valorem"
Rates under the Siamese Customs Law.⁽¹⁾

No. 1

Prince Traidos to Mr. Waterlow.

Bangkok, September 30, 1926.

M. le Ministre,

I have the honour to draw you attention to section 59 of the new Siamese Customs Law. It is stipulated in the first paragraph of this section that "when goods which have paid import duty are exported the import duty shall be returned; provided that the following regulations are complied with, and proof be produced that the goods have not been sold, used or manipulated in any way while in the country to make a profit".

2. It has occurred to the Royal Government that cases may arise in which it may be necessary to give a ruling as to the proper interpretation as to Article 11 of the Commercial Treaty of the 14th July, 1925,⁽²⁾ between His Britannic Majesty's Government and the Royal Siamese Government, which, in dealing with the conditions under which the duty on re-exported goods is to be returned, provides that the duty shall be refunded when such goods "have not gone into consumption in Siam or been subjected there to any process"; and that it might conceivably be argued that the wording of the article in question is open in important respects to a wider interpretation than is the wording of section 59 of the Customs Law setting forth the conditions which must be fulfilled if a refund of customs duty is to be obtained.

3. In order, therefore, to avoid any possible misunderstanding in the future, the Royal Government would be glad to learn whether His Britannic Majesty's Government are prepared to accept the wording of sections 11 and 12 of the new Siamese Government Customs Law as providing a correct method for the determination of value and the computation of ad valorem duties on those articles included within Articles 10 and 11 of the Commercial Treaty of the 14th July, 1925.

(1) Taken from the file of Treaty and Legal Department, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

(2) Treaty Series of Thailand Vol. 3, p. 119.

4. I have the honour to add that it is not suggested that the special arrangement in force as regards the refund of duty on gunny bags should be affected in the event of His Britannic Majesty's Government returning a favourable reply to the questions asked in paragraph 3 above. As regards the drawback on these articles the Royal Government assume that His Britannic Majesty's Government do not desire any alteration in the existing exceptional and amicable arrangement obtaining between the Royal Government and the mercantile community, which is understood to be as follows: Drawback on duty is allowed to the importer on all gunny bags which are exported within two years from the date of importation, filled or unfilled, by the importer or vendee from the importer. The Royal Government propose, if that assumption is correct, that the arrangement in question should continue to be regarded as holding good until the import duty on gunnies is abolished or reduced to a figure not exceeding 1 per cent. ad valorem.

5. In conclusion, I have the honour to suggest that, if the above proposals should commend themselves to your Excellency's Government, it may be unnecessary to take steps to implement Article 12 of the Commercial Treaty, which contemplates the conclusion of a Supplementary Convention between Great Britain and Siam before the 30th September 1926.

I avail, &c.

Traidos

Minister for Foreign Affairs.

Mr. Waterlow to Prince Traidos.

Bangkok, September 30, 1926.

M. le Ministre,

I have referred to my Government the various points raised in the note which your Highness was so good as to address to me on the 30th instant, and, under instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, I now have the honour to make to you the following communication :

2. His Majesty's Government have received with satisfaction the proposal, contained in paragraph 5 of your Highness's note, as to the continuance of the existing arrangement as regards the drawback on gunny bags. This proposal is entirely agreeable to them, and, on the understanding that the arrangement in question will, as indicated, not be revoked before the duty on gunny bags is reduced to a figure not exceeding 1 per cent. ad valorem or abolished, I am instructed, in reply to the question asked in paragraph 3 of your Highness's note, to inform you that His Majesty's Government do not intend to question the wording of section 59 of the new Siamese Customs Law, and that they accept it as correctly giving effect to Article 11 of the Commercial Treaty of the 14th July, 1925, between Siam and Great Britain as regards the conditions under which the refund of import duty is to be granted.

3. I have the honour to add that, on the same understanding as that mentioned in the preceding paragraph, His Britannic Majesty's Government also accept sections 11 and 12 of the new Siamese Customs Law as providing a correct method for the determination of value and the computation of ad valorem duties on those articles included within Articles 10 and 11 of the Commercial Treaty of the 14th July, 1925.

4. It is suggested in paragraph 6 of your Highness's note that the present exchange of notes on the above points may make it unnecessary to implement Article 12 of the Commercial Treaty, which contemplates the conclusion of a Supplementary Convention between Siam and Great Britain not later than the 30th September, 1926. My Government are prepared to acquiesce in his suggestion also, provided that the Royal Government on their side are prepared to assure His Britannic Majesty's Government that, if they should at any time desire under the terms of Article 10 of the Commercial Treaty of the 14th July, 1925, to impose specific duties or to convert into specific duties the ad valorem duties (not to exceed 5 per cent.), they will, before proceeding to do so, consult with His Britannic Majesty's Government as to the method of calculating such specific rates.

I avail, &c.

S.P. Waterlow.

Prince Traidos to Mr. Waterlow.

Bangkok, September 30, 1926.

M. le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your note of the 30th instant informing me that, on the understanding that the present Arrangement as regards refund of duty on gunny bags will not be revoked before the duty is reduced to a figure not exceeding 1 per cent. ad valorem or abolished, His Britannic Majesty's Government accept the wording of section 59 of the Siamese Customs Law as correctly giving effect to Article 11 of the Commercial Treaty of the 14th July, 1925, between Great Britain and Siam, and also accept sections 11 and 12 of the new Siamese Customs Law as providing a correct method for the determination of value and the computation of ad valorem duties. The Royal Government have noted these assurances with satisfaction.

2. As regards the point raised in paragraph 4 of your Excellency's note, the Royal Government have no hesitation in assuring His Britannic Majesty's Government that they will consult with them before hand as to the method of calculating specific rates, should they at any time desire, under the terms of paragraph 3 of Article 10 of the Commercial Treaty of the 14th July, 1925, to impose specific duties or to convert into specific duties the ad valorem duties (not to exceed 5 per cent.). The Royal Government therefore assumes, in agreement with His Britannic Majesty's Government, that there will be no need to proceed to the negotiation of a Supplementary Convention, as contemplated in Article 12 of the Commercial Treaty.

I avail, &c.

Traidos

Minister for Foreign Affairs.

**Translation of form of Proclamation Making⁽¹⁾
the Necessary Changes in the Original
Proclamation of September 1, B.E. 2468. (1925)⁽²⁾**

BY THE KING'S MOST EXCELLENT MAJESTY.

WHEREAS in the Royal Proclamation of September 1st B.E. 2468 in connection with the Extradition Treaty of R.S. 129 (B.E. 2453) the lists of Governors of the Provinces in Siam and of British officials who are authorized to ask by telegraph for the provisional arrest of fugitive criminals who have crossed the border are inadequate and Whereas it has been agreed with the British authorities to amend and add to the same in order to render them suitable to present requirements,

It is hereby proclaimed as follows:—

1. — Section 2 of the Royal Proclamation of September 1, B.E. 2468, in connection with the Treaty of Extradition between Siam and Great Britain concluded at Bangkok on March 4, 1911, is hereby amended to read as follows:—

“Upon the receipt of such a request by telegram the governors of Chiengrai, Chiengmai, Maehongsawn, Tak, Maesort, Kambaengbejr, Kanchanaburi, Rajaburi, Bejruri, Prachuabgirikan, Chumbawn, and Ranong, on the Burma frontier, the governors of Songkhla, Yala, Naradhivas, Pattani, Situl, Betong, on the Malayan frontier, shall forth with take steps of issuing a warrant and securing the provisional arrest of the fugitive criminal referred to in the telegram.”

2. — Section 4 of said Proclamation is hereby amended to read as follows:—

“The British officials mentioned in article 1 are as follows:—

ON THE BURMA FRONTIER.

1. The Superintendent and Political Officer, Southern Shan States, Taunggyi,
2. Assistant Superintendent, Kengtung,
3. Assistant Superintendent, South Eastern Subdivision.
4. Assistant Superintendent and Assistant Political Officer, Karenni Subdivision,
5. District Magistrate, Salween District.
6. District Magistrate, Thaton District.
7. District Magistrate, Amherst District.
8. District Magistrate, Tavoy District.
9. District Magistrate, Mergui District.
- and 10. Subdivisional Magistrate, Victoria Point.

(1) Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand (Printed at Bangkok Time Press, January B.E. 2469).

(2) Treaty Series of Thailand Vol. 3, p. 165.

ON THE KEDAH FRONTIER.

1. The British Adviser to the Government of Kedah, (2) The Commissioner of Police, (3) The Assistant Commissioners of Police.

ON THE PERLIS FRONTIER.

The British Adviser to the Government of Perlis.

ON THE PERAK FRONTIER.

1. The Chief Police Officer, Perak, (2) The District Officer, Upper Perak, (3) The Assistant District Officer, Kroh.

ON THE KELANTAN FRONTIER.

1. The British Adviser to the Government of Kelantan, (2) The Assistant Adviser, (3) The Chief Police Officer."

Given on the 23rd day of December B.E. 2469 (1926) being the 2nd year of Our Reign.

Exchange of Notes
between
His Majesty's Government in the United Kingdom
and the Government of Siam,
Regarding the Navigation of the River Mekong.
Bangkok, July 17, 1927; February 7, 1928; August 18 and 21, 1928.⁽¹⁾

No. 1.

Mr. Waterlow to Prince Traidos.

BRITISH LEGATION.

Bangkok, July 17, 1927.

M. le Ministre,

Acting on the instructions of His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, I have the honour to inform your Highness that the attention of His Majesty's Government in Great Britain has been drawn to the terms of Article 4 of the Convention recently concluded between France and Siam for the purpose of regulating the relations between Siam and Indo-China.

In that Article the two High Contracting Parties undertake that commercial navigation companies which may in future be authorised by either the Siamese or Indo-Chinese administration to operate those portions of the Mekong River which form the frontier between Siam and Indo-China must be exclusively either Siamese or Indo-Chinese. That frontier is defined in Article 3 of the Convention⁽²⁾ as being constituted by the "thalweg" of the river and those portions of the river which are on the right of the thalweg as defined in the Convention become Siamese territory.

⁽³⁾Article 20 of the Anglo-Siamese Commercial Treaty of 1925, however, provides that neither of the two Contracting Parties shall place any obstacle in the way of companies of the other which may desire to carry on in its territories, whether through the establishment of branches or otherwise, any description of business which the companies of any other foreign country are or may be permitted to carry on; and also that in no case shall the treatment accorded by either of the two Contracting Parties to companies of the other be less favourable in respect of any matter whatever than that accorded to companies of the most favoured foreign country.

(1) Taken from the file of Treaty and Legal Department, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

(2) See this Vol. p.

(3) Treaty Series of Thailand, Vol. 3, p. 119

Article 24 also provides that in respect of the coasting trade as also in respect of all other matters of navigation the subjects and vessels of each of the Contracting Parties shall enjoy most-favoured-nation treatment in the territories of the other in addition to any other advantages that may be accorded by the Treaty.

In the view of His Majesty's Government in Great Britain these provisions clearly preclude the Siamese Government from extending to Indo-Chinese Companies any authorisation to navigate the River Mekong which is not extended also to British Companies, and in inviting the attention of the Siamese Government to the matter I am instructed to request an assurance that no obstacle will be placed by the Siamese Government in the way of any British companies, British subjects or British vessels that may wish to operate on those portions of the River Mekong which lie within Siamese jurisdiction.

His Majesty's Government in Great Britain also desire in this connexion to reserve all or any of the rights which the Freedom of Transit Convention may confer upon British persons, goods and vessels passing in transit along the River Mekong or any part of it and across the frontiers between British India, Siam and French Indo-China.

I have accordingly the honour to request your Highness to give me a formal assurance that no obstacles will be placed by the Siamese Government in the way of any British companies, British subjects, or British vessels that may wish to operate on those portions of the River Mekong which lie within Siamese jurisdiction, and further to request that note may be taken of the desire of His Majesty's Government in Great Britain to reserve all or any of the rights which the Freedom of Transit Convention may confer upon British persons, goods and vessels passing in transit along the River Mekong or any part of it and across the frontier between British India, Siam and French Indo-China.

I avail, etc.

S. P. Waterlow.

No. 2.

Prince Traidos to Mr. Waterlow.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS.

*Saranromya Palace, February 7, 1928.**M. le Ministre,*

I have the honour to refer to your letter of the 17th July last in which your Excellency informed me that your Government was of the opinion that Article 4 of the recent Convention between Siam and Indo-China was in conflict with the most-favoured-nation treatment provided for in Articles 20 and 24 of the Anglo-Siamese Commercial Treaty of 1925; and that the British Government desired a formal assurance to the effect that no obstacles will be placed by the Royal Siamese Government in the way of British companies, British subjects or British vessels that may wish to operate on those portions of the River Mekong which lie within Siamese jurisdiction; and also in which you requested my Government to note the desire of His Britannic Majesty's Government to reserve all or any of the rights which the Freedom of Transit Convention may confer upon British persons, goods or vessels passing in transit along the River Mekong or any part of it, and across the frontier between British India, Siam and French Indo-China.

The River Mekong where it forms the boundary between Siam and Indo-China is not navigable from the sea, and is, therefore, not a river of international concern, according to the definition in the Barcelona Convention of 1921 concerning navigable water-ways. During the negotiation of the Convention with Indo-China it did not occur to His Majesty's Government that the general most-favoured-nation provisions of Article 20 and Article 24 of the Anglo-Siamese Treaty would prevent an arrangement concerning the joint use by France and Siam of the River Mekong where it forms the boundary such as is expressed in Article 4 of the Convention. When this view was called to the attention of His Majesty's Government, it would have given the letter of assurance requested freely and without reservation, if it had been of the opinion that the view of the British Government was clearly correct. However, His Majesty's Government permits itself to doubt whether the general most-favoured-nation clauses of the Anglo-Siamese Commercial Treaty were intended to apply, or ought properly to be applied, to special privileges granted reciprocally by co-riparian States in the regulation of Navigation on boundary rivers not navigable from the sea.

His Majesty's Government, however, has always desired to meet the wishes of the Government of Great Britain wherever it would do so without the sacrifice of essential rights or interests. It does not attach any practical importance to exclusive navigation on that part of the River Mekong which is under its jurisdiction. Therefore on its part

my Government was not unwilling to give the assurance requested, provided that it was clear that it did not thereby admit that the legal position of the British Government was well founded. Naturally before giving such a letter it felt under the duty of consulting the French Government. This accounts for the delay in answering your letter of last July.

I am glad now to inform your Excellency that His Majesty's Government, while not admitting that the most-favoured-nation clauses in Articles 20 and 24 of the Anglo-Siamese Commercial Treaty of 1925 apply to the case of a special arrangement with France concerning navigation on the parts of the River Mekong which constitute the boundary between Siam and Indo-China, will, nevertheless, place no obstacles in the way of British companies, subjects or vessels desiring to operate on the portion of the Mekong which lies within Siamese jurisdiction that are not placed in the way of the companies, subjects or vessels of the most-favoured-nation.

Your Excellency will note that this assurance varies somewhat from that requested by your Government. As stated in your letter of the 17th July last, British companies, subjects or vessels would secure the treatment afforded nationals and not merely most-favoured-nation treatment.

His Majesty's Government also takes note of the desire of His Britannic Majesty's Government to reserve all or any of the rights which the Freedom of Transit Convention may confer upon British persons, goods or vessels passing in transit along the River Mekong or any part of it, and across the frontier between British India, Siam and French Indo-China. In acknowledging receipt of this notice of reservation of its rights on the part of His Britannic Majesty's Government, the Royal Siamese Government does not admit that any of the provisions of the Indo-Chinese Convention are, in fact, in conflict with the Freedom of Transit Convention; and my Government desires on its part to reserve all questions of what its legal rights are under the Transit Convention.

In expressing the hope that this letter is acceptable to your Government, I avail, etc.

Traidos,

Minister for Foreign Affairs.

No. 3.

Mr. Johns to Prince Traidos.

BRITISH LEGATION.

*Bangkok, August 18, 1928.**M. le Ministre,*

With reference to correspondence ending with His Majesty's Minister's note of the 27th February last I have the honour to inform your Highness that His Majesty's Government in Great Britain are prepared to accept the assurance contained in your Highness's note of the 7th February last, that the Royal Government will place no obstacles in the way of British companies, subjects or vessels desiring to operate on the portion of the Mekong which lies within Siamese jurisdiction that are not placed in the way of companies, subjects or vessels of the most-favoured-nation.

My Government have, at the same time, instructed me to convey to the Royal Government an expression of their satisfaction at the receipt of this assurance.

I avail, etc.

J.F. Johns,*Chargé d'Affaires.*

No. 4.

Prince Traidos to Mr. Johns.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS.

Saranromya Palace, August 21, 1928.

M. le Chargé d'Affaires,

I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 18th August, informing me that His Britannic Majesty's Government have accepted the assurance concerning navigation on that part of the Mekong which lies within Siamese jurisdiction, contained in my letter of the 7th February last.

In expressing my pleasure that this matter has been satisfactorily adjusted, I avail, etc.

Traidos,

Minister for Foreign Affairs.

Extradition Treaty
between
Great Britain and Siam
Signed at Bangkok, March 4, 1911.⁽¹⁾

**Exchange of Notes Respecting the Application
to Transjordan of the Provisions of the Above Treaty.**
Bangkok, March 14 and April 7, 1932.⁽²⁾

(Communiqué par le secrétaire d'Etat aux Affaires étrangères
de Sa Majesté en Grande-Bretagne, le 13 juin 1932.)

No. I

BRITISH LEGATION

No. 90/2/32.

Bangkok, 14th March, 1932.

Monsieur le Ministre,

With reference to Your Highness's Note of the 27th February, 1928, I have the honour to inform you that His Majesty's Government in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland consider it desirable that the provisions of existing extradition treaties concluded by His Majesty and already made applicable to Palestine (excluding Transjordan) should now be made applicable to Transjordan.

2. I have accordingly the honour to enquire whether the Royal Siamese Government agree that the provisions of the extradition treaty signed at Bangkok on the 4th March, 1911, shall be deemed to apply to Transjordan. In this event the present note and Your Highness's reply to that effect would be regarded as placing upon formal record the understanding arrived at between the two Governments that the provisions of that Treaty shall, as from the date of Your Highness's note, apply to Transjordan, the requisitions for extradition from and to that territory being made in accordance with the Treaty in like manner as if that territory were a possession of His Majesty, and as if the nationals or natives of that territory were British subjects.

(1) Treaty Series of Thailand. Vol. 2, p. 233

(2) Taken from the file of Treaty and Legal Department, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

3. I have the honour to add that for the purposes of this agreement the "governor or chief authority" referred to in Article 16 of the said Treaty would be the High Commissioner for Transjordan, Jerusalem.

4. If the Royal Siamese Government agree to this proposal I should be glad to be informed of the designation of the Consular Officer of Siam who, for the purpose of Article 16 of the said Treaty, would be the consular officer by whom requisition for extradition from Transjordan shall be made.

5. I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Highness the assurance of my highest consideration.

J.F. Johns,
Chargé d'Affaires.

His Highness
Prince Devawongs Varodaya,
etc., etc., etc.

No. II.

No. C. 3/217.

Ministry of Foreign Affairs.
Saranromya Palace,
7th April, 1932.

Monsieur le Chargé d'Affaires,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Note of the 14th ultimo communicating to me the proposal of His Britannic Majesty's Government that the provisions of existing Extradition Treaty between Great Britain and Siam signed at Bangkok on the 4th March 1911, already made applicable to Palestine (excluding Transjordan) should now be made applicable to Transjordan. You add that for the purpose of this agreement, the High Commissioner for Transjordan, Jerusalem, would be regarded as the "governor or chief authority" referred to in Article 16 of the Treaty and, in the event of the proposal being agreed to, request to be informed of the designation of the Consular officer of Siam who, for the purpose of the said Article, would be the Consular officer by whom requisition for extradition from Transjordan shall be made.

In reply, I have the honour to inform you that His Majesty's Government agrees that the provisions of the Anglo-Siamese Extradition Treaty signed at Bangkok on the 4th March, 1911, shall be deemed to apply also to Transjordan, as from the date of this letter and that your note and this reply may be considered as placing upon formal record the understanding arrived at between the two Governments.

As there is at present no Consular officer of His Majesty's Government in Transjordan, His Majesty's Government would suggest that any requisition for extradition from that territory and the necessary documents in support of such requisition be forwarded to the British Legation in Bangkok for further transmission to the competent authorities of Transjordan. All necessary expenses incurred in connexion therewith would be defrayed by His Majesty's Government.

I avail myself of this opportunity to renew to you, Monsieur le Chargé d'Affaires, the assurance of my high consideration.

Devawongs,
Minister for Foreign Affairs.

Monsieur J.F. Johns,
His Britannic Majesty's Chargé d'Affaires,
Bangkok.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Extradition Treaty

between

Great Britain and Siam.

Signed at Bangkok, March 4, 1911.⁽¹⁾

Exchange of Notes Recording the Accession of Certain Territories under His Britannic Majesty's Mandate to the Above Treaty.

Bangkok, January 5 and February 27, 1928.⁽²⁾

(Communicated by His Britannic Majesty's Foreign Office, February 25, 1929.)

No. I.

BRITISH LEGATION.

BANGKOK, January 5, 1928.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to inform you that, in order that adequate provision may exist for the extradition of fugitive offenders from and to territories in respect of which mandates on behalf of the League of Nations have been accepted by His Britannic Majesty, His Majesty's Government in Great Britain consider it desirable that the provisions of existing extradition treaties concluded by His Majesty should be made applicable to the mandated territories of Palestine (excluding Transjordan), Cameroons (British sphere), Togoland (British sphere), and Tanganyika Territory. His Majesty's Governments in the Commonwealth of Australia, in New Zealand, and in the Union of South Africa, respectively, similarly desire that the provisions of those treaties should be made applicable to the mandated territories of New Guinea, to Western Samoa, and to South West Africa. It is also desired that the provisions of those treaties should be made applicable to Nauru.

2. I have accordingly the honour to enquire whether the Royal Government agree that the provisions of the existing Extradition Treaty signed at Bangkok on the 4th March, 1911, shall be deemed to apply to those territories. In this event the present note and Your Highness' reply to that effect would be regarded as placing upon formal record the understanding arrived at between the respective governments that the provisions of the Treaty shall henceforth apply to Palestine (excluding Transjordan), Cameroons (British

(1) Treaty Series of Thailand, Vol. 2, p. 233

(2) Taken from the file of Treaty and Legal Department, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

sphere), Togoland (British sphere), Tanganyika Territory, New Guinea, Nauru, Western Samoa, and South West Africa, the requisitions for extradition from and to those territories being made in accordance therewith in like manner as if those territories were possessions of His Britannic Majesty, and as if the nationals or natives of those territories were British subjects.

3. I have the honour to add that for the purposes of this agreement the following would be regarded as the "governor or chief authority" referred to in Article XVI of the said Treaty:

Palestine: The High Commissioner, or the officers for the time being administering the government.

Cameroons (British sphere): The Governor of Nigeria or the officers for the time being administering the government.

Togoland (British sphere): The Governor of the Gold Coast or the officers for the time being administering the government.

Tanganyika Territory: The Governor or the officers for the time being administering the government.

New Guinea: The Administrator, Rabaul, New Guinea.

Western Samoa: The Governor General of New Zealand.

South West Africa: The Administrator of South West Africa.

Nauru: The Administrator, Nauru.

4. If the Royal Government agree to this proposal I should be glad to be informed of the designations of the consular officers of Siam who, for the purpose of Article XVI of the said Treaty would in each case be regarded as the "consular officer" by whom requisition for extradition shall be made from the respective mandated territories.

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Highness the assurance of my highest consideration.

(Signed) S. P. WATERLOW.

His Highness,
Prince Traidos Prabandh,
etc., etc., etc.

No. II.

*MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS.**SARANROMYA PALACE, February 27, 1928.**Monsieur le Ministre,*

I have the honour to acknowledge the receipt of Your Excellency's letter of January 5 concerning the desire of His Britannic Majesty's Government that the provisions of existing extradition treaties should be made applicable to the mandated territories of Palestine (excluding Transjordan), Cameroons (British sphere), Togoland (British sphere) and Tanganyika Territory, the mandated territories of New Guinea, to Western Samoa, and to South West Africa and also to Nauru.

I have the honour to inform you that His Majesty's Government agrees that the provisions of the existing Extradition Treaty signed at Bangkok on the 4th March 1911, shall be deemed to apply to those territories and that your letter and this reply may be regarded as placing upon formal record the understanding arrived at.

Your Excellency also gives a list of the officials who would be regarded as "governor or chief authority" referred to in Article XVI of the Treaty and you desire to be informed of the designation of the consular officers of Siam who, for the purpose of Article XVI of the Treaty, would be regarded in each case as the "consular officer by whom requisition for extradition shall be made from the respective mandated territories.

His Majesty's Government at present has no consular officers of any description in any of the respective mandated territories nor is it likely that such officers will be appointed in the near future. Until such consular officers shall be appointed, His Majesty's Government suggests that any requisition for extradition and the documents in connection therewith be sent to the British Legation in Bangkok for transmission to the proper authorities of the mandated territories. His Majesty's Government, would, of course, pay all the necessary expenses.

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

(Signed) TRAI DOS.

Minister for Foreign Affairs.

His Excellency

Monsieur S.P. Waterlow,

His Britannic Majesty's

Envoy Extraordinary

and Minister Plenipotentiary,

BANGKOK.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Treaty of Friendship, Commerce and Navigation

between

The Kingdom of Siam and the German Reich.⁽¹⁾

**Signed at Bangkok, 7th April 1928
and Ratifications exchanged at Bangkok,
24th October 1928.**

His Majesty the King of Siam and the President of the German Reich, being desirous of strengthening the bonds of peace which happily prevail between the two States, have resolved to conclude a Treaty of Friendship, Commerce and Navigation, and for that purpose have appointed as their plenipotentiaries, that is to say:

His Majesty the King of Siam:

His Highness Prince Traidos Prabandh, Minister for Foreign Affairs,

and

The President of the German Reich:

Rudolf Asmis, LL.D., Ph.D., Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary at Bangkok,

Who, having communicated to each other their respective full powers found to be in good and due form, have agreed as follows:

ARTICLE I.

There shall be constant peace and perpetual friendship between the Kingdom of Siam and the German Reich.

ARTICLE II.

The citizens or subjects of each of the High Contracting Parties shall be entitled equally with citizens or subjects of the most favoured nation to enter, travel and reside in the territory of the other, provided that they conform to the regulations and conditions contained in the national laws concerning aliens in general. They shall be entitled there, on the same terms as nationals or citizens or subjects of the most favoured nation, to engage in religious, educational and charitable work; to carry on all lawful trade, commerce, industry, callings, professions, studies and researches; to own, lease or occupy houses, manufactories, ware-houses and shops; to employ agents of their choice and generally to do anything incidental to or necessary for trade.

(1) Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs, of Thailand, printed at the Bangkok Times Press, December B.E. 2471 (1928).

In all that concerns the acquisition, disposition and ownership of property rights of every description, the citizens or subjects of each of the High Contracting Parties shall, through the whole extent of the territory of the other, be placed on the same footing as the citizens or subjects of the most favoured nation, provided that reciprocity be assured.

The citizens or subjects of each of the High Contracting Parties may dispose of their property by way of sale, exchange, gift, marriage, will, or in any other manner on the same terms and conditions as nationals. Furthermore they shall be at liberty to remove from the country the proceeds of the sale of their property, or generally whatever belongs to them without being subjected to conditions other than, or charges higher than, those imposed under like circumstances upon nationals or upon the citizens or subjects of the most favoured nation.

The citizens or subjects of the High Contracting Parties shall not be compelled, in the territory of the other, to pay any charges or taxes other or higher than those paid by nationals or the citizens or subjects of the most favoured nation. The High Contracting Parties however may impose immigration taxes or charges, provided that the most favoured nation treatment is accorded.

The citizens or subjects of either High Contracting Party shall receive, in the territory of the other, the most constant protection and security for their persons and property and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as are or may be granted to nationals on submitting themselves to the conditions imposed on nationals.

They shall be exempt in the territory of the other from compulsory military service either on land, or sea, or in the air, in the regular forces, in the national guard or in the militia; from all contributions imposed in lieu of personal military service and from all forced loans.

The citizens or subjects of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territory of the other entire liberty of conscience, and subject to the laws, ordinances and regulations there in force, shall enjoy the right of private or public exercise of their worship.

ARTICLE III.

There shall be reciprocally full and entire freedom of commerce and navigation between the territories of the two High Contracting Parties.

The citizens or subjects of either of the High Contracting Parties shall have liberty, freely and securely, to come with their vessels and cargoes to all places, ports and rivers in the territory of the other which are or may hereafter be open to foreign commerce and navigation; on the understanding that they shall duly observe the laws of the country, they shall there enjoy the same rights, favours, liberties and exemptions in matters of commerce and navigation as now are, or hereafter shall be, enjoyed by nationals or by the citizens or subjects of the most favoured nation.

ARTICLE IV.

The citizens or subjects of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territory of the other, upon fulfilment of the formalities prescribed by law, the same protection as nationals or the citizens or subjects of the most favoured nation in regard to patents, trade-marks, trade-names, designs, samples, models, copy-rights and suppression of unfair competition.

ARTICLE V.

The High Contracting Parties agree that no prohibitions or restrictions shall be placed upon the importation or exportation of any article of commerce between the two countries, subject to the following exceptions, which however shall be applicable to all countries alike or to such countries as are subject to the same conditions:

- (1) Prohibitions or restrictions upon munitions of war, and in exceptional circumstances other materials needed in war;
- (2) Prohibitions or restrictions for reasons of national or public safety or public health;
- (3) Prohibitions or restrictions upon articles which are or may hereafter become the object of State monopoly;
- (4) Prohibitions or restrictions for the protection of animals or plants against diseases or pests; or for the prevention of the degeneration and extinction of plants;
- (5) Prohibitions or restrictions upon articles similar to domestic articles whose internal production, consumption, sale or transport is forbidden or similarly restricted by national law.

ARTICLE VI.

As regards the transit of any article of commerce from or to the territory of one of the High Contracting Parties through the territory of the other, the High Contracting Parties shall apply the provisions of the Convention and Statute on Freedom of Transit concluded at Barcelona the twentieth day of April one thousand nine hundred and twenty-one.

ARTICLE VII.

The citizens or subjects of the High Contracting Parties shall have free access to the Courts of Justice of the other in pursuit and defence of their rights. They shall have the liberty, equally with nationals or with citizens or subjects of the most favoured nation, to choose and employ lawyers, advocates and representatives to pursue or defend their rights before such Courts. No conditions or requirements shall be imposed upon

the citizens or subjects of either of the High Contracting Parties in connection with such access to the Courts of Justice of the other, which do not apply to nationals or citizens or subjects of the most favoured nation.

ARTICLE VIII.

Limited liability and other companies and associations already or hereafter to be organized in accordance with the laws of either of the High Contracting Parties and domiciled in the territory of such Party are authorized within the territory of the other to exercise their rights and appear in the Courts either as plaintiffs or defendants, subject to the laws of such country. Such companies and association shall, upon the conditions laid down in the legislation of such country, especially upon obtaining the necessary authorization in those cases where such authorization is required by the laws of that country, have the liberty there to settle, to establish branches or agencies and to carry on their activities.

With regard to the right to carry on their activities, such companies and associations shall enjoy the same treatment as is or may be granted to similar companies and associations of the most favoured nation.

Such companies and associations shall not be compelled to pay any taxes or charges other or higher than those that are or may be paid by companies and associations of the country or by companies and associations of the most favoured nation; they shall also be exempt from all forced loans.

In all that concerns the acquisition, disposition and ownership of property rights of every description, such companies and associations shall be placed on the same footing as the companies and associations of the most favoured nation, provided that reciprocity be assured.

ARTICLE IX.

In regard to the amount, the collection and the guaranteeing of customs duties and charges, as well as in regard to all customs formalities, the natural produce and *manufacture of either High Contracting Party shall, on the exportation to or on importation into the territory of the other Party, be treated on the most favoured nation principle.*

ARTICLE X.

Whether for account of the State or of provinces, communes or bodies corporate, the charges imposed upon the production, manufacture or consumption of any article in the territory of either High Contracting Party shall not, on any pretext whatever, be higher or more burdensome for the products of the other Party than for the similar commodities of national production or those of the most favoured nation.

ARTICLE XI.

All articles, whatever their character or origin, whose importation, exportation, transit or storage is permitted in the territory of either of the High Contracting Parties, if conveyed by national vessels or by vessels of the most favoured nation, shall be importable, exportable, transportable or storable in that territory if conveyed by vessels of the other Party, and such articles shall enjoy the same advantages and shall be subject to no other or higher taxes, charges, dues or restrictions than those applicable to similar articles conveyed by national vessels or by vessels of the most favoured nation.

The foregoing provision shall not apply to the special treatment accorded by either of the High Contracting Parties to the importation into its territory of fish caught by vessels of its own flag. Nevertheless, as regards catches caught by the vessels of either of the High Contracting Parties, the fish, on being imported into the territory of the other Party, shall not be treated less favourably than fish caught by vessels of any other nation.

ARTICLE XII.

As regards the stationing, loading and unloading of vessels in the territory of either of the High Contracting Parties, and generally in relation to all formalities and provisions whatever to which merchant vessels, their crews and their cargoes may be subject, national vessels shall be accorded no privileges or favours which are not in like cases granted to vessels of the other Party, it being the intention of the High Contracting Parties that in these respects the vessels of the two Contracting Parties shall be treated alike.

ARTICLE XIII.

The nationality of vessels shall be determined in accordance with the laws and regulations of the country to which they belong by means of documents and certificates issued by the competent authorities and carried on board.

ARTICLE XIV.

In regard to duties of tonnage, harbour, pilotage, light-house, quarantine or other similar or corresponding charges of whatever denomination levied in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations, or establishments of any kind, the vessels of either of the High Contracting Parties shall be given, in the ports and waters of the other, treatment at least as favourable as that accorded to national vessels or vessels of any other foreign country.

ARTICLE XV.

The coasting trade of each of the High Contracting Parties is excepted from the provisions of the present Treaty and shall be regulated according to the laws, ordinances and regulations of each of the High Contracting Parties respectively. Nevertheless each Party may claim for its vessels the same rights and privileges conceded to the vessels of any other country, provided that it grants the same rights and privileges to the vessels of the other Party.

ARTICLE XVI.

If a ship of war or merchant vessel of either of the High Contracting Parties has stranded or been wrecked in the waters or harbours of the other State or has been compelled by damage at sea or some emergency to put into a port of the other State, the ship or vessel, her passengers and cargo shall enjoy the same favours and immunities as those which the laws and regulations of the latter State grant or may grant in analogous cases to national vessels or to those of the most favoured nation. Aid and assistance shall be rendered to the captain and crew in the same measure as to nationals or to the citizens or subjects of the most favoured nation. The merchandise which has been saved from a merchant vessel of one of the High Contracting Parties which has been stranded or wrecked or compelled to put into port shall not be subject to any customs duty in the territory of the other High Contracting Party unless it is cleared for consumption in the latter State.

In case a ship of war or merchant vessel belonging to one of the High Contracting Parties should be stranded or wrecked upon the coasts of the other Party, the local authorities shall forthwith give notice thereof to the competent or nearest consular officer of the interested Party.

ARTICLE XVII.

Each of the High Contracting Parties may appoint Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents to reside in the towns and ports of the other where *similar officers of other powers are permitted to reside.*

They shall not enter upon their functions until they shall have received their *exequaturs* or other requisite authorization.

Consular Officers and Agents of either High Contracting Party shall enjoy, in the territory of the other, all the honours, privileges, exemptions and immunities which are or may hereafter be accorded to the Consular Officers and Agents of the most favoured nation. Nevertheless, neither of the High Contracting Parties shall, by virtue of the most favoured nation clause, claim for its Consular Officers and Agents more extensive honours, privileges, exemptions and immunities than those which it grants to the Consular Officers of the other Party.

ARTICLE XVIII.

The Consular Officers of one of the High Contracting Parties residing in the territory of the other shall receive from the local authorities such assistance as can by law be given to them for the recovery of deserters from the vessels of the other Party; provided that this stipulation shall not apply to subjects of the Contracting Party from whose local authorities assistance is requested.

ARTICLE XIX.

In case of the death of a national of either High Contracting Party in the territory of the other without having in the territory of his decease any known heirs or testamentary executors by him appointed, the competent local authorities shall at once inform the nearest consular officer of the State of which the deceased was a national of the fact of his death, in order that necessary information may be forwarded to the parties interested.

In case of the death of a national of either of the High Contracting Parties without will or testament, in the territory of the other High Contracting Party, the consular officer of the State of which the deceased was a national and within whose district the deceased made his home at the time of death, shall, so far as the laws of the country permit and pending the appointment of an administrator and until letters of administration have been granted, be deemed qualified to take charge of the property left by the decedent for the preservation and protection of the said property. Such consular officer shall have the right to be appointed as administrator within the discretion of a tribunal or other agency controlling the administration of estates provided the laws of the place where the estate is administered so permit.

The above provisions shall also apply to cases in which a citizen or subject of one of the High Contracting Parties owning property within the territory of the other Party dies elsewhere without having any known heirs or testamentary executors by him appointed in the country where the property is situated.

ARTICLE XX.

The two High Contracting Parties agree that any dispute that may arise between them as to the proper interpretation or application of any of the provisions of the present Treaty, shall, at the request of either Party, be referred to arbitration.

The court of arbitration to which such disputes shall be referred shall be the Permanent Court of International Justice at the Hague, unless, in any particular case, the two High Contracting Parties agree otherwise.

ARTICLE XXI.

The provisions of the present Treaty as regards the most favoured nation treatment do not apply to:

(1) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State to facilitate frontier traffic;

(2) Favours granted or to be granted hereafter to a third State in virtue of a Customs Union;

(3) Favours contractually granted or to be granted to a third State for the avoidance of double taxation or the mutual protection of revenue;

(4) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State with regard to navigation on or use of boundary waterways not navigable from the sea.

ARTICLE XXII.

The present Treaty shall come into effect on the date of the exchange of ratifications and shall remain in force for five years from that date. In case neither of the High Contracting Parties shall have notified twelve months before the expiration of the said term of five years the intention of terminating it, it shall remain binding until the expiration of one year from the date on which either of the High Contracting Parties shall have denounced it.

ARTICLE XXIII.

This Treaty shall be ratified and the ratifications thereof shall be exchanged at Bangkok as soon as possible. This Treaty has been executed in English and in German; and it is hereby agreed that in case any dispute arises as to the precise meaning thereof, the meaning and intention shall be determined by the English text.

IN WITNESS WHEREOF the respective Plenipotentiaries have hereunto signed their names and affixed their seals.

DONE in duplicate at Bangkok the seventh day of the first month in the two thousand four hundred and seventyfirst year of the Buddhist Era, corresponding to the seventh day of April in the nineteen hundred and twentyeighth year of the Christian Era.

(L. S.) TRAI DOS PRABANDH.

(L. S.) Dr. ASMIS.

PROTOCOL
Concerning the Provisional Economic Arrangement
between
Siam and Germany.

At the moment of proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of Siam and the German Reich, the Plenipotentiaries of the two High Contracting Parties have agreed as follows:

When the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation comes into effect, the Provisional German-Siamese Economic Arrangement signed at Berlin on February 28th, 1924,⁽²⁾ shall become inoperative, with the exception of the Protocol which shall definitively remain in force.

IN WITNESS WHEREOF the respective Plenipotentiaries have hereunto signed their names and affixed their seals.

DONE in duplicate at Bangkok the seventh day of the first month in the two thousand four hundred and seventyfirst year of the Buddhist Era, corresponding to the seventh day of April in the nineteen hundred and twentyeighth year of the Christian Era.

(L.S.) TRAI DOS PRABANDH.

(L.S.) Dr. ASMIS.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

**Traité de Règlement Judiciaire
et de Conciliation
Entre le Siam et les Pays-Bas.** ⁽¹⁾

SA MAJESTÉ LE ROI DE SIAM,

et

SA MAJESTÉ LA REINE DES PAYS-BAS

désirant resserrer les liens d'amitié qui unissent le Siam et les Pays-Bas et favoriser le règlement pacifique des différends qui pourraient naître entre les deux Pays, conformément à l'esprit du pacte de la Société des Nations, ont résolu de conclure, à cet effet, un traité de règlement judiciaire et de conciliation, et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi de Siam : Son Altesse Sérénissime le Prince Varnvaidya, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas : Jonkheer Frans Beelaerts van Blokland, Son Ministre des Affaires Étrangères ;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

ARTICLE Premier.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent réciproquement à ne rechercher, dans aucun cas, autrement que par voie pacifique le règlement des litiges ou conflits qui viendraient à s'élever entre elles.

ARTICLE 2.

Sauf accord des Parties sur une autre manière de régler un différend, les Hautes Parties contractantes reconnaissent comme obligatoire pour la durée du présent traité, la juridiction de la Cour Permanente de Justice Internationale, selon le Statut de la Cour pour tous différends d'ordre juridique s'élevant entre elles et qui n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique dans un délai raisonnable, et notamment tous différends ayant pour objet :

- a) l'interprétation d'un traité;
- b) tout point de droit international;
- c) la réalité de tout fait, qui, s'il était établi, constituerait la violation d'un engagement international;
- d) la nature ou l'étendue de la réparation due pour la rupture d'un engagement international.

(1) Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

En cas de contestation sur le point de savoir si la Cour est compétente pour la solution du différend conformément aux dispositions du paragraphe précédent la Cour décidera de cette question.

Chaque Partie est tenue d'exécuter le plus rapidement possible la sentence rendue par la Cour.

Toutes questions sur lesquelles les Hautes Parties contractantes seraient divisées sans pouvoir les résoudre à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires, questions dont la solution ne pourrait être recherchée par un jugement ainsi qu'il est prévu par l'alinéa premier du présent article et pour la solution desquelles une autre procédure n'a pas été prévue, seront soumises à une procédure de conciliation à instituer par un accord des Parties pour chaque cas particulier.

ARTICLE 3.

Le présent traité sera ratifié. Les instruments de ratification en seront échangés à La Haye dans le plus bref délai possible.

Le traité est conclu pour la durée de cinq ans à compter de la date de l'échange des ratifications. S'il n'est pas dénoncé six mois au moins avant l'expiration de ce terme, il demeure en vigueur pour une nouvelle période de cinq ans et ainsi de suite.

Si une procédure devant la Cour Permanente de Justice Internationale est pendante lors de l'expiration du présent traité, les dispositions de celui-ci resteront applicables.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires susnommés ont signé le présent traité, et y ont apposé leurs cachets.

Fait, en double, à La Haye le 27 octobre 1928.

(L. S.) VARNVAIDYA.

(L. S.) BEELAERTS VAN BLOKLAND.

(Translation)

Treaty of Judicial Settlement and Conciliation

between

Siam and The Netherlands.

HIS MAJESTY THE KING OF SIAM,

and

HER MAJESTY THE QUEEN OF THE NETHERLANDS

desiring to strengthen the ties of friendship which unite Siam and the Netherlands and to promote the peaceful settlement of disputes which may arise between the two countries in conformity with the spirit of the Covenant of the League of Nations, have resolved to conclude, for this purpose, a Treaty of Judicial Settlement and Conciliation, and have named as their Plenipotentiaries, that is to say :

His Majesty the King of Siam : His Serene Highness Prince Varnvaidya, His Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary at the Court of Her Majesty the Queen of the Netherlands;

Her Majesty the Queen of the Netherlands : Jonkheer Frans Beelaerts van Blokland, Her Minister for Foreign Affairs;

who, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following provisions :

ARTICLE 1.

The High Contracting Parties undertake reciprocally not to seek in any case otherwise than by peaceful means the settlement of disputes or conflicts which might arise between them.

ARTICLE 2.

Unless the Parties agree upon any other manner of settling a dispute, the High Contracting Parties recognize as compulsory, for the duration of the present Treaty, the jurisdiction of the Permanent Court of International Justice in accordance with the Statutes of the Court for all disputes of a juridical order arising between them and which cannot within a reasonable time be settled through the diplomatic channel, and notably all disputes that concern :

- a) the interpretation of a treaty;
- b) any point of international law;
- c) the existence of any fact, which, if established, would constitute a violation of an international engagement;
- d) the nature or extent of reparation due for the breach of an international engagement;

In the event of any dispute as to whether the Court has jurisdiction for the solution of any question in accordance with the provisions of the preceding paragraph, the matter shall be settled by the decision of the Court.

Each party shall be bound to execute as rapidly as possible the decision rendered by the Court.

All questions on which the High Contracting Parties should be divided without being able to resolve them amicably by ordinary diplomatic methods, questions whose solution could not be sought by a judgment as is provided under the first paragraph of the present Article and for whose solution no other procedure has been provided, shall be submitted to a procedure of conciliation to be instituted by an agreement of the Parties for each particular case.

ARTICLE 3.

The present Treaty shall be ratified. The instruments of ratification thereof shall be exchanged at The Hague as soon as possible.

This Treaty is concluded for the duration of five years as from the date of the exchange of ratifications. If it is not denounced at least within six months before the expiration of that period, it shall remain in force for another period of five years and so on.

In case a proceeding is pending before the Permanent Court of International Justice at the time of the expiration of the present Treaty, the provisions of the latter shall remain applicable to such proceedings.

In witness whereof, the above named Plenipotentiaries have signed the present Treaty, and have hereunto affixed their seals.

Done in duplicate at The Hague, on the 27th October 1928.

(L. S.) VARNVAIDYA.

(L. S.) BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Treaty of Friendship and Commerce
between
Siam and the Swiss Confederation

His Majesty the King of Siam and the Swiss Federal Council, being desirous of strengthening the bonds of peace which happily prevail between the two States, have resolved to conclude a Treaty of Friendship and Commerce, and for that purpose have appointed as their plenipotentiaries, that is to say :

His Majesty the King of Siam :

Phya Subarn Sompati
Envoy Extraordinary and Minister
Plenipotentiary of Siam to Japan,
and

The Swiss Federal Council

Mr. Emile Traversini
Envoy Extraordinary and Minister
Plenipotentiary of Switzerland to Japan,

who, having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed as follows :

ARTICLE I

The ressortissants of each of the Contracting Parties shall be entitled to enter, travel and reside in the territory of the other, provided that they conform to the regulations and conditions contained in the national laws concerning aliens in general. They shall be entitled there, on the same terms as ressortissants of the most favoured nation, to engage in religious, educational and charitable work; to carry on all lawful trade, commerce, industry, callings, professions, studies and researches; to own, lease or occupy houses, manufactories, warehouses and shops; to employ agents of their choice and generally to do anything incidental to or necessary for trade, submitting themselves to the laws and regulations there established.

ARTICLE II

The ressortissants of each of the Contracting Parties may, in the territory of the other, dispose of such property as they are entitled to own under the local legislation by way of sale, exchange, gift, will, or in any other manner on the same terms and conditions as nationals. Furthermore they shall be at liberty to remove from the country the proceeds

of the sale of their property, or generally whatever belongs to them without being subjected to conditions other than, or charges higher than, those imposed under like circumstances upon nationals or upon the ressortissants of the most favoured nation.

ARTICLE III

The ressortissants of the Contracting Parties shall not be compelled, in the territory of the other, to pay any charges or taxes other or higher than those paid by the ressortissants of the most favoured nation.

ARTICLE IV

The ressortissants of either Contracting Party shall receive, in the territory of the other, the most constant protection and security for their persons and property and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as are or may be granted to nationals on submitting themselves to the conditions imposed on nationals.

They shall have free access to the Courts of Justice of the other in pursuit and defence of their rights. They shall have the liberty, equally with nationals, to choose and employ lawyers, advocates and representatives to pursue or defend their rights before such courts. No conditions or requirements shall be imposed upon the ressortissants of either of the Contracting Parties in connection with such access to the Courts of Justice of the other, which do not apply to nationals or ressortissants of the most favoured nation.

ARTICLE V

The dwellings, warehouses, manufactories and shops and all other property of the ressortissants of each of the Contracting Parties in the territory of the other, and all premises appertaining thereto used for purposes of residence or commerce, shall be respected. It shall not be allowable to proceed to make a domiciliary visit to, or a search of, any such buildings and premises, or to examine or inspect books, papers, or accounts, except under the conditions and with the forms prescribed by the laws, ordinances and regulations for nationals.

ARTICLE VI

The ressortissants of each of the Contracting Parties shall be exempt in the territory of the other from compulsory military service either on land, or sea, or in the air, in the regular forces, in the national guard or in the militia; from all contributions imposed in lieu of personal military service and from all forced loans.

ARTICLE VII

The ressortissants of each of the Contracting Parties shall enjoy in the territory of the other, upon fulfilment of the formalities prescribed by law, the same protection as

nationals or ressortissants of the most favoured nation in regard to patents, trademarks, tradenames, designs, samples, models, copyrights and suppression of unfair competition.

ARTICLE VIII

The Contracting Parties agree that no prohibitions or restrictions shall be placed upon the importation or exportation of any article of commerce between the two countries, subject to the following exceptions, which however shall be applicable to all countries alike or to such countries as are subject to the same conditions :

- 1) Prohibitions or restrictions upon munitions of war, and in exceptional circumstances other materials needed in war;
- 2) Prohibitions or restrictions for reasons of national or public safety or public health;
- 3) Prohibitions or restrictions upon articles which are or may hereafter become the object of State monopoly;
- 4) Prohibitions or restrictions for the protection of animals or plants against diseases or pests; or for the prevention of the degeneration and extinction of plants;
- 5) Prohibitions or restrictions upon articles similar to domestic articles whose internal production, consumption, sale or transport is forbidden or similarly restricted by national law.

ARTICLE IX

As regards the transit of any article of commerce from or to the territory of one of the Contracting Parties through the territory of the other, the Contracting Parties shall apply the provisions of the Convention and Statute on Freedom of Transit concluded at Barcelona the twentieth day of April one thousand nine hundred and twenty-one.

ARTICLE X

Limited liability and other companies and associations which have been or may hereafter be organised in accordance with the laws of either of the Contracting Parties and domiciled within the territory of such party shall have their juridical status recognised by the other Contracting Party, provided that they pursue no object which is illegal or contrary to public morals. They shall enjoy free access to the courts on conforming with the laws regulating the matter, as well for the prosecution as for the defence of their rights in all the degrees of jurisdiction established by law.

The right of such companies and associations of either of the Contracting Parties so recognised by the other to establish themselves within its territories, to establish branch offices and to carry on their activities therein, shall depend upon and be governed solely by the consent of such Party as expressed in its national laws.

With regard to the right to establish branches or agencies and to carry on their activities, such companies and associations shall enjoy treatment no less favourable than that which is or may be granted to similar companies and associations of the most favoured nation.

Such companies and associations shall not be compelled to pay any taxes or charges other or higher than those that are or may be paid by companies and associations of the most favoured nation; they shall also be exempt from all forced loans.

ARTICLE XI

In regard to the amount, the collection and the guaranteeing of customs duties and charges, as well as in regard to all customs formalities, the natural produce and the manufactures of either Contracting Party shall, on exportation to or on importation into the territory of the other Party, be treated on the most-favoured-nation principle.

ARTICLE XII

Whether for account of the State or of provinces, communes or bodies corporate, the charges imposed upon the production, manufacture or consumption of any article in the territory of either Contracting Party shall not be higher or more burdensome for the products of the other Party than for the similar commodities of national production or those of the most favoured nation.

ARTICLE XIII

Each of the Contracting Parties may appoint Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls or Consular Agents to reside in the towns and ports of the other where similar officers of other powers are permitted to reside.

They shall not enter upon their functions until they shall have received their exequaturs or other requisite authorization.

Consular Officers and Agents of either Contracting Party shall enjoy, in the territory of the other, all the honours, privileges, exemptions and immunities which are or may hereafter be accorded to the Consular Officers and Agents of the most favoured nation. Nevertheless, neither of the Contracting Parties shall, by virtue of the most-favoured-nation clause, claim for its Consular Officers and Agents more extensive honours, privileges, exemptions and immunities than those which it grants to the Consular Officers and Agents of the other Party.

ARTICLE XIV

In case of the death of a national of either Contracting Party in the territory of the other without having in the territory of his decease any known heirs or testamentary executors by him appointed, the competent local authorities shall at once inform the

nearest consular officer of the State of which the deceased was a national of the fact of his death, in order that necessary information may be forwarded to the parties interested.

In case of the death of a national of either of the Contracting Parties without will or testament, in the territory of the other Contracting Party, the consular officer of the State of which the deceased was a national and within whose district the deceased made his home at the time of death, shall, so far as the laws of the country permit and pending the appointment of an administrator and until letters of administration have been granted, be deemed qualified to take charge of the property left by the decedent for the preservation and protection of the same. Such consular officer shall have the right to be appointed as administrator within the discretion of the tribunal or other agency controlling the administration of estates provided the laws of the place where the estate is administered so permit.

ARTICLE XV

The Contracting Parties agree that in case any difference should arise between them which could not be settled by diplomatic means, they will submit such difference either to one or more arbitrators chosen by them, or, if either of the parties should so prefer, to the Permanent Court of International Justice at The Hague.

The latter will acquire jurisdiction over the matter either by means of a common agreement between the two Parties or, in case of a failure to agree, by the simple request of either Party.

ARTICLE XVI

The provisions of the present Treaty as regards the most favoured-nation treatment do not apply to :

- 1) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State to facilitate frontier traffic;
- 2) Favours granted or to be granted hereafter to a third State in virtue of a Customs Union;
- 3) Favours contractually granted or to be granted to a third State for the avoidance of double taxation or the mutual protection of revenue;
- 4) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State with regard to the navigation on or use of boundary waterways not navigable from the sea.

ARTICLE XVII

The provisions of this treaty do not apply to ambulatory professions, hawking and to the canvassing of orders from persons not engaged in any industrial or commercial activity, nor to any fishery rights, nor to the right of either of the Contracting Parties to

restrict by measures of a general or particular nature immigration into its country. With regard to any immigration or temporary residence taxes or charges the ressortissants of the Contracting Parties shall enjoy treatment no less favourable than that which is or may be accorded to the ressortissants of the most favoured nation.

ARTICLE XVIII

The present Treaty shall come into effect on the date of the exchange of ratifications and shall remain in force for a period of one year. In case neither of the Contracting Parties shall have notified six months before the expiration of the said period of one year the intention of terminating it, it shall remain binding until the expiration of six months from the date on which either of the Contracting Parties shall have denounced it.

ARTICLE XIX

This Treaty shall be ratified and the ratifications thereof shall be exchanged at Berne as soon as possible. This Treaty has been executed in English and in French; and it is hereby agreed that in case any dispute arises as to the precise meaning thereof, the meaning and intention shall be determined by the English text.

In witness whereof, the respective Plenipotentiaries have signed the present Treaty and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate, at Tokio, the 28th day of the second month in the two thousand four hundred and seventy fourth year of the Buddhist Era, corresponding to the 28th day of May, in the nineteen hundred and thirty first year of the Christian Era.

(Signed) SUBARN SOMPATI

(Signed) E. TRAVERSINI

FINAL PROTOCOL

At the moment of signing the Treaty of Friendship and Commerce concluded on this day between Siam and Switzerland, the undersigned, duly authorized to this effect, have agreed in view of article 8 of the Treaty of Customs Union concluded the 29th March 1923 between Switzerland and the Principality of Liechtenstein, that the stipulations of the above-mentioned Treaty shall be, from the moment of their entry into force, wholly applicable to the Principality of Liechtenstein as long as the latter shall be united to the Swiss Confederation by the Treaty of Customs Union.

In witness whereof, the respective Plenipotentiaries have signed the present Protocol and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate, at Tokio, the 28th day of the second month in the two thousand four hundred and seventy fourth year of the Buddhist Era, corresponding to the 28th day of May in the nineteen hundred and thirty first year of the Christian Era.

(Signed) SUBARN SOMPATI

(Signed) E. TRAVERSINI

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Exchange of Notes
between
His Majesty's Government in
the United Kingdom and the Government of India
and the Government of Siam, Constituting an Agreement Regarding
the Boundary between Burma (Kengtung) and Siam.
Bangkok, August 27, 1931, and March 14, 1932.⁽¹⁾

No. 1

Memorandum.

According to evidence obtainable locally, it appears that the Meh Sye, which is chosen as the boundary between Siam and Kengtung by the agreement of 1891,⁽²⁾ has been keeping its channel without any abrupt change for many years before the date of the agreement. It must therefore be said that the Meh Sye has served excellently as a border line for all practical purposes up to the year 1929.

The river only left certain parts of its original bed as the result of the exceptional floods of the year 1929. The floods swept away twenty-two houses in two spots on the Siamese bank, forcing the channel of the river to run right through Siamese territory; at the same time this new channel cut away a small projecting piece of land on the Kengtung side, turning it into an island.

Assuming the new channel of the river as a boundary, it will be seen that neither side incurs any substantial loss. Although Siam loses a number of houses, the land on which these houses formerly stood now lies so low, almost on the level of the water, that it is useless for a considerable part of the year, and is therefore of no practical value. (Please refer to sketch)

It seems to us, the undersigned, that for two friendly countries, the most obvious boundary in this instance is the river. To remote frontier dwellers not advanced in education, it is easy to point out and explain; for administration, it is simple. We beg, however, to submit that the term "deep-water channel" of the river should be used in place of the term "mid-stream." This would do away with every likelihood of dispute, and would, to a great extent, facilitate administration.

In suggesting the adoption of the new channel as the boundary, we would draw attention to two points:

(1) Taken from the file of Treaty and Legal Department, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

(2) It did not appear in written formal agreement.

(1) There would be no necessity to erect boundary posts, of which both the cost of erection and maintenance would be very high on account of the annual high water, which brings down heavy logs from the north-west.

(2) Should the old bed of the river be retained as boundary, its demarcation, apart from the necessity of erecting and maintaining costly pillars, would be difficult.

It is, however, to be borne in mind that this practice of adopting the new bed of a river which has been suddenly changed as the boundary of two countries is diverting from the usual international practice. In this regard the representatives of the Government of Burma assert that in the event of the Meh Sye changing its channel in the future, the Government of Burma would agree to accept the new channel as the boundary between Kengtung and Siam even though such future change would cause Burma to lose a part of her territory.

In conclusion, we jointly state that we shall submit to our respective Governments a proposal to adopt the new channel of the Meh Sye as the most practical boundary of the two countries on the understanding that, in the future, should the river again change its course, the two Governments would be prepared to always hold the "deep-water channel" of the river as the boundary, irrespective of any territorial loss that may be incurred thereby.

Signed in duplicates at Chiengrai on the 12th May, 1931.

H.J. Mitchell.

Assistant Superintendent, Kengtung State

Phya Rajadej Damrong,

Governor of Chiengrai

Phra Sri Banja,

Acting Chief of Protocol, Foreign Office.

Dated, Chiengrai, May 12, 1931.

Mr. Dormer to Prince Devawongs Varodaya.

Bangkok, July 17, 1931.

Monsieur le Ministre,

With reference to previous correspondence ending with your Highness's letter of the 16th April last, I have the honour to state that I have been requested by the Government of Burma to inform your Highness that the agreement recently arrived at between representatives of the two Governments as to the position of the boundary between Kengtung and Siam has now been ratified by his Excellency the Governor of Burma.

I have also pleasure in complying with the request of the Government of Burma that an expression of his Excellency's thanks should be conveyed to the Royal Government for the courtesy and hospitality extended by the Siamese representatives to the representatives of the Government of Burma at the meeting which took place at Chiengrai in May last for the purpose of settling this matter.

I avail, etc.

Cecil Dormer.

Prince Devawongs Varodaya to Mr. Dormer.

MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS.

Saranromya Palace, August 27, 1931.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Excellency's letter dated the 17th July, 1931, informing me, at the request of the Government of Burma, that the agreement recently arrived at between representatives of the two Governments as to the position of the boundary between Kengtung and Siam has now been ratified by his Excellency the Governor of Burma. You also request that an expression of his Excellency's thanks be conveyed to His Majesty's Government for the courtesy and hospitality extended by the Siamese representatives to the representatives of the Government of Burma at the meeting which took place at Chiengrai in May last for the purpose of settling this matter.

In reply, I have the honour to inform your Excellency that, on their part, His Majesty's Government have approved and ratified the agreement above referred to, whereby it has been agreed to adopt the new channel of the Meh Sye River as the boundary between Siam and Kengtung, on the understanding that in the future, should the Meh Sye River again change its course, our two Governments would be prepared always to hold the "Deep Water Channel" of the river as the boundary, irrespective of any territorial loss that may be caused by such change.

In this connexion, however, I shall be glad to be informed of the views of your Government whether your letter under reply and my present note are considered as completing the agreement under reference, or whether there should be a formal exchange of notes between your Excellency and myself on this subject, or whether a protocol should be drawn up for our signature in which is embodied the substance of this agreement.

I may add that, in compliance with your request, I have not failed to convey to His Majesty's Government an expression of thanks of his Excellency the Governor of Burma, as expressed in the last paragraph of your letter.

I avail, etc.

Devawongs,
Minister for Foreign Affairs.

Mr. Johns to Prince Devawongs Varodaya.

Bangkok, March 14, 1932.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Highness's note of the 27th August, 1931 stating that the Royal Siamese Government have approved and ratified the agreement arrived at on the 12th May, 1931, between their representatives and the representative of the Government of Burma, whereby it has been agreed to adopt the new channel of the Meh Sye River as the boundary between Siam and Kengtung, on the understanding that in the future, should the Meh Sye River again change its course, the two Governments would be prepared to hold the "Deep Water Channel" of the river as the boundary, irrespective of any territorial loss that may be caused by such change.

I have now the honour, on instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, to confirm Mr. Dormer's note of the 17th July, 1931, and to inform your Highness that His Majesty's Government in the United Kingdom and the Government of India consider your Highness's note of the 27th August and the present note as completing the agreement under reference.

I avail, etc.

J.F. Johns,
Chargé d'Affaires.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Exchange of Notes
between
His Majesty's Government in the United Kingdom
and the Government of India and the Government of Siam
Regarding the Boundary between Burma (Tenasserim) and Siam
Bangkok, June 1st, 1934.⁽¹⁾

No. 1.

Mr. Coultas to Phya Abhibal Rajamaitri

BRITISH LEGATION

Bangkok, June 1st, 1934.

Your Excellency,

In accordance with instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, I have the honour to inform you that His Majesty's Government in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of India have considered the report drawn up by the Commissioners appointed to examine the changes in the channel of the River Pakchan with reference to the boundary between Siam and Tenasserim in the Province of Burma, and are prepared to adopt the recommendations contained therein.

2. I have accordingly the honour to propose that, if the Siamese Government likewise approve the said recommendations, the description of the boundary, as laid down in the Convention signed at Bangkok on the 8th September, 1868,⁽²⁾ be deemed to be modified in accordance with the recommendations set forth in the original memorandum and map attached hereto and signed by the respective Commissioners.

3. If the Siamese Government agree to this proposal, I would suggest that the present note and your Excellency's reply in similar terms, together with the original memorandum and map, be regarded as constituting an Agreement between His Majesty's Government in the United Kingdom and the Government of India on the one hand and the Siamese Government on the other, with effect from the date of the notes, the said Agreement to be regarded as supplementary to the above-mentioned Convention signed at Bangkok on the 8th September, 1868.

I avail, etc.

W.W. Coultas,
Chargé d'Affaires.

(1) Taken from the file of Treaty and Legal Department, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

(2) Treaty Series of Thailand, Vol. 1, p. 189

Phya Abhibal Rajamaitri to Mr. Coultas.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Saranromya Palace, June 1st, 1934

M. le Chargé d'Affaires,

I have the honour to acknowledge the receipt of your note of to-day's date informing me that His Britannic Majesty's Government in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of India are prepared to adopt the recommendations contained in the report drawn up by the Commissioners appointed to examine the changes in the channel of the River Pakchan in relation the boundary between Siam and Tenasserim in the Province of Burma.

In reply, I have the honour to inform you that, on their part, His Majesty's Government approve the recommendations contained in the report above referred to, and are in agreement with the proposal set forth in your note under reply that the description of the boundary as laid down in the Convention signed at Bangkok on the 8th September, 1868, be deemed to be modified in accordance with the recommendations set forth in the original memorandum and map attached hereto and signed by the respective Commissioners. His Majesty's Government also agree to the suggestion that your note of to-day's date and my present note, together with the said original memorandum and map, be regarded as constituting an Agreement between His Britannic Majesty's Government in the United Kingdom and the Government of India on the one hand and His Majesty's Government on the other, with effect from the date of our notes, the said Agreement to be regarded as supplementary to the above-mentioned Convention of the 8th September, 1868.

I avail, etc.

Phya Abhibal Rajamaitri.

State Councillor for Foreign Affairs.

ENCLOSURE IN No. 2.

Memorandum.

We, the undersigned, being the Commissioners appointed by the Siamese and British Governments to examine the changes in the channel of the River Pakchan with reference to the Boundary between Siam and Tenasserim, beg to submit the following observations :

(1) The upper waters of the River Pakchan are very winding and frequently form peninsulas of land. Recently at four points the river has cut through the neck of certain peninsulas, leaving four areas of land lying between the old and the new channels of the river. Two of these areas, known as Klong Wan and Wang Tou, are Siamese territory, but lie on the British side of the river as it now is. The other two areas of land, known as Had Lan Kwai and See Sook, are British territory, but lie on the Siamese side of the river. These four areas of land are small in extent, and the revenues derived from them are negligible.

(2) We have examined both the old and the new channels of the river and found that the old channels are largely silted up, so that the four areas of land above referred to will in the near future form part of the mainland.

(3) The provisions of the Convention of 1868 defining the boundary between Siam and Tenasserim are not sufficiently precise to cover the present case, but the matter is one which requires rectification for administrative convenience.

We therefore recommend :

(1) That to clarify the present situation and to provide against any future changes in the course of the River Pakchan, the present new channel, which is the deep water channel, should be adopted as the boundary in this instance, and, further, that the deep water channel of the River Pakchan, wherever it may be, should always be accepted as the boundary. The recommendation with regard to the deep water channel should, however, refer only to that part of the River Pakchan which is liable to change its course, viz., from the British village of Marang northwards as far as the said river forms the boundary between Siam and Tenasserim in accordance with the Convention of 1868.

(2) That the areas of land called Klong Wan and Wang Tou, which are now Siamese territory, be declared British territory, and that the areas known as Had Lan Kwai and See Sook, which are now British territory, be declared Siamese territory.

In making these recommendations, we would point out that if the deep water channel of the river is accepted as the boundary, there will be no need to demarcate the frontier and erect and maintain any boundary posts. We would also observe that the territories involved in the above exchange do not appreciably differ in extent or value.

Done in duplicate at Tab Lee on the 10th January, 1933.

M.S. Collis,
Deputy Commissioner, Mergui.

Phya Amara Riddhi Dhamrong,
Governor of Ranong.

Luang Siddhi Sayamkar,
Assistant to Adviser in Foreign Affairs,
Ministry of Foreign Affairs.

Certified true copy.
25 March 1953.

Convention d'Extradition*

entre

La Belgique et le Siam

Signée a Bangkok, le 14 Janvier 1937.

SA MAJESTE LE ROI DES BELGES et SA MAJESTE LE ROI DE SIAM, désirant, d'un commun accord, conclure une convention à l'effet de régler l'extradition des inculpés, prévenus, accusés ou condamnés, ont nommé pour leurs plénipotentiaires, savoir :—

SA MAJESTE LE ROI DES BELGES :—

M. Marcel POLAIN, chargé d'Affaires de Belgique, à Bangkok;

SA MAJESTE LE ROI DE SIAM :—

Son Excellence Luang Pradist MANUDHARM, Ministre des Affaires Etrangères;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

ARTICLE PREMIER

Les Gouvernements belge et siamois s'engagent à se livrer réciproquement, à l'exception de leurs nationaux, dans les circonstances et les conditions établies par la présente convention, les inculpés, prévenus, accusés ou condamnés pour un crime ou un délit commis sur le territoire de l'autre Partie.

En ce qui concerne les crimes ou délits commis hors du territoire de l'Etat requérant, ils pourront aussi donner lieu à une demande d'extradition si la législation de l'Etat requis autorise la poursuite des mêmes infractions commises hors de son territoire.

ARTICLE II.

Les crimes et les délits pouvant donner lieu à extradition sont :

1. Assassinat, empoisonnement, parricide, infanticide, meurtre;
2. Coups portés ou blessures faites volontairement, avec préméditation, ou ayant causé une maladie paraissant incurable, une incapacité permanente de travail personnel, la perte de l'usage absolu d'un organe, une mutilation grave ou la mort sans intention de la donner;
3. Administration volontaire et coupable, mais sans intention de donner la mort, de substances pouvant la donner ou altérer gravement la santé;

* Taken from the official file of the Consular Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

4. Avortement;

5. Viol; attentat à la pudeur commis avec violence; attentat à la pudeur commis sans violence ni menaces, sur la personne ou à l'aide de la personne d'un mineur de l'un ou de l'autre sexe, n'ayant pas atteint l'âge de consentement tel qu'il est déterminé par les législations respectives de chaque pays; attentat à la pudeur commis sans violence, ni menaces, par un ascendant sur la personne ou à l'aide de la personne d'un mineur ayant atteint l'âge de consentement tel qu'il est déterminé par les législations respectives de chaque pays, mais non émancipé par le mariage; traite ou procuration des femmes ou des enfants pour satisfaire les passions d'autrui; rétention contre son gré d'une personne dans une maison de débauche ou contrainte sur une personne majeure pour la débauche;

6. Enlèvement de mineurs;

7. Enlèvement, recel, suppression, substitution ou supposition d'enfant;

8. Exposition ou délaissement d'un enfant;

9. Association de malfaiteurs;

10. Vol, extorsion, escroquerie, abus de confiance, tromperie;

11. Menaces d'attentat contre les personnes ou les propriétés, punissables de la peine de mort, des travaux forcés ou de la réclusion;

12. Offres ou propositions de commettre un crime ou d'y participer, ou acceptation desdites offres ou propositions;

13. Attentats à la liberté individuelle et à l'inviolabilité du domicile commis par ces particuliers;

14. Fausse monnaie, comprenant la contrefaçon et l'altération de la monnaie, l'émission et la mise en circulation de la monnaie contrefaite ou altérée, ainsi que les fraudes dans la choix des échantillons destinés à la vérification du titre et du poids des monnaies;

15. Contrefaçon ou falsification d'effets publics ou de billets de banque, de titres publics ou privés, émission ou mise en circulation de ces effets, billets ou titres contrefaits ou falsifiés; faux en écriture ou dans les dépêches télégraphiques et usage de ces dépêches, effets, billets ou titres contrefaits, fabriqués ou falsifiés;

16. Contrefaçon ou falsification de sceaux, timbres, poinçons, marques, coupons pour le transport des personnes ou des choses, timbres-poste ou autres timbres adhésifs, usage de ces objets contrefaits ou falsifiés; usage préjudiciable des vrais sceaux, timbres, poinçons et marques; application méchante ou frauduleuse sur un objet d'art, un ouvrage de littérature ou de musique du nom d'un auteur ou de tout signe distinctif adopté par lui pour désigner son oeuvre; vente, exposition en vente, détention dans les magasins, introduction sur le territoire, pour être vendus, desdits objets;

17. Faux témoignages et fausses déclarations d'experts ou d'interprètes; subordination de témoins, d'experts ou d'interprètes;
18. Faux serment;
19. Concussion, détournement commis par des fonctionnaires publics;
20. Banqueroute frauduleuse et fraudes commises dans les faillites;
21. Entraves volontaires à la circulation d'un convoi sur un chemin de fer par le dépôt d'objets quelconques, par le dérangement de rails ou de leurs supports, par l'enlèvement de chevilles ou clavettes ou par l'emploi de tout autre moyen de nature à arrêter le convoi ou à le faire sortir des rails;
22. Incendie volontaire;
23. Destruction de constructions, machines à vapeur ou appareils télégraphiques; destruction ou dégradation de tombeaux, monuments, objets d'art, titres publics ou privés, destruction ou détérioration de propriétés mobilières à aide de violences ou de menaces; destruction ou détérioration méchante ou frauduleuse de marchandises ou de matières servant à la fabrication;
24. Destruction et dévastation de récoltes, plantes, arbres ou greffes;
25. Destruction d'instruments d'agriculture; destruction ou empoisonnement de bestiaux ou autres animaux;
26. Opposition à l'exécution de travaux publics;
27. Abandon par le capitaine, hors les cas prévus par la loi des deux pays, d'un navire ou bâtiment de commerce ou de pêche;
28. Echouement, perte, destruction par le capitaine ou les officiers et gens de l'équipage, détournement par le capitaine d'un navire ou d'un bâtiment de commerce ou de pêche; jet ou destruction sans nécessité de tout ou partie du chargement, des vivres ou des effets du bord; fausse route; emprunts sans nécessité sur le corps, avitaillement ou équipement du navire, ou mise en gage ou vente des marchandises ou victuailles, ou emploi dans les comptes d'avaries ou de dépenses supposées; vente du navire sans pouvoir spécial, hors le cas d'innavigabilité; vol commis à bord; altération de vivres ou de marchandises commise à bord par le mélange de substances malfaisantes; attaque ou résistance avec violences et voies de fait envers le capitaine par plus du tiers de l'équipage; refus d'obéir aux ordres du capitaine ou d'un officier du bord pour le salut du navire ou de la cargaison, avec coups et blessures; complot contre la sûreté, la liberté ou l'autorité du capitaine; prise du navire par les marins ou passagers par fraude ou violence envers le capitaine;

29. Recèlement des objets obtenus à l'aide d'un des crimes ou délits prévus par la présente convention. Sont comprises dans les qualifications précédentes, la complicité et la tentative, lorsqu'elles sont punies par les législations des deux pays.

Dans tous les cas, crimes et délits, l'extradition ne pourra avoir lieu que lorsque le fait similaire sera punissable d'après la législation du pays auquel la demand est adressés.

ARTICLE III.

L'extradition n'aura pas lieu :

1. Si, depuis les faits imputés, le dernier acte de poursuite ou de condamnation, la prescription de l'action ou de la peine est acquise, d'après les lois du pays où le prévenu s'est réfugié, au moment où la remise pourrait avoir lieu;

2. Lorsque la demande en sera motivée par le même fait pour lequel l'individu réclamé a été poursuivi et mis hors de cause ou est encore poursuivi, ou a déjà été jugé, dans le pays auquel l'extradition est demandée.

ARTICLE IV.

Si l'individu réclamé est poursuivi ou condamné dans le pays requis, pour une infraction autre que celle qui a donné lieu à la demande d'extradition, son extradition pourra être différée jusqu'à la fin de la poursuite et, en cas de condamnation, jusqu'au moment où il aura subi sa peine.

Dans le cas où il serait poursuivi ou détenu dans le même pays à raison d'obligations contractées envers des particuliers, son extradition aura lieu néanmoins.

ARTICLE V.

L'extradition ne sera pas accordée si l'infraction pour laquelle elle est demandée est considérée par l'Etat requis comme un délit politique ou un fait connexe à un semblable délit.

L'étrangere dont l'extradition aura été accordée ne pourra être poursuivi contradictoirement ou puni pour aucun délit politique antérieur à l'extradition, ni pour aucun fait connexe à un semblable délit, ni pour aucun des crimes ou délits non prévus par la présente convention.

Ne sera pas réputé délit politique, ni fait connexe à semblable délit, l'attentat contre la personne du chef d'un Etat étranger ou contre celle des membres de sa famille, lorsque cet attentat constituera le fait soit de meurtre, soit d'assassinat ou d'empoisonnement.

L'individu extradé pourra toutefois être poursuivi ou puni dans les cas suivants, pour une infraction autre que celle qui a motivé l'extradition :

1. S'il a demandé à être jugé ou à subir sa peine, auquel cas sa demande sera communiquée au gouvernement qui l'a livré;

2. S'il n'a pas quitté, à moins d'empêchement par force majeure, pendant le mois qui a suivi son élargissement définitif, le pays auquel il a été livré;

3. Si l'infraction est comprise dans la convention et si le gouvernement auquel il a été livré a obtenu préalablement l'adhésion du gouvernement qui a accordé l'extradition. Ce dernier pourra, s'il le juge convenable, exiger la production de l'un des documents mentionnés dans l'article VII de la présente convention. La réextradition à un pays tiers est soumise aux mêmes règles.

ARTICLE VI.

La demande d'extradition devra toujours être faite par la voie diplomatique ou, à défaut d'agent diplomatique dans l'Etat requis, par le principal agent consulaire résidant dans cet Etat.

ARTICLE VII.

La demande d'extradition sera accompagnée des documents suivants, auxquels sera jointe, le cas échéant, une traduction en langue française ou anglaise :

a) Si la personne réclamée est un condamné : une copie authentique du jugement de condamnation;

b) Si la personne réclamée est un inculpé, prévenu ou accusé : un mandat d'arrêt émanant de l'autorité compétente de l'Etat requérant ou une copie authentique de ce mandat et tous autres éléments de preuve exigés par la loi de l'Etat requis en matière d'extradition.

Ces documents seront certifiés conformes par M. le Ministre des Affaires Etrangères de l'Etat requérant et, s'il y a lieu, par l'agent diplomatique ou consulaire de cet Etat. Il y sera joint, premièrement, une copie des dispositions de loi applicables en l'espèce et, si besoin en est, une traduction de ces dispositions en langue française ou anglaise; deuxièmement, dans la mesure du possible, un signalement de la personne réclamée ou tous autres renseignements pouvant permettre d'établir son identité.

Les frais occasionnés par la traduction dans la langue de l'autorité requise, des documents visés aux alinéas qui précèdent, seront à la charge de l'Etat requérant.

L'arrestation de la personne réclamée et la procédure d'extradition seront réglées par la loi de l'Etat requis, sauf dans les cas où une procédure spéciale est expressément prévue par la présente convention.

ARTICLE VIII.

En cas d'urgence, l'arrestation provisoire sera effectuée sur avis, transmis par la poste ou le télégraphe, de l'existence d'un des documents mentionnés à l'article VII, à condition, toutefois, que cet avis sera régulièrement donné au Ministère des Affaires Etrangères de l'Etat requis.

L'arrestation provisoire aura lieu dans les formes et suivant les règles établies par la législation de l'Etat requis.

Elle cessera d'être maintenue si, dans le délai de douze semaines à partir du moment où elle aura été effectuée, l'Etat requis n'a pas reçu communication des documents requis par l'article VII de la présente convention.

ARTICLE IX

Quand il y aura lieu à l'extradition, tous les objets provenant du crime ou du délit ou pouvant servir de pièces à conviction, qui seront trouvés en la possession de l'individu réclamé au moment de son arrestation ou qui seront découverts ultérieurement seront, si l'autorité compétente de l'Etat requis en ordonne ainsi, saisis et remis à l'Etat requérant.

Cette remise pourra se faire même si l'extradition ne peut s'accomplir par suite de l'évasion ou de la mort de l'individu réclamé.

Sont cependant réservés, les droits que les tiers auraient pu acquérir sur lesdits objets, wui devront, le cas échéant, leur être rendus, sans frais, à la fin du procès.

ARTICLE X

Les frais d'arrestation, d'entretien et de transport de l'individu dont l'extradition aura été accordée, ainsi que ceux de consignation et de transport des objets qui, aux termes de l'article précédant, doivent être restitués ou remis, resteront à la charge des deux Etats dans les limites de leurs territoires respectifs.

Les frais de transport ou autres sur le territoire des Etats intermédiaires sont à la charge de l'Etat requérant.

Au cas où le transport par mer serait jugé préférable, l'individu à extradier sera conduit au port de l'Etat requis que désignera le gouvernement requérant, aux frais duquel il sera embarqué. Le prisonnier sera mis en liberté si, dans les deux mois à compter du jour où il aura été placé à la disposition du gouvernement requérant, il n'a pas été amené vers le pays requérant.

ARTICLE XI.

L'extradition par voie de transit sur les territoires respectifs des Etats contractants d'un individu n'appartenant pas au pays de transit sera accordée sur la simple production, en original ou en expédition authentique, de l'un des documents mentionnés dans l'article VII, pourvu que le fait servant de base à l'extradition soit compris dans la présente convention et ne rentre pas dans les prévisions des articles III et V.

Les frais de transit seront à la charge de l'Etat requérant.

ARTICLE XII.

Lorsque, dans la poursuite d'une affaire pénale non politique, l'audition de personnes se trouvant dans l'un des deux pays ou tout autre acte d'instruction seront jugés nécessaires, une commission rogatoire, le cas échéant, accompagnée d'une traduction en langue française ou anglaise, sera adressée à cet effet par la voie diplomatique ou par le principal agent consulaire et, à moins que le gouvernement requis ne constate l'impossibilité de la faire exécuter, il y sera donné suite en observant les lois du pays dans lequel l'audition ou l'acte d'instruction devra avoir lieu.

Toutefois, les commissions rogatoires tendant à faire opérer soit une visite domiciliaire, soit la saisie du corps du délit ou de pièces à conviction, ne pourront être exécutées que pour un des faits énumérés à l'article II et sous la réserve exprimée au dernier paragraphe de l'article IX ci-dessus.

Les frais résultant de l'exécution des commissions rogatoires en matière pénale sont supportés par l'Etat requérant.

ARTICLE XIII.

En matière pénale non politique, lorsque le gouvernement de l'un des deux Etats jugera nécessaire la notification d'un acte de procédure ou d'un jugement à un individu résidant sur le territoire de l'autre pays, la pièce transmise par la voie diplomatique ou par le principal agent consulaire et, le cas échéant, accompagnée d'une traduction en langue française ou anglaise, sera signifiée à personne à la requête du ministère public du lieu de la résidence, par les soins d'un officier compétent, et l'original constatant la notification sera renvoyé par la même voie au gouvernement requérant, le tout moyennant restitution des frais.

ARTICLE XIV.

Lorsque, dans une cause pénale non politique instruite dans l'un des deux pays, la communication de pièces à conviction ou de documents se trouvant entre les mains des autorités de l'autre pays sera jugée nécessaire ou utile, la demande en sera faite par la voie diplomatique ou par le principal agent consulaire, et l'on y donnera suite, à moins que des considérations particulières ne s'y opposent et sous l'obligation de renvoyer les pièces et documents.

Le gouvernement requérant remboursera au gouvernement requis les frais résultant de la communication des pièces à conviction et documents.

ARTICLE XV.

La présente convention entrera en vigueur dix jours après sa publication dans les formes prescrites par les lois des deux pays.

Chacune des Parties contractantes pourra, en tout temps, la dénoncer en prévenant l'autre Partie de son intention six mois à l'avance.

En foi de quoi les soussignés ont dressé la présente convention et y ont apposé leur sceau.

Fait en double exemplaire, en langue française, à Bangkok, le 14e jour du mois de janvier de la mil neuf cent trente-septième année de l'ère chrétienne, correspondant au 14e jour du 10e mois de la deux mille quatre cent soixante-dix-neuvième année de l'ère bouddhique.

(L. S.) (S.) M. POLAIN.

(L. S.) (S.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

Treaty of Friendship, Commerce and Navigation

between

Thailand and the Netherlands,⁽¹⁾

His Majesty the King of Thailand and Her Majesty the Queen of the Netherlands, being desirous of strengthening the relations of amity and good understanding which happily exist between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of the Netherlands, and being convinced that this cannot be better accomplished than by revising the treaties hitherto existing between the two countries, have resolved to complete such revision, based upon the principles of reciprocity, equity and mutual benefit, and for that purpose have named as their Plenipotentiaries, that is to say :

HIS MAJESTY THE KING OF THAILAND: Luang Pradist Manudharm (Pridi Banomyong), Minister of Foreign Affairs;

HER MAJESTY THE QUEEN OF THE NETHERLANDS: C.S. Lechner, Her Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary;

Who, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following articles :

ARTICLE 1.

There shall be constant peace and perpetual friendship between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of the Netherlands. The nationals of each of the High Contracting Parties shall be permitted to enter, travel and reside in, and to leave the territories of the other, to carry on their commerce and manufacture, to trade in all kinds of merchandise of lawful commerce, and generally to do everything incident to or necessary for trade upon the same terms as the nationals of the most favoured nation.

They shall not be compelled, under any pretext whatsoever, to pay any internal charges or taxes other or higher than those that are or may be paid by nationals of the State of residence.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall receive, in the territories of the other, the most constant protection and security for their persons and property and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as are or may be granted to nationals of the State of residence on their submitting themselves to the conditions imposed upon nationals of the State of residence.

(1) Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.
(Printed at the Bangkok Times Press, March B.E. 2482 (1939))

They shall be exempt in the territories of the other from compulsory military service either on land, on sea, or in the air, in the regular forces, or in the national guard, or in the militia; from all contributions in money or in kind, imposed in lieu of personal military service, and from all forced loans or military contributions. They shall not be subjected, in time of peace or in time of war, to military requisitions except as imposed upon nationals, and they shall reciprocally be entitled to compensation payable to nationals by the laws in force in the respective countries. With regard to the fore-going provisions, the nationals of each of the High Contracting Parties shall not be treated in the territories of the other less favourably than the nationals of the most favoured nation.

The nationals of each of the High Contracting parties shall enjoy in the territories of the other entire liberty of conscience, and, subject to the local laws, ordinances and regulations, shall enjoy the right of private or public exercise of their worship.

In all that relates to industrial pursuits, and to callings and professions, the nationals of either of the High Contracting Parties shall throughout the whole extent of the territories of the other on condition of reciprocity be placed in all respects on the same footing as the nationals of the most favoured nation. Furthermore the nationals of the High Contracting Parties shall be permitted to acquire, inherit, possess, lease and dispose of movable property upon the same terms as the nationals of the most favoured nation. As regards the acquisition, possession, lease and disposition of immovable property the nationals of each of the High Contracting Parties shall on condition of reciprocity enjoy in the territories of the other, subject to the provisions of the local law, the same treatment as the nationals of the most favoured nation.

ARTICLE 2.

The dwellings, warehouses, manufactories and shops and all other property of the nationals of each of the High Contracting Parties in the territories of the other, and all premises appertaining thereto used for purposes of residence or commerce, shall be respected. It shall not be allowable to proceed to make a domiciliary visit to, or a search of, any such buildings and premises, or to examine or inspect books, papers, or accounts, except under the conditions and with the forms prescribed by the laws, ordinances and regulations for nationals of the State of residence.

ARTICLE 3.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have liberty freely to come with their ships and cargoes to all places, ports and rivers in the territories of the other which are or may be opened to foreign commerce and navigation, subject always to the laws of the country to which they thus come.

ARTICLE 4.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have free access to the Courts of Justice of the other in pursuit and defence of their rights; they shall be at liberty, equally with nationals of the State of residence, and with the nationals of the most favoured nation, to choose and employ lawyers, advocates and representatives to pursue and defend their rights before such Courts.

There shall be no conditions or requirements imposed upon the nationals of either of the High Contracting Parties in connection with such access to the Courts of Justice of the other, which do not apply to nationals of the State of residence or to the nationals of the most favoured nation.

ARTICLE 5.

With the exception of the second paragraph of Article 1, the provisions of the present Treaty concerning nationals shall be equally applicable to companies, corporations and other lawful associations within the limit of their legal capacity.

Such companies, corporations and other lawful associations shall not be, under any pretext whatever, constrained to pay any taxes or charges other or higher than those which are or may be paid by the companies, corporations and other lawful associations of the most favoured nation.

ARTICLE 6.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territories of the other a perfect equality of treatment with nationals of the State of residence in all that relates to transit duties, warehousing, facilities, the examination and appraisalment of merchandise and drawbacks.

ARTICLE 7.

In regard to duties of tonnage, harbour, pilotage, lighthouse, quarantine or other similar or corresponding duties of whatever nature or under whatever denomination, levied in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations or establishments of any kind, the High Contracting Parties shall reciprocally apply the provisions of the Convention and Statute on the International Régime of Maritime Ports, signed at Geneva on the 9th December, 1923.

ARTICLE 8.

It is agreed that the Customs tariffs applicable to the importation into or the exportation from the territories of each of the High Contracting Parties shall be regulated by their respective laws.

However, (a) articles produced or manufactured in the territories of either High Contracting Party imported into the territories of the other from whatever place arriving shall not be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles produced or manufactured in any other country, and

(b) no other or higher duties or charges shall be imposed in the territories of either High Contracting Party on the exportation of any article to the territories of the other than such as are or may be payable on the exportation of the like article to any other country.

Neither High Contracting Party shall establish or maintain prohibitions or restrictions on imports from or exports to the territories of the other Party which are not applied to the import and export of any like article originating in or destined for any other country. Any withdrawal of an import or export prohibition or restriction which is granted even temporarily by one of the High Contracting Parties in favour of the articles of a third country shall be applied immediately and unconditionally to like articles originating in or destined for the territories of the other Party. In the event of any form of quantitative limitation being established for the importation or exportation of articles restricted, each of the High Contracting Parties agrees to grant equitable quotas for the importation from or exportation to the territories of the other Party of restricted goods which may be authorised for importation or exportation.

Nothing in this Treaty shall be construed to restrict the right of either High Contracting Party to impose, on such terms as it may see fit, subject to the principle of non-discriminatory treatment :

(1) Prohibitions, restrictions or regulations for the enforcement of police or revenue laws, including laws prohibiting or restricting the importation, exportation, or sale of alcohol or alcoholic beverages, as well as other laws imposed upon articles the internal production, consumption, sale or transport of which is or may be forbidden or restricted by the national laws;

(2) Prohibitions or restrictions on the trade or traffic in arms, ammunition and implements of war, and in exceptional circumstances other materials needed in war, it being agreed in this regard that either High Contracting Party may, in the event of its being engaged in war, enforce such import or export restrictions as may be required by the national interest;

(3) Prohibitions or restrictions necessary for the protection of national or public security or health, or for the protection of animals or plants against disease, harmful pests or extinction;

(4) Prohibitions or restrictions upon articles which, as regards production or trade, are or may hereafter be subject within the country to a monopoly exercised by or under the control of the State.

The provisions of the present Treaty relating to prohibitions or restrictions of importation and exportation do further not apply to the trade in opium and other substances included now or hereafter within the scope of the International Opium Convention signed at Geneva on the 19th February, 1925, or the International Convention for Limiting the Manufacture and Regulating the Distribution of Narcotic Drugs signed at Geneva on the 13th July, 1931, it being understood that such trade shall remain subject to the laws and regulations which are or may at any time be in force in the territories of the respective High Contracting Party.

ARTICLE 9.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have in the territories of the other the same rights as nationals of that High Contracting Party in regard to patents for inventions, trade-marks, trade-names, designs, models and copyright in literary and artistic works, upon fulfilment of the formalities prescribed by law.

ARTICLE 10.

Each of the High Contracting Parties shall, subject to the provisions of Article 8, permit the importation or exportation of all merchandise which may be legally imported or exported, and also the carriage of passengers from or to their respective territories, upon the vessels of the other, and such vessels, their cargoes and passengers shall enjoy the same privileges as, and shall not be subject to any other or higher duties, charges or restrictions than the vessels, their cargoes and passengers of any third country.

ARTICLE 11.

In all that concerns the entering, clearing, stationing, loading and unloading of vessels in the ports, basins, docks, roadsteads, harbours, or rivers of the two countries, the High Contracting Parties shall reciprocally apply the provisions of the Convention and Statute on the International Régime of Maritime Ports signed at Geneva on the 9th December, 1923.

ARTICLE 12.

Any merchant vessel of either of the High Contracting Parties which may be compelled by stress of weather, or by reason of any other distress, to take shelter in a port of the other, shall be at liberty to refit therein, to procure all necessary supplies and put to sea again, without paying any dues other than such as would be payable by vessels of the most favoured nation. In case, however, the master of a merchant vessel should be under the necessity of disposing of a part of his cargo in order to defray the expenses, he shall be bound to conform to the regulations and tariffs of the place to which he may have come.

If a vessel of one of the High Contracting Parties should run aground or be wrecked upon the coast or in the waters of the other, aid and assistance shall be given, in the same measure as to nationals, to the master, crew and passengers, as well for themselves and their belongings as for the vessel and its cargo.

As soon as the local authorities know of such stranding or wreck they shall give notice of the occurrence to the Consular Officer within whose district it has taken place, who shall be authorised to direct the salvage operations, instead of the competent local authorities, if the master or any other representative of the owner should be absent or, being present, should have asked for his assistance. The Consular Officer shall be entitled to claim the delivery of the goods saved from such stranding or wreck by the authorities having charge thereof only upon guaranteeing, in conformity with the local law, the payment of the salvage expenses due.

The vessel and its crew as well as the passengers and cargo shall enjoy the same privileges and immunities as are or may hereafter be accorded by the laws and regulations of the respective countries in similar circumstances to national vessels.

The authorities of the country where the stranding or wreck has occurred may in any circumstances take all measures in respect of the stranded or wrecked vessel and its cargo which they are entitled to take in respect of national vessels and their cargo for the safety of navigation or for the protection of artificial works constructed on the coast, in ports or in waterways.

The merchandise saved from a stranded or wrecked vessel shall not be subject to any customs duty unless cleared for internal consumption.

The stipulations of this Article shall apply in the case of the forced landing or wreck of an aeroplane.

ARTICLE 13.

Merchant vessels flying the Thai or Netherlands flag, having on board documents required by their national laws for purposes of establishing their nationality shall be considered, in the Netherlands and in Thailand, as Thai and Netherlands vessels.

ARTICLE 14.

The Consular Officers may have any deserter, belonging to the crew of a ship of war or merchant vessel of the country which has appointed them, arrested and returned on board, or returned to their country.

To that end they shall apply to the competent local authorities in writing and, by production of the register or the crewlist or of an authenticated extract thereof, establish the fact that the person claimed belongs to the crew. Upon an application so substantiated,

all assistance shall be given to them for the search for and arrest of such deserters who, if required by the Consular Officer and at his expense, shall be detained and guarded in a local house of detention till there is an opportunity to repatriate them.

If, however, such opportunity should not present itself within two months of the day on which they have been arrested, the deserters shall be set free and cannot be arrested again for the same cause. It is understood that seamen being nationals of the other High Contracting Party shall be excepted from the stipulations of this article. If a deserter has committed an offence on land, he shall not be placed at the disposal of the Consular Officer until the competent Court of Law has given its judgment and the sentence has been executed.

ARTICLE 15.

Each of the High Contracting Parties may appoint Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and other Consular Officers or Agents to reside in the towns and ports of the territories of the other where similar officers of other Powers are permitted to reside.

Such Consular Officers and Agents, however, shall not enter upon their functions until they shall have been approved and admitted by the Government to which they are sent.

They shall be entitled on condition of reciprocity to exercise all the powers and enjoy all the honours, privileges, exemptions and immunities of every kind which are, or may be, accorded to Consular Officers of the most favoured nation.

ARTICLE 16.

In case of the death of a national of one of the High Contracting Parties in the territories of the other without having in the country of his decease any known heirs either present or represented or any testamentary executor by him appointed, the competent local authorities shall at once inform the nearest Consular Officer of the country to which the deceased belonged of such death, in order that he may communicate it to the parties interested.

The Consular Officers shall in such case have the right, until the heirs or testamentary executors appointed by the deceased shall be present or duly represented, to do for the preservation and administration of the estate all that the law of the country of their residence allows testamentary executors to do in the interest of the heirs or of the creditors.

ARTICLE 17.

It is understood by the High Contracting Parties that the stipulations contained in this Treaty do not in any way affect, supersede, or modify any of the laws, ordinances and regulations with regard to naturalization, immigration, police and public security which

are in force or which may be enacted in either of the two countries provided they do not constitute measures of discrimination particularly directed against the nationals of the other Party.

ARTICLE 18.

The coasting trade and the national fisheries of both the High Contracting Parties are excepted from the provisions of the present Treaty, and shall be regulated according to the laws, ordinances and regulations of the Kingdom of Thailand and the Kingdom of the Netherlands respectively.

ARTICLE 19.

The provisions of the present Treaty as regards the most-favoured-nation treatment do not apply to:

- 1) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State to facilitate frontier traffic;
- 2) Favours granted or to be granted hereafter to a third State in virtue of a Customs Union;
- 3) Favours contractually granted or to be granted to a third State for the avoidance of double taxation;
- 4) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State with regard to the navigation on or use of boundary waterways not navigable from the sea.

ARTICLE 20.

Any dispute that may arise between the High Contracting Parties as to the proper interpretation or application of any of the provisions of the present Treaty shall, at the request of either of them, be referred to the Permanent Court of International Justice, unless in any particular case the High Contracting Parties agree to submit the dispute to some other tribunal or to dispose of it by some other form of procedure.

ARTICLE 21.

Articles 12, 14, 15 and 16 of the present Treaty shall not apply to the Netherlands Indies, Surinam and Curaçao.

ARTICLE 22.

The present Treaty shall, from the date of its coming into force, be substituted for the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and the Netherlands signed at the Hague on the 8th June, 1925,⁽²⁾ and from that date the said Treaty of 1925 and all arrangements and agreements subsidiary thereto concluded or existing between the High Contracting Parties shall cease to be binding.

(2) Treaty Series of Thailand, Vol. 3, p. 89.

It is however understood that the Consular Convention of the 1st April, 1867,⁽³⁾ and the Treaty of Judicial Settlement and Conciliation of the 27th October, 1928,⁽⁴⁾ shall remain in force as long as they will not be abrogated in conformity with the provisions contained therein.

ARTICLE 23.

The present Treaty is concluded for the duration of three years as from the date of the exchange of ratifications. If it is not denounced at least six months before the expiration of that period, it shall remain in force for another period of one year and so on.

It is clearly understood, however, that such denunciation shall not have the effect of reviving any of the Treaties, Conventions, Arrangements, or Agreements abrogated by the present Treaty.

ARTICLE 24.

This Treaty shall be ratified, and the ratifications thereof shall be exchanged at Bangkok as soon as possible, and the said Treaty shall come into force on the date of the exchange of ratifications.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have hereto signed their names and affixed their seals.

Done in duplicate, in the English language, at Bangkok, this first day of the eleventh month in the two thousand four hundred and eightieth year of the Buddhist Era, corresponding to the first day of February in the nineteen hundred and thirty-eighth year of the Christian Era.

(L. S.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(L. S.) C.S. LECHNER.

(3) Treaty Series of Thailand, Vol. 1, p. 169.

(4) See this Volume, p. 99.

(Mr. C.S. Lechner to Luang Pradist Manudharm).

*Netherlands Legation,
Bangkok,*

1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Netherlands and Thailand, I have the honour, under instructions from my Government, to request information in regard to the right of Netherlands subjects to own land in Thailand, and I shall be greatly obliged if Your Excellency will be so good as to furnish me with a reply to my inquiry for communication to my Government.

I avail etc.

(Sd.) C.S. LECHNER.

(Luang Pradist Manudharm to Mr. C.S. Lechner).

*Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,*

1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In reply to your inquiry of today's date as to the right of Netherlands subjects to own land in Thailand, I have the honour to inform Your Excellency that it is the intention of the Thai Government to grant to foreigners the right to acquire immovable property necessary for residential, commercial, industrial, religious and charitable purposes as well as for use as cemeteries, while the acquisition of lands of the public domain will be reserved for the subjects of Thailand without prejudice however to the rights already acquired according to the laws and regulations at the coming into force of the new Treaty.

I avail etc.

(Sd.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(Luang Pradist Manudharm to Mr. C.S. Lechner).

Ministry of Foreign Affairs,

Saranromya Palace,

1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of the Netherlands, I have the honour to place on record that we have agreed as follows:

The rights or privileges granted by one of the High Contracting Parties to a third Power in conventions concerning private international law, and particularly in the Hague conventions bearing on this matter, are counted amongst the rights and privileges derived from plurilateral conventions of a general character to which, by reason of their nature, the stipulations providing for the concession of national treatment or of most favoured nation treatment are not applicable.

I avail etc.

(Sd.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(Mr. C.S. Lechner to Luang Pradist Manudharm).

*Netherlands Legation,
Bangkok,*

1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of the Netherlands and the Kingdom of Thailand, I have the honour, under instructions of my Government, to place on record that we have agreed as follows:

The rights or privileges granted by one of the High Contracting Parties to a third Power in conventions concerning private international law, and particularly in the Hague conventions bearing on this matter, are counted amongst the rights and privileges derived from plurilateral conventions of a general character to which, by reason of their nature, the stipulations providing for the concession of national treatment or of most favoured nation treatment are not applicable.

I avail etc.

(Sd.) C.S. LECHNER.

(Mr. C.S. Lechner to Luang Pradist Manudharm).

*Netherlands Legation,
Bangkok,*

1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

In proceeding this day to the signature of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of the Netherlands and the Kingdom of Thailand, I have the honour, under instructions of my Government, to communicate to Your Excellency the following statement:

Considering that according to Article 163 of the constitutional law of the Netherlands-Indies the rules for Europeans are applicable to non-Europeans in the Netherlands-Indies, provided they are, in their own country, subject to family statutes chiefly based upon the same principles as the Netherlands family statutes, and on the understanding that the Thai family statutes may be deemed to be of the above-mentioned character, the Thai in the Netherlands-Indies shall be subject to the legislation and jurisdiction for Europeans.

I shall be glad to receive from Your Excellency the acknowledgment of receipt of this letter.

I avail etc.

(Sd.) C.S. LECHNER.

(Luang Pradist Manudharm to Mr. C.S. Lechner).

*Ministry of Foreign Affairs,
Saranromya Palace,*

1st February, 1938.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of Your Excellency's Note of today's date in which, under instructions of your Government, you have communicated the following statement:—

“Considering that according to Article 163 of the constitutional law of the Netherlands-Indies the rules for Europeans are applicable to non-Europeans in the Netherlands-Indies, provided they are, in their own country, subject to family statutes chiefly based upon the same principles as the Netherlands family statutes, and on the understanding that the Thai family statutes may be deemed to be of the above-mentioned character, the Thai in the Netherlands-Indies shall be subject to the legislation and jurisdiction for Europeans.”

I avail etc.

(Sd.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Exchange of Notes

between

**His Majesty's Government in the United Kingdom
and the Government of India and the Government of Siam Constituting
an Agreement Regarding the Nationality of Persons Affected
by the Redelimitation of the Boundary
between Burma (Tenasserim) and Siam.**

Bangkok, March 31st, 1937.⁽¹⁾

I.

Sir J. Crosby to Luang Pradist Manudharm.

British Legation.

BANGKOK, March 31st, 1937.

Monsieur Le Ministre,

I have the honour, upon instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, and with reference to Mr. Coultas's Note of the 1st June, 1934,⁽²⁾ to inform you that the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of India desire to conclude an Agreement with the Siamese Government concerning the national status of persons resident in territory which has been, or may in the future be, transferred from British to Siamese sovereignty or vice versa, as the result of the redelimitation of the boundary between Burma (Tenasserim) and Siam in accordance with the Agreement embodied in the Notes exchanged at Bangkok on the 1st June, 1934.

2. The Government of the United Kingdom and the Government of India would propose the adoption of the following arrangements :

(i) British subjects habitually resident in the territory which has been transferred from British to Siamese sovereignty shall cease to be British subjects, and shall acquire Siamese nationality unless they make application to retain British nationality to the appropriate British authority within 6 months from this day's date.

(ii) The same rule, *mutatis mutandis*, shall apply as regards territory which has been transferred from Siamese to British sovereignty.

(1) Taken from the official file of the Treaty and Legal Department, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.

(2) See this Volume, p. 115.

(iii) His Majesty's Representative at Bangkok will notify the Siamese Government as soon as possible of all applications made in accordance with sub-paragraph (i) above, and the Siamese Government will similarly notify His Majesty's Representative at Bangkok of all applications made in accordance with sub-paragraph (ii).

(iv) Nothing in the foregoing provisions shall affect the national status of persons who were not British subjects at the time of the transfer of territory from British to Siamese sovereignty, or of persons who were not Siamese subjects at the time of the transfer of territory from Siamese to British sovereignty.

(v) In view of the fact that, in the Agreement referred to in the opening paragraph of the present Note, the deep water channel (wherever that may be) in that part of the river Pakchan covered by the said Agreement is adopted as part of the boundary between Burma (Tenasserim) and Siam, the rules above specified shall apply in the case of any future transfer of territory from British to Siamese sovereignty or vice versa, resulting from changes in the course of the said river, as contemplated in the Agreement of the 1st June, 1934, it being understood, however, that the period of 6 months within which application to retain nationality may be made, shall run from the date of the agreement establishing the transfer of territory in question, the actual transfer of administration being effected after the expiration of the aforesaid period.

3. If the Siamese Government agree to this proposal, I have the honour to suggest that the present Note, together with Your Excellency's reply in similar terms, shall constitute an Agreement between the Government of the United Kingdom and the Government of India on the one hand, and the Siamese Government on the other, such Agreement to be regarded as supplementary to the Agreement embodied in the Notes exchanged at Bangkok on the 1st June, 1934.

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

(Signed) **J. Crosby**
His Majesty's Minister.

His Excellency
Luang Pradist Manudharm,
etc., etc., etc.

II.

Luang Pradist Manudharm to Sir J. Crosby.

Ministry
for Foreign Affairs.

Saranromya Palace,
March 31st, 1937.

Monsieur le Ministre,

I have the honour to acknowledge the receipt of your Note of to-day's date, which reads as follows :

"I have the honour, upon instructions from His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs, and with reference to Mr. Coultas's Note of the 1st June, 1934, to inform you that the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of India desire to conclude an Agreement with the Siamese Government concerning the national status of persons resident in territory which has been, or may in the future be, transferred from British to Siamese sovereignty or vice versa, as the result of the redelimitation of the boundary between Burma (Tenasserim) and Siam in accordance with the Agreement embodied in the Notes exchanged at Bangkok on the 1st June, 1934.

2. The Government of the United Kingdom and the Government of India would propose the adoption of the following arrangements :

(i) British subjects habitually resident in the territory which has been transferred from British to Siamese sovereignty shall cease to be British subjects, and shall acquire Siamese nationality unless they make application to retain British nationality to the appropriate British authority within 6 months from this day's date.

(ii) The same rule, *mutatis mutandis*, shall apply as regards territory which has been transferred from Siamese to British sovereignty.

(iii) His Majesty's Representative at Bangkok will notify the Siamese Government as soon as possible of all applications made in accordance with sub-paragraph (i) above, and the Siamese Government will similarly notify His Majesty's Representative at Bangkok of all applications made in accordance with sub-paragraph (ii).

(iv) Nothing in the foregoing provisions shall affect the national status of persons who were not British subjects at the time of the transfer of territory from British to Siamese sovereignty, or of persons who were not Siamese subjects at the time of the transfer of territory from Siamese to British sovereignty.

(v) In view of the fact that, in the Agreement referred to in the opening paragraph of the present Note, the deep water channel (wherever that may be) in that part of the river Pakchan covered by the said Agreement is adopted as part of the boundary between Burma (Tenasserim) and Siam, the rules above specified shall apply in the case of any future transfer of territory from British to Siamese sovereignty or vice versa, resulting from changes in the course of the said river, as contemplated in the Agreement of the 1st June, 1934, it being understood, however, that the period of 6 months within which application to retain nationality may be made, shall run from the date of the agreement establishing the transfer of territory in question, the actual transfer of administration being effected after the expiration of the aforesaid period.

3. If the Siamese Government agree to this proposal, I have the honour to suggest that the present Note, together with Your Excellency's reply in similar terms, shall constitute an Agreement between the Government of the United Kingdom and the Government of India on the one hand, and the Siamese Government on the other, such Agreement to be regarded as supplementary to the Agreement embodied in the Notes exchanged at Bangkok on the 1st June, 1934."

In reply, I have the honour to state that His Majesty's Government are likewise desirous of concluding an Agreement for this purpose and that they concur in the proposal contained in paragraph 2 of your Note quoted above.

His Majesty's Government also agree to the suggestion that your Note of to-day's date and my present Note be regarded as constituting an Agreement between the Government of the United Kingdom and the Government of India on the one hand, and the Siamese Government on the other, such Agreement to be regarded as supplementary to the Agreement embodied in the Notes exchanged at Bangkok on the 1st June, 1934.

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

(Signed) **Luang Pradist Manudharm**
Minister for Foreign Affairs.

His Excellency

Sir Josiah Crosby, K.B.E., C.I.E.,

His Britannic Majesty's Envoy Extraordinary
and Minister Plenipotentiary,
BANGKOK.

Traité d'Amitié et de Commerce
entre
la Thaïlande et la Suisse.
Signé à Berne, le 4 novembre 1937.*

[Ratifications échangées à Berne, le 24 juin 1938.]

Sa Majesté le Roi de Thaïlande
et
Le Conseil Fédéral Suisse,

animés d'un égal désir de resserrer les relations d'amitié et de bonne entente qui unissent si heureusement les deux Etats, et convaincus que la revision des traités précédemment conclus entre les deux pays est de nature à contribuer à la réalisation de cette fin, ont résolu de procéder à cette revision, en s'inspirant des principes de la réciprocité et de l'équité,

et ont nommé, à cet effet, pour leurs Plénipotentiaires :

Sa Majesté le Roi de Thaïlande :

Phra Bahiddha Nukara, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Thaïlande en Suisse,

Le Conseil Fédéral Suisse :

Monsieur Giuseppe Motta, Président de la Confédération,
Chef du Département Politique Fédéral,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

ARTICLE 1.

Il y aura paix constante et amitié perpétuelle entre le Royaume de Thaïlande et la Confédération Suisse. Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes pourront entrer, voyager et résider dans le territoire de l'autre Partie, s'y livrer au commerce et à l'industrie, poursuivre toute étude ou recherche scientifiques, y faire le trafic de tous produits et articles du commerce licite, s'y adonner à des oeuvres religieuses, d'éducation et de bienfaisance, y posséder à titre de propriétaire ou prendre en location et occuper des maisons, des manufactures, des entrepôts et des magasins, y employer tous agents de leur choix, y louer des terrains aux fins de résidence, commerce, industrie, religion, bienfaisance et autres objets licites, ainsi que pour l'établissement de cimetières, et, d'une façon générale, y accomplir tous actes relatifs ou nécessaires au commerce dans les mêmes conditions que les nationaux de l'Etat de résidence, pour autant que la loi locale l'autorise et dans les mêmes conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

* Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.
[Printed at Bangkok Times Press, March B.E. 2482 (1939)]

Ils ne seront pas astreints, sur le territoire de l'autre Partie, à des contributions, impôts ou charges autres ou plus élevés que ceux imposés aux nationaux de l'Etat de résidence.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes jouiront, dans le territoire de l'autre, de la protection et de la sécurité les plus constantes pour leurs personnes et leurs biens, et bénéficieront, à cet égard, des mêmes droits et privilèges que ceux qui sont ou seront accordés aux nationaux de l'Etat de résidence, à condition de se conformer aux prescriptions auxquelles sont soumis ces derniers.

Ils seront, cependant, exempts, sur le territoire de l'autre Partie, du service militaire obligatoire sur terre, sur mer ou dans les airs, dans les armées régulières, la garde nationale ou la milice, et de toute contribution en argent ou en nature imposée en lieu et place du service militaire personnel, ainsi que de tout emprunt forcé et de toute contribution militaire. Ils ne seront astreints, en temps de paix et en temps de guerre, qu'aux réquisitions militaires imposées aux nationaux, et ils auront réciproquement droit aux indemnités accordées aux nationaux par les lois en vigueur dans les pays respectifs. Pour ce qui précède, les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes ne seront, par ailleurs, pas traités, sur le territoire de l'autre, moins bien que ne le sont ou ne le seront les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes jouiront, dans le territoire de l'autre, d'une entière liberté de conscience et, à condition de se conformer aux lois, ordonnances et règlements du pays, du droit de se livrer à l'exercice privé ou public de leur culte.

En tout ce qui concerne les activités industrielles, les métiers et professions, les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes seront placés, sur toute l'étendue du territoire de l'autre Partie et à titre de réciprocité, sur le même pied que les ressortissants de la nation la plus favorisée. Ils auront, en outre, le droit d'acquérir et de posséder toute espèce de propriété mobilière et d'en disposer conformément aux dispositions légales en vigueur dans le pays de leur résidence. En ce qui concerne l'acquisition, la possession et la disposition des biens immobiliers, les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes jouiront dans le territoire de l'autre, sous condition de réciprocité, du traitement de la nation la plus favorisée.

Ils ont, enfin, toute liberté d'exporter le prix de la vente de leurs biens ou, d'une façon générale, ce qui leur appartient, sans être soumis à des conditions autres ou à des charges plus onéreuses que celles imposées, dans les mêmes circonstances, aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 2.

Les habitations, entrepôts, manufactures et magasins et tous autres locaux appartenant aux ressortissants de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie et tous les biens dépendant de leur domicile ou du commerce seront respectés. Il ne sera pas permis de procéder à des visites domiciliaires ou à des perquisitions dans lesdits locaux, ni d'examiner ou d'inspecter les livres, papiers ou comptes, sauf dans les conditions et formes prescrites par les lois, ordonnances et règlements applicables aux nationaux de l'Etat de résidence.

ARTICLE 3.

Aucune des Hautes Parties contractantes ne décrètera ni ne maintiendra des prohibitions ou restrictions sur les importations originaires du territoire de l'autre Partie ou sur les exportations à destination de ce territoire, qui ne soient pas appliquées, dans des circonstances similaires, à l'importation ou à l'exportation de tous articles similaires originaires d'un pays tiers ou destinés à celui-ci. Lorsqu'une prohibition ou restriction concernant l'importation ou l'exportation est rapportée, ne fût-ce que temporairement, par l'une des Hautes Parties contractantes au profit des articles d'un pays tiers, les articles similaires originaires de l'autre Partie ou qui lui sont destinés en bénéficieront, dans des circonstances similaires, immédiatement et sans condition. En cas de contingentement ou de quotas ou de toute forme de limitation quantitative de l'importation ou de l'exportation d'articles soumis à restrictions, chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à accorder, pour les importations originaires du territoire de l'autre Partie ou pour les exportations à destination de celui-ci, une part équitable dans l'allocation de la quantité des marchandises soumises à restrictions qui est admise à l'importation ou l'exportation.

Aucune stipulation de ce traité ne sera interprétée de façon à restreindre le droit de chacune des Hautes Parties contractantes de décréter, dans les conditions qu'elle jugera convenables et sous réserve du principe du traitement non discriminatoire :

(1) des prohibitions, des restrictions ou des règlements pour la mise en vigueur des lois de police ou fiscales, y compris les lois prohibant ou restreignant l'importation, l'exportation ou la vente de l'alcool ou des boissons alcooliques, ou de l'opium, de la feuille de coca, de leurs dérivés et de toutes autres substances narcotiques, ainsi que toutes autres lois visant des articles dont la production, la consommation, la vente ou le transport intérieurs sont ou seront défendus ou restreints par la loi nationale;

(2) des prohibitions ou restrictions concernant le commerce ou le trafic des armes et munitions de guerre, et, dans des circonstances exceptionnelles, de tout autre matériel exigé par la guerre, étant bien entendu à cet égard que chacune des Hautes Parties contractantes peut, dans le cas où elle est engagée dans une guerre, mettre en vigueur toute restriction à l'importation ou à l'exportation qui peut être exigée par l'intérêt national;

(3) les prohibitions ou restrictions nécessaires à la sécurité ou la santé nationales ou publiques, ou pour protéger la vie animale ou végétale contre les maladies et les fléaux ou pour prévenir sa disparition ;

(4) des prohibitions ou restrictions concernant les articles qui, en ce qui concerne la production ou le commerce, sont ou pourront être, par la suite, l'objet d'un monopole exercé par l'Etat ou sous son contrôle.

En ce qui concerne le transit de marchandises, provenant du territoire d'une des Hautes Parties contractantes ou destinées à celui-ci, à travers le territoire de l'autre Partie, les Parties contractantes appliqueront les dispositions de la Convention et du Statut sur la liberté des communications, signés à Barcelone le 20 avril 1921.

ARTICLE 4.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes auront libre accès aux Cours de Justice de l'autre Partie pour la poursuite et la défense de leurs droits; ils seront libres, au même titre que les nationaux de l'Etat de résidence et les ressortissants de la nation la plus favorisée, dans le choix et l'emploi d'hommes de loi, avocats et mandataires chargés de poursuivre et défendre leurs droits devant ces Cours.

Aucune condition ni obligation ne seront imposées aux ressortissants de l'une des Hautes Parties contractantes en ce qui concerne cet accès aux Cours de Justice de l'autre, qui ne s'appliqueraient pas aux nationaux de l'Etat de résidence ou aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 5.

Les sociétés par actions ou autres, ainsi que les associations déjà organisées ou qui seraient organisées ultérieurement en conformité des lois de chacune des Hautes Parties contractantes sont autorisées, dans le territoire de l'autre Partie, à exercer leurs droits et à ester en justice soit en qualité de demandeur ou défendeur, sous la condition de se conformer aux lois de cette autre Partie.

Sous réserve de réciprocité, ni condition ni obligation ne seront imposées aux sociétés par actions ou autres ainsi qu'aux associations organisées conformément aux lois de chaque Haute Partie contractante en ce qui concerne l'accès aux Cours de Justice de l'autre, qui ne s'appliqueraient pas aux sociétés par actions ou autres ainsi qu'aux associations nationales ou à celles de la nation la plus favorisée.

Lesdites sociétés et associations jouiront en ce qui concerne leur activité, le droit d'établir des succursales, de même qu'en matière fiscale d'un traitement qui sera pas moins favorable que celui octroyé aux sociétés et associations de la nation la plus favorisée.

En outre, les sociétés et associations ci-dessus mentionnées auront, conformément aux dispositions et lois en vigueur dans le pays, le droit d'acquérir et de posséder toute espèce de propriété mobilière et d'en disposer. En ce qui concerne l'acquisition, la possession et la disposition des biens immobiliers, ainsi que le droit de se livrer aux différents genres de commerce et d'industrie, les sociétés et associations ci-dessus mentionnées ayant la nationalité d'une des Hautes Parties contractantes bénéficieront sur le territoire de l'autre, sous condition de réciprocité, du traitement de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 6.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes jouiront, dans le territoire de l'autre, d'une parfaite égalité de traitement avec les ressortissants de la nation la plus favorisée, en tout ce qui concerne les taxes de transit, le magasinage, les facilités, l'examen et l'évaluation des marchandises et les drawbacks.

ARTICLE 7.

Il est convenu que les tarifs douaniers applicables aux produits naturels ou fabriqués de chacune des Hautes Parties contractantes importés sur le territoire de l'autre seront réglés par les lois intérieures du pays d'importation.

Chacune des Hautes Parties contractantes s'oblige, en tout ce qui concerne le montant et la perception des tarifs douaniers et des taxes sur les importations et les exportations de tout genre, à accorder aux ressortissants ou marchandises de l'autre, le bénéfice de toute faveur, privilège ou immunité qu'elle accorde ou pourra accorder par la suite aux ressortissants ou marchandises de tout autre Etat, sans considérer si cet autre Etat aura bénéficié de ce traitement à titre gratuit ou en retour de compensations réciproques.

ARTICLE 8.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes auront, dans le territoire de l'autre Partie, les mêmes droits que les nationaux en ce qui concerne les brevets d'invention, les marques de fabrique ou de commerce, les noms commerciaux, les dessins et modèles et les droits d'auteur pour les oeuvres littéraires et artistiques, sous réserve d'accomplir les formalités prescrites par la loi, de même en tout ce qui a trait à l'interdiction des actes de concurrence déloyale.

ARTICLE 9.

Les charges grevant, sur le territoire de l'une des Parties contractantes, la production, la fabrication ou l'usage de certains produits, au profit de l'Etat, des provinces, des communes ou des organisations corporatives, ne seront pas plus élevées ou plus onéreuses pour les produits de l'autre Partie que pour les produits de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 10.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté de nommer des Consuls généraux, Consuls, Vice-consuls et autres Officiers ou Agents consulaires qui résideront dans les villes et ports du territoire de l'autre, là où des Officiers similaires d'autres puissances seront autorisés à résider.

Ces Officiers et Agents consulaires, cependant, n'entreront en fonctions qu'avec l'approbation et le consentement du Gouvernement auprès duquel ils sont envoyés.

Ils seront autorisés, sous condition de réciprocité, à exercer tous les pouvoirs et à jouir de tous les honneurs, privilèges, exemptions et immunités de toutes sortes qui sont ou seront accordés aux Officiers consulaires de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 11.

Lorsqu'un ressortissant de l'une des Hautes Parties contractantes est décédé sur le territoire de l'autre, sans y avoir laissé un héritier connu ou un exécuteur testamentaire désigné par lui, l'Autorité locale compétente devra aussitôt en faire part au plus proche Officier consulaire de la nation à laquelle appartenait le défunt, afin que les Parties intéressées puissent immédiatement en être informées.

Lorsqu'un ressortissant de l'une des Hautes Parties contractantes est décédé sur le territoire de l'autre sans avoir laissé au lieu de son décès une personne autorisée par les lois de son pays à prendre charge de sa succession et à l'administrer, la garde et l'administration de celle-ci pourront être confiées à l'Officier consulaire compétent de l'Etat auquel appartenait le défunt s'il remplit les formalités nécessaires et se conforme à la procédure et aux limites prescrites par les lois du pays où les biens du défunt sont situés.

La disposition précédente s'appliquera également dans le cas où un ressortissant de l'une des Hautes Parties contractantes meurt en dehors du territoire de l'autre mais y possède des biens sans y laisser une personne autorisée à prendre charge de la succession et à l'administrer.

ARTICLE 12.

Les dispositions du présent Traité relatives au traitement de la nation la plus favorisée ne s'appliqueront pas :

- 1) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat limitrophe pour faciliter le trafic frontalier;
- 2) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat tiers, en vertu d'une union douanière;
- 3) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés en raison d'accords particuliers, à un Etat tiers en vue d'éviter les cas de double imposition ou d'assurer une protection réciproque en matière fiscale;

4) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat limitrophe en ce qui concerne la navigation sur des voies d'eau frontières sans communication avec la mer, ou à leur utilisation.

ARTICLE 13.

Les Hautes Parties contractantes conviennent que tous différends qui pourraient s'élever entre elles en ce qui concerne l'interprétation ou l'application d'une des dispositions quelconques du présent Traité seront, à la requête de l'une ou l'autre des Parties, soumis à l'arbitrage, et elles s'engagent à reconnaître comme obligatoire la sentence arbitrale.

Le tribunal arbitral, auquel les différends seront soumis, sera la Cour permanente de Justice internationale de La Haye, à moins que, dans un cas particulier, les Hautes Parties contractantes n'en décident autrement.

ARTICLE 14.

Le présent traité restera en vigueur pendant cinq ans, à partir de la date à laquelle il entrera en vigueur.

Pour le cas où aucune des Hautes Parties contractantes n'aurait notifié douze mois avant l'expiration desdites cinq années son intention d'y mettre fin, le présent traité continuera à être obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des deux Parties l'aura dénoncé.

ARTICLE 15.

Le présent traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Berne, le plus tôt possible. Il entrera en vigueur à la date de l'échange des ratifications.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires désignés à cet effet ont signé le présent traité et y ont apposé leurs sceaux.

Fait en double à Berne, le quatrième jour du huitième mois de l'année deux mille quatre cent quatre-vingts de l'ère bouddhique, correspondant au quatrième jour du mois de Novembre de l'année mil neuf cent trente-sept de l'ère chrétienne.

(L.S.) PHRA BAHIDDHA NUKARA.

(L.S.) MOTTA.

PROTOCOLE FINAL

Au moment de signer le Traité d'amitié et de commerce à la date de ce jour entre le Royaume de Thaïlande et la Confédération Suisse, les Plénipotentiaires soussignés, dûment autorisés à cet effet, sont convenus des stipulations suivantes :

1° Les dispositions du présent traité ne s'appliqueront pas aux professions ambulantes, au colportage et à la recherche de commandes chez les personnes exerçant ni industrie, ni commerce, au droit de pêche et au droit reconnu à chacune des Hautes Parties contractantes d'édicter les lois sur la naturalisation, l'immigration et l'ordre public sur son territoire. En ce qui concerne les taxes ou charges à supporter du chef de l'immigration ou du séjour, les ressortissants des Hautes Parties contractantes bénéficieront d'un traitement qui ne sera pas moins favorable que celui qui est ou pourra être octroyé aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

2° En raison de l'article 8 du Traité d'union douanière, conclu le 29 mars 1923 entre la Confédération Suisse et la Principauté de Liechtenstein, les stipulations du Traité susmentionné, de même que la stipulation précédente de ce protocole final seront, à partir de leur entrée en vigueur, appliquées à la Principauté de Liechtenstein aussi longtemps que cette dernière sera liée à la Confédération par un Traité d'union douanière.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent protocole et y ont apposé leurs sceaux.

Fait, en double exemplaire, à Berne, le quatrième jour du huitième mois de l'année deux mille quatre cent quatre-vingts de l'ère bouddhique, correspondant au quatrième jour du mois de Novembre de l'année mil neuf cent trente-sept de l'ère chrétienne.

(L.S.) PHRA BAHIDDHA NUKARA.

(L.S.) MOTTA.

Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation

entre

la Thaïlande et l'Union Economique

Belgo-Luxembourgeoise.

Signé à Bangkok, le 5 novembre, 1937.*

[Ratifications échangées à Bruxelles, le 17 juin, 1938.]

Sa Majesté le Roi de Thaïlande, d'une part,

et

Sa Majesté le Roi des Belges, agissant tant en Son nom qu'au nom de Son Altesse Royale la Grande Duchesse de Luxembourg en vertu d'accords existants, d'autre part,

Animés d'un égal désir de resserrer les relations de commerce et d'amitié qui unissent si heureusement la Thaïlande et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et convaincus que ce but ne saurait être mieux atteint que par la revision des traités actuellement en vigueur, ont résolu de procéder à cette revision basée sur les principes de réciprocité, d'équité et de bénéfice mutuel et ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi de Thaïlande :

. Luang Pradist Manudharm (Pridi Banomyong), Ministre des Affaires Etrangères;

Sa Majesté le Roi des Belges :

M. Henri Segaert, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de S.M. le Roi des Belges, à Bangkok;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

ARTICLE 1.

Il y aura paix perpétuelle et amitié constante entre les Hautes Parties Contractantes.

ARTICLE 2.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre les territoires des Hautes Parties Contractantes; les ressortissants de chacune d'Elles auront, de la même façon que les ressortissants de la nation la plus favorisée, pleine liberté de se rendre avec leurs navires, leurs cargaisons et leurs passagers dans les lieux, ports et rivières des territoires de l'autre, qui sont ou pourront être ouverts au commerce extérieur, en se conformant toujours aux lois du pays où ils arrivent.

* Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand. [Printed at Bangkok Times Press, March B.E. 2482. (1939)].

Les navires naviguant sous le pavillon de l'une des Hautes Parties Contractantes et porteurs des papiers de bord et documents exigés par les lois du pays de ce pavillon, seront reconnus de plein droit comme ayant la nationalité dudit pays dans les eaux territoriales, eaux intérieures et ports de l'autre Partie Contractante, sans qu'ils aient à fournir d'autres justifications.

ARTICLE 3.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à n'appliquer à l'autre Partie aucune prohibition ou restriction d'importation ou d'exportation qui ne serait pas applicable à tous les autres pays qui se trouvent dans les mêmes conditions. Tout retrait de prohibition ou de restriction à l'importation ou à l'exportation accordé même temporairement par l'une des Hautes Parties Contractantes en faveur des produits d'un pays tiers s'appliquera immédiatement et sans condition aux produits similaires du territoire de l'autre Partie ou destinés au territoire de cette Partie.

En cas d'établissement par l'une des Parties d'une limitation quantitative de l'importation ou de l'exportation d'un produit déterminé, l'autre Partie se verra accorder une part équitable dans le chiffre global autorisé à l'importation ou à l'exportation de ce produit.

Rien dans le présent Traité ne peut être interprété comme restreignant le droit de chacune des Hautes Parties Contractantes d'établir, à l'importation ou à l'exportation, les catégories de prohibitions ou de restrictions énumérées ci-après et pour autant que ces prohibitions ou restrictions soient en même temps appliquées à tous les autres pays se trouvant dans les mêmes conditions.

- (1) prohibitions ou restrictions relatives à la sécurité publique;
- (2) prohibitions ou restrictions édictées pour des raisons morales ou humanitaires;
- (3) prohibitions ou restrictions concernant le trafic des armes, des munitions et du matériel de guerre, ou, dans les circonstances exceptionnelles, de tous autres approvisionnements de guerre;
- (4) prohibitions ou restrictions édictées en vue de protéger la santé publique ou d'assurer l'alimentation populaire, ainsi que la protection des animaux ou des plantes contre le danger d'une destruction complète, les maladies, les insectes et les parasites nuisibles;
- (5) prohibitions ou restrictions ayant pour but d'étendre aux produits étrangers le régime établi pour les produits nationaux similaires, en ce qui concerne la production, le commerce, le transport et la consommation;
- (6) prohibitions ou restrictions appliquées à des produits qui font ou feront, en ce qui concerne la production ou le commerce, l'objet de monopoles d'Etat ou de monopoles exercés sous le contrôle de l'Etat.

ARTICLE 4.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent de s'accorder réciproquement le traitement inconditionnel et illimité de la nation la plus favorisée pour tout ce qui concerne les droits de douane et tous droits accessoires, les conditions de paiement des droits et taxes, tant à l'importation qu'à l'exportation, la mise des marchandises dans les entrepôts, les modes de vérification et d'analyse et le classement douanier des marchandises, l'interprétation des tarifs, ainsi que pour les règles, formalités et charges ou redevances auxquelles les opérations de dédouanement pourraient être soumises.

En conséquence, les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance du territoire de chacune des Hautes Parties Contractantes, ne seront en aucun cas assujettis, sous les rapports susvisés, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés ni à des règles ou formalités autres ou plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les produits de même nature originaires et en provenance d'un pays tiers quelconque.

De même les produits naturels ou fabriqués exportés du territoire de chacune des Hautes Parties Contractantes à destination du territoire de l'autre Partie, ne seront en aucun cas assujettis sous les mêmes rapports, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés ni à des règles ou formalités autres ou plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les produits de même nature destinés au territoire d'un pays tiers quelconque.

Tous les avantages, faveurs, privilèges et immunités qui ont été ou seront accordés à l'avenir par l'une des Hautes Parties Contractantes dans la matière susdite aux produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance d'un pays tiers quelconque ou destinés au territoire d'un pays tiers quelconque, seront immédiatement et sans compensation, appliqués aux produits de même nature originaires et en provenance du territoire de l'autre Partie ou destinée au territoire de cette Partie.

Il est convenu que les tarifs douaniers applicables aux produits naturels ou fabriqués de chacune des Hautes Parties Contractantes importés sur le territoire de l'autre seront appliqués selon les lois intérieures du pays d'importation.

ARTICLE 5.

En matière de transit, les Hautes Parties Contractantes appliqueront dans leurs relations les dispositions de la Convention et du Statut sur la liberté du transit signés à Barcelone le 20 Avril 1921.

ARTICLE 6.

Aucune taxe de tonnage, de port, de pilotage, de phare, de quarantaine ou taxe similaire ou correspondante de quelque nature que ce soit ou sous quelque dénomination que ce soit prélevée au nom du Gouvernement, de fonctionnaires publics ou de conces-

sionnaires quelconques ou pour leur compte, ne sera imposée dans les ports des territoires de l'une des Hautes Parties Contractantes aux navires de l'autre Partie, qui ne serait pas également et dans les mêmes conditions imposée dans des cas similaires aux navires d'une tierce puissance. Cette égalité de traitement s'appliquera aux navires respectifs quel que soit le port ou le lieu d'où ils arrivent et quel que soit le lieu de leur destination.

ARTICLE 7.

Pour tout ce qui concerne l'entrée, la sortie, le stationnement, le chargement et le déchargement des navires dans les ports, bassins, docks, rades, havres ou rivières des deux Hautes Parties Contractantes, aucun privilège ne sera accordé aux navires d'une tierce puissance qui ne sera pas également accordé aux navires de l'autre Partie Contractante, l'intention des Hautes Parties Contractantes étant que, à ces divers égards, les navires de chacune d'Elles reçoivent le traitement accordé aux navires de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 8.

Tout navire de guerre ou de commerce de l'une des Hautes Parties Contractantes, qui sera contraint par le mauvais temps ou par tout autre danger à chercher refuge dans un port de l'autre Partie, sera libre de s'y faire réparer, de s'y procurer tous les approvisionnements nécessaires et de reprendre la mer, sans payer d'autres taxes que celles dont devraient s'acquitter les navires nationaux. Toutefois, dans le cas où le capitaine du navire de commerce se trouverait dans la nécessité de disposer d'une partie de sa cargaison pour faire face aux dépenses, il sera tenu de se conformer aux règlements et aux tarifs du lieu où il sera arrivé.

Au cas où un navire de guerre ou de commerce de l'une des Hautes Parties Contractantes viendrait à s'échouer ou à faire naufrage sur les côtes de l'autre, les autorités locales devront aviser rapidement de cet événement l'Officier consulaire de l'autre Partie résidant dans la circonscription ou l'Officier consulaire le plus proche.

Ce navire échoué ou naufragé, toutes ses parties et toutes fournitures et accessoires lui appartenant et tous les effets et marchandises qui en seront sauvés, y compris ceux qui auront été jetés à la mer, ou le produit desdits objets en cas de vente, ainsi que tous les papiers trouvés à bord du navire échoué ou naufragé, seront remis aux propriétaires ou à leurs représentants sur la demande qu'ils en feront.

Si ces propriétaires ou leurs représentants ne se trouvent pas sur les lieux, les biens ci-dessus indiqués ou le produit de leur vente et les papiers trouvés à bord seront remis à l'Officier consulaire compétent de la Haute Partie Contractante dont le navire est échoué ou naufragé, à condition que cet Officier consulaire en fasse la demande dans le délai fixé par les lois, ordonnances et règlements du pays où a eu lieu le naufrage ou l'échouement. Ces Officiers consulaires, propriétaires ou représentants acquitteront seulement les dépenses

engagées pour la conservation de la propriété, ainsi que les frais occasionnés par le sauvetage ou les autres dépenses qui auraient été payables dans le cas du naufrage ou de l'échouement d'un navire national.

Les effets et marchandises sauvés du naufrage ou de l'échouement seront exempts de tous droits de douane, à moins qu'ils ne soient livrés à la consommation, auquel cas ils acquitteront les droits ordinaires.

Dans le cas de refuge, d'échouement ou de naufrage d'un navire appartenant aux ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, l'Officier consulaire compétent de la Haute Partie Contractante, à laquelle le navire appartient, sera, en l'absence des propriétaires ou de leurs représentants, ou si ceux-ci sont présents, sur leur requête, autorisé à intervenir en vue d'assurer les secours nécessaires aux ressortissants de son Etat.

ARTICLE 9.

Les bâtiments de guerre de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront entrer, séjourner et procéder à des réparations dans les ports et autres lieux dépendant de l'autre Partie, où il est donné accès aux bâtiments de guerre de toute autre nation. Ils y seront soumis aux mêmes règlements et jouiront des mêmes honneurs, avantages, privilèges et immunités que ceux qui sont actuellement ou qui pourront ultérieurement être accordés aux bâtiments de guerre de toute autre nation.

ARTICLE 10.

Le cabotage et les pêcheries nationales de chacune des Hautes Parties Contractantes sont exceptés des dispositions du présent Traité et seront régis conformément aux lois, ordonnances et règlements du pays.

ARTICLE 11.

Les dispositions du présent Traité relatives au traitement de la nation la plus favorisée ne s'appliqueront pas :

(1) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat limitrophe pour faciliter le trafic frontalier;

(2) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat tiers, en vertu d'une union douanière;

(3) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat limitrophe en ce qui concerne la navigation sur des voies d'eau frontières sans communication avec la mer, ou leur utilisation;

(4) aux subsides que pourrait accorder chacun des Gouvernements contractants dans le but de favoriser le développement de sa marine marchande.

ARTICLE 12.

Si l'une des Hautes Parties Contractantes établissait des restrictions de change ou de paiement, Elle appliquerait en ces matières à l'autre Partie le traitement de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 13.

Il est entendu par les Hautes Parties Contractantes que les stipulations du présent Traité n'affectent, ne remplacent ou ne modifient en aucune manière les lois, ordonnances et règlements concernant la production, le commerce, la police et la sécurité publique qui sont en vigueur ou qui pourraient être édictés dans chacun des deux pays pourvu qu'ils ne constituent pas une mesure de discrimination dirigée contre les ressortissants ou produits de l'autre partie.

ARTICLE 14.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent que tous différends qui pourraient s'élever entre Elles en ce qui concerne la bonne interprétation ou l'application de toute disposition du présent Traité seront, à la requête de l'une ou l'autre des Parties, soumis à l'arbitrage et les deux Parties s'engagent par le présent Traité à accepter comme obligatoire la sentence arbitrale.

Le tribunal arbitral auquel les différends seront soumis sera la Cour Permanente de Justice Internationale à La Haye, à moins que dans un cas particulier les Hautes Parties Contractantes n'en décident autrement.

ARTICLE 15.

Le présent Traité se substituera, à la date de sa mise en vigueur, au Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre la Thaïlande et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise, signé à Bangkok, le 13 Juillet 1926. A la date de sa mise en vigueur, ledit Traité de 1926 et tous les Arrangements ou Accords subsidiaires conclus ou existants entre les Hautes Parties Contractantes cesseront de les obliger.

Les dispositions du présent Traité ne s'appliqueront aux Colonies et territoires d'outre-mer soumis à la souveraineté ou à l'autorité de la Belgique, qu'à l'expiration d'un délai de deux mois à compter de la date d'une déclaration concertée des deux Gouvernements à cet effet.

ARTICLE 16.

Le présent Traité restera en vigueur pour cinq ans à partir de la date à laquelle il entre en vigueur.

Dans le cas où aucune des Hautes Parties Contractantes n'aurait notifié, douze mois avant l'expiration des dites cinq années, son intention d'y mettre fin, le présent Traité continuera à être obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncé.

Il est clairement convenu cependant que cette dénonciation n'aura pour effet de faire revivre aucun des traités, conventions, arrangements ou accords abrogés par le présent Traité.

ARTICLE 17.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Bruxelles dans le plus bref délai possible. Ledit Traité entrera en vigueur à la date de l'échange des ratifications.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Traité et y ont apposé leur sceau.

FAIT en double, en langue française, à Bangkok, le 5e jour du huitième mois de la deux mille quatre cent quatre-vingtième année de l'ère bouddhique, correspondant au 5e jour du mois de novembre de la mil neuf cent trente-septième année de l'ère chrétienne.

(L.S.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(L.S.) HENRI SEGAERT.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Convention d'Établissement
entre
la Thaïlande et la Belgique
Signée à Bangkok, le 5 novembre 1937.*

[Ratifications échangées à Bruxelles, le 17 juin 1938.]

Sa Majesté le Roi de Thaïlande
et
Sa Majesté le Roi des Belges,

Animés du désir de régler les conditions d'établissement des ressortissants Thaïs en Belgique et des ressortissants belges en Thaïlande, ont résolu de conclure, à cette fin, une Convention et ont désigné pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi de Thaïlande :

Luang Pradist Manudharm, (Pridi Banomyong), Ministre des Affaires Etrangères;

Sa Majesté le Roi des Belges :

M. Henri Segaert, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de S. M. le Roi des Belges, à Bangkok;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

ARTICLE 1.

1—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront la faculté de pénétrer sur le territoire de l'autre Partie, de s'y établir, d'y circuler, d'y choisir une résidence, et d'en sortir à la condition de se conformer aux lois et règlements en vigueur dans le pays, notamment en ce qui concerne l'immigration et la police des étrangers.

Il est entendu que chacune des Hautes Parties Contractantes se réserve le droit de ne pas admettre l'entrée et le séjour sur son territoire de tout ressortissant de l'autre Partie qui devrait être considéré comme indésirable, soit au point de vue du maintien de l'ordre, de la moralité, de la santé ou de la sécurité publique, soit parce qu'il ne possède pas de moyen d'existence.

2—Pour l'application des lois et règlements concernant la police des étrangers, l'entrée, le séjour, l'activité ou l'établissement de ceux-ci, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes bénéficieront du traitement réservé aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

* Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.
[Printed at Bangkok Times Press, March B.E. 2482. (1939)]

ARTICLE 2.

1—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront placés, sur le territoire de l'autre Partie, sur un pied d'égalité complète de droit et de fait avec les nationaux en ce qui concerne l'exercice de toute activité commerciale, industrielle, financière, et, en général, de toute activité de caractère économique, sans qu'il soit fait de distinction en ces matières entre les entreprises qui ont une activité autonome et celles qui agissent en tant que succursales ou agences.

2—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront exercer tous métiers et professions licites, non spécialement prévus au paragraphe 3 du présent article, sur le territoire de l'autre Partie, à la condition de se conformer aux lois et règlements en vigueur dans le pays, y compris ceux qui concernent la protection du marché national du travail.

Il est entendu que l'application des lois et règlements concernant la protection du marché national du travail, n'empêchera pas les ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes, établis sur le territoire de l'autre Partie, d'engager des personnes de leur choix pour des postes de direction.

3—Les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article ne visent pas l'exercice, sur le territoire de chacune des Hautes Parties Contractantes, des professions, métiers, industries et commerces, ci-après énumérés :

- a) les fonctions, charges ou emplois publics, y compris les charges de notaire, d'avoué et d'huissier;
- b) les fonctions d'avocat et la profession d'agent de change ;
- c) le colportage et les métiers ambulants;
- d) la pêche dans les eaux nationales, le cabotage maritime et fluvial, le pilotage en général et le service intérieur des ports.

4—Les stipulations du présent article n'affectent en rien les dispositions légales en vigueur dans chaque pays et relatives au personnel à bord des navires ou bateaux battant pavillon national et des aéronefs immatriculés dans le pays.

5—Pour tout ce qui concerne les activités industrielles, les métiers et professions, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes sur toute l'étendue des territoires de l'autre Partie seront, sous condition de réciprocité, placés à tous égards sur le même pied que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 3.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes sur le territoire de l'autre Partie jouiront du même traitement que les ressortissants de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les droits patrimoniaux, le droit d'acquérir, de posséder ou d'affermier des biens meubles ou immeubles, ainsi que d'en disposer soit à titre gratuit, soit à titre onéreux.

ARTICLE 4.

1—Pour la protection légale et judiciaire de leur personne, de leurs biens, de leurs droits et de leurs intérêts, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront traités, dans le territoire de l'autre Partie à l'égal des nationaux.

2—En conséquence, ils auront libre et facile accès aux tribunaux comme demandeurs ou défendeurs, et pourront ester en justice dans les mêmes conditions que les nationaux. Ils auront également le droit de comparaître devant les autorités administratives compétentes et de recourir à leur intervention pour la sauvegarde de leurs droits et de leurs intérêts, dans tous les cas où les nationaux en ont la faculté. Ils pourront choisir, pour la défense de leurs intérêts, devant tous les tribunaux et toutes les juridictions ou autorités administratives, les avocats, avoués, notaires et autres personnes autorisées par les lois nationales du pays.

3—Toutefois la question de la caution "judicatum solvi" et celle de l'assistance judiciaire gratuite seront régies par la législation locale jusqu'au moment du règlement de ces questions par une convention spéciale à conclure éventuellement entre les Hautes Parties Contractantes.

ARTICLE 5.

1—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront exempts, sur le territoire de l'autre Partie, de toute fonction judiciaire ou administrative quelconque.

2—Ils seront de même exempts, en temps de paix comme en temps de guerre, sur le territoire de l'autre Partie, de tout service militaire obligatoire, aussi bien dans l'armée de terre, la marine ou les forces aériennes, que dans la garde nationale ou la milice, ainsi que de toutes prestations de service obligatoire se rapportant, soit directement, soit indirectement, à la défense nationale et exigées à titre personnel. Il en sera de même pour les prestations en argent ou en nature qui seront imposées en remplacement de ces prestations.

3—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront, toutefois, soumis aux charges afférentes à la propriété de biens fonciers et de biens mobiliers, ainsi qu'au cantonnement forcé et autres prestations ou réquisitions militaires, auxquelles peuvent être soumis, en vertu de dispositions légales, les ressortissants du pays, en qualité de possesseurs ou propriétaires de biens fonciers ou de biens mobiliers. En aucun cas, l'une des charges ci-dessus visées ne pourra être exigée par l'une des Hautes Parties Contractantes qui ne l'exigerait pas également de ses nationaux.

4—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes ne pourront, sur le territoire de l'autre Partie, être expropriés de leurs biens ni privés, même temporairement, de la jouissance de leurs biens que pour cause d'utilité publique, et suivant la procédure prévue par la législation locale en vigueur en ce qui concerne les nationaux.

5—Chacune des Hautes Parties Contractantes devra accorder aux ressortissants de l'autre Partie, en ce qui concerne le dédommagement pour les prestations, réquisitions, expropriations ou privations temporaires, visées aux paragraphes 3 et 4 ci-dessus, un traitement qui ne sera pas moins favorable que celui qu'elle accordera à ses propres nationaux ou aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

6—Les habitations, entrepôts, manufactures, magasins et toute autre propriété des ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, ainsi que tous les locaux en dépendant et utilisés soit comme résidence, soit pour le commerce, seront respectés. Il ne sera point permis d'y procéder à des visites domiciliaires ou à des perquisitions, non plus que d'examiner ou d'inspecter livres, papiers ou comptes, sauf sous les conditions et dans les formes prescrites par les lois, ordonnances et règlements applicables aux nationaux de l'Etat de résidence.

ARTICLE 6.

1—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre, d'une parfaite et entière liberté de conscience et, à charge de se conformer aux lois, ordonnances et règlements du pays, ils auront le droit de se livrer à l'exercice privé ou public de leur culte.

2—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront, dans le territoire de l'autre, s'adonner à des oeuvres religieuses, d'éducation et de bienfaisance, y posséder à titre de propriétaire ou prendre en location et occuper des maisons, y louer des terrains aux fins de religion, bienfaisance et autres objets licites, ainsi que pour l'établissement de cimetières, en se conformant aux lois, ordonnances et règlements du pays.

ARTICLE 7.

En matière d'impôts et de taxes de toute sorte, ainsi que de toutes autres charges de caractère fiscal, sans égard pour le compte de qui ils sont perçus, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, sous tous les rapports sur le territoire de l'autre Partie, du même traitement et de la même protection auprès des autorités et juridictions fiscales que les nationaux se trouvant dans des situations identiques.

ARTICLE 8.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, dans les territoires de l'autre, les mêmes droits que les nationaux de cette Haute Partie Contractante en ce qui concerne les brevets d'invention, les marques de fabrique ou de commerce, les noms commerciaux, les dessins et les droits d'auteur pour les oeuvres littéraires et artistiques sous réserve de l'accomplissement des formalités prescrites par la loi.

ARTICLE 9.

1.—Les sociétés par actions ainsi que les autres sociétés civiles, commerciales, industrielles ou financières, y compris les compagnies d'assurances, les compagnies de navigation et les autres compagnies de transport, ainsi que les compagnies assurant les communications, régulièrement constituées conformément à la législation d'une des Hautes Parties Contractantes et ayant leur siège social sur le territoire de celle-ci, seront légalement reconnues comme telles sur le territoire de l'autre Partie, et y auront la capacité d'ester en justice, sous réserve que rien, dans leur constitution ou dans leur objet, ne soit contraire à l'ordre public dans ce dernier pays.

2.—La légalité de la constitution des sociétés visées au paragraphe 1 du présent article, ainsi que de leurs succursales et agences, et leur capacité d'ester en justice, seront déterminées d'après la loi du pays où ces sociétés ont été constituées.

3.—L'activité des sociétés de l'une des Hautes Parties Contractantes, en tant qu'elle s'exerce sur le territoire de l'autre Partie, soit directement, soit par l'intermédiaire de succursales ou agences, sera soumise aux lois et règlements de cette dernière.

4.—Si l'une des Hautes Parties Contractantes soumettait à une autorisation préalable l'activité des sociétés étrangères sur son territoire, l'octroi de cette autorisation ne pourrait, en ce qui concerne les sociétés de l'autre Partie, être subordonnée à des modalités autres que celles imposées, dans des conditions analogues, aux sociétés de la nation étrangère la plus favorisée.

5.—Les sociétés de l'une des Hautes Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre Partie, en matière judiciaire de même qu'en ce qui concerne la possession, l'acquisition, l'occupation, la location et l'aliénation des biens meubles ou immeubles, du traitement prévu, pour les personnes physiques, aux articles III, IV et V de la présente Convention.

6.—Les sociétés de chacune des Hautes Parties Contractantes qui ont, sur le territoire de celle-ci, leur domicile fiscal, ainsi que leurs succursales et agences, ne seront pas soumises, sur le territoire de l'autre Partie, en ce qui concerne les impôts directs, à une charge fiscale plus élevée que celle qui est supportée, suivant le cas, par les sociétés nationales dans des situations identiques.

7.—Les sociétés de l'une des Hautes Parties Contractantes bénéficieront, sur le territoire de l'autre Partie, en toutes matières non visées dans le présent article, du traitement accordé aux sociétés de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 10.

Chacune des Hautes Parties Contractantes aura la faculté d'établir des Consuls généraux, Consuls, Vice-Consuls et autres Officiers ou Agents consulaires qui résideront dans les villes et ports des territoires de l'autre, là où des Officiers similaires d'autres puissances seront autorisés à résider.

Ces Officiers et Agents consulaires, cependant, n'entreront en fonctions qu'avec l'approbation et l'agrément du Gouvernement auprès duquel ils sont envoyés.

Ils seront autorisés, sous condition de réciprocité, à exercer tous les pouvoirs et à jouir de tous les honneurs, privilèges, exemptions et immunités de toutes sortes qui sont ou seront accordés aux Officiers consulaires de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 11.

1.- En cas de décès d'un ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, sans qu'il ait, dans le pays où il décède, aucun héritier connu ou aucun exécuteur testamentaire nommé par lui, l'autorité locale compétente devra informer aussitôt le plus proche Agent consulaire de la nation à laquelle appartenait le défunt, de façon à ce que toute information nécessaire puisse être immédiatement renvoyée aux parties intéressées.

2.- En cas de décès d'un ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, sans qu'il laisse au lieu de son décès une personne autorisée par les lois du pays du défunt à prendre charge de la succession et à l'administrer, l'agent consulaire compétent de la nation à laquelle ce défunt appartenait pourra, en remplissant les formalités nécessaires, avoir la garde et l'administration de la succession de la façon et dans les limites prescrites par les lois du pays dans lequel les biens du défunt sont situés.

3.- La disposition précédente s'appliquera aussi dans le cas où un ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes meurt en dehors des territoires de l'autre mais y possède des biens sans y laisser une personne autorisée à prendre charge de la succession et à l'administrer.

ARTICLE 12.

Les dispositions de la présente Convention relatives au traitement de la nation la plus favorisée ne s'appliqueront pas :

(1) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat limitrophe pour faciliter le trafic frontalier;

(2) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat tiers, en vertu d'une union douanière;

(3) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés en raison d'accords particuliers, à un Etat tiers, en vue d'éviter les cas de double imposition ou d'assurer une protection réciproque en matière fiscale;

(4) aux dispositions de Convention que l'une des Hautes Parties Contractantes aurait conclues ou conclurait avec des Etats tiers en matière d'exercice du commerce ambulante ou en matière de travail.

ARTICLE 13.

La présente Convention ne s'appliquera qu'aux territoires métropolitains des Hautes Parties Contractantes.

ARTICLE 14.

Tout différend sur l'interprétation, l'application ou l'exécution de la présente Convention, qui n'aura pu être résolu entre les Hautes Parties Contractantes par la voie diplomatique, pourra être soumis par chacune d'Elles, à la Cour Permanente de Justice Internationale.

ARTICLE 15.

Il est entendu par les Hautes Parties Contractantes que les stipulations de la présente Convention n'affectent, ne remplacent ou ne modifient en aucune manière les lois, ordonnances et règlements concernant la naturalisation, l'immigration, la police et la sécurité publique qui sont en vigueur ou qui pourront être édictés dans chacun des deux pays, pourvu qu'ils ne constituent pas une mesure de discrimination dirigée contre les ressortissants de l'autre Partie.

ARTICLE 16.

La présente Convention restera en vigueur pendant cinq ans à partir de la date à laquelle elle entre en vigueur.

Dans le cas où aucune des Hautes Parties Contractantes n'aurait notifié, 12 mois avant l'expiration des dites cinq années, son intention d'y mettre fin, la présente Convention continuera à être obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncée.

Il est expressément convenu cependant que cette dénonciation n'aura pas pour effet de faire revivre aucune des dispositions conventionnelles abrogées par la présente Convention.

ARTICLE 17.

La présente Convention sera ratifiée, et les ratifications en seront échangées à Bruxelles dans le plus bref délai possible, et ladite Convention entrera en vigueur à la date de l'échange des ratifications.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leur sceau.

FAIT, en double, en langue française, à Bangkok, le 5e jour du huitième mois de la deux mille quatre cent quatre-vingtième année de l'ère bouddhique, correspondant au 5e jour du mois de novembre de la mil neuf cent trente-septième année de l'ère chrétienne.

(L.S.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(L.S.) HENRI SEGAERT.

PROTOCOLE ANNEXE.

Au moment de procéder à la signature de la Convention d'Etablissement entre la Thaïlande et la Belgique, les Plénipotentiaires des Hautes Parties Contractantes sont convenus de ce qui suit :

1) En stipulant à l'Article 3 le traitement de la nation la plus favorisée en matière d'acquisition, de possession et de disposition de biens meubles et immeubles, il est bien entendu entre les Hautes Parties Contractantes que cette clause s'appliquera à charge de réciprocité, dans un sens inconditionnel et non discriminatoire.

2) Les Hautes Parties Contractantes conviennent qu'en ce qui concerne les matières prévues par la présente Convention, celle-ci se substituera, à la date de sa mise en vigueur, au Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et la Thaïlande, signé à Bangkok, le 13 Juillet 1926, lequel cessera de les obliger à la date de la mise en vigueur de la présente Convention.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Protocole et y ont apposé leur sceau.

FAIT en double exemplaire, en langue française, à Bangkok le 5e jour du huitième mois de la deux mille quatre cent quatre-vingtième année de l'ère bouddhique, correspondant au 5e jour du mois de novembre de la mil neuf cent trente-septième année de l'ère chrétienne.

(L. S.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(L. S.) HENRI SEGAERT.

Treaty of Friendship, Commerce and Navigation

between

Thailand and Denmark.

Signed at Copenhagen, 5th November 1937

and ratifications exchanged at Copenhagen, 15th March 1937.*

His Majesty the King of Thailand and His Majesty the King of Denmark and Iceland, being desirous of strengthening the relations of amity and good understanding which happily exist between the two States, and being convinced that this cannot be better accomplished than by revising the treaties hitherto existing between the two countries, have resolved to complete such revision, based upon the principles of reciprocity, equity and mutual benefit, and for that purpose have named as their Plenipotentiaries, that is to say :

HIS MAJESTY THE KING OF THAILAND :

His Excellency *Phya Rajawangsan*, His Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary;

HIS MAJESTY THE KING OF DENMARK AND ICELAND :

Peter Rochegune Munch, D.S., His Minister for Foreign Affairs;

Who, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following articles :

ARTICLE 1.

There shall be constant peace and perpetual friendship between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of Denmark.

ARTICLE 2.

The nationals of each of the High Contracting Parties, upon submitting themselves to the laws and regulations in force in the territory of the other, shall be permitted to enter, travel and reside in this territory, to engage in religious, educational and charitable work, to own or lease and occupy houses, manufactories, warehouses and shops, to employ agents of their choice, and to own or lease land for residential, commercial, industrial, religious, charitable and other lawful purposes and for use as cemeteries on the same terms as the nationals of the most favoured nation.

* Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand. Printed at Bangkok Times Press, March B.E. 2482. (1939)

They shall not be compelled, under any pretext whatsoever, to pay any dues, taxes or charges of any nature whatsoever other or higher than those that are or may be paid by nationals of the other High Contracting Party.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall receive, in the territory of the other, the most constant protection and security for their persons and property and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as are or may be granted to nationals of the other High Contracting Party, on their submitting themselves to the laws and regulations locally in force.

They shall, however, be exempt in the territory of the other Party from all compulsory functions, whether administrative or judicial, except in cases of guardianship, and from compulsory military service either on land, on sea, or in the air, in the regular forces, or in the national guard, or in the militia; from all contributions in money or in kind, imposed in lieu of personal military service, and from all forced loans and forced gifts and from all military contributions. They shall not be subjected, in time of peace or in time of war, to military requisitions except as imposed upon nationals, and they shall reciprocally be entitled to compensation payable to nationals by the laws in force in their respective countries.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territory of the other entire liberty of conscience, and, subject to the local laws and regulations, shall enjoy the right of private or public exercise of their worship.

In all that relates to their commercial, shipping, industrial and agricultural pursuits, and to callings and professions, the nationals of either of the High Contracting Parties shall throughout the whole extent of the territory of the other be placed in all respects on the same footing as the nationals of the most favoured nation.

They shall there have right to acquire, possess or dispose of any kind of movable and immovable property, the acquisition, possession or disposal of which is or may hereafter be allowed by the laws in force in the country to nationals of the most favoured nation.

ARTICLE 3.

The dwellings, warehouses, manufactories, shops and all other buildings of the nationals of each of the High Contracting Parties in the territory of the other, together with all premises used in connection therewith for lawful purposes, shall be exempt from visits and searches and from examinations or inspections of books, papers, or accounts therein located except under the conditions and with the forms prescribed by the laws and regulations applying to the nationals of the other High Contracting Party.

ARTICLE 4.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have liberty freely to come with their ships and cargoes to all places, ports and waterways in the territory of the other which are or may be opened to foreign commerce and navigation, subject always to the laws of the country to which they thus come.

ARTICLE 5.

In the event of one of the High Contracting Parties being in the necessity of establishing prohibitions or restrictions on the importation or exportation of any article of commerce between the two countries, the said Party undertakes to take into consideration as far as possible the interests of the other Party.

Nothing in this Treaty shall be construed to restrict the right of either High Contracting Party to impose :

- 1) Prohibitions, restrictions or regulations for the enforcement of police or revenue laws, including laws prohibiting or restricting the importation, exportation, or sale of alcohol or alcoholic beverages or of opium, the coca leaf, their derivatives and other narcotic drugs, as well as other laws imposed upon articles the internal production, consumption, sale or transport of which is or may be forbidden or restricted by the national law;
- 2) Prohibitions or restrictions on the trade or traffic in arms, ammunitions and war materials, and in exceptional circumstances all other military supplies;
- 3) Prohibitions or restrictions necessary for the protection of national or public security or health, or for the protection of animal or plant life against disease, harmful pests or extinction;
- 4) Prohibitions or restrictions upon articles which, as regards production or trade, are or may hereafter be subject within the country to a monopoly exercised by or under the control of the State.

ARTICLE 6.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have free access to the Courts of Justice of the other in pursuit and defense of their rights; they shall be at liberty, equally with nationals of the other High Contracting Party and with the nationals of the most favoured nation, to choose and employ lawyers, advocates and representatives to pursue and defend their rights before such Courts.

There shall be no conditions or requirements imposed upon the nationals of either of the High Contracting Parties in connection with such access to the Courts of Justice of the other which do not apply to nationals of the other High Contracting Party or to the nationals of the most favoured nation.

Exemption from the regulations regarding "cautio judicatum solvi" is only granted on condition of reciprocity.

ARTICLE 7.

Limited liability and all other companies of economic character, already or hereafter to be organized in accordance with the laws of either High Contracting Party and domiciled in the territory of such Party, are authorized in the territory of the other to exercise their rights and appear in the Courts either as plaintiffs or defendants, subject to the laws of such other Party.

There shall be no conditions or requirements imposed upon such companies organized in accordance with the laws of either High Contracting Party in connection with such access to the Courts of Justice of the other which do not apply to such national companies or those of the most favoured nation.

Such companies may, provided they comply with the laws of the other Party and obtain the necessary authorization in cases where such authorization is required by the said laws, establish themselves in the latter country, set up branches and agencies and carry on their activities therein.

With regard to the carrying on of their activities as well as with regard to the right to acquire, to possess and to lease movable and immovable property such companies, once admitted, shall enjoy the same treatment as is granted or may be granted to similar companies of the most favoured nation.

Neither in respect of their activities nor of their property shall they be subject to other or higher imposts, taxes, or dues of whatever nature than those which are applied or may be applied to the companies of the most favoured nation; and only such business of the said companies as is transacted on the territory of the other Contracting Party and such of their property as is actually found there shall be subject to any imposts, taxes, or dues.

ARTICLE 8.

As regards traffic in transit, the High Contracting Parties shall apply in their reciprocal relations the provisions of the Convention and Statute on Freedom of Transit, signed at Barcelona on April 20, 1921.

ARTICLE 9.

Each of the High Contracting Parties agrees to grant to the other national treatment in all that relates to the transport on or through its territory of persons, baggage and goods.

ARTICLE 10.

Goods of every nature, originating within the territory of one of the High Contracting Parties and imported into the territory of the other, shall not there be subjected to excise, octroi, consumption and any other internal duties higher than those which are or may be levied on similar goods of the most favoured nation.

ARTICLE 11.

It is agreed that the Customs tariffs applicable to articles, the produce or manufacture of either of the High Contracting Parties imported into the territory of the other shall be regulated by the laws and regulations of the country of importation.

The High Contracting Parties agree to grant each other most-favoured-nation treatment in all matters concerning Customs duties and subsidiary duties of every kind, the classification and interpretation of tariffs and in the method of levying duties, and, further, in all matters concerning the rules, formalities and charges imposed in connection with the clearing of goods through the Customs, drawbacks, the use of bonded warehouses and certificates of origin.

Accordingly, natural or manufactured products having their origin in either of the contracting countries, imported into the territory of the other, from whatever place arriving, shall in no case be subject, in regard to the matters referred to above, to any duties, taxes or charges other or higher, or to any rules and formalities other or more burdensome, than those to which the like products having their origin in any third country are or may hereafter be subject.

Similarly, natural or manufactured products exported from the territory of either Contracting Party and destined for the territory of the other Party shall in no case be subject, in regard to the above-mentioned matters, to any duties, taxes, or charges other or higher, or to any rules and formalities other or more burdensome, than those to which the like products when destined for the territory of any other country are or may hereafter be subject.

ARTICLE 12.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall have in the territory of the other the same rights as nationals of that High Contracting Party in regard to patents for inventions, trade-marks, trade-names, designs and copyright in literary and artistic works, upon fulfilment of the formalities prescribed by law.

ARTICLE 13.

The merchant vessels of either of the High Contracting Parties, whether in ballast or with cargoes, which arrive at or depart from the ports of the other Party shall enjoy the same rights, privileges, liberties, favours, immunities and exemptions in matters of navigation as those which are or may be enjoyed by national vessels, from whatever place such vessels may arrive and whatever may be their place of destination.

In regard to duties of tonnage, harbour, pilotage, lighthouse, quarantine, or other similar or corresponding duties of whatever nature or under whatever denomination, levied

in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations or establishments of any kind, the High Contracting Parties shall reciprocally apply the provisions of the Convention and Statute on the International Regime of Maritime Ports, signed at Geneva on December 9, 1923.

ARTICLE 14.

Each of the High Contracting Parties shall, subject to the provisions of Article 5, permit the importation or exportation of all merchandise which may be legally imported or exported, and also the carriage of passengers from or to their respective territory, upon the vessels of the other; and such vessels, their cargoes and passengers shall enjoy the same privileges as, and shall not be subject to any other or higher duties, charges or restrictions than national vessels, their cargoes and passengers.

ARTICLE 15.

In all that concerns the entering, clearing, stationing, loading and unloading of vessels in the ports, basins, docks, roadsteads, harbours, or waterways of the two countries, no privilege shall be granted to national vessels which shall not equally be granted to vessels of the other country; the intention of the High Contracting Parties being that in these respects the vessels of each shall receive the treatment accorded to national vessels.

ARTICLE 16.

The coasting trade and the national fisheries of both the High Contracting Parties are excepted from the provisions of the present Treaty, and shall be regulated according to the laws and regulations of Thailand and Denmark respectively.

ARTICLE 17.

Any ship of war or merchant vessel of either of the High Contracting Parties which may be compelled by stress of weather, or by reason of any other distress, to take shelter in a port of the other, shall be at liberty to refit therein, to procure all necessary supplies and put to sea again, without paying any dues other than such as would be payable by national vessels. In case, however, the master of a merchant vessel should be under the necessity of disposing of a part of his cargo in order to defray the expenses, he shall be bound to conform to the regulations and tariffs of the place to which he may have come.

If any ship of war or merchant vessel of one of the High Contracting Parties should run aground or be wrecked upon the coast of the other, the local authorities shall give prompt notice of the occurrence to the Consular Officer residing in the district or to the nearest Consular Officer of the other Power.

Such stranded or wrecked ship or vessel and all parts thereof, and all furniture and appurtenances belonging thereto, and all goods and merchandise saved therefrom, including those which may have been cast into the sea, or the proceeds thereof, if sold, as well as all papers found on board such stranded or wrecked ship or vessel, shall be given up to the owners or their agents, when claimed by them, within the period fixed by the laws and regulations of the country in which the wreck or stranding occurred, and such owners or agents shall pay only the expenses incurred in the preservation of the property, together with the salvage or other expenses which would have been payable in the case of the wreck or stranding of a national vessel.

The goods and merchandise saved from the wreck or stranding shall be exempt from all duties of the customs unless cleared for consumption, in which case they shall pay ordinary duties.

In the case of a ship or vessel belonging to the nationals of one of the High Contracting Parties being driven in by stress of weather, run aground or wrecked in the territory of the other, the proper Consular Officer of the High Contracting Party to which the vessel belongs shall, if the owners or their agents are not present, or are present but require it, be authorized to interpose in order to afford the necessary assistance to the nationals of his State.

ARTICLE 18.

The vessels of war of each of the High Contracting Parties may enter, remain and make repairs in those ports and places of the other to which the vessels of war of other nations are accorded access; they shall submit to the same regulations and enjoy the same honours, advantages, privileges and exemptions as are now, or may hereafter be conceded to the vessels of war of any other nation.

ARTICLE 19.

The Consular Officers of each of the High Contracting Parties residing in the territory of the other shall receive from the local authorities such assistance as can by law be given to them for the recovery of deserters from the vessels of the former Party, provided that this stipulation shall not apply to nationals of the High Contracting Party from whose local authorities assistance is requested.

ARTICLE 20.

Each of the High Contracting Parties may appoint Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls and other Consular Officers or Agents to reside in the towns and ports of the territory of the other where similar officers of other Powers are permitted to reside.

Such Consular Officers and Agents, however, shall not enter upon their functions until they shall have been approved and admitted by the Government to which they are sent.

They shall be entitled, on condition of reciprocity, to exercise all the powers and enjoy all the honours, privileges, exemptions and immunities of every kind which are, or may be accorded to Consular Officers of the most favoured nation.

ARTICLE 21.

In case of the death of a national of one of the High Contracting Parties in the territory of the other without having in the country of his decease any known heirs or testamentary executors by him appointed, the competent local authorities shall at once inform the nearest Consular Officer of the nation to which the deceased belonged, in order that necessary information may immediately be forwarded to parties interested.

In case of the death of a national of one of the High Contracting Parties in the territory of the other, without leaving at the place of his decease any person entitled by the laws of his country to take charge of and administer the estate, the competent Consular Officer of the State to which the deceased belonged shall be empowered to take custody of and administer the estate in the manner and under the limitations prescribed by the laws of the country in which the property of the deceased is situated.

The foregoing provisions shall also apply in case of a national of one of the High Contracting Parties dying outside the territory of the other, but possessing property therein, without leaving any person there entitled to take charge of and administer the estate.

ARTICLE 22.

The provisions of the present Treaty do not apply to :

- 1) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State to facilitate frontier traffic;
- 2) Favours granted or to be granted hereafter to a third State in virtue of a Customs Union;
- 3) Favours contractually granted or to be granted to a third State for the avoidance of double taxation or the mutual protection of revenue;
- 4) Favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State with regard to the navigation on or use of boundary waterways not navigable from the sea.

ARTICLE 23.

Any dispute which may arise between the High Contracting Parties with respect to the contents, the interpretation, or the application of the present Treaty which cannot be settled by diplomatic means, shall at the request of either Party be submitted in the

absence of contrary agreement to the Permanent Court of International Justice at The Hague. Both Parties hereby undertake to accept as binding the arbitral award. The Court shall give its decision in accordance with the summary procedure mentioned in article 29 of the Statute of the Court, unless the High Contracting Parties agree that the ordinary procedure shall be applied.

ARTICLE 24.

The present Treaty shall, from the date of its coming into force, be substituted for the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and Denmark, signed at Copenhagen on the 1st September 1925, and from this date the said Treaty of 1925 and all arrangements and agreements subsidiary thereto concluded or existing between the High Contracting Parties shall cease to be binding.

ARTICLE 25.

The present Treaty shall remain in force for 5 years from the date on which it comes into effect.

In case neither of the High Contracting Parties should have notified 12 months before the expiration of the said 5 years the intention of terminating it, it shall remain binding until the expiration of one year from the day on which either of the High Contracting Parties shall have denounced it.

It is clearly understood, however, that such denunciation shall not have the effect of reviving any of the Treaties, Conventions, Arrangements, or Agreements abrogated by the present Treaty.

ARTICLE 26.

This Treaty shall be ratified, and the ratifications thereof shall be exchanged at Copenhagen as soon as possible, and the said Treaty shall come into force on the fifteenth day after the exchange of ratifications.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have hereto signed their names and affixed their seals, this fifth day of November in the nineteen hundred and thirty-seventh year of the Christian era, corresponding to the fifth day in the eighth month in the two thousand four hundred and eightieth year of the Buddhist era.

(L.S.) PHYA RAJAWANGSAN.

(L.S.) P. MÜNCH.

FINAL PROTOCOL.

The undersigned Plenipotentiaries, meeting in order to sign the present Treaty, have agreed upon the following :

1) Considering the relations, existing between Denmark and Iceland in conformity with the Union-Law of 30th November 1918, it is understood that by virtue of the provisions of the above-named Treaty Thailand shall not be entitled to claim the special benefits which Denmark has granted or may grant to Iceland.

2) The provisions of this Treaty do not apply to favours granted or to be granted by Denmark to Norway or Sweden or both these countries, so long as these favours are not granted to states other than those mentioned above.

3) The provisions of this Treaty do not apply to Greenland where commerce and navigation are reserved for the Danish State. Nevertheless, goods produced or manufactured in Greenland shall enjoy in Thailand a treatment in all respects as favourable as that accorded to goods produced or manufactured in any other country, and goods produced or manufactured in Thailand shall enjoy in Greenland a treatment as favourable as that accorded to goods produced or manufactured in any other country.

4) It is understood that the most-favoured-nation treatment in regard to immovable property provided for in Article 2, paragraph 7, and Article 7, paragraph 4, is accorded on condition of reciprocity.

5) It is understood that in all the matters for which national treatment is provided in this Treaty, the nationals and vessels of either High Contracting Party shall not be treated by the other less favourably than the nationals and vessels of any other country.

6) It is understood that the most-favoured-nation treatment provided for in this Treaty shall be accorded immediately and unconditionally.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have hereto signed their names this fifth day of November in the nineteen hundred and thirty-seventh year of the Christian era, corresponding to the fifth day in the eighth month in the two thousand four hundred and eightieth year of the Buddhist era.

(L.S.) PHYA RAJAWANGSAN.

(L.S.) P. MÜNCH.

(Phya Rajawangsan to Mr. P. Munch)

Copenhagen, November 5th, 1937.

Sir,

Referring to paragraph 4 in the Final Protocol in the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and Denmark signed this day, I have the honour to confirm that the Thai Government agree with the Danish Government on the following :

If one of the High Contracting Parties introduces such legislation with regard to immovable property that the other Party is of opinion that the condition of reciprocity is not fulfilled, the two Governments will take up negotiations with a view to establishing a satisfactory modus.

I have the honour to be, etc.

(Sd.) PHYA RAJAWANGSAN.

(Mr. P. Munch to Phya Rajawangsan)

MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES

Copenhagen, November 5, 1937.

Sir,

Referring to paragraph 4 in the Final Protocol of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Denmark and Thailand, signed this day, I have the honour to confirm that the Danish Government agree with the Thai Government on the following :

If one of the High Contracting Parties introduces such legislation with regard to immovable property that the other Party is of opinion that the condition of reciprocity is not fulfilled, the two Governments will take up negotiations with a view to establishing a satisfactory modus.

I have the honour to be, etc.

(Sd.) P. MUNCH.

Treaty of Friendship, Commerce and Navigation

between

Thailand and Sweden.

Signed at Stockholm, 5th November 1937

and ratifications exchanged at Stockholm, 1st March 1937.*

His Majesty the King of Thailand and His Majesty the King of Sweden, being desirous of strengthening the relations of amity and good understanding which happily exist between the two States, and being convinced that this cannot be better accomplished than by revising the treaties hitherto existing between the two countries, have resolved to complete such revision, based upon the principles of reciprocity, equity and mutual benefit, and for that purpose have named as their Plenipotentiaries, that is to say :

His Majesty the King of Thailand :

Phya Rajawangsan,

His Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary at Stockholm;

and

His Majesty the King of Sweden :

His Excellency Rickard Sandler,

His Minister for Foreign Affairs;

Who, after having communicated to each other their respective full powers, found to be in good and due form, have agreed upon the following articles :

ARTICLE 1.

1. There shall be constant peace and perpetual friendship between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of Sweden.

2. The nationals of each of the High Contracting Parties, upon submitting themselves to the laws and regulations in force in the territory of the other, shall have liberty to enter, travel and reside in the territory of the latter State, and in this territory to carry on trade, commerce, manufacture, agriculture and navigation, to engage in religious, educational and charitable work, to employ agents of their own choice and to lease land for the purposes of residence or any commercial, industrial, religious, charitable or other lawful activity as well as for interment and, on the whole, to take all dispositions dependent

* Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.
[Printed at Bangkok Times Press, March B.E. 2482 (1939)]

upon or required for the exercise of any of the aforementioned rights, upon the same terms as the nationals of the most favoured nation.

3. The nationals of each of the High Contracting Parties shall throughout the whole extent of the territory of the other have the right to acquire, possess and dispose of any kind of movable and immovable property, the acquisition, possession and disposal of which is or may hereafter be allowed by the laws in force in the country to nationals of the most favoured nation.

4. The nationals of each of the High Contracting Parties shall not in the territory of the other be compelled to pay any internal charges or taxes other or higher than those which now are or hereafter may be exacted from the nationals of the most favoured nation.

5. The nationals of each of the High Contracting Parties shall receive in the territory of the other the most constant protection and security for their persons and property, and shall enjoy in this respect the same rights and privileges as now are or hereafter may be granted to the nationals of the country.

6. The nationals of each of the High Contracting Parties shall be exempt in the territory of the other from every personal compulsory military service in the regular forces, in the national guard, or in the militia, as well as from all contributions in money and kind imposed in lieu of personal military service, and from all forced loans and military contributions. They shall not be subjected, in time of peace or in time of war, to military requisitions except as imposed on nationals and they shall reciprocally be entitled to compensation payable to nationals by the laws in force in their respective countries. With regard to the foregoing provisions, the nationals of each of the High Contracting Parties shall not be treated in the territories of the other less favourably than the nationals of the most favoured nation.

7. The nationals of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territory of the other, entire liberty of conscience, and, subject to the local laws and regulations, shall enjoy the right of private or public exercise of their worship.

ARTICLE 2.

1. The nationals of each of the High Contracting Parties shall have free access to the Courts of Justice of the other in pursuit and defence of their rights; they shall be at liberty equally with the nationals of the country and of the most favoured nation, to choose and employ lawyers, advocates and representatives.

2. No conditions or requirements shall be imposed upon the nationals of either of the High Contracting Parties in connection with such access to the Courts of Justice of the other, which do not apply to the nationals of the country or of the most favoured nation.

3. These dispositions, however, do not affect the existing or future regulations in each country with regard to "cautio judicatum solvi" and gratuitous assistance.

ARTICLE 3.

The dwellings, warehouses, manufactories, shops, and all other buildings of the nationals of each of the High Contracting Parties in the territory of the other, together with all premises used in connection therewith for purposes of residence or commerce, shall be exempt from visits and searches, and from examinations or inspections of books, papers or accounts therein located, except under the conditions and with the forms prescribed by the laws and regulations applying to the nationals of the country.

ARTICLE 4.

There shall be reciprocally full and entire freedom of commerce and navigation between the territories of the two High Contracting Parties.

The nationals of either of the High Contracting Parties shall have liberty, upon submitting themselves to the local laws and regulations in force, securely to come with their ships and cargoes to all places, ports and rivers in the territory of the other, which are or may hereafter be opened to commerce and navigation with foreign countries.

ARTICLE 5.

1. Neither High Contracting Party shall establish or maintain any prohibition or restriction on imports from or exports to the territories of the other Party which are not applied to the import and export of any like article originating in or destined to any other country. Any withdrawal of or immunity from an import or export prohibition or restriction which is granted even temporarily by one of the High Contracting Parties in favour of the articles of a third country shall be applied immediately and unconditionally to like articles originating in or destined to the territories of the other Party.

2. In the event of rations or quotas or any other form of quantitative limitation being established for the importation or exportation of articles restricted, each of the High Contracting Parties agrees to grant for the importation from or exportation to the territories of the other Party a treatment not less favourable than that applied to like products from a third country. If quantitative allocations are granted by either of the High Contracting Parties in favour of individual countries, the other Party shall receive an equitable share in the quantities authorised for importation or exportation. The High Contracting Parties undertake to grant each other in all matters concerning formalities and charges imposed in connection with any form of quantitative regulation of imports or exports every privilege, advantage or immunity granted to a third country.

3. If either of the High Contracting Parties establishes or maintains, directly or indirectly, any form of control of foreign exchange, it shall administer such control so that the nationals and commerce of the other Party will be granted a fair and equitable share in the allocation of exchange.

ARTICLE 6.

Nothing in this Treaty shall be construed to restrict the right of either High Contracting Party to establish or maintain the following kinds of prohibitions or restrictions, subject to the principle of non-discriminatory treatment :

1) Prohibitions or restrictions upon arms and ammunition, and, in exceptional circumstances, upon other kinds of war supplies;

2) Prohibitions or restrictions for reasons of national or public safety or public health;

3) Prohibitions or restrictions upon articles which, as regards production or trade, are or may hereafter be made subject, within the country, to a monopoly exercised by or under the control of the State;

4) Prohibitions or restrictions for the protection of animals or useful plants against disease, noxious insects or parasites or, as regards useful plants, against degeneration or extinction;

5) Prohibitions, restrictions or regulations for the enforcement of laws prohibiting or restricting the importation, exportation or sale of alcohol or alcoholic beverages or of opium, the coca leaf, their derivatives and other narcotic drugs, as well as laws imposed upon articles the internal production, consumption, sale or transport of which is or may be restricted by the internal law.

ARTICLE 7.

1. Natural and manufactured products having their origin in the territory of one of the High Contracting Parties shall in the territory of the other Party in all respects and especially as regards import duties and all other charges and taxes of whatever kind imposed in connection with the importation of goods, be accorded every privilege, favour, rebate or immunity which has been accorded or may be accorded to like products originating in a third country. This treatment shall be accorded irrespective of the nationality of the owner or of the carrier, and irrespective of the place from which the goods are imported.

2. Natural and manufactured products exported from the territory of one of the High Contracting Parties to the territory of the other Party shall as regards export duties and all other charges and taxes of whatever kind imposed in connection with the exportation of goods, be accorded the same treatment as has been accorded to or may be accorded to like products destined to any third country.

3. By the provisions of this Article most favoured nation treatment is also mutually accorded in all matters concerning the clearing of goods through the customs, including the examination and valuation of goods, customs formalities, drawbacks, transit duties, the storage and treatment of goods in bonded ware-house and the duties levied in connection therewith.

4. It is understood that the customs tariffs applicable to articles the produce or manufacture of either of the High Contracting Parties imported into the territory of the other shall be regulated by the laws and regulations of the country of importation.

ARTICLE 8.

1. In Sweden Thai vessels and their cargoes and in Thailand Swedish vessels and their cargoes shall enjoy the same treatment as is accorded to national vessels and their cargoes, irrespective of the ports of departure or destination of the vessels or where the cargoes originate or are destined to.

2. In regard to duties of tonnage, harbour, pilotage, light house, quarantine or other similar or corresponding duties of whatever nature or under whatever denomination, levied in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations or establishments of any kind, the High Contracting Parties shall reciprocally apply the provisions of the Convention and Statute on the International Regime of Maritime Ports, signed at Geneva on the 9th December, 1923.

3. In all that concerns the entering, clearing, stationing, loading and unloading of vessels in the ports, basins, docks, roadsteads, harbours, or rivers of the two countries, no privilege shall be granted by one High Contracting Party to national vessels, which shall not equally be granted to vessels of the other High Contracting Party.

4. The coasting trade and the national fisheries of each of the High Contracting Parties are excepted from the provisions of the present Treaty, and shall be regulated according to the laws and regulations of Thailand and Sweden respectively.

ARTICLE 9.

If a ship of war or merchant vessel of either of the High Contracting Parties has stranded or been wrecked in the waters or harbours of the other State, the ship or vessel, her passengers and cargo shall enjoy the same favours and immunities as those which the laws and regulations of the latter State grant or may grant in analogous cases to national ships. Aid and assistance shall be rendered to the captain and crew in the same measure as to the nationals of the most favoured nation. The merchandise which has been saved from a merchant ship or vessel of one of the High Contracting Parties which has been stranded or wrecked shall not be subject to any customs duty in the territory of the other High Contracting Party, unless it is cleared for consumption in the latter State.

ARTICLE 10.

The vessels of war of each of the High Contracting Parties may enter, remain and make repairs in those ports and places of the other to which the vessels of war of other nations are accorded access; they shall there submit to the same regulations and enjoy the same honours, advantages, privileges and exemptions as are now, or may hereafter be conceded to the vessels of war of any other nation.

ARTICLE 11.

If sailors or other persons belonging to the crew desert in the territory of one of the High Contracting Parties from a vessel of the other Party, the local authorities shall give the Consular Officers of the latter Party such assistance as can by law be given to them for the recovery of the deserters. This provision shall, however, not be applicable to sailors or other persons, who are nationals of the country where the desertion took place.

ARTICLE 12.

The nationals of each of the High Contracting Parties shall enjoy in the territory of the other upon fulfilment of the formalities prescribed by law the same protection as the nationals of the country in regard to patents, trademarks, tradenames, and designs.

ARTICLE 13.

1. Each of the High Contracting Parties may appoint Consuls-General, Consuls, Vice-Consuls, and other Consular Officers or Agents, to reside in the towns and ports of the territory of the other where similar officers of the other nations are permitted to reside.

2. Such Consular Officers and Agents shall, however, not enter upon their functions until they shall have been approved and admitted by the Government to which they are sent.

3. They shall, on condition of reciprocity, enjoy all privileges, exemptions and immunities of every kind which are or may be accorded to Consular Officers of the most favoured nation.

ARTICLE 14.

1. In case of the death of a national of one of the High Contracting Parties in the territory of the other without having in the country of his decease any known heirs or testamentary executors by him appointed, the competent local authorities shall at once inform the Consular officer of the nation to which the deceased belonged.

2. If a national of one of the High Contracting Parties leaves property in the territory of the other Party, the Consular Officer of the country to which the deceased belonged shall be empowered to take charge of the property upon the terms laid down in the law of the country where the property of the deceased is situated.

ARTICLE 15.

The stipulations of the present Treaty with regard to nationals of either of the High Contracting Parties shall also be applicable, within the limits of their legal capacity, to limited-liability and other companies, corporations and associations, organized according to the laws of that Party and having in the territory of the latter their "siège social".

ARTICLE 16.

The stipulations contained in the present Treaty do not affect, supersede or modify any of the laws and regulations of the High Contracting Parties, now in force or hereafter enacted with regard to naturalization, immigration, police or public security.

ARTICLE 17.

In as far as the provisions of the present Treaty refer to the granting of treatment as most favoured nation, they shall not apply to :

- 1) favours which one of the High Contracting Parties has accorded to or may accord to neighbouring countries in order to facilitate the frontier traffic;
- 2) favours which Sweden has accorded to or may accord to Denmark or Norway, or both these countries, as long as these favours have not been extended to any other country;
- 3) favours derived from the conclusion of a Customs union;
- 4) favours in regard to taxation, which are mutually applied between one of the High Contracting Parties and a third country by virtue of an agreement for the avoidance of double taxation;
- 5) favours granted or to be granted hereafter to an adjoining State with regard to the navigation on or the use of boundary waterways not navigable from the sea.

ARTICLE 18.

The High Contracting Parties agree that any dispute which may arise between them with respect to the interpretation or application of any provision of the present Treaty, which cannot be settled by diplomatic means, shall at the request of either Party be submitted, in the absence of contrary agreement, to the Permanent Court of International Justice at The Hague. Both Parties hereby undertake to accept as binding the decision of the said Court.

ARTICLE 19.

The present Treaty shall, from the date of its coming into force, be substituted for the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and Sweden signed at Stockholm on the 19th December 1925, and from this date the said Treaty of 1925 and all Arrangements and Agreements subsidiary thereto concluded or existing between the High Contracting Parties shall cease to be binding.

ARTICLE 20.

The present Treaty shall be ratified by His Majesty the King of Thailand subject to the approval of the Assembly of the People's Representatives and by His Majesty the King of Sweden subject to the approval of the Riksdag.

The Treaty shall come into effect on the date of the exchange of ratifications, which shall take place at Stockholm as soon as possible, and it shall remain in force for five years from that date.

In case neither of the High Contracting Parties should have notified one year before the expiration of the said five years the intention of terminating it, it shall remain binding until the expiration of one year from the day on which either of the High Contracting Parties shall have denounced it.

It is, however, understood, that such denunciation shall not have the effect of reviving any of the agreements abrogated by the present Treaty.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have hereto signed their names and affixed their seals.

Done at Stockholm, in duplicate, this fifth day of the eighth month in the year two thousand four hundred and eighty of the Buddhist Era, corresponding to the fifth day of November in the year one thousand nine hundred and thirty seven of the Christian Era.

PHYA RAJAWANGSAN.
(L. S.)

RICKARD SANDLER.
(L. S.)

FINAL PROTOCOL.

At the moment of proceeding this day to the signature of the new Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of Sweden, the Plenipotentiaries of the two High Contracting Parties have agreed as follows :

1. It is understood that the most favoured nation treatment in regard to immovable property provided for in this treaty is accorded on condition of reciprocity.

2. It is understood that the most favoured nation treatment provided for in this treaty shall be accorded immediately and unconditionally.

3. It is understood that in all matters for which national treatment is provided in this Treaty the nationals and vessels of either High Contracting Party shall not be treated by the other less favourably than the nationals and vessels of any other country.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have hereto signed their names and affixed their seals.

Done at Stockholm, in duplicate, this fifth day of the eighth month in the year two thousand four hundred and eighty of the Buddhist Era, corresponding to the fifth day of November in the year one thousand nine hundred and thirty seven of the Christian Era.

PHYA RAJAWANGSAN.
(L. S.)

RICKARD SANDLER.
(L.S.)

(Phya Rajawangsan to Mr. Rickard Sandler).

Stockholm, 5th November, 1937.

Sir,

Referring to Article XII of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and Sweden, signed this day, I have the honour to confirm, under instructions from my Government, that it is understood that neither of the High Contracting Parties can by virtue of the provisions of the said Article claim such favours concerning the protection of industrial property rights as the other Party may have accorded to other countries on account of special Conventions to which the former Party has not adhered.

I shall be obliged if you would be good enough to inform me whether the Swedish Government concur with my Government in the interpretation of Article XII given above.

I have the honour to be, etc.

(Sd.) PHYA RAJAWANGSAN.

(Mr. Rickard Sandler to Phya Rajawangsan).

MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES

Stockholm, 5th November, 1937.

Sir,

I have the honour to acknowledge the receipt of your note of to-day's date in the following terms :

"Referring to Article XII of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation between Thailand and Sweden, signed this day, I have the honour to confirm, under instructions from my Government, that it is understood that neither of the High Contracting Parties can by virtue of the provisions of the said Article claim such favours concerning the protection of industrial property rights as the other Party may have accorded to other countries on account of special Conventions to which the former Party has not adhered.

I shall be obliged if you would be good enough to inform me whether the Swedish Government concur with my Government in the interpretation of Article XII given above."

In reply to this note I have the honour to inform you that the Swedish Government concur with your Government in their interpretation of Article XII.

I have the honour to be, etc.

(Sd.) RICKARD SANDLER.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

PRINTED AT PRACHANDRA PRINTING PRESS
Maharaja Road, Bangkok, Thailand.
Mrs. Sanitwan Bunyasiribhandhu,
Proprietor, Printer and Publisher. 1970
Tel. 21555

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

KF กระทรวงการต่างประเทศ. กรมสนธิ -
52 สัญญาและกฎหมาย.
ก452ห หนังสือชุดประมวลสนธิสัญญา :
2513 สนธิสัญญาและความตกลงทวิภาคี
ล.4 ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ...

